۱۴۷۲

ضمیمهٔ
مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات تهران
شمارهٔ ۱ سال هشتم
(شمارهٔ مخصوص)

فهرست
نسخه‌های خطّی
کتابخانهٔ دانشکدهٔ ادبیات

تهران

نگارش
محمّدتقی دانش‌پژوه

مهرماه
۱۳۳۹
چاپخانه دانشگاه

امور فرهنگی دانشگاه تهران
کابون کتاب

کتابخانه مرکزی
Central Library
Tehran University

۱۷۸۱۶۸

فهرست مطلبها

نسخه‌های خطی کتابخانهٔ دانشکدهٔ ادبیات (مقدمهٔ آقای دکتر سیاسی)	۱_۲
فهرست نسخه‌های خطی کتابخانهٔ دانشکدهٔ ادبیات (دیباچهٔ نگارنده)	۳_۵
نسخه‌های خطی	۷_۵۲۶
نسخه‌های عکسی	۵۲۷_۵۳۶
برگهای پراکنده‌ای از عکس نسخه‌ها	۵۳۷_۵۴۲
ذیل	۵۴۳
فهرست نسخه‌ها از روی شمارهٔ آنها در کتابخانه	۵۴۵_۵۵۹
فهرست نام مؤلفان	۵۶۱_۵۶۸
فهرست نام کتابها	۵۶۹_۵۸۹
فهرست جایها	۵۹۰_۵۹۵
فهرست خاندانها و نژادها و گروهها و دسته‌ها	۵۹۶_۵۹۷
فهرست نامهای کسان	۵۹۸_۶۸۰
چندیادداشت	۶۸۱_۶۸۲

نسخه‌های خطی کتابخانه

دانشکدهٔ ادبیات

مقدمه

ازتأسیس کتابخانهٔ دانشکدهٔ ادبیات سالیان زیادی‌نمیگذرد ، معذلك درهمین سنین معدود کوشش فراوان شده است که کتب آن به‌میزان قابل ملاحظه‌یی افزایش یابد و ترتیب استفادهٔ ازآن برای دانشجویان و آقایان اساتید و فضلا و دانشمندان ایرانی وخارجی بحداکثرامکان‌آسان و فراهم‌باشد . برای نیل باین مقصود هرسال با تهیهٔ کتب تازه چاپ شدهٔ خارجی و فارسی و خرید کتابخانه های اختصاصی نفیس دانشمندان برشمارهٔ کتابهاافزوده شده وعلاوه‌برآن درترتیب فهرست وتقسیم‌بندی وتنظیم کتابها ونحوهٔ استفاده ازآن نیزازطرف مسؤولان کتابخانه توجه خاص مبذول شده است که در تمام اوقات روز و با اولین مراجعه کتاب مورد نظر در دسترس دانشجویان و سایر مراجعه کنندگان قرار گیرد ، زیرا در دانشکدهٔ ادبیات طبعاً کتابخانه‌وسالن مطالعه از مهمترین دستگاههای آموزشی و لازمترین وسیلهٔ تحقیق استاد ودانشجو شمرده میشود .

درمیان کتابهای کتابخانه ، تعداد قابل ملاحظه‌یی نسخ خطی وجود دارد که با نهایت دقت نگهداری میشود و برخی ازین نسخ فی‌الواقع نفیس و درخور توجه و استفادهٔ محققان است و اطلاع از مشخصات و کیفیت تحریر آن برای دانشمندان لازم و ضروری بنظرمیرسد .

موجب خوشوقتی اینجانب است که اخیراً ، به پیشنهاد کمیتهٔ ادارهٔ کتابخانهٔ دانشکده، آقای محمدتقی دانش‌پژوه دبیر فاضل دانشگاه ضمن سایر اشتغالات تحقیقی و فنی خود ، فهرست جامع و کاملی از کتب خطی مذکور تنظیم نموده و برحسب حروف تهجی و اصول کتابشناسی ترتیب داده‌اند . اینجانب پس از اطلاع از اتمام این امر، مناسب دانستم که چاپ و انتشار آن هر چه زود تر صورت پذیرد و بدین جهت یك شماره از مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات به فهرست کتب خطی دانشکده اختصاص داده شد و موجب خوشوقتی است که اینك فهرست مورد نظر بصورت این کتاب در دسترس علاقه‌مندان گذارده میشود .

زحمات آقای دانش‌پژوه موجب قدردانی اینجانب و آقایان استادان دانشکدهٔ ادبیات و اعضاء کمیتهٔ کتابخانه است و امیدوارم نزد فضلا و کتابشناسان نیز مشکور باشد.

دکتر علی اکبر سیاسی

فهرست نسخه‌های خطی

کتابخانهٔ دانشکدهٔ ادبیات

درسال ۱۳۳۸ که سر گرم تنظیم فهرست نسخ کتابخانه‌های دانشگاه و مدرسهٔ سپهسالار و دانشکدهٔ حقوق بودم و میدانستم که در کتابخانهٔ دانشکدهٔ ادبیات تهران نیز نزدیك ۵۵۰ جلد نسخهٔ خطی هست وحیف دانستم که آنها ناشناخته بماند، با کسب اجازه از مقام محترم ریاست دانشکدهٔ ادبیات و موافقت کمیتهٔ کتابخانه بفهرست کردن این نسخ پرداختم و نخست باهمکاری آقای غلامرضا فرزانه‌پور دانشجوی دانشکدهٔ حقوق ترتیب فنی نسخه‌ها و تنظیم برگه‌های مقدماتی (فیش) کتابها را بانجام رساندم سپس بادقت بنسخه‌ها نگریستم و یادداشتهایی که تنظیم شده بود کامل ساختم و فهرستی بترتیب الفبایی نام کتاب دارای دو بخش کتاب شناسی و نسخه‌شناسی تحریر کردم و در شناسایی کتابها و نسخه‌ها تا اندازه‌ای که توانستم کوشیدم و دریغم آمد که نسخه و کتابی را ناشناخته بگذارم .

همینکه فهرست آماده چاپ گشته و بنظر ریاست محترم دانشکدهٔ ادبیات رسید اجازه فرمودند که در مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات بچاپ برسد و بنده از عنایت خاص ایشان بسی سپاسگزارم .

کتابخانهٔ دانشکدهٔ ادبیات در سال ۱۳۱۱ بنیاد گرفته و کتابهای خطی آن جسته گریخته تهیه شده و بیشتر آنها از کتابهای مرحوم عباس اقبال آشتیانی و پاره‌ای از آنها از کتب مرحوم میرزا محمدخان قزوینی است و اینجانب همهٔ آنها را بترتیب قطع که از آسان‌ترین روشها است و در کتابخانه‌های اسلامی و ایرانی و نزد فرانسویان پسندیده

است مرتب ساختم و شماره بآنها دادم ونسخه‌ها را بسه قطع و اندازه تقسیم کردم :

۱ـ رحلی بانشانهٔ «ب» .

۲ـ وزیری بانشانهٔ «ج» .

۳ـ رقعی وربعی وبغلی بانشانهٔ «د» .

با شماره هایی که در دنبالهٔ هر کتابی دراین فهرست میآید کتابدار میتواند آن را بزودی درجایگاهش بیابد وخواهنده وجویندهٔ کتاب هم با دقت در آنچه که نگارنده درمورد کتاب شناسی ونسخه شناسی نوشته‌ام میتواند آنچه میخواهد بدست آورد . در کتابخانهٔ دانشکدهٔ حقوق نیزدربارهٔ نسخ خطی آنجانیزهمین گونه شماره‌گذاری کرده‌ام ، درست مانند شماره گذاری کتابهای چاپی آن کتابخانه و کتابخانهٔ دانشکده علوم که بروش فرانسوی و از روی اندازه و قطع (Format) است نه‌روش موضوعی که‌برای کتابخانه‌های شرقی دشوار وناساز گاراست . در کتابخانهٔ دانشکدهٔ ادبیات هم‌اکنون کتابهای شرقی چاپی رابروش‌فرانسوی‌مرتب‌میسازند. این‌هم گفته شود که در کتابخانه‌های‌سپهسالار ودانشگاه روش شماره گذاری عمومی پیش گرفته شده است .

دراین فهرست نخست‌نام کتاب‌است‌ودردنبالهٔ‌آن خود کتاب بطور کلی‌شناخته میشود و اگر در یکی از فهرستهای معروف که بآن ارجاع میشود کتاب شناسانده شده باشد دیگردربارهٔ‌آن کتاب بتفصیل سخن نمیرود .

پس ازین شمارهٔ نسخهٔ کتاب است که بایکی‌ازحرفهای «ب ، ج ، د» دردنبال کتابشناسی‌میآیدونسخه شناخته میشود وممکن‌است که دراین کتابخانه ازیك کتاب چند نسخه باشد این نسخه‌ها پشت سرهم پس از شناساندن خود کتاب شناخته میشود واگر ازیك کتاب یا رساله نسخه‌هایی در دو یا سه قطع دراین کتابخانه‌باشد نخست نسخه‌های اندازهٔ رحلی (ب) سپس وزیری (ج) آنگاه اندازه‌های دیگر (د) با شمارهٔ آنها درآنجا شناخته میشود .

نسخه‌هایی که دردفتر اموال این کتابخانه بثبت رسیده وشمارهٔ ثبت درآن‌بوده است‌این‌شماره‌راهم‌دردنبال‌نسخه شناسی‌آن بارقمهای لاتینی‌میان دو کمانه گذارده‌ام.

مرحوم قزوینی نیز بنسخه‌های خود نشانه‌ای با رقمهای رومی لاتینی وحروف الفبای لاتینی ورقم عددی اروپایی داده‌است ، آنها رانیزمن درنسخه شناسی‌آورده‌ام .

اینك اختصاراتی که در این فهرست بکاربرده شده است روشن میگردد :

ش : شماره .

ص : صفحه .

طوس : فهرست کتابخانهٔ آستان قدس رضوی درمشهد درپنج‌جلد .

مجلس : فهرست کتابخانهٔ مجلس شورای ملی ایران درچهارجلد .

معارف : فهرست کتابخانهٔ عمومی‌معارف‌ملی‌دردوجلد .

سپه : کتابخانهٔ مدرسه عالی سپهسالار وفهرست آن دردوجلد .

دانش : فهرست کتابخانهٔ دانشگاه‌تألیف نگارنده درپنج‌جلد.

منزوی : فهرست کتابخانهٔ دانشگاه تألیف‌آقای علی‌نقی منزوی دردوجلد.

مشار : فهرست کتابهای‌چاپی‌فارسی گردآوردهٔ خانبابامشارچاپ۱۳۳۷تهران.

ذریعه : الذریعه الی تصانیف الشیعة .

مصفی : مصفی المقال فی مصنفی علم‌الرجال تألیف‌شیخ‌آقا بزرگ تهرانی‌چاپ ۱۳۳۷تهران .

استوری : Persian Litteratur , تألیف : C.A. Storey .

اختصارات‌دیگرمانند«ریو،اته، بلوشه» وجزاینهادر کتاب‌استوری‌بیان‌شده‌است.

درپایان برخود فریضه میدانم که از دوست دانشمندم آقای ایرج افشار که در بسیاری ازموارد بنده را راهنمایی کرده است سپاسگزاری کنم .

محمدتقی دانش‌پژوه ـ دبیردانشگاه

خرداد ۱۳۳۹

آتشکده

ازحاجی لطفعلی بیك آذر پسر ایلدگزخان شاملو (۱۱۳٤ ـ۱۱۹۵) که درزمان کریمخان زند میان سالهای ۱۱۷٤ و ۱۱۹۳ ساخته است . خود او در همین کتاب دست بـرده و بر آن مطلبهایی افزوده است . سر گذشت نزدیك ۸٤۵ شاعر در آن آمده است .

(استوری ۱ : ۸۷۱ و۱۳۳۷ ـ ذریعه ۱: ٤ ـ منزوی ۲ : ٤٦۵ ـ سپه ۲ :٤۵۲ـ مجلس ۲ : ۱۸۸ و ۳ : ۱۳۸ ـ مشار۱۱) .

[۳۸ ـ ب]

شکسته نستعلیق محمدحسن‌خان بن محمد نصیر در۱۲۲۰، ازآغازاست تا پرتو دوم که خاتمه‌باشد ودرسرگذشت مؤلف .

(33920)

کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج سبز .

۲۱۹گ۲۱×۳۱ ـ ۲۵گ ۱۵×۲۳ .

[۳۹ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ عنوان شنگرف ، ازآغاز دیباچه و از انجام افتاده است.

(33859)

کاغذ فرنگی کبود ـ جلد تیماج مشکی فرسوده.

۲۳۳گ۲۱×۳۳ ـ ۲۴ س ۱۶×۲۶ .

[۱۳۳ـ ب]

نستعلیق غلامعلی بن محمد شیرازی درمحرم۱۲۴۷ برای آقامیرزامرتضی‌قلی، عنوان‌شنگرف، جدول وستون‌بندی شنگرف ولاجورد وزر باسرلوح زرین . یادداشتهای قزوینی درآغاز و انجام هست و او فهرستی درآغاز نسخه برای‌کتاب نوشته است.

شمارهٔ قزوینی : IVC9

(22756)

کاغذ فرنگی سفیدآهارمهره ـ جلدتیماج سبز .

۲۴۹گ ۱۹×۳۱ ـ ۲۵س۱۴×۲۳ .

آداب البحث

دراین رساله وظیفهٔ سائل و معلل در مناظره بیان شده است .

آغاز: احمدك یامجیب کل سایل و اصلی علی نبیك المبعوث باقوی الدلائل ... وبعد فهذه رسالة لخصتها فی‌علم‌الاداب مجتنبا عن طرفی الافتصاد الاخلال والاطناب . . . اعلم ان المناظرة هی‌النظر بالبصیرة من‌الجانبین فی‌النسبة بین‌الشیئین اظهاراً للصواب .

انجام: وان لایحسب الخصم حقیرا. هذا غایة ما یراد فی هذا الباب، ومن‌الله‌التوفیق فی کل باب .

[۱۲۳ ـ د]

ش۲ دفتر (۸۳ ر ـ ۸۴ پ) نوشتهٔ محمدجوادبن محمدتقی ساوجی دردههٔ یکم شعبان ۱۲۹۰ و همهٔ دفتر بخط او است، در۸۴ پ ـ ۸۵ پ گفتاریست در بارهٔ اصطلاحات علم مناظره بفارسی و ناقص و۸۶و۸۷ سفیداست، در۸۸پ ـ ۹۰ ر ترجمه وشرح چندبیت عربی است بفارسی ودر۹۲ ر ـ ۱۰۱پ‌ازباب چهارم منهاج العارفین است درشرح اسماء حسنی .

الآداب الدینیة للخزانة المعینیة

از امین‌الاسلام ابوعلی فضل‌بن حسن‌بن فضل طبرسی (در گذشتهٔ ۵۴۸) است درچهارده فصل . (طوس ۵ : ۱ ـ ذریعه ۱ : ۱۸)

[۷۰ ـ د]

ش ۳ دفتر (۱۵ ر ـ ۲۹ ر) نسخ روز یکشنبه ۲۳ ذی‌حجه ۱۰۷۳ بهمان خط ش ۱و۲ و مقابله شده در۱۶ شعبان ۱۰۷۷ و (۷۲ پ ـ ۱۳۸ ر) نسخ روزآدینه ۲۸ محرم ۱۰۸۴ بهمان خط و مقابله شده با دو نسخه در آدینه ۵ صفر ۱۰۸۵ (این رساله دوبار در این دفتر آمده) در ۱۳۸ پ ـ ۱۴۵ پ پراکنده‌ها است .

آداب المتعلمین

این رساله همان « تعلیم المتعلم طریق‌التعلیم » برهان الدین زرنوجی حنفی در گذشتهٔ ۵۹۱ است که بچاپ رسیده ولی در محیط شیعی از خواجهٔ طوسی دانسته شده و مجلسی و حرعاملی و حاجی نوری وآقا بزرگ تهرانی هم چنین پنداشته‌اند

ودرجامع‌المقدمات نیز بچاپ رسیده وطلاب مدرسه‌های قدیم شیعی ایران وعراق آن‌را میخوانند و بنام خواجه طوسی میدانند . علت هم گویا این بوده که در فصل ۶و۷ آن از محمدبن‌الحسن شیبانی یارابی‌حنیفه سخنانی آمده و بعمد یا سهو کلمهٔ شیبانی را درنسخه‌ها نیاوردند و «محمدبن‌الحسن» را خواجهٔ طوسی پنداشتند بلکه لقب طوسی را هم درنسخه‌ها افزودند بااینکه درآن فصلها مؤلف رساله ازاو داستانهایی‌نقل کرده نه اینکه او مؤلف رساله باشد وازخود خبرده‌د(۱).

گذشته ازینها درفصل ۱۱ این رساله سخنی از نجم‌الدین محمد نسفی‌ودرفصل ۱۲ سخنی از نصربن حسن مرغینانی آمده و در نسخهٔ سیزده فصلی شماره ۲۶۲۵/۳ کتابخانهٔ دانشگاه مورخ۹۵۳دیده‌میشود، این‌سخنان‌نسفی ومرغینانی‌را از نسخه‌های آداب المتعلمین برداشته اند تا نشانی از سبك اصلی رساله در آن نباشد و روش شیعی گیرد .

هنگامیکه نگارنده‌باآقای منزوی بفهرست برداری از نسخ مدرسه سپهسالار می‌پرداختیم و بنسخه‌ای از شرح تعلیم‌المتعلم زرنوجی تألیف ابراهیم‌بن اسمعیل در ۹۹۶ (ش ۷۴۴۱/۱) که بچاپ رسیده است برخورده ایم ، من با نگریستن بمتن آن متوجه این نکته شدم و رسالهٔ آداب المتعلمین را با متن زرنوجی سنجیدیم و دیدیم یکی است وهمین سبب شد که‌من‌درنسخه‌هادقت کنم و کتابها ببینم وسرانجام‌باورم‌شد که رسالهٔ ۱۳ فصلی زرنوجی بساخت رساله ای در دوازده فصل درآمده و از خواجه طوسی دانسته شده است (۲).

۱ـ درهامش تذکرة‌السامع و المتعلم ابن جماعه ص ۷۸ آنچه که درفصل ۷ آداب المتعلمین ازمحمدبن‌الحسن آورده شده از تعلیم‌المتعلم (ص۲۳) آمده است.

۲ـ بنگرید به : دانش ۲۱۱۴ ـ چلبی۱ : ۲۹۶ ـ معجم‌المطبوعات ص۱۱و۹۶۹ـ التعلیم علی‌رای القابسی ص۲۱۸ ـ ذریعه۱: ۲۶و۲۸ ـ فهرست مدرسهٔ فیضیهٔ‌قم‌ص۲۶۰ ـ سرگذشت طوسی ازمدرس رضوی ص۲۹۴و۳۱۹ .

[۷۰ ـ د]

ش۸دفتر (۱۶۰ پ ـ ۱۶۸ پ) بهمان خط ش ۷ بهمان تاریخ وازفصل ۱۲ افتاده دارد.

آیین نگارش

دردستور زبان فارسی است در پنج فن :

۱ـ املا وقرائت در ۵۶ قاعده .

۲ـ اشتقاق وصرف درپانزده فصل و یك مقاله ویك خاتمه بایدباشد.

۳ـ نحووترتیب جمل.

٤ـ معانی وبیان وانشاء .

۵ـ شعر وشاعری .

رساله باید از دانشمندان زمان قاجارباشد .

آغاز: بنام ایزد متعال بعدالحمد والصلوة چنین گوید مؤلف این رساله گرچه خودستایی وخودنمایی خوی دیرین مؤلفانست .

انجام : یازیدن ، یافتن ، یارستن (پایان فصل ۱۳ فن ۲) .

[۷۵ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ۱۳ عنوان ونشان شنگرف وتا فصل سیزدهم فن دوم است .

(34095)

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سرخ ضربی.

۱۴/۵×۲۲/۵ ـ ۱۷س۸×۱۵ .

ابطال الزمان الموهوم (رسالة فی...)

از ملامحمد اسمعیل خواجویی است بعربی و در رد خرده گیریهای آقاجمال خوانساری ازحدوث دهری میرداماد (ش۳۸/۳د) وابطال زمان وهمی متکلمان (دانش ۷۳ـ نسخهٔ ش ۱۳۸۱/۵ سپهسالار) .

آغاز: بعد حمدالله المتفرد بالقدم والازلیة .

انجام : ومنبع الهدایة و الحمدلله اولا وآخراً .

[۳۸ ـ د]

ش۲ (دفتر (۸۷ پ ـ ۱۲۶ پ) حاشیه دارد .

الابواب

کتاب رجال شیخ طوسی است و برحسب طبقات است .

(منزوی ۲ : ۵۷۹ ـ مصفی ص ۴۰۲ ـ ذریعه ۱ : ۷۳ و۱۰ : ۱۲۰) .

[۱۵۸ ـ ج]

ش۱دفتر (۱پ ـ ۱۱۶ پ) نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف .

(33872)

کاغذ فرنگی کبود ـ جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی ازیکسوی .

۱۴/۵×۲۱-۱۷ س۷×۱۴ .

الاثنی عشریة

دوازده حدیث است دربارهٔ اهل بیت و خاندان پیامبر وفضل‌الله‌بن‌محمدحسنی در نجف بسال ۹۴۵ آنها را گردآورده و بنام بزرگی ساخته است .

آغاز: بسمله ، الحمدلله نورالسماوات والارض .

انجام : ما اکرم هذاالفتی وقد رسم . . . فضل‌الله بن محمدالحسنی هذه‌الاحادیث‌العظام فی‌اواسط رجب ... بمشهد ... علی ... سنة ۹۴۵ . والحمدلله علی‌جزیل نواله ...و آله .

[۷۰ ـ د]

ش ۱۰ دفتر (۱۷۴ پ ۱۷۸ر) نستعلیق قاسم‌بن مرتضی حسینی تونی از روی خط مؤلف، عنوان شنگرف، در ۱۷۹ پ ـ ۱۸۵ پراکنده‌ها است .

اثولوجیا

اثولوجیا یا ئولوجیا گزیده ایست از تاسوعات افلوطین (پلوتینوس) یونانی

(دانش ۲۱۶) و دوتحریر دارد و درالافلاطونیة المحدثة تألیف عبدالرحمن بدوی هم چاپ شده است .

[۴۶ - د]

نسخ سدهٔ ۱۱، عنوان و نشان شنگرف، از پایان افتاده است و تا به نیمه‌های میمر عاشر میرسد .

(34053)

کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی ضربی.

۱۳۴ ک ۱۲×۱۹ - ۱۵س ۵/۵×۱۱/۵ .

الاجازة

اجازه‌ایست که ابی‌بکر بن سلمان در ۷۲۹ بسعدالدین داده و درروایت مسموعات ومستجازات خود ودرمسند، خضروالیاس اورا مجاز ساخته‌است . درآن ازپیرسالخورده «رتن» که درقاموس فیروزآبادی وشرح آن از زبیدی واربعین بهایی (حدیث ۲۱) نامبرده شده است یاد گردید . درلسان المیزان (۲ : ۵۲۸) آمده که او مردی دروغگو بوده و در سدهٔ ۷ میزیسته و گویا در ۶۳۲ مرده‌است . اومیگفت که پیامبرزادیده‌ام . وحدیثهای بسیاری هم ازاو گردآورده‌اند . نام اورا رتن بن کربال بن رتن بترندی یاخواجه رتن بن ساهوك بن جکندریق هندی بترندی یاد کرده‌اند. ذهبی کتابی دارد بنام « کسروثن بابارتن». درفوات الوفیات (۲۰۶:۱) نیز از آویاد شده‌است .

در جام گیتی نمای طوسی از چنین پیرهندی هزارساله که در روزگار مأمون میزیسته‌است یاد گردیده .

آغاز: بسمله و به نستعین یقول . . . ابوبکر بن سلمان انی اجزت للولد . . . سعدالدین ... ان یروی عنی جمیع مسموعاتی ومستجازاتی وجمیع ما اخذته عن شیوخی خاصة منه مسند الخضر والالیاس... ومارویته عن... شیخ سسلی وهو یروی عن الشیخ الصالح المسن شیخ معمر المعروف برتن .

انجام: حرره . . . ابی بکر بن سلمان فی شهور سنة تسع وعشرین وسبعمائة والحمدلله رب العالمین.

[۹۰ - د]

ش ۳۴ دفتر (۵۴ پ - ۵۵ ر).

الاحادیث النبویة

این خبرهای پراکنده را نویسندهٔ نسخهٔ ش ۹۰ - د محمود بن کرم بن الحاج یحیی بن شیخ ابی بکر شبستری روایت نموده است .

آغاز: بسمله . یقول الفقیر. . . محمود بن کرم بن الحاج یحیی بن شیخ ابی بکر الشبستری... حدثنا الشیخ الزاهد العامل تقی الدین معین الاسلام محیی الدین قال حدثنا شیخنا و ابونا سلمان بن ابراهیم بن ابی بکر .

انجام: فهو من مخزن الخیر .

[۹۰ - د]

ش ۲۳ دفتر (۵۴ پ - ۵۴ ر) .

احسن التواریخ

تاریخ عمومی است در ۱۲ مجلد وجلد دوازدهم آن تاریخ شاه اسماعیل بهادرخان و شاه تهماسب و اسماعیل دوم و فرمانروایان و وزرا و دانشمندان زمان آنها است از ۹۰۰ تا ۹۸۵ و مؤلف آن حسن بیك نبیره امیر سلطان روملو (۹۳۸-۹۸۵) است . نسخهٔ ما تاریخ شاه اسماعیل و شاه تهماسب است تا سال ۹۳۸ ، در ذریعه (۹ : ۱۵۰) ازتاریخی برای شاه اسماعیل یادشده که جز این یکی است .

جلد دوازدهم این کتاب بکوشش سدون Seddon با ترجمهٔ انگلیسی در دوجلد در باروودا بسال ۱۹۳۴ بچاپ رسیده است .

(استوری ۳۰۷:۱-۱۲۷۹ - ذریعه ۱ : ۲۸۷ - مشار ص ۴۹ - معارف ۲ : ۱۸).

آغاز: حمد و سپاس و شکر بیحد و قیاس سلطانی را سزاست که سر ادقات عزوجلالش ازسمت حدوث ... مبراست ... راقم این کلمات

پریشان ومحرر این مقالات بیسامان حسن نبیرهٔ امیرسلطان روملو که خودرا خاك قدم اقدام مورخان میداند این جلد را نیز باسم شاهزادهٔ جوانبخت ... جالس مسند پادشاهی ... اسماعیل‌میرزا نوشته شده این جلد مشتملست بر اخبار و آثار جهانبانی و کشور ستانی ... شاه اسماعیل بهادرخان ... وایضاً مشتملست بروقایع زمان سلطنت ... شاه طهماسب ... ونیزمحتوی‌است براحوال سلاطین رومیه وخواتین جغتای و خاقان اوزبکیه ومشاهیر علماء وصدور ووزراء که معاصر ایشان بوده‌اند و بعدازین آنچه مذکور خواهد شد مطلب از خاقان اسکندرشان حضرت شاه اسماعیل است ومقصود از شاه دین پناه شاه طهماسب ومراد از شاهزادهٔ عالمیان اسماعیل میرزا .

انجام چاپی : میرزا علی بیك پریشان و بدحال خود را بارض روم انداخت .

انجام نسخه ما : واز بستن دروازه و کوچه بند فایده برآن مرتب نمیشود . بیت : بدربستن‌اکنون ... اندیشه‌ها ازدرهمه صلاح (افتاده و برابر است با س ۱۱ ص ۵۱۰ چاپی) .

[٦٦ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ عنوان ونشان شنگرف سرلوح وجدول بزرولاجورد .

(34180)

کاغذ سپاهانی ـ جلدگالینگور .

۱۷۳گ ۱۳/۵×۲۲/۵ ـ ۱۷ س ۹×۱۸ .

احسن التواریخ یا تاریخ محمدی

ازمحمدبن محمدتقی ساروی‌درتاریخ خاندان قاجار وفرمانروایی‌آقامحمدخان که‌بدستورفتحعلیشاه‌نوشته ووآن‌در۱۲۱۱ کامل‌شده وحوادث سال۱۲۱۲هم دردنبال آن گذارده شده است . نسخه‌ای ازآن درپاریس (234S.P.) و نسخه‌ای در کتابخانهٔ ملك(ش۳۹۵۷) هست .

(استوری ۱:۲۳۲ـ مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات س ۲ ش۳ ص ۳۹ـ تاریخ‌زندیه هادی هدایتی چاپ تهران ۱۳۳٤ ص ۲۵۸) .

آغاز: محمدت محمودی را روا و ثنای معبودی را سزای و ستایش بی آلایش وفیایش بانمایش شهنشاهی را شایسته وبجاست .

انجام : چنارش درآتش دستی سدره وطرب رازیردست کرده .

[۷۵ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ عنوان شنگرف ، یادداشت مورخ ۱۰ شوال ۱۳۲۱ دربارهٔ تولدمیرزاآقاخان زین‌العابدین معتمدالممالك مستوفی فراشخانه در۱۲۶۱/۲ بخط خود او درپایان ویادداشت مرتضی قلی‌بن محمد حسن‌خان قاجار ایشك‌آغاسی باشی‌مورخ ج۱۲۵۹/۱ درکنار صفحهٔ ۸ دیده‌میشود.

(33931)

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی .

۷۸۱گ ۱۸/۵×۲۸ ـ ۱۹س ۱۱/۵×۲۰/۵ .

اخبار الحلاج

کتابی بدین نام بکوشش لوئی ماسینیون وپل کراوس در پاریس بسال ۱۹۳٦ بچاپ رسیده است .

نسخهٔ ما که از سدهٔ ۷ است افتادگی دارد و کامل نیست و دو بخش است در دوجای دفتر .

آغاز: بخش نخست : وسئل عن‌المعرفة فقال هی‌عبارة فی‌المعنی عن رویة‌الاشیاء واستهلاك الکل ...

انجام :

ان کنت‌بالغیب‌عن عینی محتجبا فالقلب‌یرعاك‌فی‌الابعادوالنائی

والله اعلم بالصواب .

بخش دوم ازبند ۳٤ ماسینیون است تا داستانی آمد وشد شبلی با او

درده روز بدینگونه: قال: القرآن لسان کل علم ولسان القرآن الاحرف المؤلفة ... ثم جئت الیه فی الیوم العاشر فسمعته ینشد:

فیك معنی یدعوا النفوس الیکا و دلیل یدل منك الیکا

لك قلب الیك عیون ناظر ات و کلها فی یدیکا

[۹۰ ـ د]

ش۱ دفتر (۱ ر ـ ۲ ر و ۶۲ ر ۶۷ پ) نسخ ریز سدهٔ ۷، عنوان شنگرف، برخی از شماره‌ها بخط محمود بن کرم بن یحیی بن شیخ ابی‌بکر شبستری است در ۶۹۵ و ۶۹۷ و یکی بخط ابی‌بکر سلمان است در ۷۲۹ و یکی هم تاریخ ۷۰۶ دارد و یکی هم تاریخ ۷۰۰، نسخه در ۱۰۵۵ ازان شرف الدین محمد مکی بن ضیاء الدین محمد بن شمس الدین بن حسن بن زین الدین بن فخر الدین علی بن احمد بن محمد بن شمس الدین بن محمد بن علی بن ضیاء الدین بن ابی‌عبدالله شریف محمد بن مکی بن محمد بن احمد بن حامد بن طاهای مطلبی قرشی حارثی همدانی خزرجی هاشمی عاملی شامی حانینی جزینی بوده است و خط و مهر او درچندین جاهست (۱۹ ر ـ ۳۵ ر ـ ۴۱ پ ـ ۴۳ ر ـ ۱۴۰ پ) در ۲۹ ر آمده که در ۱۱۵۳ احمد بن شمس الدین حسن بن زین الدین بن علی بن خیر الدین بن محمد بن احمد بن ضیاء الدین بن محمد بن محمد بن مکی مطلبی را کشته‌اند. در ۲ پ ـ ۴ پ خطبه‌های عربی است و در ۵ بندی است بعربی در «قسمة العلوم»، در ۶ ر پس از خطبهٔ شرح رسالة العلم (ش۲) عبارتی است بعربی که جزو آن نیست.

اندازهٔ نسخه بیاضی است.

(33965)

کاغذ سمرقندی ـ جلد تیماج عنابی.

۱۴۴ گ ۹/۵×۱۵ ـ ۳۲ س ۷/۵×۱۳.

اختیار الرجال

گزیده‌ایست از شیخ ابوجعفر محمد بن حسن طوسی از معرفة الناقلین ابوعمرو محمد بن عمر بن عبدالعزیز کشی (منزوی ۲ : ۴۸۲ ـ ذریعه ۱ : ۳۶۵ ـ مصفی المقال ص۳۷۵)

شادروان قزوینی در دفترچه‌ای که در لای نسخه خود گذارده است نکاتی در بارهٔ کشی آورده و ببرگهای نسخه خود (ش۲/۱۳۳ ـ د) اشاره نموده است اینك گزیده‌ای از آن:

کشی روایت میکند از:

۱ـ جعفر بن احمد بن ایوب سمرقندی.

۲ـ علی بن محمد بن قتیبه قتیبی نیشابوری شاگرد فضل بن شادان (۱۵۷ر۱۶۱ پ ۱۶۲ ر ۱۶۳ پ ۱۶۴ پ ۱۵۶ ر و پ ۱۶۹ ر ۱۷۵ ر ۱۸۱ پ ۱۸۲ پ ۱۹۵ پ ۱۹۶ پ).

۳ـ محمد بن الحسن البرانی.

۴ـ عثمان بن حامد.

۵ـ خلف بن حماد.

۶ـ محمد بن قولویه ازیاران سعد بن عبدالله.

۷ـ نصر بن صباح بلخی غالی.

۸ـ احمد بن محمد بن یعقوب.

۹ـ طاهر بن عیسی وراق.

۱۰ـ محمد بن مسعود عیاشی سمرقندی شیعی که سر گذشت او در فهرست ابن ندیم هست ومعاصر فضل بن شادان در گذشتهٔ ۲۶۰ یا ۲۶۱. (۹۶پ۱۰۲ر) ومعاصر حسن بن علی بن فضال (۱۸۲ر) در گذشتهٔ ۲۲۴ (فهرست طوسی چاپ هند ص ۹۳ ـ منهج المقال ص ۲۷۶) و ابی‌الحسن علی بن الحسن بن علی بن فضال (۵۷پ ۶۳ پ ۸۰ ر ۲۰۰ پ۲۲۶ ر) و ابوعلی محمد بن احمد بن حماد محمودی مروزی (۲۲۱ پ ۲۰۵ ر ۲۰۶ پ) معاصر امام محمدتقی در گذشتهٔ ۲۲۰ (منهج المقال ص۲۷۹) بوده است.

۱۱ـ ابراهیم بن محمد بن العباس ختلی.

۱۲ـ احمد بن منصور.

۱۳ـ علی بن الحسن بن علی بن فضال (۱۰۶ ر) او برادر احمد در گذشتهٔ ۲۶۰ است (فهرست طوسی).

۱۴ـ محمد بن الحسین بن بندار قمی (۲۲۴ر).

۱۵ـ حسین‌بن الحسن‌بن بندار (۲۳۰ ر ۲۳۵ پ) .

۱۶ـ عبدالله‌بن محمدبن خالد طیالسی .

۱۷ـ جعفربن معروف (۱۹۵پ) راوی فضل‌بن شاذان .

۱۸ـ محمدبن بصیر کشی.

کشی‌ازسعدبن عبدالله‌بن ابی‌خلف اشعری قمی در گذشتهٔ ۲۹۹ یا ۳۰۱ با یك واسطه روایت دارد وبسه واسطه ازعصرامام رضا روایت میکند (۱۵۲پ ۱۶۶ر۱۶۷ر ۱۷۰پ) .

قزوینی سر گذشت کشی را از روی کتابهای فهرست طوسی و منهج‌المقال و نقدالرجال و منتهی‌المقال و توضیح‌المقال فی علم‌الرجال کنی درپایان این دفترچه آورده‌است .

[۱۴ ـ د]

ش ۵ دفتر (۱۲۹پ-۳۱۰ر) ، نسخ سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، درگ ۲۰۰ر پایان جزودوم تاریخ روز یکشنبه ۷ رجب ۱۰۲۱ دارد . نسخه از «حمدویه‌بن نصیرکشی» است تا پایان جزو پنجم .

[۱۴۳ـ د]

ش۲ دفتر(۴۷ ر ـ ۲۴۱ پ) نسخ کهن سدهٔ ۷ وتاریخ درپایان‌آن دیده میشود ونسخه ازجزو۴ است تا پایان جزو۷ .

آغاز: الجزء الرابع من‌الاختیارمن کتاب ابی‌عمرو محمدبن عمربن الکشی فی معرفةالرجال (سر گذشت هشام‌بن الحکم و هشام‌بن عبدالعزیزسالم) .

انجام : تم‌الجزء السابع من‌الاختیار و تم‌الکتاب باسره . . . وکان الفراغ منه‌اخرنهارالثلثا رابع ذی القعدة من‌سنة اثنی وسبعمائة کتبه ابوالحسن‌بن ابی المعالی‌احمدبن ... (خوانده نمیشود)

مالك حسن بن علی بن حسین‌المهذب و ابراهیم بن یحیی بن محمدبن‌نجم‌العاملی .

کاغذ سمرقندی ۱۶س ۹/۵×۱۵/۵ .

اختیارات بدیعی

از حاج زین‌العطار علی‌بن‌الحسین انصاری است که در ۷۷۰ ساخته است و در کانپوربسال۱۳۰۵ بچاپ رسیده .

(دانش ۷۱۵ ـ مشار۵۷) .

[۸۲ ـ ب]

نسخ سدهٔ ۱۲ عنوان شنگرف . تملك ۱۲۷۵ دارد .

(33832)

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی عطف سرخ .

۲۴۳گ۲۱×۳۰ ـ ۲۲س۱۲×۲۰/۵ .

اخلاق (رساله در...)

سه فصل دارد : ۱ـ جهل بمعرفت نفس ۲ـ حب شهوات ولذت جاه و ریاسات .

۳ـ تسویل نفس اماره .

آغاز : سپاس وستایش بی‌انتها پرورد گاری را سزاست .

انجام : خوابی‌باشد که‌دیده باشمی لله‌الحمد.

[۱۲۱ ـ د]

ش۲دفتر (۴۶ پ ـ ۷۹ پ) نستعلیق شب یکشنبه ۱۲۹۶/۱ع۲۹برای شاهزاده جمال‌الدین میرزا، در۸۲ پ ـ ۸۴ پ سخنان عارفان وفیلسوفان و ترجمهٔ فارسی میمیهٔ ابن‌فارض است ناقص .

اخلاق الاشراف

ازعبید زاکانی (م ۷۷۲) است در۷باب که در۷۵۱ ساخته‌است ودربمبئی بچاپ رسیده ونیز درتهران در کلیات زاکانی چاپ ۱۳۳۲ بکوشش اقبال‌آشتیانی .

(مشار ۵۹ ـ ذریعه ۱ : ۲۷۲ ـ ریوذیل ش۲۶۴/۵) .

[۱۰۴ـ ب]

ش۲دفتر (۴۵۹ پ ـ ۴۶۴ ر) بهمان خط نستعلیق ش۱، عنوان شنگرف .

اخلاق ناصری

ازخواجهٔ طوسی است وچندین باربچاپ رسیده است . دیباچه وخاتمهٔ اسماعیلی آن بکوشش جلال همایی و محمد مدرسی چاپ شده است .

(ف۶۴۹ و ۲۶۰۲ ـ مدرس ۲۵۶ و۳۳۲ ـ مدرسی ۱۲۵ـ مشار۶۲ـ ذریعه ۱ : ۳۸۰) .

سلطان‌العلما خلیفه سلطان سید امیرعلاءالدین حسین آملی در گذشتهٔ ۱۰۶۴ بدستورشاه‌صفی درسال ۱۰۵۱ اخلاق ناصری رامانند جلال‌الدین دوانی دراخلاق جلالی بعبارت روشن‌تری درآورده وتوضیح‌الاخلاق نامیده است .

(نسخه‌ش۴۶/۳ ج مورخ۱۷ ج۱۰۶۳/۱ کتابخانهٔ دانشکدهٔ حقوق ـ ذریعه۴:۴۹۰)

ابوالمعالی شمس‌الدین محمدبن علی‌بن احمدبن نعمة‌الله‌بن خاتون عاملی در گذشتهٔ پس از ۵ محرم ۱۰۶۸ نیز همین کتاب را برای سلطان عبدالله قطب شاه بهادرخان (۱۰۲۰ـ۱۰۸۳) بعبارتی روشن‌تردرآورد وبدان نام توضیح‌الاخلاق عبدالله‌شاهی داده است (نسخه ش ۴۴۲ سلطان‌القرایی مورخ ۱۰۵۷) این دانشمند همانکسی است که زینة‌المجالس مجدی‌رادر۱۰۰۴ بابرداشتن چند سطری ازدیباچهٔ آن و گذاردن اندکی ازآغازدیباچهٔ ترجمهٔ قطب‌شاهی خودبجای آن سطرهابنام‌خود کرده[1] ونسخه‌ای‌ازان درکتابخانهٔ سپهسالارهست (ش۱۸۰۹) اما نمیدانم که ازتوضیح‌الاخلاق سلطان‌العلماء آگاه‌بود یانه، اگرچه این دو کتاب‌ازهم جدایی دارند. باری ایندو دانشمند نه‌مانند دوانی آداب میگساری اخلاق ناصری برنداشته‌اند.

[۲۳۴-ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان زر وشنگرف، جدول بزرولاجورد ، نسخه برابراست باس۲ ص ۱۲۵

۱ـ اشکال دراینجااست که ترجمهٔ قطب شاهی‌در۱۰۲۷ساخته شده پس شاید بتوان گفت که مجدی آن کتاب‌را بنام خود کرده است .

تا س۴ ص ۳۴۴ چاپ ۱۳۲۰ تبریز وازان‌قزوینی بوده است : IVD43
(22721)

کاغذسپاهانی زرباشی شدهٔ رنگارنگ ـ جلد پارچه‌گلدارعطف تیماج مشکی.

۱۱۲گ ۱۳×۲۳ ـ ۱۵س۷×۱۶ .

اخلاق شفایی

ازسیدمظفربن محمدحسینی کاشانی ساعد متخلص بشفایی[1] در گذشتهٔ ۹۶۳ نگارندهٔ بیست باب است درپزشکی (ذریعه ۳ : ۱۸۸) که بنام شاه تهماسب نوشته است و در دومقاله .

آغاز: هذه‌النسخة‌الشریفة منتخبة‌من‌الشفائی . بسمله . الحمدلله‌رب‌العالمین...

شاهی که بر بساط زمین عدل شاملش
گسترده فرش امن‌وامان‌مرتضی‌علی‌است.
شهباز برج عرش که در اوج عزتش
جبریل مانده از طیران مرتضی علی است

... وبعد فیقول ... مظفرالحسینی الطبیب الکاشانی‌المتخلص بشفائی...این‌چند کلمه در علم اخلاق که منافع آن بخاص و عام واصل .

انجام :

هنرمند را پیشه‌نان‌دادن‌است — هنرنان‌بخلق‌جهان‌دادن است
بنام و نمك خلق گردند رام — بدین‌ختم کردم سخن‌والسلام

مقالهٔ ۱ در۲۱ باب (فضائل اخلاقی) .

مقالهٔ۲ دراخلاق‌ذمیمه‌در۱۷ باب‌است . دربابهاداستانهایی‌هم‌از کتابها آمده‌است.

۱ـ او جزشرف‌الدین‌حسن شفایی سپاهانی در گذشتهٔ ۱۰۳۷ ومعاصر شاه‌عباس‌یکم که پزشکی هجوگوبوده است میباشد.

(تذکرهٔ تقی کاشی ۲ : ۴۷۴ ـ مجمع‌الفصحاء ۲:۲۱ ـ ریوذیل ش۱۵۱ـ عالم‌آرا ص ۱۰۸۲ ـ ذریعه۹:۵۲۹)

[۱۳۷ ـ د]

نسخ عبدالکریم بن محمودبن محمد موسوی درروز پنجشنبه ۱۷ع۱۲۷۱/۴، عنوان‌شنگرف.
یادداشت قزوینی درصفحهٔ عنوان‌هست. یادداشتهای مورخ ۱۲۷۶ و۱۲۷۹ و۱۲۸۴ درنسخه‌هست.
IVD 82 (2299).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سبزضربی.
۶۴گ ۱۲/۵×۱۹ ـ ۱۵س۶/۵×۱۳.

الاربعون حدیثا

از شهید اول است وبا کتاب‌الغیبة نعمانی در۱۳۱۸ درتهران ص۱۸۳ ـ ۲۱۳ بچاپ سنگی رسیده است. (دانش۱۴۴۰).

[۱۲ ـ د]

ش۳دفتر(۹۳ پ ـ ۱۲۶پ) مقابله شده عنوان و نشان شنگرف.
۱۴س۷/۵×۱۳/۵.

الاربعون حدیثا

امیر فیض‌الله‌بن عبدالقاهرحسینی تفرشی در گذشتهٔ رمضان ۱۰۲۵ چهل‌حدیث دربارهٔ مخالفان حق را گردآورده وبیشتر آنها را شرح کرده‌است (نقدالرجال تفرشی ۲۶۹ ـ ذریعه ۱ : ۴۲۴).

آغاز: بسمله وحمدله. امابعد، هذه اربعون حدیثاً صحیحا ومعتبرا فی‌احوال المخالفین لاهل الحق.

انجام: اذاطردوا اوشردوا صدق‌نبی‌الله.

[۱۴ ـ د]

ش۲دفتر(۸ر-۴۴پ) نستعلیق سدهٔ۱۱، عنوان‌ونشان‌شنگرف، نسخه‌تصحیح‌شده وحاشیه دارد.
۱۳س۷×۱۳.

اردی بهشت

مثنوی‌است‌ازشمس‌الشعراء میرزا محمدعلی‌سروش اصفهانی (در گذشتهٔ۱۲۸۵) درسر گذشت پیامبراست و درچهل سالگی بنام شاه روز گار خودسروده‌است (مجمع الفصحا ۲ : ۱۸۴) دربارهٔ نام‌آن گوید :

کنم‌نام این نامه اردی‌بهشت — بیارایم او را چوخرم بهشت

آغاز:

ابر پاك یزدان فراوان سپاس — که مارازاهریمنان داشت‌پاس

انجام :

رساندم بسر آنگه اینداستان — که بوداز گل‌آراسته‌بوستان

[۳۴ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ عنوان شنگرف. (34001)
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سبزضربی.
۱۲۰گ ۲۱×۳۴ ـ ۲۰س۱۴×۲۵.

الارزاق(رسالة فی ...)

در عنوان نسخهٔ ما آمده «رد الشیخ الرئیس لقول احد معاصریه فی الارزاق» (مهدوی ش ۲۳ ـ دانش ۲۴۳۴).

[۱۵ ـ ج]

ش۲۱ دفتر(۵۸ پ ـ ۶۰پ) درگ ۶۰ب-۶۱ ر فهرست شرایع حلی‌دیده میشود.

ارشاد الاذهان الی احکام‌الایمان

ازعلامهٔ حلی‌است. (دانش ۱۷۷۱).

[۲۸ - ج]

نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان و نشان وجدول شنگرف، اندکی از پایان افتاده.
کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ مقوایی.
۲۴۱ گ ۱۸×۲۵ - ۱۳س ۱۰×۱۷ .

[۱۳۲ - د]

ش ۲ د فتر (ص ۱-۵۲۸) نسخ روز دوشنبه ۲۵ ج ۲/۹۸۵، عنوان شنگرف، حواشی نستعلیق، فهرست در آغاز نسخه بخط قزوینی هست .
۱۵س ٦×۱۱ .

ازهار الافکار فی جواهر الاحجار

ازشهاب‌الدین (صباح‌الدین یا شرف‌الدین) ابوالعباس احمدبن یوسف‌بن ابی‌بکر حمدون تیفاشی قاهری در گذشتهٔ درقاهره بسال ٦٥١ که در ٦٤٠ ساخته‌است و با ترجمهٔ ایطالیایی درفلورانس (فیورنسا Firenze) بسال ۱۸۱۸ بچاپ رسیده‌است و نسخهٔ آن درپاریس هست (ش ۲۷۷۳ و ۲۷۷٤) .

(فهرست سیگل ص ۹۵ - ۱۰۱ ریحانة‌الادب ۱: ۲۳۰ - معجم‌المطبوعات - چلبی ۱ : ۸۸ - بروکلمن ۱ : ٤۹۵ وپیوست ۱ : ۹۰٤) .

این‌نام درآغاز نسخهٔ ما که گویا دیباچه را ندارد نیامده و درصفحهٔ عنوان آن دارد «کتاب خواص‌الاحجار الملوکیة تألیف الشیخ . . . احمدبن یوسف التیفاشی رحمة‌الله علیه» درآن یادشده از ارسطو و اسکندر و کندی و مسعودی و مسیحی و از سر الطبیعه بلینوس و تحفة‌الملوك رازی واحجار ابن‌الجزار احمدبن خالد.

رساله دربیست وپنج باب است :

۱- جوهر ۲- یاقوت ۳- زمرد ٤- زبرجد ٥- بلخش ٦ - بنفش ۷- برادی ۸- الماس ۹- عین‌الهر ۱۰- پازهر ۱۱- فیروزه ۱۲- عقیق ۱۳- جزع ۱٤- مغناطیس

۱٥- سنباده‌ج ۱٦- دهنج ۱۷- لازورد ۱۸- مرجان ۱۹- سبج ۲۰- خمشت ۲۱- جماهان ۲۲- یشم ۲۳- یشب ۲٤ - بلوره ۲٥- طلق .

تیفاشی می‌نویسد که ازهریك از گوهرها ازپنج رهگذر بررسی نمودم: ۱- پیداشدن آنها در کانها ۲- سبب هرمعدن و کان ۳- بد ونیك وسره وناسرهٔ هر گوهر ٤- خواص ومنافع هریك ٥- بهای هریك . پس‌درین رساله‌هم خواص وهم‌معادن‌وهم‌بهای گوهرها آمده‌است .

تیفاشی برخلاف ابی‌ریحان بیرونی در جماهر دراینجا می‌نویسد که آزمودم و دیدم که زمرد چشم افعی را کورمیکند وبادیدن زمرد چشم اواز کاسه بیرون‌میآید . آزمایشهای دیگر تیفاشی هم دراین رساله دیده میشود .

آغاز نسخهٔ ما : بسمله . قال الفقیر الی الله عزوجل احمدبن یوسف التیفاشی: هذا کتاب غریب‌الوضع عجیب‌النفع عظیم‌الجمع ضمنته ذکر الاحجار الملوکیة التی توجد فی خزائن‌الملوك وذخائر الرؤساء . . . و جملة عدد‌الاحجار التی هی مثبتة فیه خمسة وعشرون حجرا (گویا دیباچه را ندارد بگواهی نسخهٔ ش ۷۰٤ مجلس ۲ : ٤٤٦) .

انجام : وثمنه‌الاوقیة من‌جیده بدرهم نقره فاعلم ذلك .

[۱۲ - د]

ش ۱ د فتر (۱ر-۴۲ر) نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان و نشان شنگرف ، نسخه دریمن بوده‌است. در ۴۲پ-۴۴ بندی آمده باعنوان «باب فی ذکر منافع التریاق الفاروق» ودر ۴۵ر و پ قصیده‌ایست بعربی از سیدعبدالله‌بن شرف‌الدین درستایش القات با تخمیس برادرش سیدمرتضی‌علی، در ۴٦ر آمده «من کلام فقیه محمد شکیلی» بعربی، در ۴٦پ آمده «من کلام محمدبن عبدالله‌بن الامام» .

(8995) .

کاغذ سپاهانی وفرنگی - جلد تیماج مقوایی ازیکسوی .
۱۸۲ گ ۱۴/٥×۱۹/٥ - ۱۷س ۸/٥×۱٥ .

اساس الاقتباس

ازخواجهٔ طوسی‌است که در روز پنجشنبه ۲۲ج۶۴۲/۲ آنرا بانجام‌رسانده‌است وبکوشش مدرس رضوی درتهران بسال ۱۳۲۶ خ بچاپ رسیده است.

[۴۶ - ج]

نستعلیق نزدیك بپایان رجب ۹۴۶ ازعبدالله‌بن شمس‌الدین که دارندهٔ نسخه‌هم‌بوده‌است،عنوان شنگرف .

(34842) .

کاغذ سمرقندی - جلدتیماج مشکی دریکسوی .

۱۴۵گ ۱۹×۲۵ - ۲۵س۱۲/۵س۱۲/۵×۱۸ .

[۲۲۱ - ج]

نسخ‌اسماعیل سمنانی درشب‌شنبه ساعت ۱۴ذی‌حجهٔ ۱۴۸۳ عنوان شنگرف .

(6699) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج حنایی ضربی مقوایی .

۲۵۸گ ۱۶×۲۲ - ۱۹س۸/۵×۱۴ .

الاستبصار فیما اختلف من الاخبار

ازشیخ طوسی ودرجمع میان اخبار مختلف شیعی ودرهند و نجف بچاپ رسیده است .

(دانش ۱۰۸۵ - سپه ۱ : ۲۰۴)

[۵۵ - ب]

بخط نسخ، عنوان‌ونشان شنگرف، حواشی دارد . تاصلوة را عبدعلی‌بن قلقاس شداد در ۱۷ج ۹۷۶/۲ نوشته وبکوشش ابوالقاسم محمدبن فتح‌الله حسینی‌درروزآدینهٔ ۱۶شوال۹۷۶ مقابله شده است. تاپایان نسخه را محمدبن حاج‌قوام‌الدین‌بن محمدبن قوام‌الدین لیثی درحله‌در۷شوال۹۷۷ نوشته‌وهمان حسینی درنجف درروزیکشنبه ۳ ذی‌قعدهٔ ۹۷۷ بانسخهٔ شهید مقابله‌کرده‌است . نسخه‌را دیگری‌هم مقابله کرده ونامش پاك شده‌است . مالك‌احمدی‌بن‌عبدالحق خاکی وحبیب‌الله موسوی در۱۴۴۲ ، خط‌ماجدبن محمدحسینی بحرانی درصفحهٔ عنوان‌دیده میشود.

کاغذ سمرقندی - جلدتیماج سرخ عطف زرد.

۲۷۴گ ۲۲×۳۱ - ۲۹س۱۴×۲۲ .

استقصاء النظر فی البحث القضاء والقدر

از علامه حلی است وبنام سلطان محمد خدابنده نوشته و در آن از قضا و قدر بروش شیعی گفتگو کرده وبراشعریان ردنموده(خلاصه ص۲۵ - ذریعه۲ : ۳۲) . این رساله با انقاذالبشر من‌الجبروالقدرسیدمرتضی درنجف بسال۱۳۵۴بچاپ رسیده‌است (مجلس۲ : ۴۱۰- حقوق ش۲ر۲۲۷ج - طوس۴ : ۱۵) .

[۱۳۶ - د]

ش۲دفتر(۲۷ پ - ۳۵پ) .

استوانامه

از ابوالیقین میرغیاث الدین محمدبن حسین بن محمد بن حسین استرابادی بدلیسی ازدانشمندان حروفی سدهٔ۹ وهمزمان علی‌الاعلی جانشین فضل‌است که در۱۱ رمضان ۸۲۶ آن‌را بانجام رسانده‌است، کتابی است درتفسیروعلم حروف .

در کتابخانهٔ ملك‌نسخه‌ای ازآن هست(۱).

آغاز: بسمله الحمدالله رب‌العالمین ... الضالین این سوره را حضرت رسالت که ازوجهی الهی و کشف عالم نامتناهی بده اسم‌خوانده‌است.

انجام : وازاحرام‌بیرون‌آیند والسلام علی‌من اتبع‌الهدی‌وقع‌الفراغ برسالة المسمات به استوانامه علی یداضعف العبادف آه رب‌العالمین فی‌یوم اثنین فی ... (رمز) ۱۰۲۴ .

۱- واژه‌نامهٔ گرگانی دکترصادق کیا چاپ ۱۳۳۰ خ تهران ص۲۸۰ و۲۸۳و۲۸۹ و۲۹۴و۳۰۵و۳۰۸- دربارهٔ گروه نقطوی درکتاب نقطویان یاپسیخانیان دکترصادق کیا (ش۱۳ ایران‌کوده چاپ ۱۳۲تهران) وفهرست دانشگاه (۲:۱۰۹ - ۱۱۲) بحث شده است .

[۱۰۲ - د]

نستعلیق ۱۰۲۴ عنوان‌شنگرف در۱۴۷ ص.

(34105) .

کاغذ سمرقندی - جلدمقوایی.

۷۶گ ۵/۵×۱۵ - ۱۷س۷×۱۱/۵ .

اسرار رضویه

ازمحمدحسن بن‌محمدتقی‌سبزواری رودسرابی طبسی است وبنام‌ناصرالدین‌شاه ساخته‌است وپاسخ پرسشهای‌فلسفی‌و کلامی‌است‌ازآن پرسشهای‌انتقادی‌عصرقاجار که آزاداندیشان ازبرخی ازدانشمندان مطرود نزدفقیهان مانند شیخ احمداحسایی وسید کاظم رشتی و حاج محمد کریمخان و میرزا محمد اخباری میکرده‌اند . بررسی اینگونه‌پاسخ وپرسشهابرای درك تاریخ تحول فکری‌اخیرایران بسیارسودمنداست .

آغاز: یگانه صانعی را ستایش و پرستش روا است که نمایش نورش اسم واحد واحد رابحلی وحلل تمیزوتعیین بیاراست.

انجام : والیه‌المرجع والمعاد والحمدلله اولا وآخراً وظاهراًوباطناً.

[۱۲۵ - ج]

نسخ سدهٔ ۱۳ است.

(34025) .

کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی‌ضربی مقوایی

۳۱۵گ ۱۷×۲۲ - ۲۱س۱۱/۵×۱۴/۵.

اسطرلاب (رساله درمعرفت ..)

این رساله درذریعه (۱۱:۷۰_۷۳) یاد نگردید .

آغاز: این‌رساله‌ایست درمعرفت اسطرلاب مشتمل برچهارفصل.

انجام : این بود چند کلمه که نوشته شد ... باشارت حضرت آصف

العهد والزمان المؤید من عندالله . . . اعلی الله تعالی شأنه نحراً علی العالمین ... وسلم تسلیماً کثیراً کثیرا .

[۹۲ - د]

ش۳ دفتر(۵۷ پ ۶۲) بخط نستعلیق ش۲ درتکیه حیدرتبریز.

اشرف‌التواریخ

نسخه دیگری‌ازاین کتاب‌در کتابخانهٔ دانشکدهٔ حقوق (ش۳۵۸ج) هست‌وآن تاریخ قاجاراست‌ازسال۱۳۲۸تاسر گذشت سید گوچك‌وتاریخ‌محرم۱۲۳۱وسر گذشت فرمانروایان و دانشمندان را دارد .

این‌نسخه ما اندکی ازجلد یکم است وجلد دوم .

آغاز:

تازه شدازمقدم‌اردی‌بهشت خسرو گل گشت‌ریاحین‌سپاه

زد بصدآیین‌بچمن‌بارگاه، درهفدهم‌ربیع‌الاول۱۲۲۸ که نوروزفیروز سلطانی وعیدسعیداعالی وادانی‌بود.

انجام : و امر معاش و انتعاشش بقناعت و ریاضت موقوف است (تمام شد) .

[۱۴ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان شنگرف وجدول‌زر وشنگرف ولاجورد ، نسخه ازحوادث ۱۲۱۸ است تاداستان «عزیمت شاهزاده حسنعلی میرزا باستمالت خوانین بجانب خبوشان» وهفت‌برگ‌آغاز ازجلد یکم است واز روی خط وکاغذوجدول‌کشی وسفیدبودن عنوان درست مانندنسخهٔ‌دانشکدهٔ حقوق‌است وپس‌ازآن از جلد دوم بلکه ازخط‌آن برمیایدکه‌کتاب دیگری شایدباشد،گویا این ۷برگ‌ازکراسه‌های آن‌نسخه است .

کاغذ فرنگی - جلدمقوا .

۴۷گ ۱۷×۲۶ - ۱۴س۱۳×۱۹ .

اصطلاحات الصوفیة

از کمال‌الدین ابوالغنائم عبدالرزاق‌بن جمال‌الدین کاشی است.
(دانش ۴۰۷ ـ ذریعه ۲ : ۱۲۲).

[۷۲ ـ د]

نسخ شب دوشنبه ۹۲۷/۱۰۴۳، عنوان شنگرف، حواشی دارد، صفحهٔ یکم نونویس، نسخه تنها بخش اصطلاحات است.
(33840).
کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج مشکی.
۳۳گ ۱۲×۱۷ ـ ۲۱س ۱۳/۵×۱۳/۵.

اصول‌دین (رساله در...)

مقصد نخستین (بی‌عنوان) در توحید است ویك‌مقصد دیگر در صفتهای سلبی است ومقصدسوم درنبوت وچهارمی درامامت وپنجمی درمعاد وخاتمه درامر بمعروف‌ونهی‌از منکراست، عنوانهای مطلوب وتنبیه‌هم‌دارد. درآن ازاحیای غزالی وتفسیرعسکری وتفسیر ثعلبی ونفحات‌الانس و کتاب‌الابرار واسرار خفیه ابن مطهر و نهج البلاغة و محقق طوسی یادشده است.

آغاز: بسمله وبه‌نستعین، حمداً لربی وشکرا. مطلوب هرچه‌موجود است از دووجه بیرون نیست هستی‌اش ازذات است یا از غیر، اول را واجب‌الوجود خوانند ودوم ممکن نامند.

انجام: وارزقنا اجتنابه وصلی‌الله علی ختم‌الرسالة و فاتحة لکتاب الهدایة محمدعلیه‌الصلواة الزاکیات وسلم تسلیماً کثیراً کثیرا.

[۷۰ ـ د]

ش۱۶دفتر (۲۳۶ پ ـ ۲۴۸ پ) نستعلیق ۹۹۹ عنوان شنگرف.

الاضطرار والاختیار (رسالة فی...)

گفتگویی که مشکویهٔ رازی باابایعقوب‌بن لالا کرده است در این رساله دیده میشود.

آغاز: بسمله. قال ارسطوطیلس: الانسان مضطرفی‌صورة مختار قال بعض فضلاء زماننا: من تامل شرف هذه الکلمة و زکاء نزلها و بعد غورها ... فکیف اشتملت علی المعانی الکثیرة مع قلة اللفظ... قال الاستاد ابوعلی احمدبن‌مسکویه ... فاوضت ابایعقوب‌بن لالافی‌مذهبه مرارا فتحصل لی‌انه یقول مضطرفی‌صورة مختار.

انجام: فهومتردد بینهما فالمثالان واقعان والله تعالی‌اعلم‌بالصواب.

[۱۵ ـ ج]

ش۷ دفتر (۲۴ر ـ ۲۵ر).

الاعتقادات

ازخواجهٔ طوسی است ودرپایان ازقواعد العقاید اویاد گردید.
(مدرس ص ۲۹۹ ـ دانش۵۳۱).

[۷۰ ـ د]

ش۱۵ دفتر (۲۳۲ پ ـ ۲۳۴ ر) بخط همان فتال‌نویسندهٔ شماره‌های پیش در ۲۴ صفر۱۰۷۵

[۱۳۲ ـ د]

ش ۱ دفتر (۴ پ ـ ۵ ر) نستعلیق سدهٔ۱۱، دفترروبهم ۵۵۰ ص است.
نسخه در۱۲۹۴ ازآن فرهادمیرزابوده ونیزازمحمد طاهر وسپس ازقزوینی بانشانهٔ: IVA 10 (22698).
کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج قهوه‌یی ضربی مقوایی.
۲۷۵گ ۱۲/۵×۱۸/۵ ـ ۱۳س ۸/۵×۱۴/۵.

اعلام الهدی و عقیدة ارباب التقی

دراصول عقاید اشعری است درده فصل از شهاب الدین ابوحفص عمربن محمد سهروردی. (چلبی ۱ : ۱۲٤).

الفصل الاول فی شرح العقیدة الصحیحه ومنشأها ووجه تطرق الفساد الیها.
الفصل الثانی فی شهادة ان لااله الاالله والتوحید والتنزیه.
الفصل الثالث فی صفات الله الذاتیه.
الفصل الرابع فی قدرة الله وخلق الافعال.
الفصل الخامس فی کلام الله وخوض الناس فی ذلك.
الفصل السادس فی الآیات والاخبار فی الصفات.
الفصل السابع فی الروية.
الفصل الثامن فی شهادة ان محمد رسول الله.
الفصل التاسع فی ذکر اصحاب رسول الله واهل بیته.
الفصل العاشر فی ذکر الموت ومابعده.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی یرفع غشاوة الغمة عن بصائر اهل الوداد بنور اصطفائه الی اقوم مناهج الرشاد .. وبعد فقد التمس منی وانا مجاور بمکة ... ان اکتب شیئا فی العقیدة یتمسك بها ... وسمیة اعلام الهدی وعقیدة ارباب التقی ورتبته علی عشرة فصول.

انجام: ولانستبد بآرائنا دون اجماع المسلمین کل ذلك بتوفیق الله تعالی (تمت الرسالة فی العقیدة استنسخت من النسخة التی هی علیها خط المصنف و اجازته رحمه الله علیه و قابلت بها فی سنة سبع و تسعین وستمائة).

[۹۰ ـ د]

ش۹ دفتر (۳۵ پ ـ ۴۱ پ).

القاب (رساله در ...)

ازمیرزا هدایت لسان الملك ثانی پسر محمد تقی سپهر لسان الملك اول است و فهرست نامهای درباریان قاجار. پس ازدیباچه القاب است درجداول بترتیب تهجی از الف تا یاء بانامهای اشخاص، درپایان سر گذشت میرزا عبدالوهاب خان آصف الدوله ومیرزا مهدیخان آجودان مخصوص وغلامعلی خان عزیز السلطان است.

[۳۳ ـ ب]

آغاز ازدیباچه افتاده وبرخی ازجدولها سفیداست وبخط نستعلیق سدهٔ ۱۳ (33292).
کاغذ فرنگی ـ جلد ندارد.
۴۰گ ۲۱×۳۴ ـ ۲۰س۱۵×۲۸.

الامامة (رسالة فی ...)

ازخواجهٔ طوسی است ونگارندهٔ این فهرست آن رادرجشن یادبود هفتصدمین سال خواجهٔ طوسی بچاپ رسانده‌ام (نیزمدرس ص۲۹۸ـ ش۳/۷٤۳۷ سپهسالار).

[۷۰ ـ د]

ش۱ دفتر (۱ پ ـ ٦ پ) نسخ ابوطالب بن محمدهاشم بن عبدالله بن رحمة الله حسینی نجفی فتال که درروز سه‌شنبه ۲۱محرم ۱۰۷۲ ازروی نسخهٔ خوانده شده برشیخ مقداد سیوری و دارای اجازه قرائت ازهمو بخط اودر۱۱رجب ۸۲۵ برای خود نوشته وباهمان نسخه ونسخهٔ دیگر مقابله کرده است، عنوان و نشان شنگرف ـ ۷ پ ـ ۹ ر پراکنده‌ها است. (33863)
کاغذ سمرقندی وفرنگی ـ جلد تیماج عنابی ضربی.
۲۴۹گ ۱۳×۱۷/۵ خط واندازه گوناگون.

امل الآمل فی علماء جبل عامل

ازشیخ محمدبن حسن حرعاملی مشغری است درسر گذشت دانشمندان شیعی. (منزوی ۲ : ۵۰۵ ـ ذریعه ۲ : ۳۵۰).

[۱۹۵ - ج]

نسخ محمد حسن فانی پسر عبدالرسول حسینی زنوزی خویی تبریزی در طوس شب پنجشنبه ۱۴۰۵/۲ع۳۰ ازروی نسخهٔ اصل بایك واسطه ، عنوان شنگرف ، مهررسول حسینی‌دارد . (34068) .
کاغذ فرنگی نخودی - جلدتیماج مشکی.
۱۲۲گ ۱۴/۵×۲۱ - ۲۳ س ۸/۵×۱۵/۵.

انتخاب الجید من تنبیهات السید

ازحسن‌بن محمد دمستانی بحرانی (م ۱۱۹۱) است که در۸ج/۱۱۷۳ آن را بانجام رساند و تهذیب تنبیه الاریب فی رجال التهذیب سید هاشم توبلی کتکانی بحرانی است .

(مصفی‌المقال ص۱۲۹ - منزوی ۲ : ٦۸۸) .

[۸۰ - ج]

س۲دفتر(٦۵ پ - ۱۵۵ ر) بهمان خط ش ۱ .

انتخاب کیمیای سعادت

در نسخهٔ ما از رکن سیم معاملات آغاز و تا بمبحث پیداکردن پوشیدگی حق تعالی‌میرسد . گزیده‌ای ازاین کتاب ازبابافضل کاشانی‌هم‌هست . (دانش ۲۲٦) .

[۴۹ - د]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف درهامش نیمهٔ نسخه‌گلشن راز دیده میشود.
یادداشت تملك ۱۲۵۷ دارد . (34038) .
۱۷۱گ ۱۲×۱۸/۵ - ۱۸س۶/۵×۱۳/۵ .

انشاء (رساله‌درعلم...)

ازمحمودبن شیخ محمد گیلانی است دریك مقدمه در ماهیت و موضوع وغایت

علم‌انشا درچندفصل ودومقاله‌ویك خاتمه،مقالهٔ‌یکم‌درماهیت خط ، مقالهٔ دوم دراقسام وارکان انشا درپنج منظره،نام کتاب درمقدمه درنسخهٔ‌ما سفید مانده است .

آغاز: بسمله یا مبدأ الانشاءِ مبسط نور الوجود ... چنین گوید فقیر محمودبن شیخ محمد گیلانی ...

انجام: ودرعربی بحرف‌صاد مینویسند والله اعلم .

[۵٦ - ج]

نستعلیق محمد همدانی در۱۲۷۹،یادداشت قزوینی دارد . مالك اقبال درباریس ۲۸/۱۰/۴۷.
کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی ضربی .
۹۲گ۱٦×۲۳ - ۱۸س۹×۱٦ .

انوارالتنزیل و اسرارالتأویل

از شیخ الاسلام ناصرالدین ابوالخیرعبدالله بن عمربن محمد بن علی شیرازی بیضاوی شافعی است (منزوی ۱ : ۱۵ - ذریعه ٦ : ۲۳) .

[۴۲ - ب]

نسخ ۱۰۸۴/۱ع۴،آیه‌هاشنگرف،جدول زر ولاجورد،۴۷۷ صفحه شماردارد . مالك‌حاج‌مصطفی‌بن حاج‌محمود منشی موقت مسجد جامع سلطان سلیمان‌خان در۱۲۲۳ ویحیی‌بن هادی حسینی‌دولت‌آبادی‌در ۱۳۴۷ (۱۲۰۷خ) . (9015) .
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج قهوه‌ای عطف مشکی درون سرخ .
۴۷۲گ ۱۹×۳۲-۴۱ س۱۳/۵×۲۵ .

انیس العشاق

از شرف‌الدین حسن‌بن محمد رامی تبریزی که در نوزده‌باب ویك تتمه وبنام شیخ‌ابوالفتح اویس بهادرخان جلایری (۷۵۷ - ۷۷٦) ساخته است وتاریخ تالیف‌آن را چلبی (۱٦۹:۱) ۷۲٦دانسته‌است . سر گذشت اودردیباچهٔ چاپ‌اقبال بسال ۱۳۲۵خ هست (سپه ۲ : ٦۳٤ - مشار ص ۱۷٦) .

آغاز: حمدوثنا خالقی راعلت کلمة که درمبدء خلقت وجودخاکیان را بتشریف ولقد کرمنا بنی‌آدم مشرف گردانید.

انجام: دردل سوختگان آتش عشق گرم تر در میگیرد. چنانکه بدین بیت اختصاررفت:

فرق‌است‌میان‌سوز کزجان‌خیزد تا آنکه بریسیمانش برخودبندی

[۹۴ - د]

ش ۲ دفتر(۴۹ پ - ۷۲ پ) تاباب نوزدهم درصفت ساق ، افتاده‌است .

[۹۷ - د]

ش۱دفتر (۱پ - ۳۱ر) نستعلیق سدهٔ ۱۳ عنوان شنگرف. (33874) .
کاغذ فرنگی آهارمهره - جلدتیماج مشکی‌ضربی .
۳۵۱گ ۱۰×۱۵-۹س۵/۵×۹/۵ .

[۱۰۷ - د]

ش۴ دفتر (۱۳۸ پ - ۱۸۶ر) مورخ ۱۱ ذی‌قعدهٔ ۸۲۳ بخط زین حسینی‌نویسندهٔ شماره‌های‌دیگر همین‌دفتر .
در۱۸۶ پ - ۲۰۳ پ شعرهاایست ازمولانا شمال بارضا وعصمت‌الله بخاری‌ودیگران .

انیس الموحدین

از حسین‌بن علی‌یزدی حایری است که در۱۲۸۹ آنراساخته است. بعربی‌است وشعر فارسی دارد ودر کلام واخلاق است. (المآثر و الآثار ص ۲۲٤ - احسن الودیعه ۱ : ۲۲۰).

آغاز: بسمله. حمداً لمن‌ذکره‌شفاء للصدور الضیقة ... امابعدفیقول... حسین...بن‌علی‌الیزدی ... لماجاوزعمری‌الاربعین . . . خطربقلبی ان اکتب صحیفة اشرح فیها ماجری علی‌من اول عمری‌الی‌زمانی‌هذا .

انجام: قدتم هذه‌الصحیفةفی‌ارض کربلا... وسمیتهابانیس‌الموحدین

علی ید مصنفها فی‌یوم‌الجمعة من شهر ربیع الثانی سنة ۱۲۸۹ مصلیا علی محمد وآله .

[۲۰۹ - ج]

نسخ واصل خط یزدی ،عنوان شنگرف . (34101) .
کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی .
۲۸۸گ ۱۳×۲۰ - ۱۹س۷/۵×۱۳ .

الاوزان و المقادیر

ازمحمد باقر مجلسی دوم است (سپهسالار ش۲/۶۲۸۲و۳/۷۵۲۵و۱۸/۸۱۹۰) او در دیباچه میگوید که این مسائل را از روضة‌المتقین پدرم گرفته‌ام. همچنین درآن آمده است :

« قدسمعت من‌الوالد العلامة » و « سمعت من الوالد العلامة ان شیخنا العلامة الششتری قدس‌الله سره » .

رساله را او در ع۱/۱۰۶۳ بانجام رسانده است . نوری در فیض قدسی (ص ۹) می‌نویسد : «رسالة الاوزان وهی اول ماصنفه مأتا وعشرون بیت» . چنین‌است فهرست مطلبهای آن :

المقدمة الاولی الدنانیرلم‌تتغیروالدراهم قداختلف فیها. الثانیه‌الدینارو‌المثقال الشرعی متحدان . الثالثة الصاع اربعة امداد .

الفصل الاول فیما یبتنی علی‌المشهور فی الصاع و المد و الدرهم و غیر ذلك من التحدید .

الفصل الثانی فی‌بعض مالم یبین علی‌المشهور مماقدمناه ذکره .

المقصد الاول مایبتنی علی تحدیدالرطل بتسعین مثقالا .

المقصدالثانی التحدید علی خبرسماعة .

المقصد الثالث فی التحدید علی خبرسلیمان‌بن حفص‌المروزی .

المقصد الرابع تحدیدالدرهم فی‌خبری الهمدانی .

المقصد الخامس فی بیان المقادیر علی خبر سماعة .

آغاز: (الحمدلله الذی ارتفع عن مطارح الافهام فلاتوزن صفات عظمته بمیزان العقول ... فیقول ... ابن محمدتقی محمد باقر) ... الطالبین ومحیی آثار الائمة الراشدین الذی له صنوف الفضل والمعالی ففاق بذلك الافاضل والاعالی ... وله الثروة فی العلم بین اهل زماننا.. کما لایخفی علی احد من اهل اصفهاننا مجدد مذهب ائمتنا الاثنی عشر فی هذه المائة الحادیة عشر... اعنی التقی النقی الرضی الزکی المدقق الفهامة الوالد العلامة ادام الله علی رؤسنا ... ظلاله ... فوجدت فیه ما ارانی الی ذلك سبیلا واوضح لی الی الحق دلیلا وکان مع ذلك مقنعا بالخفاء ومحتجبا تحت الخباء فارددت ان اوضحه للطالبین و ابینه للناظرین

انجام: سبعة من هذه الدراهم والله اعلم ولیکن هذا آخر ماوردنا ایراده فی هذه الرسالة والحمدلله اولا وآخرا والصلوة علی سید المرسلین واشرف المقدسین محمد خاتم الرسالة وآله الطاهرین من معادن الحکمة والشرف والنبالة وقدتمت فی شهر ربیع الاول من شهور سنة ثلاث وستین من الهجرة النبویة (هذا آخر کلام المصنف دام ظله . کتبه العبد الاقل مرادبن قدیم القمی سنة ۱۰۸۸)

[۲۲۶ - ج]

ش۱ دفتر (۱ ر - ۹ پ) نسخ مرادبن قدیم قمی در ۱۰۸۸ درزمان مؤلف .
آغاز افتاده : الطالبین ومحیی آثار الائمة الراشدین (دیباچه) .
کاغذ سپاهانی - بی‌جلد .
۵۲گ ۱۳×۲۲ - ۲۱س ۶/۵×۱۶ .

ایضاح الاشتباه فی اسماء الرواة

ازعلامهٔ حلی است ودرپایان روز سه‌شنبه ۱۹ ذی‌قعدهٔ ۷۰۷ بانجام رساند. علم‌الهدی پسر فیض کاشانی این رساله رادرنقد الایضاح خود مرتب ساخته واندکی بر آن افزوده

است واین یکی را اسپرنگر ومولوی عبدالحق بافهرست شیخ در کلکته بسال ۱۸۵۳ بچاپ رساندند . ابوالقاسم بن جعفر خوانساری (م۱۱۵۸) هم آن‌را بنام «تتمیم الایضاح» مرتب نموده‌است (منزوی ۲:۵۱۱ - ذریعه ۲ : ۴۹۳ و ۳:۳۳۶ - مصفی المقال ص۱۳۱ - طوس ۲:۳۵۳ - مجلس ٤ : ۳۰۰) .

[۱۰۷ - ب]

نسخ سدهٔ ۱۷، عنوان شنگرف، جدول زر وشنگرف ولاجورد ، بانسخه ای که مقابله شده بود با نسخه‌ای که خط علامه درآن بوده است مقابله گردید ، یادداشت ۱۳۰۶ درنسخه‌هست. (34146) .
کاغذ فرنگی - جلد کالینگور عطف وگوشه‌ها تیماج مشکی .
۵۳گ ۱۷×۲۷ - ۱۵س ۱۰×۱۷ .

[۱۲۷ - ج]

ش۱۷ دفتر (۱۲۴ ر - ۱۴۳ ر) بهمان خط شماره‌های پیش.

[۴۲ - د]

ش۲ دفتر (۳۵ پ - ۷۵ پ) بهمان خط ش ۱ ، حواشی دارد ، دوبرگ تازه‌تر است و بخط علی بن حسین در ۱۳۴۷، درپایان دارد « فرغ المصنف من تصنیفه آخر نهار تاسع عشرین ذی‌القعدة من سنة سبع وسعمائة» .

[۱۳۳ - د]

ش۱ دفتر (۱پ-۳۲ پ) ، نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، ازآغاز است تا «محمدبن علی بن شعبه» وافتادگی دارد . شمارهٔ قزوینی : IVA9 . (22703) .
کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی درون حنایی.
۲۴۵گ ۱۳×۲۰ - ۱۴س ۷/۵×۱۳/۵ .

ایمان ابی طالب (رساله فی ...)

دربارهٔ ایمان ابی طالب عم پیامبر اسلام دانشمندان کتابهای بسیاری نوشته‌اند که

فهرست آنها در ذریعه (۲ : ۵۱۰) وپایان چاپ الحجة علی الذاهب الی تکفیر ابی طالب تالیف شمس الدین ابی علی فخار بن معد موسوی (نجف ۱۳۵۱) آمده است.

نسخهٔ ما چنانکه درپایان آن یادشده گویا ازشیخ مفید محمدبن نعمان بغدادی باشد که نجاشی در رجال از آن یاد کرده ومجلسی درهنگام نگارش بحار آن را دردست داشته است (۱:۵فصل۱).

آغاز: الحمدلله ولی الامر ومستحقه ... وبعد اطال الله تعالی بقاء الاستاد الجلیل ...

انجام: و من دلایل ایمانه رسول الله ص کفایة و بلاغ و الحمدلله رب العالمین. تمت الرساله واظنها من الشیخ المفید رحمه الله.

[۱۱۳ - ب]

ش۵دفتر (۷۲ر-۷۴پ).

✓ الباه (رسالة فی ...)

این رساله را ازابن سینا دانسته‌اند، ولی درنسخهٔ ما آمده: «مسئله طبیة سئل عنها محمدبن احمدبن قرجه ... ساله‌عنها بعض الاکابر» و گویانخست ازاو پرسیده‌اند وسپس ابن‌سینا پاسخ داده است (مهدوی ۳۹ ـ دانش ۲۴۱۸).

[۱۵ - ج]

ش۵دفتر (۱۴پ-۱۸ر).

✓ بحر الفاظ

دستورهای ماده تاریخ سرایی است بترتیب حروف از محمد صادق ناطق که بروش لطف‌الله بن عبدالکریم کاشانی در۱۲۲۷ وبنام فتحعلیشاه ساخته‌است. ماده تاریخ است از۱تا۱۲۱۶، درپایان تاریخ مرگ آقامحمدعلی مجتهد است در۱۲۱۶ واز هر مصرعی همین تاریخ درمیاید.وتاریخ اتمام مدرسهٔ شاه فتحعلی‌شاه درقم در۱۲۱۷ وتاریخ

بنای مدرسهٔ میرزا محمد شفیع دربارفروش در۱۲۱۷ وقصیدهٔ معجزیه در تاریخ اتمام قبهٔ معصومه در قم و مدح او و وصف دوران فتحعلی شاه درسال ۱۲۱۸ در ۶۲ بیت و قصیده‌ای درتاریخ اتمام پل در کردستان بکوشش امان‌الله خان اردلان والی در۱۲۱۸ و ۱۲۱۹ که ازمصرع نخستین۱۲۱۸وازدومی ۱۲۱۹ درمیاید وتاریخ قفل و کلید روضهٔ اباعبدالله‌الحسین در۱۲۱۹ درچهاربیت وتاریخ قفل و کلید روضهٔ علی در ٤ بیت: قفل در۱۲۱۹و کلید در۱۲۲۰ «وقطعهٔ تمام تاریخ در کرمانشاهان» در۱۲۲۰و «تمام تاریخ» برای مدرسهٔ طهران در۱۲۲۳ دریك قصیده و تاریخ مرگ میرزاحسین برادرمیرزاحسن وزیردر۱۲۲۶دریك بیت واعداد رقم۱۲۲٤ وقصیدهٔ اتمام‌تاریخ‌مسجد ومدرسهٔ امان‌الله‌خان پسر خسروخان بنام دارالاحسان در۱۲۲۷، درهمهٔ این قصاید و قطعات از هر مصرعی این تاریخها برمیآید (سپه ش ۶۳۹۵/۲)

آغاز: بسمله

ای نام تو در جملهٔ الفاظ عیان

در جملهٔ الفاظ زنام تو نشان

... شریف‌ترین الفاظ ولغات‌ولطیف‌ترین کلمات ونکات ذکرمتکلمی را روا.

انجام:

هم بود حامی عهد وهم‌بودحامل‌فضل (۱۲۲۷)

هم‌بود گویای فیض‌وهم بودجویای‌علم(۱۲۲۷)

[۲۲۴ - ج]

ش۴دفتر (۱۳۳ پ - ۲۰۰ ر).

✓ بحر الانساب

درفهرست ریو (۱٤۰ و ۱۰۶۱و۱۰۸۱) آمده که انساب نامه ای هست که

سیدابوطالب نامی آنرا در ۶۵۳ بایران آورد و اندکی پس ازآن خود او در سبزوار در گذشت واندکی پس‌ازآن سید مرتضی علم‌الهدی آنرا از تازی بپارسی درآورد (نیزدیباچهٔ عباس اقبال برتبصرةالعوام ص‌ح) این سیدابوطالب واین سیدمرتضی‌دانسته نیست که کیستند.درذریعه (۳:۳۰) از بحرالانساب فارسی کتابخانهٔ راجه سید محمد مهدی درفیض‌آباد یاد شده است . بحر الانساب دیگری بنام ریاض الانساب و مجمع الاعقاب از میرزا محمد شیرازی ملك‌الکتاب دربمبئی بسال ۱۳۳۵ بچاپ‌رسیده‌است. درفهرست طوس (۲:۳۳۵ ش۲) از «انساب» دیگری یاد شده است . این بحرالانساب (نسخهٔ ما) که گویا همان باشد که ریو یاد کرده در تهران بنام «کتاب مستطاب بحرالانساب‌درشرح‌احوالات‌اولادچهارده معصوم‌ع این کتاب بقلم ...امام‌جعفرصادق... نوشته شده وشرح‌آن را درمقدمه نوشته اند وجناب سیدمرتضی . . . بفارسی ترجمه نموده‌اند» بسرمایهٔ کتابفروشی اسلامیه در تهران خیابان بوذرجمهری در چاپخانهٔ اسلامیه در۱۲۰ص ربعی‌بی‌تاریخ بچاپ سربی رسیده‌است. این‌چاپ اندکی بانسخهٔ ما جدائی دارد وعنوان نه مجلس درآن دیده میشود.

ازسراسر این کتاب‌پیداست که ساختگی است وهمین اواخرنوشته‌شده است . درنسخهٔ‌چاپی از کتاب کاشف‌اسرار یاد گردید . گویا روی‌همین اصل بود که نشرآن چنانکه‌شنیده‌ام‌ازطرف‌مرجع تقلید درقم تحریم شده‌بود وناشر نسخه‌های‌چاپ شده را درآن زمان ببازارنیاورده بود.درنشریهٔ‌سال۵ـ۱۳۳۴انجمن‌ادبی‌دبیرستان‌امیرخیزی ص۴۶ از گفتهٔ میرزا علی‌ثقةالاسلام درمرآة الکتب ورسالهٔ‌امکنه ازهمین‌بحرالانساب است که گویا یادوخرده گیری شده است .

آغاز: هذا کتاب بحرالانساب . وبه نستعین بسمله . الحمدلله خالق البرایا والشکرلواهب العطایا ... نقل‌است ازابو مخنف ابن‌لوط ابن یحیی خزاعی ... که این کتابی است موسوم به « بحر الانساب » بنام امامان وامامزادگان ازذکور واناث واین کتاب راحضرت امام‌جعفر صادق بدست مبارك خود نوشته وبعضی بخط امام‌حسن‌عسکری‌ع بود ومدتی مدید در مسجد اقصی ماند در آن وقت ازهجرت رسول . . .

ششصدوپنجاه وسه گذشته بود که حضرت سیدابوطاهرابن جعفرابن عمران ابن موسی‌بن امام محمدتقی ع ازمسجد اقصی‌بولایت‌عجم‌این کتاب راآوردند تامدت وقتی گذشت حضرت سیدطاهردرشهرسبزوار برحمت حق پیوست واین کتاب لفظ عربی بود حضرت سید مرتضی علم‌الهدی فارسی کرد ... ای‌برادراین کتابی است درباب‌آنچه گروه خارجیان درحق فرزندان رسول ص چه ستمها کرده‌اند .

انجام : چون‌بکوه پایه رسیدند وطن ساختند و ذریات ایشان بسیار شد بالقاب مسیح والسلام والاکرام .

[۲۲۳ - ج]

نستعلیق سدهٔ۱۲، آغازوانجام‌افتاده وچنین است :

آغاز : ملکا پادشاها مارادرین غارجانی ده بقدرخدای تعالی فصل سرمبارك . . . روایت میکند لوط بن یحیی درزمانی‌که یزید ... قصد اولاد اهل‌بیت‌کرد خانهٔ نبوت راخراب‌کرد (گ۶ ر ش ۲۷۴ ج دانشکدهٔ حقوق) .

انجام : وازاعجازآن حضرت شیرخشت بماند افضل (افتاده) .

(34123) .

کاغذ فرنگی - بی‌جلد .

۷۴گ۱۵/۵×۲۲ - ۱۱س۱۰×۱۵.

بحرالجواهر

ازمحمدبن یوسف هروی که برای ظهیرالدوله امیرمحمد بیك در رجب ۹۳۸ ساخته است (دانش ۷۲۳) .

[۶۴ - ج]

شکسته نستعلیق ۲۳ج۱/۱۲۸۷ . (33908) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی.

۲۱۴گ ۱۶/۵×۲۲/۵ - ۱۵س۱۰×۱۶ .

بحرالصنایع

منظومه ایست از حسن متکلم نیشابوری سامانی در گذشتهٔ ۷۷۱ که در ۷۳۱ بنام ملك غیاث‌الدین کرت از روی حدایق‌السحر وطواط ساخته ودر دیباچه ازابراهیم ومحمد شاه سلطان روم ووطواط وحدایق‌السحرونام خود کتاب یاد کرده‌است (دیباچهٔ اقبال برچاپ حدایق‌السحر ص سح ـ ذریعه ۹ : ۲٤٦ ـ مجمع‌الفصحا ۲ : ۱٤) .

آغاز:

بسمله ثنا گویم‌خدای‌انس وجان‌را
که وصفش کرد پیداجسم وجانرا
ازان جسم آفریند صوت خوب
بچشم عارفان مرغوب و محبوب

انجام :

زانگشت‌نمای هر کسی در کویت
ترسم که نشان بماند اندر رویت
الحمدلله رب‌العالمین والصلوة علی محمدوآله اجمعین .

[۸۱ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف. (33962) .
کاغذ فرنگی ـ جلد مقوا عطف تیماج زردتیره .
۴۶گ ۱۶/۵×۲۲ ـ ۱۲س۹×۱۶ .

بحرالفضائل فی منافع الافاضل

ازمحمدبن‌قوام‌بن رستم‌بن احمدبن محمود بدرخزانهٔ بلخی بکری و فرهنگ فارسی بفارسی است‌دردوبخش وچهل‌ودوباب وسی‌وهفت فصل . مؤلف در۷۹۵مخزن‌الاسرارنظامی را شرح کرده است واوبراسکندرنامهٔ نظامی هم شرحی دارد (دیباچهٔ

جلد پنجم فرهنگ نظام چاپ ۱۳۱۸ خ ص۹) .

آغاز: حمدوسپاس مرخدایرا که‌ملایك واناس درنعت وسپاس‌بالسنهٔ مختلفه ولغات متنوعه اوراثنا گویند .

انجام : موجود : حرف سین : سنبهاده سنگی‌است که .

[۱۱۷ ـ د]

نسخ سدهٔ۱۰و۱۱، نشان شنگرف ولاجورد،سرلوح دارد وجدول بزر ولاجورد وشنگرف ، از پایان‌افتاده .
کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج حنایی ضربی.
۱۳۴گ۱۱×۱۷ ـ ۱۳س۵/۵×۱۰ .

بحراللئالی

نامه‌ها وفرمانهای درباری ودیوانی است و دربسیاری ازآنها از فتحعلیشاه یاد شده است .

آغاز: هذاالکتاب المسمی به‌بحراللئالی.
ای همه هستی زتوپیدا شده .. خوشترین‌بیانی (؟) که عندلیب نغمه‌سرای زبان دربوستان‌سرای جهان بدان دستان ... زن .

انجام : همچو مهجوری شان بمواصلت مبدل گردید الحمدلله رب‌العالمین .

[۵۳ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳،جدول‌زرولاجوردوشنگرف،یادداشت ۱۲۶۰ و۱۳۸۳ دارد،مالك‌رضاقلی‌سلطان فوج خاصه در۱۲۶۱وحاجی‌حسین بیك‌ترکمان‌الان براغوشی تبریزی در۱۲۶۶. (34913) .
کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج قهوه‌یی‌ضربی.
۴۲گ۱۴/۵×۲۴ ـ ۱۹س۹/۵×۱۷ .

بدایع الصنایع

ازامیرسیدبرهان‌الدین عطاءالله‌بن محمودحسینی‌مشهدی نیشابوری در گذشتهٔ

۹۱۹ درطوس که در۸۹۹ بنام امیرعلی‌شیرنوایی ساخته است ومقاصدآن پس‌ازمقدمه عروضی درسه صنعت‌است :

۱ـ محسنات لفظی .

۲ـ محسنات معنوی .

۳ـ محسنات لفظی ومعنوی هردو.

اودرپایان این رساله از«حدایق»و«المعجم» شمس قیس یاد کرده‌است و ازدوایر قصیدهٔ مصنوع خواجه سلمان.اومؤلف‌منتخب مقطع تکمیل‌الصناعه(مجلس۲:۳٦)است ودرآغازوانجام این‌رساله‌هم میگوید که تکمیل‌الصناعه پس‌ازاین به‌بیاض‌خواهدرفت .

(دیباچهٔ اقبال برچاپ حدایق‌السحر ص سح - دیباچهٔ مدرس رضوی بر المعجم شمس قیس رازی ص یط ـ ذریعه ٤ : ۳۳ و ٤۱۹ ـ درفهرست طوس (۳:۱۵۹) و ذریعه (۳:٦٤) ازبدایع‌الصنایع وحید تبریزی منشی یادشده‌است) .

آغاز: صنایع مدایح بی‌قیاس و بدایع لوایح شکر و سپاس آن صانع مصنوعات و مبدع‌موجودات‌را که ترصیع تاج کرامت‌خواص اشخاص انسانی بجواهرفصاحت و بلاغت‌دربیان معانی اکرام اوست .

انجام :

این نسخه که درصنایع آمد نادر
چون گشت تمام و کردم‌آن‌را ظاهر
پرسید ز عامیان یکی تاریخش
باوی گفتم‌ده‌جمادی‌الاخر(۱)(۸۹۹)

(نسخهٔ مورخ روزشنبه ۳ج۱/۱۱۲۰ نوشتهٔ محمدحسین‌بن محمدمعصوم‌ازآقای سلطان‌القرائی) .

[۵۴ ـ د]

ش۲دفتر(۷٦ ر ـ ۱۲۳پ) نستعلیق‌سده۱۱،عنوان‌وشکل‌شنگرف،حواشی‌دارد بانشانهٔ«منه دام‌ظله»

۱ـ درفهرست رزن ص۱۲۳ تاریخ اتمام بدایع‌الصنایع۸۹۸یادشده‌است.

نسخه ازچند سطری پیش ازاصطلاح «قطف» آغازمیشود . وانجام هم افتاده‌است (۱۵س۷×۱۱) .

برد الساعة

ازابوبکرمحمدبن زکریای رازی است (دانش ۷۳۳ ـ ره‌آورد ۱۰۲) .

[۱۴۸ ـ ب]

ش۲دفتر۲۳۳ پ ـ ۲۴۴ ر) نستعلیق سدهٔ ۱۳،عنوان‌درشت،دردوصفحهٔ پایان نسخه.

برهان‌قاطع

ازمحمدحسین‌بن خلف برهان تبریزی در گذشتهٔ ۱۰٦۲ است (دیباچهٔ دکتر معین برچاپ آن درتهران در۱۳۳۰ خ) .

[۳۵ ـ ب]

نستعلیق‌محمدمحسن‌در۱۰۸۲/۱ع۱،عنوان شنگرف ،جدول‌زرولاجورد،دوصفحهٔ‌آغازحاشیه سازی شده بزر ،سرلوحی زرین‌دارد. (6559) .
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سرخ .
۲۴×۳۳-۲۳×۲۰گ۵۲۵ س۱۲×۲۴ .

بوستان

ازسعدی شیرازی است .

[۱۴۰ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، جدول وستون زر ،آغاز اندکی‌افتاده . (33907) .
کاغذ سپاهانی متن وحاشیه ـ جلدروغنی متوالی عطف‌تیماج مشکی .
۱۴/۵×۸س۱۵ ـ ۲۱/۵×۱۳گ۱۳۳ .

بهارستان

ازعبدالرحمن جامی است در هشت روضه که برای پسرخود وبنام ابوالغازی

سلطان‌حسین بهادرخان در۸۹۲ ساخته است (مشار ۲۳۸ـمنزوی ۲ : ۲۸۹ ـفهرست فارسی‌قاهره ۴۴۲ ـ جامی حکمت ۲۰۳) .

[۲۳۷ - ج]

ش۲دفتر(۲۲پ - ۹۹ پ) نستعلیق ۱۲۵۶،جدول شنگرف،کاغذ فرنگی،۱۷س۸/۵×۱۷ .

بهارستان

از محمد یوسف کلهر کرمانشاهی است ودردیباچه نام کتاب و مؤلف یاد شده ودارد «رسالهٔ نشأت مسمی به بهارستان» درچهارخیابان است :

خیابان ۱ : خطبه های عید ، تسخیر سلیمانیه و کوی ، ایام عاشورا ، دیباچه بحرالالفاظ میرزا صادق ، دیباچه نکاح‌نامه .

خیابان دوم انهزام علی‌پاشا وزیربغداد ، عریضهٔ فتح نامهٔ مشهد مقدس، عریضهٔ نایب‌الثانی‌درپاسخ‌فتحنامه، عریضهٔ‌همودروصول خلعت سلطانی ، نیزازودرپاسخ‌فتحنامهٔ قلعه ، عریضه بنواب شاهزاده محمود، دوعریضه بحسن خان نواب ، رقمی در فرستادن قشون بجناب وزیر بغداد .

خیابان سیم در مکاتیب که نخست چندین دیباچه است سپس در باب یکی از شعرای عبدالرحمن پاشا،درفتح‌حرمین شریفین بوزیربغداد ، درفتح روسیه ، به‌برادر گرامی میرزا نامی ، بمخدوم آقامحمداسمعیل ، به میرزا محمدتقی .

خیابان ٤ رقعات : به میرزا محمدتقی ومحمد علی‌خان و میرزا رضای دبیر و حسن‌خان وخان‌باباخان ومعتمدالدوله ، دربارهٔ شکستن دست حضرت بازنوشته شد ، رقعه بمیرزا عبدالرسول ، به میرزا محمد رضا ، بملا علی نوری ، بوالی کردستان ، بمحمدولیخان ، بصدراعظم ، بمحمد حسین خان ، به محمد جعفر نواب ، و شش نامهٔ دیگر که دیوانی است و مخاطب در نسخه سفید مانده ، سپس چهل نامهٔ دیگر و اشعار فارسی است برخی باتخلص نشاط و گویا دنبالهٔ این رساله است و همه نامه ها بفارسی است .

آغاز نامهٔ آغازنسخه :

این لآلی چنداست بدستیاری غواص خامه از عمان فکر بر کنارآمد (گویا دیباچه مانندی براین رساله است).

آغاز رساله : بسمله . دیباچهٔ دیوان بیاض فصاحت طبعان نکته‌سنج و کلید زبان نکته سنجان ازلی گنج سخن یافته رنج مطلع رنگین ستایش‌باد و آفرین ناظم منظومهٔ آسمان وزمین‌است.

[۳۱ - د]

نستعلیق سدهٔ ۱۳عنوان زعفرانی ازپایان ناقص است (24121) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سرخ ضربی .
۱۳۷گ ۱۳/۵×۲۱-۱۴س۹×۱۵.

البهجة المرضية

شرح‌عبدالرحمن سیوطی برالخلاصة الالفیةابن مالک‌است.

[۲۱۲ - ج]

نسخ سدهٔ ۱۳، حواشی نستعلیق، عنوان ونشان شنگرف، انجام افتاده است (8991) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج ضربی مقوایی .
۱۶۷گ ۱۵×۲۱ - ۱۶س۵×۱۰ .

بیان‌ابنیه

دراین‌رساله‌نخست‌وقف‌نامهٔ‌شاهزاده‌حسام‌السلطنه‌محمدتقی‌شاه(۱)قاجارهشتمین پسرفتحعلی شاه وفرمانروای‌دارالسرور بروجرداست . درروضة‌الصفای ناصری(پایان ج۹) درآنجا که ازشاهزادگان یاد میشود نام او بمیان میآید . ازاین رساله برمیآید که اوسودای پادشاهی‌درسرمی‌پخت وازاینرو است که مؤلف اورا شاه میخواند.پس‌از وقف‌نامه ساختمانهای شاهانه که این شاهزاده دربروجرد ساخته است درآن یاد شده

۱ـ در بحراللئالی (ش ۱۴۲۱ دانشگاه) آمده : گوهرهفتم محمد تقی میرزا روز چهارشنبه صفر ۱۲۰۶ (زاده شده)

بدینگونه : میدان ، تالار ، دیوان‌خانه ، دفترخانه . باغ‌جنت ، برج‌اسد ، تالار بهشت آیین ، تالارخلدبرین ، شمس‌العماره ، قصورحور ، عمارت دلگشا ، عمارت فرح بخش خلوت قدیم ، زین‌خانهٔ خاصه ، خلوت سمت شاه نشین،تالاردیوان خانه ، خلوت سمت شمالی ، عمارت خواجه سرایان ، ناظرخانه و شربت خانه و آشپزخانه ، حمام قدیم ، حمام‌جدید، چارحوض، چاه منبع ، انبارغله وغیره ، جبه خانه ، قورخانه ، نجارخانه، باغ گلستان ، یخچال ، اصطبل قدیم ، اصطبل جدید ، شترخانه ، قاطرخانه ، باغات و عمارات دارالسرور ، قصرخاقان تپه غربی باغ شاه ، بیدستان غربی تپه ، عمارت‌نشاط قلعهٔ بحرین .

درآن ازلطایف‌المدایح مؤلف رساله که بنام‌شاه ودروصف عمارتها وباغها نوشته شده یادمیشود . درصفحهٔ عنوان نسخهٔ ما کتاب بنام بالاخوانده شده است.

آغاز: الحمدلله الذی وقف علی خلوص بعض الضمائر... بسمله. شاهد کلامی که‌مشاطهٔ کلك فصاحتش درافادهٔ معانی بدیعه هرهفت گروه.

انجام : و رعایا وبرایا گوارا باد برب العباد . . . تحریر فی شهر ربیع‌الاول ۱۲۳۷ .

[۱۵۳ - ج]

نستعلیق ع۱/۱۲۴۷، عنوان شنگرف، جدول ومیان سطرهابزر (34171) .
کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج‌عنابی‌ضربی‌گرداگرد وعطف تیماج سبز.
۱۴×۲۱ ـ ۱۰س۷/۵×۱۳ .

بیست باب

از خواجهٔ طوسی و بچاپ رسیده است (دانش ۸۴۱ ـ ذریعه ۳ : ۱۸۷ ـ مشار ص۲۴۹ ـ مدرس ص۲۳۵) .

آغاز: بسمله این‌مختصری‌است درمعرفت اصطرلاب مشتمل‌بر بیست باب ، باب اول درالقاب آلات‌وخطوط .

انجام : کفایت باشد اینست تمامی سخن درمعرفت اسطرلاب .

[۹۳ - د]

ش۲دفتر (۷۵ پ - ۱۲۱ ر) بهمان خط ش۱ مورخ ۱۰۸۶.

پاسخ‌فراهانی

پاسخ میرزا ابوالقاسم قائم مقام فراهانی است بـه فتحعلیشاه در ۱۲۲۷ در چهارفصل.

آغاز: بسمله وحمدله . داعی‌بی‌ریب ریا وسعادت جوی نشأتین اولی و اخری .

انجام : والمطاع امره‌الاعلی‌والسلام علیکم ورحمةالله‌بر کاته .

[۱۱۰ - د]

ش۲دفتر (۳۱ پ - ۵۳ پ) نسخ‌عنوان شنگرف،درنسخه روایتی‌است ازابن‌بابویه قمی.

پاسخ مجلسی بقزوینی

ازمحمدباقربن محمدتقی مجلسی وپاسخ سه پرسش ملاخلیل قزوینی‌است:

۱ـ دربارهٔ طریقهٔ حکما و بطلان آن .
۲ـ دربارهٔ طریقهٔ مجتهدان واخباریان.
۳ـ دربارهٔ طریقهٔ فقیهان وصوفیان[۱] .

آغاز: چنین گوید... محمدباقربن‌محمدتقی ... که‌این‌دو کلمه‌ایست درجواب‌سؤال مردعزیزی که ازاین فقیرنموده‌بود.

انجام : درهر باب حق برشما ظاهر میشود والله یهدی من یشاء الی

۱ـ بنگرید به : دیباچهٔ نگارنده بررسالهٔ داوری فیض کاشانی میان‌پارساودانشمند درمجلهٔ دانشکده ادبیات تبریزس۹ش۲ـذریعه ۱۹۲:۴ و۱۸۷:۵ـ طرائق‌الحقائق ۵۱:۱ـ ۵۳ـ مقالات‌الحنفا فی‌مقامات شمس‌العرفاازسیدعبدالحجه بلاغی (ص۲۰-۲۷چاپ۱۳۲۷ خ در تهران ـ پایان‌مجموعهٔ تذکرةالاولیاءشمس‌الدین‌پرویزی وچندرسالهٔ دیگرچاپ۱۳۳۷ شیراز ـ وقایع‌الایام خیابانی (تبریز۱۳۶۲ ج ۴) ص۳۷۳ - ۳۷۹ .

صراط مستقیم الحمدلله اولا وآخرا وصلی‌الله علی‌وآله‌الطاهرین.

[۱۱۲ ـ ب]

ش۲دفتر (۵۸ ر و پ) .

انجام : صوفیه اهل سنت تعارض (افتاده) .

پریشان نامه

شعرهای مهملی است از پریشان .

آغاز:

من ز بسم الله من ز بسم الله
ابتدا میکنم من ز بسم الله
پریشان نامه ذکر تکم الله
نه آراء هر کس‌پی‌فنا فی‌الله

انجام :

بسا پی‌تنبیه‌هرصاحب شعور
علی الـی الله تصیر الامور

[۸۲ ـ ج]

نستعلیق یحیی در۲۳ صفر ۱۳۱۶، عنوان شنگرف (34021) .
کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا عطف پارچه .
۲۱گ۱۷×۲۲/۵-۱۶ س۷×۱۶ .

پنج گنج

ازنظامی گنجوی است (منزوی ۲ : ۳۷ ـ سپه ۲ : ۵۲۴ ـ مجلس۳:۱۹۸ـمشار ص۶۱۸ و۷۶۱ ـ تاریخ ادبیات دکترصفا ۲:۸۰۱) .

[۱۴۱ ـ ب]

نستعلیق ۷۹۳ درجدول زرولاجورد .
آغازوانجام افتاده ، دارای ۲۹۴ برگشمار . شمارهٔ قزوینی IV C 25 .
چنین است نسخه :

۱ـ مخزن‌الاسرار (گ ۶ ر ـ ۲۷ پ مورخ پایان ع۷۹۰/۱) .
۲ـ لیلی ومجنون (گ ۲۸ پ ـ ۱۳۷ ر مورخ ۲۱ج۷۹۰/۱) .
۳ـ هفت پیکر (گ ۱۳۸پ ـ ۲۰۶ ر پایان جلدنخستین نسخه) .
۴ـ اسکندرنامه که در دو بخش است : یکی شرفنامه دیگری اقبال‌نامه یا خردنامه(گ ۲۰۶پ ـ ۲۴۴ ر مورخ روزیکشنبه ۷ ذی‌حجه ۷۹۳ پایان وجلد دوم نسخه).
۵ـ خسروشیرین (گ۲۰۵ پ ـ ۲۹۴ پ ناقص) .

(22745) .
کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج تریاکی‌روغنی باگل وبوتهٔ زرین درون‌عنابی باگل‌زردوبرگ‌سبز
۲۹۷گ۲۱×۳۰-۲۵س۱۲×۰۱۷.

[۲۳۰ ـ ج]

نستعلیق کهن ودرپایان خسرووشیرین تاریخ ۸۱۶ دارد. درزیرعنوان ۵ (شرف‌نامه)تاریخ۱۲۹۷ دیده میشود وگویا ازیکی ازمالکان‌است، عنوان شنگرف، جدول بزرولاجورد، سرلوح ودوصفحهٔ آغاز درمیان سطرهاوحاشیه‌ها زرین است ، یادداشت ۱۰۰۱ دارد ودر۱۲۸۴ خریده شده و۱۴۲۳ ازآن‌محمد رفیع حسینی بوده است . قزوینی در۴نوامبر ۱۹۲۴ آن را بدولیرهٔ انگلیسی‌خریده‌است . VID 29
چنین است نسخه :

۱ـ مخزن‌الاسرار (۱ پ ـ ۲۵ پ) .
۲ـ خسرووشیرین (۲۶ پ ـ ۹۱ ر مورخ ۸۱۶) .
۳ـ لیلی‌ومجنون (۹۱ پ ـ ۱۳۷ر) .
۴ـ هفت پیکر (۱۳۷ پ ـ ۱۸۹ پ) .
۵ـ اسکندرنامه دردوبخش :
نخستین شرف‌نامه (۱۹۰ پ ـ ۲۶۰ ر) .

دوم خردنامه یا اقبال‌نامه (۲٦۰ پ ـ ۲۹۷ پ) .

(22748) .

کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج سرخ مقوایی.

۲۹۸گ ۱۴/۵×۲۲ ـ ۲۵ س ۱۰×۱٦ .

[۲۴۴ ـ ج]

نستعلیق اخی‌جان بن خواجهٔ همدانی درسدهٔ ۱۰ دردوستون، سرلوح دارد، دوصفحهٔ آغاز بزرولاجورد آراسته وجدولها بزرولاجورد است ، دومجلس دارد ، عنوان هرپنج گنج بلاجورد وزرودرشت است ، چنین است:

۱ـ مخزن‌الاسرار (۲ پ ـ ۲۷ پ) مورخ ۹۲۱ .

۲ـ خسرووشیرین (۲۸ پ ـ ۱۰۱ پ) مورخ ۹۱۹ .

۳ـ لیلی‌ومجنون (۱۰۲ پ ـ ۱۵۹ پ) مورخ ۱ محرم ۹۱۹ .

٤ـ هفت‌پیکر (۱٦۰ پ ـ ۲۲٤ ر) یادداشت صادق طالب‌علی‌در۹۲٦درپایان آن هست .

٥ـ اسکندرنامه که دوبخش است :

نخستین ـ شرف‌نامه (۲۲٤پ ـ۳۰۸ر) مورخ روزیکشنبه ٤ع۹۲۱/۱، در نسخهٔ ما این یکی بی‌نام است .

دوم ـ اقبال‌نامه یاخردنامه (۳۰۹پ ـ۳٥٥ ر) مورخ‌صفر۹۲۱،درنسخه‌این‌یکی عنوان شرف نامه دارد.

نسخه را قزوینی خریده است IVC 27 .

(22762) .

کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج‌سرخ ضربی مقوایی درون مشکی عطف عنابی.

۳٥٦گ ۱۷×۲۴ ـ ۱۹س۱۲×۱۸ .

تاج‌المآثر

ازصدر (تاج)الدین حسن‌بن‌محمد نظامی (بسطامی) نیشابوری است که‌اند کی پیش‌از۶۰۲ تألیف‌آنرا آغاز کرده وبنام غیاث‌الدین ابوالمظفر محمدبن سام‌بن حسین

غوری و یکی از بندگان و درباریان او شهریار غازی خسرو هندوستان ابـوالحارث قطب‌الدین‌ایبك (۶۰۲ـ۶۰۷)نخستین پادشاه خاندان ممالیك غوری هندساخته‌وتاریخ سیاسی وجنگی ایبك را درآن آورده و درآغازآن از سال ۶۰۲ یاد کرده است .

(منزوی ۲ : ٥۱٤ ـ استوری ۱ : ٤۹۳ و ۱۳۱۰ ـ سپه ش ۱٥۰٦ ـ ذریعه ۳ : ۲۰۷) .

آغاز: حمدوسپاس بیقیاس که قدم شهسوار عقل دواسبه به‌سرحد عد و احصاء آن نرسد .

[۱۰۸ ـ ب]

شکسته نستعلیق ۱۴۸۲ .

انجام :

نگاری گردد آن برروی ایام

که‌ازجیبش خجل گردند ایام

بسادانا کزین سرمایه سازند ،

عروس طبع را پیرایه سازند .

یرید المـرء ان یعطی المناء

و یابی الله الا ان یشاء

(34064)

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج بزرکوب .

۱٦۸گ ۱۹×۲۷ ـ ۱۷س۱۲×۲۰ .

[۸٦ ـ ج]

نسخ سدهٔ ۹و۱۰، عنوان شنگرف، ۳۰ برگ آغازو۱٥ برگ پایان نونویس‌است درکاغذ فرنگی، یادداشت مورخ ۱۲٦۴ فرهادمیرزا درتهران دارد .

انجام :

بسا دانا کزین سرمایه سازند

عروس طبع را پیرایـه سازنـد

نگاری گردد آن برروی ایام

که‌ازجیبش خجل گردند ایام

والحمدلله علی افضاله ونواله ... والسلام علی‌من‌اتبع‌الهدی.

(6545)

کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج تریاکی ضربی .

۴۰۵ک ۱۸×۲۲ ـ ۱۷س۱۴×۱۶ .

تاریخ‌ادبیات‌زبان‌فارسی

از عباس‌بن محمد علی اقبال آشتیانی است که در ۱۳۳۸ خ بدان میپرداخت ومیخواست درسه جلدآن‌را بنویسد.نسخهٔ ماجلد نخستین واززمان کهن است تا۴۳۱ ودرپایان‌ازغضایری‌رازی یاد کرده است .

[۹۳ ـ ج]

نستعلیق باحواشی‌خود اقبال در۹۳۷ ص (33846) .

کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج قهوه‌یی.

۱۳۴۶۹ک ۱۳×۲۰ـ ۱۳ س۹/۵×۱۵/۵.

تاریخ اکبری

از شیخ ابوالفضل‌بن شیخ مبارك علامی ناگوری (۹۵۷ ـ ۱۱۱) واکبرنامه‌هم خوانده میشود وتاریخ زندگی اکبرشاه وپدرش میباشد ودرسال۴۱الهی (۱۰۰۴هـ ق) بانجام رسیده است . این کتاب بنام اکبرنامه درلکهنوبسال ۱۳۳۱ بچاپ‌رسید.

(منزوی ۲ : ۵۱۷ ـ مشار ص۱ ـ استوری ۱ : ۵۴۳ و ۱۳۱۴) .

[۵۸ ـ ب]

نسخ محمدبن اسدالله درروزچهارشنبه ۱۷محرم ۱۰۹۸، عنوان شنگرف . (13151)

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج قهوه‌یی .

۳۴۰ک ۱۸×۳۱ ـ ۲۴س۱۰×۲۰ .

[۱۳۸ـب]

نسخ‌محمدحسین‌بن سید محمد شاه حسینی شوشتری در روز پنجشنبه شعبان ۱۰۳۲ ، خط حاج زین‌العابدین‌بن اسکندر شیروانی سیاح مورخ ۱۲۲۵ درپایان هست (بگواهی قزوینی) فهرست بخط قزوینی‌درآغاز نوشته شده ،کاغذ موریانه خورده وپاره‌ای از عبارات‌آغازکتاب رفته است.

شمارهٔ قزوینی IVC 33 (22742) .

کاغذ سمرقندی ـ جلد پارچه‌یی عطف‌تیماج سرخ .

۳۴۴ک ۱۹/۵×۳۳ـ۲۳س۱۰×۲۱ .

تاریخ‌ایران

زین‌العابدین شریف صفوی دراین رساله تاریخ ونسب دودمان صفوی راآورده است .

آغاز: بسمله.مختصر تاریخی‌است که‌نگاشت‌آن‌رابنده...زین‌العابدین الشریف الرضوی .

انجام : وتاریخ کشته شدنش : « نادر بدرك رفت » .

[۲۰۷ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳، نسخه در۱۳۱۷ خ ازآن امیرفیروزکوهی بوده است (33889) .

کاغذ فرنگی ـ جلده‌قوا .

۲۸ک۱۳×۲۰ ـ ۱۴س۷×۱۴ .

تاریخ‌ایران

این کتاب در نسخهٔ ما از یزدگرد آغاز و میرسد بـولادت شاه صفی بن صفی میرزابن شاه عباس وجلوس وی ودرپایان کامل است وخاندانهای شاهان ایران را تا ۱۰۵۱ دارد .

آغاز: یزدجردیعنی پسر وبعضی برادربهرام گفته‌اند .

انجام : صبح روزدوشنبه دوازدهم شهرصفر دردارالمؤمنین مذکور (مشهد) به‌جواررحمت‌ایزدی پیوست نعش‌آن پادشاه ...بدارالمؤمنین

قم برده در جوار معصومه گذاشته عمارت عالی ساختند و موقوفات مقررشدند همه روز آب و آش بمستحقین داده میشود امید که عمر بدولت این پادشاه عالم پناه درتزایدباد . برب العباد. تم تم تم.)

[۵۴ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ عنوان شنگرف، درپایان یادداشتی است وازشاهان تاسلطان حسین درآن یاد میشود (34082) .

کاغذ سپاهانی - جلدمقوا .

۳۹گ ۱۳/۵×۲۳ - سطرچلیپا ۹/۵×۱۸ .

تاریخ ایران

دراین نسخه« عنوان دوم تاریخ شاه عباس ووقایع سیچقان ئیل سال۹۹۷ »است سپس دربارهٔ « توجه موکب همایونی بصوب خراسان » .

عنوان چهارم در« ذکر گرفتاری علیخان کرایلی »و« فتح قلعهٔ اولادمازندران » سپس « سوانح ایام ۱۰۰۷ » پس ازین « قضایای ماوراء النهر و احوال عبدالله خان و سلاطین اوزبك » است سپس از مرگ عبدالله خان و فرمانروایی و بتخت نشستن عبدالرحمان خان ومرگ او وبتخت نشستن پیرمحمدخان دربخارا وعبدالامین خان دربلخ یاد میشود ، پس ازین تاریخ خراسان است وازتخت نشستن دین محمد خان در هرات یاد میگردد وآغاز داستان گشودن خراسان وجنگ با دینمحمد خان اوزبك است .

درنیمهٔ دوم نسخه داستان نخستین گشودن قسطنطنیه است و حوادث تاریخی از سال ۸۷۵ آغاز میگردد . خاتمهٔ آن در « اخبار و آثار جهانبانی خسرو سلاطین روزگار » است و آخرین تاریخ سال ۸۸۶ میباشد و رویهم ۲۲ داستان دارد . عنوان « خاتمه کتیبه » درپایان هست .

آغاز افتاده : ذکرباقی حالات وواقعات تنگوزئیل سنهٔ سته وتسعین وتسعماة سال اول جلوس سعادت مأنوس حضرت اعلی شاهی و بیان

فتنه‌ای که درگاه معلی میانهٔ امرا وقوع یافته جمعی از اعاظم امرا بقتل رسیده اند چون خطهٔ اعلیشاهی ظل‌الهی در اوان طفولیت در دارالسلطنه هرات‌نزد علیقلی خان‌لله و طایفهٔ شاملو نشوونمایافته..

انجام در نسخهٔ ما افتاده و تاعنوان « ستة و ثمانین و ثمانمأة » را دارد .

[۶۹ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ عنوان شنگرف .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج آبی .

۱۸۸گ ۲۰/۵×۳۰/۵ - ۱۵س ۱۲×۲۱ .

تاریخ پیامبر

دراین کتاب ازروضة‌الاحباب واعلام شیخ زرندی وجواهرالتفسیر ونفایس‌الفنون (تألیف ۷۳۵) ومرصادالعباد دایهٔ رازی وابن عربی و تفسیرقشیری آمده و بنام شاهی ساخته شده ومؤلف آنهم شیعی است .

فهرست شش جهت کتاب :

۱ـ ظهور نوروجود مقدس پیامبر .

۲ـ طلوع آفتاب عالم تاب سرور کاینات .

۳ـ معنی رسول .

٤ـ بعثت پیامبر اسلام وسر گذشت او .

۵ـ نامها و لقبهای او.

۶ـ سر گذشت دیگرپیامبران که ازنیاکان پیامبر اسلام بوده‌اند .

آغاز:

صد شکر که بنمود رخ آن غیرت حور

آفاق شد از عکس جمالش پر نور

بگشود زبان بوصف او هر موجود
وین راز نهفته در جهان شد مشهور

... (افتاده) خلوت سرای توحید ومحبوب بی‌همتای خلوت‌خانهٔ تجرید را اراده ازلی بظهور صفات جمالی.

[۶ - ب]

نسخ سدهٔ ۱۱ وانجام افتاده است یك برگی پیش ازفهرست هم افتاده است .
کاغذ سپاهانی پوسیده - جلدتیماج سرخ ضربی باترنج.
۳۴۹گ ۴۳/۵×۳۷-۲۷س۱۵×۲۸ .

تاریخ پیامبران و پیشوایان

دراین کتاب داستان آفرینش جهان و سر گذشت پیامبران و جنگهای پیامبر اسلام وخلافت وجانشینی علی وحسن وحسین وزین‌العابدین است (نسخهٔ ما) .

درداستان کشته شدن علی حکایتی آمده ودرآن یادشده که تا کنون هفتصدسال است که از آن تاریخ میگذرد (گ ۳۳۹) پس این تاریخ در سدهٔ ۸ و ۷ ساخته شده است .

نسخه‌ای درچهل باب مانند این یکی در کتابخانهٔ سپهسالار (ش ۷۳۳۳) هست.

[۶۳ - د]

نسخ سدهٔ ۱۰، عنوان شنگرف ، جدول لاجورد وشنگرف . نسخهٔ ما ازداستان آفرینش جهان است تا داستان گفتگوی امام زین‌العابدین با یزید ودردیباچه بخش اخیر فهرست مطالب مانده‌است .
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج ترياکی ضربی.
۳۶۱گ ۱۱/۵×۱۸/۵ - ۱۹س۷/۵×۱۳ .

تاریخ جهانگشای

از علاءالدین عطاملك بن بهاءالدین محمدبن محمدجوینی (۶۲۳-۶۸۱) که در سه جلد در تاریخ ۶۵۸ ساخته‌است (دیباچهٔ قزوینی برچاپ لیدن - استوری ۱ : ۲۶۱ و ۱۲۷۲ - مشارص ۳۰۸ - ذریعه ۳:۲۴۷ - تاریخ مفصل ایران اقبال ص ۴۸۵) .

[۱۴۱/۱ ب]

نسخ محمدبن عبدالوهاب قزوینی در ۱۲ ذی‌قعدهٔ ۱۳۴ در ۸۳+۱۴۳ ص که برای چاپ آماده کرده بود ودیباچه وحواشی اورا دارد (جلدیکم است) VIF 37.
کاغذ فرنگی - جلدمقوا .
۴۷×۳۷ - ۳۸س۱۵×۳۰ .

[۱۴۱/۲ - ب]

بخط همو در ۲۴ ج ۱۳۲۵/۲ (ص ۱۴۵ - ۳۰۰) بهمان نشانه‌ها (جلددوم است) VIF 38 .

[۱۴۱/۳ - ب]

بخط همو در ۵ ذی‌حجه ۱۳۵۱ (۳۰۱+۴۶ تا ۴۳۵+۴۷ ص) بهمان نشانه ها (جلد سوم است) VIF 38a .

[۱۴۸ - ج]

ش ۱ دفتر (۲-۲۸۴ر) سه جلد جهانگشای جوینی است باگفتارخواجهٔ طوسی دربارهٔ گشودن بغداد، عنوان شنگرف، اسدالله‌بن میرزا عیسی تفرشی درروزدوشنبه ۱۵ صفر ۱۳۰۳ آن‌را نوشته‌است (33999).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی .
۳۰۷گ ۱۵/۵×۲۱ - ۱۶س۸/۵×۱۵/۵ .

[۲۳۸ - ج]

ش ۱ دفتر (ص ۱-۱۱۵) بخط نستعلیق مجتبی مینوی در فروردین ۱۳۰۴ خ از روی نسخهٔ نوشته سیداسدالله‌بن میرزا عیسی حسینی تفرشی‌در ۱۳۰۳ ق از روی نسخهٔ مورخ ۱۵ ذی‌قعدهٔ ۶۹۸ نوشتهٔ شیخ حافظ محمدشاه‌بن علی‌بن محمودبن شاد بخت کرانی سپاهانی از روی نسخهٔ صاحب دیوان . نسخه از سرگذشت منکوقاآن است تاپایان کارنزاریان، IVD 38 (22732) .
کاغذ فرنگی - جلدکالینگورمقوایی .
۸۵گ ۱۷×۲۴-۲۱ س۱۱×۱۷ .

[۲۴۹ - ج]

نستعلیق محمدبرکات‌الله بهوپالی هندی در ۱۹۰۲ در لندن برای ادوارد برون از روی نسخهٔ مورخ ۶۵۸/۱۴ ومقابله‌شده‌بانسخه‌های موزهٔ بریتانیا ش Or 155 (ریوص ۱۶۰) ودیوان هندر ۷۴۸ ص، نسخه ازجهانگشایی‌چنگیزخان است تاپایان کتاب، نشانهٔ قزوینی: VIC1، اوشرحی‌درآخر دربارهٔ این نسخه نوشته است (22739) .
کاغذ فرنگی - جلدکالینگور مقوائی عطف تیماج سبز.
۳۷۴گ ۲۰×۲۶ - ۲۳س۱۱×۲۱ .

تاریخ جهانگشای نادری

از میرمحمد مهدی پسرمحمد نصیراسترابادی منشی نادرشاه افشار است و در ۱۲۶۸ وچندبار دیگر بچاپ رسیده است .

(منزوی ۲:۴۷۴ ـ ذریعه ۵ : ۳۰۰ ـ مشار۳۰۹ ـ استوری ۱:۳۲۲و۱۲۸۳).

آغاز: بردانایان رموزآگاهی...

انجام : که شب را سحر کند .

[۳۲ ـ ب]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۲ ویادداشت تاریخ ۱۳۰۹ دربایان هست (33819) .
کاغذ فرنگی کبود ـ جلدتیماج مشکی ضربی.
۱۳۷گ ۲۰×۴۳ ـ ۱۹س۱۴×۲۵/۵ .

[۱۶ ـ ج]

نستعلیق ۲۸ج۱۱۹۳/۲،عنوان شنگرف (33828) .
کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج مشکی روغنی زرکوب .
۲۸۱گ ۱۶×۲۶-۱۵س۸/۵×۱۶ .

تاریخ جدیدیزد

از احمدبن حسین‌بن‌علی کاتب که درزمان جهانشاه قره قویونلو(۸۳۹ـ۸۷۲) دردوازده مقاله نوشته ودر۸۸۱ بانجام رساند، درآغاز کتاب (ص۸) از تاریخ ۸۵۰ یاد شده است پس کتاب میان ایند و تاریخ ساخته شده است و نسخه‌ای از آن در مجلس هست .

(چاپ ۱۳۱۷خ دریزد ـ استوری ۱۲۹۳ ـ دیباچهٔ تاریخ یزدآیتی‌چاپ۱۳۱۷ دریزد ص ۱۷ ـ مشار۳۱۰ ـ تاریخ یزدجعفری ص۱۷۱) .

فهرست مقاله‌ها:

مقالهٔ ۱ سلطنت اسکندرفیلقوس .

مقالهٔ ۲ ملوك فرس ازاردشیر بابکان تایزد گرد بزه کاروساختین کثه و بیده و عقدا .

مقالهٔ ۳ عمارتها که دریزد شده دراسلام .

مقالهٔ ٤ آمدن جلال‌الدین‌شاه سلجوقی بسپاهان وعلاءالدوله بیزد.

مقالهٔ ۵ اتابکان یزد پس‌از با کالنجار تاسلغرشاه .

مقالهٔ ٦ بنی‌مظفر .

مقالهٔ ۷ عمارتها که دریزد شده اززمان تیمور گورکان تازمان مؤلف .

مقالهٔ ۸ مساجد ومدارس ومزارات ومقابروسر گذشت برخی از مشایخ وتاریخ مرگ آنها .

مقالهٔ ۹ باغستان ومحلات آن وباغهای اهرستان و کشنویه و مریاباد و یعقوبی وسلغرآباد وآسیاهای اهرستان .

مقالهٔ ۱۰ آبها و کاریزها وچاههای یزد .

مقالهٔ ۱۱ مرگ خافان معینی شاهرخی وسلطنت سلطان محمد.

مقالهٔ ۱۲ سلطنت جهان شاه تاسال ۸٦۲ .

آغاز: بسمله. حمدوثنا وسپاس سزاوار پرورد گاریست که عالم وآدم را آفریده‌وآسمان‌وزمین‌اثری‌ازآثار کبریا وعظمت وجلال اواست... چنین گوید مؤلف این‌رساله ...احمدبن حسین‌بن‌علی‌الکاتب ...بدان ای عزیز من که این رساله ایست موسوم بتاریخ جدید منسوب بتاریخ ... یزد .

انجام : وبذیل عفو ومرحمت بپوشانند ...

بآمرزش رساد آن آشنایی

که‌چون‌برخواندین گویده‌عایی

[۸۴ ـ د]

ش۳دفتر (۴۴ ر ـ۱۲۹ر)، ۱۷۰ صفحه شمارادارد ، نستعلیق‌سدهٔ ۱۴، عنوان شنگرف، درهامش آغازآمده‌که نسخه نزدیك ۱۳۱۲ نوشته شده‌است ، ش ۳و۴ بیك خط است، ۱۵ س ۷/۵×۱۳/۵، آغاز افتاده است :

نقل از تاریخ مختصر جعفری چنین گوید مؤلف این رساله ... جعفر بن محمد بن حسن یعرف بجفری... این رساله موسوم بتاریخ یزد در زمان ... ابو المظفر شاهرخ بهادرخان تألیف نمودم در ده قسم قرار دارد (هامش آغاز).

بدان ای عزیز که این رساله مبتنی بر دوازده مقاله است ده مقاله از احوال و اوضاع قدیم و دو مقاله مشتمل بر تاریخ جدید از زمان وفات خاقانی متصل شاهرخی و آنچه از صادرات و واردات در بلاد واقع شدی مجملا و آنچه دریزد واقع شدی مفصلا.

(از دیباچهٔ یك صفحه و نیمی پیش از نام جهانشاه بهادر خان را دارد و میرسد تا بدو صفحه‌ای از مقالهٔ ۱۱ در بارهٔ صادرات و واردات یزد).

تاریخ خیرات یا اصح التواریخ

ازمحمدبن امیر کبیر امیرفضل‌الله موسوی خراسانی در تاریخ ایران پیش از اسلام وپس ازاسلام است تاسال ۸۵۰،درآن دارد : « بتاریخ خیرات موسوم گردانیده».

دربارهٔ تاریخ تألیف آن میگوید :

خونم ازدیده شد روان تاجمع — کردم این نسخه را بدین منوال
فکر تاریخ ابتدا کردم — بود ماه رجب ولیکن سال
غرضم چون نبی و آلش بود — گشت تاریخ من هم ازرخ آل

پس تاریخ آن ۸۳۱ میشود وپیداست که مؤلف حوادث تا سال ۸۵۰ راپس ازین بر کتاب افزوده است یا چنانکه از مصرع برمیآید کتاب درسال ۸۳۱ آغاز وابتداشده است . مؤلف درآن از چهل ونه کتاب گرفته که یکی از آنها تاریخ حافظ ابرو است ودرآن ازتاریخ وصاف هم یادشده‌است . کتاب دریك مقدمه وسه قسم ویك مخلص است

قسم ۱ از کیومرث تایزد گرد درچهار طبقه .

قسم ۲ ازشیث تاالمعتصم درهشت طبقه .

قسم ۳ سلاطین وملوك ایام بنی‌عباس درسیزده طبقه .

(استوری ۱ : ۸۹ ـ ۱۲۳۶ ـ ذیل ریو ش ۴۲۳) .

آغاز: حمدبی‌حدوثنای بی‌عد حکیمی‌را . . . که گوهر وجود انسان را ... به صحرای وجود آورد .

انجام : ودردهم رمضان سنهٔ خمس وعشرین وثمان مأة براه آمدند والله اعلم بالصواب .

[٦١ ـ ب]

نستعلیق ۱۲۴۳ .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌ای .
۱۷۴ گ ۲۱×۳۰ـ۲۱س۱۳×۲۱/۵ .

تاریخ راقم

ازمیرسید شریف راقم وحادثه‌های سالانه ووقایع ترکستان وخراسان و بخارا وسمرقند وورارود وایران وهندوستان ازتولد امیرتیمور در۷۳۶ تا ۱۰۵۵ درآن آمده وارتباط وپیوند شیبانیها باصفویان وتیموریان ازان تااندازه‌ای روشن میشود وتاریخ مرگ بسیاری ازدانشمندان نامور را دارد .

این کتاب بنام تاریخ راقمی وتاریخ‌نامهٔ راقم و تواریخ میرسید شریف راقم و تاریخ تیمور وچنگیزمیرشریف راقم وتاریخ نامهٔ کثیره (؟) هم خوانده میشود .

این کتاب درهامش تحفةالاحباب فی‌تذکرة الاصحاب قاری رحمةالله بن عاشور محمد بخاری در تاشکند بسال ۱۳۳۲ (ص۴ـ۳۵۷ هامش) بچاپ سنگی‌رسید .

نسخه های این کتاب :

۱ـ انجمن همایونی‌آسیایی لندن (فهرست رزن ص۱۱۵) .

۲ـ پترزبورگ شمارهٔ۱۷(فهرست‌رزن ص۱۱۴ـ۱۱۵) مورخ ۱۲۵۳(کتابخانهٔ آکادمی) .

۳ـ۴ـ۵ سه نسخهٔ دیگرهمین شهر (رزن ص۱۱۵ـ۱۱۶) .

۶ـ۷ـ دونسخهٔ کتابخانه ملی پاریس ش۱۱۹۰ ترکی و ش۲۳۲۰ فارسی‌فهرست بلوشه که‌تاسال۱۰۴۷ زادارد ومورخ۱۲۱۷ است، نسخهٔ‌ش472 فهرست‌بلوشه(S.P.1548) بنام‌تاریخ‌ترکستان ازمحمد امین‌بن میرزازمان بخاری‌است ومانند تاریخ راقم‌است .

۸ـ ادینبورگ ش۲٤٦ مورخ ۱۱٤٥ .

۹ـ بخارا (سمنوف ۱٦ ، ۱۷ـ زالمان رزن ص٤۹ ش ۹٤۹) .

۱۰ـ انجمن همایونی آسیایی (مورلی ۱٦۲) .

۱۱ـ دانشگاه تاشکند ش۵۷ مورخ ۱۲٤٤ .

(یادداشتهای قزوینی ۲ : ۱۵ ـ استوری ص۳۷۸و۱۳۰۱) .

آغاز: برضمایر ارباب دانش وخاطراصحاب بینش واضح ولایح است که در تواریخ حوادثات ایام علمای عظام و فضلای کرام لئالی نظم وجواهر نثروانموده‌اند ...

انجام : رفت یوسف زبدهٔ یعقوب. تاریخ تألیف تاریخ‌نامهٔ راقم، تاریخ :

هزار و صد گذشته سیزده هم ز سال هجرت سلطان عالم

بنوك خامه‌اش را قم رقم کرد تواریخ چنین خوب و مکرم

[۱۲۲ـب]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان‌شنگرف، یادداشت قزوینی درصفحهٔ عنوان دربارهٔ این کتاب‌هست‌ودر پایان نسخه هم نوشته‌که چند سطری ازآن را ندارد .

انجام: که‌درعالم‌فقروفناغم‌راباراحت والم‌را (درسرگذشت مولانایوسف قراباغی‌درتاریخ ۱۰۵۳ س۷ص۳۵۷چاپی)

برگشمار۲۲۸ـ شمارهٔ‌قزوینی: IVD 21 (22730) .

کاغذ سمرقندی ـ جلدمقوا عطف تیماج‌آبی .

۲۲۸گ۱۵/۵×۲۷/۵ ـ ۱۵س۸×۱۷ .

تاریخ‌راه‌آهن

ترجمه‌ایست از میرزا هارتون مترجم از کتاب :

Historique des chemins de fer, application de chemins de fer .

ازبارون‌نورمان مهندس مخصوص دولت ایران . درنسخهٔ مامتن‌فرانسه‌وترجمهٔ فارسی هردوهست ونقشه هم دارد.

آغاز: تاریخ مخترعات راه‌آهن مشعراست برتتبعات طرق وشوارعی که راه‌آهن کار کرده میشود .

انجام : فارسی : خوشوقتی وخورسندی داریم .

[۴۱ـ ب]

شکسته نستعلیق۱۲۹٦، درجدول زر ولاجورد وشنگرف (33834)

کاغذ فرنگی ـ جلد مخمل قرمز.

گ ۲۰×۳۲/۵ ـ ۱۴ س ۱۴×۲۳ .

تاریخ‌رویان

ازملا اولیاء الله آملی است که بنام ابوالمعالی فخرالدوله شاه غازی در ۷٦۳ و۷٦٤ ساخته است(۱) .

(چهل مقالهٔ کسروی ازیحیی ذکاء تهران ۱۳۳۵ ص۱۲ـ۵۷ ـ ذریعه۳:۲۵٤ـ استوری ۱ : ۳٦۱ ـ مشار ۳۱٦) .

[۹۴ ـ ج]

نستعلیق‌سدهٔ۱۴، عنوانها وشعرها وعربیها درشت‌تر، فهرست درآغازهست.نسخه درپاریس در ۱۳۲۸/۱۰/۲۷ خ نزد اقبال بوده‌است (34123) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی .

۷۲گ۱۳/۵×۲۲ ـ ۱۷س۱۱×۱۹ .

تاریخ سیستان

این کتاب یکبار در پاورقی روزنامهٔ ایران بسال ۱۲۹۹ ـ ۱۳۰۲ خ و یکبار دیگر بکوشش ملك‌الشعرای بهار در۱۳۱۵ خ درتهران بچاپ رسیده‌است .

(استوری ۱:۳٦٤ ـ ذریعه ۳ : ۲۵۹ـ مشار ص ۳۲۰ ـ دیباچهٔ چاپ ۱۳۱۵ خ تهران) .

۱ـ آملی میگوید که ازمرگ‌امام رضا تاامروز ۵٦۰ سال‌است. چون امام‌رادر۲۰۳ زهرخوراندند و ۵٦۰ پس‌ازان میشود۷٦۳ پس‌تاریخ تألیف ۷٦۳ میباشد (ص٦۲)درجای دیگرهم ازسال ۷٦۲و۷٦٤ یاد شده (ص۱۳۸ و۱۳۹)ـ درپایان ازامیرتیموروسال ۸۰۵ هم یادگردیده وگویا افزودهٔ دیگران‌باشد .

[۳۴۶ - ج]

بخط نستعلیق که بدستور عباس اقبال برای قزوینی ازروی پاورقیهای روزنامهٔ ایران سال ۱۲۹۹ در ۳۴۸ ص نوشته شده‌است . یادداشت قزوینی دارد ، IVD 16 (22649) .

کاغذ فرنگی ـ جلد مقوا .

۱۸۱ ص ۱۲×۱۷/۵-۱۳س ۱۲×۱۷ .

تاریخ طبرستان

ازابن اسفندیار بهاءالدین محمدبن حسن‌بن اسفندیار کاتب است که در ۶۰۲ تا ۶۱۳ بدان میپرداخته است ، چه او درجایی مینویسد که چهارصد سال است که از کشته شدن امام رضا (سال ۲۰۳) میگذرد (ص ۲۰۳) پس او در ۶۰۳ این کتاب را می‌نوشته است . درجای دیگرهم ازسال ۶۱۳ یاد میکند (ص۸۲) و «عهدما» میخواند ودرآغاز میگوید که در ۶۰۶ ازبغداد بعراق آمده‌ام (ص۱) .

درنسخهٔ ما گذشته ازاینکه‌ازاصل کتاب بخشی‌ازمیان‌رفته ودرآنهادیده‌نمیشود بخشهایی برآن‌افزوده‌اند و دنبالهٔ وقایع‌را تابسال ۷۵۰ کشانده‌اند .

در یادداشتهای قزوینی ۲ : ۱۸ و فهرست استوری ۱ : ۳۵۹ از نسخه های زیر یاد شده :

۱ـ نسخهٔ ملکی مرحوم عباس اقبال که پیشها ازآن رضاقلی خان هدایت بوده است وحواشی اورا دارد و ازآن اسماعیل‌خان افشار استرابادی بوده و باقبال بخشیده است (ش۱ـج) .

۲ـ نسخهٔ ملکی اقبال نوشته شده از روی نسخهٔ مورخ ۹۷۸ که بخود قزوینی فروخته است .

۳ـ نسخهٔ پاریس ج ۱ ش ۵۰۰ فهرست بلوشه مورخ ۱۲۹۵ .

۴ـ نسخهٔ دیوان هند ش۵۶۸ فهرست اته مورخ ۱۰۳۲ نوشته‌همت‌بن‌رستم‌ناق مازندرانی در۱۸۴ گ .

۵ـ نسخهٔ بادلیان ش ۳۰۷ فهرست اته مورخ ۱۰۶۸ در ۲۲۶ گ .

۶ـ۷ نسخه‌های موزهٔ بریتانیا ش add7633 مورخ ۱۰۶۷ در۲۱۶ گ‌وبخش سوم را ندارد ، و Or2778 مورخ ۱۲۷۳ که بخش سوم‌را ندارد (ریو۱:۲۰۲ وش۹۲ ذیل ص۶۳) .

۸ـ نسخهٔ آکادمی پترزبورگ (زالمان رزن Salmann Rosen ش۱۴۵) .

۹ـ نسخهٔ موزهٔ آسیائی پترزبورگ که ازروی آکادمی نوشته‌شده وبانسخ‌لندن مقابله شده .

۱۰ـ نسخهٔ برون ش (۱۰) ۶ CollI مورخ ۱۲۶۸ که ازآن هوتم شنیدلر بوده (فهرست شنیدلر ش ۳۱) وببرون رسیده .

در فهرست استوری از دونسخهٔ فهرست زالمان رزن ص۱۲ ش ۱۴۵ هم یاد شده است . (نیزص XV دیباچهٔ ترجمهٔ انگلیسی برون) .

۱۱ـ نسخهٔ مدرسهٔ سپهسالارش۱۴۶۸ .

۱۲ـ نسخهٔ حسن اسفندیاری محتشم‌السلطنه (بهارخراسانی درمجلهٔ مهر س ۵ سال۱۳۱۶ ازایندو گفتگونمود) .

۱۳ـ نسخهٔ سعید نفیسی که اقبال باو فروخت مورخ ۲۰ ج ۱۰۰۳/۲ با تاریخ طبرستان مرعشی (ش۲۴ـب) .

۱۴ـ نسخهٔ مورخ صفر و ۳ربیع یکم سال ۹۷۸ که کاملترین نسخه ها بوده و بخش دوم آن از نسخه‌های دیگربیشتر وباتاریخ رویان آملی که عباس خلیلی‌این‌یکی را ازروی همین‌نسخه‌در۱۳۱۳ بچاپ رساند واین نسخه‌ازآن میرزاتقی‌خان‌مازندرانی معتصم‌الملك کیانی وبعباس اقبال امانت داده و اوازروی‌آن نسخه‌ای ازاین دو کتاب درسه جزو برای خود نویسانده است وسپس بسیداحمد کسروی رسید ومحمدرمضانی مدیر کتابخانهٔ خاوربرای چاپ کردن آن ازکسروی خرید واکنون پیدا نیست که دردست کیست .

۱۵ـ نسخهٔ کتابخانهٔ ملی تهران ش ۱۲۰۹ نوشتهٔ عباس همدانی (نیز دیباچهٔ

اقبال بر تاریخ طبرستان چاپ خوداو ـ یادداشت او در ٤ص‌درلای نسخه ش۱-ج) .

نامهٔ تنسر آغاز این کتاب با ترجمهٔ فرانسه بکوشش دارمستتر Darmesteter درپاریس بسال ۱۸۹٤ (در روزنامهٔ آسیایی ج ۳ دورهٔ ۹ ص۱۸۵ ـ ۲۵۰) و متن آن باز بکوشش مجتبی مینوی درتهران بسال ۱۹۳۲ بچاپ رسید.

آقای جمال زاده در دورهٔ جدید مجلهٔ کاوه یك گفتار و داراب دستور پشوتن سنجانا دومقاله (بمبئی ولیپتسیك ۱۸۹۸) دارند و کریستنسن در کتاب تمدن ساسانی وعباس اقبال در زندگانی علمی قابوس و شمگیر وسر گذشت ابن مقفع در این زمینه سخنانی دارند . اشپیگل Spiegel گزیده‌ای ازبخش کهن این کتاب درمجلهٔ Z.D.M.G ج٤ سال ۱۸۵۰ بآلمانی درآورد. گفتار کسروی دربارهٔ این کتاب رادرچهل‌مقاله دیده میشود . این کتاب باافزوده‌هایی که پس‌ازابن اسفندیاربر آن‌نوشته‌اندبکوشش عباس اقبال درتهران بسال ۱۳۲۰خ دردوجلد ۳۳۱+ ۱۷۵ بچاپ رسید . برون ازروی‌نسخهٔ دیوان هند ودونسخهٔ موزهٔ بریتانیا گزیده‌ای ازاین کتاب بانگلیسی درآورد ودرلیدن ولندن‌بسال ۱۹۰۵ بچاپ رساند .

(نیزبنگرید به : ذریعه ۳ : ۲٦۲ ـ مشار۳۲۲) .

[۲۳ ـ ب]

بخط نستعلیق سدهٔ ۱۴ وازروی نسخهٔ مدرسه سپهسالار (ش۱۴٦۸) نوشتهٔ آقابابا پسرملامحمد مهدی شیرازی در۱۲۷۰/۲ج۲۳ ونسخهٔ مجلس مورخ ج۱۲۷۲/۱ ونسخهٔ کتابخانهٔ ملی‌مورخ پایان‌محرم۱۰۲۸ درفرح‌آباد نوشتهٔ همت مازندرانی نوشته شده است .

نسخهٔ ما ازسرگذشت حسام‌الدوله است تاپایان کتاب .

کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا عطف پارچه .

۱۲٦گ ۲۱×۳۳ ـ ۳۵س۱۹×۳۱ .

[۲۴ ـ ب]

شمارهٔ دوم دفتراست (۱۲۷پ-۲۸۴) بخط نسخ عمادالدین محمودبن حافظ مسعود سمنانی در آدینهٔ ۲۰ج۱۰۰۳/۲ ، عنوان شنگرف‌است . آقای سعیدنفیسی بخش آخر را از روی نسخهٔ اقبال بخط نستعلیق نوشته وشرحی نیزدربارهٔ نسخه نوشته است . بخش کهن ۱۵۰برگ شماردارد.

[۱ ـ ج]

نستعلیق ج۱۲۷۵/۱ ، عنوان و نشان شنگرف ، در۲۴۸ص ، مالك اسماعیل‌خان افشاراسترآبادی در۱۰ ذی‌قعدهٔ ۱۳۲۴ خ وعباس اقبال درپاریس در۱۲۲۸/۱۰/۲۷ خ (34059) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی مقوایی .

۱۲۷گ۱۷×۲۷-۲۱س۹×۱۹ .

تاریخ طبرستان ورویان ومازندران

ازسید ظهیرالدین‌بن سیدنصیرالدین مرعشی (۸۱۵ ـ پس‌از ۸۹۳) که در۸۸۱ آن رابانجام رسانده است . او این کتاب را ازروی تاریخ رویان مولانا اولیاءالله آملی که برای فخرالدوله شاه‌غازی (۷٦۱-۷۸۰) در ۷٦۳ و ۷٦٤ تالیف کرده است (چاپ تهران در۱۳۱۳خ)وتاریخ‌علی‌بن جمال‌الدین‌بن علی‌بن محمود نجیبی رویانی که‌برای کارکیا میرزاعلی پسر کارکیا سلطان محمد (۸۸۳-۹۱۱) نوشته است و تاریخ ابن اسفندیار ساخته‌است اگرچه دردیباچه نامی‌ازتاریخ ابن‌اسفندیارنمی‌برد . ظهیرالدین تاریخ گیلان ودیلمستان هم دارد که بنام کارکیا سلطان‌علی وپدرش از۸۸۰ تا ۸۹٤ ساخته است ودررشت بسال ۱۳۳۰ ازروی تنهانسخهٔ مورخ ۹۹۳/۱ع۱ کتابخانهٔ بادلیان بکوشش ه . ل . رابینوبچاپ رسیده است .

باری این کتاب درپترزبورگ بسال۱۲٦٦ (۱۸۵۰م) بکوشش برنهارد دارن ازروی‌نسخهٔ کتابخانهٔ آسیایی لنینگراد‌مورخ۱۰۳٤/۱ج۲۰ نوشتهٔ اسماعیل‌بن مولانا سلطان‌صحاف مازندرانی‌ونسخهٔ وین مورخ‌پنجشنبه۱۰۳۸ ازهمین‌اسماعیل مازندرانی بچاپ رسیده است سپس عباس شایان ازروی همین چاپ ویك‌نسخهٔ نفیسی ودونسخهٔ شهاب‌الدین مرعشی‌آن را درتهران‌بسال۱۳۳۳خ بچاپ رسانده‌است .

درفهرست استوری (۱ : ۳٦۱) سر گذشت مرعشی آمده و ازین نسخه ها یاد گردید :

۱ـ موزهٔ آسیایی لنینگراد مورخ ۹۷٦ .

۲ـ موزهٔ بریتانیا مورخ ۱۰۱٤ (ذیل ریو ص٦۳ ش۹۳ش Or2862) .

۳ـ شمارهٔ ۱۰ فهرست رزن مورخ ۱۰۳٤ .

٤ـ نسخهٔ وین مورخ ۱۰۳۸ (فلو گل ۷۹۱:۲) .

٥ـ نسخهٔ مورخ ۱۲۷۱ برون (12) Coll.I.7 .

٦ـ نسخهٔ کتابخانهٔ ملی پاریس مورخ ۱۲۷۳ (بلوشه ۲۲۸٥:٤) .

۷ـ برلین ٥۳٥/۲ (گزیده‌ای ازانست) .

ترجمهٔ آلمانی این کتاب که درن کرده است در۱۸۸٥ بچاپ رسید .

نسخه‌ای از آن هم در کتابخانهٔ سپهسالار(ش۱٤۹۳) هست.

(نیز بنگرید به ذریعه ۲٦۱:۳ و۲٦۳ـ چلبی۲۲۷:۱ـ مشار۳۲۲ـ مجلهٔ یادگار س٥ش٤و٥ص۱۳٤.)

[۲۴ ـ ب]

ش۱دفتر(۴پ-۱۲۵ پ) ۱۱۰برگ‌شمار کهن دارد، بخط نستعلیق سدهٔ، عنوان‌شنگرف ۱۰ ، بخش کهن‌آن‌گویا خط همان عمادالدین محمود سمنانی‌که ش۳ ایندفتررا نوشته‌است باشد وافتادگیهادرسدهٔ ۱۳کامل شده .

کاغذ سپاهانی وفرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی .

۲۸۴گ ۲۳×۳۴ ـ ۱۹س۱٦×۲۲ .

تاریخ عالم آرای عباسی

از اسکندربیك ترکمان منشی (۹٦۸ ـ ۱۰٤۳) در یك مقدمه در بارهٔ تولد شاه عباس تاجلوس او وسه صحیفه : نخستین دردوازده مقاله ودومی شامل وقایع قرن نخستین پادشاهی شاه عباس و سومی تامرگ شاه عباس است . خود اوهم ذیلی برآن نوشته وتا حوادث پنجمین سال پادشاهی شاه صفی را درآن یاد کرده . اودر۱۰۲٥ این کتاب را آغازنموده است .

این کتاب‌دوباردرتهران یکی در۱٤ـ۱۳۱۳ ق سنگی ویکی در۱۳۳٤خ سربی چاپ شده وذیل‌آن درتهران بسال ۱۳۱۷خ بچاپ رسیده‌است .

(مشار۳۲٥ ـ استوری ۳۱۰:۱ و۱۲۸۰ـذریعه ۲٦۳:۳و۱۸٦:۱۱).

[۹۰ ـ ب]

نسخ روزشنبه پایان صفر۱۱۳۳، عنوان ونشان شنگرف (33891) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی مقوایی.

۲۴۹گ۲۰×۲۸/٥ـ۲۰س۱۲/٥×۲۱ .

[۱۰۵ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ درمتن وهامش (34018) .

کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج حنایی .

۲۱۸گ ۱۷×۲۲ـ۱٦س۱۲×۱۹ .

نسخهٔ ما ازسال یکم قرن دوم پادشاهی عباس صفوی (ئیلان ئیل ۱۰۲٦) است تاکشته شدن طالیخان وزیر وآغورلوخان ایشیك آقاسی باشی .

آغاز: بسمله . بعدازحمدوسپاس وافرتراز آسمان وزمین (ص ۹۱۹ عالم‌آرا).

انجام : ودست بشمشیراو گرفته (ص۱٤٦ ذیل عالم‌آرا) .

التاریخ الغیاثی

الغیاث عبدالله‌بن فتح‌الله کاتب‌بغدادی‌زندهٔدر۸۹۱مترجم تاج‌المداخل‌ازفارسی بعربی‌این کتاب را دریك مقدمه وشش فصل بعربی‌نوشته ودرروزپنجشنبه۱٥ذی‌حجهٔ ۸۸۳آن را بانجام رساند . او در این کتاب‌ازخاندانهای فرمانروایان اسلامی گفتگو نموده وبیشترازهر کتاب دیگرازخاندان قراقوینلوسخن داشته است . اوچنانکه‌خود میگوید ازنظام‌التواریخ بیضاوی وتاریخ ابی‌الفدا بهره برد وبیشترمدرکهای‌اوبرای زمانهای بعدی‌روایتها واوراق وحواشی‌بود که باورسیده‌است.

این کتاب دردست‌قاضی‌نورالله‌بوده ودرمجالس‌المؤمنین درسر گذشت‌سیدمحمد مشعشی (جند ۱٦ مجلسی ۸) وجاهای دیگرازآن یاد کرده‌است (ذریعه ۳ : ۲۷۱ ـ تاریخ علم الفلك فی العراق از عباس عزاوی چاپ ۱۳۷۸ بغداد ص ۱۱۸ از التعریف بالمورخین ۱: ۲٤۹ ، ۲٥۱) .

آغاز: بسمله . وبه نستعین . الحمدلله الباقی بعدفناء خلقه ... و بعد یقول ... عبدالله بن فتح‌الله البغدادی الملقب بالغیاث ... وسمیته بالتاریخ الغیاثی .

انجام: عزل کلابی وخرج .

[۱۳۴ - ج]

نسخ سدهٔ ۱۴ ازروی نسخهٔ کتابخانهٔ عمومی بغداد که بدستور عباس عزاوی برای عباس اقبال نوشته شده است . فهرست مطلبها درآغاز نسخه هست و ۴۵۳ ص دارد . نسخه در ۱۴ شهریور ۱۳۲۵ خ ازان اقبال بوده است (33865) .

کاغذ فرنگی - جلدمقوا .

۳۲۶گ ۱۷×۲۱/۵ - ۱۹س۸/۵×۱۶ .

تاریخ قاجار

از فرمانروایی علی‌قلی‌خان وابراهیم‌خان افشار است تا فتحعلیشاه (نسخهٔ ما) وازآن برمیآید که مؤلف در ۱۲۲۳ یازده سال داشت (یك سال پیش از فرمانروایی فتحعلیشاه) وسپاهانی است وشاگرد ملامحمد علی عقدایی وحکیم آخوندملااسمعیل سپاهانی وآخوند ملا ولی‌الله هزارجریبی مازندرانی وآقا محمد کاظم واله سپاهانی و ازمادرپدرنوادهٔ مجلسی دوم‌وازپدرمادر ازسیدهای گلستانهٔ سپاهان ومیرزامحمدباقر گلستانه ناظر سر کار اقدس همایون عم مادر و میرزا محمد منشی دیوان عم خودش وپدرپدراو از نایین‌است ... وهنگام تالیف ازدرباریان محمد ولی میرزاشده‌بود. کتابی بسبك بدیع وصاف نوشته ودر۱۲۳۵ بعرض رساند .

[۳۶ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ (34137) .

آغاز: ذکرسلطنت علی‌قلی‌خان و ابراهیم‌خان‌افشار و انطفاءمصباح دولت هریك...ونبذی ازاحوال شاهرخشاه بعدازاینکه چراغ‌سلطنت نادری درمحفل ایران بتند باد حوادث زمان خاموش میگردید.

انجام: هرفخریه‌ایست که ایشان راست پس .

کاغذ فرنگی - جلدمقوا عطف میش زرد.

۴۰گ ۲۱×۳۳-۲۱س۱۱×۲۳ .

تاریخ قم

ترجمه حسن‌بن علی‌بن حسن‌بن عبدالملك قمی است ازمتن عربی‌استادابوعلی حسن‌بن محمدبن‌حسن‌شیبانی‌قمی که بانگیزهٔ برادرخود ابوالقاسم علی کاتب‌شیبانی فرمانروای قم در ۳۷۸ برای صاحب عباد وزیر نوشته است و تاریخ این ترجمه گویا ۸۶۵ است[۱] وبرای خواجه فخرالدین ابراهیم‌بن خواجه عمادالدین وزیرمحمودبن صاحب خواجه شمس‌الدین محمدبن‌علی‌صفی ساخته شده است.

نسخهٔ اصل عربی آن چنانکه مجلسی در بحار (۱:۱۰و۱۶ف۱و۲) میگوید بدستش نرسیده و همین فارسی را دیده‌بود.

کتاب باید در۲۰ باب و۵۰ فصل باشد ولی اکنون بیش از ۵باب‌آن در دست نیست . نوری درمستدرك (۳ : ۳۶۹) مینویسد که هشت باب‌آن بدستم رسید اگرچه نسخهٔ ش۱۲۲ج ما که دردست اوبوده درست مانندچاپی‌است. نسخهٔ عربی‌را باترجمهٔ دیگری سیداحمدبن زین‌العابدین‌عاملی داشته بود، بهبهانی نیزدرحواشی نقدالرجال ازاصل عربی نقل کرده‌است (مشار ص ۳۳۲ - ذریعه ۳ : ۲۷۶ - یادداشتهای‌قزوینی ۲ : ۱۹ - سپهسالار ش۱۴۶۷ - استوری ۱ : ۳۴۸ و ۱۲۹۱) .

نوری درمستدرك (۶۲۷:۳)ومجلسی دربحار (۳۱۷:۱۱) بندهایی ازان‌آورده‌اند .

۱- تاریخ ترجمه درچاپی ونسخهٔ ش ۱۴۲/۱ ج ما « خمس وست وثمانمائه» آمده وسیدجلال تهرانی آن‌را ۸۰۵و۸۰۶دانسته‌است . درنسخهٔ ش ۱۲۲ج‌ما «خمس وستین و ثمانمائه» دیده میشود . درفهرست ریو (ذیل‌ش۸۸ پنج باب نخستین) ۸۲۵ و در فهرست رضوی(۱۱۶:۳)۸۰۵ودر نسخهٔ‌شماره ۱۴۶۷ سپهسالاروفهرست برون ش(14)Coll14 (هفت فصل‌باب نخستین و نوشته ازروی نسخهٔ مورخ ۱۷ذی‌حجهٔ ۸۳۷ وبنام «قم‌نامه») و همچنین ش15I (پنج باب نخستین ومورخ ۱۲۸۶) ۸۰۶ آمده است.

[۱۴۲ - ج]

نستعلیق روزدوشنبه ۲۳ شوال ۱۳۰۰، عنوانهاسفیدمانده است، برگشمار دارد، از ۱ تا ۹۹ نسخه ازآن‌حاجی میرزا حسین نوری بوده وبدست قزوینی رسیده واوآنرا خوانده وحاشیه بران نوشته‌است (34021).

کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ.

۱۰۳گ ۱۷/۵×۲۲ - ۱۸س۱۱×۱۵/۵.

[۱۴۲/۱ - ب]

بخط نستعلیق مورخ۸ - ۱۳۰۷ خ در لندن، عنوان شنگرف، است در ۳۹۲ص، IVC22، نیمهٔ نخستین کتاب است.

کاغذ فرنگی - جلدمقوایی.

۱۹×۲۹-۱۲س۱۴×۴۴.

[۱۴۲/۲ - ب]

نیمهٔ دوم کتاب بهمان‌خط ومورخ۸-۱۳۰۷ درلندن‌نوشتهٔ‌ازروی نسخهٔ خلخالی‌نوشتهٔ‌بهاءالدین بن حسن‌بن بهاءالدین‌بن حسن‌بن عبدالملك حافظ در روز دوشنبه ۲۷ ذی‌حجهٔ ۸۴۷، این کتاب در رویه برگها نوشته ومقابله شده است. نسخه‌را آقای مینوی بقزوینی بخشیده است. این‌نسخه‌هم‌مانندچاپی است ونسخه اصل هم بیش‌ازان نبوده است.

(ص۳۹۴-۴۲۲ بهمان‌نشانه‌ها).

تاریخ کعبه

از زین‌العابدین‌بن نورالدین بن مرادبن علی بن مرتضی حسینی کاشانی مکی جعفری که درروز یکشنبه ۲شوال ۱۰۴۰ نوشته و شیعی است. درآن‌سه‌فصل است:

۱ـ درسبب افتادن خانهٔ کعبه وساختن‌آن.

۲ـ درسبب ساختن آن.

۳ـ درمسجد حرام و درها و ستونها و قبه های آن.

خاتمه در مکانهای شریف‌مکه.

در خاتمه از مؤلف و تاریخ تألیف یاد گردیده است.

آغاز: بسمله و به انطق واستعین... بعد حمد خدا و درود برنبی وآل او.

انجام: ودرغلام فقیر مفلح ونافع الحمدلله که تمام شد این‌رساله...

آمین رب‌العالمین.

[۸۶ - ب]

ش۳دفتر(۸۲پ-۸۷پ) بهمان خط ش۱ در۸۸ر «غالب ومغلوب» است.

تاریخ کلام‌الملوك

ازمیرزا محمد یوسف‌بن‌حسن لاهیجی است ودر۱۲۵۶ آنراساخته‌است. دونسخهٔ ما ونسخهٔ فاهره (فهرست فارسی ص۵۰۰) و نسخهٔ ش ۳۴۸ ج دانشکدهٔ حقوق همان بخش سرگذشت خوشنویسان یاتذکرة‌الخطاطین این کتاب‌است (استوری۱:۱۰۷۸). نسخه‌ای از مسودهٔ اصل کتابی باین نام در کتابخانهٔ دانشکدهٔ حقوق (ش ۳۶۶ ج) هست‌وتاریخ عمومی‌است واین‌بخش‌درآن‌نیست وآن‌درمجلهٔ یادگار(س۲ ش۷ ص۶۵) شناسانده شده است.

آغاز: (این یك جزوی است از اجزای تاریخ کلام الملوك در پدید آمدن خط از تألیفات مخدوم محمدمیرزا یوسف لاهیجی که بعنوان مسوده وتذکرهٔ خاطرتحریرشد تا بروزگار بماند) اما بعد بدانکه اصل خط نقطه است.

انجام: وطبع شعرنیز داشته‌بود (درسرگذشت علی‌رضای‌تبریزی).

[۱۲۹ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۴در۶۱ص (34056).

کاغذ فرنگی - جلدمقوا عطف تیماج سرخ.

۴۴گ ۱۸/۵×۲۲-۱۷س۱۰×۱۸.

[۱۳۷ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ جدول بزر وتصویردارد، نسخه دوسطرپیش ازسرگذشت این‌مقله‌را دارد و میرسد بسرگذشت علی‌رضای‌تبریزی وپنج سطری راهم افزوده دارد که درنسخهٔ پیش‌نیست. (33827).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سبز درون پارچهٔ گلدار .
۳۷۱گ ۱۳/۵×۲۲-۸س ۷/۵×۱۵ .

تاریخ گزیده

از حمد الله مستوفی قزوینی و تا سال ۷۳۰ را دارد و در یك فاتحه و شش باب است .

(استوری ۱ : ۸۲ و۱۲۳۳ - ذریعه ۳ : ۲۸۱ - مشار۳۳٤ - تاریخ مفصل ایران اقبال ص ۵۲۵-۵۲٤)

فهرست بابها :

باب۱ درپیامبران وحکیمان در۲فصل .

باب۲ درذکر پادشاهان پیش‌ازاسلام در٤فصل .

باب۳ درذکر پیغمبر ما وخلفا واولاد او در٦فصل .

باب٤ پادشاهان اسلام در۱۲ فصل .

باب۵ ائمه اهل سنت وقراء ومحدثان ومشایخ و علمای دین در٦فصل .

باب٦ احوال‌قزوین که میهن مؤلف است در۸فصل ودرآن ازتدوین رافعی‌بهره برده و سر گذشت نیاکان او که مستوفی بوده اند درآن هست .

[۴۵- ج]

نستعلیق حسین قلی زنگنه (سدهٔ۱۱) عنوان‌ونشان شنگرف . نسخه راکسی‌بدقت‌خوانده‌وعنوانها رادرکنارصفحه‌ها یادداشت کرده‌است ویادداشت مورخ ۱۲۹۷ اودرنسخه‌دیده میشود . دیباچه وفهرست افتاده .

آغاز: اندازآدم ... تازمان‌مبارك خاتم ... وآن‌دوفصل‌است . فصل‌اول درذکرپیغمبران ... اکابرمورخان‌آورده‌اند.

انجام : وتصحیح انساب ازکتب معتمد علمیه کرده شد . والله اعلم بالصواب والیه‌المرجع‌والمآب .

یادداشت تملك ۱۱٦۴ دارد (34066) .
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی‌مقوایی .
۴۴۵گ ۱۹×۲۵ - ۱۵س ۱۱×۱۸ .

تاریخ گیتی گشای

ازمحمد صادق نامی موسوی سپاهانی در گذشتهٔ ۱۲۰٤ است و بنام ابوالمظفر محمد جعفرخان زند ساخته است و تاتاریخ ۱۲۰۰ است . دوذیل دارد یکی از میرزا عبدالکریم‌بن علی‌رضای‌شریف ، دیگری‌ازآقامیرزامحمدرضای شیرازی. این کتاب با دوذیل آن‌بکوشش سعید نفیسی درتهران بسال ۱۳۱۷ خ بچاپ رسید.(۱)

آغاز: طراز کلام مورخان سخن‌پرور و زیور اقلام نگاربندان‌قصص وسیر .

انجام نسخه ما : موکب منصور منتظم شد (ص۲۷۵ چاپی) .

۱-بنگرید به : استوری ۱ : ۳۳۱ و۱۲۸٤ - ذریعه۳ : ۲۸٤-مشارص۳۳۵-دیباچهٔ مدرس رضوی برچاپ‌مجمل‌التواریخ - دیباچهٔ نفیسی برچاپ کتاب تاریخ گیتی گشای- تاریخ زندیه هادی هدایتی جلد۱ چاپ ۱۳۳٤ تهران ص۲۵۸- مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات س۲ ش۳ ص ۱۷ گفتارهمودربارهٔ وقایع نگاریهاو نسخ‌خطی فارسی مربوط بتاریخ‌قرن‌دوازدهم هجری.

درتاریخ زندیه چند کتاب مهم است که‌اکنون یادمیکنیم:

۱- مجمل‌التاریخ بعدنادریه ابوالحسن‌بن محمدامین گلستانه پس‌از۱۱۶۹(از۱۷۴۷ تا۱۷۵۰) چاپ بریل در۱۸۹۱ از Oskar Mann ۷۲ ص متن و٤۸ ص دیباچهٔ آلمانی وفهرست وحواشی.

۲- مجمل‌التواریخ‌پس‌از نادرتألیف‌ابوالحسن‌بن‌محمدامین گلستانه باذیل‌زین‌العابدین کوهمره‌یی ملقب بامیربکوشش مدرس رضوی تهران ۱۳۲۰ خ .

۳- تاریخ گلشن‌مراد دریك‌مقدمه وسه‌مقاله ازابوالحسن‌بن معزالدین محمدغفاری مستوفی کاشانی تالیف ۱۱۹۸ تا۱۲۰٦ (نسخهٔ کتابخانهٔ ملك) (ذریعه ۳ : ۲۵٤) .

٤- زینة‌التواریخ میرزا محمد رضای مستوفی تبریزی و عبدالکریم‌بن علی‌رضای شریف شهاوری تألیف۱۲۱۸ (نسخهٔ ش۲۵۸مجلس) .

۵- منتخب‌الحدیقه‌ازعلی‌محمدنظامی صفای لواسانی در۱۲۷۸ازتاریخ گیتی گشای (ش۲۵۷ج حقوق) .

٦- گزیدهٔ گیتی گشای از محمداسمعیل‌خان وکیل الملك نوری فرمانروای کرمان درگذشتهٔ ۱٦ج۱۲۸٦/۲ که در۱۲۷۵ آن راتهذیب کرده‌است.

۷- درة‌التاج که‌منظومه‌ایست درسر گذشت علی‌مرادخان‌مورخ۱۱۹٤ ازمیرزاعبدالله شهاب تبریزی شاعردر گذشته ۱۲۱۵.

[۱۶۲ - ج]

شکسته نستعلیق شوال ۱۲۵۷ عنوان شنگرف (34118) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی‌ضربی .
۱۶۱گ ۱۵×۲۱ - ۱۵س۸/۵×۱۶ .

تاریخ مکاتبات علامی

منشآت‌شیخ‌ابوالفضل‌مورخ نگارندهٔ آئین اکبری و گرد آوردهٔ عبدالصمد افضل محمد همشیره زادهٔ اواست ونام کتاب ومؤلف دردیباچه دیده میشود . کتاب سه‌بخش است :

۱ـ مکاتبات وفرمانهای شاهنشاه هند بپادشاهان ایران وتوران وامیران.
۲ـ عریضه‌ها ونامه‌هابخاقان هند وخانها .
۳ـ خطبه‌ها واختتامها وانتخاب کتب وبیاضها ونثرها .
(نامهٔ دانشوران ۵ : ۱۳۳ـ منزوی۲ـ۵۱۷) .

آغاز: بسمله گونا گون‌نیایش‌مرداوریرا که وجود بشررااز کارخانهٔ عنایت کسوت حیات پوشانیده .

انجام : اعلام بخشند که ترا اهل دانسته‌ام .

[۱۱۸ - ج]

نستعلیق ملانورمحمد که بخش دوم رادریك بهرازروز برامدهٔ پنجشنبه ۴شعبان‌سال۴۷پادشاهی اورنگ زیب بهادر عالمگیرودومی را درروزشنبه ۸ ج ۱ سال یکم پادشاهی (۱۰۰۵) نوشته و مولوی میان صاحب میان فیض الله جیو اصلاح وتحشیه نموده است . بخش سومی درنسخهٔ مادیده نمیشود . عنوان شنگرف ، حاشیه دارد . نسخه در۱۲۹۲ خریده شده است (33830) .
کاغذ هندی - جلدتیماج سرخ ضربی مقوایی.
۱۸۸گ۱۳×۲۲ - ۱۵س۶/۵×۱۳ .

تجارب السلف

ازهندوشاه سنجربن عبدالله حاجب کیرانی آذربایجانی نخجوانی وترجمه‌ایست

از تاریخ‌الفخری یا منیة‌الفضلاء ابن طقطقی طباطبائی برای نصرة الدین احمدبن یوسف‌شاه .

عباس اقبال آشتیانی در۱۳۱۳ خ درتهران آن‌را بچاپ رسانده‌است .
(استوری ۱ : ۸۱و۱۲۳۳ ـ ذریعه ۳ : ۳۴۸ ـ مشار۳۵۷) .

[۱۳۵ - ب]

نسخ سدهٔ۱۳و بخط نستعلیق‌ریزمورخ ۱۲۷۱، کامل شده است . جدول‌شنگرف ولاجورد، فهرست درپایان هست . شمارهٔ قزوینی VIIIE12 (22752) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی.
۱۷۵گ۲۰×۳۳ - ۱۹س۱۲/۵×۲۲ .

تجزیة الامصار و تزجیة الاعصار

ازوصاف‌الحضرة‌خواجه‌ادیب‌شهاب‌الدین‌عبدالله «شرف» بن عزالدین‌فضل‌الله‌بن عبدالله یزدی شیرازی در گذشتهٔ ۷۳۰ است درپنج جزء وبارها بچاپ رسیده است.
(استوری ۲۶۷ و ۱۲۷۲ ـ منزوی ۲ : ۲۵۲ ـ ذریعه ۳ : ۳۵۸ ـ مشار ص ۳۵۸) .

[۱۳۰ - ب]

نسخ محمد شریف‌بن عبدالمطلب تبریزی درپایان ع۱۲۳۴/۲، عنوان شنگرف، ازآغاز کتاب است اپایان جلد دوم (صفحهٔ ۲۵۶ چاپ بمبئی) .
شمارهٔ قزوینی IVC2 (22743).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج‌مشکی ضربی .
۱۵۸گ۲۱×۳۰-۲۱س۱۲/۵×۲۱ .

[۲۵ - ج]

ش۱دفتر (۲پ-۱۸۱ پ) نسخ محمدبن احمد معروف‌به‌کاتب‌تستری درپسین‌روزیکشنبه۳ع۷۵۰/۲، عنوان وجدول شنگرف، تاریخ سالها درهامش آمده وفهرست درآغاز نسخه در ۷برگ هست با اشاره ببرگهای‌کتاب ، درگ ۱ ب بمطالب تاریخی کتاب اشاره شده است ، پیش ازکتاب۷برگ فهرست در کاغذ تازه‌تری نوشته شده است ، جزو۱و۲است، نسخه ازآن محمدکوچك چلبی وسید محمد امین قاضی قسطنطمیه واحمد مختار مدرس مدرسهٔ ایاصوفیه و سپس احمد ینگی میرزا زاده و پس از وی محمد

امین پاشازاده بوده است . نسخهٔ گرانبهایی است . (34026).
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج سرخ زرکوب مقوایی‌درون مشکی.
۲۰۱گ ۱۷×۲۵ - ۲۵س۱۱×۱۷ .

تحریر اصول اقلیدس

ازخواجهٔ طوسی است ودردههٔ یکم ج۱/۶۴۵آنراساخته است .
(دانش ۸۴۳ - مدرس ۱۹۹) .

[۱۱۰ -]

نستعلیق ابراهیم‌بن شعبان شهریاری درروز شنبه ۲۲ج۱/۱۲۶۸ درمدرسهٔ فخریهٔ حاج‌حسین‌خان مروزی درتهران،عنوان وشکل ورقم شنگرف،۴۱۶ص 4162.
کاغذ فرنگی - جلدمقوا .
۲۰۸گ ۱۵/۵×۲۱ - ۱۵س۶/۵×۱۴/۵ .

تحفة الاحباب

ازحافظ ابوبهی(۱) که بنام ملك خراسان گویاسلیمان نام در ۹۳۴ ساخته است و فرهنگ فارسی بفارسی‌است ، نام مؤلف دردیباچه هست (ذریعه ۳ : ۴۱۰ - دیباچه برهان‌قاطع‌چاپ دکترمعین ص۷۲-ریو ۲:۴۹۴) .

آغاز: فضلای فصیح زبان و فصحای بلیغ بیان افضل کلمات و افصح لغات حمدوثنااى‌رادانند که رتبهٔ فصاحت ودرجهٔ بلاغت‌عرب‌رابمرتبهٔ اعلی علیین رسانید و ذوق عجم‌را از لطافت وحلاوت‌نظم ونثرفارسی ملذوذ ومحظوظ گردانید.

انجام: ترك ننگ وعار گفتن تمام شدرسالهٔ الفاظ فرس .

۱- درمجالس النفائس ص۱۴۴وذریعه ۹:۲۲۰ وآریاباسال ۷شمارهٔ ۹ ص ۳۹ از حافظ سلطانعلی اوبهی خوشنویس (سدهٔ ۹و۱۰) یادشده است . اودربخارا پیش‌از ۹۷۴ درگذشت .

[۹۷ - د]

ش۲دفتر(۳۲پ-۲۱۱ر) بخط نستعلیق سدهٔ ۱۳عنوان شنگرف .

تحفة الاحرار

ازعبدالرحمن جامی است ودر۸۸۶ ساخته است وسومین منظومهٔ هفت‌اورنگ اواست.

(ذریعه ۹ : ۱۸۸ - مشار ص ۳۶۲ - منزوی ۲ : ۳۲۷- مجلس۳:۱۸۰ - جامی حکمت ص۱۹۳) .

[۳۳۶ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، سرلوح وجدول زرین .
درصفحهٔ عنوان آمده : « تحفةالاحرار بخط نستعلیق ، لوح جدول طلا ، متن‌کاغذ سفیدغبار افشان ، حاشیه‌کاغذکلالی ، جلد سختیان منقش . . . تحویلدار اموال مرسله بیوتات لاهور سید میرزا زکیخان ، تحویل محمد مقیم‌تحویلدار شدرد . . . ذی‌القعده سنه ۱۰ العبد محمد حمید» .
مهر «حاجی‌خان علی ۱۱۲۰» دارد واین یادداشت که نسخه «در۱۴ذی‌قعده ۱۲۱۷ در کابل از کتابخانهٔ رحمت‌الله‌خان وزیرازدست‌نیازمحمدقزیلباش بیرون شد»،نسخه در۱۲۸۳ ازآن‌فرهادمیرزا بوده قزوینی در۴دسامبر ۱۹۲۵ آن را خریده است ، یادداشت قزوینی دارد IVA15 (22711) .
کاغذ سپاهانی زرپاشی شده ومتن وحاشیه وموریانه خورده واندکی ازعبارات هم‌رفته- جلد تیماج سبزتیره مقوایی.
۸۰گ ۱۵/۵×۲۴ - ۱۲س۷×۱۴ .

تحفة الامثال

از نظام العلماء سید میرزا محمد رفیع‌بن علی اصغر حسینی طباطبایی تبریزی درگذشتهٔ۱۲۲۶ است درسه‌بخش : آیتهای قرآن - عبارتهای منثور اولیا و کاملان - مثلهای منظوم ، ودراستانبول بسال ۱۳۱۱ بچاپ رسیده است (مجلس ۴ : ۵۵ ذریعه ۳ : ۴۲۱ - مشار۳۶۴) .

آغاز: بسمله . حمد له .. بعد بر ارباب فهم و دانش و اصحاب ذوق وبینش واضح ومبرهن است .

انجام : فقس علی ما قد مضی .

[۱۵۲ - ج]

ش۱دفتر(۱پ-۱۷ر) نسخ ۱۳۰۲ ، عنوان شنگرف (34173) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ.
۵۶گ۱۳/۵×۲۱ - ۱۴س۶/۵×۰۱۴

تحفهٔ حاتمیه (هفتادباب)

رساله‌ایست درهفتادباب ازشیخ‌بهایی که برای وزیرحاتم‌بیك «صافی»اردوبادی نصیری در گذشتهٔ ۱۰۱۹ هنگامی که‌نزدش‌درس میخوانده است ساخته‌است‌ودر۱۳۱۹ بچاپ رسیده است . این یکی جزحاتمیهٔ یا قبلةالآفاق مظفر گونابادیست .

(ذریعه ۳ : ٤۲۵ - مشار ص ۳٦٤ - معارف ۲ : ۱٦۱ - استوری ۲:۸۷و۸۸) .

[۹۳ - د]

ش۱دفتر (۲پ-٦۸ر) نستعلیق حافظ امام قلی در۱۰۸٦ ، یادداشت اومورخ ۲۸شعبان ۱۰۹۴ در نسخه‌هست‌که اسطرلاب خوبی‌خریدیم ، در٦۸ پ - ۷۱ ر پراکنده‌ها است و۷۱ پ - ۷۵ ر سفید است . همهٔ دفتربیك خط است (34069) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج‌عنابی.
۱۲۲گ۱۰×۱۴ - ۸س۵/۵×۸/۵ .

تحفهٔ حسینیه

از حسین‌قلی سلطانی کلهر فرزند مصطفی قلی‌خان دیوان بیگی فرزند حاجی شهبازخان کلهر کرمانشاهی‌است که‌بنام‌ظل‌سلطان‌وناصر الدین‌شاه ومیرزافتح‌علی‌خان وزیردر۱۳۰۳و۱۳۰٤ق‌ساخته است.

پس از دیباچهٔ کتاب ومقدمه‌ای در نسب حاجی میرزا سمیع قصاید و مسمطات خود را که درستایش‌بزرگان زمان خودسروده است میآورد ودر کتاب نکات‌تاریخی فراوان هست .

آغاز: بسمله الحمدلله الحمیدالمنان ... مؤلف درتوحید گوید :

ای جهان داور یکتا که سمیعی و بصیری
وی‌پدیدآور اشیا که حکیمی وخبیری

انجام :

در هزاروسیصد و سه از شرف
ختم شد والله اعلم بالصواب

[۱۳۲ - ج]

نسخ سدهٔ ۱۳ ، عنوان زعفرانی (34134) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی .
۱۰۵گ ۱۴/۵×۲۱/۵ - ۱۴س۹×۱۵/۵ .

تحفة الزائر

ازمحمد باقر مجلسی است دریك مقدمه و ۱۲ باب و خاتمه و در صفر ۱۰۸۵ ساخته است .

(مشار۳٦٦ - سپه ۱٦:۱ - ذریعه ۳ : ٤۳۸) .

[۱۵۰ - ج]

نسخ شوال ۱۲۵۳،عنوان ونشان شنگرف،جدول شنگرف ولاجورد ، فهرست درآغازنسخه بخط تازه‌تری هست بااشاره بشمارهٔ صفحه‌ها ، ٦۴۰ ص .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی.
۴۳۸گ۱۳×۲۰/۵ - ۱٦س۸/۵×۱۵ .

تحفهٔ سامی

ازابوالنصرسام میرزا فرزند شاه اسماعیل صفوی (۹۲۳-۹۷۵)است که در۹۵۷

ساخته ودرآن ازتاریخهای ۹۵۰و۹۵۳و۹۵۵ و۹۵۶ یاد کرده است . سر گذشت ٦٦٦ شاعر درشش صحیفه درآن آمده است .

صحیفهٔ اول سر گذشت شاه اسمعیل وفرزندان وشاهان معاصراو .

صحیفهٔ دوم سادات وعلما دردومطلع (ص۵ـ۵۰ نسخهٔما) .

صحیفهٔ سوم وزرا وارباب قلم (ص۵۰) .

صحیفهٔ چهارم کسانی که گاهی شعر سروده‌اند (ص٦۰)

ذیل در ارباب استعداد (ص۸۳) .

صحیفهٔ پنجم شاعران مشهور بتخلص دردومطلع :

۱ـ کبرای شعرا (ص۹۰) .

۲ـ سایرشعرا (ص۱۳۸ چاپی) .

صحیفهٔ ششم ترکان وشعرای ایشان (ص۱۹۵) .

صحیفهٔ هفتم طرفه گویان مقبول‌الکلام سایر عوام واحشام کلام (ص۲۱۲) .

این کتاب درتهران بسال ۱۳۱٤ خ بچاپ رسیده است . (سپه ۲:٤٦۱ ـ مشار ۳٦٦ ـ ذریعه ۳:٤٤) .

آغاز: بسمله . للهالحمد قبل کل کلام بصفات الجلال والاکرام .

حمد او تاج تارك سخن است

صدر هر نامهٔ نو و کهن است

انجام : عدوی‌آل علی باد پست و زار و نزار (ازقصیدهٔ مؤلف) .

[۱٦۹ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۰و۱۱ عنوان شنگرف (34125).

آغاز: افتاده : «عسکری میرزا ازاولاد امجادبابر»

نسخه در ۱۳۱۸ ازآن محمد هادی دامغانی و در پاریس در۲۷اکتبر۱۳۳۸ خ نزد عباس اقبال بوده و یادداشتهای قزوینی درآن هست . اقبال برای آن فهرست شاعران نوشته وحواشی اودرشرح لغات درآن دیده میشود (دربرگهای جداگانه در ۱۳۱۸ خ) .

کاغذ سپاهانی نخودی ـ جلدمقوا عطف تیماج قهوه‌یی .

۲۲۵گ۱۳×۲۱ ـ ۱۷س۷/۵×۱۵ .

تحفهٔ سلیمانیه

ترجمه وشرح عهد اشتراست ازسید ماجدبن محمد حسینی بحرانی (م۱۰۹۷) که بنام شاه سلیمان صفوی ساخته است ودرشصت مقاله است ودرهرمقاله‌ای بندی از عهد اشتر ودرپایان پندهای ارسطواست باسکندر (ذریعه ٤٤۱:۳ ـ مشار ص۳٦۷).

آغاز: گوهر گرانبهای‌عقد والای سخن سپاس وستایش‌مالك‌الملکی است .

انجام : والمطول بالمنح الجسام .

[۴۸ ـ د]

ش۳د فتر(۷۴پ-۱۸۰پ) .

التحفة السنیة فی شرح النخبة المحسنیة

شرحی است از سیدعبدالله‌بن نورالدین‌بن نعمةالله موسوی شوشتری (۱۱۱٤ـ ۱۱۷۳) برنخبهٔ وجیزهٔ فیض کاشانی (دانش۱۸۱۷ ـ ذریعه ٤٤۲:۳) .

[۴۳ ـ ب]

نسخ محمدبن‌محمدتقی‌که بدستور شارح درنیمهٔ روزسه‌شنبه ۱۱٦۸/۲ع۱۴ نوشته است،عنوان و نشان شنگرف (9014) .

کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا عطف تیماج قهوه‌ای.

۳۰۰گ۲۱/۵×۳۳ـ۳۵س۱۲/۵×۲۴ .

تحفة الشعرا

ازحاج محمد حسن که نسخهٔ ما را در کربلا بسال۱۲۵۱ نوشته است و در سه بخش است:

۱- حر کتهای قافیه‌ها درشش فصل.

۲- حدود قافیه‌ها درپنج‌فصل .

۳- عیبهای‌قافیه‌ها درچهارفصل.

درنسخهٔ ما پس‌ازاینها فصلی است درهفت گونه تجنیس (٤٤پ-٤٩پ) و فصلی دراستخراج معما (٤٩پ-٦٣ر) و گویا ازهمو باشد .

این رساله جز نسخه ش۲۸٦/۳ کتابخانه‌سپهسالار است.

[۹٦ - د]

ش۱دفتر (۱ر-۴۴ر) نسخ مؤلف،عنوان شنگرف،آغازافتاده (33989) .
کاغذ فرنگی - جلد ندارد.
۱۰۲گ۱۰×۱۵ - ۹س۵/۵×۱۰ .

التحفة الشمسية فی المباحث الكلامية

ازسید ضیاءالدین‌عبدالله‌بن الاعرج درهشت قاعده که هریك درچندمسأله‌است ومسأله‌ها شماره دارند.

تهرانی ونوری وخوانساری وعاملی ازاین کتاب یادنکرده‌اند. اواین رساله را برای سید نقیب شمس الدین محمدبن عزالدین عمادبن ادریس علوی حسینی ساخته است ونام کتاب دردیباچه هست. ونام مؤلف درصفحهٔ عنوان دیده میشود.

(دانش ۱۷۲۷ - مستدرك ۴۵۹:۳ - امل‌الآمل ص۴۸۳ - روضات ص۳٦۷) .

آغاز: بسمله. توکلت علی‌الله . احمدك اللهم علی‌تواترالنعم‌وترادف القسم ... وبعد فان‌السیدالاعظم‌النقیب ... شمس‌الملةوالحق‌والدین... محمد بن السید النقیب ... عزالملةوالدین عماد بن ادریس العلوی... اشار ان اصنف له رسالة یشتمل علی ذکر مایجب علی کل مکلف علمه ... من‌المسائل الاصولیة و المباحث الیقینیه . . . فسارعت . . . وصنفت هذه الرسالة الموسومة بالتحفة الشمسیة فی المباحث الکلامیة ... ورتبتها علی‌قواعد .

انجام : انتهی کلامنا الی‌هنا فلنقطع الکلام فی‌هذه الرسالة حامدین الله‌تعالی ... وارفعهم‌محلا...محمدالمصطفی وعلی آله‌الطیبین‌الطاهرین ومسلما مستغفرا .

[٦۰ - د]

ش۱دفتر (۱پ-۳۳پ)نسخ سدهٔ۹، نشان شنگرف،تاریخ‌تولد ۸۳۴ در۳۴ ر هست‌که‌پدری‌مینویسد، نیزتاریخ تولد علی‌بن حمادبن احمدبن ادریس در۱۵شوال ۸۳۱ (۳۷ر) (34176) .
کاغذ سمرقندی - جلدمقوا عطف تیماج قهوه‌ای .
۶۴گ۱۳×۱۸ - ۲۲س۱۰/۵×۱۴ .

تحفة الملوك فی سر السلوك

در عرفان واخلاق وسیاست است از ابراهیم‌بن عبدالجلیل شاگرد شیخ احمد احسایی وسید کاظم رشتی که بنام محمد میرزای ولی عهد وفتحعلیشاه درچهاررکن در۱۲٤۷ ساخته است.

آغاز: بسمله . الحمدلله‌الذی خلق‌الانسان علمه البیان خلقه‌فی‌احسن تقویم .

[۱۰۴ - د]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳،جدول زرولاجورد، عنوان مطلبها درگوشه‌های بالایی‌صفحه‌هاهست.
(33976) انجام : درخاتمه افتاده : «وبرهرچیز برگزینند».
کاغذ فرنگی آهارمهره - جلد تیماج عنابی.
۱۰۱گ۹/۵×۱۴-۱۳س۵/۵×۱۱ .

تحفة المؤمنين

از محمد مؤمن‌بن محمد زمان حسینی تنکابنی دیلمی که در اشرف مازندران در۱۰۷۸- ۱۱۰۵ درزمان شاه سلیمان صفوی ساخته است ، دردوبخش است : نخستین درمفردات بترتیب تهجی دومی درمعالجات است.

(ذریعه ۴۰۲:۳ - مشار۳٦۵) .

[۱۲۴-ب]

نسخ کربلایی میرزا باباپسرمیرزامحمد تبریزی در۱۲۲۳،عنوان شنگرف ، شمارهٔ قزوینی IVC7 (22738) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج تریاکی ضربی مقوایی.

۳۶۲گ ۱۹×۲۹ - ۲۳س۱۱×۲۲ .

تحفةالوزراء

دردیباچه بکتاب نام تحفةالوزراء (ش۱۵۵ ج و۲ د) یا تحفةالملوك(ش۲۱۶ج) داده شده ودر۴۰ باب وعربابی چهاربند واز کتابهای پیشینیان گزیده شده‌است . این رساله در نسخهٔ شمارهٔ ۲۵۹۶ دانشگاه (ص۲۷۳ - ۲۷۸) نصایح حسن صباح و بنام تحفهٔ انوارخوانده‌شده‌است، ودرنسخهٔ دانشگاه ادینبور گ‌ش۹۴ازعبدالله‌محمدانصاری هروی دانسته شده است (دانش ۶۵۶) .

آغاز: بسمله . حمد له . این کتاب مشتمل است بر آنکه حکما از کتب قدما اختیار کرده ... مسمی است بتحفةالوزرا ومنسوب بچهل باب ودرهرباب چهارنصیحت.

انجام: وخدمت علما وحکما وشفقت برخلق خدا.

[۱۵۵-ج]

ش۳ دفتر(۶۹ ر - ۷۳ر) ،

[۲۱۶ - ج]

نستعلیق محمدبن مؤیدالملك برای صاحب دیوان در محرم ۱۳۰۴ درباغ دلگشای تهران،عنوان شنگرف یالاجورد ، جدول زرولاجورد،سرلوح ومیان سطرهای‌آغازبزر .

کاغذ فرنگی‌کبود - جلدتیماج مشکی زرکوب مقوایی.

۱۳گ ۱۳×۲۱ - ۷س۸×۱۴ .

[۴ - د]

ش۴دفتر(۱۱پ-۱۶ر) بهمان خط ش۱ .

تحقیقات سرحدیه (رسالهٔ ...)

ازمیرزا جعفرخان‌حسینی مشیرالدولهٔ تبریزی است وچندنامهٔ دیوانی‌ودولتی رسمی‌هم درآن هست و گزارش مأموریت اواست از ۱۲۶۵ تا ۱۲۷۱ در خطوط مرزی ایران وعثمانی (مجلهٔ وزارت امورخارجه ج ۱ ش۳ ص۳۳) .

آغاز: بسمله الحمدلله‌الذی اسری بعبده لیلا . . . اما بعداین مختصر رساله ایست در تحقیقات سرحدیه که بندهٔ درگاه جهان پناه جعفر حسینی ملقب بمشیر الدوله در ایامی که باتفاق مأموران دول ثلاثهٔ عثمانیه و انگلیس و روس بحدود دولتین علیتین ایران و عثمانی مأمور بود .

انجام: دولت‌جاوید فرجام‌آید . والحمدلله رب‌العالمین...الطاهرین باطناوظاهرا. قدوقع الفراغ من‌التألیف فی‌اوایل سنة اثنین و سبعین بعدالالف وماتین من‌الهجرة ۱۲۷۲ وتم‌التسوید والاستنساخ فی شهر رجب المرجب من شهر ثالثة وسبعین و ماتین بعد الالف من الهجرة سنة ۱۲۷۳ .

[۱۶۵ -ج]

شکسته نستعلیق رجب ۱۲۷۳،عنوان‌شنگرف ، چندجا درمیانه سفیدگذارده شده است (33896).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی .

۹۳گ۱۶×۲۱ - ۱۲ س۹/۵×۱۵/۵ .

تخمیس الهاشمیات

تخمیس « هاشمیات سبع » کمیت‌بن‌زید اسدی کوفی شیعی‌در گذشتهٔ۱۲۶ است ازملاعباس‌زیوری‌بغدادی‌حلی‌در گذشتهٔ۱۳۱۶ق‌بنام ناصرالدین‌شاه‌در۱۳۰۱(ذریعه۴ : ۱۰و۱۴) .

درپایان درنسخهٔ ما ستایشی است از امیر مؤمنان علی و درهمینجا باز پیش از

ستایش ظل سلطان شعری دارد بعنوان ستایش ازفرهادمیرزا :

تم البناء منها فارخه بها فرهاد شید للتقی بنیانها

۱۳۰۱ ۸ ۲۹۰ ۳۱٤ ۱۱۹۵۷۰

آغاز: بسمله والحمدلله الذی جعل محمداً وآله علة العلل ..

علق القلب بالهداة الکرام

وجفافی صباه وصل اللئام .

انجام :

فبکم رعد سروری اقتربا

و علی البعد لکم منی السلام

[۱۳ - د]

نسخ سدهٔ ۱۳ (33937) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ ضربی.

۱۵۲گ۱۲/۵×۲۰ - ۱۵س۸×۱۴.

تدبیر مسافر (رساله...)

از محمد مهدی‌بن علی‌نقی شریف است که‌بخواهش میرزامحمد اسماعیل در دومطلب ساخته است.

آغاز: سپاس افزون ازخواهش بیماران شفا .

انجام : وآماسهای کهن در گرده ومثانه بود.

[۱۷۵ - ج]

ش۲دفتر(۱۴۰پ-۲۲۵ر) بخواهش محمدحسین نوری در۱۲۶۴ نوشته شده است .

تدبیرمنزل العسکر

ازابن‌سیناست .

(فنواتی ش۲۵۲ - مهدوی ش٤٦) .

آغاز: فی منزل العسکر للشیخ الرئیس ، ینبغی ان ینزل العساکر فی‌الصیف علی‌التلال والربوات .

انجام : یمرض الکثیربالعسکر. والله اعلم بالصواب .

[۹۰ - د]

س۱۸دفتر (۵۰پ-۵۱ر).

تذکرةالاولیاء

ازشیخ فریدالدین ابی‌حامد محمدبن ابی‌بکرابراهیم عطار کدکنی نیشابوری (۵۳۷ - ٦۲۷) است .

ترجمهٔ عربی‌آن در کتابخانهٔ دانشگاه (ش ۳۳۷) هست . ترجمهٔ اویغوری آن ازروی‌نسخهٔ کتابخانهٔ ملی‌پاریس‌باترجمهٔ فرانسه درپاریس بسال۹۰-۱۸۸٤ بکوشش Pavet de Courteille در دوجلد بزرگ بچاپ‌عکسی رسید . ذیل‌آن که‌سر گذشت بیست‌تا بیست‌وپنج‌تن‌عارف‌است از کتاب‌احمدبن‌محمدبن‌الحسین‌بن‌احمدطوسی‌است . (منزوی ۲ : ۵۳۸ - سپه ش ۷۳٤۲ - ذریعه ۲۹:۳ - مشار۳۷۸ - استوری ۱ : ۹۳۰ - دیباچهٔ چاپ اوقاف گیب در۱۹۰۵ - پیام نوین س ۲ ش ۱ ص ۳۳ - فهرست تاشکند ۸۷۰:۲ و ۲۱۹٤:۳- تاریخ ادبیات دکترصفا ۸۵۸:۲) .

[۲۴۳ - ج]

نستعلیق سدهٔ۱۱،عنوان ونشان شنگرف ، نسخه ازآغازاست تاسرگذشت محمدباقر،نشانهٔقزوینی: IVA14 (22725).

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی .

۲۲۲گ۱۷×۲۵-۲۱س۱۱×۱۷ .

تذکرةتاریخی

ازمیرزا فضل‌الله وزیرنظام نوری (۱۲۱۳-۱۲۸۹) که در۱۲۸۰ نوشته و تاریخ آغاز کار خاندان قاجار را درآن آورد .

درمنتظم ناصری (۳:۳۲٤) ازاین وزیر یادشده‌است .

آغاز: الحمدلله المحمودالمالك الودود ... فنقول ... خامه وقایع‌نگار میخواهد که نامه‌نگارشود .

انجام : درومذکورومسطورنگردد وهوهو.

[۸۹ - ج]

نستعلیق عبدالحسین ضیایی در ۱خرداد ۱۳۲۲ خ از روی نسخهٔ دکتر قاسم غنی مورخ ۱۳۱۱ (33914) .

کاغذ فرنگی - جلد مقوا.

۶۲گ ۱۶×۲۲/۵-۱۷س۱۰×۱۸ .

تذکرةالسلسلة

ازصابر ابوالقاسم‌بن میرزامحمد ابراهیم مدرس است درده‌وسلسله ویك رشته :

سلسلهٔ ۱ احوال متقدمین :

۱ـ میرزا محمدعلی حیران مدرس .

۲ـ میرزا سیدحسن پسرمدرس حیران.

۳ـ خاموش حاجی‌میرزا محمد ابراهیم پسرحیران مدرس .

٤ـ شیدمیرزا ابوالحسن .

۵ـ میرزا محمدعلی .

٦ـ شیدا میرزا محمدصادق .

۷ـ فدایی میرزا سیدیحیی پسروامق .

۸ـ ناطق میرزا سیدحسن حسینی.

۹ـ وامق میرزا محمدعلی‌بن میرزا محمدباقر

سلسلهٔ دوم معاصرین:

۱۰ـ آقامیرزا سید کاظم .

۱۱ـ آقامیرزامحمد اسمعیل .

۱۲ـ حاجی‌میرزا محمد باقر.

۱۳ـ تجلی آقامیرزاابوالحسن .

۱٤ـ خالص‌آقا میرزا مصطفی.

۱۵ـ درویش حاجی میرزامحمدعلی.

۱٦ـ حاجی میرزا محمدحسن.

۱۷ـ مشتاق‌آقامیرزا سیدعلی .

۱۸ آقامیرزا محمدعلی.

رشته درسر گذشت کمترین .

(ذریعه ۳۵:٤).

آغاز نسخه :

از داغ شهـاب شهنشاه

هرخشك‌وتری که‌بدبسوزد

....

تاریخ غزاش گفتم ایدل

شاه‌ناصردین شهید گردید

...یعنی‌بملك‌مظفرالدین

کانرا بشهنشه‌است تمجید

اقل الحاج والسادات ابوالقاسم المتخلص بصابر... برخودلازم دانسته... بعضی ازاشعار ... ایشان را ثبت نمود وآن را به تذکرةالسلسله نام‌نهاده علاوه بر اشعار ... مجمل ازاحوال خجسته مال هریك باختصار گوشزد ...

انجام نسخه :

نیم حاج صابرچونام‌یح(؟)

لحی کددرآب‌جوی‌است‌لح(؟)

[۸۴ - د]

ش۱دفتر (۱ر-۴۹ر) نستعلیق اصل خود مؤلف وخط خوردگی دارد و بحاشیه رفته است، آغاز افتاده وانجام هم کامل‌نیست ورشته را ندارد.

کاغذ فرنگی - جلدتیماج تریاکی .

۱۳۸گ ۱۱×۱۸-۱۲س۶×۱۱ .

تذکرهٔ سلیمانیه

ازسیدماجدبن محمدحسینی بحرانی که برای شاه سلیمان نوشته‌است ودستور خواندن دعااست !

آغاز: بسمله وبه ثقتی مفتاح ابواب دعوات حمدوثنای مالك ملکی است .

انجام : بالمنح الجسام .

[۴۸ - د]

ش۱ دفتر (۴۶ر-۵۶ر) نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان و نشان شنگرف .
در۱پ-۸ر پراکنده‌ها است بایادداشت مورخ ۱۱۸۲ .
در۸پ-۲۰ر دعایی است ازحسین بن علی بخط نستعلیق معرب سدهٔ ۱۱ .
در۲۰پ-۳۶رچندین‌دعا است باسند روایت‌آنهابفارسی.
درپایان پراکنده‌ها است وازآنها است پندهوشنگ بتهمورث بخط تازه .
نسخه از ۱۱۸۲ ازان ابوجعفر میبدی نوادهٔ میبدی معروف بوده‌است و خط ومهراودرگ۷۴ر دیده میشود (33983) .
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی .
۱۸۵گ ۱۲×۱۹ - ۱۵س۶×۱۲ .

تذکرة الشعراء

گزیده‌ایست از شعرهای یاد شده در خلاصة الافکار تقی الدین کاشی از این شاعران :

۱- شرف‌الدین‌شفروه.
۲- رضی‌الدین محمد نیشابوری .
۳- معین‌الدین اشرف سمرقندی .
۴- سیف‌الدین اسفرنگی.
۵- اصیل‌الدین طبیب سمرقندی .
۶- وفائی غاری.

۷- سیف‌الدین باخرزی .
۸- غیاث‌الدین ملکشاه کاشی.
۹- ضیاءالدین خجندی .
۱۰- جلال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی .
۱۱- رفیع مسعود لبنانی .
۱۲- کمال‌الدین اسمعیل اصفهانی .
۱۳- نجیب‌الدین جرفادقانی.
۱۴- اثیرالدین اخسیکثی .
۱۵- انوری .

[۷۲ - ج]

نسخ سدهٔ ۱۳ بدستور محمدصادق‌خان، عنوان شنگرف (34069) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی.
۱۴۴گ ۱۸×۲۳-۱۹س۱۴×۱۷ .

التذکرة فی القرآت

نسخهٔ ما چنانکه قزوینی درآغازآن نوشته است گویا ازابن غلیون‌ابی‌الحسن طاهربن عبدالمنعم بن عبیدالله‌بن غلیون بن مبارك حلبی مصری در گذشتهٔ ۳۹۹ است که کتابی بدین‌نام دارد (چلبی ش۲۷۸۴ چاپ فلوگل) .

فهرست مطلبهای آن :

باب‌ذکرالاسانیدالتی‌نقلت‌الینا(ازاینجابرمیاید که‌پدرمؤلف شاگردابوالحسن محمدبن المستفاض‌است وخود اوشاگرد ابوالحسن معدل‌است) .

باب‌الاستعاذة .

باب‌البسملة .

ذکراختلافهم فی فاتحة الکتاب - سورة البقره - . . . باب اختلافهم فی فرش الحروف ...

آغاز نسخه : الاصول وتهذیب الفروع و ذکر المختلف فیه و الامساك عن المتفق علیه .

انجام نسخه : واعلم ان القاری اذا اراد التکبیر فانه یکبر مع فراغه من آخر السوره... فاما مایفتح فثلاث سور فقط (باب ذکر التکبیر للبزی من والضحی) .

[۱۴۴ - د]

نسخ سدهٔ ۱۲ ودردست قرونی بوده است وآغاز وانجام افتاده است.
کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی درون عنابی .
۱۴۴ ص ۱۰×۱۵ - ۱۱س۷×۰۱۰

تذکرهٔ محمدشاهی

ازبهمن میرزا پسرعباس میرزا پسرفتحعلیشاه که بنام محمدشاه قاجاردر ۱۲۴۷ ساخته است درسه رشته: ۱درذکر متقدمین، ۲درافکار ابکاروواردات شاه وشاهزادگان، ۳ اشعار معاصران به ترتیب حروف حروف تهجی. شاعران ایران تازمان قاجاردراین تذکره یاد گردید .

فهرست نامهای شاعران رشتهٔ یکم :

۱اسدی ۲انوری ۳ابوالعلاء ٤ابوالفرج ٥اوحدی ٦ابواسماعیل ۷اهلی ۸انیسی ۹ابن یمین ۱۰آهی ۱۱امیرمحمدصالح ۱۲امیرهمایون ۱۳آذری ۱٤آصفی ۱٥ اشرف ۱٦آقاحسین ۱۷امیدی ۱۸امیرصیدی ۱۹ امام فخررازی ۲۰ آفتابی ۲۱ ادهم ۲۲ ابو الیاس ۲۳امیرخسرو ۲٤آذر ۲٥اسیری ۲٦انور ۲۷ بهائی ۲۸ باباافضل ۲۹ بدیع الزمان میرزا ۳۰ بهرام میرزا ۳۱ میرزا باقر ۳۲ جامی ۳۳ جمال الدین ۳٤ خواجه حافظ ۳٥ حالتی ۳٦ حزنی ۳۷ حسابی ۳۸ حسن خان ۳۹ حقیری ٤۰ حیدری ٤۱ حیرتی ٤۲حضوری ٤۳ حیاتی ٤٤ حاجت ٤٥ خطائی ٤٦ خواجو ٤۷ خیام ٤۸ خواجه محمد ٤۹ خواجه ٥۰ دامی ٥۱ داوری ٥۲ داعی ٥۳ درویش ٥٤ ذرقی ٥٥ رحیمی ٥٦راغب ٥۷ رهائی ٥۸ راهب ٥۹ رفیق ٦۰ زینت ٦۱ شیخ سعدی ٦۲ سلطان اتسز ٦۳ سلیمی

٦٤ سبحانی ٦٥ سراج ٦٦ سلمان ٦۷ سنجان ٦۸ سعید ٦۹ شاه شجاع ۷۰ شریف ۷۱ شمس الدین ۷۲شفائی ۷۳شرقی ۷٤ صبور ۷٥ صباحی ۷٦ صهبا ۷۷ صافی ۷۸ ضیا ۷۹ شاه طهماسب ۸۰ طالب ۸۱ طوفان ۸۲ عطار ۸۳عنصری ۸٤ عصار ۸٥میرعبدالحق ۸٦ علاءالدوله ۸۷ عشقی ۸۸ عریان ۸۹ عاشق ۹۰ فردوسی ۹۱ فصیحی ۹۲ فنائی ۹۳ فروغی ۹٤ قراری ۹٥ قیدی ۹٦ کمالات ۹۷ لوائی ۹۸ مولوی رومی ۹۹ مقیمی ۱۰۰ معروف ۱۰۱معلوم ۱۰۲میرزامحمد ۱۰۳مختاری ۱۰٤ شیخ محمود ۱۰٥میرمحمد مؤمن ۱۰٦ معزی ۱۰۷ میرمقبول ۱۰۸ ملامحتشم ۱۰۹ میرزامحمدصادق ۱۱۰مشتاق ۱۱۱ مهدی بیك ۱۱۲ مهریز ۱۱۳ مهستی ۱۱٤ شیخ نظامی ۱۱٥ ناصر خسرو ۱۱٦ ناصری ۱۱۷ نظیری ۱۱۸ نظام ۱۱۹ نوری ۱۲۰ شیخ نجم الدین ۱۲۱ ندیم ۱۲۲نیازی ۱۲۳ میرزا نصیر ۱۲٤ نورعلیشاه ۱۲٥هلالی ۱۲٦ هاشمی ۱۲۷ هلاکی ۱۲۸ هاتف ۱۲۹ هامی ۱۳۰یمینی ۱۳۱ یحیی ۱۳۲ یعقوب ۱۳۳ تیمی .

رشتهٔ دوم درذکرنام نامی اعلیحضرت خاقان صاحبقران و شاهزادگان و امرا است :

۱ شهنشاه جهان متخلص بخاقان ۲ دولت خسروی ۳ شوکت ٤ عادل ٥ والا ٦ شاپور ۷ دارا ۸ نواب امام ویردی میرزا ۹ نواب محمود میرزا ۱۰ نواب ملك قاسم میرزا ۱۱ طغرل ۱۲حاجب .

فهرست نامهای شاعران رشتهٔ سوم :

۱ اتابك اعظم میرزا ابوالقاسم قائم مقام ۲ اشرف ۳ اسدالله خان ٤ افندی ٥ آزاد ٦ اکبر ۷ اختر ۸ اسیر ۹ بینوا ۱۰ بنده ۱۱ بیدل ۱۲ باقی ۱۳ بیدل ۱٤ میرزا تقی ۱٥میرزاحسین ۱٦ میرزاحسین ۱۷ حسرت ۱۸ حریف ۱۹ ملاحسینعلی ۲۰ ملاحسن ۲۱ خاوری ۲۲خرم ۲۳ ذره ۲٤ راوی ۲٥ رضا ۲٦ سرشار ۲۷ سحاب ۲۸ ساغر ۲۹ شحنه ۳۰ شایق ۳۱ صبا ۳۲ صافی ۳۳ صبور ۳٤طوطی ۳٥ طایر ۳٦ طبیب ۳۷ جناب میرزا عیسی ملقب بمیرزا بزرگ قائم مقام ۳۸ عندلیب ۳۹عالی ٤۰عاجز ٤۱ فکرت ٤۲ فردی ٤۳ قابل ٤٤ کوثر ٤٥ کوکب ٤٦ مایل ٤۷ مفتون ٤۸ مجمر ٤۹ مذنب

کتابخانه مرکزی
Central Library
Tehran University

۵۰ منصور ۵۱ نشاط ۵۲ میرزانصرالله ۵۳ میرزا نظر علی ۵۴ نوا ۵۵ نصیب ۵۶ هما ۵۷ واله .

(استوری ۱ : ۸۹۴ و۱۳۳۸ - ذریعه ۳:۴۷ - مجلس ۳:۱۶۱) .

آغاز: بسمله ... زینت هر کتاب ثنای حضرت رب الاربابی است که ذکرمحامد ذاتش درتذکره وبیان نگنجد .

انجام : خاتمهٔ کتاب و کارمابروجه صواب دعای دولت دوران‌عدت شهنشاه جهان وقبلهٔ عالم وعالمیان و ولی عهد خسرو گیتی‌شان است که خاتمهٔ امورشان بخیرباد بحق محمد وآله الامجاد .

[۱۰ - ب]

نستعلیق ملااحمد مشکینی دراردبیل در۱۲۴۹ (34009) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی.
۴۲۰گ ۳۱×۳۵ - ۲۱س۱۴×۲۵ .

تذکرة المدایح المعتمدیة

از میرزا محمد علی بهار فرزند آقا ابو طالب مذهب سپاهانی مؤلف یخچالیه (مجلس ۳:۷۰۰ - مشار۱۶۷۹) بنام خواجه معتمد الدوله منوچهرخان گرجی تفلیسی فرمانروای‌سپاهان در گذشتهٔ ۱۲۶۳است‌ودر آن ازتاریخ ۲۰ رجب ۱۲۵۹ و باز گشت منوچهر خان بسپاهان قلمرو فرمانروایی خود یاد گردید ، سر گذشت ستایشگران منوچهرخان‌درآن‌آمده ونام شاعران چنین‌است(۱) :

۱- آقاعلی‌رشتی.
۲- محمدعلی‌تهرانی ادیب .
۳- محمدتقی کرمانشاهانی ادب .
۴- عباس مازندرانی کرمانشاهانی امید .

۱- استوری ۱ : ۹۰۲ و۱۳۳۸ - مجلس۳:۶۸۲ ش ۱۱۹۲ - ذیل‌ریو ش ۱۲۷ ص ۹۳ - مآثروآثار ص۲۰۳.

۵- عبدالوشیدخان اخگرپسر شربن آذربیگدلی.
۶- میرزااسحق شیرازی انجمن.
۷- عبدالله سپاهانی فروشانی افشان .
۸- اعمی .
۹- حاجی‌محمد مازندرانی کرمانشاهانی بیدل .
۱۰- آقامحمد ابراهیم اصفهانی بصیر .
۱۱- میرزاعلی‌اکبرنواب شیرازی بسمل.
۱۲- آقامحمد باقر اصفهانی بهجت.
۱۳- علی‌رضای لنجانی اصفهانی پرتو .
۱۴- محمدصادق تفرشی پروانهٔ قمی.
۱۵- محمدحسین لنجانی اصفهانی پروانه .
۱۶- محمدتقی‌خان تشنه خواهرزادهٔ مهدی بیك شقاقی .
۱۷- آقامحمد حسین اصفهانی تاراج .
۱۸- تاراج شیرازی .
۱۹- محمدحسین ثاقب مؤلف تاریخ‌جهان‌آرا .
۲۰ سید محمدهادی کاشانی چاکر.
۲۱- محمدقاسم خان چاکر بارفروشی‌مازندرانی‌هشیره‌زاده محمد مهدی خان شحنه .
۲۲- نصرالله بروجردی چاکر.
۲۳- میرزا محمدیوسف حکیم پسرمیرزا محمدحسین‌نوری .
۲۴- محمد مهدی‌حیات پسرمیرزا محمد اسماعیل‌قاینی .
۲۵- خرم پسرپاشا قاسم خان کجوری .
۲۶- محمودخان خاوردنبلی پسرشهبازخان تبریزی آذربایجانی.
۲۷- محمدباقرهراتی خاوری .

۲۸ـ میرزافضل‌الله‌خان خاوری شیرازی .

۲۹ـ سیداسمعیل‌خادم قمی .

۳۰ـ میرزا لطف‌الله‌بن‌قطره .

۳۱ـ میرزا فتح‌الله ذوقی خراسانی.

۳۲ـ نواب اسمعیل‌میرزای‌ذبیحی افشارازدودمان نادرشاه .

۳۳ـ میرزامحمدرضای‌رضائی‌مازندرانی پسرمیرزامحمدحسین وزیر خراسان .

۳۴ـ فتح‌الله میرزا رفعت پسرمحمدعلی میرزا .

۳۵ـ میرزا یوسف رخشان پسرمیرزا داود .

۳۶ـ آقامحمدصادق روشن .

۳۷ـ محمد هاشم رونق .

۳۸ـ آقامحمد حسن‌زرگر .

۳۹ـ زارع اصفهانی .

۴۰ـ میرزا عبدالکریم سیمای طالخانی سمیرمی .

۴۱ـ میرزا محمدابراهیم ساغراصفهانی سه‌دهی .

۴۲ـ شهاب‌نصرالله اورجانی‌لرستانی .

۴۳ـ شایق اصفهانی.

۴۴ـ شاهق کاشانی .

۴۵ـ آقامحمد طاهرشهاب اصفهانی.

۴۶ـ شورش .

۴۷ـ میرزا محمدتقی صاحب‌دیوان علی‌آبادی .

۴۸ـ ملامحمد صفائی‌اصفهانی .

۴۹ـ میرزا عبدالواسع‌صفاپسرمیرزا محمدعلی وفای‌طباطبایی زواری .

۵۰ـ فتحعلی‌خان صبا ملك‌الشعرا .

۵۱ـ ملامحمدحسین ضیاء اصفهانی .

۵۲ـ میرزاسیدحسین طوبی.

۵۳ـ میرزا محمدطاهرهمدانی .

۵۴ـ محمدحسین‌خان عندلیب پسرصبا .

۵۵ـ میرزا محمدرحیم عنقای خراسانی.

۵۶ـ حاجی‌عبدالغفور عالی‌اصفهانی .

۵۷ـ میرزا محمدحسین غزال کرمانی .

۵۸ـ غزالی .

۵۹ـ آقاعباس غالب بروجردی .

۶۰ـ عبدالله غوغای‌سواد کوهی مازندرانی که عالم وشیپورچی‌بود .

۶۱ـ میرزا محمد سعید فدائی‌اردستانی .

۶۲ـ میرزامحمد فروغ پسرمیرزا محمدحسین منجم‌باشی اصفهانی.

۶۳ـ ملاعلی لرفنای اورجانی لنجانی .

۶۴ـ میرزااحمد فیضی حسنوندی لرستانی.

۶۵ـ فیلی .

۶۶ـ میرزامحمدعلی قدرت پسرسیداحمد کاشانی .

۶۷ـ میرزا حبیب قاآنی

۶۸ـ میرزاعبدالوهاب قطره چهارمحالی سپاهانی.

۶۹ـ کامی پسر کینیاز میرزاداود.

۷۰ـ میرزامحمد باقر کوکب خراسانی .

۷۱ـ میرزا محمدعلی اصفهانی مسکین .

۷۲ـ علی‌اصغرمنظر.

۷۳ـ میرزامحمدمهدی ملك فراهانی.

۷۴ـ مرتضی‌قلی میرزامظهر.

۷۵ـ محمدقاسم‌خان پسرصبا .

۷۶ـ مکتوم .

۷۷ـ میرزامحمد مهدی .

۷۸ـ میرزا محمدخان پسرملك‌الشعرا برادرمحمدیوسف‌حکیم .

۷۹ـ آقاسیدمحمد لنجانی .

۸۰ـ میرزامحمدحسن منشی ازنوادهٔ میرزامحمد صافی .

۸۱ـ مجنون عرب تهرانی .

۸۲ـ آقاحیدرعلی محجوب شیرازی

۸۳ ـ سیدمحمدلنجانی اصفهانی .

۸٤ـ میرزامحمد علی مشرب نایینی .

۸۵ـ حاجی‌محمد هاشم مظلوم اصفهانی.

۸٦ـ میرزامحمدعلی محرم شیرازی .

۸۷ـ میرزارضاقلی قراگوزلوهمدانی.

۸۸ـ میرزا محمد زکی مطیع مازندرانی .

۸۹ـ حسینقلی‌خان مهجور کلهر .

۹۰ـ میرزارضا قلی‌نغمهٔ مازندرانی پسرمیرزا بزرگ نوری.

۹۱ـ میرزا علی‌اکبرندیم شیرازی برادر قاآنی .

۹۲ـ میرزا محمدحسن ناطق اصفهانی.

۹۳ـ نشاطی خان .

۹٤ـ میرزا محمد شفیع‌وصال شیرازی.

۹۵ـ میرزامحمدعلی وفای‌اصفهانی.

۹٦ـ سیدابوطالب هلال کاشانی.

۹۷ـ آقافتحعلی هجران پسرمحمد کریم‌خان.

۹۸ـ همای شیرازی .

۹۹ـ میرزا محمدعلی بهارجامع اشعار درپایان کتاب .

آغاز بسمله ، تذکرهٔ ستایش بی‌منتها وتادیهٔ نیایش لاتحصی حضرت واجب‌الوجودی را سزااست جلت‌آلائه وعمت نعمائه (ریو ـ مجلس)

انجام :

جای نکوخواه توعرشهٔ فوق‌السماء

جسم بداندیش تو حفرهٔ تحت التراب

[۹ ـ ب]

نستعلیق ۱۲۷۴ (33987) .

آغاز: تذکرهٔ مدایح‌المعتمدیه تألیف میرزا محمدعلی‌بهارنوراللهمن مشاعرالقدس رمسه وسیرالله فی‌اعلی غرف الفرادیس نفسه فاضلی بود دانشمندو کاملی خردمند (دیباچه راندارد) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی .

۱۱۰گ۲۱×۳۵-۴۴س۱۲/۵×۲۸.

تذکرةالملوك

دربارهٔ بودجهٔ دولتی کارهای دیوانی دستگاه فرمانروایی دوران صفوی است .

این کتاب رامینورسکی درلندن بسال۱۹٤۳ باترجمهٔ انگلیسی وبا دیباچه و حواشی بچاپ عکسی رسانده ودوباره ازروی این‌چاپ متن با ترجمهٔ فارسی دیباچه و حواشی مینورسکی‌بکوشش محمدبیرسیاقی وترجمهٔ مسعود رجب‌نیا درتهران‌بسال ۱۳۳٤ خ بچاپ رسیده است .

(مشارص۳۸۵ ـ استوری ۱:٤۹۳).

[٦۷ ـ ج]

نستعلیق علی‌محمد حکیم محرم‌بن محمد درج۱/۱۲۴۵، عنوان‌شنگرف(34134) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سرخ مقوایی.

۵۵گ۱۴/۵×۲۳-۱۴س۹/۵×۱۵ .

تذکرهٔ همیشه‌بهار

ازابوالقاسم‌بن‌حیدراست که دراواسط عصرصفوی نوشته‌است(۱) نخستین‌شاعری

۱ـ این‌یکی جزهمیشه بهار کیشان چنداخلاص‌پسراچال داس‌در گذشتهٔ میان‌سالهای ۱۱۶۱و۱۱۶۷ است که استوری (۱:۸۲٦)یادکرده است.

که در آن یادشده شاه تهماسب صفوی است و آخرین آنها شانی تکلو است (نسخهٔ ما) شعرهای شاهزادگان دیگر نیز در آغاز هست.

در دیباچه دربارهٔ نام کتاب چنین آمده : روانیست که آتش طبعان پروانه وار بطوف آن سر گشته و بی‌پروا نیایند، وازمیوه‌های پیوندی نازونیاز و حسن وعشق این روضهٔ همیشه بهار لذت نیابند.

فهرست شاعران درنسخهٔ ما با اشاره بشمارهٔ صفحه آمده بدینگونه :

فهرست اسامی شعراء تذکرهٔ همیشه بهار

ابابکر میرزا صفوی ۹
میرزا ابوالبقا تفرشی ۱۹۰
میرزا ابوطالب شهرستانی ۶۱
میرزا ابوطالب قمی وزیر دیوان ۱۸۳
میرزا ابوسعید رازی ۲۲۴
حکیم ابوالفتح تهرانی ۲۲۶
میرابوالمفاخر رازی ۲۲۶
ابراهیم بن نوح سامانی ۷
میرزا ابراهیم حکیم قمی ۱۸۲
میرزا ابراهیم نوادهٔ ادهم همدانی ۲۴۲
خان احمد گیلانی ۱۰
میرزا سیداحمد صفوی ۹
بابا احمد قمی ۱۸۵
احمد کاشی ۱۵۶
میرزا احمد قزوینی ۲۰۵
ادائی قمی با باسلطان ۱۸۵
ادائی اصفهانی ۶۱
ادهم میرزا ابراهیم همدانی ۲۳۰
شاه اسمعیل ثانی صفوی ۶
استاد اسمعیل بنای اصفهانی ۴۹
میرزا اسمعیل ولدشاه ابراهیم وزیر اصفهانی ۴۹
آقا اسمعیل کاشی تراش اصفهانی ۵۹
میراسیری رازی ۲۲۴
میرزا جلال اسیر تخلص اصفهانی ۲۴
اشراق میرمحمد باقر داماد ۱۳
میراشکی قمی ۱۸۹
میرآشوب همدانی ۲۴۳
اصفی کاشی ۱۵۳
میراصفی ساوجی ۱۹۳
میراصلی قمی ۱۸۹
اعرج بخیه‌دوز اصفهانی ۶۸
اعظم علیقلیخان ولدحسنخان ۹۶
اغورلوخان زیاداغلوحاکم قراباغ ۹۹

افسر ولدسنجر کاشی ۱۵۵
خواجه افضل اصفهانی ۶۲
افضل دوتاری ۱۵۸
اکبر میرزا محمد اکبر دولت آبادی ۳۶
میرزا اکبر برادر رضا بطه‌نویس ۴۰
الهام میرشریف خویش میرصبری ۴۵
میرالهی اسدآبادی ۲۳۸
الهی کاشی مسیح الزمان حکیم صدرالدین ۱۵۵
سلطان الغ بیگ میرزا ۷
الفت طالقانی ملاداود ۲۰۹
القاص میرزا ۶
امامقلیخان اوزبك ۸
امامی همدانی میر معصوم ۲۴۷
امامی همدانی میر معزالدین محمد ۲۴۸
امیدی رازی ۲۲۵
امیرخواجه جلال الدین عراقی ۵۶
امیرقزوینی ۲۰۹
میرزا امین نصرآبادی ۳۶
حاج امین شیشه گر ولد حاجی معز اصفهانی ۵۹
میرزا امین برادر میرزا طاهر واقعه نویس ۲۰۷
خواجه امین الدین کاشانی ۱۶۵
انصاری قمی ۱۸۸
انورهمدانی ۲۴۶
سلطان شیخ اویس ۷
اوکتای بن چنگیز ۷
آهی قمی ۱۹۰
ایاغی ارانی ۱۶۶
ایپك میرزا باقر اصفهانی ۶۸
آیتی اصفهانی ۶۳

*

بارقی اصفهانی ۶۲
باعث همدانی ۲۴۴
باقرای خوردهٔ کاشی ۴۱
میرزا باقر وزیر قورچی ۲۹
باقرای خلیل کاشی ۱۴۳
میرزا باقر ولدمولانا هدایت‌حسین نائینی ۶۵
آقا باقی نهاوندی ۲۴۴
باقیای کاشی ۱۵۰
باقیای نائینی ۵۶
میرزا بایسنغر ۷
سلطانحسین میرزا بایقرا ۸
بایقرا میرزا ۸
بایندرخان شیخ آوند ۹۹
بدری صفاهانی ۶۰
بدر جاجرمی ۲۲۶
بدیع الزمان میرزا ۸
میرزا بدیع نصرآبادی ۵۶

بدیهی همدانی ۲۴۳
بزمی‌همدانی میرعقیل ۲۴۹
بسمل‌قمی میرزامحمد
برادر میرزا عبدمناف ۱۸۴
بسمل قزوینی ۲۰۷
بهاری قمی ۱۹۱
بهرام میرزا صفوی ٤
بیرامخان حاکم نیشابور ۱۰۰
پرتوی توسرکانی ۲۲۷
*
فخرای تائب تخلص تفریشی ۱۸۸
میرتائب همدانی ۲٤۰
تابعا محمد باقرمحتسب قم ۱۸۷
تجرید اصفهانی ٤٤
تجلی کاشی ۱٦۲
تجلی اصفهانی ٦۲
میرتشبیهی کاشی ۱٦۷
میرزاتقی دولت آبادی ۳۸
میرزاشاه‌تقی‌شیخ‌الاسلام ۳٤
تقی کاشی ۱۵۲
تنهایی میرزاجان اصفهانی ۳٤
تنهایی همدانی ۲٤٦
تنهامیرزا محمدسعیدحکیم‌قمی‌ـ
گاهی‌سعیدهم‌تخلص میکند ۱۷۰
*
جان‌میرزابن‌سلطان‌محمودمیرزا ۱۱
میرزا جانی نوادهٔ‌میرسراج‌قمی ۱۸٦
جاهی ابراهیم میرزا صفوی ۵
جدائی ساوجی ۱٦٤
جسمی‌همدانی ۲٤۸
جعفری قزوینی ۲۰۷
میرجلال کاشی ۱٦۹
خواجه‌جلال کرهرودی ۲۰۸
سلطان جلال‌الدین‌سلجوقی ۷
جلال‌الدین حسین‌اصفهانی ۵٦
جلال‌الدین طبیب اصفهانی ٦۳
جلالای زرکش کاشی ۱٦٦
جلالای‌نائینی ۵۷
جمال کرباس‌فروش ۱۵٦
جمالا کاشی ۱۵۸
جمال‌الدین بروجردی ۲٤۸
جمشیدخان والی گیلان ۱۰
جنونی همدانی ۲٤۸
*
مولانا حاتم کاشی ۱٦٦
حاتم‌قمی ولد ملادرکی ۱۸۵
حاجی بیگ قزوینی ۲۰٦
میرزا حبیب ولد میرزاشفیع
مستوفی اوقاف ۳۲
حبی‌اصفهانی ٦۱
خواجه حبیب‌الله قزوینی ۲۰۷
حریفی نهاوندی ۲٤٤

حریفی ساوجی ۱۹۳
حزنی اصفهانی ۱۸
سلطان‌حسین ولی گیلان ۱۰
حسنخان شاملوحسن‌تخلص ۹۳
سلطان‌حسن میرزا برادر
شاه عباس‌ماضی ۵
بابا حسین قزوینی ۲۰٦
حسینخان زرگر اصفهانی ٦۳
شاه‌حسین میرزاولدشاهی بیکخان ۹
حسینی صراف‌اصفهانی ٦۲
حسینی صراف ساوجی ۱۹٤
حسرتی کاشی ۱٦۱
حشمتی کاشی ۱۵۲
میرحضوری قمی ۱۸۰
حقیقی جهانشاه میرزا ۸
حکمت قمی ۱۸۳
ملك حمزه‌خان سیستانی ۱۰۲
حمیدای همدانی ۲٤٦
ملاحیاتی کاشی ۱٦۱
میرزا حیدر کرهرودی ۲۰۹
ملاحیران اصفهانی ۵۵
حیرانی همدانی ۲٤۱
حیرتی کاشی ۱۵۸
حیرتی قمی ۱۹۱
حیرتی قزوینی ۲۰٦
*
خاطری کاشی ۱٦۸
خاقان قمی ۱۸٦
سلطان‌محمد خدا بنده ٤
محمد خوارزمشاه ٦
میرخصالی کاشی ۱٦۲
میرزا خصمی اصفهانی ٦۸
خضری قزوینی ۲۰۵
خطائی شاه‌اسمعیل صفوی ٤
خلف خان قزوینی ۲۰۷
خلقی طهرانی میریوسف ۲۲٤
میرخلوتی کاشی ۱٦۲
خوبی ساوجی ۱۹٤
خیال قمی ۱۹۱
*
داعی ولد ضمیری‌اصفهانی ۱۷٤
داعی‌انجدانی ۵۳
دانش‌قمی ۱۹۰
میرزا داود ولد میرزاعلی
مستوفی موقوفات ۳۳
درکی‌قمی ۱۷٤
میرزاحسن دستورتخلص ۳۳
دلیلی قزوینی ۲۰٦
دوری آقارضا تهرانی ۲۲۵
شیخ دهاتی قزوینی ۲۰٦

درویش دهکی ۲۰۲
ملادیری قمی ۱۸۹
*
ملاذاتی قمی ۱۸۷
ملاذوقی کاشی ۱۶۳
حیدر ذهنی ۱۶۵
*
رابط ملك محمد اصفهانی ۶۸
رازی محمدقاسم نقاش اصفهانی ۵۱
راضی‌محمدرضا زرگر اصفهانی ۵۳
راغب کلب حسن اصفهانی ۱۶۸
امام رافعی قزوینی ۲۰۶
ربطی‌بید گلی ۱۵۳
مرجایی سیف‌الدین اصفهانی ۶۷
میرزارحیم ولدخواجه‌شعیب کاشی ۱۵۲
میررسمی کاشی ۱۶۳
حکیم رشدی‌قمی ۱۸۳
رشیدای زرگر اصفهانی ۶۶
رشیدای نورس دماوندی ۲۰۲
رشیدای کاشی ۱۶۳
رشکی همدانی ۲۴۶
رضایی کاشی ۱۵۳
آقای رضی ولدآقامؤمن اصفهانی ۱۹۱
میررضی ارتیمانی ۲۲۸
میررضی‌الدین محمدتهرانی ۲۲۴
آقارضی‌اصفهانی ۴۶
رفعتی‌قمی ۱۹۰
رفیع لنبانی ۱۱
میررفیع مسگر اصفهانی ۶۲
رفیعی رفیع‌الدین‌حیدر
معمایی اصفهانی ۱۴۰
حکیم رکنای قمی ۱۸۲
قاضی‌رکن‌الدین قمی ۱۹۰
رمزی کاشی ۱۵۲
رمزی همدانی ۲۴۲
میرزا روح‌الله اصفهانی ۶۹
روحی همدانی ۲۴۳
روحی ساوجی ۱۹۴
روشنی‌همدانی ۲۴۴
رونقی همدانی ۲۴۲
*
زائرطهرانی ۲۲۵
زائرهمدانی ۲۴۱
زکی‌همدانی ۲۳۱
زمانای‌زرکش ۳۷
زمانای قصه‌خوان قزوینی ۲۰۷
زینعلی طهرانی ۲۲۶
زین‌العابدین‌ولدمیرزارفیع
صدراصفهانی ۶۸
*
سائل همدانی ۲۴۲

سائل عراقی ۵۹
سیدحسنی سادات ۶۱
ساکنای کاشی ۱۶۹
سالمای زرگر اصفهانی ۵۹
سالمای تهرانی ۲۲۶
سالم کاشی عبدالغفار ۱۶۲
سالم کاشی ۱۵۳
سالکای‌قزوینی ۱۹۹
سام میرزاصفوی ۵
سامعای همدانی ۲۴۸
سالك کاشی ملامحمدعلی ۱۶۸
سنبری جرپادقانی بابا کمال ۲۵۱
سپاهی‌نواب حسن پادشاه ۱۱
سپهرنظامشاه دکنی ۶
صالحای‌ستارتخلص ۶۹
سحری همدانی ۲۴۷
ملاسحری طهرانی ۲۲۴
سحری طرشتی ۲۲۴
سخایی‌قمی ساکن‌ساوه ۲۲۴
سخی‌میرزامحمد رضا طهرانی ۲۲۴
حکیم سدیدقمی ۱۸۵
سراجای‌نقاش زرنشان ۶۰
سراجای‌نقاش اصفهانی ۶۴
سراجی جاجرمی ۲۲۶
سروری کاشی محمدقاسم ۱۶۱
سعیدای‌تویسرکانی ۲۴۷
میرزاسعیدنواده خواجه
شهابای وزیرموقوفات ۶۸
قاضی‌سلام‌الله کاشی ۱۶۸
سلامی اصفهانی ۶۳
شاه سلیم ۶
محمدقلی‌سلیم‌تخلص طهرانی ۲۰۹
سلیم قزوینی ۲۰۷
سلطان‌سلیمان خوندگارروم ۶
سلیمانشاه سلجوقی ۱۱
خواجه سلطانمحمد قمی ۱۹۰
سلطانقلی بیك شاملو ۹۷
سلطان سنجر ۷
سنجر کاشی محمدهاشم ۱۳۵
سنغرشاه ۷
سوزی ساوجی ۱۹۲
سوزی رازی ۲۲۴
سیاهك صندوقچه فروش‌اصفهانی ۶۴
میرسید کاشی ۱۶۱
میرسیری کاشی ۱۶۸
*
شادمان قمی ۱۹۲
شامی میرمحمدالحسینی ۶۶
میرشاهد حسینی ۶۹
شاهویردی‌بیگ‌ولد

سلطانقلی بیگ شاملو ۹۹
شاهویردیخان چمدان اغلی ۱۰۳
شاهمیر میرتقی‌الدین محمد همدانی ۲۳۸
شاه شجاع ۹
ملک شجاع عم ملک حمزه سیستانی ۱۰۲
شجاع کاشی ۱۶۹
شرر میرزا جانی قزوینی (حاشیه) ۲۸۰
شراری همدانی ۲۴۸
میرزا شرفجهان قزوینی ۲۰۲
شرف شفروهٔ ۱۱
ملامحمدحسین شرعی
تخلص قمی محرر ۱۹۳
شرمی قزوینی ۲۰۴
شریفای قنادی اصفهانی ۵۶
قاضی محمدشریف ورتونی ۶۵
شریف کاشی ۱۶۹
خواجه شعیب کاشی ۱۶۴
شعیب قمی ۱۸۶
مولانا شعوری کاشی ۱۶۸
حکیم شفائی ۲
میرزا شفیع نویسندهٔ خزانهٔ عامره ۶۸
شکوهی همدانی ۲۳۰
شگونی همدانی ۲۴۲
شگونی جرپادقانی ۲۵۱
شکیبی ۲۳
شکیبی قمی ۸۹
مسیب خان شکیبی تخلص ۱۰۳
شمخال بیگ برادرزاده
عباسقلیخان هراتی ۱۰۳
میرزا شمس‌الدین محمد
صدر شهرستانی ۳۵
شمس ساوجی ۱۹۴
شمسای اشتیمونی قمی ۱۹۰
میرشوقی کاشی ۱۵۸
شوکتی مولانا ابراهیم اصفهانی ۴۱
شهاب‌الدین قزوینی ۲۰۹
شیخ شهاب رازی ۲۲
شاهزاده شهریار ۱۲
شهیدی قمی ۱۷۹
شهیدی قمی ۱۹۰

*

صابر آینه گر اصفهانی ۵۸
صابر رازی ۲۲۵
صادقای نقاش اصفهانی ۶۱
میرزا صادق تفرشی ۱۸۹
ملامحمد صادق همدانی ۲۴۴
صاعدی میرزا تاج الدین ۶۱
نصیرای صافی تخلص خویش میررضی ۲۴۰
میرزا صالح وزیر بروجردی ۲۴۶
میرزا صالح دولت آبادی ۳۶
میرمحمد صالح ساوجی ۱۹۲

صامت اصفهانی ۳۷
صبحی ساوجی ۱۹۴
صبوحی قمی ۱۸۷
میرصبری اصفهانی ۲۲
صحرایی طهرانی ۲۲۴
میرصدرالدین ولد میرزا ۳۶
میرصدرالدین قمی خویش ۱۸۷
صرفی اصفهانی ۶۱
صرفی ساوجی ۱۹۲
صوفی همدانی ۲۴۰
صفیای رمال اصفهانی ۴۸
آقاشمسی صفیر تخلص قمی ۱۷۷
میرصیدی طهرانی ۲۱۷
صیقلی بروجردی ۲۴۵

*

ضروری کاشی ۱۵۲
ضمیری قمی ۱۹۱
تقی حلوائی ضمیر تخلص ۵۸
ضمیری اصفهانی ۱۸
ضیاء ضابطه دفتر ۴۷
ضیاءالدین محمد کاشی ۱۵۲
ضیاء طهرانی ۲۲۵

*

نورای طاقت تخلص ۶۸
باباطالب اصفهانی ۴۹
میرزا طاهر نصرآبادی ۳۷
شاه طاهر وزیر اصفهان ۵۸
آقاطاهر تهرانی ۲۲۴
باباطاهر عریان ۲۳۵
طالب اصفهانی ۶۰
ملاطاهری نائینی ۴۳۰
مولانا طبخی قزوینی ۲۰۶
طبیعی قزوینی ۲۰۴
میرطبیعی طهرانی ۲۲۵
طرزی طرشتی ۲۲۶
طغانشاه ۱۰
شاه طهماسب صفوی ۴
ملاحیدر طهماسب کاشی ۱۶۲
طغرل بن ارسلان ۷
ملک طیفور انجدانی ۱۸۸

*

ظریفی ساوجی ۱۹۳
کافی ظفر همدانی ۲۴۳
ظهیرا ولدملامراد تفرشی ۱۸۴
ظهیرارقم نویس همدانی ۲۳۷

*

عاجزی اعمی قمی ۱۸۶
شاه عادل لاری ۱۰
میرزا بایسنغر ثانی عادل تخلص ۱۰
ملاعارض قمی ۱۹۰

عارف کاشی میرعبدالحسین ۱۰۵
عاقلای طالقانی ۲۰۸
ملاعامی همدانی ۲۴۱
شاه‌عباس ثانی ٤
عباسقلیخان ولدحسنخان شاملو ۹۵
ملاحبیب عبدل ۲۲٤
آقاحسین عبدل کاشی ۱٦۷
عبدالحسین رازی ۲۲٦
میرعبدالحق محتسب قم ۱۸۵
میرعبدالرحمن خادم‌خاکفرج‌قم ۱۸٤
عبداللطیف‌میرزا ۹
عبدالعزیزخان ۹
عبدالغنی تفریشی ۱۹۱
ملاعبدالقادرنایینی ٦۳
میرزاعبدمناف قمی ۱۷۲
عبدالمؤمن‌خان اوزبك ۸
میرزاعبدالله ولدمیرزاشفیع‌وزیر ۳۲
ملاعبدالله اردلانی ۲۰۷
میرزاعبدالله برادرمخمور ۳۵
عبدی‌اصفهانی ٦
عبیدزاکانی ۲۰۸
عبیدخان ۸
عراقی شیخ‌فخرالدین ۱۲
عزت اصفهانی ۵۵
میرعرفان کتابفروش اصفهانی ٦٤
عریان‌میرزااسدبیگ‌قزوینی ۲۰٦
فخرای عروج تخلص کاشی ۱٦۹
عزمی خیاط ۱۵۵
میرعزمی کاشی ۱۹۸
عزیزی قزوینی ۲۰٦
عسکری‌میرزا ۹
میرعسکر ۱٦۸
عشرتی اصفهانی ٦٤
ملاعلی‌شیخ‌عشرتی اصفهانی ٦۵
عشقی کاشی ۱۵۱
عصری اصفهانی ۵۹
عصری اصفهانی ٦۵
میرعطای اصفهانی ٦٤
عطای کاشی ۱٦۹
قاضی‌عطای طهرانی ۲۲۵
قاضی علاء کرهرودی ۲۰۸
علامی کرهرودی ۲۰۸
میرزاعلیخان شیخ‌الاسلام‌جرپادقان ۲۵۰
علیخان سردار بیگلربیگی
آذربایجان ۱۰۰
علیشاه‌بن‌تکش ۱۰
علیقلیخان آجرتراش ٦٤
علی‌منجمله میرزاجلال ۵۷
آقاعلی کاشی ۱٤۸
ملاعلی‌قمی ۱۸٦

مولاناعلمی‌باقرقمی ۱۹۱
حکیم‌عمادالدین محمودقمی ۱۹۰
عمادشهریار ۲۲٤
عهدی‌قزوینی ۲۰٦
عهدی ساوجی ۱۹۲
قاضی‌عیسی ساوجی ۱۹٤
عینی طهرانی ۲۲٦
*
غازی‌قلندر ۲٤۰
غازی عوض‌حاکم اورگنج ۹
غازیگرایخان تاتار ۱۰
شاه غریب میرزا ۸
میرغروری کاشی ۱٦۰
قاضی‌محمد غفاری ۱۸٦
میرزامحمدحسین غفاری‌قزوینی ۲۰۲
دروس غیاث قمی ۱۸۵
ملاغیرت همدانی ۲٤۱
*
فائزنهاوندی ۲٤۲
فارغ اصفهانی میرزاابراهیم ٤۲
ملافارغ کاشی ۱٦۱
میرفارغی قزوینی ۲۰۷
فاضلا کاشی ۱۵۱
فانی‌عبدالحسین‌نوادهٔ میررضی ۲٤۷
فتحای‌اصفهانی ۵۸
فتح‌الله قزوینی ۲۰۷
فتحی قزوینی ۲۰۷
رستم‌میرزافدائی‌تخلص ۵
فدائی اصفهانی ٦۸
نصیرای‌نائینی‌فردی‌تخلص ۵۹
فرصت مظفرحسین کاشی ۱۵٦
فرقتی‌ابوتراب بیگ کاشی ۱٤٦
فروغی قزوینی ۲۰٦
فروغی همدانی ۲٤۷
فریدون‌حسین میرزا ۵
آقاشاپورفریبی تخلص‌طهرانی ۲۱٤
میرزا فصیح مستوفی موقوفات ٦۰
ملك فطرت کاشی ۱۵۲
میرزامحمدرضا فطری‌قمی ۱۸۸
فضلی جرپادقانی ۲۵۰
فهمی‌طرشتی ۲۲٦
فهمی کاشی ۱٦۷
میرزامحمدرضافکری ۵٤
فنائی‌اصفهانی ۵۸
فیض کاشی ۱٦۹
معزالدین فیضی ۳٤
*
میرزا قاسم‌قمی ۱۹۰
قاسمی کاشی ۱٤۸
قاسمخان ولد ندرخان ۹
مسیب قانع‌تخلص کاشی ۱٤۹

میرقانعی کاشی ۱۶۹
ملاقدرت اصفهانی ۶۳
میرقدسی تفرشی ۱۹۱
محمدمهدی قدس همدانی ۲۴۶
قدیرای کیفدوز ۶۳
سیدقریش کاشی ۱۵۵
قسمت‌علینقی‌بنای‌قمی ۱۸۱
قضائی همدانی ۲۴۳
ابراهیم قطب‌شاه حیدر آبادی ۶
ملاقلی کاشانی ۱۵۵
میرزاقوام نقیب اصفهانی ۳۶
قوامی‌رازی ۲۲۶

*

کاتب ملامحمدعلی‌قمی ۱۸۵
کاظمای منصف ۱۸۵
کاظمای زرکش کاشی ۱۶۶
میرزا کاظم کاشی ۱۶۷
کاظمای‌منصف قمی ۱۸۶
کاظمای‌قزوینی ۲۰۵
کاظمای کاشی ۱۶۵
میرزا کافی‌رب‌العزة ۵۹
کاکای قزوینی ۲۶۰
کاملای کاشی ۱۵۵
شاه کبودجامه ۱۰
کبیری کاشی ۱۴۹
مولانا کرمی کاشی ۱۵۷
کریمای کاشی ۱۵۶
حکیم کسایی‌قزوینی ۲۰۷
کلامی‌اصفهانی ۵۴
گلخنی قمی ۱۸۷
گلشنی کاشی ۱۶۳
حاج کلبعلی پیراهن فروش ۵۵
کمال‌ساوجی ۱۹۳
کمال‌اسمعیل‌اصفهانی ۱۱
کمال‌الدین‌قصه خوان ۶۳
ابو طالب کلیم ۸۰
کیچیک‌میرزا
نورای لامع‌تخلص‌همدانی ۲۲۵
لامعی گرگانی
لامعی‌قمی ۱۸۹
لطفای‌اصفهانی ۶۸

*

حسن متکلم قزوینی ۲۰۹
مجدای‌منصف طهرانی ۲۲۲
مجدای خفاف اصفهانی ۵۶
مجنون بروجردی ۲۴۰
محسنای کاشی‌ساکن شیراز ۱۵۷
آقامحسن اصفهانی ۶۴
محضری‌همدانی ۲۴۶
میرزامحمدمنجملهٔ‌نواب‌خلیفه‌سلطان ۵۷
میرزامحمد منجملهٔ‌نواب میرزامهدی ۸۶

محمدابراهیم‌خان اوزبك ۹
شیخ‌محمدامین قزوینی ۲۰۶
محمد امین کوسج ۶۹
محمدامین سلطان‌ترکستان ۱۰۳
محمدامین جرپادقانی ۲۵۱
محمدباقر ولد حاجی کبیر
مرواریدفروش ۵۷
محمدبیگ اعتمادالدوله ۱۰۰
محمدتقی‌منجملهٔ میرزازاده ۴۹
محمدتقی‌اصفهانی ۶۷
محمدجعفر طالقانی ۲۰۸
محمدحسین میرزاصفوی ۹
میرزامحمدحسین‌نوادهٔ
میرصدرالدین‌شمس ۲۴
میرمحمدحسین‌تفرشی‌مشهوربنجفی ۱۸۹
محمدحسین‌اصفهانی ۶۷
میرزامحمدحکیم‌قمی ۱۸۳
میرزاسیدمحمد همدانی ۲۴۳
محمدخان سیستانی ۹
محمداودتویسرکانی ۲۴۰
میرزامحمدرضا وزیرقم ۱۸۳
مولانا محمدشریف‌طالقانی ۲۸
میرزامحمدشفیع‌مستوفی وقف ۳۲
محمدصادق قمی ۱۵۸
آقامحمدصالح کاشی ۱۶۷
محمدطاهرقزوینی ۲۰۷
حاج‌محمدعلی اصفهانی ۴۶
حاج‌محمدعلی‌اصفهانی ۶۷
میرزامحمدعلی ولدآقااصغرقمی ۱۸۴
محمدقاسم کاشی ۱۲۹
محمدقاسم منصف قمی ۱۸۷
محمد کاظم ساوجی ۱۹۴
میرزامحمدمعصوم کاشی ۱۳۹
میرزامحمدمقیم‌قزوینی‌ساکن‌مشهد ۲۰۷
محمدمقیم طهرانی ۲۲۴
محمدمؤمن بیگ داروغهٔ
فراشخانه ۱۰۳
محمدمومن میرزا ۹
محمدهادی ۱۶۹
محمدیحیی والی شیروان ۱۰
محمدیوسف جرپادقانی ۲۵۱
سلطان‌محمود ولدسلطان ابوسعید ۷
میرشجاع‌الدین‌محمود‌اصفهانی ۶۳
محمودای کاشی ۱۵۶
مدهوش سیدمبارکخان ۱۰۱
مذاقی بزاز اصفهانی ۵۹
مذنب‌قمی ۱۸۶
مرادی سلطانمحمد میرزا ۵
مرادخان ۱۰۳
میرزامراد ولد رستم‌میرزا ۶

سیدمرتضی در امامی‌خویش
مستوفی موقوفات ۶۶
مرتضی‌قلی سلطان ۹۶
مرتضی قلیخان قهوه‌چی‌باشی ۱۰۲
مردمی صحاف ۱۶۹
ملامرشدبروجردی ۲۳۲
مرشدقلی‌بیگ‌ولد
عباسقلیخان شاملو ۹۶
مسیحای کاشی ۱۶۵
حکیم‌رکنای مسیح کاشی ۷۱
خواجه مسعودقمی ۱۹۰
میر مسعود کاشی ۱۵۳
میرمشرب کاشی ۱۶۶
میرمشرب قمی ۱۸۷
مشربی قمی ۱۸۹
مشفقی کاشی ۱۵۹
مشفقی قمی ۱۷۷
سلطان مصطفی میرزا ۵
سیدمظفر کاشی ۱۶۰
مظفرعلامه‌تند اصفهانی ۶۲
مظفرفرصت‌قمی ۱۹۱
مظفرحسین میرزاولد
سنجر میرزاحسینی ۳۴
ملامطیعا همدانی ۲۴۳
معزای‌اجیه ۵۸
معنوی‌جدیدی قزوینی ۲۰۷
معزالدین‌جوشقانی ۱۶۵
مغری‌درامامی اصفهانی ۶۷
مفردای قمی ۱۸۷
مفردهمدانی ۲۳۹
مقامی طهرانی میرابوالبقا ۲۲۶
میرمقبولی قمی ۱۸۷
مقصدقمی آقانور ۱۸۶
مقصد ساوجی ۱۹۳
مقصود کاشانی ۱۶۲
مقیمای‌زرگراصفهانی ۶۱
مقیمای حلمی کاشی ۱۴۸
مقیم عطار قمی ۱۹۱
میرزامقیم کتابدار ۳۱
سلطان ملکشاه سلجوقی ۷
ملک‌ابوالفتح‌خان‌سیستانی ۱۰۲
حاجی شریف منشورتخلص ۴۱
منعم سنگتراش اصفهانی ۶۳
منوچهرخان‌لر ۱۰۱
مؤمن کلو ۶۰
میرزا مؤمن‌حکیم‌قمی ۱۸۳
موالی محلاتی ۱۸۸
موسی رضا همدانی ۲۲۳
نواب میرزا مهدی ۱۸۳
میرزامهدی‌ولدحیدرخان‌قمی ۱۸۵

مینامیرزانصیر دولت‌آبادی ۳۶
میرزامیرك خویش ملامحمدباقر ۶۴
میرزکی‌ساوجی ۱۹۴
میرزایی ساوجی ۱۹۴
میرمیران قزوینی ۲۰۷
میرك دیلمی ۲۰۹

*

نادر کلبعلی زرگر ۵۵
نادی دلیجانی ۱۸۷
زمانای‌ناطق‌تخلص‌اصفهانی ۶۱
نافعای قمی ۱۸۱
نامی ابهری ۲۰۹
نامی رازی ۲۲۲
نجات میرعبدالعال ۴۹
نجات کاشی ۱۶۹
نجفقلی‌خان زنگنه‌حاکم قندهار ۱۰۰
نجم‌ثانی میرزا جعفر ۳۶
نجیب کاشی نورالدین محمد ۱۵۹
نجیبی قزوینی حاجی اسمعیل ۲۰۹
نرگسی کاشی ملاحیدر ۱۶۸
نرگسی عراقی ۵۶
نزهتی قمی ۱۹۰
نسیمی قزوینی ۲۰۶
نشاط دماوندی ۲۲۴
نصرت قزوینی ۲۰۷
طالب‌نصیب تخلص ۶۹
میرزانصیرولدمیرزانظام ۶۴
میرنصیرولدهاشم‌بیگ
مستوفی خالصه ۳۶
نصیرای همدانی ۲۳۳
نظام قزوینی ۲۰۷
نظامی گنجوی ۱۶۹
میرنظام‌الدین تویسرکانی ۲۳۱
میرنظام‌الدین تفریشی ۱۹۱
نعمتی کاشی ۱۶۸
نعیمای‌خیاط قزوینی ۲۰۷
نعیما ولد بهشتی ۱۸۴
نفیسی کاشی ۱۵۵
سراجای‌نقاش تخلص ۶۴
محمدطاهرنقاش تخلص کاشی ۱۵۳
نقدی‌اصفهانی ۶۱
نقیای‌همدانی ۲۴۴
نگاهی ارانی ۱۶۹
نوذرای قمی ۱۸۶
قاضی نوراصفهانی ۱۶
نورالله قزوینی ۲۰۷
سیدنوربخش کاشی ۱۶۹
نوعی اتوکش ۴۸
ملانویدی نوادهٔ مقصودعصار ۵۵
نویدطهرانی ۲۲۴

نویدی رازی ملاحیدر	۲۲۵
بیبی اصفهانی	۴۹
نیکی اصفهانی	۵۳
*	
واسع جرپادقانی	۲۵۱
محمدصالح واصل‌تخلص	۱۶۹
زمانای‌واضح یا واضع	۳۷
جمالای‌واله تخلص قزوینی	۲۰۹
میروالهی قمی	۱۷۶
میرزاحسن واهب	۲۷
میرزاواهب‌خویش ملك	
ابوالفتح سیستانی	۱۰۲
وحشتی جوشقانی	۱۶۴
میرزاطاهروحیدقزوینی	۱۹۴
میروجدی همدانی	۲۴۸
ملاوکیل‌قمی	۱۸۹
ملاولی بیگ بروجردی	۲۴۴
*	
هاتف‌دلیجانی	۱۹۱
هاتف قزوینی	۲۰۶
میرزا هادی برادر مخمور	۳۵
سعیدای‌هادی تخلص برادرتابعا	۱۸۴
میرزاهادی برادرضابطه‌نویس	۶۷
میرزا هدایت‌الله ولد شیخ‌الاسلام	۳۴
هجری قمی	۱۹۰
هجری‌رازی	۱۸۸
هجری قزوینی	۲۰۹
هلالی قزوینی	۲۰۶
همایون‌پادشاه‌هند	۶
همایون‌محمدولدشکوهی همدانی	۲۴۶
هلوخان اردلان	۱۰۱
همتی قمی	۱۹۱
همدمی کاشی	۱۵۹
*	
میرزا یحیی خویش میرزا	
طاهرواقعه نویس	۲۰۵
میریحیی کاشی	۱۶۶
میریحیی قمی	۱۹۱
مولانایحیی طالقانی	۲۰۸
جلالای‌یقین تخلص	۱۶۴
یعقوب سلطان	۹
سیدیعقوب کاشی	۱۶۹
میرزایوسف‌قزوینی وزیرتوپخانه	۲۰۵
میریونس ابهری	۲۰۹

آغاز: بسمله . مجموعهٔ همیشه بهار .

سوای حرف تودرلوح سینهٔ مانیست

باین نمك غزلی درسفینهٔ مانیست

شکر وسپاس صانعی را سزا است که بیاض چهرهٔ خوبان را به سواد خط مشکین و نقطریزی خال عنبرین آراسته ... و بعد چنین عرضه میدارد سگ آستان شاه صفدرابوالقاسم‌بن حیدر که چون طبیعت که نقشبندشعرباف‌خانهٔ شعراست قماش کارتازه‌ای درنظرداردوازمخمل دوخوابه فکر و خیال هردم صورتی به دیدهٔ تأمل میآرد میخواهد که زمین‌بیاض سفینه را از مشجرسخنان شاخ‌برشاخ بلبلان گلستان بیان نقش ارژنگ سازد .

انجام :

کلیم از مطلب نایاب بگذشت

بدست آورده را هم پشت پا زد

(ناتمام مانده است)

[۹۸ - ب]

نستعلیق سده۱۱ چلیپا درسه‌ستون، عنوان شنگرف، جدول زرولاجورد، ۲۸۶ صفحه‌شماردارد، یادداشت۱۳۰۵ دارد، در۱۳۱۵ به ۵ تومان خریده شده ودر۱۳۲۶ ازآن دبیر حضرت‌گروسی‌بوده است . (33940) .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی عطف سرخ .

۱۵۵ف۱۷×۲۸ - س چلیپا درسه‌ستون ۱۰×۱۹.

تراجم الشامیین

گزیده‌ایست ازخلاصة الاثرفی اعیان القرن‌الحادی عشر محمدامین‌بن‌فضل‌الله محبی دمشقی (۱۰۶۱-۱۱۱۱) وتراجم‌الاعیان‌من‌ابناءالزمان شیخ بدرالدین‌ابوالضیاء

حسن بن محمد بن محمد بوريني دمشقي (۹۶۳-۱۰۲۴)[۱] .

درصفحهٔ عنوان آمده :

تاريخ للبارع الاديب المرحوم السيد محمدامين چلبى المحبى رحمه‌الله - هذا الكتاب بخط العم محمدامين افندى بن ابجد ابراهيم افندى المترجم بتاريخ المرادى - سيدى الجد القاضى جمال الدين يوسف الايوبى الانصارى توفى ۱۰۶۷ عن نحو تسعين سنة (من تاريخ المحبى) (اين دو بند بيك خط است) .

تاريخ مرادى همان سلك الدرر فى اعيان القرن الثانى عشر شيخ الاسلام ابو الفضل محمد خليل مرادى بخارى دمشقى (۱۲۰۶) است .

نسخهٔ ما دوبخش است و هردو مرتب بحروف تهجى .

۱ـ **آغاز:** بسمله . حمدله . هذه نبذة فى تراجم الشاميين نقلتها من زبدة الاثر فى اعيان القرن الحادى عشر لمحمدامين المحبى .

انجام : ست وثلاثين والف .

۲ـ **آغاز:** بسمله الحمدلله الباقى بلازوال ... وبعدفهذا مااخترته من تاريخ ... الشيخ حسن بن محمدبن محمد البوريني الشافعى المسمى بتراجم الاعيان من ابناء الزمان .

انجام : فالفتن مشترك والله تعالى يتولى السرائر ويعلم خائنة الاعين وما تخفى الصدور و ان راسلتك بمازاد و نقص فهو مثل و بسببك و صلى الله على من لانبى بعده وعلى آله الطيبين (تمت الرسالة) .

[۲۰۶ - ج]

نسخ سدهٔ ۱۳، فهرست رجال درآغازهست، يادداشت ۱۲۵۵و۱۲۵۶ و۱۲۷۴و۱۲۹۲و۱۳۰۱ دارد، درترکیه بوده وازآن احمدبن محمد عطاءالله بن ايوب انصارى در۱۳۰۱ بوده‌است وازآن محمد على بن محمدعطاءالله بن محمد سعيد ايوبى در۱۲۵۸ ومحمدعطاءالله بن محمدسعيد ايوبى در۱۲۷۴ و عمربن ابراهيم در۱۲۵۹ ومحمدسعيدبن محمدعطاءالله (34130) .

۱ـ معجم المطبوعات ص۶۰۲ - ۱۶۲۰ - ۱۷۲۳ ابن شاشه عبدالرحمن بن محمدبن عبدالرحمن ذهبي (۱۱۲۰) تراجم بعض اعيان دمشق دارد (معجم ۱۳۲) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی مقوایی باآولا .

۲۲۱گ۱۵×۲۰ - ۲۷س۱۰×۰۱۷

ترتیب اختیارالرجال

ملا زکی الدین عنایت‌الله بن شرف الدین علی کهپایی در۱۰۱۱ اختیارالرجال شیخ طوسی را که گزیده‌ایست ازمعرفة الناقلین کشی بترتیب تهجی مرتب ساخته‌است. این یکی جزمجمع الرجال اواست. اواین ترتیب رادرچاشت روزدوشنبه۱۷محرم۱۰۱۱ بپایان رسانده است .

(منزوی ۲ : ۴۹۲ و ۴۹۹ - ذریعه ٤ : ٦٦ - مصفی ص ۳٤٤و۳۷٦) .

آغاز: بسمله، حمدله ... لما کان کتاب اختیارالرجال المتجزی علی سبعة اجزاء .

[۱۴ - د]

ش۴دفتر(۸٦پ-۱۳٦پ) نستعلیق سدهٔ ۱۱ در۱۵س۵/۵×۱۱ .

انجام ناقص : الادمی تقدم فی ابی الخیرصالح بن ابی حمادالرازی .

ترجمة الخواص

از فخرالدین ملا ابوالحسن علی بن حسین زواری سپاهانی و تفسیر قرآن است بفارسی ودر٤۹۷ آن را بپایان رسانده‌است.

(استوری ۱:۱٤و۱۱۹۷ - مجلس ۲ : ۷۹٦ تا ۷۹۸ - طوس ش ۱۵و۱٦-منزوی ۱:۳٦ - ذریعه ٤ : ۱۰۰) .

[۱۸ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، درجدول زروشنگرف ولاجورد، درآغاز اندکی ازدیباچه افتاده وانجام هم افتاده است .

کاغذ هندی موریانه‌خورده - جلدتیماج سبز .

۴۰٦گ۲۰×۳۵ - ۲۱س۱۲×۲۵ .

ترجمة الصلوة

ازفیض کاشانی است که بسال ۱۰۴۳ (ترجمت) ساخته ودرشیراز بسال ۱۳۲۰خ بچاپ رسیده است.

(ذریعه ٤ : ۱۱٤ ـ مشار ٤۰۵).

[۶۳ ـ ب]

ش۲دفتر(۴۱-۶۰ر) مورخ ۱۱۲۰ بهمان خط ش ۱ ، از۶۰ ر تا ۷۱ پ پراکنده‌ها است در بارهٔ نماز وسخنان حکیمان وشعرهای فارسی ازمیرزانظام برای حکیم ابوعلی در بارهٔ قوهٔ باه ودربارهٔ جنگ نکردن علی بامخالفان خود بفارسی.

ترجمهٔ عبرت‌نامه

تاریخ افغانهای قندهاراست که برسپاهان چیره‌شدند وترجمه‌است‌ازترکی بنام «تاریخ سیاح دربیان ظهور اغوانیان وسبب‌انهدام دولت شاهان صفویان» ترجمهٔ ازمتن لاتینی بنام :

Tragica vertentis belli Persici historia per repetitas Clades ab annum 1711 ad annum 1728 continuata :

تألیف مبلغ‌مسیحی لهستانی Judas Thaddaeus Krusinski

او بیست وشش‌سال درسپاهان زیسته بود وبلاتینی آن رانوشته‌است. این کتاب را ابراهیم نامی ازدرباریان پادشاه عثمانی (خواند گارروم) دراسلامبول بترکی‌ترجمه کرده و بهمین نام چاپ شده و میرزاعبدالرزاق بیك مفتون مورخ در گذشتهٔ ۱۲۴۳ پسرنجفعلی دنبلی درزمان عباس میرزا از روی این ترکی بفارسی کرد و در شعبان ۱۲۷٤ دیگری‌آن را اصلاح نمود وچیزهایی بران افزود (نسخهٔ‌ما).

این ترجمه درمنتظم ناصری (۲:۲٤۰ ـ ۲۷۱) دیده میشود و افزودهٔ نسخهٔ ما گویا ازتاریخ افغانی‌شیخ‌عبدالنبی منشی بهبهانی باشد که دربارهٔ‌آمدن افغانهابایران ورفتن‌محمود ببهبهان در ۱۱۳۶ (توشقان ئیل روز چهارشنبه ۱۶ ع ۲) نوشته است

(منتظم ناصری ۲ : ۲۷۱ ـ ۲۷۹) (۱).

این کتاب‌درفهرست مشار(۱۱۰٤) عبرت‌نامه وبصیرت‌نامه‌ودرمنتظم ناصری عبرت‌نامه ودرنسخهٔ مانصرت نامه خوانده شده است و بچاپ سنگی‌هم‌رسید. نسخهٔ‌سپه‌ش۱۵۱۶بنام ترجمهٔ‌عبرت‌نامه‌است‌واستوری ۱ : ۳۲۱ و ۳۳۵ ازان بنام « بصیرت نامه در گزارش استیلای افغان بر اصفهان درزمان دولت شاه سلطان حسین » یاد کرده است.

آغاز: بسمله. حمدوسپاس بیرون از ادراك وهم و قیاس سزای ذات مقدس‌خداوندیست.

انجام: علی‌عادل شاه گذاشته برتخت سلطنت جلوس نمود هر کس بقیهٔ تاریخ را خواهد رجوع بتواریخ کبیرنماید.

[۱۰۷ ـ ج]

نستعلیق نقی‌بن‌الحسین‌الحسینی تفرشی نعمة‌اللهی ملقب بمحبعلی شاه در شب پنجشنبه ۵ محرم ۱۳۲۰وگویا اصلاح‌کننده هموباشد. عنوان درشت، جدول شنگرف، در۲۰۵ ص (34182).

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سرخ ضربی‌مقوایی.

۱۰۲گ۱۷/۵×۲۲/۵-۱۳س۱۰×۱۵/۵.

ترجمهٔ‌مروج الذهب ومعادن‌الجوهر

ترجمه‌ایست لفظی بفارسی ازمروج‌الذهب ومعادن‌الجوهرمسعودی.

[۱۶۱ ـ ج]

نسخ ۴ ذی‌قعدهٔ ۱۲۷۵، عنوان شنگرف، یادداشت ۱۳۱۱ دارد، نسخه از سخنان دانشمندان

۱ـ چنین‌است کتاب بهبهانی :

آغاز: برمنتظران بدایع آثار ومستمعان سوانح واخبار ظاهر و یقین‌خواهد بود.

انجام: در راه دین ودولت داده‌اند، ز سودای کریمان هیچکس نقصان نمی بیند

هفتگانه و آئین هنداست تا سرگذشت مکتفی عباسی (34090) .
کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج مشکی زرکوب مقوایی .
۴۰۶گ ۱۶/۵×۲۱-۲۲س ۱۱×۱۵/۵ .

ترجمهٔ نزهة الارواح و روضة الافراح

ترجمه‌ایست از مقصود علی تبریزی بر نزهة الارواح شمس الدین محمد بن محمود شهرزوری (زندهٔ در ۶۸۰ و ۶۸۷) که درزمان شاه جهانگیر بسال ۱۰۱۱ درهند بپارسی بر گرداند .

(دانش ۶۹۴ و ۷۰۶ ـ استوری ۱:۱۱۰۷ و ۱۳۵۰) .

آغاز: ای حکیم علی الاطلاق وای دانای باستحقاق تا ازخودی‌خود برنیائیم چگونه بلبل زبانرا بحمدتوسرائیم .

انجام: وراضی نساخت اورا همچورضا.

[۸۵ ـ ب]

نسخ ۱۰۳۷/۱۶ (33932) .
کاغذ سپاهانی ـ جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی .
۱۲۶گ ۱۷×۲۳،۲۸/۵ س ۹/۵×۱۹ .

تزوک تیموری

گویا ساختگی است (مشارص ۴۲۱ و ۴۵۵) و باتدابیر الملوك ناپلئون در بمبئی بسال ۱۳۰۸ ودردنبال قابوسنامه درتهران بسال ۱۲۸۵ بچاپ رسیده‌است (سپه ۱/۱۵۲ و ۱۵۰۳ ـ دانشکدهٔ حقوق ۴۹ـه) .

آغاز: مقالت اول فی تدبیرات و کنکاشها. و کنکاش امورملك گیری وجهانداری ولشکر کشی ودشمن را بدام آوردن .

انجام: ازان قرارعمل نمایند ... بتمغا رسیده‌اند.

[۲۳ ـ ج]

ش ۱ دفتر (۱پ-۹۰پ) نستعلیق ۱۲۳۳ برای سردار محتشم ابوالغازی محمدحسین خان سردار بیگلربیگی، عنوان شنگرف، جدول زرین (34070) .
کاغذ فرنگی آهارمهره ـ جلد پارچه‌یی عطف تیماج قهوه‌یی.
۱۴۱گ ۱۶/۵×۲۵-۱۳ س ۱۰×۱۹ .

تزیین الاسواق بتفصیل اشواق العشاق

اختصارو گزیدهٔ شیخ داود ضریر انطاکی (م ۱۰۰۸) است از مصارع العشاق ابن سراج ابی بکر محمد بن جعفر بن احمد بغدادی قاری (م ۵۰۹) همانکه برهان الدین ابی الحسن ابراهیم بن حسن بن عمر رباط بقاعی (۸۰۹ـ ۸۸۵) آن را بنام اسواق الاشواق مرتب کرده است . دراین گزیده ازبقاعی یادشده و یك مقدمه وچهارفصل ویك خاتمه دارد ودرروز چهارشنبه ۱۵ شوال ۹۷۲ انجام یافته‌است . چندباربچاپ رسیده یکی با دیوان الصبابة بسال ۱۲۹۱ درمصر .

(چلبی ۲ : ۴۴۶ ـ ذریعه ۴:۱۷۲ ـ معجم المطبوعات ص ۴۹۲) .

[۸۸ ـ ب]

نسخ ۱۲۶۹ ، عنوان شنگرف (34065) .
کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج سرخ ضربی،
۱۴۹گ ۱۸×۲۸-۲۱س ۱۰/۵×۲۱ .

تسلیة الاخوان

ازصاحب دیوان علاءالدین ابوالمظفر عطاملك جوینی که در ۶۸۰ ساخته است وقزوینی پاره‌ای ازان‌را دردیباچهٔ تاریخ جهانگشای (ص مد ـ س) بچاپ رسانده‌است (مجلس ۲ : ۴۷۶ ش ۷۵۵ ـ دیباچهٔ قزوینی بر تاریخ جهانگشای ص عب ـ استوری ۱: ۲۶۴) .

آغاز: بسمله و به‌القوة . وان یمسسك الله بضرفلا کاشف له . . . بحکم

آنکه بهروقتی وزمانی وهنگامی واوانی ازانواع سراء و ضراء والاء وبلوی در قطری ازاقطارجهان وطرفی ازاطراف عالم بر سبیل عموم یاخصوص بحسب اشخاص حادثی بظهورآید.

انجام : درحصول مبانی وامانی عزیزان ودوستان رازند گانی باد .

[۱۴۸ - ج]

ش۳د فتر(۲۸۵ پ- ۳۰۶پ) .

[۲۳۸ - ج]

ش۳د فتر(ص۱-۳۳) نستعلیق مجتبی مینوی در۲۳رمضان ۱۳۴۳ (آدینه ۱۱ اردی‌بهشت ۱۳۰۴خ) ومقابله نموده‌است .

تسهیل النظر و تعجیل الظفر فی اخلاق الملك و سیاسة الملك

کتاب ازشیخ‌امام ابوالحسن علی‌بن محمدبن حبیب ماوردی شافعی (م ۴۵۰) نگارندهٔ الاحکام السلطانیةاست و نسخهٔ ما گزیده‌ایست ازآن . (چلبی ۱ : ۲۸۶ - معجم‌المطبوعات ۱۶۱۱) .

آغاز: قال اقضی القضاة ابوالحسن علی‌بن محمدبن حبیب الماوردی البصری فی‌اثناء خطبتهفی کتابه‌الملقب بتسهیل‌النظر وتعجیل‌الظفر فی‌اخلاق‌الملك وسیاسة‌الملك : امابعد فان‌الله عزوجل لتبلیغ حکمته وعدل قضائه جعل‌الناس اصنافا مختلفین و اطواراً متبایانین .

انجام : ومن یتر که حرمانا فهوشقی ومن ... (دو کلمه‌ای پاك‌شده) هذاآخرما جمع من کتاب تسهیل النظر و تعجیل الظفر و الحمدلله رب‌العالمین‌والصلوة والسلام علی‌نبیه محمد وآله اجمعین.

[۹۰ - د]

ش ۵ دفتر (۲۳پ - ۲۹ر) .

تشریح الافلاك

رساله‌ایست درهیئت ازشیخ بهایی (ف۲۷۱۹) .

[۳۳ - د]

ش۱د فتر(۲پ-۸پ) نستعلیق سدهٔ ۲ وناقص است (34050) .
کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی.
۱۵۲ک/۱۰/۵×۱۹-۱۹س۴×۱۴ .

تشریح عمومی

ازنوشته‌های معلمان مدرسه‌های جدید زمان قاجاراست . در نسخهٔ ما دو بخش است یکی درص۲-۷۸ دیگری ص۴۰-۹۸ ودومی دنبالهٔ یکمی بایدباشد .

[۸۹ - د]

ش۲د فتر(۱۱پ-۸۲ر) عنوان شنگرف، درمیانهٔ دو بخش بندیست درفلسفه بفارسی.

التصریف (رسالة فی...)

این رساله درصرف است در۳۵ باب .

آغاز: اعلم ان‌ابواب التصریف خمسة وثلثون باباً .

انجام : وناقص ومهموزواجوف .

[۱۸۳-ج]

ش۲د فتر(۱۹پ-۳۸ر) نسخ رجبعلی‌بن کربلایی کاظم‌کوسه لاری‌سفیداری درشب سه‌شنبه۶ع/۱/۱۲۰۰ وحاشیه‌دارد، ۷س۹/۵×۱۴ .

التعلیقة

تعلیقات‌وحاشیهٔ محمدباقر بهبهانی(م۱۲۰۶)است بررجال میرزامحمداسترابادی

بامقدمه‌ای درپنج فائده (ذریعه ٤:۲۲۳ ـ منزوی ۲ : ٥٤٦ سر گذشت بهبهانی ازشیخ علی‌دوانی).

[۱۲۷ ـ ج]

ش۱۸دفتر(۱۴۳ر-۱۵۹ر) بهمان خط شماره‌های پیش، این نسخه همان مقدمه‌است.

[۱۸٦ـج]

ش۱دفتر(۲پ-۱٦۲پ) نسخ ۱۲۴۹ درسپاهان، عنوان و نشان‌شنگرف، حواشی «منه» دارد، نسخه کامل است ومقدمه وخودحواشی هردواست . خریداری محمدباقرموسوی در ۱۲۷۴ (33825) .

کاغذ فرنگی ـ جلد مقوا.

۱۸۳گ۱۵×۲۱ ـ ۴۵س۸/۵×۱۴ .

التفسیر

تفسیری است عرفانی وپاره‌های آیه‌ها پس‌از«قوله»درآن‌آمده وتفسیرشده‌است وازقشیری وسلمی وروزبهان وابن عربی نیست وجزتفسیر گمنام ش۲۱۷۱دانشگاه. درآن ازجعفرصادق ودینوری وحسین‌بن فضل بسیارنقل‌شده‌است . درسورةالانسان در داستان یطعمون الطعام دارد : «اخبرنا اسمعیل‌بن والاق قال اخبرنا حمیدبن‌یزیدقال اخبرنا ابوالقسم‌بن بهرام عن‌لیث‌بن ابی سلیم عن مجاهد عن ابن عباس» نیز : اخبرنا ابوالحسن محمدبن‌القاسم الفارسی حدثنا عبدالله‌بن حامد اخبرنا ابوالقسم الحسین‌بن محمدالبلخی قال حدثنا احمدبن اللیث حدثنی احمدبن محمدبن‌الحسین‌الکوفی‌مولی بنی‌ثعلب حدثنا ابوانس کثیر بن‌احمد التمیمی قال حدثنا عمروبن عمرالکوفی قال حدثنا روح‌بن عبدالله عن جعفربن محمد عن‌ابیه عن جده .

بسمله دراین تفسیردرهرسوره‌یی بطرزی خاص تفسیرشده است مانند:

سورةالرحمن . بسمله . بسم‌خلق‌الانام الذی ینزل المؤمنین فی‌الجنان ویعذب الکافرین بالنیران قال المفسرون هذه السورة کلهامکیه الا الواقدی فانه قال کلها مدنیة والاصح انها مکیةوعددآیاتهاثمان وسبعون‌آیه و کلامها ثلثمائةواحدوخمسون کلمة وحروفها الف وستمائة وست وثلثون حرفا و عدد قوله فبای‌آلاء ربکما تکذبان فی‌احدوثلثین موضعا ... قوله‌الرحمن علم القرآن فیه ثلثة اقاویل: احدها الرحمن‌علم

القرآن جبریل وجبریل محمداً و محمدآمنة».

[۲۳۲ ـ ج]

نسخ سدهٔ ۸و۹، نسخه‌آشفته ومغشوش‌است وتفسیراواخر سورهٔ یس رادارد وتا بآغازسورهٔ کوثرمیرسد VII A33 (22715).

کاغذ سمرقندی نخودی ـ جلدتیماج عنابی ضربی مقوایی.

۲۲٦گ۱۵×۲۳ ـ ۲۳س۱۱/۵×۱۷/۵ .

التفسیر

ازصدرای‌شیرازی‌وتفسیرسوره‌های جمعه (۲پ-۵۰ر) (ص۳٦۰-۳۸۹تفسیراو چاپ سنگی ۱۳۲۲) واعلی (۵۰ر-٦۲ر) (ص۵۹۸-٦۰۷) وطارق (٦۲پ ـ ۷٦ر) (ص ۵۸۹ ـ ۵۹۸) .

[۲۵۳ـ ج]

نسخ روزدوشنبه ج۱/۱۲۳٦ عنوان شنگرف (۵۱۷۸۵) .

۷۷گ۱۴/۵×۲۱-۲۲س۸×۱۳ .

کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا.

تفسیرآیةالدخان

ازابن سینا است وتفسیرفلسفی‌آیهٔ «ثم‌استوی الی‌السماء وهی دخان» ودر۱۳۱۳ درهامش شرح ملاصدرای شیرازی برهدایهٔ اثیریه بچاپ رسیده‌است. (منزوی ۱: ٤۸ و۵٦ـ مهدوی ش د ـ ۵۰ ص ٦٦ ـ دانش۴۲۲) .

[۹۰ ـ د]

ش۱۵دفتر(۵۰ر) .

تفسیرآیةالنور

دربارهٔ این آیه ابن‌سینا شعری سروده (خزرجی ۱۵:۲) ودررسالهٔاثبات النبوة

و بند ۱ نمط ۳ اشارات وجدا گانه (دانش ص ۱۱۲ ـ مهدوی ش ه ـ ۵۰ ص ٦٦) ونیز ابن بابویه قمی درمعانی الاخبار (باب ۱۳ ص ۱۵ چاپ ۱۳۷۹ تهران) وصدرای شیرازی (ص ۳۵۸ ۳۷۵ تفسیر او چاپ سنگی ۱۳۲۲) آن را تفسیر کرده‌اند ، گذشته از دانشمندان دیگری که بر آن تفسیر نوشته‌اند .

در کتاب فرهنگ دینی Litterature Religieuse (تاریخ و گزیده‌ای ازمتون تورات وانجیل ودینهای هندی و چینی) از René Grousset, Joseph Chaine (چاپ ۱۹٤۹۷ پاریس ص ۵۹۹) تفسیری شگفت‌ازاین آیه شده‌است .

این رسالهٔ نسخهٔ ما را یکی از دانشمندان شیعی بدرخواست یکی از برادران دینی ساخته ودرسه فصل است ونسخهٔ نوشتهٔ ۱۱۰۰ آن راتهرانی دیده‌است (ذریعه ٤ : ۳۳۳) دررساله باید سه‌فصل باشد وعنوان فصل یکم آن «فی بیان ان النور الحق هو الله ... وان اسم النور لغیره مجاز محض لاحقیقة له» درنسخهٔ ماهست .

در آن خبر «ان لله سبعین الف حجاب من نور وظلمة» هم تفسیر شده‌است.

آغاز: الحمدلله فائض الانوار و فاتح الابصار و کاشف الاسرار و رافع الاستار ... امابعد فقد سالتنی ایها الاخ الکریم ... ان ابث الیك اسرار الانوار الالهیة مقرونة بتأویل ما یشیر الیه ظواهر الایات المتلوة و الاخبار المرویة .

[۱۱۳ـب]

ش ۴ دفتر (٦٨ر ـ ۷۰ر) .

انجام : وانما یکمل تجرده عن هذه (نوشته مانده).

تفسیر سورة التوحید

از ابن سینا است بروش فیلسوفانه (منزوی ۱ : ٤٨ ـ دانش ۲۳۹۹ ـ مهدوی ص ٦٤) .

[۹۰ ـ د]

ش ۱۲ دفتر (۴٦پ ـ ۴۸ر) .

تفسیر سورة الفلق

از ابن سینا است بروش فیلسوفانه (منزوی ۱ : ۵۵ ـ دانش ۲۳۹۹ ـ مهدوی ص ٦۵) .

[٦۷ ـ د]

ش ۱ دفتر (۱ ر ـ ۲ پ) نستعلیق چلیپای سدهٔ ۱۳، پس‌ازاین ازتفسیر امام رازی‌است دربارهٔ همین سوره واز مجمع البیان طبرسی درباره معوذتین (34016).

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی ضربی .

۱۱۵گ ۱۱×۱۸ ـ سطرچلیپا ۶/۵×۰۱۳

[۹۰ ـ د]

ش ۱۳ دفتر (۴۸ پ ـ ۴۹ پ) .

تفسیر سورة الناس

ازابن‌سینا است .

(منزوی ۱ : ۵۷ ـ دانش ۲٤۰۰ ـ مهدوی ص ٦۵) .

[۹۰ ـ د]

ش ۱۴ دفتر (۴۹ پ ـ ۵۰ ر) .

تقریب النشر للقرات العشر

شمس‌الدین ابوالخیر محمدبن محمدبن محمد جزری دمشقی (۷۵۱ ـ ۸۳۳) چون دید که النشر فی‌قرآت‌العشر او برای شاگردان و دانشجویان دشوار است از آن گزین نموده است .

(منزوی ۱ : ۲۳۳ ـ طوس ۲ : ۲۳۵) .

آغاز: قال الشیخ ... مولاشمس‌الملة‌والدین . . . محمد بن محمد بن

محمد الجزری . . . الحمدلله علی التقریب و التیسیر . . . وبعد فلما کان کتابی نشر القراآت العشر مماعرف قدره ... عسر تحصیله علی کثیرمن الطلاب التمس منی ان اقربه وایسره واقتصرعلی ما فیه من الخلاف فاختصره .

انجام : هذا آخرما تسهل اختصاره من کتاب نشر القراآت .

[۱٦۷ - ج]

نسخ محمدکاظم‌بن سلطان حسین (ازسدهٔ ۱۲) چنانکه در صفحهٔ عنوان دیده میشود . عنوان شنگرف .

انجام افتاده : باب‌التکبیر ... رووه موقوفا (34087) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی عطف مشکی.

۱۴۰گ ۱۵×۲۱ - ۱۵س/۸/۵×۱۳ .

تقویم (مختصری درمعرفت ...)

ازاحمدبن محمد مهدی‌شریف‌سپاهانی خاتون آبادی‌است درهشت‌فصل، نسخه‌ای دیگرازاین رساله در ده فصل در کتابخانهٔ دانشکدهٔ حقوق (ش ٦۰-د) هست .

آغاز: الحمدلله الذی جعل‌الشمس ضیاءً والقمرنورا ... و بعد چنین گوید ... احمدبن محمد مهدی الشریف الاصفهانی الخاتونابادی که این مختصریست ... درمعرفت تقویم ، ومشتمل است برهشت‌فصل ...

انجام : ... رجوع نمائید به کتب فن والله اعلم.

[۷٦ - د]

ش۱دفتر (ص۲-٦۰) نستعلیق محمدمهدی در۱۳۰۴ (34169) .

کاغذ فرنگی - جلدمقواعطف تیماج‌سبز .

۹۴گ ۱۰/۵×۱۷ - ۱۴س/۶/۵×۱۳ .

تقویم‌التواریخ

ازحاجی خلیفه مصطفی چلبی (۱۰۰٤-پایان ذی‌حجهٔ ۱۰٦۷) که دردوماه‌سال

۱۰۵۸ بترکی درمقدمه وخاتمه‌وفارسی درمتن ساخته‌است‌وآن بفارسی ولاتینی‌وایتالیایی وعربی ترجمه شده وبچاپ رسیده‌است. دراین کتاب حوادث ازهبوط آدم تا هجرت و ازهجرت تا ۱۰۵۸ آمده و اختلاف تواریخ یزدگردی و اسکندری و هجری در آن یاد شده است . چلبی کتاب را دردونسخه ساخت یکی در سه کراسه در هر صفحه ای پنجاه سال‌ونسخه‌ای درده کراسه هرصفحه‌ای بیست سال ومانند فهرست کتابهای‌تاریخ است‌وفذلکه‌ای برای خوداو (کشف‌الظنون- ش ۱۹۳٦ دانشگاه - مجلس۲:۱۳۷ - فهرست ترکی قاهره۱۹٤- بلوشه ٤:۲۲۹۳- استوری ۱ : ۱۲۸ و ۱۲٤۲ - ریو ۱ : ۱۳۷) .

[۱۲۷ - ب]

نستعلیق ترکی سیدابراهیم‌بن سید محمد وفایی‌حسینی، جدول‌شنگرف، مورخ۱۰۷۱، بایادداشت قروینی .

شمارهٔ قروینی : VIC3، نسخه‌در۱۲۷۰ ازآن‌بهاءالدوله شمس میرزاپسرفتحعلی‌شاه قاجار بوده است (22739).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ ضربی .

۷۹گ ۱۹×۲۹ - سطرهاگوناگون ۱۰×۲۲ .

التکملة فی‌شرح التذکرة

شرحی است ازمحقق خفری برتذکرةالهیئة خواجهٔ طوسی (دانش ص ۹۱۰- ذریعه ٤:٤۰۹) .

[۳۸ - د]

ش۱دفتر (۱پ-۸٦ر) نستعلیق سدهٔ ۱۲، درصفحهٔ عنوان‌آمده‌که درآدینهٔ شوال ۱۱۹۰ نوشتن‌آن آغازشده است . هرسه شمارهٔ این دفترحاشیه دارد (7433) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی ضربی .

۲۱۹گ ۱۴×۲۰ - ۱۲س/۵×۱۳ .

تلخیص المباحثات

دردیباچه از گفتگوهایی که میان مؤلف ودانشمندان شده ورساله‌ای که وزیر

فارس دراین باره نوشته وپاسخی که نگارندهٔ رسالهٔ آصفیه درآن بدوداده و ازسخنان استاد مؤلف یادشده است.

این رساله دربارهٔ دوشبههٔ «تابعیة الظن للاعم الاغلب، شبهة عدم‌المرکب» است وبدرخواست المعی‌زاد ساخته شده ویازده مباحثه‌ای که میان مؤلف و آن دانشمندان رخ داده است درآن آمده است.

آغاز: بسمله. الحمدلله ولی کل ثناءٍ وتحمید... فالذی‌نحن بصدده فی‌هذه الرسالة الموسومة بتلخیص المباحثات یستدعی تقدیم‌الحکایة عماجری بیننا وبین احد من الاخلاءِ.

انجام: ... لکنها لم‌یکن شیئ منها وارداً فللّه الحمد... القادة والائمة.

[۴۴ - د]

ش۲د فتر (۲۲پ-۱۰۶پ) بهمان‌خط ش۱.

تلخیص المقال فی تحقیق احوال الرجال

رجال‌وسیط مولی سیدمیرزا محمدبن علی‌بن ابراهیم حسینی استرابادی است که در ۱۰ج۹۸۸/۲ ساخته ورجال اسناد روایات شیعی را درآن آورده‌است.

(مصفی‌المقال ۴۳۰ - منزوی ۲: ۵۴۹ـ مجلس ۳۰۳:۴ - ذریعه ۴۲۰:۴و۴۲۸ـ طوس: ۳۵۶:۲).

[۷۹ - ب]

نسخ محمدمهدی‌بن نظام درروز پنجشنبه ۱۰۸۴/۵/۹، عنوانها شنگرف، حاشیه بانشانهٔ «منه» (9000).

کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ‌ضربی.

۲۰۶گ ۲۰×۲۹ - ۲۴س۱۰×۱۸.

تمرنامه

ملاعبدالله هاتفی خبوشانی جامی (م۹۲۷) ظفرنامهٔ تیموری شرف الدین علی

یزدی رابنام سلطان حسین بایقرا بنظم درآورده وباین نام نامید. در آن میگوید:

شدندآن حریفان‌فرخنده‌رای بسوی تمرنامه ام رهنمای

نیز:

من‌امروز گر کلك‌جادوفریب سخن رادهم از تمرنامه زیب

تمرنامه یکی ازخمسهٔ هاتفی‌است ودرلکنهوبسال ۱۸۶۹ بچاپ رسید.

(مجلس ۱۶۴:۳ - منزوی۲:۶۲۰ - سپه ۵۴۲:۲ - مشار۶۱۹ - حماسه‌سرایی ص۳۶۰ـاستوری ۲۸۹:۱ و۱۲۷۴).

[۷۹ - د]

نستعلیق سده۱۰، عنوان شنگرف.

آغاز:

بنام‌خدایی که فکر وخرد

نیارد که‌تا کنه او پی برد

آغاز نسخهٔما:

من ناتوان پیر وحرصم جوان

چومن نیز پیرش کن وناتوان

انجام:

بحمدالله این نامهٔ دلفریب

زتحریرعنوان پذیرفت زیب

.....

تماشا گهی دیدم آراسته

که‌شدچرخ‌ازرشك آن‌کاسته.

(33826).

کاغذ سمرقندی - جلدتیماج مشکی.

۱۲۲گ ۱۱/۵×۱۷ - ۱۷س۸/۵×۱۲/۵.

تمهید القواعد الاصولیة والعربیة بتفریع قواعد الاحکام الشرعیة

ازشهید ثانی است که در۹۵۸ بپایان رسانده وخوداودرهمین‌سال‌فهرستی بران نوشته‌است.

(دانش ۱۹۷۹و۲۱۶۸- ذریعه ٤ : ٤۳۳) .

[۹۸ - ج]

نسخ عبدالله بن کربلایی علی خبوشانی در روز پنجشنبه ۱۲۵٦، عنوان شنگرف، فهرست در گ ۱ر-۱۱۹ ر و تمهید در گ ۱۱۹ پ - ۱٦۱ پ است .
کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی.
۱٦۴ گ ۱۳×۲۲ - ۲۲س۷/۵×۱۵ .

تنبیهات المنجمین

ازملامظفرعلی بن محمدقاسم منجم گونابادی است که دریك مقدمه و شش باب ویك خاتمه بنام شاه عباس در ۱۰صفر بسال ۱۰۲٤ ساخته است.این کتاب در ۱۲۸٤ بچاپ سنگی رسیده‌است (ذریعه٤:٤۵۲ـ مشارص٤۵۱) .

[۲۵۴- ج]

نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، جدول شنگرف (۵۱۷۸۷) .
۲۷٦ گ ۱۵×۲۲-۱۴س۱۰×۱۵ .
کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی مقوایی.

تنقیح المناظر لاولی الابصار والبصائر

گزیده‌ایست ازالمناظر ابن‌هیثم از کمال الدین ابوالحسن فارسی و بنام استاد خود قطب شیرازی ساخته است.

(گاهنامه‌سال۱۳۱۱ص۱٤۱ـ تاریخ ریاضی‌مصاحب ص۱۱٤ مجلس ۲:۹۰ـذریعه ٤:٤۲۷ ـ فهرست فاضل‌خان مشهد ش ٤ ـ ش ۵۵۱ و ۵۵۲ و ۵۵٤ سپهسالار)

کتاب درد کن بسال ۱۳٤۷ بچاپ رسیده است .

[۹۵ - ب]

نستعلیق ۱۹ ذی‌قعده ۱۰٦۷ که بدستورحسام‌الدین‌خان نوشته شده‌است، عنوان وشکل شنگرف.
(30584) .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج سرخ ضربی .
۴۰۹ گ ۱۹×۲۷ - ۱۷س۹/۵×۱۸ .

التوجه الاتم الاولی نحو الحق (کیفیة...)

دراین رساله ازچگونگی توجه بخداوند و خلوص قصد سالك و بهترین راهی که اومیتواند پیش گیرد گفتگوشده ویك مقدمه ویك تتمه‌دارد.

آغاز: بسمله . ونستعین . الحمدلله المنعم علی‌الصفوة من‌عباده بمزیة الاجتباء الباذل‌لهم جزیل المنح وسوابغ النعماء ... امابعدفهذه‌عجالة یتضمن التعریف بکیفیة التوجه الاتم الاولی نحو الحق . . . و کیفیة تخلیص‌العزیمة وتحریرالمطلب حال القصد الیه والاقبال بوجه‌القلب علیه وبیان الصراط الاقوم والطریق الافصد.

انجام : یطول ذکرانواعها فکیف تعیینها و بیانها فافهم والله یقول الحق وهویهدی‌السبیل (وقع‌الفراغ من تحریره یوم‌الخمیس‌بعدصلوة الظهرالسادس عشر... شوال‌لسنة ست وسبعمائه حامدا ومصلیا).

[۹۰ـد]

ش۳۳ دفتر(۱۱۴ر-۱۲۰پ) پس‌ازاین یك صفحه سفیداست.

التوراة

ترجمهٔ عربی چهل‌سورهٔ تورات و گزیده‌ایست ازآن سوره‌هایی که‌خدابا‌موسی بی‌ترجمان گفتگونمود ولی درنسخهٔ ما برخلاف‌آنچه که درآغاز آن‌یادشده۲۸سوره بیش نیست.

میگویند که علی (ع) آنها را بعربی بر گردانده یااینکه کعب‌الاحبار ترجمه کرده است.

[۷۰ـد]

ش۱۴ دفتر(۲۲۷پ-۲۳۲ر و۲۳۴پ و۲۳۵ر).

توضیح الاشتباه والاشکال
فی‌ضبط اسامی الرواة والقاب الرجال

سر گذشت راویان شیعی است ازمولی فاضل محمدعلی‌بی محمد رضای ساروی مازندرانی که در۹شوال ۱۱۹۳ ساخته است وخود او بران حواشی دارد.

(ذریعه ٤ : ٤٩٠ ـ مصفی‌المقال ص۲۸۰ ـ منزوی ۲ : ٥٥٥).

آغاز: الحمدلله‌المحمودالمتعال ... امابعد فهذا کتاب توضیح‌الاشتباه و الاشکال فی ضبط اسامی الرواة و القاب الرجال لمارایت کثرة التحریف والتصحیف‌فی‌الاقوال ... ورتبته علی‌ترتیب الحروف.

انجام: ذکرله الشیخ قصة حسنة. هذا آخر ما اوردناه و الحمدلله وحده وقد فرغ منه مؤلفهٔ الراجی عفوربه‌تعالی (فی‌التاسع من شوال سنة ثلث وتسعین بعدمائة والف).

[۲۰۴ـج]

نسخ سدهٔ ۱۳،عنوان شنگرف (33900).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی.
۷۰گ ۱۵×۲۰ ـ ۱۷س۸/۵×۱۳/۵.

تهذیب الاحکام

ازشیخ طوسی ویکی ازچهار کتاب اصول شیعی است (دانش۱۲٤۱).

[۳ ـ ب]

نسخ جمشیدبن‌محمدزمان کسگری درروز پنجشنبه ۱۷ع۱۹۰۴/۴/۲، عنوان ونشان شنگرف، حواشی بخط نستعلیق وبلاغ دارد، بامهرمحمدصادق‌بن تقی‌موسوی، ازآغازاست تاجزو چهارم (9019).
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی روغنی باترنج زرین درون قهوه‌یی ومقوایی.
۵۳۳گ ۲۵×۳۷ ـ ۲۳س۱۳×۲۵.

تهذیب الاخلاق

گزیده‌ایست‌ازطهارةالاعراق مشکویهٔ رازی.

آغاز: بسمله اجمع‌الحکماء علی ان‌انواع الفضائل اربعة.

انجام: والعمل بما یوجبه الشریعة والله اعلم (تمت الرسالة التی اخترنا من کتاب‌تهذیب الاخلاق للشیخ ابی‌علی‌بن مسکویه‌رحمةالله علیه).

[۹۰ ـ د]

ش۲۲دفتر (۵۲پ-۵۳ر).

تهذیب المهذب

فرهنگ‌فارسی است.

[۵۴ ـ د]

ش۱ دفتر (۳ر-۷۳پ) نسخ سدهٔ ۱۱ آغاز افتاده و انجام هم افتاده و میرسد تا بحرف هاء (33988).
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سرخ ضربی‌زرکوب.
۱۴۳گ ۱۲×۱۸ ـ ۱۶س۶/۵×۱۲.

جام‌جهان نمای عباسی

ازمیرزا قاضی‌بن کاشف‌الدین محمد یزدی اردکانی (م ۱۰۷۵) پزشک‌شاه‌عباس وقاضی‌سپاهان‌وشیخ‌الاسلام‌آن شهردربارهٔ ساختن‌می ودستورنوشیدن‌آن وبنام‌شاه‌عباس در۱۰۳۷ ساخته است ودریك مقدمه وسی‌باب ویك خاتمه است واومیگوید که برای درمان بیماریها نوشیدن‌آن روا است.

(ذریعه ٥ : ۳۰۱ و ۳۰۹ ـ ره‌آورد ص ۱۹۵ ـ تاریخ شاه‌عباس فلسفی ـ ریو ۱: ۸٤٤ ش Add 19619)

درخاتمه‌آمده: «حضرت استادی ومن‌الیه فی‌العلوم الشرعیة استنادی‌بهاءالدین محمدالعاملی».

آغاز: صاف ترین صهبایی که ازپرتو اشعهٔ انوار آن دیدهٔ سلاطین

اقلیم معرفت روشنایی پذیرد ... اما بعد برمتمکنان خمخانهٔ تجرید وساکنان‌میخانهٔ توحید ... حرمت شراب ناب ... لایح وواضح‌است... بنابراین بندگان اشرف ... شاه عباس الحسینی الصفوی . . .این‌بندهٔ دعاگوقاضی‌بن کاشف‌الدین محمد را مأمورساخت که رسالهٔفارسی... درمنافع و آثار وقواعد آشامیدن ودفع مضار شراب ناب‌نویسم . . . و آنچه درین جام جهان‌نمای عباسی درج شده بابعضی دقایق و تجارب است .

انجام : این رساله مسمی بجام‌جهان‌نمای عباسی بتاریخ شهر رجب ۱۰۳۷ سمت اختتام‌پذیرفت ودرین هنگام یکی‌ازشعرا درتاریخ‌اتمام این رباعی گفت :

این جام که فرسودهٔ عباس شه است
هرقطره از او بعالمی فیض ده است
جستم ز خرد چوسال تاریخش گفت
از جام جهان نمای جمشید به است

[۷۱ - ج]

نستعلیق روزیکشنبه ۴ رجب ۱۲۵۸ ، عنوان ونشان شنگرف .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج حنایی ضربی مقوایی.
۱۰۰گ ۱۴/۵×۲۲/۵ ـ ۱۶س۷×۱۶ .

جاماسب‌نامه

منسوب بشاهزاده جاماسب پسرلهراسب برادر گشتاسب است (ذریعه ۵ : ۲۲) درفهرست دانشگاه (دانش۱۰۰۶و۱۰۱۱) دو کتاب ازجاماسب در کیمیا یادشده‌است. جاسب‌نامه یافرهنگ‌الملوك دراحکام نجوم دربمبئی بچاپ رسید (مشار۵۶۵) .

آغاز: سپاس دارای ایزدی را جل جلاله که ماراآفریدبرنیکوترین وجهی ... چنین گوید جاماسب حکیم بندهٔ شاه بزرگ گشتاسب‌بن

لهراسب که جاوید بادنام او .

انجام : واواست خداوند دانا ومقدس و کریم . والله اعلم بالصواب.

[۷۰ - ب]

ش۲دفتر(۳۵۲ پ - ۳۵۹ پ) نستعلیق ۲۲ذی‌قعدهٔ ۱۲۶۴ ونوشته است‌که در۶همین‌ماه‌محمدشاه قاجارمرده است.

جامع الاقوال فی‌معرفة الرجال

ازمحمدبن علی‌عاملی تبنینی‌استاد مجلسی دوم وشاگرد شیخ‌بهایی وشیخ‌حسن عاملی وامیرفیض‌الله تفرشی و ابن‌سودون‌است. در آن از سنن الهدایة فی علم الدرایة خودیاد کرده است (مصفی ص۴۱۶ ـ منزوی ۲ : ۴۷۸ ـ ذریعه ۵ : ۴۲) درنسخهٔما در پایان فصلی‌دربارهٔ وضاعان وسازندگان حدیث دارد وازخودآن برنمیآید که ازتبنینی باشد چه‌آغازآن افتاد، است.

انجام : وقد اقتصرت من الروایات الی هولاء المشایخ و الی غیرهم مذکرفی کتابنا الکبیر ... وسلم تسلیما انتهی کلام‌العلامةرحمه‌الله تمت‌الکتاب جامع‌للاقوال فی‌معرفة الرجال والحمدلله رب‌العالمین... وسلم کثیراً (کتاب رجال) .

[۸۴ - ج]

نستعلیق‌سده۱۲، عنوان شنگرف، آغازافتاده واز«آدم» دیده میشود .

آغاز: کان غالیا ... اسحق‌بن یزیدبن اسمعیل ... باب‌آدم ، آدم‌بن اسحق‌بن‌آدم‌بن عبدالله‌بن سورالاشعری قمی‌ثقة جش‌صه وقال جش‌له کتاب .

(34080) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی.
۲۵۹گ ۱۲×۱۶ ـ ۲۵ س ۱۰×۱۵.

جامع التواریخ

کتابی است در تاریخ عمومی جهان بفارسی از خواجه ابی الطبیب رشید الدین فضل‌الله بن عمادالدوله ابوالخیر یحیی نوادهٔ موفق الدوله عالی همدانی یار و همکار خواجهٔ طوسی در دژهای ملحدان (٦٣٨ ـ ٧١٨) پزشک سلطان ابا قاخان و وزیر غازان‌خان واولجایتو وبنیاد گذار مدرسه وخانقاه رشیدیه در یزدو رشیدیه درسلطانیه وربع رشیدی درتبریز ومدرسهٔ سیاره از خیمه های کرباسی همراه اردو که بدستور غازان‌خان واولجایتو ساخته ومیخواسته است که‌آنچه ازحوادث جهان درآن زمان در محیط اومیدانسته‌اند درآن بگنجاند(۱) .

طرز کارخواجه رشید درتدوین جامع‌التواریخ خواه خود بتألیف‌آن پرداخته باشد یا کسانی زیردست او وبراهنمایی او این کاررا انجام میداده اند گویا این بوده که متنهای عربی یافارسی خوانده میشده وازآنها گزین و انتخاب میگردیده است و گاهی هم بااندك تغییری عبارات دیگران دراین کتاب میآمده است.

۱- بجز این اوراکتابی است بنام المجموعة الرشیدیة شامل توضیحات رشیدیة و مفتاح‌التفاسیر وسلطانیه ولطائف الحقائق وکتابی دیگر بنام‌الآثاروالاحیاء ودیگری بنام بیان الحقائق ونیزمکاتبات رشیدی وتنکسوق نامه .

اودستور داده بود که همهٔ مؤلفات اورا بزبان عربی درآورند وپاره‌ای از ترجمهٔ عربی همین جامع‌التواریخ هم امروزه هست.

بنگرید به : یادداشتهای قزوینی ۲:۱۳۲ و ۳ : ۱۱۰و۱۲۰ ـ استوری ۱:۷۱و۸٦ و۲۷۹ و۱۲۳۰ و۱۲۳۵ ـ دیباچهٔخانبابیانی برذیل‌جامع‌التواریخ چاپ ۱۳۱۷خ‌درتهران ـمجلهٔ یادگارس۲ش٦ص٥٩ ٦٨وش۳ص۳۳ـ٥٠وس٤ش۹و۱۰ ص۱۷۱ ۱۷٦ـذریعه۳ : ۲٦۹ و٤٦:٥ و٤۹:۱۰ـتاریخ مفصل ایران اقبال ص ٤۸۸ـفهرست کتابهای چاپی فارسی خانبابامشار ص ٦٤۷ و۱٤۸۳ـدیباچهٔ قزوینی بر تاریخ جهانگشای چاپ لیدن ص کا ـ کط ـآثارالوزرا عقیلی(ص۲۸٤ـ۳۲۲ چاپ ۱۳۳۷خ‌تهران) نسائم‌الاسحار کرمانی (ص۱۱۲ چاپ۱۳۳۷خ‌تهران) دستورالوزراء خواندمیر (چاپ۱۳۱۷ خ تهران ص ۳۱٥) ـ مجلهٔ مهرس۲ش۷ ص۸۰۱ـ۸۰۲ دربارهٔخواجه نظام‌الملك‌وحسن‌صباح‌ـتاریخ یزد جعفری‌ص۹۲ـ جامع التواریخ بخش فاطمیان و نزاریان چاپ نگارنده ـ گفتار آقای مینوی در مجلهٔ دانشکده ادبیات‌ش ٤ سال هفتم .

آقای احمدآتش در دیباچهٔ چاپ بخش غزنویان نوشته است که خواجه رشید در تألیف‌آن ازتاریخ یمینی استفاده نموده است ومیان این کتاب وتواریخ‌العالم‌استاد علامه احمدبن‌محمدبن‌محمدبخاری(نسخهٔ شماره۱۲۹۳٥ احمد ثالث درطوپقپوسرای) مانندگی بسیاراست چنانکه‌آقای محدث درحاشیهٔ آثارالوزراء (ص ۲۹۲ ـ ۳۱۸) روشن‌نمود که میان مکاتیب رشیدی وتاریخ معجم پیوند وربطی کامل‌است .

این کار هم گویا در آنزمانها عیبی نداشته و باکی نداشته‌اند که گاهی هم ازمآخذ یادنکنند وازنام جامع‌التواریخ‌همین کتاب‌ما ومجمع التواریخ که حافظ ابرو نوشته‌است نیزبرمیآید که کتاب مجموعه‌ایست ازتواریخ رسمی ومتداول وقت‌وخواجه رشید وحافظ ابرو میخواسته‌اند که اطلاعات تاریخی زمان را یکجا گرد آورند و در دسترس مردم بگذارند و بسیار کار خوبی هم کرده‌اند . گویا از همین روی بود که دانشمندان ازاین کتاب و کارهای دیگرخواجه رشید ستایشها کرده‌اند. ابن‌خلدون مغربی درالعبرودیوان المبتداء والخبر (٥ : ٥٤۹ چاپ ۱۲۸٤ بولاق) درسر گذشت سلطان ابوسعید می‌نویسد : « وبدء امره (ابی سعید) بقتل ابیه فقتله . وکان مقدما فی‌العلوم وسریا فی‌الغایة ، وله تاریخ جمع فیه اخبار التتروانسابهم وقبائلهم و کتبه مشجراً کما فی کتابنا هذا » .

بر توضیحات رشیدی خواجه رشید الدین که پیش یاد کرده ایم ۱۰۲ تن از دانشمندان زمان او ازهرشهر ونژاد که بودند تقریظها وستایشها نوشته‌اند وهمهٔ‌اینها بادیباچه‌ای ازخودخواجه بعربی یا بفارسی درآغازنسخه‌های توضیحات رشیدی‌شمارهٔ ۲۳۰۰و۲۳۲۲ احمد ثالث دیده میشود ودرجنگی ازمنشآت سدهٔ هفتم که‌در کتابخانهٔ دانشکدهٔ ادبیات هست این ستایشنامه‌ها آمده‌است . همهٔ اینها باعربی فصیحی‌انشاشده ودربیشتر آنها شعرهایی بعربی وفارسی یالری درستایش او گنجانده شده وبسیاری از آنها تاریخ ۷۰٦ دارد ونام دانشمندان درآغاز یاانجام یا هردوآنها آمده‌است، گذشته ازاینکه‌درعنوان هرتقریظی‌نام دانشمند ستاینده هست . دربرخی‌ازآنهادرشمارکارهای نیك خواجه از جامع‌التواریخ نیزیاد شده است چنانکه نظام الدین تقی شاه قاسم بن

علی‌بن‌احمدبن علی‌حسینی درستایشی که برهمین‌توضیحات رشیدی نوشته‌است‌دربارهٔ این کتاب میگوید :

و منها تواریخ اهالی ربع المسکون لاسیما تاریخ المغول الذی کان اخفی من عنقاء مغرب واسترمن خیال عین بعوضة فی‌ذهن جندب فاوضح به قبائلهم وشعبهم‌لولاه لکان بطن ذکرهم ونسبهم .

له لفظ یرد العود فیه له‌ذهن یمر علی‌الخفایا(۱)

درتاریخ اولجایتو تألیف ابوالقاسم عبدالله‌بن علی‌بن محمد کاشی (نسخهٔ شمارهٔ S.P. 1419 کتابخانهٔ ملی‌پاریس گ ۳۷پ)چنین آمده‌است: «وآدینه‌دهم(شوال۷۰۶) دستورایران خواجه رشیدالدین کتاب جامع‌التواریخ که تألیف وتصنیف این‌بیچاره‌بود بدست جهودان مردود بررای پادشاه عرضه کرد وجایزهٔ‌آن پنجاه تومان مال‌ازاملاك ودیه وضیاع بستد وهرسال ازمحصول مستدرکات وربوع ارتفاعات آنجا بیست‌تومان نقد عفواًصفوا بوی میرسد وباوجود وعدهٔ بتنصیف یکدرم بمؤلف و مصنف‌آن نداد که سعی بلیغ وجهد نجیح نموده بود وبسالها جمع کرده ، بیت :

رنج من بردم ولی مخدوم من آن بنام خویشتن بردار کرد

وفراوان نواخت وسیورغامیشی‌یافت »

این سخن کاشانی باید بررسی شود وپس از سنجش کار او با کارخواجه رشید دربارهٔ آن بسزا داوری گردد .

[۷٦ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ است ،درجدول زر ولاجورد نسخه، ازسرگذشت پیامبر اسلام است تاتاریخ‌هند وازآغاز وانجام افتاده است . آغاز بترتیب سال است سپس بترتیب سلسلهٔ فرمانروایان مانندغزنویان وخوارزمشاهیان وسلجوقیان وسلغریان واسماعیلیان وترکان وهندوان (34010) .

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج قهوه‌یی فرسوده.

۳۰۴گ ۱۸×۳۰/۵ ـ ۲۵س۱۳×۲۴ .

۱ ـ نسخهٔ منشآت ش ۱۸۸ ج‌همین کتابخانه گ۸٦پ .

[۳۵ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، یادداشتهای ۱۲۰۰ و۱۲۰۲و۱۲۱۲ درپایان دیده‌میشود.

نسخه بخش تاریخ سامانیان وبوییان وخاندان سبکتگین است‌که احمد آتش در آنکارا بسال ۱۹۵۷ بچاپ رسانده است .

کاغذ سپاهانی ـ بی‌جلد.

۴٦گ ۱۸×۲۴ ـ ۱۹س۱۴×۱۸ .

جامع الستین

ازخواجهٔ سیدامام تاج‌الدین سیف‌النظر جمال الائمه (الدین) ابوبکر احمدبن محمدبن زید (یزید) طوسی‌است‌چنانکه دردیباچه آمده است درتفسیرعرفانی‌داستان یوسف پیغمبربفارسی و« کتاب‌الستین الجامع للطائف البساتین» هم نامیده میشود .

نسخهٔ ش ۲۸۷ بایزید ازاین کتاب تاریخ ۸٤۱ دارد ، پس‌ازمولی‌حسین‌بن‌علی واعظ کاشفی بیهقی سبزواری در گذشتهٔ ۹۱۰ نخواهد بود بلکه کاشفی آن را برای شاگردان‌املا میکرده وآنها درشصت مجلس‌آن را نوشته‌اند.

نسخهٔ ماهمان کتاب‌طوسی‌است باافزوده‌های‌شعری مصطفی‌علمی پلنگانی پسر شیخ پیرعلی سورکولی در۹٦۳ (نویسندهٔ نسخهٔما در۹۹٤) .

(استوری ۱ : ۱۲و۲۹ و۱۱۹۵ و۱۲۱۰ ـ سپه ۱ : ۱۰۱ ـ ذربعه ۵: ۵۷) .

آغاز: سپاس مرخدایرا که قادربر کمال است و آفرینندهٔ روز و شب وماه‌وسالست درذات‌هستی بی‌همتااست ودرصفات‌صنع بی‌مثال‌است....

چنین گویدخواجهٔ‌امام‌تاج‌الدین‌سیف‌النظر ابوبکراحمدبن محمدبن زید طوسی‌رقم که‌چون‌ازدیارخراسان نفرت کردیم وبه‌بلاد کوهستان و عراق رحلت کردیم رغبتها در علم فقه وآداب وافر دیدیم و دواعی خلق برتحصیل علم تذکیرماهردیدیم تابحدی که درفعال رسوم‌علوم مندرس گشته بود وهر کس بلباس علم وعظ ملبس گشته بود . . . و دیگرقبل‌ازین از حکایات یوسف وزلیخا منظوم نشده بود مصنف‌این

کتاب (رحمه) از اشعاردیگران درین کتاب درج نداد اما درآن‌سنهٔ ثلث و ستین و تسعمائة فقیر حقیر مصطفی المشهور بعلمی پلنگانی چون میل عوام براشعار مناسب وراغب دید بالتماس صواحبی چنداز کـلام املح الشعرا مولانا عبدالرحمن جامی قدس سره کـه در قصهٔ یوسف و زلیخا بنظم درآورده است چند بیتی درج خـواهد داد . . . بسمله حدثنا الشیخ الامام الاجل تاج‌الدین سیف النظر ابـوبکربن محمدبن زیدالطوسی: ودرشهر که خلق‌را موعظه کردیم‌وبرراه رشد ایشان‌رادعوت کردیم‌ازماالتماس کردند که درفن موعظه‌مجموعه‌ای سازیم و آنچه مکنون ببیان و دلالت راه ایمان بپردازیـم . . . چون ازدحام اشتغال وسرعت انتقال تابجانب آذربایجان رسیدیم قومی را از متعلمان در تحصیل این فن رغبتهای وافر دیـدیم سئوال ایشان را اجابت کردیم بهترازقصهٔ یوسف هیچ نبود که‌آن را اساس‌سخن‌سازیم وابتدا ازآن آغازیم ... و شصت مجلس موشح بلطایف و ظرایف درو نهادیم ... وآن راکتاب ستین الجامع للطایف البساتین نام نهادیم .

انجام :

وعزلت رسید . کما قال الله تعالی توفنی مسلما و الحقنی بـالصالحین

هر که‌را قصهٔ یوسف نه‌بس است

عبرت و پندنگیرد نه کس است

. . . . . .

ور چنین است چرا در سر تو

چند بیهودهٔ باد و هوس است

. . . . . .

تمامت شد کتاب جمع ستین

بعون الله فی کـل البساتین

در این عالم دلم را شد بدان شاد

که در هرفصل یابم فوز کونین

(کتبه‌الفقیرمولامصطفی‌ابن‌شیخ‌پیرعلی‌سورکولی‌درناحیهٔ کره کوز...).

[۵۷ ـ ب]

شکسته نستعلیق‌مصطفی‌بن شیخ پیرعلی سورکولی کره‌کوزی‌که خود را ازدودمان خالدبن‌ولید ونوادهٔ دختری امام چهارم میداند مورخ نیمهٔ روز ۱۶ج۲/۹۹۴ ، یادداشت تملك ۲۳ع۲/۱۳۴۷ دارد و تملك ۱۱۷۵ (33849) .

کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج سرخ تیرهٔ مقوایی.

۱۳۸گ۲۰×۳۱ ـ ۲۱س۱۴×۲۰/۵ .

جامع عباسی

عباس بن محمد حسین هروی خراسانی این کتاب رابنام عباس میرزای قاجار بسال ۱۲۵۰ نوشته است .

بخش نخستین‌آن سر گذشت فیلسوفان و حکیمان است از دهریان تـا یوسف هروی ازروی تاریخ الحکماء قفطی (۳ پ ـ ۶۰ر) .

بخش دوم تاریخ فلسفه ودین هند است ازروی شرح پاتنگل ترجمهٔ ابوریحان بیرونی (کتاب الهند او) و ازروی تاریخ کمانسری بخشی کشمیری و باید در مورد ایندو کتاب ازبخش‌تاریخ هند پایان جامع‌التواریخ رشیدی که بگفتهٔ رشیدالدین‌ازین دوجا گرفته شده است گزین کرده باشد (۶۱ پ ـ ۶۷پ) .

بخش سوم تاریخ چین است ازروی جامع‌التواریخ رشیدی (۶۹پ ـ ۷۳پ).

بخش چهارم تاریخ صفویان است و آمدن افغانها بسپاهان (۷۴ ر ـ ۱۰۳ پ) .

بخش پنجم سر گذشت خودمؤلف است ومیگوید که من در هرات بسال ۱۲۱۱ بجهان‌آمده‌ام . دراین‌بخش از دوست محمدخان ورضاقلی‌خان کرد ایلخانی‌نام میبرد (۱۰۴ر ـ ۱۰۷ر) .

آغاز: حمد بی‌حد واحد احدی را روا و ثنای بی عد ایزد صمدی را سزاست.

انجام : در کامش زهرهلاهل‌ساختند وشیرهٔ‌جانش را کشیدند .

[۱۰۲ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ (۳پ-۱۰۷ر) درمتن وهامش . پس‌ازین در گ ۱۰۸ ر ۱۱۵ پ جنگ‌شعرهای قطران وانوری وعرفی وبدرالدین جاجرمی وجمال‌الدین عبدالرزاق وکمال‌اسمعیل وعمعق بخارایی و مسعودسعد ولامعی‌گرگانی وشهاب غزنوی وجوهری زرگر و سنایی و منوچهری بلخی و عبدالواسع جبلی غرجستانی وراضی سپاهانی وشفایی سپاهانی واسیری سپاهانی وسلطان محمد خوارزمشاه‌است و چندقطعه‌هم درآن‌آمده است (33935).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی.

۱۱۸گ ۱۸×۲۸ - ۲۰س۱۱×۲۱ .

جامع اللذات و مستدالحیات

ازمحمدبن محمود گرگانی است دریك مقدمه و چهارمقاله و یك خاتمه و نام کتاب دردیباچه یادشده است.

آغاز: افتاده: اعطی کل‌شیئ خلقه ثم هدی کمال‌لایق‌وخاصیت‌موافق ودیعت فرمود .

انجام: درعلاج این مرض‌نفع‌تام و اثری تمام رساند.

[۵۵ - د]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ عنوان شنگرف .

کاغذ سمرقندی - جلدتیماج مشکی ضربی ازیکسوی .

۱۵۹گ ۱۲×۱۸ - ۱۴س۷×۱۲ ،

جامع اللطائف

دیوان سید علی‌بن خواجه میراحمد محتشم کاشانی (م ۱۰۰۰) است بترتیب حروف تهجی ودوبار بچاپ رسیده است.

(مشار۴۷۲ - ذریعه ۶۹:۵).

[۵۱ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۲ (34011).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی عطف قهوه‌یی .

۱۷۴گ ۱۹×۳۳ - ۱۷س۱۱×۲۵.

جامع المقال فیما یتعلق باحوال الحدیث و الرجال

از فخرالدین بن محمد علی‌طریحی نجفی(۹۷۹-۱۰۸۵)است ودر۷ج۲/۱۰۵۳ آن را بپایان رسانده‌است، کتاب دوازده باب‌است ودوازدهمی‌دوازده فایده ویك خاتمه دارد وفائدهٔ یکم درسه قسم وقسم سوم‌آن سه‌باب ویك تذنیب دارد .

(روضات ۵۱۰ - منزوی ۴۹۳:۲ و۵۵۵ - دانش ۱۶۶۶ - مصفی‌المقال ۳۵۱ و ۳۴۹) این کتاب درتهران بسال ۱۳۷۵ باسر گذشت طریحی بچاپ رسیده‌است ، ازآن برمیآید که نسخهٔ اصل تهذیب طوسی نزدطریحی بوده‌است وهمچنین درآن آمده که علامه وابن طاوس جمال‌الدین‌احمد حدیثها را بسه‌بخش کرده اند: صحیح و حسن و موثق (ص۱۵۰ و۳۶) .

[۸۷ - ج]

نسخهٔ کامل، نسخ محمدمحسن‌درع۱۱۶۵/۲، عنوان شنگرف، حواشی‌دار، ددردیباچه‌برای‌نام‌مؤلف درنسخه‌بدل‌درهامش‌دارد«فخرالدین‌محمدبن‌علی‌النجفی»ولی‌درمتن‌آمده«فخرالدین‌بن‌محمدعلی‌الخراسانی» وآنچه اوافزوده است دراین نسخه دیده میشود وکتاب ساخته وپرداخته اورامی‌ماندودر ۴۴۹۰ بیت است . حسن‌بن سیدحسین موسوی حسینی می‌نویسدکه نسخه را پدرم بمولانا محمدحسنا بخشیده است (33898)،

کاغذ سپاهانی وفرنگی - جلدکالینگور.

۱۰۶گ ۱۳×۲۱،۲۲س۷×۱۶۵.

جاودان نامه

ازافضل‌الدین کاشانی است درچهاربخش (ذریعه ۵ : ۷۷ - دانش۳:۲۲۰-مشار ۴۷۶) .

[۱۲۵ - د]

ش‌ددفتر (۹۸پ-۱۳۶ر) .

جاویدان‌خرد

ترجمه‌ایست ازجاویدان خرد(۱) عربی مشکویهٔ رازی که عبدالرحمن بدوی بنام‌الحکمة‌الخالدة چاپ کرده است .

ترجمه‌ازمحمدحسین‌بن‌حاجی‌شمس‌الدین‌است که‌در۱۰۶۵ برای‌نواب(؟)ساخته است. این ترجمه را درویش فانی مانکجی فرزند لیم‌جی هوشنگ هاتریای گجراتی بنام ناصرالدین‌شاه دربمبئی در ۱۲۹۳ و ۱۲۹۴ (۱۲۴۶ یزد گردی) بخط نستعلیق بچاپ سنگی رساند (۴۳۶ ص بغلی) ودیباچه وخاتمه‌ای بر آن‌افزود .

مترجم در کتاب‌مشکویهٔ رازی دست برده وپس وپیش کرده ودرمیانه‌فرخ‌نامه یونان دستور ونامهٔ دهقان خداپرست بانوشیروان وداستان دخمهٔ انوشیروان‌ودرپایان رسالهٔ ایمنی ازبطلان نفس‌باافضل کاشانی را درآن گنجاند .

(مشار ۴۷۶ ـ سپه ۲۹۱۲/۵۲ گ۱۶۵پ ـ ۱۶۷پ ـ ذریعه۷۸:۵).

[۱۱۱ ـ ج]

نستعلیق شعبانقلی‌بن جعفردر۱۳۲۴ عنوان شنگرف.
کاغذ فرنگی‌کبود ـ جلدتیماج سرخ زرکوب مقوایی .
۹۸گ ۱۴/۵×۲۲ ـ ۱۵س۷/۵×۰۱۵.

جنگ

دراین جنگ شعرهای‌این سرایندگان‌است:

۱ـ عطار (ش۱۳۷ مونس الاحرار) .

۲ـ صفی‌عالی .

۳ـ عزیزمشکی.

۴ـ شرف‌الدین فراوی .

۵ـ شهرهٔ آفاق .

۱ـ داستان‌ذوبان جاویدان خرد و مأمون درشرح ابن‌بدرون سبتی‌بنام کمامة‌الزهر وفریدة‌الدهر برقصیدهٔ بسامهٔ ابن‌عبدون (چاپ۱۳۴۰ مصر ص۲۰۵) آمده است .

۶ـ سلطان‌العلما برهان‌الدین .

۷ـ بنت کعب قزداری (ش۳۴) .

۸ـ فخرالدین لومکی.

۹ـ عزعلوی .

۱۰ـ عبدالواسع جبلی (ش۱۲۸) .

۱۱ـ سوزنی (ش۹۶) .

۱۲ـ شهاب‌الدین‌مهمره (ش۱۱۴) .

۱۳ـ مجدالدین همگر (ش۱۷۹) .

۱۴ـ فرید کافی .

۱۵ـ معزی (ش۱۹۰) .

۱۶ـ منوچهری (ش۱۹۵) .

۱۷ـ روحانی (ش۷۹) .

۱۸ـ تاج‌الدین بخاری .

۱۹ـ مسعود سعدسلمان (ش۱۸۷) .

۲۰ـ عنصری (ش۱۵۰) .

۲۱ـ مختاری (ش۱۸۵) .

۲۲ـ عمیدالدین لومکی (ش۱۴۹ ص ۱۳۴) .

۲۳ـ فرید کاتب .

۲۴ـ انوری (ش۲۱) .

۲۵ـ رشید وطواط (ش۷۲) .

۲۶ـ کمال اسمعیل (ش۱۷۳) .

۲۷ـ ظهیرفاریابی (ش۱۲۳) .

۲۸ـ شمس‌الدین عبدالکریم ابرقویی .

۲۹ـ خواجهٔ طوسی (ش۲۱۳) .

نیزشاعرانی که نام آنها درنسخهٔ ما عنوان نشده است .

برخی ازبندها عنوانهایی دارد مانند :

۱ـ لزوم چشم ۲ـ صفت قصاید مکرر ۳ـ ترجیعات ٤ـ صفت استدراك عقل ۵ـ صنعت‌لطایف کلام ٦ـ سو گندنامهٔ هزل ۷ـ صنعت قصاید مسمط ۸ـ صنعت قصاید تفسیر. نیزرسالهٔ‌مولاناشمس‌الدین‌عبدالکریم‌ابرقویی‌وجواب‌خواجه‌نصیرالدین‌طوسی.

پاره‌ای ازین شعرها هم در مونس‌الاحرار دیده میشود مانند سو گندنامهٔ هزل سوزنی که درهردو هست و شعرهای دیگر که نشان داده‌ام . این جنگ ما بخشی از مونس‌الاحرارنیست ولی پرارزش است .

[۷۱ ـ ب]

نسخ سدهٔ ۸و۹ درجدول سرخ، آغاز وانجام افتاده ، درمیانه‌هم چندبرگی نیست. دربایان‌نام نویسندهٔ نسخه «محمدبن ایدمر» وتاریخ «۷۷۵» دیده میشود وگمان نمیرود درست باشد.

کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج عنابی .

۷۱ گ ۱۹×۳۰ ـ ۱۳ س ۱۴×۲۲.

جنگ

این رساله‌ها واین نامه‌ها واین مطالب درآن هست :

۱ـ التوحید که روایتی‌ازمفضل‌بن عمرجعفی ازامام‌صادق دانسته‌شده‌است(۱پ‌ـ ۲۵پ) (دانش ۱۳۳۹) .

۲ـ الفصول المختارة که ازسیدمرتضی علم‌الهدی موسوی بغدادی‌است .

(۲٦پ‌ـ٤۰ر و۱۳۳پ‌ـ۱۳۹پ) (دانش ۵٦٤) .

۳ـ المقامات که از بدیع‌الزمان همدانی (م۳۹۸) است (٤۱پ‌ـ٤۹پ) (دانش ۲۳۵۹) .

٤ـ المقامات که‌ازحریری‌ابی‌القاسم علی‌بصری (٤٤٦ـ۵۱٦) است (۵۰پ٦۱ر) (دانش ۲۳۵۹) .

۵ـ دیباچهٔ کتاب سنا‌البرق‌الشامی ازفتح‌بن‌علی‌بن‌محمدبن‌فتح‌سپاهانی‌معظمی که گزیده‌ایست ازالبرق الشامی عماد کاتب سپاهانی . مؤلف دراین دیباچه میگوید

که من شاهنامه را بتازی درآورده‌ام (٦۲پ ـ ٦۳ر) (دیباچهٔ چاپهای خریدة القصر ودیباچهٔ الشاهنامه)

٦ـ سه عهداست ازانشاء ابی‌اسحق صابی (۷٤ پ ـ ۷۷ پ) بدینگونه :

I صورة عهدالطایع الی‌فخرالدولة .

II عهدالمطیع بالله الی ابی‌تغلب‌بن‌ناصرالدولة ابی‌محمدبن حمدان .

III عهدالطایع الی قاضی‌ابی‌الحسین بن معروف .

۷ـ فصاحة‌المشوق فی‌ملاحة‌المعشوق‌ازمحمدبن عفیف تلمسانی(۷۸پ‌ـ۸٦ر) .

۸ـ المقامة الحصبیة از قاضی شهاب الدین احمد بن زبیر آسوانی (۸۷ پ ـ ۹۱ پ) .

۹ـ عهدالطایع الی الشریف الرضی‌من‌انشاء الصابی (۹۲پ‌ـ۹٤پ) دربارهٔ‌نقابت طالبیان و پرداختن بکارهای مساجد وجانشینی پدر در کار مظالم و حج مورخ آغاز شعبان ۳۸۰ .

۱۰ـ نامه‌ایست از مطیع به ابی تغلب فضل‌الله بن ناصرالدوله و نامیدن او به «عدة‌الدوله» وانشاء صابی است (۹٦پ) .

۱۱ـ صورة کتاب هولاکو الی‌الملك الناصر ملك الشام من انشاء نصیر الدین الطوسی (۹۷پ۹۹ر) .

۱۲ـ از کتاب‌التوحیدصدوق ابن‌بابویه قمی (دانش۱۲٤۰)(۱۰۰پ‌ـ۱۱۵پ) .

۱۳ـ از امالی ابن‌بابویه (۱۱٦ پ ـ۱۳۲ر) .

۱٤ـ صورة کتاب کتبه القاضی تاج‌الدین احمدبن ابراهیم‌المالکی من‌الشریف زیدبن‌محسن الحسنی الی‌السلطان عبدالله قطب‌شاه ملك حیدرآباد فی‌شان نظام‌الدین احمدالدشتکی.

۱۵ـ صورة کتاب کتبه القاضی تاج‌الدین المذکور من الشریف المذکورالی السیدمحمدبن حسن داعی‌الیمن .

۱٦ـ صورة کتاب کتبه تاج الدین المذکور من الشریف الی نظام الدین احمد الدشتکی (۱٤۰پ‌ـ۱٤۲ر) .

۱۷ـ کتاب احمدبن‌علی الجوهری‌من‌شیراز الی‌الامیر نظام‌الدین‌احمدالدشتکی فی‌جواب کتبه الیه من‌الهند . (۱۴۳ پ ـ ۱۴۳ر) .

۱۸ـ کتاب القاضی الفاضل من الملك ناصر الی الملك صالح فی تعزیة موت ابیه .

۱۹ـ کتاب‌العماد الکاتب الی المستنجد فی‌زلزلة الشام .

۲۰ـ کتاب کتبه القاضی الفاضل من صلاح الدین الی المبارك بن منقذ و الی قرص .

۲۱ـ کتاب صلاح‌الدین الی‌الملك عادل انشاء القاضی‌الفاضل.

۲۲ـ کتاب‌القاضی‌الفاضل الی زین الدین الواعظ .

۲۳ـ کتاب‌القاضی الفاضل الی‌الملك ناصر.

۲۴ـ کتاب‌العماد‌الکاتب الی‌القاضی الفاضل‌من‌الملك ناصر.

۲۵ـ کتاب‌العماد الکاتب الی‌زین‌الدین علی‌بن نجاالواعظ من الملك ناصر فی فضیلة دمشق فی‌جواب کتبه الیه ودعاه الی مصر .

۲۶ـ کتاب‌القاضی القاضی فی‌دعوة الملك ناصرالی مصر (۱۴۵پ ۱۵۰پ).

۲۷ـ عهدالطایع الی ابی‌احمد حسین‌بن موسی العلوی انشاء الصابی فی اعطائه نقابة الطالبین .

۲۸ـ عهدالطایع الیه فی‌سوق الحجاج الی مکة.

۲۹ـ عهدالطایع الی‌ابی‌بکراحمدبن محمد بن هاشم فی اقامة الصلوة و المظالم ونقابة العباسین بسرمن رای و طریق موصل .

۳۰ـ عهدالمطیع الی‌الشریف ابی احمد حسین‌بن موسی فی‌المظالم.

۳۱ـ عهدالطایع الیه‌فی‌اوقاف بصرة و کور دجلة.

۳۲ـ عهدالطایع الی الشریف ابی‌احمد فی‌اوقاف مدینة وسوادها انشاء الصابی (۱۵۱ پ ـ ۱۵۸ ر) .

۳۳ـ اجازةالصلاح الصفدی لامیرناصرالدین محمدبن‌ظاهر.

۳۴ـ اجازةالصلاح‌الصفدی لشرف‌الدین‌قاضی‌بدرالدین.

۳۵ـ تفسیر شعری از ابوتمام باشرح صفدی وابی‌العلا .

۳۶ـ بندی از تذکرهٔ صلاحیه دربارهٔ ذوالریاستین ابواسحق‌ابراهیم‌بن علی‌بن عبدالسلام قرشی موصلی‌درنامه‌ای که‌به‌شرف‌الدین هندوبن‌مودودبن زنگی‌بن‌آق‌سنقر نوشته است و نامهٔ قاضی شرف‌الدین حسین‌بن‌ریان ازحلب بصفدی (۱۶۲پ ـ ۱۶۴ر)

۳۷ـ مقامهٔ بدرالدین حسن‌بن علی غزی (۱۶۵ پ ـ ۱۶۶ر) .

۳۸ـ تقریظهای حسن‌بن زین‌الدین ونجیب‌الدین علی‌بن محمدبن مکی عاملی وحسن‌بن عبدالنبی (مورخ ۹۹۹)بر کتاب فرقةالغربا تالیف جمال‌الدین حسن‌بن‌علی حانینی (۱۷۰پ ـ۱۷۱ر) .

۳۹ـ دونامهٔ ابن خاتمه ابوجعفراحمدبن علی‌انصاری به لسان‌الدین‌بن خطیب (۱۷۲ پ ـ ۱۷۳ پ) .

۴۰ـ نامهٔ مؤیدالدین بن العلقمی به سید تاج‌الدین‌محمدبن نصرحسنی در بارهٔ غارت کرخ و کشتار مردمش (۱۷۴ پ ـ ۱۷۵ ر) .

۴۱ـ نامه‌ای به ابن‌الخطیب وپاسخ او (۱۷۶ ر ـ ۱۷۷ پ) .

۴۲ـ دیباچهٔ برق شامی عماد کاتب ومنشآت دیگراوازهمان کتاب برق‌شامی (۱۷۸ پ ـ ۱۹۳ ر) .

۴۳ـ خطبه هائیست ویکی ازآنها برای جلوس سلطان حسین است ـ دیباچهٔ مجموعه‌ای ـ نامه‌به‌آقاحسین‌خوانساری‌ـ نامه بمیرزامحمدطاهر بانشاء محمدمسیحا پسرحاج‌اسماعیل (۱۹۳ر ـ ۱۹۸ر) .

۴۴ـ انشائی ازجمال‌الدین حسن‌بن علی حانینی (۱۹۸ پ ـ ۲۰۴ر) .

۴۵ـ دوانشاء ضیاء الدین‌بن اثیر یکی در وصف کتیبه و نقابت علویان موصل است (۲۰۵ پ ـ ۲۱۲ ر).

۴۶ـ بندی ازتذکرهٔ صلاحیه (۲۱۲ پ ـ۲۱۳ پ) .

۴۷ـ کابین نامهٔ صلاح‌الدین صفدی برای امیر رکن الدین عمربن فضل الله (۲۱۵ پ ـ ۲۱۶ پ) .

۴۸ـ سر گذشت صاحب قاموس از الضوء اللامع سخاوی (۲۱۷پ ـ ۲۱۹ر).

۴۹ـ خطبه‌ایکه شیخ‌عبدالرحمن‌بن عیسی‌بن مرشد عمری برای ازدواج امیر محمد معصوم‌دشتکی‌بادختر عمویش‌نصیرالدین‌دشتکی خوانده است (۲۲۰پ‌ـ۲۲۱پ).

۵۰ـ خطبهٔ ازدواج زیدبن محسن باسید حمزة بن موسی بن برکات از قاضی تاج‌الدین احمدبن ابراهیم مالکی (۲۲۲ پ ـ ۲۲۴ ر).

۵۱ـ این بندها هریك دراصل شماره داشته ولی درصحافی مغشوش شده است.

[۷۴ ـ ب]

نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف.
کاغذ فرنگی ـ جلدندارد.
۲۲۴گ ۱۸/۵×۲۸ ـ ۲۷س۹×۱۸۵.

جنگ

نخست غزلها وسپس رباعیهای امیرخسرو دهلوی وحافظ ورفیع وآذربیگدلی شاملو وآقاحسین خوانساری ومعصوم کاشی وصهبای قمی ومقتصدی و دیگران است وبسیاری‌ازشاعران سدهٔ ۱۱ رادارد.

آغاز: عاشق‌اصفهانی:

تاجر وعشقم بکف مایه و سودم وفا
تاکه شود مشتری تاچه دهد در بها

انجام:

در عاشقی خویش مرا شهرهٔ شهر
دانستی و ای کاش نمیدانستی

[۷۸ ـ ب]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۲، شعرها در متن وهامش نوشته شده، یادداشت ۱۲۴۴ درپایان هست
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی.
۱۶۳گ ۲۰×۳۰ ـ ۱۶س۱۵×۲۷.

جنگ

دارای این مطالبها است:

۱ـ تاریخ مدرسه وآب انبار قزوین و شعر میرزا صادق قزوینی که در زمان فتحعلیشاه سروده است (۹۱ر‌ـ۹۲ر).

۲ـ نام شهرهای روسیه ومسافت میان‌آنها (۹۲پ‌ـ۹۳ر).

۳ـ پاسخ و پرسش فقهی و خبری و عروضی (۹۵ ر ـ ۱۲۲ ر و ۱۳۷ ر ـ ۱۳۹ پ).

۴ـ نامهٔ چلبی‌موصلی ازبغداد باسلامبول(بامهر «چلبی») هنگامی که‌صفی‌خان شاملو باهشت هزار سوار قزلباش دردژبغداد فرمانروا (والی وضابط) بودوسیصدهزار عسکرازجانب دولت عثمانی باسر عسکر دژبغداد را محاصره کرده بودند وشاه‌عباس هم‌آمده و قشون عثمانی را محاصره کرده بود و پیکی را ایرانیها دست گیر کردند و پیش‌شاه‌آوردند و این نامه راکه بترکی است نزد اویافتند(۱۲۳ـ۱۲۸پ).

۵ـ نامهٔ عبدالمؤمن‌خان‌اوزبك که هنگام گرفتن خراسان‌وویران کردن‌روضهٔ رضویه وبر گشتن بخوارزم بشاه عباس‌نوشته وبدست کمال‌الدین علی یاربیگ نزد او فرستاده بود وپاسخ شاه عباس باو (۱۲۹ ر ـ ۱۳۵ر).

۶ـ نسخهٔ معجون مفرح طبیب حسن (۱۳۵ ر ـ ۱۳۶ر).

[۲۳ ـ ج]

ش۲دفتر (۹۱ ر ـ ۱۳۹ پ) همهٔ شماره‌هابخط نستعلیق است وبیك خط.

جنگ

دراین جنگ این مطالب هست:

۱ـ شعرهای فارسی مجلسی، نظامی، فضولی، عرفی، صایبا، مخفی، ملارضا، سلطان سنجر، ملامحرمی، جامی، مولوی، احمدخان درزندان قلعهٔ قهقهه، اتابك محمد سعد، شیخ شهاب الدین، شیخ سعد الدین، میر سنجر، نظری، جلالی ثانی،

ملاضعیفی ، عنصری ، خطیب آصفی ، میرزا مطیعا ، میرزا قوامای‌صدر، میرزا ابراهیم ادهم ، حکیم منظور (۳ر-۳٤پ) .

۲ـ شعرهای عربی شیخ‌شهاب‌الدین سهروردی وامام شافعی .

۳ـ مقصورهٔ ابن درید در۲۳۲ بیت (دانش ۲٦۹۳) (۳۵ ر ـ ٤۲ پ با حواشی ریزتر بشنگرف وبخط نسخ کهن سدهٔ ۷و۸) .

٤ـ شرح قصیدهٔ عینیهٔ ابن‌سینا بفارسی که عباس اقبال آن را درمجلهٔ‌دانشکدهٔ ادبیات (س۱ش٤) بچاپ رسانده‌است ، درآن نخست لغات ترجمه وسپس مطلب شرح فلسفی میشود ، درآن شعرنظامی گنجوی آمده ونسخهٔ ماهم کهن است وباید پیش از ۷۰۵ باشد ، پس این شرح درسدهٔ ششم وهفتم باید ساخته شده باشد* .

(٤۲ پ ـ ۵۲ پ) .

۵ـ شعرهای عربی ازیك عارف واز ذی‌الرمه .

٦ـ قصیدهٔ اشکنوانیهٔ عمیدالدین فارسی که درزندان و بندو کند سروده است (۵۲ پ) . این قصیده را کلمان هوار Cl. Huart درپاریس با ترجمهٔ فرانسه بچاپ رسانده است (نسخه ش IVE7 قزوینی) .

۷ـ قصیدهٔ کعب‌بن زهیر درستایش ازپیامبر وقصیدهٔ لامیةالعجم و لامیهٔ زهیری مصری و رائیهٔ زمخشری .

---

*ـ نسخه‌ای نزد آقای سبزواری دیده‌ام که این رساله‌هادر آن‌هست:
۱ـ شرح عینیه بفارسی ازمحمدصالح‌بن شاهرخ جزاین کتاب‌ما.
۲ـ فوائد اثنی عشردرفلسفه و کلام ازاحمدبن محمد شفیع‌سپاهانی کرمانی.
۳ـ اوصاف الاشراف طوسی .
٤ـ رسالهٔ‌عرفانی « گوگرداحمر» میرزامحمدتقی کرمانی.
۵ـ شرح شعرهای حافظ .
٦ـ تفسیرفاتحهٔ بهائی گویا عروة الوثقی .
۷ـ جام گیتی‌نما دریك‌فاتحه‌وسی‌مقصد وخاتمه ازمیرغیاث‌الدین‌منصور(ذریعه۵:۲٦ـ سپه ش ۲۹۱۱/۲۱) .
۸ـ وجودیهٔ سیدعلی‌همدانی.
۹ـ رساله وجودیهٔ دیگر.
نسخه جدید است وباید ازسدهٔ ۱۲ باشد.

۸ـ نونیهٔ بستی با ترجمه بشعر فارسی کهن آنهم با قافیهٔ نون (۶۵پ ـ ۶۸ پ بخط نسخ کهن وترجمه بخط ریزتر بشنگرف) واین‌ترجمه جزترجمهٔ شعری‌نونی‌بدر جاجرمی‌است که‌درخلاصةالاشعار وزبدةالافکار تقی کاشانی (ش۵۹ج۳۲۹پ-۳۳۰پ) دیده میشود وسه بیت‌آن درمطلع‌الشمس (۱: ۱۱۶) آمده است.

۹ـ شعرهای‌ضحاك‌بن‌مزاحم‌وامام‌سجاد وحلاج و ارجانی و کمال‌الدین‌خجندی ومهیار و صدرالدین خجندی وجمال‌الدین‌بن حاکم انجدانی .

۱۰ـ از« انتخاب کتاب‌الطرائف واللطائف من‌تألیف ... الثعالبی‌النیشابوری... علی‌یدی . . . الحسن‌بن محمد بساوة فی‌حادی عشرین من رمضان المبارك سنة خمس وسبعمائة» یك صفحه ازین‌رساله‌درنسخه مامانده‌و کسی‌هم در۱۰۵۱ آنراخوانده‌است .

۱۱ـ قصیدهٔ بائیهٔ عمروجنبی سرورجنیان درستایش ازپیامبر باشرح.

۱۲ـ شعرهای عربی علی (ع) وابراهیم ادهم ورضی موسوی وبستی وشافعی و ابرون عمانی.

۱۳ـ قصیدهٔ لامیهٔ شنفری بـروایت ابی منهال از مـؤرج سدوسی با شرح آن (شنگرف درحواشی ومیان سطور) وقصیدهٔ رائیهٔ ابی الحسن علی بن محمد تهامی در رثای کودکی از شیخ‌احمدبن علی وقصیدهٔ میمیهٔ منسوب بیزید وقصیدهٔ رائیهٔ شاعری بغدادی وبیتی ازسعدبن اوس‌طائی ومیمیهٔ محمود وراق و قصیدهٔ قافیهٔ ابی المطاع بن ناصرازشرح واحدی بردیوان متنبی .

۱٤ـ شعرفارسی کهن زیر:

سه چیز همی دارذش از صحبت من باز
در تیره شب از خوف رقیبان بد اندیش
نور زخ خورشید وش و جنبش زیور
وان بوی که از مشك‌بود خوشی اوبیش
گیرم کی ببندد رخ و زیور بگشاید
چاره‌چه کندتا ببرد(؟) بوئی‌خوش‌خویش

۱۵ـ شعرهای عربی ازمبرد ودیگران (۶۰ـ۸۹ پ بخط کهن درمتن) وشعرهای فارسی (درهامش همین برگها).

۱۶ـ شعرهای فارسی دارای صنعت التزام (۹۰ پ - ۱۱۹ پ بخط نستعلیق ریز چلیپا ازسدهٔ ۱۱) ازنوایی، هلالی، خسرو، الهی، جامی، ابوالمحسن، نسیمی، سیفی، ربیبی، ریاضی، فراقی، عیانی، قصیری، قاسم، قاضی عنبر، عزی، همایی، کاتبی، مرتضی، وصلی، جمال‌الدین عبدالرزاق، سنایی، خلاق، عطار، شمس‌الدین طبسی، سوزنی، خاقانی، اثیراخسیکثی، نجم‌الدین دایه، سیف اسفرنگ، سعدی، مسعود سعد، فردوسی، بدیع تر گو، اثیرالدین اومانی، فریدالدین فارسی، اسدی، عبدالواسع جبلی، ابوالمعالی النحاس، سیف‌الدین اعرج، امامی، سراج‌الدین محیی، از خسرو شیرین، مخزن الاسرار، حدیقة الحقیقه، لیلی و مجنون.

عنوانهای زیر برای این شعرهای دارای التزام درنسخه دیده‌میشود:

لازم: چشم، ماه، رفتن، سرو، خال، دل، سگ، سنگ، خط، اشك و سرشك، قد، آب، آتش، سحر، تن.

[۷۰ - ج]

بخط نستعلیق چلیپا سدهٔ ۱۱ (ش ۱ و آخری) و نسخ کهن سدهٔ ۷ و ۸ در شماره های دیگر (34092).

کاغذ سپاهانی وسمرقندی - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی.

۱۱۹ گ ۱۶×۲۳/۵ - ۲۶س۱۳/۵×۱۹.

جنگ

دراین دفتر این رساله ها و گفتارها هست:

۱ـ منتخب المستطرف فی کل فن مستظرف در ۸۴ باب از نورالدین محمد طبیب پسر جلال‌الدین محمد که در کاشان در ع ۱۰۴۴/۱ گزین کرده است (۲پ-۸۰پ).

۲ـ منتخب محاضرات الادباء راغب سپاهانی (۸۱پ-۱۱۱ر).

۳ـ منتخب از کشکول واربعین ومفتاح الفلاح شیخ بهایی باعنوانهای تنبیهات، ایقاظات، افاظات، ایماضات.

۴ـ غزلیات عربی شیخ بهایی و نان وحلوای او ومنظومهٔ دیگر او بدینگونه:

آغاز:

ای مرکز دایرهٔ امکان
وی زبدهٔ عالم کون و مکان

انجام:

پیوسته خجسته پیامش کن
مقبول خواص و عوامش کن

(۱۱۲ پ - ۱۲۶).

نیز مثنویهای عربی و فارسی بهایی و شعرهای دیگر و عبارتی از صدرالدین دشتکی دربارهٔ استخراج نامهای امامان شیعی از روی حساب اعداد (۱۲۸ر).

۵ـ جدول شکیات نماز از محمد مهدی مؤیدالدوله (۱۲۸ پ - ۱۲۹ر) سپس مطالب پراکنده است (۱۲۹ پ - ۱۳۰پ).

۶ـ داستان جزیرهٔ خضراء که بخط فضل‌بن یحیی‌بن علی طیبی کوفی امامی در خزانهٔ امیرمؤمنان علی یافته‌اند وازشیخ شمس‌الدین‌بن نجیح حلی وشیخ جلال الدین عبدالله‌بن حوام حلی در کربلا در شعبان ۶۹۹ از زین‌الدین علی بن فاضل مازندرانی نجف‌نشین (منزوی ۲ : ۵۵۷ - دانش ۱۰۹۸ - سپه ش .. اقبال‌نامه) (۱۳۱ر-۱۳۳پ).

۷ـ داستان ابوعامر صیداوی وسلمان فارسی وسعدبن عباده خزرجی وانس‌بن مالك ومقداد وعلی وعمر (۱۳۴ ر - ۱۳۶ر).

۸ـ منتخب ربیع‌الابرار زمخشری (۱۳۷ پ - ۱۵۰ر).

۹ـ منتخب حیاة‌الحیوان در ۲۷ محرم ۱۰۴۳ (۱۵۱ پ - ۱۶۰پ).

۱۰ـ منتخب نزهة‌القلوب (۱۶۰ پ - ۱۶۱ پ)

این گزیده‌ها بایدهمه‌ازهمان نورالدین‌محمد طبیب باشد.

۱۱ـ نامهٔ فاضل‌خان گروسی ازتهران به‌آقاسعید مجتهد درهمدان.

(اینجا بخط تازه‌تریست درنسخه گ ۱۶۳ر - ۱۶۴پ).

۱۲- منتخب از عقلاء المجانین و کشاف وعجایب‌المخلوقات و کافی وجزاینها. گویا ازهمان نورالدین محمد .

۱۳ - پرسش شیخ جزایری از شیخ بهایی وپاسخ او (دانش۱۷۹۷- ذریعه ۵ : ۲۱۸) .

۱٤- پاره‌یی ازرسایل اخوان صفا وتاریخ یافعی (۱٦۵ر-۱۷٤پ) .

۱۵- رساله درشرح خبر « انماالاعمال بالنیات » گویا ازسید داماد باشد .

آغاز: بسمله‌الحمدلله‌الذی طهرقلوب اولیائه بصفاءِ نورانیته .

انجام : وقفل‌هذاالباب والدخول فی زمرة اولی الالباب .

(۱۷۵ پ - ۱۷٦ب).

۱٦- رساله درتحقیق‌قبله اززین‌الدین علی‌ازروی خط شیخ حسین‌بن‌عبدالصمد با دو واسطه .

آغاز: الحمدلله والصلوة علی محمدوآله الطیبین وبعد فالذی یعتمده هذا الفقیرفی‌القبلة ویجب اعتماده اربع مقدمات اجماعیة.

انجام : حسبناالله‌ونعم‌الوکیل.

(۱۷۷ پ - ۱۷۸ ر).

در۱۷۸ ر - ۱۸۰ پ نسخهٔ ما پس‌ازین پراکنده‌ها است.

[۷۸ - ج]

نستعلیق۲۷ محرم ۱۰۴۳، یادداشت ۱۲۸۱و۱۲۸۵ (درتبریز) و ۱۲۹۹ دارد . خط محمد سامان منشی همدانی درگ ۱۷۳ رهست. یادداشت ۱۲۹۸ درگ ۱۲۰ ر دیده میشود (3do52) .
کاغذ سپاهانی رنگارنگ - جلدتیماج قهوه‌یی تیرهٔ ضربی مقوایی .
۱۸۲گ ۱۳×۲۲/۵-۲۳ س۱۱×۲۰ .

جنگ

دراین جنگ شعرهای این شاعران واین منظومه‌ها آمده است:

محوی - صادق تفرشی - خواجو - اوجی - اقدسی - عبدالرزاق (برای حکیم

کوچك) - شیخ‌علینقی - محمدقاسم - بابافغانی - میرزا رضا ارتمونی - عرفی - نوعی (سوز و گداز) - محمد قلی سلیم (قضا و قدر) - طالب آملی (قضا و قدر) حکیم رکنا (قضا وقدر) - عرفی (فرهاد و شیرین) - میرزا ابوالحسن یگانه - میرزا ابوالحسن نیشابوری - (شمع‌وپروانه) ؟ - عرفی(شیرین‌وفرهاد) - طالعا - ظهوری (ساقینامه) - نسیمی - افضل - ملك‌قمی - صایبا - ثنائی - حسن‌خان‌شاملو - ظهیرفاریابی - الهی - شیخ عبدالرزاق نادم گیلانی - .

[۹۱ - ج]

شکسته نستعلیق سدهٔ۱۱، عنوان شنگرف، جدول وستون‌زر ولاجورد ، درمیانهٔ نسخه‌یادداشت ۱۴محرم ۱۱۷ (=۱۱۰۷) دارد (34098) .
کاغذ سپاهانی زرپاشی‌شده - جلدروغنی باگل وبوته زرد وسرخ دربیرون و درون‌ومقوایی.
۱۳۴گ ۱۴/۵×۲۲-۱٦س۹/۵×۱۷ .

جنگ

در این جنگ بندی است از محیی الدین عربی اندلسی دربارهٔ خلافت کبری (۱پ - ۲ پ بخط محمدباقرلواسانی در۱۲۸۹) ومنشآتی بعربی و گویاازیتیمة‌الدهر باشد وشعری از متنبی وصفی‌الدین حلی (۵ ر - ۵۲ پ) ورسالهٔ آقامحمد بیدآبادی بنگارندهٔ قوانین (میرزاابوالقاسم گیلانی قمی) دربارهٔ آداب سیروسلوك (۵۳ر-٤۵پ واینها بخطی دیگراست) ودوازده امام محیی‌الدین (۵۳ ر - ۵۵ پ) .

[۹۷ - ج]

ش۱دفتر (۱پ-۵۵پ) این دفترروبهم بخط نستعلیق ونسخ سدهٔ ۱۳است
کاغذ فرنگی - جلدتیماج سبزضربی مقوایی .
۷۴گ ۱۷×۲۱/۵ - ۱۹س۱۴×۸/۵ .

جنگ

دراین دفترچند رساله است بدینگونه :

۱- رساله‌ای عرفانی درعشق ومحبت گویا از میرزا عبدالوهاب نشاط .

آغاز: سبحانه من‌جمیل لیس لوجهه نقاب الاالنور ... ای گشته‌نهان زغایت پیدایی ... الهی بحرمت آنان که بکام همت پی‌بسر اپردهٔ‌عزت وحدت تو برده‌اند .

انجام : ودردریای معرفت پرتاب کن ولایشرك بعبادة ربه احدا.

(۳ ر - ۳۱ ر در ۱ ر - ۲ پ پراکنده‌ها است بخط نستعلیق ریز) .

۲- رساله‌یی عرفانی بعربی‌آمیخته بافارسی ازمیرزا عبدالوهاب نشاط .

آغاز: بسمله . ربنا آتنا من لدنك رحمة ...

انجام : بمعرفة ظواهر احکام الشریعة علی‌عمومها (من مؤلفات ... میرزا عبدالوهاب متخلص بنشاط سلمه‌الله) (۳۲ ر - ۳۵ ب پس ازین در۳۵ پ - ۳۶ بندی است عرفانی) .

۳- لوایح جامی (۳۷ ر - ۵۲پ).

۴- شرح رباعی دروحدت‌وجودوشارح خود چندین رباعی دروحدت‌وجود گفته وسپس شرح کرده است (دیباچه) این هم گویا ازنشاط باشد.

آغاز: بسمله . وبه‌نستعین .

حمداً لاله هو بالحمد حقیق

در بحر ذاتش همه ذرات غریق

انجام : و از دیدن متعقل نمیپردازد والله اعلم بالصواب (حضرت مخدومی قدس الله تعالی روحه در ذیل این کلمات قدسیه این دوبیت مثنوی که موافق‌حال ومطابق فیل وقال‌این کمینه‌است نوشته‌بودند :

حرف درویشان بدزدد مرد دون

تا بخواند بر سلیمی آن فسون

. . . . . .

جامی که‌نمودخانقاه‌است ونه‌دیر

نه با خبر از فقیر نا گاه زمیر

... حرره مؤمن خاکسارهشت‌چار) .

(۵۳ پ - ۷۹ پ) .

۵- سر گذشت مولوی و رد بردشمنان او وشرح وحل‌بعضی‌ازمشکلات‌مثنوی ودرآن ازچندتن ازفقیهان سدهٔ۱۱ که ازمولوی بد گفته‌اند یادشده‌است . مؤلف‌محمد شفیع‌بن بهاءالدین محمدحسینی عاملی شیخ‌الاسلام‌قزوین‌است ودر۱۱۸۵ساخته‌است .

چنین است فهرست آن :

مقدمه درسر گذشت مولوی .

باب۱ تشیع مولوی.

باب۲ حل‌اشکال فرد « لیك بیغم شو شفیع تومنم » .

باب۳ حل اشکال «هیچ بغضی نیست درجانم زتو » .

خاتمه مشایخ اهل عرفان از اویس تامیرزا محمدصادق تفرشی .

آغاز: بسمله . وبه نستعین .

لولانفحات عصر روض القدم

لولا لمعات شمس نورالکرم

ما کان من الوجود قطعااثر

و العالم فی جب ظلام العدم

عالم‌همه موجود زاسماءِ خداست

انجام : طریقهٔ ارتیاض بدرجهٔ کمال‌بود (۸۰ پ - ۱۸۵ر) .

[۱۰۹- ج]

بخط نسخ و نستعلیق‌سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف (34124) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی ضربی .

۱۸۶گ ۱۵×۲۱ سطر و اندازه درونی‌گوناگون .

جنگ

دراین جنگ پراکنده‌هاایست بفارسی بنظم ونثرواز آنهااست شعرهای انوری وصایبا وفردوسی وخیام ومیرزاشرف «سلمه‌الله» وحسن‌خان هرات‌وعالم بیك‌قندهاری ومیرزا جلال وسنجرونصیرالانامی . ازنثرهای‌آن اینهارا میتوان برشمرد:

۱ـ فرمان سلطانحسین میرزا بایقرا بملانظام‌الدین سلطان علی خوشنویس.

۲ـ انشائی که محمد ابراهیم در۱۰۸۹ برای مولانا روزبه (نویسندهٔ جنگ) نوشته است.

۳ـ نامه نصیرای همدانی بمیرمعین سپاهانی در درخواست آب وپاسخ او.

٤ـ نامهٔ شاه‌عباس پس از گشودن دژ قندهار بجهانگیر پادشاه هند که با حیدر بیك یوزباشی قورجی فرستاده بود درصفر۱۰۳۱ .

۵ـ دیباچهٔ عبدالرزاق‌لاهیجی فیاض بردیوان خود .

٦ـ ازتاریخ طبرستان محمدبن اسفندیار.

۷ـ نامه نصیرای همدانی بمحمدقلی سلیم.

۸ـ انتخاب از کشکول بهائی بفارسی بخط محمدهادی‌بن ملك محمددر۱۰۷۹ برای روزبه محمدا (نویسندهٔ نسخه) .

۹ـ ازاخلاق شمسی (سپه ش۵۷۷۵/۱ ـ ریو ص۸۱٦ـ دانشگاه ش۱۷٤۸).

۱۰ـ وصایای بلیناس .

[۱۵۵ ـ ج]

ش۲دفتر (۳۰-٦۸) بخط نستعلیق‌سدهٔ۱۱ وپاره‌ای ازآنهابخط روزبه محمداست وپاره‌ای دیگر برای اونوشته شده است .

جنگ

دراین جنگ این رساله‌ها ومقاله‌ها دیده میشود:

۱ـ ازمسالك شهید ثانی (۳ پ ـ ٤ ر) .

۲ـ فهرست بعض فوائد المنتقی گویا منتقی الجمان شیخ حسن پسر شهید ثانی (مصفی‌المقال ص۱۲٤) سپس خود فوائد (۷۲ فائده) است (٤ پ ـ ٦ ر) .

آغاز: بسمله . حمدله مقدمة تشتمل علی‌فوائداثناعشر. الفائدةالاولی: اصطلح المتاخرون من‌اصحابنا علی‌تقسیم‌الخبر باعتبار اختلاف احوال راویه الی‌الاقسام‌الاربعة المشهورة .

انجام : الفائدةالثانیةعشر یاتی‌فی‌اوایل اسانید الکافی ایضامحمدبن اسمعیل . . و یقوی فی خاطری ادخال الحدیث المشتمل علیه فی قسم‌الحسن .

آنگاه پاره‌ای ازخود کتاب منتقی آمده‌است (۷پ-۱۹ر) .

آغاز: فی‌حدالکثیر وروی بهذا الاسناد عن‌محمدبن احمدبن یحیی.

انجام پس از چندین برگ : بینهما عباس‌بن عام (تم والحمدلله ما اردنا نقله من فوائد المنتقی رحم الله مؤلفه و حشرنا و اباه و جمیع المؤمنین مع‌الائمة المعصومین علیهم الصلوة (حاشیه دارد با نشانهٔ منه ره) .

۳ـ تحقیقاتی که در هامش شرح محمدامین کاظمی (سدهٔ ۱۱ و۱۲) بر جامع المقال طریحی دیده شده‌است (مصفی‌المقال ص۸٤ ـ منزوی ۲ : ٦۵٦ ـ دانش ۱٦٦۷) (٤٦ پ ـ ٤۹ ب) .

آغاز: تحقیقات وجدناه فی‌هوامش شرح الفاضل الجید الا ید محمد امین‌بن‌محمدعلی‌الکاظمی‌علی جامع‌المقال فیمایتعلق باحوال‌الرجال بخطه‌الشریف : فی‌باب ابان وقع فی‌الکافی روایة ابن‌ابی‌عمیر .

انجام : فی‌احتمال ارادته‌عندالاطلاق بعد ـ تم‌والحمدلله...المعصومین فی‌سنة ۱۲۳۰ ـ انما کتبناها من نسخة بخط مؤلفها رحمه‌الله .

٤ـ ازمشرق‌الشمسین شیخ‌بهایی (۵۰ پ ـ ۵٦ ر برابر باص۲-۱۳چاپی) .

آغاز: بسمله عرف‌الحدیث بانه کلام یحکی قول المعصوم او فعله او تقریره .

انجام : المدارفی‌هذه الاعصار .

۵ـ بندی دررجال با حاشیهٔ « جواد ره » (۵٦ پ ـ ۵۷پ) .

آغاز: واعلم ان بعض فضلاء الاصحاب ناقش‌العلامة .

انجام : ان شیخ‌الطائفة والعلامة واتباعهم لاطعن علیهم فیماذکروه والله ولی التوفیق والحمدلله .

۶ـ از کتاب الصلوة ملاذالاخیار ازمحمد باقرمجلسی (۵۸پ ـ ٦٤پ).

آغاز: المسنون من الصلوات الثانی حسن.

انجام: السادس و الثمانون صحیح ... قبل خبر الحسین فتامل ـ تم هذا المجلد من ملاذالاخیار والحمدلله... الاطهار.

۷ـ ازشرح التهذیب محقق شیخ محمد ره (م ۱۰۳۰) بنام معاهد التنبیه یاشرح دیگراو (ذریعه ٤ : ٥٦) (٦٥ر-٦٩پ).

۸ـ حواشی خلاصهٔ علامه حلی. درصفحهٔ عنوان دارد: «حاشیة الشهیدالثانی ره علی الخلاصة ـ حاشیة الشیخ حسن ره علیها ـ حواشی شیخنا البهائی ره علیها.

الف ـ حاشیهٔ شهیدثانی (مصفی ص۱۸٤).

آغاز: بسمله‌ایاه نستعین قوله: الاول فیمن اعتمد علی روایته ویترجح عندی الخ، اقول: لم یلتزم المصنف بذلك فی تفاصیل الرجال.

انجام: ولکنه حکی الکنیة بالواو الخ (تم الحواشی بحمدالله) (۷۰ پ ـ ۸۵ ر حواشی دارد بانشانهٔ ب ه ره، ابن زین ره)

ب ـ حاشیهٔ شیخ بهائی.

آغاز: بسمله. فی ترجمه ابراهیم بن محمدبن ابی یحیی نضعفه لذلك قال صاحب میزان الاعتدال: هو کذاب رافضی.

انجام: وهم کالسلیمانیه الاانهم لم یوقعوفی کفرعثمن. تمت الحواشی البهائیه (۸۵پ-۸۹ ر «حاشیهٔ زی الموسوی» دارد) سپس «کل حمید حمید ...» بهائی آمده درسه سطر.

ج ـ گویا ازشهید ثانی.

آغاز: بسمله فی ترجمه ابراهیم بن عیسی وقیل ابراهیم بن عثمان آه قلت المتکرر فی طرق الاخبار.

انجام: و ذلك متکرر فی کتبه فراجع الفهرست و کتاب الرجال (تم بحمدالله) (۸۹ ر ۹۲پ حاشیه‌دارد بانشانهٔ «ابن ابنه، ابن زره» بازیك حاشیه است در۹سطر وآنهم حاشیه دارد).

د ـ گویا حاشیهٔ شهیدثانی یا پسر او شیخ حسن است.

آغاز: فی القسم الاول فی الفصل الاول فی الباب الاول، ابراهیم ثمانیة و عشرون رجلا الخ، فی نسخة مقروة علی المصنف وعلی ولده فخر المحققین سبعة وعشرون الخ.

انجام: نقل احادیث کثیرة فی مدحه الخ (۹۳ پ ـ ۹٦ پ).

۹ـ درآغاز درصفحهٔ عنوان آمده: شرح مشیخة الفقیه للفاضل التفرشی و۳۹۱ شماره راوی است. درآن ازتلخیص استرابادی ونقد تفرشی یاد شده و دارد که بامیر مصطفی سپردم که عبارتهای قومرا دگرگون نسازد. این شرح همان تعلیقهٔ سجادیهٔ ملامراد تفرشی (۹٦٥-۱۰۵۱) باید باشد که در ۱۰٤٤ بانجام رسانده است (منزوی ۲ : ٦۰٦ـ مصفی المقال ص٤٥٤ ـ ذریعه٤:۲۲٤).

آغاز: ولمافرغنا بتوفیق الله ... عمایتعلق بمتن الکتاب.

انجام: والصادق علیهما السلام (۹۸ پ ـ ۱۲۰پ).

۱۰ـ ترتیب مشیخة الفقیه (۱۲۰پ ـ ۱۲۲پ) باید همان «فهرست اسماء رجال المشیخة» دنبال همین تعلیقهٔ سجادیه باشد.

۱۱ـ سرگذشت ابان بن عثمان از محمد باقربن محمد نقی شفتی (۱۲۲ پ ـ ۱۲۸ر).

۱۲ـ سرگذشت محمدبن اسمعیل ازهمو (۱۲۸ پ ـ ۱۳٤ر).

[۲۰۸ ـ ج]

نسخ سدهٔ ۱۳، در ۲ ر فوائد رجالی است، نسخه در ۱۳۲۳/۸/۳ خ ازآن اقبال بوده است

(34117)

کاغذ فرنگی نخودی ـ جلدتیماج مشکی مقوایی.

۱۳۵گ ۱۴×۲۰ ـ ۲۵س×۷/۵×۰/۳

جنگ

دراین جنگ شعرهای شاطرعباس صبوحی و سرگذشت آذری و اخبار ۱۳۲۳

وحکایتها وشعرهای سنایی وجاوید وساقی‌نامه میررضی ومشتاق آمده است.

[۱۱ - د]

شکسته نستعلیق سده۱۴ است (34099).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج‌مشکی ضربی.
۱۳۸گ ۱۳×۱۹-۱۷س۸×۱۵ .

جنگ

شعرهای شیخ رجب حریری و منقاری و ابوبکرعمری وصفی حلی و محمدبن عبدالوهاب اندلسی وسموئل‌بن عادیا درآن آمده است.

[۳۴ - د]

نسخ سدهٔ ۱۲، تاریخ ۱۲۴۹دربالای صفحهٔ یکم دیده میشود (34129).
کاغذ فرنگی - جلدمقوا .
۵۲گ۱۴×۲۰ - ۱۳س۸/۵×۱۳ .

جنگ

دراین جنگ شعرهای۳۴۶شاعر یابیشتروسر گذشت برخی‌ازآنهاآمده‌است:

نام شاعران :

۱ـ اشرف گلستانی . ۲ـ ادیب نظری .
۳ـ ادیب طبری ۴ـ ابوالحکیم‌ابی‌نصربن اسحق‌القاینی .
۵ـ امامی هروی ۶ـ ابوالعلاءِ گنجوی
۷ـ حکیم طرطری(؟) ۸ـ اسمعیل‌بن‌ابراهیم غزنوی
۹ـ ابوعلی‌بن‌حسین مروزی ۱۰ـ نجیب‌الدین‌ابوبکرترمذی‌خطاط
۱۱ـ مجدالدین بن رشید غزنوی ۱۲ـ سعدالدین‌اسعدبن‌شهاب
۱۳ـ جمال‌الدین‌ازهری‌مروزی ۱۴ـ‌ابوالمظفرابراهیم‌ملکی
۱۵ـ ابولیث طبری ۱۶ـ شهاب‌الدین‌ابوالحسن طلحه

۱۷ـ تاج‌الدین‌اسمعیل باخرزی ۱۸ـ ابوحنیفهٔ اسکافی
۱۹ـ دهخدای ابوالمعالی رازی ۲۰ـ فخرالدین اسعدجرجانی
۲۱ـ ابورجای غزنوی ۲۲ـ اقطع‌الدین بیلقانی
۲۳ـ ابولیث جرجانی ۲۴ـ ابن‌بدرجاجرمی
۲۵ـ ابوسعید ابی‌الخیر ۲۶ـ ابوعلی‌سینا
۲۷ـ ابوالفرج سجزی ۲۸ـ ابوالمفاخررازی
۲۹ـ ابوسعید بزغش شیرازی ۳۰ـ احمد غزالی
۳۱ـ امین‌الدین کازرونی ۳۲ـ رافعی قزوینی
۳۳ـ اتسزخوارزمشاه ۳۴ـ اوحدالدین درکانی
۳۵ـ شرف‌الدوله‌احمدبن‌محمد وزیرسلطان‌غیاث‌الدین‌غوری
۳۶ـ افضل‌الدین کرمانی ۳۷ـ ابوالحسن خرقانی
۳۸ـ ملاامیر کرمانی ۳۹ـ خواجه افضل کاشی
۴۰ـ سیداشرف ۴۱ـ اصیل‌الدین زوزنی
۴۲ـ احمد موسوی ۴۳ـ ابن‌خطیب
۴۴ـ برهانی ۴۵ـ بهاءالدین مرغینانی
۴۶ـ بهرامی ۴۷ـ بهاءالدین‌بن مؤید بغدادی
۴۸ـ احمد بدیهی ۴۹ـ بهاءالدین زنجانی
۵۰ـ پوربهاءِ ۵۱ـ رضی‌الدین بابای قزوینی در پاسخ ابوالعلاءِ گنجوی
۵۲ـ بندار رازی ۵۳ـ بدرجاجرمی
۵۴ـ بهاءالدین یزدی ۵۵ـ ابانجم بهرامی
۵۶ـ بشارمرغزی ۵۷ـ بنت کعب قزداری
۵۸ـ حسنویه‌بن‌احمدبدری غزنوی ۵۹ـ شرف‌الدین‌پنجدهی (؟)
۶۰ـ باعلی وافرسجزی ۶۱ـ بدیع‌الدین ترگوی سجزی
۶۲ـ بدیعی سیفی ۶۳ـ بیغو ملك مرغینانی

٦٤ـ مولانا برندق
٦٥ـ بیاضی استرابادی
٦٦ـ بهاءالدین کریمی
٦٧ـ تاج‌الفضلاء نسوی
٦٨ـ تاج‌الدین آبی
٦٩ـ تاج‌الدین جاجرمی
۷۰ـ تکش‌خوارزمشاه
۷۱ـ جمال‌بن نظیرقطبی
۷۲ـ جوهری زرگر
۷۳ـ جمال‌الدین کازرونی
۷٤ـ جمال‌الدین منشی
۷۵ـ جمال‌الدین عباسی
۷٦ـ جمالی سمرقندی
۷۷ـ جلال تبریزی
۷۸ـ جلال‌جعفری
۷۹ـ جلال دوانی
۸۰ـ جمال‌الدین نقاش
۸۱ـ حسام‌الدین نسفی
۸۲ـ شمس حاسبی
۸۳ـ حمید جوهری
۸٤ـ حمیدالدین دهستانی
۸۵ـ حبیبی پیالهٔ نخشبی
۸٦ـ حنظلهٔ بادغیسی
۸۷ـ حمیداختیاری
۸۸ـ حسن حسینی حاجب
۸۹ـ حسن‌بن‌علی‌اصم کاتب
۹۰ـ حسن متکلم
۹۱ـ ابوالحرث (حرب) بن محمد حقوری هروی
۹۲ـ علاءالدین حسین غوری
۹۳ـ حمیدی‌صاحب‌مقامات
۹٤ـ خالدبن ربیع‌مکی طولانی
۹۵ـ منتجب‌الدین بدیع اتابك جوینی
۹٦ـ خبازی نیشابوری
۹۷ـ ابوبکربن‌علی‌خسروی سرخسی
۹۸ـ خسروانی
۹۹ـ خطیب گنجوی
۱۰۰ـ داعی‌حسین نسفی دری
۱۰۱ـ شمس دقایقی مروزی
۱۰۲ـ دقیقی
۱۰۳ـ ذوالفقارشروانی
۱۰٤ـ رودکی
۱۰۵ رشیدی
۱۰٦ـ رشیدی‌سمرقندی
۱۰۷ـ رافعی‌نیشابوری
۱۰۸ـ ابوبکرمحمدبن‌علی‌روحانی ۱۰۹ـ رضی‌الدین خوشاب

۱۱۰ـ روحی ولوالجی
۱۱۱ـ حکیم‌ریحانی
۱۱۲ـ رکن‌الدین دعوی دارقمی
۱۱۳ـ روزبهان
۱۱٤ـ رفیعی مروزی
۱۱۵ـ روحی شارستانی
۱۱٦ـ اصیل‌الدین روحانی
۱۱۷ـ انوری
۱۱۸ـ رشیدالدین خوارزمی
۱۱۹ـ محمد رافعی
۱۲۰ـ روحی لایحی
۱۲۱ـ رفیع‌الدین ابهری
۱۲۲ـ رفیع‌الدین نسوی
۱۲۳ـ زینبی‌علوی محمودی
۱۲٤ـ زین‌الدین سنجری
۱۲۵ـ تاج‌الدین زهرهٔ‌دهلوی
۱۲٦ـ لطیف‌الدین زکی
۱۲۷ـ زکی مراغی
۱۲۸ـ سعدالدین کافی
۱۲۹ـ زین‌الدین جامی
۱۳۰ـ سعیدطائی
۱۳۱ـ سیده‌بنت‌ناصردرپاسخ‌رشید وطواط
۱۳۲ـ معین‌الدین سراجی‌بلخی
۱۳۳ـ محمد بن علی سراجی
۱۳٤ـ سیفی نیشابوری
۱۳۵ـ اوحدالدین گرگانجی سرکانی
۱۳٦ـ سیف‌الدین دبیر
۱۳۷ـ سعدهروی
۱۳۸ـ سعد شالیکوب
۱۳۹ـ علی‌محمودی سماوی مروزی
۱٤۰ـ نصیرالدین سموری سجزی
۱٤۱ـ سعدالدین هروی
۱٤۲ـ خلیفه سعد
۱٤۳ـ سدیدبیهقی
۱٤٤ـ سعدالهی
۱٤۵ـ سعدوراق
۱٤٦ـ سلیمانشاه
۱٤۷ـ سپهری
۱٤۸ـ سهیلی
۱٤۹ـ شاه سنجان
۱۵۰ـ شمس‌دهستانی
۱۵۱ـ شمس‌الدین سنجاری
۱۵۲ـ شهاب عرابی خجندی
۱۵۳ـ شهاب‌الدین مؤید سمرقندی
۱۵٤ـ شهاب‌الدین‌محمدصایغ
۱۵۵ـ شهاب‌الدین بلیانی
۱۵٦ـ شهابی سلطانی
۱۵۷ـ شهاب‌الدین‌بن‌جمال‌الدین‌مهمرهٔ‌بداونی
۱۵۸ـ شرف‌الدین ساری
۱۵۹ـ شرف‌الدین‌شیرازی وصاف

۱۶۰ـ شرف‌الدین فضل‌الله قزوینی
۱۶۱ـ میرسیدشریف علامه
۱۶۲ـ شمس‌الدین گلستانی
۱۶۳ـ شمس‌الدین حدادی در پاسخ ضیاءالدین پارسی
۱۶۴ـ شمس‌الدین بن شهاب‌الدین روحانی
۱۶۵ـ شمس‌الدین خالد
۱۶۶ـ شمس‌الدین شرفشاه
۱۶۷ـ شمالی دهستانی
۱۶۸ـ شاه کبودجامه
۱۶۹ـ شهاب‌الدین مقتول
۱۷۰ـ شیخ‌زادهٔ لاهیجی
۱۷۱ـ شاه شجاع شیرازی
۱۷۲ـ شاه علی سجزی
۱۷۳ـ شرف‌الدین مقبل
۱۷۴ـ صدرالدین همدانی
۱۷۵ـ صابر شیرازی
۱۷۶ـ صفی‌علی (گویا اجل)
۱۷۷ـ صفی‌الدین بستی در پاسخ ازرقی
۱۷۸ـ قاضی صیرفی
۱۷۹ـ صدرالدین علی فخرشوشتری
۱۸۰ـ مجدالدین سنجری صندلی
۱۸۱ـ ضیاءالدین پارسی
۱۸۲ـ طغرل‌بن ارسلان
۱۸۳ـ طغانشاه سلجوقی
۱۸۴ـ طیان ژاژخای
۱۸۵ـ طغانشاه بن مؤید
۱۸۶ـ ظهیرالدین شفروهٔ اصفهانی
۱۸۷ـ کافی ظفرهمدانی
۱۸۸ـ عمار مروزی
۱۸۹ـ عبدالرحمن عطاردی
۱۹۰ـ عجیبی سمرقندی
۱۹۱ـ بدرالدین علی غزنوی
۱۹۲ـ عمربن مسعود احمد
۱۹۳ـ عبدالرشید احمدهروی
۱۹۴ـ عوفی
۱۹۵ـ عمعق بخاری
۱۹۶ـ عزالدین شروانی
۱۹۷ـ عسجدی
۱۹۸ـ دهقان علی شطرنجی
۱۹۹ـ عمادی غزنوی
۲۰۰ـ عبدالمجید عبهری
۲۰۱ـ ضیاءالدین عبدالرافع ابوالفتح بیرونی
۲۰۲ـ ابوالفضل عثمان هروی
۲۰۳ـ فریدالدین جاسوس علی منجم سجزی

۲۰۴ـ عماد سوزنی
۲۰۵ـ عمادالدین اخسیکثی
۲۰۶ـ عجیبی جوزگانی
۲۰۷ـ عمیدلومکی
۲۰۸ـ سید عزالدین
۲۰۹ـ عیسی شوشتری
۲۱۰ـ قاضی عثمان قزوینی
۲۱۱ـ عزیزالدین
۲۱۲ـ عباس مروی
۲۱۳ـ عبدالمجید
۲۱۴ـ علی‌بن حسین باخرزی
۲۱۵ـ علوی تربتی
۲۱۶ـ عین‌القضاة همدانی
۲۱۷ـ عمادی شهریاری
۲۱۸ـ علیشاه بن ایل ارسلان خوارزمشاه
۲۱۹ـ عمادی سجزی
۲۲۰ـ قطب عقیقی
۲۲۱ـ عبیدزاکانی
۲۲۲ـ عبدالله انصاری
۲۲۳ـ عمیدالملک سمرقندی
۲۲۴ـ قاضی عیسی
۲۲۵ـ عطائی
۲۲۶ـ علائی بلخی
۲۲۷ـ غضایری رازی
۲۲۸ـ فردوسی
۲۲۹ـ فخرالدین اصفهانی
۲۳۰ـ حکیم فیروزالمتولی
۲۳۱ـ فخرالدین مبارکشاه غوری
۲۳۲ـ فرخاری
۲۳۳ـ ابن خطیب‌المقلب لعو سنگ(؟)
۲۳۴ـ ابوعبدالله فضل‌بن عباس
۲۳۵ـ علی فتح
۲۳۶ـ محمدبن موسی فرالاوی
۲۳۷ـ فتوحی مروزی
۲۳۸ـ هلیلهٔ فالی
۲۳۹ـ فهیمی بخاری
۲۴۰ـ فریدالدوله جرجانی
۲۴۱ـ فضلی
۲۴۲ـ فرید کاتب
۲۴۳ـ فخررازی
۲۴۴ـ فخرالدین خالد
۲۴۵ـ فخرالدین هندوشاه
۲۴۶ـ فخرالدین قلانسی
۲۴۷ـ فریدفارسی
۲۴۸ـ فریدالدین خراسانی
۲۴۹ـ قوامی خوافی
۲۵۰ـ اوحدی مراغه‌ای
۲۵۱ـ قوامی رازی

۲۵۲ـ قوامی مطرزی
۲۵۳ـ قادری
۲۵۴ـ سراج‌الدین قمری
۲۵۵ـ قابوس وشمگیر
۲۵۶ـ قلج‌ارسلان‌بن عثمان
۲۵۷ـ قلیج طمغاج‌بن ابراهیم
۲۵۸ـ قطب شیرازی
۲۵۹ـ کوکبی بهروزی
۲۶۰ـ کوهیار طبری
۲۶۱ـ کسائی مروزی
۲۶۲ـ جمال‌الدین ناصرشمس کافرك
۲۶۳ـ بهاءالدین کریمی سمرقندی
۲۶۴ـ کمالی بخاری
۲۶۵ـ کمال‌الدین
۲۶۶ـ کمال‌الدین زیاد اصفهانی
۲۶۷ـ کلامی مدور (گویا: کمالی‌مقری)
۲۶۸ـ کیکاوس‌بن قابوس
۲۶۹ـ کمال الدین کوته‌پا
۲۷۰ـ کمال‌الدین زنجانی
۲۷۱ـ کمال‌الدین‌مراغی
۲۷۲ـ لبیبی
۲۷۳ـ لامعی جرجانی
۲۷۴ـ لطف‌الله نیشابوری
۲۷۵ـ منجیك ترمذی
۲۷۶ـ منصورمنطقی
۲۷۷ـ منشوری
۲۷۸ـ فخرالدین منوچهر
۲۷۹ـ مغیثی گنجوی
۲۸۰ـ ابوعبدالله محمدخجندی
۲۸۱ـ مسرورطالقانی
۲۸۲ـ مسعود رازی
۲۸۳ـ مظفرپنجدهی
۲۸۴ـ محسن‌قزوینی
۲۸۵ـ محمدناصرعلوی
۲۸۶ـ محمدبن‌عمر فرقدی
۲۸۷ـ نصیرالدوله محمودبن ابی‌توبه
۲۸۸ـ فخرالدین‌مبارکشاه‌بن حسین مروزی
۲۸۹ـ محمدبن‌ابی‌بکرنسفی
۲۹۰ـ مجدالدین‌ابوالبرکات
۲۹۱ـ مجدالدین محمد باهری
۲۹۲ـ شمس‌الملوك مبارزسجزی
۲۹۳ـ مؤید
۲۹۴ـ سعدالدین‌مسعوددولتیارخوافی
۲۹۵ـ بدیع‌مرزبان‌فارسی
۲۹۶ـ ضیاءالدین محمود کابلی
۲۹۷ـ محمد کاتب‌خوافی

۲۹۸ـ محمد بدیع نسوی
۲۹۹ـ مجدالدین نسوی
۳۰۰ـ شرف‌الدین محمد فراهی
۳۰۱ـ مرزبان خراسانی
۳۰۲ـ معروف کرخی
۳۰۳ـ امیرمنصوراسمعیل‌سامانی
۳۰۴ـ ابوعبدالله‌محمد جندی
۳۰۵ـ مسعودتر کمان
۳۰۶ـ مبارکشاه غوری
۳۰۷ـ مهستی
۳۰۸ـ قاضی‌محمود صاین
۳۰۹ـ خواجه‌محمودیرسر (گویا: بزغش)
۳۱۰ـ مرشدی
۳۱۱ـ محمود غزنوی
۳۱۲ـ محمدبن محمودسلجوقی
۳۱۳ـ فخرالدین رئیس‌محمود
۳۱۴ـ محمد خوارزمشاه
۳۱۵ـ ابوعبدالله‌بن روزبه عبدالله نکتی لوهوری
۳۱۶ـ ابوالمظفرنصربن‌احمد استغنایی‌نیشابوری
۳۱۷ـ ابوالعلاءبن‌عطاءبن‌یعقوب‌ناکوك کاتب
۳۱۸ـ نظامی عروضی سمرقندی
۳۱۹ـ سعدالدین مسعودنوکی
۳۲۰ـ نظام‌الدین دبیر
۳۲۱ـ نجم‌الدین سمنانی
۳۲۲ـ نجم‌الدین‌رازی
۳۲۳ـ نظامی
۳۲۴ـ نظامی رازی
۳۲۵ـ نصیرادیب
۳۲۶ـ ناصرجعفری
۳۲۷ـ ناصربخاری
۳۲۸ـ ناصرالدین کاشانی
۳۲۹ـ نورالدین بسطامی
۳۳۰ـ نورالدین صندوقی (گویا: عوفی)
۳۳۱ـ ناصرسجزی
۳۳۲ـ قاضی‌نظام‌الدین
۳۳۳ـ ابوزراعه معمری جرجانی
۳۳۴ـ ابوالمثل‌بخاری
۳۳۵ـ ترکی ایلاقی
۳۳۶ـ ابوالمؤید بلخی
۳۳۷ـ ابوالمؤید بخاری
۳۳۸ـ ابوجعفر (گویا: ابوحنیفهٔ) اسکاف
۳۳۹ـ ابوسراقه
۳۴۰ـ شاه ناصربخاری

۳٤۱ـ نجم‌الدین حسن شهرویه ۳٤۲ـ جمال‌الدین اشهری

۳٤۳ـ شاهفور نیشابوری ۳٤٤ـ حکیم ابوجوهر

۳٤٥ـ شمس‌الدین نحاسی ۳٤٦ـ طیان بمی

آغاز: اشرف گلستانی.

سرسال عرب است ای مه خوبان عجم

اعجمی وار مکن بر من بیچاره ستم

انجام :

دانی که هست روز ها را

فردانه که ابلهی و نادان

[۵۳ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۱و۱۲ عنوان شنگرف، در۵۱٦ص، درمیانه بسیاری‌ازجاها سفیدگذاردشده ودر هامش هم‌گاهی نوشته شده است، درص۳۴۳یادداشت مورخ ۱۱٦۸هست (34078) .

کاغذ سپاهانی‌آهارمهره ـ جلد تیماج سرخ ضربی‌مقوایی .

۲٦۱گ ۱۰×۱۸/۵-۲۰س۵/۵×۱۳ .

جنگ

غزلهای سعدی وحافظ درآن هست .

[۸۸ ـ د]

شکسته نستعلیق خوش سدهٔ ۱۱، جدول زرین، آغاز و انجام افتاده ، اندازه بیاضی است (34081) .

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج تریاکی.

۸٦گ ۷/۵×۱۵ ـ سطرچلیپا ۵×۱۲.

جنگ

سه‌بند است درعروض وقافیه وانشای شعروباید ازیکی باشد .

۱ـ **آغاز:** فصل‌اول دربیان مقدمات بدانکه بحردرلغت‌شق است.

انجام : مرابرنهید زین (۲ پ ـ ۱۸ پ) .

۲ـ **آغاز:** فصل اول در تعریف قافیه بدانکه قافیه پیش اخفش کلمهٔ آخر نیست .

انجام : ممارست او مرلغات والفاظ را (۱۹پ-۲۹ر) .

۳ـ **آغاز:** درعلم تعریض (گویا : تقریظ) که عبارت است ازدانستن کیفیت انشاءِ شعرومواقع صفات لایقه .

انجام : پیش‌ازاین کس نکرده‌است (۲۹ پ ٤۱ پ) .

[۹۹ ـ د]

ش۱دفتر (۲ب-۴۱پ) نسخ سدهٔ ۱۳ (34083) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی ضربی.

۱۰۵گ۱۰/۵×۱۵/۵ ـ ۱۵س۵/۵×۰۹/۵

جنگ

دراین جنگ عنوانهای : بزم ، رزم ، وصف ، غزل ، ستایش است وشعرهای امیرخسروده‌لوی ، اوحدی ، گلشن ، فردوسی ، سعدی ، حافظ‌آمده است .

آغاز:

بنام‌آنکه‌نامش حرز جانها است

ثنایش جوهر تیغ زبانها است

انجام : شعرترکی است .

[۱۰۰ ـ د]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، جدول زر ولاجورد، پیکرهٔ درویشی برنگ وروغن درمیانهٔ نسخه دیده میشود (34100) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی .

۱۴٦گ ۷/۵×۱۵ ـ سطرچلیپا ۵×۱۱ .

جنگ

دراین جنگ این مطلبها دیده میشود :

۱ـ صرف ونحو بعربی وفارسی (۲ پ ـ ۳ پ) .

۲ـ رساله‌ای درصرف بفارسی (٤ ر ـ ۳۹ پ بی‌سروته) .

۳ـ سبحة‌الابرار جامی ازعقد ۳۲ تاعقد ۳٦ ودرهرعقدی حکایتی‌است‌وعنوان « سبب‌نظم جواهرآبدار سبحة‌الابرار» درآن دیده میشود (٤۰ ر ـ ٦٦ پ) .

٤ـ شعرهای میرزا صایب ومیرزا جلال هم درآن هست.

[۱۰۵ ـ د]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان ونشان شنگرف ، خط تازه‌تری‌هم دارد.
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی.
٦۹گ ۸×۱۲/۵ سطروانداره‌گوناگون .

جنگ

دراین جنگ قصیده‌ایست درتاریخ‌اتمام ساختمان‌آستانهٔ معصومه درقم‌در۱۲۱۸ (ص٤۸) وشعری درتاریخ ساختمان مدرسهٔ قم در۱۲۱۷ (ص ۵۰) نیزشعری که‌تاریخ ۱۱۹۸ دارد (ص۸۱) وشعری دربارهٔ دامادی شاهزاده کلام ناطق در۱۲۱۷ (ص ۸۵) همچنین شعرهای این سرایند گانست :

میرزا محمد باقر ، حیرت ، عبدالواسع ، میرزا صادق اصفهانی ناطق، جلال ، ازرقی، ابوالفرج، مهدی‌بیك شقاقی، جوادمیروجودی، نامی ، میرزاسیدحسین‌خالص، میرزاصادق بیضاء ، میرزاعلیرضا تجلی (مثنوی معراج خیال‌او درص۱۰۲) محتشم ، کلیم ، طبیب ، بهائی ، ملاحسن کاشی (هفت‌بند او) ، مشتاق ، شیدا، هاتف ، سعدی ، حاجی‌سلیمان ، آقاحسین خوانساری ، یوسف‌ناصر ، چادر ، طوفان ، ابن‌یمین، میرزا حسین، صایب، واعظ، نامه‌ای بفارسی‌نیز درآن هست (۱٤۲) .

[۱۱۳ ـ د]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ وبیاضی‌است (34062).
کاغذ فرنگی ـ بی‌جلد.
۱۵۱گ ۸×۱۵ ـ چلیپا ٦×۱۲ .

جنگ

شعرهای نایی ومنصور وحکیم ولامعی است .

آغاز:

از گردش روزگار و دور گردون
دیوان من از ردیف گردید برون
آشفته تر از شکنج زلف لیلا
ژولیده تر از مقال حال مجنون .

انجام :

عصیان مرا دو حصه کن در عرصات
نصفش به‌حسن ببخش‌ونصفش به‌حسین.

[۱۲۲ ـ د]

نستعلیق ۲ ذی‌حجه۱۲۷۱، جدول شنگرف (34110) .
کاغذ فرنگی رنگارنگ ـ جلدتیماج عنابی‌ضربی.
۷۳گ ۱۲×۱۸ ـ ۱۲س۶/۵×۱۳ .

جنگ

نامه‌های ترکی وشعرهای‌فارسی وترکی‌وعربی و نثرعربی گردآوردهٔ ویسی افندی سیروزی قاضی اسکوب است در ۱۲۳٤ ازسخنان : فضولی (از تذکرة الشعراء قنادزاده حسن‌چلیپی)وزکریای افندی وقاف‌زاده‌افندی وصایب تبریزی ونایلی‌ومعین درروضة‌الواعظین وعرفی و انوری وویسی (گردآورندهٔ جنگ) وریاض افندی‌وجوری

وسیف اسفرنگ و محمدبن حسام ونایی وعارف چلبی وابوالعود و احمدپاشا و ادیبی ونصوح پاشای زاهد وجامی وصبری ووصالی و فروی و سعدی و عبدالقادر جیلانی و انشای محمد نصیرای همدانی بفارسی .

[۱۳۱ - د]

ش۱دفتردرسراسر آن بجزبرگهایی‌که شماره‌های دیگر در آنها نوشته شده‌است، در ۱۱٦ پ نوشته‌ای مورخ‌آغاز ج ۱۰۸۳/۱ دارد ، سطرها دراین جنگ چلیپا است ولی درسه‌رساله دیگر راسته. همهٔ شماره‌ها بیك خط است (34115) .

کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلدتیماج زردضربی.

۱۳۹گ ۱۱×۱۹ - ۲۲س۸×۱۷ .

جنگ

دراین جنگ غزلهای حسن دهلوی و عراقی و مسعودبکی بخارایی است . چنین است وصفی که مرحوم قزوینی ازاین نسخه دریادداشت شش‌صفحه‌ای لای همین نسخه کرده است :

«جنگ‌الشعرا .

مورخهٔ سنهٔ نهصدویازده مشتمل برغزلیات سه نفر از شعراءِ قرن هفتم وهشتم هجری یعنی حسن دهلوی وعراقی ومسعودبکی.

۱- حسن دهلوی (متن کتاب از اول تاآخر مگربعضی اوراق پریشان جسته جسته که اشعار مسعود است (مثلا ورق ۱۳۵ و۱۳٦) ازاینکه بسیار مکرر دراشعار حسن نام سلطان علاءالدین [خلجی] وپسرش خضرخان ممدوح امیرخسرودهلوی‌را می‌برد (ازجمله مثلا دورق b ۱۵۳ ، b ۱۷۱ ، b ۱۷۲ وغیره) ، وازاینکه‌نام [امیر] خسرو[دهلوی] دوست‌وهمکارمعروف خودرا نیزبرده (ورق b ۱۵۳) : خسروا از ره کرم بپذیر (از ره اکرام‌پذیر ؟) -آنچه من بنده حسن میگویم - سخنم چون سخن خسرونیست-سخن‌اینست که من میگویم - وبالاخره ازاینکه درتاریخ فرشته۲:۳۹٤ بیت ذیل را صریحاً بحسن دهلوی نسبت‌میدهد :

ای حسن‌توبه آنگهی کردی که ترا قدرت گناه نماند

ومیگوید ازجملهٔ غزلی است ، وعین این غزل باهمین‌بیت دورق ۱۵٤ - ۱۵۵ درنسخهٔ حاضره موجود است یقین حاصل میشود که مراد از حسن در تخلصات این غزلیات همان حسن دهلوی معروف است بلاشك ، - دیوانی کامل از کلیهٔ اشعاراین حسن دهلوی‌ازقصیده وغزل وغیرهما درموزهٔ‌بریطانیه (ریو، فهرست ، ص٦۱۸)موجود است وبدبختانه فعلا دسترسی بآن نسخه ندارم تا بعین‌الیقین ظن متاخم بعلم خود را که این حسن همان حسن دهلوی است اثبات نمایم ، - رجوع کنید برای شرح حال حسن دهلوی بتذکرهٔ دولتشاه (فهرست‌آن) ، ونفحات الانس چاپ کلکته ص ۷۱۱ - ۷۱۲ ، وتاریخ فیروزشاهی ضیاء برنی که خود معاصر ودوست جانی این‌امیرحسن و همکار او امیرخسرو بوده است چاپ کلکته ص ۳۵۹ - ۳٦۰ ، و تاریخ فرشته طبع نول کشور ج۲ ص۳۹٤ ، وبفهرست نسخ فارسی‌موزهٔ‌بریطانیه ازریو۲:٦۱۸ که‌درآنجا نقلا از بداؤنی تاریخ وفات اورا سنهٔ ۷۲۷ بدست میدهد وهمین قول بنظراصح روایات می‌نماید ، ودوقول دیگرنیزیکی‌ازتقی کاشی که سال وفات‌اوراسنهٔ ۷٤۵، ذکر کرده ودیگری ازخلاصة‌الافکار که ۷۳۸ نوشته نقل کرده است . -

۲- عراقی (حاشیهٔ کتاب ازاول الی ورق ۸۹) ، چون دسترسی بدیوان عراقی معروف مؤلف اشعة اللمعات متوفی در سنه ٦۸۸ یعنی فخرالدین ابراهیم بن شهریار صاحب غزل معروف :

نخستین‌باده کاندر جام کردند زچشم مست ساقی وام کردند

فعلا ندارم نمیتوانم بطور قطع بگویم که این عراقی صاحب غزلیات نسخهٔ حاضره همان عراقی معروف است یانه ولی ظن متاخم بعلم دارم که هموست لاغیرچه این جنگ حاوی اشعار شعرائی‌است که‌تقریباً دریك عقد ویك مکان یعنی‌هندوستان می‌زیسته‌اند مانند امیرحسن دهلوی مذکور ومسعود بکی آتی‌الذکر ، وعراقی نیز

ازهمان قبیل است یعنی متقارب‌العصر یامعاصر با امیرحسن دهلوی است و در اوایل عمرخود درهندوستان درخدمت شیخ‌بهاءالدین زکریاء مولتانی میزیسته‌است(رجوع بدولتشاه ص۲۱۵ ـ ۲۱۶ ونفحات ص ۷۰۱ـ۷۰۲) ، ونیزعراقی دیگری در تذکره‌ها و کتب تاریخ معروف نیست تا شکی وتردیدی مابین‌او وعراقی معروف دست دهد ، نسخه‌ای ازدیوان او نیزدرموزهٔ‌بریطانیه موجوداست (ریو۲:۵۹۴) .

۳ـ مسعود (حاشیهٔ کتاب ازورق ۹۰ الی‌آخر کتاب ظاهراً ، وجسته‌جسته‌بعضی اوراق پریشان درخود متن نیزازجمله مثلا ورق ۱۳۵ و۱۳۶) ، ـ قریب بیقین‌است که مراد ازمسعود درتخلصات این غزلیات مسعود بکی (ازاهالی بلك ازمحال بخارا ـ ریو ۶۳۲:۲) باید باشد که معاصرسلطان فیروزشاه‌خلجی (۷۵۲ـ۷۹۰) مخدوم ضیاء برنی صاحب تاریخ معروف فیروزشاهی که‌باسم همین سلطان است بوده است وبحکم‌علمای ظاهر درسنهٔ ۸۰۰ تکفیرشده‌واوراسوخته‌اندودردهلی کهنه مدفون‌است (ریو۲:۶۳۲)، نسخه‌ای ازدیوان او نیزدرموزهٔ بریطانیه موجوداست (ریو، همان‌موضع) ، وفعلاچون دسترسی‌بمطالعهٔ‌آن نسخه ومقایسهٔ نسخهٔ حاضره باآن ندارم نمیتوانم‌یقین‌قطعی کنم که این مسعود همان مسعودبکی است ولی بهمان قراینی که درخصوص عراقی گفته شد که این نسخه مجموعه ایست از اشعار شعرائی که درحدود قرن هفتم و هشتم در هندوستان شهرتی‌بهم‌رسانیده‌اندومسعودبکی‌نیزعیناًازهمان‌قبیل‌است‌من‌تقریباً شکی ندارم دراتحاد مسعودین و اینکه این مسعود مذکور در تخلصات غزلهای این نسخه همان مسعود بکی نسخه‌ایست که درموزهٔ بریطانیه موجود ودرفهرست ریو ۲ : ۶۳۲ شرح آن داده‌شده است.

بعضی اوراق‌این‌نسخه‌پریشان‌است وبجای اصلی خودنیست یاآنکه‌افتاده‌است، مثلا مابین ورق ۸۹ـ۹۰ مابین باب شین ومیم مبلغی افتاده است (یاآنکه جابجاشده است) ، وهمچنین ورق ۱۳۵و۱۳۶ بجای خود نیست .

درصفحهٔ اخیر کتاب این عبارت بامرکب سفید درزمینهٔ طلایی مسطور است : (تمام شد کتاب جنگ الشعرا بتاریخ رجب الاصب سنه ۹۱۱) ، و انا العبد محمدبن عبدالوهاب القزوینی مالك هذه النسخة ۲۳ محرم ۱۳۴۹ »

[۱۴۴ ـ د]

نستعلیق باسرلوح زرین ورنگارنگ وجدول بزر، درپایان‌آمده : «تمام شدکتاب جنگ‌الشعرا بتاریخ رجب الاصب ۹۱۱» غزلهای دهلوی‌درمتن است تاپایان نسخه مگردرچندبرگ ،شعرهای‌عراقی در هامش‌است ازآغازنسخه‌تابرگ ۸۹ ، شعرهای بکی بخارایی درهامش است از برگ ۹۰ تاپایان نسخه‌هم ودربرخی جاها شعرها درمتن نیز هست . نسخه‌آشفتگی و افتادگی دارد .

یادداشت قزوینی در۶صفحه درلای‌نسخه هست مورخ ۲۳محرم ۱۳۴۹ـ IVD 27 (22695).

کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج تریاکی‌ضربی.

۱۷۵گ۹×۱۷ ـ ۱۵س۶/۵×۱۴۰

جواب ابن‌سینا لابن زیله

پاسخ پرسشها ایست که ابن زیله ازابن‌سینا دربارهٔ تناقضات شفا میکند وهمهٔ آنها دربارهٔ تعریف نظری وعملی است.

آغاز : سئوال سئله الشیخ ابومنصور زیله عن‌الشیخ ابی‌علی . بسمله. قال قدعثرت من کلام سیدنا فی افتتاح الشفاعلی‌امورمتخالفةمتناقضة وخارجة عن‌الاجماع فباالحری ان ینعم باصلاح ذلك و کشف الصورة فیه ان امکن .

فاجاب‌قدامعن‌الحکیم‌مولای‌ورئیسی‌ادام‌الله‌تأییده‌فی‌التحشیر(؟)وجاهر بالتعسف مع انه ادام‌الله تأییده‌مع‌انه‌لم‌یستفرغ منته فی‌التامل‌لتکفیه غریزته الثاقبة ... قوله ان الفضیلة تنقسم الی حکمة نظریة و حکمة عملیة ... الجواب ما اکبر ما وقع للناس من الفاظ باشتراك الاسماء المستعملة .

انجام : وقبول صدورعلی‌سبیل‌الاتفاق والسلام.

[۱۵ - ج]

ش۱۲د فتر (۴۴ر-۴۵ر) .

جواب الشبهتین

ازظهیر الدین علی بن ملامراد تفرشی ودربارهٔ دوشبههٔ «تابعیة الظن للاعم الاغلب، شبههٔ عدم المرکب» است.

آغاز: بسمله . الحمدلله ملهم الحق والصواب ... وهذه جملة من الکلام متعلقه بالشبهتین الموسومتین احدهما «بشبهة الکفر والاسلام وبشبهة تابعیة الظن للاعم الاغلب» والاخری «بشبهة عدم المرکب» ومما اجاب به عنهما بعض اجلة الوزراء الفضلاء من افاضل فارس ثم بما اجاب به عنهما بعض افاضل العصر ثم بمادار بینهما من الابحاث الکثیرة المتعلقة بالجواب الخاص بالوزیر الفاضل عن الشبهة الثانیة احببنا ضبطها فی هذه الوریقات حتی اذا من الله تعالی علی عبده بادراک عزیز لقاء المولا الاستاد ادام الله تعالی ظله العالی عرضها علی رأیه المتلالی فیستیقن حینئذ انها عن حلیه الصحة عاطل ام بهاحوالی...

انجام: لان ننقل کلام کل منهما ثم نتبعه بما سنح للخاطر الفاتر لهما اوعلیهما مستعینین بمن بیده ازمة التوفیق والله الهادی الی سواء الطریق والحمدلله اولاوآخراً وظاهراً. نجز علی ید مؤلفه اقل خلق الله ابن ملامراد التفرشی رحمه الله ظهیر الدین علی عفی عنهما فی شهر محرم الحرام لسنة ۱۱۰۱ .

[۴۴ - د]

ش۱د فتر (۱پ-۲۰ر) نستعلیق مؤلف درمحرم ۱۱۰۱ (34039).
کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عنابی .
۱۳۳گ۱۴×۱۹ - ۱۶س۸×۱۳.

جوامع الحکایات ولوامع الروایات

ازنورالدین محمد عوفی بخارایی (سدهٔ ۶ و۷) است که در چهار بخش هر یکی ۲۵ باب وبرای عین الملک فخرالدین حسن اشعری وزیرناصرالدین قباجه وقوام الدین نظام الملک ابوالمفاخر محمدبن ابی‌سعید جنیدی وزیرشمس الدین التتمش نوشته ودر ۶۲۵ بدان می پرداخته است (مجلس ۲ : ۴۳۱ - معارف ۲ : ۳۶ - منزوی ۲ : ۲۱ - مشار ۵۱۱) .

[۲۷ - ب]

نسخهٔ کامل، بخط نسخ و نستعلیق ۱۰۱۸، عنوان شنگرف (6556) .
کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ باترنج .
۳۸۲گ ۲۱×۳۴ - ۳۱س۱۶×۲۷ .

[۹۳ - ب]

نستعلیق ۱۰۳۵، عنوان شنگرف . نسخه جلد دوم است از آنجایی که برای جنیدی نوشته شده (بخش ۳) .

آغاز: شکروسپاس وحمدبی‌قیاس پرورد گاریرا که برید وهم...

انجام: زحداحصاء افزون بگذشت.

(33919) .
کاغذ سپاهانی - جلد تیماج قهوه‌یی ضربی.
۴۵۷گ۱۹/۵×۲۸ - ۲۱س۲۲/۵×۲۲.

[۴۴ - ج]

ش۲د فتر (۱۴۹ پ - ۳۵۰ر) همان نستعلیق ش۱، نسخه «قسم اول درمعرفت آفریدگار» رادارد تا «باب ۱۵ درعجایب جهان» ازقسم چهارم ونویسنده این باب راکوتاه وگزین کرده است.

جواهر الاسرار

ازشیخ آذری جلال الدین حمزهٔ بیهقی طوسی مروزی اسفراینی (۷۸۴ - ۸۶۶)

که در ۸۴۰ ساخته‌است . گزیده‌ای از آن با اشعة اللمعات جامی بچاپ رسیده (ص ۲۴۲ـ ۴۳۱) (مشار ۵۱۳ ـ ذریعه ۵ : ۲۶۰ و ۹ : ۳)

آغاز: بسمله . یامفتح الابواب افتح باب قلبی و قلوب المسلمین . . . حمد و ستایش آن علیمی را که عنقای عقل علامه گرانسانی را علم علم الانسان برافروخت . . . بعدازادای توحید . . . چنین گوید . . . علی بن حمزة بن علی بن ملك حسن الطوسی المنسوب الی احمد بن محمد الزمجی الهاشمی المروزی المولد اسفراینی المحتد یعرف بآذری ... که کتاب مفتاح الاسرار که در شهور سنهٔ ثلثین وثمانمائة نوشته‌شده بود.. این دستورصورت انتخاب مفتاح الاسرار بود اوراجواهر الاسرار نام‌نهاده شد ... وهذا الاستکتاب فی تاریخ اوایل رجب .. بعدالرجوع من سفر العرب سنة اربعین وثمانمائة .

انجام :

هر بند که بسته بود از مکروحیل

آن بند گشاده شد مگر بند اجل

الحمدلله آجلاً ... الی یوم الجزاء .

[۱۱ ـ ج]

نستعلیق محمد کاظم بن عبدالحسین سپاهانی در ۱ج ۱۰۲۶/۲ ازروی نسخهٔ مورخ روزدوشنبه شعبان ۱۰۱۱، عنوان ونشان شنگرف ، شعرهای منسوب بخواجه طوسی دربارهٔ احکام منازل ماه « بشرطین زن بمیرد اندران سال ...) درپایان نسخه دیده میشود.

مالك سیدمرتضی بن سیدرضای لاهیجی در ۲۰ شوال ۱۲۲۰ (33972).

کاغذ سپاهانی ـ جلد تیماج سرخ ضربی زرکوب مقوایی باروپوش.

۲۲۵گ ۱۷×۲۶/۵ـ۲۱س ۱۰×۱۷.

جواهر العقول

جواهر العقول یا پند اهل دانش وهوش بزبان گربه و موش بنام محمد باقر بن محمدتقی مجلسی دانسته شده وداستان گربهٔ دانشمند وموش صوفی است، به نثر است

وجز موش و گربهٔ منسوب بعبیدزاکان وجز گلش هوش درجدال گربه وموش (جنگ گربهٔ جهل وموش عقل) .

(مشار ۵۱۵ ـ ذریعه ۵ : ۲۷۲ ـ دانش ۲۳۷۱ ـ گفتار آقای مینوی در مجلهٔ یغما س ۸ ش ۸ ص ۴۹ـ۵۵) .

[۱۸۷ ـ ج]

ش ۲ دفتر (۳۱پ ـ ۶۲ر) نستعلیق محمدحسن بن حاجی آقاسی متخلص بمایل برای سید بیگم دختر آقاسیدهاشما در ۱۲۶۰ ، عنوان وجدول شنگرف، ۱۲ س ۹×۱۵.

جواهر الفرائض

از خواجهٔ طوسی است وآن را الفرائض النصیریة علی مذهب اهل البیت هم میخوانند و دوشرح و چهار تعلیق بران نوشته‌اند (دانش ص ۱۹۳۶ ـ طوس ۵:۴۵۸ـ مدرس ۲۹۰) .

[۷۰ ـ د]

ش ۴ دفتر (۳۳ر ـ ۴۷پ) نسخ روزآدینه ۲۲ع ۱۰۷۳/۱ بهمان خط ش ۳.

جواهر اللغة

فرهنگ پزشکی است ازمحمدبن یوسف طبیب هروی که بنام جلال الدوله ملك دینارغز بعربی در ۹۲۴ ساخته واز کتابهای قانون وشفا ومنهاج وتقویم الابدان وحاوی کبیروموجز وقاموس گرفته است وبرخی جاها بفارسی است وسر گذشت بسیاری از پزشکان را هم دارد . این یکی همان بحرالجواهر اواست که بنام امیر بیك محمدوزیر دررجب ۹۳۸ ساخته‌است. درنسخهٔ مابکتاب جواهر اللغة نام داده شده وازجلال الدوله ملك دینارهم یاد گردیده (مجلس ۲ : ۲۹۳ ـ دانش ۷۲۳ ـ طلس ص ۲۱۵ ش ۲۹۸۳.)

آغاز: بسمله . حمداً لعلام اعطی ذوی الافهام تحقیق دقایق اللغات العربیة ... وبعد فیقول ... محمدبن یوسف الطبیب الهروی.

[۱۷۱ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان شنگرف‌ودر پایان سفید مانده و پیدا نیست که نسخه تا بکدام حرف میرسد.
یك برگ درآغاز وپنج برگ درپایان سفید است .
انجام ناقوشته مانده : «وموارد استعمالها فتامل» (34130) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی .
۲۶گ۱۴×۲۰-۱۶س۷/۵×۱۴/۵

جواهرنامه

مؤلف درديباچهٔ اين‌رساله خود را «محمدبن منصور» ناميده‌وآن رابنام ابوالنصر حسن بهادرخان وپسراوابوالفتح خليل بهادرسلطان ساخته است. نخستين همان اوزن حسن بيك آق‌قوينلو (۸۷۱-۸۸۲) ودومی سلطان خليل (۸۸۲-۸۸۳) پسر اوميباشد . مؤلف درستايش پدر « محيی مآثرالدولة العباسية موعودالمائة التاسعة» ميگويد و در ديباچه هم تا اندازه‌ای سنی مشرب است . درپايان نسخهٔ ش ۲۸۷۲ سپهسالار آمده : « تمام شد رسالهٔ جواهرنامه ضحوة يوم‌الخميس ۲۲ جمادی ثانی سنة ست و ثمانين و ثمانمائة» .

درذريعه(۲۸۳:۵)مؤلف‌سيدابونصر صدرالدين‌محمدبن اميرغياث‌الدين‌منصوربن اميرصدرالدين محمد حسينی دشتکی‌شيرازی وآن دومی خليل سلطان‌ذوالقدروالی شيراز ازطرف شاه اسماعيل وپسرسلطان حسن بهادرخان پسرابی‌الفتح سلطان‌خليل بهادرسلطان دانسته شده‌است (ازص۵۸۳ آثارالعجم فرصت) ازآثارالعجم برميآيد که خليل سلطان ذوالقدردر۹۱۱ ازطرف شاه اسماعيل فرمانروای شيراز بوده‌است . پس اين رساله ازين صدرالدين محمد وبنام اين خليل نخواهد بود .

درنسخهٔ ما عبارت « موعود المائة التاسعة» درست نيامده و « السابقة» خوانده ميشود ولی درچاپی «التاسعة» آمده است ودرست هم‌هست چه اين لقبی‌است برای‌اوزن حسن ودرعرض نامهٔ دوانی (چاپ‌مجلهٔ‌دانشکدهٔ ادبيات س۳ش۳ ص۲۸ تاريخ‌فروردين ۱۳۳۵خ) نيز «مبعوث المائة التاسعة» آمده است.

ريودرفهرست موزهٔ بريتانيا (ص۴۶۴ ش Add23,565) اين عبارت‌را«السابعة» خوانده وپنداشت که رساله کمی پس ازغازان‌خان نوشته شده‌است،بااينکه چنين‌نبايد باشد و حسن و خليلی درآن زمان فرمانروانبوده‌اند، آنهم « الموعود بالمائةالسابعة» لقب‌يکی‌ازآل‌مظفر (مبارزالدين محمدبن مظفر) ميباشد(۱).

اودرذيل فهرست خود (ش۱۵۸) دريافت که رساله درسدهٔ ۷ نوشته نشده بلکه بنام اوزون حسن وپسراوساخته شده‌است .

بگفتهٔ ريو ، هامر Hammer ازاين رساله بهره برده‌است.

درفهرست ديوان هند (ش۲۷۷۸ و۲۷۷۹و۲۷۸۰) ازهمين جواهرنامه‌بدرستی يادشده است (نيز۲:۱۶۱-۱۶۲) بلوشه هم درفهرست پاريس (ش۸۰۵و۸۰۶ و ۲۳۷۶ و۲۳۷۷) اين رساله را درست شناخته است .

ازهمهٔ اينها گذشته سخن برسر محمدبن منصوراست که کيست . اوبايد همان امير صدر الدين محمدبن ميرغياث الدين منصوردشتکی شيرازی (۸۲۷-۹۰۳)باشد، زيراشوشتری درمجالس‌المومنين درسر گذشت او از «رسالهٔ فارسی درمعرفت جواهر و خواص وقيمت آن » ياد کرده است . و تاريخ چاشت روز پنجشنبه۲۲ج۸۸۶/۲ که درنسخهٔ ش۲۸۷۲ سپهسالارآمده‌است گوياهمان‌تاريخ‌تأليف باشد وبايداوآنرا درآخر فرمانروائی حسن و خليل آغاز کرده وپس‌ازخليل انجام داده باشد .

باری اين رساله دارای دوفصل‌است درآغاز درستايش حسن‌وخليل ويك‌مقدمه ودومقاله : نخستين دارای بيست‌باب وخاتمه ودومی دارای هفت‌باب وخاتمه‌است(۲)

نسخه‌ای‌ازان درمجلس (۴۵۱:۲ش۷۱۱) هست و از روی آن و نسخهٔ۱۳۴-ج دانشکدهٔ حقوق همين رساله در فرهنگ ايران زمين (دفتر ۳ جلد۴ تاريخ ۱۳۳۵) بانداختن مطالب بسياری‌ازديباچه بچاپ رسيده‌است .

نسخه‌هائی‌ازآن‌درمدرسهٔ‌سپهسالارشماره‌های ۳۳۲/۲ و۲۸۷۰/۱و۲۸۷۱و۲۸۷۲

۱- بنگريد به تاريخ يزد (ص۱۰۲و۲۲۳) .

۱- در ذريعه ازجواهرنامه فارسی محمدبن ابی‌برکات جوهری نيشابوری که برای سلطان ابی‌الفتح مسعودبن صدر شهيد با وزيراودر۵۹۲ ساخته است ياد گرديد .

هست . دردیباچهٔ تبصرهٔ ساوی (ص٤٩) ودیباچهٔ دورساله در بارهٔ آثار علوی (ص۹) از این رساله ونسخ آن تا آن اندازه که میدانستم یاد کردم . دونسخه از آن دردانشگاه (ش٤٠٥١ و ٤٠٦٠) هست وتاریخ تألیف ندارد، دریکی از آن که کامل است « موعود المائة السابعة» آمده است ، جواهرنامهٔ دیگری هم بفارسی ش۳۰٦۸/۱ درآنجاهست که جز این رساله است .

درجواهرنامهٔ مبارك قزوینی شاگرد میرصدرالدین محمد دشتکی (ش۲۸٦۹/۱ سپهسالار) از رسالهٔ فارسی استاد خود او که درآن رسالهٔ عربی خواجهٔ طوسی را برای سلطان خلیل ترجمه کرده است یاد گردیده پس ازاین گفتهٔ قزوینی برمیآید که دشتکی دراین رساله ازسخنان خواجه طوسی بهره برده است ولی چنانکه میدانم رسالهٔ طوسی بفارسی است بنام تنسخ نامه .

درخود این رسالهٔ دشتکی نامی بدان داده نشده وهمین اندازه دارد : «محمدبن منصور مأمورشد بآنکه رساله‌ای دربیان احوال جواهرات ترتیب نماید» ولی در پایان یکی از نسخ سپهسالار ونسخهٔ حقوق ش۱۳٤ج «جواهرنامه» آمده ودرفهرست مجلس « گوهرنامهٔ سلطانی» خوانده شده است .

آغاز: بسمله . و الاعتصام بکرمه العمیم . سپاس و ستایش بی‌اندازه، وقیاس صانعی را که جوهرصنعش بازار کائنات بجواهر ثوابت وسیارات آراسته داشت .

انجام : وازقلعی سی‌وهفت مثقال ونیم باشد والله اعلم بحقائق الامور والسلام علی من اتبع الهدی .

[۳٦ - د]

ش۲ دفتر (۱۳٦ پ - ۱۷۰پ) بخط نستعلیق عبدالحسین بن حاجی رمضان در۱۲۷۴ .
۱۳س۷/۵×۱۳/۵ .

آغاز: سپاس وستایش بی‌اندازه وقیاس صانع را سزا است.

انجام : حجم متفاوت است مثلا ظرفی .

جوك باشست

درعرفان هندی است وفرهنگی هندی بفارسی در پایان آن از میر فندرسکی دردو نسخهٔ ما مانند نسخه های دیگرهست (دانش ٤۲۸) .

[٦۲ - ب]

شکسته نستعلیق روزشنبه ۱۰ ع۱۲۲۸/۱ ، با فرهنگ فندرسکی ، خط ومهر محمدمهدی حسینی پسر سیدمرتضی اسدآبادی درپایان هست (34179) .
کاغذفرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی .
۱۸۳گ۲۱×۳۰ - ۲۱س۱۲×۲۰ .

[۱۳٦ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان ونشان شنگرف، حواشی دارد، بافرهنگ فندرسکی ، در۱۲٦۵خریده شده است .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی ضربی .
۱۸۵گ۱۹×۲۹-۲۳س۱۰/۵×۲۱/۰ .

جهان آرا (نسخ...)

ازقاضی احمدبن محمدبن عبدالغفور غفاری در گذشتهٔ ۹۷۵ که در نزدیکیهای سال۹۷۲ درزمان شاه تهماسب صفوی ساخته‌است . چند نسخه ازان هست :

۱ـ موزه بریتانیا ش Add764999Or 141.
۲ـ دیوان هند ش ۱۰٦ .
۳ـ دیوان هند ش ۱۰۷ .
٤ـ دیوان هند ش ۱۰۸ .
۵ـ کتابخانهٔ برون ش Coll.G10(13) .
٦ـ بادلیان ش ۹۸ .
۷ـ ولی‌الدین افندی دراستانبول ش ۱۵۸ تاور.
۸ـ وینه ش۸۳۷ فهرست فلوگل (۲: ۷۲)
۹ـ برسلاوش ۲۱.

۱۰ـ بایزید ۲۳۹۷ مورخ ۹۹۰ (۱۵۸ تاور).

گزیده‌ای‌ازان را اوزلی Ouseley بچاپ‌رسانده وپارهٔ ازان هم باترجمهٔ‌روسی چاپ شده است .

(یادداشتهای قزوینی ۲:۱٤و۱۹٤ـچلبی ۱ : ٤۱٤ ـ استوری ۱ : ۱۱٤و۱۲٤۰ دانشگاه ش ۱۷۵۸ ـ ریو ۱ : ۱۱۱) .

بنوشتهٔ قزوینی درمنتخب‌التواریخ بداونی (چاپ ۱۸۶۹ کلکته ۱۸۵:۳)ازاین تاریخ یاد شده است .

[۳و۲و۲۴۸/۱ـج]

هرسه شماره بخط نستعلیق آقامیرعلی‌نقی‌کاشانی درلندن ازروی نسخهٔ ش Or141 موزهٔ بریتانیا وباتصحیح قزوینی است . نشانه‌های سه‌شماره :

۲۴۸/۱ ـ ج‌ص۱ـ۲۴۹ ، IVD22 .

۲۴۸/۲ ـ ج‌ص۲۵۰ ـ ۳۶۲ ، IVD23 .

۲۴۸/۳ ـ ج‌ص۳۶۳ ـ ۴۹۰ ، IVD24 .

ازفهرست قزوینی برمیاید‌که درچهارجزو باید باشد وچهارمی بنشانه IVD25 است،سه‌نسخهٔ‌ما رویهم ۲۴۵گ۱۷×۲۲ـ۱۲س۱۴×۱۹ .

کاغذ فرنگی ـ جلد مقوا .

چار عنصر

ازابوالمعانی میرزا عبدالقادر بیدل فرشتهٔ دهلوی (۱۰۵٤ ـ ۱۱۳۰) که درچهارعنصروچندین مقاله‌است ودربیست سال (۱۰۹۵ـ۱۱۱۶) بدان میپرداخته است .

در فیض قدس استاد خلیلی چاپ کابل در ۱۳۳٤ ازبیدل و این کتاب گفتگو شده است .

(سپه ۲ : ۵۷۱ ـ مشار ۷۲۰ ـ ذریعه ۱۵۲:۹).

آغاز: خداوند ازبان‌معذوربی‌صرفه سرائیست عذرهرزه درایان‌بپذیر وبیان‌مجبور آشفته‌نوائیست برغفلت کلامان‌خورده‌مگیر گسستگیهای

عنان نفس‌نا گزیرخیالتازیست‌بسملی‌هوی افشانده‌باشد پریشانی‌های مغزاندیشه بی‌اختیار هوس پردازیست غباری دماغ هوائی میخراشد .

انجام : تاریخ :

بحمدالله ز ختم چار عنصر
فرح پیش‌آمد وغم بر قفا رفت

. . . . . .

دمی کاندیشهٔ تحقیق پرداز
بفکرسال این تحریرها رفت .

دو ... از حساب آورد بیرون
که‌وخل‌شبهه‌خون گشت‌وخطارفت

نخست افسونی ازاعجاز پرداخت
که از افراد هر عنصر فنا رفت

دوم در اجتماع چار عنصر
نحوست بودچون‌زنگ‌ازصفارفت

[۱۰۶ـب]

نستعلیق‌سدهٔ ۱۱، عنوان ونشان شنگرف ، جدول زر وشنگرف و لاجورد ، یادداشت تاریخ ۱۲۵۵و۱۲۶۳ درآغازهست ، فهرست با اشاره ببرگشماری درآغاز نسخه دیده میشود (7233).

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج عنابی ضربی.

۲۷۸گ ۱۹×۲۷ ـ ۱۷س۷×۰۱۸

حاشیةالاثنی عشریة

حاشیهٔ شیخ بهایی‌است‌براثنی عشریهٔ شیخ‌حسن عاملی ودرهنگام گوشه‌نشینی در۱۰۱۲ ساخته است (سپه ش۷۵۳۹/۱) .

آغاز: بسمله الحمدلله علی افضاله . . . و هذا ایها الاخوان فی الدین ماسألتموه من تعلیق‌حواش‌وجیزة علی‌الرسالة‌الشهیرة بالاثنی‌عشریة.

انجام : بمافیه رضاك بحق محمد ... والحمدلله رب‌العالمین .

[۱۴-د]

ش۳د‌فتر (۴۶پ-۷۳پ) نسخ حسن‌بن غالب‌آل براق حسنی در سپاهان نزدیك بپایان ع۱۰۱۲/۱ برای شیخ لطف‌الله عاملی، عنوان و نشان‌شنگرف، حواشی «منه دام‌ظله» دارد، ۱۷س۶/۵×۱۳د‌ر۷۷پ۸۴ پ حاشیه‌ایست ناقص برمتنی فقهی وعنوانها المصنف والشارح درآن دیده میشود وبخط نستعلیق ریز است وخودآن را هم حاشیه‌است .

حاشیة البهجة المرضیة

از ملارفیع‌بن محمد رفیع گیلانی است (ذریعه ۶:۲۹) .

آغاز: بسمله وبه نستعین . لك‌الحمد یامن یبتدا باسمائه الشافیةفی مبادی الافعال ... و بعد یقول . . . رفیع بن محمد رفیع المنسوب الی الجیلان .

انجام : قوله کالحمدلله الملك الاجل .. و تحرك الثانی قوله لازماً تحریك .

[۲۰۱ - ج]

نستعلیق محمدحسین‌بن حاج‌محمدعلی عقدایی درپسین روزآدینهٔ ۵ ذی‌حجه۱۲۶۱، عنوان‌شنگرف (8997).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی .

۲۰۹گ ۱۵×۲۱ - ۱۵ س ۸/۵×۱۵ .

حاشیة حاشیة شرح التجرید

حاشیه‌ایست‌ازدانشمند جمال‌الدین خوانساری برحاشیهٔ محقق خفری‌برالهیات شرح تجرید قوشچی که‌درآن‌ازحدوث‌دهری میرداماد‌خرده گرفته‌است(دانش۲۳۰) .

آغاز: بسمله وحمدله ، اعتبر فیه حدوث الخلق آ ه . هذا اشارة الی طریقة جماعة من‌المتأخرین .

انجام : اذلوامکن عدمه (گویانسخهٔ ما افتاد گی دارد).

[۳۸ - د]

ش۳د‌فتر(۱۲۸ پ - ۲۱۸ر).

حاشیة شرح التجرید

ازمحقق خفری است برالهیات‌آن (دانش ص۲۳۲) .

[۲۵۲ - ج]

ش۲د‌فتر(۷۰پ-۱۱۱ر) مورخ ۱۲۳۶.

حاشیة شرح التجرید

ازمولی عبدالرزاق فیاض لاهیجی است (دانش۲۳۰) .

[۲۵۲ - ج]

ش۱د‌فتر(۲پ-۶۹پ(نستعلیق روزچهارشنبه نوروزسال ۱۲۲۶ درمدرسهٔ فخریهٔ تهران(۵۱۷۸۴).

۱۱۸گ ۱۴/۵×۲۱ - ۱۹س۸×۱۵ .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی .

حاشیة شرح التجرید

از مولی عبدالرزاق فیاض لاهیجی است (طوس ۴:۷۸ش۴۹۸).

[۲۵۲ - ج]

ش۳د‌فتر (۱۱۱ پ - ۱۱۷ پ) افتادگی دارد .

حاشیة شرح حکمة العین

ازمیرسیدشریف گرگانی برشرح میرك بخاری جنگی (چلبی ۱:۴۵۰-دانش ۲۳۸ - ذریعه ۶ : ۱۲۲) .

آغاز: بسمله ، فاطرذوات العقول النوریة انما قال فاطرذوات العقول ولم یقل فاطرالعقول لئلایتوهم .

انجام : لمامرمرة الی‌آخرما ذکره‌والله تعالی اعلم‌بالصواب.

[۷۵ - د]

نسخ محمد سراج پسرسادات پسرفیض سراجی در۲۲ج۸۳۱/۲ ، عنوان «قوله» شنگرف (7412).
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج سرخ ضربی زرکوب.
۱۱۱گ۱۳×۱۷ - ۲۱س۹/۵×۰۱۲

حاشیة المختصر النافع

حاشیه مختصر نافع محقق حلی است .

آغاز: بسمله ... الحمدلله ... قوله فهذه فوايد علقتها على كتاب النافع مختصر الشرايع لبيان مايعتمد عليه فى الفتوى . .

انجام : اذا كان اتمامه لهما ما شياً .

[٦٦ - د]

ش۵۱دفتر (۱پ - ۴۲پ) نسخ ۸۲۸ ، عنوان شنگرف ، از۴۲پ تا۴۳ پ فواید فقهی است بفارسی (34055) .
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج سرخ ضربی .
۱۱۹گ ۱۲×۱۸ - ۱۲س۷/۵×۱۷ .

حاشیة المعالم

این حاشیه دانسته نشد از کیست وهمین اندازه میدانم که ازملاصالح وسلطان نیست .

آغاز: بسمله. وبه‌ثقتی الحمدلله رب العالمین ... المختارين. قوله الحق ان صيغة الامر آه ، قديترائى فى المقام ان القائل بكون الامر للمرة اوالتكرار قائل بكون المطلوب بالامر الفرد و النافى لدلالته عليهما قائل بتعلقه بالطبايع .

انجام : قوله احدهما ان فعل الواجب آه قدعرفت ان جل القائلين بدلالة الامر بالشيء على النهى عن ضده الخاص او كلهم انما يقولون

به من جهة الدلالة العقلية بملاحظة قيام الدليل العقلى القاطع عليه... (پس‌ازدوصفحه) و من البين ان ارادة الضدين لايتوقف على ترك الضد (افتاده).

[۲۱۸ - ج]

ش۳دفتر (۱۲۹پ-۲۰۰پ) بخط نستعلیق سدهٔ ۱۲ .

حاصل الترجمان

ترجمه‌ایست از اعتقادات ابن بابویه قمی در ٤٥ باب و بنام شاه عباس حسینی موسوی صفوی ساخته شده است . این یکی جزترجمه‌هاایست که در ذریعه (٤:٧٩) یاد گردید .

آغاز: شرايف حمدبى‌انتها پادشاهى را سزد كه مبادى ايادى‌ونعمات كرامت فزاى نامتناهى او ...

انجام : جملهٔ معتقدات دينيه ومطالب‌يقينيه است.

[٦٣ - ب]

ش۱دفتر (۳ پ - ۴۱ ر) بخط نستعلیق روز چهارشنبه ۲۱ع۱۱۲۰/۴ (34147) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی ضربی مقوایی عطف سرخ درون‌آلبالویی .
۱۲۷گ ۱۹/۵×۳۰ - ۲۲س۱۳/۵×۰۲۳

حاوی الاقوال فی معرفة الرجال

از شیخ عبدالنبی‌بن سعدالدین جزایری در گذشتهٔ ۱۸ ج ۱۰۲۱/۱ و نخستین کتابی است که رجال روایت درآن ازروی چهارقسم حدیث : صحیح و حسن و موثق وضعیف ، بچهاردسته بخش شده‌است (مصفی‌المقال ۲۵۱ - ذریعه ۶:۲۳۷) .

[۵۹ - ب]

انجام‌افتاده وبنسخ سدهٔ۱۳ است، عنوان ونشان شنگرف ودر۱۲۴۶ بتولیت حاج‌محمد ابراهیم

کلباسی وقف شده است (33912) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی ضربی زرکوب .

۲۰۲گ ۲۱×۳۰ - ۲۴س۱۰/۵×۱۹.

حبیب‌السیر فی اخبار افراد البشر

ازغیاث‌الدین محمدبن همام‌الدین خواند امیر (زادهٔ‌نزدیك ۸۸۰ وزندهٔ‌تا۹۴۷) که بدستور صدرنقیب غیاث‌الدین محمد حسینی دریك افتتاح وسه مجلد ویك‌اختتام در ۹۲۷ آغاز و درزمان فرمانروایی خواجه کریم الدین حبیب‌الله ساوجی فرمانروای هرات در ع۹۳۰/۱ بپایان رسانده است . اودرخلاصة‌الاخبار وقایع‌تاسال ۹۴۷ رسانده است .

(ذریعه ٦ : ۲٤٤ - استوری ۱ : ۱۰٤و۸-۱۲۳۷) .

[۲۹ - ب]

جزویکم ودوم است وبخط نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان ونشان شنگرف (33817) .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی.

۱۳۵گ۲۰×۳۳ - ۲۵س۱۲/۵×۲۳.

[۳۰ - ب]

جزوسیم مجلدیکم‌است تاپایان‌آن بخط نستعلیق سدهٔ۱۱، عنوان ونشان شنگرف (33844).

کاغذ سپاهانی - جلدمقوا عطف تیماج قهوه‌یی .

۱۰۹گ۲۰×۳۳/۵ - ۳۵ س۱۲×۲۳ .

[۳۴ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۰، عنوان ونشان شنگرف، جدول وسرلوح زرین ، نسخه ازآغاز مجلدسیم‌است تا «توجه میرزا الغ بیك‌گورکان بجانب‌سغناق» .

کاغذ سمرقندی - جلدتیماج قهوه‌یی عطف مشکی .

۵۴۸گ۱۸×۲۴ - ۲۲س۱۰/۵×۱۵ .

[۱۱۹ - د]

شکسته نستعلیق ودرمحمدآباد قلعهٔ نو درجز نوشته‌شده وتاریخ ۱۲۳۹ وروزدوشنبه۲۱شعبان ۱۲۴۰ دارد ودرمیانه تاریخ روزپنجشنبه ۲۹محرم ۱۲۴۰ دیده میشود نسخه‌آشفته است.

خاتمهٔ حبیب‌السیر است و خواند میرآنرا در ۹۳۰ بپایان رسانده و در بخشی از آن درست مانند خاتمهٔ روضة‌الصفا است (استوری ۲:۱۳۵) .

آغاز: اختتام‌درذکربدایع‌وغرایب‌ربع‌مسکون وعجایب وقایع جهان بوقلمون بعد ازحمد وثنای صانع جهان ...

انجام : ازعقب برادران روان شد.

در پایان نه برگ است در بارهٔ تاریخ قاجار و تاریخ محرم ۱۱۶۰ در آن یاد شده است (340r3) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج تریاکی .

۱۰۱گ ۱۰/۵×۱٦ - ۱۲س۷/۵×۱۴.

الحث علی الذکر

از ابن‌سیناست .

(دانش ص۱۳۰ - قنواتی ش ۲۱٦و۲۲۱ - مهدوی ش ٥٤).

آغاز: من کلام الشیخ الرئیس ، اما بعد فان من شمرعن‌ساق الجد .

انجام : حتی تبلغ منزل السکینة بمنه وجوده (تم الفصل من کلام الشیخ) .

[۹۰ - د]

ش۱۷ دفتر (۵۰پ) .

حج (رساله درمناسك...)

رساله‌ایست دریك مقدمه و دوباب .

آغاز: بسمله. یامن بابه‌مقصد للسالکین ... وبعداین‌چند کلمه‌ایست دربیان واجبات عمرهٔ تمتع وحج تمتع . واندکی از سنت‌های ایشان مرتب برمقدمه ودوباب .

[۱۴ - د]

ش۱دفتر (۲ پ- ۷ پ) نسخ سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف، نسخه‌درنیمهٔباب یکم افتاده است . (34014) .

کاغذ سپاهانی - جلدمقوا عطف تیماج قهوه‌یی .

۳۵۷گ ۱۳/۵×۲۰ - ۱۳س۵/۵×۱۱ .

حجلهٔ خیال

ازعبدالباقرموسوی سپاهانی که بدستور میرزا محمد رضی منشی تبریزی‌وبنام شاه وبروش گلستان‌سعدی ساخته‌است. دردیباچه میگوید که‌این منشی تبریزی‌مؤلف زینةالتواریخ است وبمیهن من سپاهان‌آمده بود.

آغاز: بسمله . حمد بی‌حد خدای را جل شانه که صفات کمالش از نقص بدایت مبرا .

[۱۷۰ - ج]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ اصل خط مؤلف وخط خورده و بحاشیه رفته‌است ، عنوان شنگرف ، جدول زر ولاجورد .

انجام‌افتاده : «گفت وشنود چندین‌که مضایقه» (34136) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی.

۷۲گ ۱۰/۵×۲۳ - ۱۱س۹×۱۵ .

حدائق‌الحقائق

شرحی است برحدائق‌السحر رشید وطواط ازشرف‌الدین حسن‌بن محمد رامی تبریزی (م ۷۹۵) که برای شاه اویس‌بن‌حسن ایلکانی (۷۵۷- ۷۷۶) در دو بخش نخستین پنجاه باب و دومی ده باب ساخته است .

(چلبی ۱:٤٤۱ - دیباچهٔ حدائق السحر چاپ اقبال ص‌سز - مجلس ۲:۳٦۷ ش ٤/٦۱۳- ذریعه٦:۲۸٤ - سپه ۲:٤۳۷ و٤٤۱).

[۱۰۷- د]

ش۱دفتر(۱ پ - ۵۷ ر) نستعلیق زین‌حسینی در۱ج/۸۱۷، عنوان ونشان‌و جدول شنگرف، همهٔ

شماره‌ها بیك خط است (33955) .

کاغذ سمرقندی - جلدروغنی باگل‌وبوته‌های سرخ درزمینهٔ زرد، درون‌باگل‌کوکب‌ابرگهای سبز درزمینهٔ سرخ .

۲۰۴گ ۹/۵×۱۵/۵-۱۳س۵/۵×۱۱/۵ .

حدائق الدقائق

رساله‌ایست منظوم در ۱٦ اصل است :

۱- حساب جمل ۲- ارقام بروج ۳- کواکب ٤- ایام ۵- هندسه ٦- سال‌وماه ۷- لغت ۸- تجنیس‌وتصحیف۹- (درنسخه‌نیست) ۱۰- اجزاء ۱۱- تشبیهات۱۲- تصغیر ۱۳- اسقاط ۱٤- ضدونقیض ۱۵- جذروکعب ۱٦ - رعایت و ترتیب .

درآغاز پس‌از ستایش پیامبرازجواد‌قنبر کیرنکی ستایش شده‌است .

درهر اصلی مسأله‌هایی حل میشود ومعمایی دربارهٔ آن میآید و پاسخ‌آن‌هم در حاشیهٔ نسخهٔ مابرمزهست.

آغاز:

بنام آنکه داد ازلوح انشاء
خرد را خطهٔ ملك معما

انجام :

چهارم بود از ذی‌الحجه آن روز
که کردم ختم این نظم دلفروز
خرد زین نکته گر حرفی بخواند
ز تاریخش چو قاسم خیره ماند .

ازاین بیت‌برمیآید که‌نام‌مؤلف‌قاسم‌است‌وتاریخ‌آن بایدٍ٤ذی‌حجه‌باشد.

[۱۰۷ - د]

ش ۳ دفتر (۱۲۵ پ - ۱۳۸ر) مورخ ۸۲۲/۱٤۱۸ درپایان نسخه نام‌کتاب آمده است.

حدائق‌السحر فی‌دقایق الشعر

ازرشیدالدین ابوبکرمحمدبن‌محمدبن‌عبدالجلیل‌عمری‌بلخی‌وطواط در گذشتهٔ

۵۷۳ است و گویا در ۵۵۱ ـ ۵۶۸ ساخته است (سپه ۲:۴۳۹ ـ ذریعه ۶ : ۲۸۶ـ مشار ۵۵۳ ـ دیباچهٔ اقبال برچاپ ۱۳۰۸ خ تهران ازروی نسخه مورخ ۶۶۸ ازاین کتاب) اودراین کتاب از ترجمان‌البلاغهٔ محمدبن‌عمر رادویانی پیروی نموده‌است.

[۱۲۳ـ ج]

نسخ شعبان۱۳۰۴، عنوان‌شنگرف، عربیهامعرب، سرلوح زرین دارد، میان سطرها وجدول بزر است ، حاشیه دارد ، اقبال هم برای‌آن حاشیه وفهرست مطالب نوشته‌است (33839) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سرخ درون سرمه‌ای.

۵۱گ۱۴×۲۲ ـ ۱۷س۸×۱۶.

[۹۴ ـ د]

ش۱دفتر (۲پ-۴۴پ) شکسته نستعلیق سدهٔ۱۳،عنوان ونشان‌شنگرف، یادداشت۱۲۸۲و۱۲۸۹دارد، برگ۴۵ر-۴۹ ر سفیداست (33878) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی .

۷۲گ ۱۰×۱۵/۵ ـ ۱۷س۵/۵×۱۰/۵.

[۱۳۸ ـ د]

ش۲دفتر (۲۴ر-۶۸ر) همانگونه نستعلیق ش۱ ومورخ ماه هفتم سال ۷۱۶.

الحدود

ازابن‌سینا است.

(مهدوی ش ۵۷ ـ دانش ۴۲).

[۲۴ ـ ج]

س۴ دفتر(۲۶پ-۳۱پ) .

[۷۰ ـ د]

ش۹دفتر (۱۷۲ پ ـ ۱۷۴پ) نستعلیق سدهٔ۱۴، نسخه از حد «حد» است ومیرسد تابه‌حد«قدیم» وگویا اختصاروگزیده‌ای ازرسالهٔ حدودابن‌سیناست .

حدیقة‌الطب

ازعبدالجوادبن ابوالقاسم‌سپاهانی است‌وبنام شاه قاجار دردوحدیقه‌ساخته‌است.

حدیقهٔ نخستین دربیماریهای سرتاپااست .

آغاز افتاده : ودانش ممتاز وبکرامت فهم وبینش سرافرازفرمود .

[۱۷۵ ـ ج]

ش۱دفتر (۱ ر ـ ۱۳۹ ر) نستعلیق ونسخ سدهٔ۱۳، عنوان شنگرف ، نسخه ازدیباچه‌افتاده و حدیقهٔ نخستین‌هم بپایان نمیرسد (33980) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی .

۲۲۵گ ۱۴×۲۱ ـ ۱۲س۷/۵×۱۳/۵ .

حدیقهٔ ناصریه

ازمیرزا علی‌اکبر منشی وقایع نگار پسرمیرزا عبدالله منشی باشی کردستانی است وبنام ناصرالدین‌شاه ساخته وتاریخ کردستان وحوادث‌آن سامان را از ۵۶۴ تا ۱۳۰۹ آورده است .

(استوری ۱ : ۱۳۰۰) .

آغاز: بسمله . سپاس بی‌قیاس خداوندی را سزا است .

انجام : درنظردانشمندان مقبول‌آیدنه مطرود والحمدلله‌علی‌اتمامه فی‌شهررجب ۱۳۰۹ .

[۱۷۴ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ است ، فهرست مطلبها بااشارهٔ بشمارهٔ صفحه‌ها درآن‌آمده است، ابوالحسن اردلان می‌نویسدکه نسخه را میرزا صادق‌خان پسرمیرزا حسن بلور درج۱۳۱۱/۱ برای‌من نوشته است . (33998) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سبز ضربی‌مقوایی.

۱۵۵گ ۱۴×۲۱ ـ ۱۴س۷×۱۷ .

الحزن واسبابه (رسالة فی...)

ازابن‌سینا است (مهدوی ش ۵۹ ـ دانش ۶۷۲).

[۱۵ ـ ج]

ش۴ دفتر (۱۳پ-۱۴ر).

الحساب والجبر والمقابلة (رسالة فی...)

ازابوالعلا محمد بهشتی بیهقی اسفراینی و دریك مقدمه ودومقاله است(دانش ۸۷۴ ـ طوس ۳ : ۳۱۹ ش ۶۲و۶۳و۶۵ـ ذریعه ۵ : ۸۶ـ سپه ش ۹۶۸/۷و۶۴۱/۶).

آغاز: الحمدلله مبدع الآحاد ومؤلف الاعداد ... امابعد ... فیقول العبد ابوالعلاء محمد البهشتی الاسفراینی ... هذه رسالة مشتملة علی اقل مالابد منه للفقیه من الحساب والجبر والمقابله کتبتها بالتماس بعض الاصحاب ورتبتها علی مقالتین.

انجام: وستة اسباع ساعة وهوالمطلوب. هذا آخرماارادت ایراده فی هذه الرسالة معرضاً عن الاطناب والاطالة والحمدلله والصلوة علی رسوله فی کل حالة.

[۷۶ ـ د]

ش۶ دفتر (ص۲-۳۲). بخط نویسندهٔ ش ۵ دریکشنبه ۲۳ذی‌قعدهٔ ۱۳۰۴.

حسنیه

ترجمه‌ایست از مولی ابراهیم‌بن ولی‌الله استرابادی در۹۵۸ از رساله‌ای عربی بروایت ازابی‌الفتوح رازی دربارهٔ مناظرهٔ یکی از کنیزان شیعی با ابراهیم‌بن خالد عونی‌درزمان هارون‌الرشید که درباز گشت‌ازسفرمکه دردمشق‌در۹۵۸آن‌رانزد سیدی

پارسا دیده وباخود آورده و بدرخواست یکی ازبزرگان آن را بفارسی بر گرداند. درنسخه‌ای مترجم امیر ضیاءالدین دانسته شده و اوبود که آن را بایران‌آورد ومیان مردم مشهور شد وشاه تهماسب شنید ودستور داد که بنام اوسازند وخطبه‌ای‌هم بنام او درآغازآن گذارده شده‌است. (ذریعه ۴ : ۹۷ و ۷ : ۲۰ـ یادداشتهای قزوینی ۴:۱۴۹- ریو۳۰ ـ طوس ۴ : ۹۳ ـ مشار ص ۵۸۶).

این رساله باحلیة‌المتقین چند بار چاپ شده و جداگانه‌هم، گویانخستین‌بار، در۱۲۳۹ق‌در۸۱ برگ بچاپ سربی رسیده‌است.

این داستان درنسخهٔ چاپ سربی ۱۲۳۹ ق چنین است:

ابراهیم استرابادی در۹۵۸ از مکه بر گشته بدمشق میرسد و باشیعیان آنجا آمیزش میکند ورسالهٔ حسنیه را نزد سیدی پارسا می‌بیند ومیخواند و از اومیگیرد ونسخه‌برمیدارد وبایران‌ارمغان‌میآورد وبدرخواست دوستی‌آن را بفارسی‌برمیگرداند وراوی داستان درآن «پیشوای جهان و علامهٔ دوران جامع معانی معلم ثانی العارف بالله والعالم بالله شیخ‌ابوالفتوح رازی‌مکی» است.

داستان کنیزی است حسنیه نام ازآن بازرگانی شیعی و از یاران وملا زمان جعفربن محمد صادق (۸۳ـ۱۴۷) که اورا درپنج سالگی خریده و بمکتب برده بودو او ده سال بخانهٔ امام جعفرصادق میرفت ومیآمد ونزدیك بیست سال دانشها آموخت وبسیارهم زیبا بود وخواجه بسیارتنگدست شد وبکنیزشکایت ازتهی دستی‌خود کرد وبگفتهٔ همو اورا نزد یحیی‌بن خالد برمکی وهرون رشید بردوبهای او را صد هزار دینار زرخلیفتی گفت ودرپاسخ‌هرون‌هم گفته‌بود که‌اوباهمهٔ دانشمندان‌میتواندمناظره کند وآنها را ملزم سازد.

باری او درنزد هرون رشید (۱۷۰ ـ ۱۹۳) بادانشمندانی مانند قاضی‌ابویوسف یعقوب‌بن ابراهیم شاگرد ابی‌حنیفه (۱۱۳-۱۸۲) وشافعی (۱۵۰ـ۲۰۴) و ابراهیم‌بن خالد عونی گویا ابراهیم‌بن خالد کلبی بغدادی (م۲۴۰) که در پایان رساله ابراهیم نظام (۱۸۵-۲۲۱)میشود ودانشمندان دیگرمناظره کرده ودربیش‌ازهشتادوسه‌مسئله باآنها گفتگونموده‌وبرآنان چیره گردیده‌است ودرپایان گفتگوحق‌بودن‌مذهب‌شیعی

برهمه آشکار میشود. دراین رساله بسیاری از استدلالهایی که در کتب جدال و کلام شیعی آمده است دیده میشود. گویا درهمان سال ۹۵۸ یا اندکی پیش وپس ازان دردستگاه تبلیغ مذهبی دربارصفوی این رساله را ساخته‌اند.

سرانجام حسنیه پس ازچیره شدن بردانشمندان دربود هرون با خواجهٔ خود پنهانی ازبغداد بمدینه میرود وخودرا بامام‌رضا (۱۴۸-۲۰۳) میرساند. پس این گفتگو باید درهنگام امامت اووپس ازمرگ موسی کاظم (۱۲۸ - ۱۸۳) هنگامی که هرون (۱۷۰-۱۹۳) خلیفه بوده است شده باشد درست میان سالهای ۱۸۳ و۱۹۳ که حسنیه میباید شصت سالی داشته باشد چه اودرسال مرگ صادق (۱۴۸) بایستی دست کم۲۵ ساله باشد وتاسال ۱۸۳ میشود ۶۰ سال وکنیز شصت ساله را هم نمی‌خرند و یکسال پیش‌ازاین‌هم‌قاضی‌ابویوسف مرده‌بود ونظام‌هم دوسال پس‌ازین تولد یافت. درآن آمده که میان شافعی وقاضی ابویوسف دشمنی بوده است وابراهیم‌بن خالد صدمجلد کتاب نوشته وبدشمنی باعلی‌میبالیده است وحسنیه بهشتاد یاهشتادوسه پرسش‌اوپاسخ گفته است. درآن ازچهارمذهب شافعی وحنفی وحنبلی‌ومالکی وازمعتزلی! یاد گردید(گ ۲۶ ر چاپی) با اینکه چهارمذهب پس ازهرون رسمیت پیدا کرده بود واحمدبن‌حنبل هم درتاریخ ۱۶۴-۲۴۱ میزیسته ودرسالهای ۱۸۳-۱۹۳ بیست تاسی‌سال داشته است.

گویا کسانی که این داستان را میساخته‌اند داستان کنیز لطفی باهرون‌را که درقرةالعین قاضی اوس (حکایت ۵ فصل ۳ قسم ۳) آمده است دیده واین را از روی آن پرداخته‌اند.

[۴۸ - ب]

ش۳دفتر (۱۰۵ پ - ۱۴۱ پ) بهمان‌خط ش۲ ، عنوان شنگرف.

[۱۸۷ - ج]

ش۳دفتر (۶۳پ-۱۴۱ر) بخط نستعلیق نویسندهٔ ش ۲ در۸ج۱۲۶۰/۲ برای‌همان سید بیگم بهمان اندازه وسطر ونشان‌وعنوان.

حصول العلم والحکمة (رسالة فی...)

پاسخ ابن‌سینا است بمیهنی (مهدوی ش۴۷-دانش ص۱۷۶ش۱۱).

[۱۵ - ج]

ش۱۶ دفتر (۵۴پ۵۴۹پ).

حفظ الصحة (رسالة فی...)

ازابن‌سینا است ودر۱۳ باب (مهدوی ش ۶۰ - دانش ۲۴۱۵).

[۱۵ - ج]

ش۱۰دفتر (۳۸پ-۴۳ر).

حکمة ونصیحة (مقالة فی...)

ازنسخهٔ ما چنین برمیآید که این سخنان از ابن‌سینا است و عنوان « من کلام الشیخ الرئیس» دارد.

آغاز: من کلامه‌رحمةالله علیه: وبعدفان اکمل الناس عقلاواصوبهم وامثلهم طریقة واحمدهم مذهبا من حسن نظره لنفسه و عمل لمثوله فی‌رمسه ونظرالی الدنیا بعینی بصیروانف من مشارکة اهل‌الغفلة و التقصیر.

انجام: والحکم البالغة الناصة. والسلام.

[۱۵-ج]

ش۱۷دفتر (۵۴ پ - ۵۵ر).

حکمة ونصیحة (مقالة فی...)

درنسخهٔ ما «من کلام الشیخ الرئیس» دارد ودرآن وصف چهار گونه نفس شده همانکه ازعلی(ع) روایت کرده‌اند و مجلسی نپذیرفت.

آغاز: بسمله . ایهاالناس اعلموا ان‌المدة وان طالت قصیرة والماضی للمقیم عبرة والمیت للحی عظة .

انجام : والرموز النبویة لیقوم بها الصورة الدنیاویة . تم‌الکلام .

[۱۵ - ج]

ش۱۸دفتر (۵۵ پ - ۵۶ر) .

حل‌لغات الصحیفة‌الکاملة السجادیة

ازمحمدباقربن‌محمد شفیع منجم‌است و تادعای ٥٤ را شرح لغوی نموده است. درذریعه (۷۳:۷) از همین نسخه یاد شده است .

آغاز: بسمله . انادیك یا من ینادی من کل فج عمیق بالسنة شتی و لغات مختلفة... اما بعد فیقول... ابن محمد شفیع المنجم‌محمدباقر... هذا ماستفضته‌فی‌حل‌لغات الصحیفة الکاملة السجادیة ... علی‌ترتیبها المعهود .

انجام : ممض من‌الامور قاله الهروی الحمدلله رب‌العالمین .

[۱۷۲-ج]

نسخ سدهٔ۱۳، عنوان ونشان شنگرف (34128) .
کاغذ فرنگی نخودی - جلدتیماج قهوه‌یی عطف عنابی .
٦٦گ ۱۴×۲۰ - ۱۵س۹×۱۳/۵

حل مشکلات الاشارات

شرح اشارات ابن‌سینا است ازخواجهٔ طوسی.
(دانش۲۵۵- مدرس ص۲٤٦- مهدوی ص ۳۵- ذریعه۷:۷۵) .

[۴ - ج]

نسخ عنوان شنگرف‌ازاسماعیل‌بن اصیل‌بن‌محمدگیلانی در۱شعبان ۱۰۷۸ (33860) .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج سرخ مقوایی .
۵۲۲گ ۱۶/۵×۲۶ - ۱۷س۹×۱۷ .

حل‌مطرز

شرف‌الدین علی‌بن شیخ حاجی یزدی در گذشتهٔ ۸۵۸ مؤلف ظفرنامهٔ تیموری حل مطرز را درمعما ولغزساخته وآن‌دارای پنج جلد میباشد . درآغاز آن ازسلطان مغیث‌الدین ابوالفتح ابراهیم پسرشاهرخ فرمانروای شیراز یاد شده و دارد که او در ۸۳۲ بآذربایجان رفته است . تاریخ رابرمز یاد کرده است : «تاریخ شد ازقدرابوالفتح پدید» اواین کتاب را بنام اودرشیرازدراین سال ساخته است .

چنین است فهرست‌آن پس‌ازدیباچه :

جلداول درشرح ماهیت معمی ولغز (درحجله ودوطراز) (٥٦ر نسخهٔ‌حقوق) .

جلد دوم درنمایش وآرایش وجوهی که تعلق بتکمیل صورت اسم داشته باشد (درحجله وسه طراز) (۸۷ر) .

جلد سوم دربیان تحصیل‌مادهٔ حرفی بحسب صورت کلامی که اشهرواظهرصور حرفست (درحجله وپنج طراز) (۱۲۰پ) .

جلدچهارم درهمان‌مقصد بحسب صورت کتابی (درحجله ودوطراز) (۱۷۰پ) .

جلد پنجم درتبیین قواعدی که مبتنی است برصورت معنوی عددی حروف(در حجله وسه طراز) (۱۸۵ پ) .

عنوانهای مطالب جلوه واصل وتنبیه وحجله وصدروپیرایه وتوشیح وطرازاست. نام کتاب درپایان دیباچه (٥٦ر) دیده میشود .

آغاز درنسخهٔ ما وفهرست ریو : بعد از تیمن واعتصام بذکرخجسته فرجام علامی که نوآموز مکتب تعلیمش چون درمحفل‌ملاء اعلی‌حل معما کرده باقامت انباء اسما قیام نمود ... نموده میشود که باعث بر تحریراین سطور و تسطیر این زبور داعیهٔ تدوین فن معمااست

انجام : و این تدوین بدیع‌آیین را برحسب موعود نوبهٔ انتها است والحمدلله‌الذی منه‌الابتدا ... مادامت الارض والسماء .

آغاز: بنوشتهٔ چلبی : بعدازحمدوثنای دادای .

انجام : آن در نسخهٔ دانشگاه (ش ٤٧٢٩) مورخ رمضان ۹۸۸ چنین است :

تاخانهٔ خجسته فرجام بدرستی وراستی کلام را بنظم بدیع انتظام نظامی مسکیة الختام تواند گردانید که:

خوان تو را این دو نواله سخن
دست ندیداست بدان دست کن

گرنمکش هست بخور نوش باد
ورنه زیاد تو فراموش باد

شکر که این نامه بعنوان رسید
پیشتر از عمر بپایان رسید

والحمدلله رب العالمین حمداً الشاکرین ... وغفل عن ذکره الغافلون

(چلبی ۱:٤٥٢ ـ ذریعه ۷:۷۸ ـ مجلس ۳:۱۳۷ ـ منزوی ۲:٦۱٦ و ۳۸۱ـ حقوق ٦٤ه ـ ذیل ریو ش ۱۹۳ ـ تاریخ یزد ص۱۹۵) .

[۲۰-ج]

نستعلیق نزدیک بپایان ذی‌حجهٔ ۹۸۲، عنوان شنگرف، تاریخ تملك ۱۱۵۵ دریزرد دارد (33868) .
کاغذ سپاهانی ـ تیماج مشکی مقوایی .
۱۵٦گ ۱٦×۲۴ ـ ۱۷س۹×۱٦/۵ .

حمدوثنا

فرهنگ تازی بفارسی است ازرشید وطواط (م۵۷۳) درمفردات و مرکبات و در آغاز نسخهٔ ش ۹۷ د تحفة اللغة خوانده شده است . احمد داعی رومی برای مراد چلبی بن سلطان محمدخان آن‌را بنام عقودالجواهر بنظم درآورده است .

(فرهنگنامه‌ها ص٥٦ ـ راهنمای کتاب س۳ ش۱ ص۱۳۸) .

آغاز: حمدوثنا مبدءِ بی‌مثال وآلت ومخترع بی‌غرض و علت را . . .

فصل این لفظ چنداست ازمفردات ومرکبات که برزبانها متداول است.

انجام : ابتداءِ وانتهاء اول وآخر.

[۲۲۴ - ج]

ش۱ دفتر (۱پ-۱۴پ) نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان و نشان شنگرف، این نسخه کوتاهتر و دیباچه را ندارد .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی ضربی مقوایی.
۲۰۰گ ۱۴×۲۱ ـ ۱۵س۸/۵×۱٦ .

[۹۷ - د]

ش۳ دفتر (۲۱۱ پ - ۲۴۹ر) در۲۴۹ پ ۲۵۱ پ «معرفة اختلاجات الاعضاء» است ناقص.

حیاة النفس فی حظیرة القدس

ازشیخ احمد احسایی است دریك مقدمه وپنج باب ویك خاتمه و دراصول دین است (فهرست احسایی ۲:۳۰ ـ ذریعه ۷:۱۲٤) .

[۱ - د]

ش۲ دفتر (۳۵ ر - ۵۱ ر) بهمان خط ش۲.

خافیهٔ جفر جامع

در کتابخانهٔ سپهسالار جفرخافیه (ش۱/۵۷۱) بعربی در ۲۲ باب و جفر خابیه آنهم بعربی (ش۲/۵۷۱) هست . نسخهٔ ما بفارسی است .

آغاز: بسمله . ابتدای کتاب خافیه جفرجامع واین کتاب محقق است ومنسوب بامام جعفرصادق(ع) وبوی ازامیرالمؤمنین (ع) رسیده‌است وازرسول (ص) باملانبشته است وبعضی میگویند که آن را ازخزانهٔ علم سلیمان پیغمبر ... بیرون آورده‌اند و ازآنجا بآصف بن برخیا افتاده است ... وبوی ازذوالقرنین نقل کرده وذوالقرنین ازصحف انبیا

نوشته است وایشان ازسفر آدم (ع) یافته‌اند بتوفیق باری تعالی. فصل بباید دانستن که حروف معجم سی‌ودوحرف است.

انجام: ععقعقعق تمام شد هشتادوشش نام تاج میثاقهم ازباب متصل بکلام غشب والله اعلم بالصواب ۱۲۳۰ قوبل من البداية الى النهاية بيد علی الحسینی الخویی.

[۲۵۹ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ ،
کاغذ فرنگی - جلد ندارد .
۳۵گ۱۶×۲۱/۵ - ۱۶س۹/۵×۱۵ .

الخبر الواحد (رسالة فی العمل...)

دراین رساله ازحجیت خبرواحد درفقه شیعی گفتگوشده‌است. درذیعه(۶:۲۷۰) ازرسالهٔ حجیة الاخبار بدرالدین عاملی وشیخ قاسم عاملی وابن ابی جمهور وسراب تنکابنی وسیدمعزالدین محمد قزوینی یادشده است.

آغاز: بسمله وحمدله وبعد فهذه کلمات یسیرة فی العمل بخبر الاحاد اعلم وفقك الله تعالی ان کل من نظر فی الاحادیث وتاملها حق التأمل.

انجام: سبیلا الی الخلاص من تبعات یوم المعاد والحمدلله رب العالمین... اجمعین.

[۱۴ - د]

ش۶دفتر (۳۱۱پ-۳۱۴ر) نستعلیق سدهٔ۱۱، در۳۱۴ پ - ۳۱۵ پ بحثی‌است از نمازآدینه بعربی

خداوندنامه

ازفتحعلی‌خان‌صبای کاشانی‌است‌وتاریخ‌مذهبی اسلام‌است تاداستان«لیلة‌الهریر» دربیش‌ازسی‌هزاربیت (منزوی ۲:۶۱۰ ذریعه ۷:۱۴۲ - حماسه سرایی چ۱ ص۳۸۵ - سپهسالارش۱۶۴و۳۱۹).

آغاز:

بنام خداوند بینش نگار
خرد آفرین، آفرینش نگار

انجام:

کشان جان روشن بمینو دراست
دگر هوش ها خار تند آذراست

[۳۷ - ب]

نستعلیق محمدحسین بن محمدابراهیم در۱۲۷۴ (6554) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی ضربی .
۲۷۴گ۲۱×۴۴ - ۲۲س۱۴×۲۵ .

خزان وبهار

قاضی میرزا محمد شریف کاشف شیرازی پسرشمس‌الدین محمد این کتاب را در یك مقدمه و چهارده اساس و یك خاتمه نوشته ودرآن از فرج بعداز شدت و جز آن بهره برده است. این کتاب درپایان شعبان۱۰۶۰نوشته شده وبچاپ رسیده است. درآن داستانی دربارهٔ شاه عباس آمده است. اومؤلف سراج منیراست وسر گذشت او در پایان همین خزان و بهار آمده است (ذریعه ۷ : ۱۵۱ - مشار ۶۰۴ - تاشکند ش ۲۰۵۱).

آغاز: چمن‌آرای فرج بعدازشدت درخزان وبهارروزگارلطف‌شامل حضرت سبحانی است.

انجام:

بتاریخ وی گفت رای رزین
که باید خزان وبهاراین‌چنین

[۴۸ - ب]

ش۲دفتر (۴۰ پ - ۱۰۴ پ) نستعلیق روزیکشنبه ۲ج۱۴۳۹/۲ ، عنوان شنگرف .

[۶۳ - ب]

ش۳دفتر (۷۱پ-۱۳۶ر) نستعلیق ۱۱۲۰ عنوان ونشان شنگرف.

[۱۸۱ - ج]

ش۱دفتر (۱-۱۴۷) نستعلیق ع۱۲۱۸/۲ ، عنوان ونشان شنگرف (3400s) .
کاغذ فرنگی کبود - جلدتیماج قهوه‌یی .
۱۴۹گ۱۶/۵×۲۲ - ۱۴س۹/۵×۱۶ .

خلاصة الاشعار و زبدة الافکار

ازمیرتقی‌الدین محمد (محمود) بن‌شرف‌الدین علی حسینی کاشانی (در گذشتهٔ ۱۰۲۲ یا ۱۰۲۴) که دریك مقدمه و چهارفصل وچهار رکن ویك خاتمه و بنام شاه تهماسب وابوالفتح سلطان محمدصفوی از آغاز سال۹۹۳تانزدیکیهای سال۹۹۹همهٔ آن یا بخشی‌از آن راتألیف کرده است (۶۱ر). اومؤلف « مآثرالخفریه » است دربارهٔ کاخها وساختمانهایی که آقاخفرای نهاوندی فرمانروای کاشان بدستور شاه عباس بزرگ ساخته است (مآثررحیمی) اوشعرهای مولانا محتشم را دردیوانی بدستورخوداو گرد آورده‌ودیباچه‌ای برآن نوشته‌است‌وخودهم شعرهایی‌سروده است.شیخ‌علی‌نقی کمره‌یی ازاین خلاصهٔ کاشانی گزینی‌ساخته‌وبراو گران‌آمده وازاو آزرده شده وباهم گفتگوها داشته‌اند. از این کتاب چند نسخه‌ای در ایران هست مانند نسخهٔ مجلس ش ۳۳۴ (۲ : ۱۹۵) ونسخهٔ بخشیدهٔخسروفیروز بمجلس ونسخهٔ صادق انصاری ونسخهٔ دکتر بیانی ونسخهٔ ش ۴۰۷۸ ملك (ذریعه۹:۱۷۳- وزارت‌اقبال ص۳۲۸ - استوری ۱:۸۰۳) درعرفات العاشقین تقی‌الدین اوحدی لنبانی سپاهانی از اویاد شده است .

دراین کتاب (نسخهٔ ش ۵۹ج) ازسالهای :

۹۹۰ (گ ۲۹۱ پ و ۲۸۹ ر) ،
۹۹۱ (گ ۱۰۳ پ س ۱ و ۱۱۵ ر) ،
۹۹۵ (گ ۲ ر) ،
۹۹۷ (گ ۳۵۷ پ) ،

۹۹۹ (یا ۹۸۹) (گ۱۲۱پ) یادشده‌است.

درآن آمده که‌شاعری‌ذخیرهٔ خوارزمشاهی‌وتاریخ طبری و کلیله ودمنه وروضة الشهدارا بنظم‌درآورده‌است، نزدیك بدویست‌هزاربیت(۲۷۶ر).همچنین‌ازاهل‌نقطه‌درآن یاد شده‌است(۹۶پ‌و۱۱۶ر‌و۳۱۹روپ) واینکه « درشعرسه‌تن پیمبرانند »(۱۹۳a)واز ستم‌ظریفی(۳۴b و ۵۵ a)وستم‌ظریفان(۶۴ a و۲۹۲ b) وستم‌ظریفی(۶۴a و۳۳۵ a) مرحوم اقبال برای نسخهٔ ۵۹ ج ما فهرستی نوشته که اینك می‌بینیم:

محتشم ۱-۳۱
ذهنی ۳۲
مولانا مقصود ۳۲ b
شجاع ۳۳
مولانا همدمی ۳۴ b
میرمسعود ۳۵ h
مولانا مشفقی ۳۶
مولانا گلشنی ۳۶ b
مولاناحیدرطهماسبی ۳۷ b
مولانا ادهم ۳۸
قاسم بیك‌حالی ۳۸ bis
ضمیری ۴۰
زین‌الدین علی‌نیکی۵۵
مولانا حزنی ۶۰ b
میرصبری ۶۲
قاضی نورالدین ۶۴
مولانا شرف ۶۵ b
خواجه افضل‌الدین محمدترکه ۶۶
میرشجاع‌الدین محمودخلیفه ۶۷ b
امیرجلال‌الدین حسن ۶۸
میرزا تاج‌الدین حسن صاعدی ۶۹ b
میرمرتضی رفیعی ۷۰
آقاشاهکی ربانی ۷۰ b
آقا ملك معرف ۷۱ b
خواجه محمد رضا فکری ۷۲
مولانا کلامی ۷۳
- مولانا جلال سپهری ۷۳ b
- مولانا محمد مرشدی ۷۶ b
مولانا قاسمی ۷۷ b
عطائی ۷۹ b
مولانا داعی ۸۰ b
غازی ۸۱
مولانا باباشاه ۸۱ b
مولانا شکیبی ۸۲
- مولانا نذری ۸۲ b
شعرای قزوین (اصل‌پنجم)
سلطان ابراهیم میرزا ۸۴ b
سلطان مصطفی میرزا ۸۷

بدیع‌الزمان میرزا ۸۷
سلطان حسن میرزا ۸۷ b
میرزا سلمان ۸۷ b
قاضی حسن عبدالرزاق ۸۹
حاجی اسمعیل بخشی ۸۹
علی بیک ده ۸۹ b
مولانا فروغی ۸۹ b
کاکا ۹۰
قاضی میرک ۹۰
مولانا طبخی ۹۰
مولانا ساحری ۹۰ b
شیخ محمد امین ۹۰ b
میرزا جعفر ۹۰ b
پادشاه قلی ۹۱
محمدی بیک قاجار ۹۱
میرفارغی ۹۱
حاجی بیک ۹۱
میرفیضی ۹۱ b
مولانا حیرتی ۹۱ b
سید هاتفی ۹۱ b
عزیزی ۹۱ b
شعرای گیلان (اصل ششم)
خان احمد میرزا ۹۲
مقصود ۹۴
مولانا حیاتی ۹۶
مولانا نعمتی ۹۷
مولانا نگاهی ۹۷ b
مولانا محمد رموزی ۹۸
میرزا جلال‌الدین محمد ۱۰۱
مولانا زین‌الدین مسعود ۱۰۲ b
مولانا ضیاء الدین محمد ۱۰۵ b
میر بهاءالدین حیدر معمائی ۱۰۶
میر معزالدین محمد ۱۰۸ b
خواجه امین‌الدین محمد ۱۰۹ b
میرزا حسابی ۱۱۰ b
قاضی محمد باقر ۱۱۲ b
میر رکنی امربن مسعود ۱۱۳
میر یعقوبی ۱۱۳ b
مولانا جمال‌الدین محمد ۱۱۴
میر نظام‌الدین هاشمی ۱۱۵
مولانا محمدفهمی ۱۱۶
میرعلی اکبر الشهیر بتشبیهی ۱۱۹ b
مولانا شجاع‌الدین غضنفر ۱۲۱ b
مولانا ظفرالدین حسرتی ۱۲۴
مولانا قبول‌الدین حاتم ۱۲۵ b
مولانا رضائی ۱۲۸
مولانا شرف ۱۳۰ b
مولانا فخری ۱۳۱ b
مولانا عبدالغفار ۱۳۲ b
قاضی محمد ۱۳۴

خواجگی عنایت ۱۳۴ b
مولانا شعوری ۱۳۵ b
مولانا جلال الدین مسعود ۱۳۶
شعرای کاشان (فصل دوم از اصل اول)
مولانا شجاع ۱۳۶ b
شعرای تبریز (اصل هفتم)
مولانا حقیری ۱۳۹ b
مولانا نثاری ۱۴۰ b
مولانا خواری ۱۴۱ b
مولانا شکیبی ۱۴۲
خواجه امیر بیک محمد ۱۴۲ b و ۱۵۰ b
میرزا کافی ۱۴۲ b
محمود بیک سالم ۱۴۲ b
مولانا طوفی ۱۴۳
مولانا وصالی ۱۴۵
مولانا برگی ۱۴۵
مولانا حیدری ۱۴۵ b
مولانا فردی ۱۴۶ b
میرزا صادق ۱۴۷
مولانا صبوری ۱۴۷ b
مولانا ثباتی ۱۴۸ b
مولانا فانی ۱۴۸ b
مولانا معروف ۱۴۹
مولانا بزمی ۱۴۹
جانبی ۱۴۹
طفیلی ۱۴۹
قومی ۱۴۹ b
مولانا عجزی ۱۴۹ b
مولانا وقوعی ۱۴۹ b
جعفری ۱۵۰ b
مولانا صافی ۱۵۰ b
ـ خواجه امیر بیک محمد ۱۵۰ b
چلپی بیک ۱۵۱
میرمحمدباقر اشراق ۱۵۳
محمودبیک فسونی ۱۵۴
مولانا کمال‌الدین حسین سهوی ۱۵۵ b
قاضی وافی ۱۵۶ b
مولانا جانبی ۱۵۷
حسن بیک عجزی ۱۵۷
مولانا صیرفی ۱۵۸
حکیم ابوطالب ۱۵۸
افضل‌الدین خاقانی ۱۵۹ـ۱۹۳
حکیم اوحدالدین انوری ۱۹۳ـ۲۲۶
ابوالمجد مجدود بن آدم السنائی
۲۲۶ b ـ ۲۴۴ b
انتخاب قصیدهٔ سهیلی ۲۴۵
ملک‌الشعراء فخری صفاهانی ۲۴۵ b
مولانا عرفی ۲۵۴
شعرای یزد و کرمان (اصل هشتم)
مولانا وحشی ۲۵۹ b

قاسم بیك قسمی ۲۷٤
کامی ۲۷۵
مولانا عبدی ۲۷۵
میرنجدی ۲۷۵
میرشاه حسین ساقی ۲۷۵ b
مولانا قوامی مکرر ۲۷۵ b
شعرای کرمان وهندوستان
(فصل‌دوم ازاصل‌ششم)
امیرشمس‌الدین محمدصدر ۲۷٦
سیدابوالقاسم کاهی ۲۷٦ b
مولانا نیازی ۲۷۸
یاد گاربیك حالتی ۲۷۸ b
محمد حسین بقائی ۲۷۸ b
فدائی ۲۷۹
مسیح ۲۸۰
شعرای شیراز (اصل‌نهم)
مولانا شرف‌المتخلص بغیرتی ۲۸۹ b
مولانا قیدی ۲۹۱ b
مولانا قدری ۲۹۲
مولانا عالمی ۲۹۲
مولانا عرفی ۲۹۲ b
خواجه عبدی بیك ۲۹۳
مولانا احمد۲۹۳
مولانا فزوغی ۲۹۳ a
مولانا حمدی ۲۹۳ b
مولانا عیشی ۲۹۳ b
مولانا رسوائی ۲۹۳ b
مولانا صبوحی ۲۹۳ b
مولانا صافی ۲۹٤
میرغریبی۲۹٤
نوروزشاه ۲۹٤
مولانا حامدی ۲۹٤
مولانا مایلی ۲۹۵ b
مولانا راستی ۲۹٦ b
مولانا بیکسی ۲۹۷
امیرمعین‌الدین‌اشرف شهیربمیرزا
مخدومی شریفی ۲۹۷ b
شیخ‌ابوالقاسم ۲۹۸
حافظ نامی ۲۹۸ b
مولانا صحیفی ۲۹۹
مولانا انیسی ۳۰۰
مولانا پناهی ۳۰۰
مولانا مکتبی ۳۰۰
شیخ‌ابواسحق ۳۰۰
مولانا لطفی ۳۰۰
میرمحمود طرحی ۳۰۰ b
مولانا نطقی ۳۰۰ b
شعرای همدان (اصل‌دهم)
مولانا هلاکی ۳۰۷ b
مولانا رشکی ۳۰۹

مولانا علی نقی ۳۱۰
مولانا حجابی ۳۱۲
مولانا فکری ۳۱۲ b
قاضی علائی کرهرودی ۳۱٤ b و۳۱۷
میرمغیث ۳۱۳
قاضی حسین ۳۱۳
مولانا طاعتی ۳۱٤ b
مولانا حشمتی ۳۱۵
حافظ مراد ۳۱۵ b
مولانا سرودی ۳۱۵ b
مولانا طاعتی ۳۱٦
قاضی علائی کرهرودی ۳۱۷ و۳۱۲ b
میرمغیث‌الدین ۳۱۷ b
قاضی حسین ۳۱۷ b
مولانا تاجری ۳۱۸
مولانا شوخی ۳۱۸
مولانا خفری ۳۱۸
مولانا تابعی ۳۱۸ b
مولانا فردی ۳۱۹
مولانا علی واصلی ۳۱۹ b
عین‌الزمان ۳۱۹ b
سیدمحمد ۳۱۹ b
مولانا طرزی ۳۲۰
مولانا روحی ۳۲۰ b
مولانا صیقلی ۳۲۱
شانی تکلو ۳۲۲ a
مولانا نفیس‌الدین شانی ۳۲۲
بدرجاجرمی ۳۲٦ (ترجمهٔ قصیدهٔ نونیهٔ
بستی‌از او۳۲۹ a ـ ۳۳۰ a)
قصاید ملاعلی نقی ۳۳۱
قصاید مولانا فهمی ۳۳٤
نثرونظم مولانا رشکی ۳۳۵
مولانا محمدباقر خطاط کاشانی ۳٤٦
ظهوری ۳۵۰
مولانا محمد اقدس ۳۵٤ b
مولانا مخلصی ۳۵۷

در نسخه ش ۱۰٤ ب مانزدیك ۳۵۰۰۰۰ بیت آمده است وسر گذشت‌شاعران نیز درآن هست .

آغاز: جواهرحمد وثنائی که مفرح قلوب اصحاب دین مبین و فتاح ابواب صدورارباب عشق متین تواند بود اما بعد چنین گوید بندهٔ کمینه تقی‌الدین محمد بن شرفاالدین‌علی الحسینی دراینوقت که این نو باوه که مسمی است بخلاصة الاشعار وزبدةالافکار بمکمن ظهور رسید و تذکرة الشعرا ومجالس النفایس‌ومکارم‌الاخلاق را ...

میمون نهان پدید شده .

[۱۰۴ - ب]

ش ۱ دفتر (۱ پ - ۲۵۹ ر) نستعلیق سدهٔ ۱۰ ، عنوان شنگرف وگویا نسخهٔ اصل است چه برخی ازجاها سفید مانده ودرحاشیه هم نوشته شده است .

کاغذ سمرقندی - جلدتیماج سرخ ضربی .

۴۶۴ گ ۱۹×۲۵ - ۲۵س ۱۳×۱۸ .

[۵۹ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان شنگرف ، نسخه درپاریس در ۲۸/۱۰/۲۷ دردست عباس اقبال بوده است. قزوینی این نسخه را دیده ویادداشتهایی برآن نوشته است واقبال برآن یادداشتی نوشته و فهرست کرده است.

آغاز : وتشریف سلطنت دربارگاه احدیت اومی‌بخشند تااساس ارکان جهان نهاده .

انجام : هرگز مطاع مهرومحبت چنین نبود .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج قهوه‌یی ضربی مقوایی .

۳۶۸ گ ۱۷/۵×۲۴ - ۲۵س ۱۲×۱۸ .

خلاصة الترجمان فی تأویل خطبة البیان

ازخواجه ابومحمد محمودبن محمد دهدارعیانی شیرازی (۹۴۷_۱۰۱۶) است (دانش ۲۲۵۷ - ذریعه ۷ : ۲۱۹) .

آغاز: بسمله . الحمدلله‌الذی خلق‌الانسان‌وعلمه‌البیان ... وبعدچنین گوید پیکر گفتاروصورت دیوارابو محمد محمود ملقب بدهدار.

انجام : وصلوات وسلام برحضرت رسالت پناهی و اهل بیت اوسیما صاحب‌الخطبة صلوات‌الله وسلامه علیهم (قصیده در کتاب ناتمام بود نوشته نشد).

[۱۲۸ - د]

ش ۱ دفتر (۲ پ - ۵۹ پ) نستعلیق ونسخ محمودبن میرزا محمدعلی گرگانی در ۱۲۷۱ ، جدول زرین ، قصیدهٔ پایان رساله را نویسنده ننوشت ، همه دفتربیك خط است (33967).

کاغذ فرنگی‌آهارمهره - جلدتیماج عنابی‌ضربی.

۱۷۳ گ ۱۲/۵×۱۹ - ۱۴س ۷×۱۴ .

خلاصة الحیوة (الحیوان)

ازملاابوجواد احمدبن قاضی نصرالله دیبلی تتوی سندی (کشتهٔ درلاهور بسال ۹۹۶) که بنام وزیرحکیم ابوالفتح‌عبدالرزاق گیلانی پزشك اکبرشاه ساخته‌وبگواهی دیباچهٔ آن باید دریك فاتحه دارای پنج فتح ودردومقصد باشد ویك خاتمه:

مقصد۱ فیلسوفان پیش ازاسلام .

مقصد۲ فیلسوفان پس ازاسلام .

خاتمه دربیان مذهب میان دوملت .

ولی‌بانجام‌نرسانده‌ونسخه‌هاتاپایان سر گذشت‌سقراط را دارد چنانکه‌درمجالس المؤمنین‌هم آمده: «رساله دراحوال حکمامسمی بخلاصة‌الحیوة وآن تمام نشده»(پایان مجلس ششم درسر گذشت همین تتوی) .

(استوری ۱ : ۱۱۱۰ - مجلس ش ۵۴۱ فهرست۲ : ۳۱۹ - ریو ش Or1904,4 ج ۳ : ۱۰۳۴ - ذریعه ۷ : ۲۲۶ - مصفی‌ص۲۵ و ۷۳ - دانش ص ۲۴۴۲) .

این رساله بفارسی وازروی نوشته‌های حنین‌بن اسحاق و ابن‌القفطی و ابن ابی اصیبعه وشهرزوری ساخته شده ودرآن از بیهقی وطبقات‌الامم قاضی صاعد اندلسی هم یادشده است . کتاب مانند همهٔ این کتابها دربارهٔ تاریخ فیلسوفان یونان‌است آمیختهٔ باافسانه‌های اسرائیلی .

درنسخهٔ مجلس چنین آمده :

«اما مقصد اول‌مشتمل است برذکرحکمایی که‌قبل‌ازظهورانوارملت‌محمدی... بودند (گ ۵۲ پ نسخهٔ ما) ومقصد ثانی درذکر حکمایی که درزمان اسلام بوده‌اند خواه بحلیهٔ اسلام وایمان محلی شده باشند وخواه بریکی‌ازادیان سابقه‌باشند» .

پس‌ازسر گذشت هرفیلسوفی گفتاری ازآنها هم هست و نسخهٔ مجلس نیزمانند نسخهٔ ما درسر گذشت سقراط بپایان میرسد .

عنوان مطالب که‌درنسخهٔ ما دیده میشود:

فتح چهارم درذکر خلاصهٔاقوالی که دربیان ابتدای ظهورصناعت طب در کتب قدما مسطوراست (ص۱۶):

فتح‌پنجم درذکرحدودولایت یونان (۴۵).

مقصداول‌ذکرحکمای‌پیش‌ازمحمد (۵۲).

آغاز نسخهٔ ما: بسمله. امابعد. واین مجملی ازاعتقاد فلاسفهٔ‌دهریه مذکور میگردد ومخفی نماند که معتقد دهریه‌آنست که‌عالم‌منحصر است بمحسوسات (دیباچه وسه فتح نخستین فاتحه راندارد).

انجام: این بود آنچه از روی تاریخ الحکمای حنین ابن اسحق و جمال‌الدین ابوالحسن علی‌بن یوسف قفطی و طبقات الاطبای سعدی خزرجی وتاریخ‌الحکمای شهر زوری گفته‌آمد الحمدلله اولا و آخرا وباطنا وظاهرا (اللهم اغفرلمؤلفه و کاتبه وقاریه بمحمدوآله).

[۱۰ - د]

نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان ونشان وجدول شنگرف،در۲۵۵ ص (34137).
کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی.
۱۶۰گ ۱۱×۲۰ - ۱۷س۶/۵×۱۴/۵.

خلاصهٔ عباسی

گزیده‌ایست ازسنگلاخ میرزا محمدمهدی‌خان پسر محمد نصیر استرابادی منشی نادرشاه که فرهنگی است ترکی بفارسی و محمد بن عبدالصبور خویی برای ابوالنصرشاه عباس میرزای نایب‌السلطنه (م۱۲۴۹) این گزین را کرده و در دیباچه از خود وعباس میرزا ونام کتاب یاد کرده است.

(منزوی۲ :۲۷۵-مجلس۳:۱۱۱ - دانشمندان آذربایجان ص۱۲۲ - سپه۲:۱۷۳- ذریعه ۷:۲۲۹).

آغاز: بسمله. الحمدلله‌الذی‌جعل‌الناس شعوباوقبائل‌لتعارفوا...امابعد برخاطرملکوت‌ناظربندگان سکندرشان.

انجام: سفرلات و بارجایا دورغان بختم (صورت اتمام پذیرفت این خلاصهٔ عباسی که مختصری از سنگلاخ میرزا مهدیخان مرحوم است یوم یکشنبه نوزدهم شهررجب المرجب سنهٔ ۱۲۵۲).

[۱۰۰ - ج]

نسخ روز یکشنبه ۱۹ رجب ۱۲۵۲،عنوان شنگرف.
کاغذ فرنگی نخودی - جلدتیماج مقوایی عطف تیماج سبز.
۱۱۸گ ۱۵×۲۲ - ۱۸س۸/۵×۱۵.

خلسه یاخوابنامه

ازمحمدحسن‌خان اعتماد السلطنه است و نکاتی فراوان در بارهٔ تاریخ سیاسی خاندان قاجار دارد و رازانحطاط ایران درآن آشکارمیگردد.

(مشارص۶۱۷ - ذریعه ۷:۲۶۷).

آغاز: بسمله تبارك وتعالی. دراوائل سال هزاروسیصدو ده از تاریخ عرب ... ناصرالدین‌شاه ... سفری بعراق عجم نمود.

انجام: تواضع‌نکنم وشرایط.

[۱۶۸ - ج]

نستعلیق دکترقاسم غنی در۹اردی‌بهشت ۱۳۱۲خ‌درمشهد باجوهر از روی نسخهٔ اصل خط‌میرزا محمدحسین خان فروغی‌ذکاء الملك‌که باشرف‌السلطنه زن مؤلف وازوبشوهردوم او نایب‌التولیه عرب (در۱۳۱۳) وازوبپسرش مؤید ثابتی رسیده بود(53960).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج سبزضربی.
۱۴۷گ۱۲/۵×۲۱ - ۱۹س۱۰×۱۷.

خمسهٔ دهلوی

ازمیرابوالحسن خسروبن سیف‌الدین محمودبلخی دهلوی (۶۵۱-۷۲۵)وشامل مطلع‌الانوار وشیرین وخسرووومجنون ولیلی وآیینهٔ اسکندری و هشت بهشت است.

(مجلس ۳:۱۸۵ - سپه ۲:۵۱۶).

[۲۱۷ - ج]

نستعلیق حیدرقلی درمتن وهامش،عنوان‌شنگرف،آغازافتاده ، مطلع‌الانوار در نسخه‌هست‌وخسرو وشیرین ولیلی ومجنون مورخ ع۹۲۰/۱ وهشت بهشت مورخ ج۶/۹۲۰/۱ (6561)
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی.
۲۱۷گ۱۴×۲۲ - ۱۷س۹/۵×۰۱۷

[۲۳۹ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ درمتن وهامش،عنوان شنگرف،جدول زرولاجورد،سرلوح و میان سطر های آغازهردوبخش زرین ، دراین نسخه لیلی‌ومجنون است (۳ پ - ۴۷ ر) واسکندرنامه (۴۸ پ - ۱۳۰)
نشانهٔ قزوینی : IV46 (22706) .
کاغذ سپاهانی ــ جلدتیماج تریاکی‌ضربی مقوایی.
۱۳۱گ۱۴×۲۴ - ۱۵س۸×۰۱۷ .

[۲۵۷ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۹ ، زین‌العابدین ذوالقدرقزوینی دردولتسرای نائب‌السلطنه نسخه‌راکامل ساخته ودر۲۲ محرم ۱۲۳۶ نوشتن‌آن را بپایان رسانده است ، عنوان شنگرف ، چنین است فهرست آن :
۱ــ مطلع‌الانوار مورخ یکم شعبان‌گویاسال ۸۵۹ .
۲ــ شیرین وخسرومورخ شعبان ۸۵۹ .
۳ــ مجنون‌ولیلی مورخ ۱رمضان ۸۹۹ .
۴ــ هشت بهشت بخط‌کهن‌وکامل شده در۲۱شوال ۱۲۳۵ .
۵ــ آیینهٔ اسکندری بخط تازه ۲۲ محرم ۱۲۳۶.
مالك حاجی‌آقا محمدبن احمدگرجی ، چند مهردرنسخه هست (51004) .
۲۴۱گ۱۶×۲۴ - ۱۸س۱۲×۰۱۸
کاغذ سمرقندی وفرنگی - جلدتیماج حنایی مقوایی.

خواص و منافع

درصفحهٔ‌عنوان‌نسخهٔ‌ما آمده «خواص‌المنافع‌المجموعات» واین‌نسخه‌شش‌فن‌است ومتن کهن فارسی بسیارارزنده ایست و از فهرست مطلبهای آن (آغازنسخهٔ ما)ارزش آن آشکارمیگردد :

الفن الاول اندرنگاهداشتن تن درستی:

مقالت اول اندردانستن نیك وبدهوا وفعل هریك واحوال مسکنها.

مقالت دوم اندرشناختن نیك وبدآبها ومضرت ومنفعت آن .
مقالت سوم اندرشناختن نیك وبد غذاها وانواع آن وخاصیت هریك.
مقالت چهارم اندرشناختن طبع وخاصیت حبوبات وفواکه وحلوات و غیرها .

الفن الثانی اندراحوال زهرهاودفع مضرت آن :

مقالت اول اندراحتیاط کردن تااگرزهری دهند اثرنکند.
مقالت دوم اندرانکه‌چگونه‌توان دانست که زهر کدام نوع داده‌اند.
مقالت سوم اندریاذ کردن داروهایی[که] مضرت زهرها دفع کند.
مقالت چهارم اندریاذ کردن انواع زهرها ازمعدنی ونباتی و گرم وسرد .
مقالت پنجم‌اندریاذ کردن‌زهرهای حیوانی‌و گزیدن ماران و جانوران‌زهرناك.
مقالت ششم اندر یاذ کردن دارو هایی که بر خویشتن طلی کنند تا جانوران زیان کاردور باشند .

الفن الثالث اندرعلم جواهرواحجار

مقالت اول اندرشناختن در و معدن‌آن وجلی داذنش .
مقالت دوم اندر شناختن اجناس یاقوت و معدن آن و خاصیت و قیمت هر یك واصلاحش .
مقالت سوم‌اندرشناختن زمرد ومعدن‌آن .
مقالت چهارم اندر شناختن پیروزه وجایش .
مقالت پنجم اندرشناختن بیجاده و بدخشان وعقیق .
مقالت ششم اندرشناختن‌انواع احجاروخاصیت هریك .

الفن الرابع اندرعلم فلاحت

مقالت اول اندرشناختن هنگام زراعت وتدبیراین که ایزد تعالی‌زرع رانگاه دارد ازآفت .
مقالت دوم اندرآنکه چه کند تاخدای تعالی دانه بسیارده‌د.
مقالت سوم اندرشناختن زمین نیك وبد ومیانه وعلامت‌آن زمین که‌آبش شور بود یانه در چاه .

مقالت چهارم اندر آنکه چون کند تا کشتها و باغها و بستانها زود برسد .
مقالت پنجم اندر حیلت آنکه ایزد تعالی غله‌ها درجاهها از آفت نگاهدارد.
مقالت ششم اندرجاه کردن غله را تا از آنچه درانبارها کرده باشند زیادت‌شود.

الفن الخامس اندرخواص و منافع

مقالت اول اندرطبایع و منافع مردم .
مقالت دوم اندرمنافع وحوش وسباع وبهایم .
مقالت سوم اندرمنافع طیور .
مقالت چهارم اندرمنافع هوام وحشرات .
مقالت پنجم اندرمنافع اشجارواثمار .
مقالت ششم اندرمنافع نبات وازهار.

الفن السادس اندر چندنوع ازفواید

مقالت اول اندربرداشتن نشانها .
مقالت دوم اندرآب دادن تیغها.

مؤلف برخلاف‌بیرونی درجماهر بلکه‌مانندتیفاشی می‌نویسد که زمرد راچون برابرچشمان‌افعی‌بدارند بدرآید. نسخهٔ ما ازمیانه افتاد گی‌دارد (مانند میانهٔ‌دوبرگ ۳۲و۳۳) ودرپایان مقاله ۳ فن ۳ از مقالهٔ ۲ فن ۷ ودرپایان مقالهٔ ۶ فن ۳ از مقالهٔ ۶ فن ۱۰ یاد شده است . پس این رساله ده فنی باید داشته باشد و فنون درخودرساله هم شماره ندارد .

آغاز افتاده از نیمهٔ مقاله یکم فن اول : حالهای اهل مسکنهای مشرقی ومغربی همچون حال بادهای مشرقی ومغربی باشد... مقالت دوم : اندر شناختن نیك و بدآب ها و منفعت و مضرت آن ، بباید دانست که‌آب خالص سردوتراست وباشد که گرمی و سردی عرضی پذیرد بسبب نزدیکی آتش و گرمی و سردی هوا و هر گز خشکی نپذیرد .

انجام : واگربرآسان‌شب بمااند(؟)چون استره و کاردبروزنند کی تیزشود کند گردد و هیچ‌نبرد . والله اعلم . تم‌الکتاب بعون‌الله‌وحسن توفیقه علی‌یداضعف عبادالله تعالی حسن‌بن حاجی‌علی‌القریمی‌المجلد حامدا لله تعالی فی تاریخ ثامن شهرربیع‌الاول ... (پاره‌شده) .

[۵۱ - د]

نسخ سدهٔ ۹و۸ حسن‌بن علی قریمی مجلد،عنوان وجدول شنگرف،آغازافتاده وفهرست راکامل ندارد وتامقالهٔ ۶ فن ۲ درفهرست دیده میشود . فنون درمتن شماره ندارد .
درصفحهٔ عنوان‌آمده : «هذاالجزء فی ست الفنون والمقالات بعون‌الله وحسن توفیقه».
در برگ ۱ رنامه‌ایست بترکی‌از خلاص مولی‌سادینك خلافه ونامه‌ای از دیگری،دربرگ ۱پ-۲پ‌بندیست بفارسی: «بسمله . وبه‌العون . مطلع انوارتراجم احادیث صحیحةالاسناد ومصدر اسرارکلمات بدیعة الاقتصاد مشعراست بحمد خداوند واجب الوجود ... پیش خلق‌آب‌روی خویش ببرد. تمت‌بعون‌الله تعالی وحسن توفیقه سنهٔ۹۳۱» بخط نستعلیق (34168) .
کاغذ سمرقندی - جلدمقوایی.
۳۶گ۱۳×۱۸ - ۱۵س۹×۰۱۳

داستان بوذاسف و بلوهر

این داستان بروایت از ابن بابویه دراین رسالهٔ فارسی آمده است در پایان آن هشت تمثیل است از اخبارشیعی .
ترجمهٔ‌فارسی‌سرهٔ این داستان ازسیدعلی‌رضاریحان‌ازروی‌نوشتهٔ‌ابن‌بابویه‌وبنام بلوهرجدا گانه‌در۱۳۱۵خ‌بچاپ رسیده است(دانش‌فهرست‌نامها-مشارص۲۳۱و۲۳۴).

[۱۴۳ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۲،عنوان شنگرف (33889).
کاغذ فرنگی سفید وکبود - جلدتیماج عنابی.
۶۱گ۱۵×۲۲ - ۱۷س۸/۵×۰۱۶/۵

داستان دخمهٔ انوشیروان

این داستان در جام گیتی‌نما یا عجایب نامه یا عجایب المخلوقات و غرایب

الموجودات درالرکن السادس فی‌عجایب الصور فصل فی‌ذکر القبور وعجائبها آمده (گ ۲٦٤ نسخهٔ آقای دکتر اصغر مهدوی) و در ترجمهٔ فارسی جاویدان‌خرد تألیف محمدحسین‌بن حاجی‌شمس‌الدین مورخ ۱۰٦۵ (ش۱۱۱ مجما) که در ۱۲۹٤ بچاپ رسیده است (ص۱۷۵ـ۱۸۵) هم دیده میشود. نسخه‌ای از آنهم در کتابخانهٔ سپهسالار (ش ۱۵۰۲/۲) هست و آن تااندازه‌ای مانند نسخهٔ ش ۲ ـ د است.

ایندا‌ستان نزدیك است‌بداستان انطیوخوس که دردیباچهٔ ذخیرهٔ اسکندردیده میشود (دانش ص۹۷۰).

چنانکه آقای‌مینوی در یادداشتهای‌خودنوشته‌اندازاین داستان درراحة‌الصدور (ص۷۲) وقابوس‌نامه (۳٤) ونصیحة‌الملوك (ص۷۲) وروضة اولی الالباب (گ ۷۱و۷۲ نسخهٔ ایشان) و حکایات قلیوبی (چاپ کلکته حکایت۱٤٤) وروایات داراب هرمزد (۲٤۰:۲) بنام داستان مرغوزن نوشیروان عادل واخلاق محسنی (ص٦٦باب۱۵) یاد شده است.

ایندا‌ستان درعجائب‌المخلوقات چنین است:

چون مأمون بخلافت بنشست علما را حاضر کردی وقصه‌ها و شگفتیهای عالم پرسیدی. دانای گفت که نوشروان‌عادل طاقی کرده بود بمداین کس‌آن بیران‌نتواند کردن. واوآنجاآمد تابیند، چیزی شگفت دیده، مردی پیر را پرسید که‌این‌ایوان که ساخت؟ گفت: نوشروان،ومن گور وی‌دانم که کجااست، ویرا برد براهی‌دشخوار وبکوهی برشد، درازی وی پنج فرسنگ، برسروی غاری دید، درآن‌جا خانه‌ای و تختی زرین، ونوشروان رابران جایگه خوابانیده، وتاج بر سر ویاره‌ها در دست، و اندامها آلوده بداروها تباه نشود.

چون مأمون وی را بدید بگریست، وموی بنا گوش سپید دید، عصابه‌یی‌زرین بفت برپیشانی وی بسته، وبران نوشته که:

دنیا بکس نماند، و گیتی یزدان کرد نه من بکوشش، یك ره که عمر نیست من چه خواهش، که گیتی نه‌جاویدمن چه‌رامش.

پس انگشتری که‌دیدبرآن نوشته: انگار که گیتی همه تورا شد، چو گاه‌رفتن

آمد همه نیست شد، پس‌از وفات من‌ملکی اینجا آید وناقصی باوی باشد که درین‌قبه خیانت کند.

مأمون بیرون آمد و تفحص (کرد) خادمی انگشتری بر گرفته بود بران نوشته: هر که را مال نه کامرانی نه، هر کرا زن نه کدخدایی نه، هر کرا فرزند نه شادمانی نه، هر کرا این سه نه هیچ غم‌نه.

(نیزبنگرید به راهنمای کتاب س۳ش۱ص۲٤).

آغاز درنسخهٔ ۲ د که روایت دیگریست:مروی است که روزی‌یکی ازخلفای بنی‌عباس باجماعتی ازارکان خود نشسته بودند.

انجام: وموبدیزدان پرست را مال بسیار داده روانه کرد.

سزای‌حسن عمل‌بین که روز گارهنوز
خراب می‌نکند بارگاه کسری را

(بانسخهٔ چاپی یکی‌نیست).

[۲ ـ د]

ش۱دفتر (۲ پ ـ ۱۰ پ) نستعلیق‌سدهٔ ۱۳، بجز۱٦برگ دوشماره در دفترچندبرگی است‌که درآنها بخط تازه شعرهای فارسی ونثرعربی نوشته‌اند (34113).

کاغذ فرنگی ـ جلد قهوه ضربی مقوایی درون‌سرخ.

۱٦گ ۱۲/۵×۲۰/۵ ـ ۱۱س٦/۵×۱۵.

[۴۳ ـ د]

ش۲دفتر (۲۸ ر ـ ۳۵ر).

آغاز: دخمه شاهنشاه دادگرنوشیروان روزی درپیش امیرالمؤمنین ابوجعفرکه خلیفه‌بوداورا مأمون خلیفه خواندندی (مانند چاپی).

انجام: کردار شاه نوشیروان دادگر (مانندچاپی).

داستان ضریرخزاعی

داستان بکیفررساندن کشندگان حسین‌بن علی (ع) است وبنام شاه سلطان حسین سروده شده است.

نسخهٔ ما گزیده‌ایست‌ازآن وازاشخاص داستان پیداست که ساختگی‌است.

آغاز:

بنام خداوند فرد کریم

که‌اوهست‌جبارحی‌قدیم

خداوندروزی‌ده‌بندگان

برازندهٔ کار درمندگان

انجام:

هزاران درود وهزاران تحف ز ما باد بر پادشاه نجف

[۱۱۳ - ج]

نستعلیق نورالله‌بن‌حبیب‌الله‌مافی بایروندکه‌درقزوین در۷ذی‌قعدهٔ۱۳۰۳ منتخب‌نموده‌است،جدول شنگرف (33888) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ ضربی.

۳٦۵گ ۱۷×۲۲ - ۱۲س۹×۰۱٦

داستان وامق وعذرا

درصفحهٔ‌عنوان نسخهٔ‌ما آمده که‌ازظهیر کرمانی است‌واومیگوید که عزیزی‌این داستان را بنظم‌درآورده ومن‌آن‌را به نثرساختم و او گویا همان ظهیرالدین حسن‌بن ناصرالدین یحیی خطیب کرمانی زندهٔ ۹۲٦ باشد (ذریعه ۹:٦٦۰) در دیباچه از شهر کرمان یاد شده است وپیداست که مؤلف درآن شهرمیزیسته است .

حاجی‌محمدحسین‌شیرازی‌ومیرزامحمدصادق‌موسوی‌نامی‌ودمیری‌سپاهانی‌معاصر شاه‌تهماسب ودر گذشتهٔ نزدیك۹۹۰وفصیحی گر گانی وعنصری هم‌وامق‌وعذرا دارند .

(مجلس۳:٦۹۸ - دیوان هندفهرست نامها - ریو۲:۷۲۱و۸۱۳وذیل آن‌ش۳٤۸)

آغاز: حمدوثنای بی‌عد مخصوص صانعی است که بحکمت کامله ... متمکن ساخت .

انجام: ودیگر کسی‌ازاوقات خبروفات او خبری نداد .

سخن پرداز بزم عشرت انجام حکایتها بآنجا داد اتمام

کسی‌دیگرپس‌ازاین داستانی نداد ازوامق و عذر انشانی

[۶۵ - ب]

نسخ سدهٔ ۱۳ ، عنوان ونشان شنگرف (33823).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی درون قهوه‌یی‌کمرنگ .

۱٦۷گ ۲۰×۳۰ - ۲۳س۱۴×۰۲۱

دستور الفصحا

ازمحمدبن سعدالله‌بن کمال که دربارهٔ‌این کتاب چنین‌می‌نویسد: «شامل انواع لغات پارسی وتازی واصناف معانی الفاظ ترکی‌وتازی واصطلاحات‌غریب ومرکبات عجیب و سخنان پهلوی ودری و کلمات یونانی و رومی و ماوراء النهری که در زبان فارسی» متداول است .

نمونهٔ عنوانهای آن اینست : «باب‌الالف فصل‌الالف» .

کتاب‌پانزده‌هزار بیت‌است‌ودرهرصفحه‌یی‌ازان‌نزدیك‌بسی‌لغت‌یاد گردیده‌است .

آغاز: افتاده: دیباچه فصیح‌اضعف عبادالله المتعال محمدبن‌سعدالله‌بن کمال ... که مدتی است که سودای اجتماع لغات غریب در سویدای دل متمکن بود ... نام این مجموعه دستورالفصحا کرده .

انجام: بیداربیش یك کس . ببروش یك بلست . (تمت.تم. تمام‌شد این نسخه فی‌وقت‌الظهر یوم‌الاربعاء من‌شهر شوال سنة ۱۰٤۲) .

[۷ - ج]

نستعلیق شوال۱۰۴۲ ، عنوان‌ولغتها شنگرف ، یادداشت مورخ ۱۲٦۵ فرهاد میرزا دارد ، ۷۳۷ صفحه است (17735).

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج سرخ مقوایی دورن قهوه‌یی .

۳٦۱گ۱۷×۲۵/۵ - ۲۱س۱۰×۱۸ .

دستورالغة (کتاب‌الخلاص)

ازبدیع‌الزمان‌ذوالبیانین‌واللسانین‌ابوعبدالله‌حسین‌بن‌ابراهیم‌نطنزی(در گذشتهٔ ۴۹۹/۲ج) است .

(منزوی ۲ : ۲۸۸ـ فرهنگنامه‌ها ۱۹ـ سپه۲ : ۱۸۶ـ ذریعه۸ : ۱۶۵ـ ۱۶۶ـ ش ۱/۱۳۴۳ دانشگاه)

[۳۹ ـ ج]

نسخ سدهٔ ۱۱ عنوان شنگرف ، یادداشت تملك ۱۲۷۳ در نجف دارد ، مالك احمدبن علی‌تبریزی و رضابن محمد حسینی‌طباطبایی ومحمدمهدی بن‌علی‌حسینی‌طباطبایی که این کتاب را نمی‌پسندیدند(هامش ص۱) (15744)

کاغذ سپاهانی ـ جلد تیماج سرخ مقوایی .

۲۳۷گ ۱۳/۵×۲۴ ـ ۱۵ س ۸/۵×۱۷

دستور مسیحی

ازمحمد مسیح طبیب فرزند محمدصادق طبیب رازی که بنام‌استاد خوددرچهار مقاله ساخته است .

آغاز: بسمله‌وبه نستعین . حمدی که‌معتکفان صوامع ملکوت‌بزبان تقدیس ادانمایندوسپاسی که متعبدان جوامع جبروت بلسان تعظیم انشا فرمایند .

انجام : براوعیب بودمعذورنباشد.

[۵۴ ـ ب]

ش۱دفتراست(۱ـ۲۴۳)وبخط نسخ میرمحمدحسین‌بن‌میرمحمدرضای‌کاشانی پشت مشهدی درپایان محرم ۱۲۷۵،عنوان و نشان شنگرف ، فهرست در آغاز نسخه هست ، حواشی دارد از حکیم پولاك . (51006).

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج تریاکی .

۲۳۴گ ۲۲×۳۵ ـ ۳۱س ۱۳/۵×۲۵ .

دستورالوزراء

ازغیاث‌الدین‌بن همام الدین خواندمیر است که در ۹۱۵ بانجام رسانده و بنام خواجه محمود ساخته است .

کتاب راآقای سعید نفیسی درتهران بسال۱۳۱۷خ بچاپ رسانده است (ذریعه ۸:۱۷۰ ـ مشار۶۸۴ ـ استوری ۱:۱۰۹۱) .

[۲۱ ـ د]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان شنگرف،صفحه یکم‌نونویس (33875) .

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی ضربی .

۲۳۹گ ۱۲×۴۰ ـ ۱۵س۷×۱۳ .

دفع الغم من الموت (رسالة فی ...)

ازابوعلی ابن‌سینانیست‌بلکه‌ازابوعلی‌مشکویهٔ‌رازی وازطهارة الاعراق اواست . (مهدوی ش ۱۶۸ ـ دانش ۶۶۱) .

[۱۵ ـ ج]

ش۳ دفتر (۱۱ پ ـ ۱۳ پ) .

الدلائل الباهرة فی فقه العترة الطاهرة

ازملا کتاب محمد تقی‌بن شیخ‌محمد احمدی بیالی نجفی‌است دریك‌مقدمه‌وپنج صنف ویك خاتمه ودراصول فقه است وبس (ذریعه ۸:۲۴۷) .

آغاز: بسمله. الحمدلله‌الذی نوربصائرنالاتباع‌اولیائه بالنورالساطع... وبعد فیقول . . . محمد تقی‌بن محمدالمعروف بالملا کتاب الاحمدی البیالی النجفی ...

انجام : ... فی‌التفکرفی‌الخلق والحسدمالم‌یظهربلسان اوید .

[۹ـ د]

نسخ‌عبدالله‌بن محبعلی تویسرکانی دررجب ۱۴۳۸،عنوان شنگرف .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سرخ مقوایی .

۲۵۲گ ۱۴/۵×۲۰ ـ ۱۷ س۸/۵×۱۴ .

ذمیة القصر وعصرة اهل العصر

ازابوالحسن‌علی‌بن‌حسن باخرزی (کشتهٔ ۴۶۷) وسر گذشت وشعرهای‌شعرای عربی زبان است .

درحلب بسال۱۳۴۹ بچاپ‌رسیده‌ولی کم‌دارد. دونسخهٔ ما بایدترجمه‌وسر گذشت ۵۳۷ تن باشد واز آغاز کتاب است تاابومنصورعبدالله‌بن سعیدبن مهدی خوافی وسپس سر گذشت خود باخرزی‌است(چلبی۱ : ۳۹۹- بروکلمن۱ : ۲۴۲ و S ۱:۴۴۶-دیباچهٔ خریدةالقصر قسم عراق چاپ بغداد در۱۳۷۵ ص۸۵) .

آغاز: بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم حسبی‌الله و کفی هومن حسبه احمد الله علی ما اسبغ من اذیال افضاله واشکره علی ما افرغ من سجال نواله حمداً یقتضی کل یوم جدید صنعاً جدیداً و شکراً یمتری کل وقت مزید براً مزیداً واختص نبیه محمدالمحمود طریقه فی‌الدلالةالممدود سرادقه فی الرسالة بتحیات مضاعفات یضعف الحاسب تضاعفها فتفوق الحدوتفوت العدقفا صلوات مترادفات یضع الترادف اذان لواحقها بین اصلا سوابقهافتکبو بالاضافة فی‌حلبات یسبها دخن‌البکاه‌وتسر با باستعارة نفحات سمیها سردالظیهاً .

انجام : و ثناه الشیخ الامام ابو عامر الفضل بن اسمعیل الجرجانی فقال والقول ماقالت حذام و کلامه اعذب من ثبت الکرم شیبت بابن الغمام .

ما دمیة القصر الا روضة انف
تحوی محاسن اهل البدووالحضر
من کل لفظ کنظم الدر مخترع
و کل معنی کنفث السحرمبتکر
ابقت اسامی مر مخلده
منقوشة بین‌سمع الدهروالبصر
فلیحسبن من تطا الیك موقعها
فانها عصرة من اعظم العصر
یشفی بها کاتب ضائت خواطره
و شاعر ملکته عقد الحصر

وهی العرایس لا یرضی لبهجتها
ان تستباح بلا الف من البدر
فذاك یدعو علیها ان یشقها
بکل باهرة اضوامن القمر
فهو الامام الذی یبدی خواطره
بکل معجزة تعبا علی‌البشر

[۱۹۰ - ج]

نسخ۱۲۶ (=۱۲۰۶ یا ۱۲۶۰)،عنوان شنگرف،نسخه در۱۲۶۵ از آن عبدالله حسینی‌بوده‌است‌وخط ومهراودرآغاز دیده میشود (34091) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی مقوایی.
۱۲۳گ ۱۵×۲۱/۵ - ۱۲س۷/۵×۰۱۴

[۱۹۱- ج]

نسخ عبدالعلی‌بن محمدعلی در ۱۸ج۱۲۸۲/۲ برای امیرزاده علی‌بخش‌میرزا، عنوان‌ونشان‌شنگرف. درست مانند نسخهٔ پیش. نسخه‌را ایرج صدرالشعرا در۱۳۱۷ بادیب‌الممالك بخشیده‌است (34057) .
کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلدتیماج مشکی ضربی‌گردآن زرد.
۹۵گ۱۳/۵×۲۱ - ۱۶س۷×۰۱۵

دیوان ابوالفرج رونی

ازابوالفرج‌بن مسعود رونی ازشاعران سدهٔ پنجم است.
(ذریعه ۹ : ۴۷ - تاریخ ادبیات دکتر صفا ۲ : ۴۷۰ - مشار ص ۷۱۵ - مجلس ۳: ۲۰۸).

[۱۹۳-ج]

ش۲دفتر (۷۱ ر - ۱۱۲ ر) شکسته نستعلیق‌محمدحسن‌بن جهانگیرخان سال بیگی‌قشقایی درشب آدینه ۱۱محرم ۱۲۸۱،عنوان شنگرف،سرلوح وجدول‌زر ولاجورد وشنگرف .

[۱۹۷-ج]

نستعلیق سدهٔ۱۲ ، نسخهٔ قصاید است ومقطعات ورباعیات .

آغاز : ای‌نام تو بخشندهٔ ارواح؟ آیات رسالت را انفاس تو الواح
انجام: دنیازن‌پیراست‌چه‌باشدگرتو با پیر زنی انس نگیری دو سه روز

(33942) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی ضربی.

۷۹گ ۱۴/۵×۲۱ - ۱۵ س۷×۱۴ .

[۲۴۰ - ج]

ش۲دفتر (۳۸ ر - ۶۳ر) .

دیوان ادیب صابر ترمذی

ازشهاب‌الدین شرف‌الادباصابربن اسماعیل ترمذی (م۵٤۷) است (تاریخ ادبیات دکتر صفا ۲ : ٦٤۳ - مشارص۷۱۵ - مجلس ۳ : ۲۱۰ - سپه ۲:۵۵٤) .

[۲۳۵ - ج]

نستعلیق محمد اسماعیل بن محمدابراهیم برای میرزا محمدتقی سپهر در ۷ ج ۱۲۵۸/۲ درتهران، یادداشت قزوینی دارد IVD39 (22724).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ ضربی .

۱۴۵گ ۱۶×۲۴ - ۱۷س۱۰×۱۷.

[۳۹ - د]

ش۲دفتر (ص۱-۷۱) صفحه‌شماری جدا دارد ، نستعلیق روز آدینه ۲۸ شعبان ۱۲۷۳ درتهران، خط محمدعلی طباطبایی بیدگلی کاشانی‌که در روز سه شنبه ۴ محرم ۱۲۷۴ درتهران سرخی کرده است، سرگذشت شاعر بخامهٔ طلوعی عراقی مالك نسخه در ۱۳۵۲ در پایان در ۱ ص هست مانند ۳۹/۱ - د (دیوان معزی) .

دیوان ادیب کاشانی

ازسیدفرج‌الله بن سید هاشم حسینی ادیب کاشانی ناشرمنتهی الارب است در ۱۲۹۸ .

آغاز:

بیا ای ساقی مهوش بده جامی وناولها
که از یك جام می آسان‌تواند گشت‌مشکلها

انجام :

چرخ گردون را نباشد راستی باراستکاران
چشم امید و مدارا خود مدار از کجمداری

[۱۲ - ج]

نستعلیق سدهٔ۱۳، یادداشت دی ۱۳۲۴ خ دارد (34072).

کاغذ فرنگی - جلد مقوا .

۳۴گ ۱۵/۵×۲۶ - ۱۷س۱۰×۲۰ .

دیوان ارجانی

ازابوبکر احمد بن محمدبن حسن شوشتری ارجانی (م ٥٤٤) است (چلبی ۱:۵۰٤) .

ستود گان دیوان ارجانی :

۱ـ غلامی ترك در اصفهان در سال ۵۲۱ .
۲ـ ولی‌الدین (یاولی‌الدوله) منشی.
۳ـ معین‌الدین ابانصرمختص‌الملوك‌احمدبن فضل‌بن محمودمستوفی.
٤ـ مسعودبن‌محمدبن‌ثابت‌خجندی (رثاء وی را گفته وبرای برادرش‌صدرالدین عبداللطیف دراصفهان فرستاده است) .
۵ـ مستظهر بالله .
٦ـ نقیب هاشمیان .
۷ـ سعیدبن عمادالدین طاهر قاضی شیراز.
۸ـ وصف شیرین .
۹ـ مدح شهاب‌الدین‌اسعد طغرائی.
۱۰ـ سدیدالدولة ابن الانباری منشی دیوان خلافت .
۱۱ـ کمال‌الدین علی‌بن احمد سمیرمی .
۱۲ـ مهذب‌الدین ابی‌طالب‌بن ابی‌البدر.

۱۳ـ شرف‌الدین انوشروان بن خالد .

۱۴ـ صدر شهید عزیز الدین عماد الاسلام ابی نصر احمد بن حامد بن محمد.

۱۵ـ قاضی ناصر الدین ابی محمد عبدالقاهر بن محمد قاضی خوزستان.

۱۶ـ امیر عسکر فیروز .

۱۷ـ کمال الدین ثابت مستوفی .

۱۸ـ شرف الاسلام اسمعیل بن ابی العلاء .

۱۹ـ جمال الدین حسن بن سلمان بن الفتی.

۲۰ـ استاد بنیمان بن شه فیروز.

۲۱ـ تاج الدین ابی طالب بن حسین بن کافی بن الحسین .

۲۲ـ ظهیر الدین شمس الملك عثمان بن نظام الملك حسن بن علی بن اسحاق در معسکر عتابی محمدی در ۵۰۵.

۲۳ـ مدح عمید در عسکر مکرم در ۵۳۸ .

۲۴ـ مدح صدر الدین رکن الاسلام ابا بکر محمد بن عبداللطیف بن ثابت خجندی.

۲۵ـ المسترشد بالله .

۲۶ـ مؤید الملك ابا بکر عبیدالله بن نظام الملك وزیر سلطان محمد ملکشاه در تهنیت گریختن لشکر وزیر سعد الملك و کشته شدن او.

۲۷ـ خطیر الملك ابا منصور محمد بن حسین بن احمد.

۲۸ـ وزیر سعد الملك .

۲۹ـ مجد الدین عبدالله بن فضل بن محمود برادر معین الدین مختص .

۳۰ـ صفی الملك ابی المحاسن بن خلف.

۳۱ـ قصیده ایکه در ۵۴۱ پس از ۵۰ سال بنام ولی الدین مسعود بن زعیم الدین خوزستان بنام کرده ، و تغییر در آن داده است .

۳۲ـ عماد الدین عارض .

۳۳ـ سدید الدولة بن انباری کاتب الانشاء دیوان (محمد بن عبدالکریم).

۳۴ـ شهاب الدین طغرائی اسعد.

۳۵ـ هجو اهل تبریز .

۳۶ـ هجو قاضی القضاة .

۳۷ـ مدح استاد مؤید الدین ابا اسمعیل.

۳۸ـ مدح قاضی قضاة فارس عماد الدین ابو طاهر بن محمد .

۳۹ـ وصف معسکر سلطان .

۴۰ـ وصف اعزه هستانی .

۴۱ـ مدح قوام الدین ابا نصر احمد بن نظام الملك حسن بن اسحاق و تهنیت فتح قلعهٔ باطنیه

۴۲ـ مدح ابی القاسم علی بن طراد زینبی.

۴۳ـ مدح عزیز الدین ابا نصر بن حامد .

۴۴ـ جلال الدین اباعلی بن صدقه .

۴۵ـ ثقة الدوله بن وزیر ابی شجاع .

۴۶ـ سعد الملك.

۴۷ـ مدح محمود بن ملکشاه .

۴۸ـ صفی الدین علی بن نصر سالمی .

۴۹ـ اباطاهر خاتونی.

۵۰ـ وزیر ابی القاسم.

۵۱ـ نجم الدین فضل بن محمد .

۵۲ـ ابا نصر سالمی مستوفی الممالك .

۵۳ـ وزیر شحنهٔ بغداد.

۵۴ـ بدیع وثابی.

۵۵ـ نظام الدولة بن رضوان .

۵۶ـ جمال الدین حسین بن سلطان الفقیه قاضی خراسان.

۵۷ـ مجد الدوله زعیم الدین علی بن جهیر وزیر مستظهر.

۵۸ـ ثقة الدوله حسن بن عبدالواحد صاحب المخزن.

۵۹ـ مجدالدین عبدالله بن فضل هاشمی .

۶۰ـ رثای ابی‌المحاسن بن ابی‌العلاء قاضی القضاة خوزستان بزبان پدرش.

۶۱ـ عزالدین ابی‌عیسی ابن‌الاثیر.

۶۲ـ صفی‌الدین مستوفی.

آغاز: قال القاضی ناصح‌الدین زین‌الاسلام ابوبکر احمدبن محمدبن الحسن الارجانی رحمه‌الله یمدح بعض الرؤسا الاکابر وهوضیاء الدین رئیس بلدة الازواره علی‌قافیه‌الهمزه ...

سیرمی فؤادی وهوفی‌سودائه

الا تری‌فلایخشی علی حوبائه

انجام :

دائمة آخر ها لایبلغ

کانما عمرك طوق مفرغ

[۱۱۱ ـ ب]

نسخ محمد حسن در روز پنجشنبه ۱ذی‌قعده ۱۲۷۸ ازروی‌نسخهٔ مورخ روز دوشنبه ۲۴ شعبان ۶۳۷ ، عنوان شنگرف (33857) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی ضربی.

۱۴۰گ ۱۷×۲۸ ـ ۲۷س۹×۱۸ .

دیوان ازرقی

ازازرقی‌هروی ابوبکرزین‌الدین اسماعیل‌وراق است وبیشتردرستایش طغانشاه سلجوقی ومیرانشاه پسرقاورد سلجوقی ودرباریان آنها است.

(سپه ۲ : ۵۵۷ ـ مجلس ۳ : ۲۱۴ ـ ذریعه ۹ : ۶۸ ـ مشار۷۱۵ـ تاریخ ادبیات دکتر صفا ۲ : ۴۳۲) .

[۲۲۲ ـ ج]

شکسته نستعلیق روز پنجشنبه پایان‌صفر۱۲۹۶، عنوان شنگرف،حاشیه ونسخه‌بدل دارد(34120).

آغاز:

چه جرم اینکه هرساعت زروی نیلگون دریا

زمین را سایبان بندد به پیش گنبد خضرا

انجام :

عدو کشی وبقا یابی وبکام رسی

طرب کنی‌وسخاورزی‌وقدح‌شمری

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی ضربی.

۶۲گ ۱۵×۲۲ ـ ۱۵س۸/۵×۱۵/۵.

[۶۸ ـ د]

نستعلیق محمد مؤمن‌گونابادی در ۲۰ رمضان ۱۰۱۳، عنوان شنگرف، جدول بزر و لاجورد ، ۲۲۱۱ بیت است (33150) .

آغاز:

بفال همایون و فرخنده اختر

ببخت موفی و بی‌عدو بی‌مر

انجام :

مدح‌توسخنوری چومن‌داند گفت

الماس‌خرددرسخن داندسفت

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی ضربی .

۷۷گ ۱۰/۵×۱۸/۵ ـ ۱۷س۶/۵×۱۳ .

دیوان انوری

اوحدالدین انوری ابیوردی خاورانی (م ۵۸۳) سرایندهٔ این شعرها است.

(سپه ۲ : ۵۶۴ ـ مجلس۳: ۲۳۰ ـ مشارص۷۱۷ ـ دکترصفا۲ : ۶۵۶ ـ ذریعه ۹ : ۱۰۹)

[۱۳۴-ب]

نستعلیق ۱۲۴۰ ، جدول زرین ، مالك علی‌نقی‌بن علی ، مهر حاجی‌محمد نخجوانی مورخ ۱۲۴۲ دارد .

شمارهٔ قزوینی IVC12 (22745) .

کاغذ فرنگی آهارمهره - جلدتیماج سرخ ضربی .

۱۳۴گ ۲۰×۳۲ - ۲۴س۱۳×۲۲.

[۵۱ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱،سرلوح وجدول زر وشنگرف ولاجورد، یادداشت ۱۲۳۷دارد . انجام افتاده درحرف یا (33873) .

کاغذ سپاهانی - جلد سرمه‌یی ضربی مقوایی .

۲۵۵گ ۱۴×۲۴ - ۲۱س۷×۱۶ .

[۱۹۶ - ج]

نستعلیق محمودبن عبدالله سمرقندی درروزدوشنبه پایان رجب ۱۰۶۵،عنوان شنگرف، جدول‌زر ولاجورد .

آغازافتاده ودرپایان میرسد تابرباعیها .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی .

۱۷۷گ ۱۴×۲۱/۵ - ۱۴س۷×۱۵ .

[۲۴۰ - ج]

ش۱دفتر (۲ پ - ۴۷ پ و ۶۴ ر - ۲۳۸ر) نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان شنگرف ، غزلیات‌ورباعیات در ۲ پ - ۴۷ پ وقصاید در۶۴ ر - ۱۵۷ پ ومقطعات در۱۵۸ پ - ۲۳۸ر است، نشانهٔ قزوینی:IVD40 (22750).

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی .

۲۳۸گ ۱۵×۲۴ - ۱۵س۱۰×۱۹ .

[۳۵ - د]

نستعلیق سدهٔ ۱۲ (34058) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی مقوایی.

۲۶۶گ ۱۰×۲۰ - ۱۷س۵/۵×۱۲ .

[۱۱۸ - د]

نستعلیق سدهٔ ۱۰و۱۱،عنوان شنگرف،باسرلوح،یك صفحه‌ازدیباچهٔ دیوان درنسخهٔ مانده است.

آغاز:

مگر تا حلقه اقبال نا ممکن بجنبانی

سلیما ابلهالا. بلکه مرحوما ومسکینا

انجام :

حکم‌تو گسسته‌بار صحبت

بر علت چونی و چرائی

(34075) .

کاغذ سمرقندی - جلدتیماج سرخ ضربی.

۱۴۲گ ۹/۵×۱۶ - ۱۴س۶×۱۲.

دیوان‌اهلی

دیوان محمد اهلی شیرازی (درگذشتهٔ ۹۴۲ درشیراز دربیش‌ازهشتادسالگی) هزارودویست بیت‌دارد.

(ذریعه ۹ : ۱۱۳ - منزوی۲:۱۸۳ - مجلس۳:۵۳۶)

درنسخهٔ ما این‌منظومه‌های اودیده میشود :

۱- نخستین قصیدهٔ مصنوع که اهلی شیرازی پس ازدیدن قصیدهٔ مصنوع‌سلمان ساوجی ودرستایش نظام‌الدین میرعلی شیرنوایی (م۹۰۶) بادیباچه‌یی نثری‌ساخته‌است وسه‌قطعه دیگرازآن بیرون میآید (۲ پ - ۱۵ پ) .

آغاز: حمدی‌ازحدافزون‌وسپاس‌ازقیاس‌برون سزاوار صانع بیچون...

نسیم کاکل مشکین کراست چون‌تونگار

شمیم سنبل پرچین کراست مشك تتار

انجام :

عهد او سکر مرا کرده تمام

مدح او سحرمرا کرده حلال

عمراورا عدد سال دو صد

سال او صد به وهر مه صد سال

(تمت القصیدة الاول بعون الله عزوجل . تمت . تمت).

۲ـ دومین قصیدهٔ مصنوع او درستایش سلطان یعقوب خان (م۸۹٦) با دیباچهٔ نثری ، یك غزل ویك بیت وسه قطعه ازان بیرون میآید (۱۷ پ ـ ۳۳ر).

آغاز: دیباچه قصیدهٔ مصنوع ثانی در مدح حضرت یعقوب خان،حمد بی‌حد وسپاس بی قیاس مرحضرت عزت را ...

هوای جنت کویت نسیم عنبربار
فدای نکهت‌مویت‌شمیم مشك‌تتار

انجام :

او را کرم عام و طمع کار همه
داده کرم او هوس اهل سؤال

(تمت القصیدة الثانی).

۳ـ سومین قصیدهٔ مصنوع او درستایش شاه اسماعیل بهادرخان (۹۰٦ ـ ۹۳۰) وبنام خردنامه و« میزان‌خرد » (۹۱۲) تاریخ سرودن آنست، پنج‌قطعه و یك غزل ویك بیت ازان بیرون میاید (۳۳ پ ـ ٤۸ ر) .

آغاز: دیباچه قصیدهٔ مصنوع ثالث درمدح شاه اسمعیل،حمد و سپاس بی قیاس صانعی را که فهرست قصیدهٔ موجودات و دیباچه جریدهٔ کاینات ...

هوای گلشن کویت نسیم باد بهار
گدای خرمن مویت‌شمیم مشك‌تتار

انجام :

اهلی سخنش اگر تمام است
از یمن دوازده امام است

(تمت القصیدة المصنوع بعون الله تعالی) .

٤ـ سحرحلال که درآن ازشاه‌اسماعیل ستایش شده واهلی درآن بروش کاتبی

رفته و دردیباچه از او یاد کرده است (۵۱ پ ـ ٦۷ ر) در تهران بسال ۱۳۱٦ بچاپ رسیده است .

(منزوی ۲ : ۱۸۳ ـ مشار۹۳۸) .

آغاز: حمدوثنای نامحدود و شکرنامعدود سزاوار صانعی است که بیك‌امر کن نسخهٔ دو کون‌پرداخت... چنین گوید غواص‌دریای‌سخن اهل شیرازی .. واین نسخه موسوم گشت به «سحرحلال» .

ای همه عالم بر تو بی شکوه
شوکت خاك در تـو بیش کوه

نام تو زان بر سردیوان بود
کآتش بال و پر دیوان بود

انجام :

برلب بحر از همه سو فارغم
رسته ام از ناوك سوفار غم

شرطه شد ازهمت محمود باد
آخر کـار همه محمود باد !

۵ـ شمع وپروانه سرودهٔ ۸۹٤ (۷۲ پ ۱۰۱ر) در شیراز بسال ۱۳۱۲ بچاپ رسیده است (منزوی ۲ : ۱۸٤ ـ مشار ۱۰٤۵) .

آغاز:

بنام آنکه ما را از عنایت
دهد پروانهٔ شمع هدایت

رگ‌جان‌رادهدچون‌شمع‌روشن
غذای زندگی ازپهلوی تن

انجام :

نشاط‌افزای‌بزم‌مقبلان کن
قبول‌خاطرروشن دلان کن

[۳۲ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف ، در ۴۸ پ دو بیت است از حاج باقر، و در ۴۹ پ بیتها ایست از سالک قزوینی .

در ۶۷ پ - ۷۰ پ بدایع الاشجار فی صنایع الاشعار قوامی مطرزی است:

آغاز: این قصیده را بدایع الاشجار فی صنایع الاشعار خوانند برمنوال حدایق السحر فی دقایق الشعر من مؤلفات امام افضل جمال الدین محمد بن ابی بکر القوامی المطرزی (ترصیع) .

ای فلك را هوای قدرتو بار

وی ملك را ثنای صدرتو کام

انجام : (حسن المقطع) .

تا عیانست مهر را تابش

تا نهانست چرخ را اسرار

روزوشب جزسخامبادت شغل

سال ومه جزطرب مبادت کار

در ۱۰۱ ر-۱۰۲ پ دو قصیده است ازمولانا عبداللطیف بیرجندی در ستایش علی بنام انوار القلوب و تخلص او لطیفی است و قصیدهٔ دومی از نخستین بیرون میآمد و « نادعلی » هم از آن بیرون میآید .

آغاز: قصیدتان مقبولتان مرغوبتان...

نامهٔ نامی نگارم در مدیح مرتضی

خواجهٔ قنبر امین دین شه هردوسرا

انجام :

یا کریم العفو، دارد هر کدامین حاجتی

وز کبار جرم ما بگذر کریما، ربنا!

نادعلیا ... بولایتك یاعلي یاعلي یاعلي.

سلیمان بن جعفرقلی در ۱۳۲۵ می‌نویسدکه نسخه از آن‌للهباشی نیای من بوده است.

(33910) .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج سرخ ضربی‌مقوایی .

۱۱۰گ ۱۴/۵×۲۵ - ۱۸س۹/۵×۱۹ .

دیوان ثنائی فراهانی

ازقائم‌مقام میرزاابوالقاسم‌ثنائی‌فراهانی (۱۱۹۳ - ۱۲۵۱) است (ذریعه۹:۱۸۵- مشار ۷۵۰- مجلس ۳:۳۷۷) .

[۸۸ - ج]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳، نوشتهٔ اصفهان ، نزدیك بیك‌سوم نسخه درپایان‌سفیدگذارده شده.

آغاز:

ای عزیزی که مال و جاه ترا

بـه فنـا و زوال مشتاقم

انجام :

چه دارد نام طاهرخان طاهر

زاطوارش سعادت هست ظاهر

(33897).

کاغذ فرنگی آبی آهارمهره زرباشی شده - جلدتیماج سبزضربی.

۷۸گ ۱۴/۵×۲۲ - ۱۵س۸×۱۵/۵.

[۱۴۶ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳، ودرمیانه شعرهاایست دربارهٔ داستانهای پیامبران (در ۴۱ برگ) درپایان شعرهاایست از پسرقاآنی (33990) .

کاغذ فرنگی - جلد تیماج مشکی

۹۰گ ۱۵×۲۱ - اندازه وسطرگوناگون .

دیوان جامی

غزلهای عبدالرحمن جامی است .

(سپه ۲ :۵۷۷ ـ ذریعه ۹ : ۱۸۸ ـ دانشگاه ش۱۴۱۳ ـ جامی حکمت ص۲۰۷)

[۱۵۶ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ درمتن وهامش، عنوان لاجورد، جدول زرولاجورد (34088).
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی درون تریاکی.
۱۹۳گ ۱۴×۲۱ ـ ۱۵س۹×۱۴.

[۸ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۳، دردوستون متن ودرهامش، آغازوانجام افتاده وازغزل قافیهٔ تا است تا غزل قافیهٔ صاد (34135).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه یی مقوایی.
۱۱۴گ ۱۴×۲۰ ـ ۱۵س۸/۵×۱۴/۵.

دیوان حافظ

از شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی است (۷۲۸ ـ ۷۹۱) (ذریعه ۹ : ۲۲ـ۲۲۴ـ سپه ۲ : ۵۷۹ ـ ۵۸۵ مجلس ۳:۲۵۴ ـ مشار ص۷۲۴).

[۱۴۵ ـ ب]

نسخ سدهٔ ۱۴، درصفحهٔ عنوان آمده «ازنسخهٔ کفام‌ن کریغورمرکوسیان مطبعهٔ طهران۱۳ـ۱۹۴» ودیباچه وخاتمه‌یی داردودرسرگذشت حافظ وفهرست شعرها (22740).
کاغذ فرنگی ـ جلدندارد.
۲۷۳گ ۲۱×۲۷ اندازه وسطرهاگوناگون.

[۲۲۷ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان‌لاجورد، سرلوح‌ومیان‌سطرهای دوصفحه آغازبرر، جدول‌بزرولاجورد.
یادداشت قزوینی درنسخه هست، درپایان میرسد برباعیات وناقص است IVD19 (22709).
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج عنابی ضربی‌مقوایی.
۱۴۱گ ۱۳/۵×۲۱ ـ ۱۵س۸×۱۶.

دیوان خاقانی

قصاید وغزلها و رباعیهای حسان العجم افضل‌الدین بدیل (ابراهیم) بن شیخ

نجیب‌الدین علی‌نجار خاقانی شیروانی (م۵۹۵) است.
(سپه ۲ : ۴۶۳ ـ ۵۹۰ ـ مشار۷۲۸ ـ منزوی ۲ : ۱۲۹ ـ ۱۳۵).

[۹۲ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، جدول شنگرف ولاجورد (33901).
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج عنابی.
۲۲۷گ ۱۷/۵×۲۹ ـ ۱۴س۱۵×۲۴.

[۴۳ ـ ج]

نسخ‌کهن سدهٔ ۷و۸، عنوان شنگرف، درسه‌جدول شنگرف، پنج برگ آغاز تازه‌تر و بنستعلیق، برگهای بسیاری درمیان نسخه نیزنونویس‌است، درپایان درربا‌عیات نیمه‌کاره‌گذارده شده‌ونسخه‌دوبار کامل شده است.
کاغذ سمرقندی وسپاهانی ـ جلدتیماج زرد.
۳۰۹گ ۱۶×۲۵ ـ ۲۰س۱۱×۱۷.

[۵۸ ـ ج]

نستعلیق‌سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، سه‌صفحهٔ‌آغاز نونویس، آغازوانجام افتاده.
کاغذ هندی ـ جلدتیماج سرخ ضربی.
۴۵۸گ ۱۵×۲۴ ـ ۱۷س۹×۱۶.

[۷۶ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۰و۱۱، جدول وستون‌بندی لاجورد (33982).
کاغذ سپاهانی ـ جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی.
۴۶۰گ ۱۶×۲۲/۵ـ۱۷س۶/۵×۱۴.

دیوان دانش

غزلهای ملجاء الفقرا وملاذالادباء انش است بترتیب تهجی[1].

آغاز:

ای سر مردم کشی مژگان خونریز تو را
هرطرف‌صدفتنه‌چشم‌فتنه‌انگیزتورا

۱ـ درذریعه ۹ : ۳۱۵ ومشار ص ۷۳۰ ازچند شاعر باتخلص دانش یادشده‌است.

انجام :

ای گل درین چمن مشو ازمن جدا که هست

هر مرغ را بوصل گلی شادمانیی .

[۱۲۰ - ج]

ش۴دفتر (۶۳ پ - ۱۱۳ ر) بخط شکسته نستعلیق میرزا ابراهیم در شوال ۱۲۹۵ برای میرزا حسین‌خان پیش‌خدمت خاصهٔ همیونی ، درپایان نسخه عبارت، «دیوان ملجاء الفقرا و ملاذالادبا دانش » آمده است .

دیوان راقم

از راقم‌میرزا سعدالدین محمدبن خواجه عنایت بازرگان مشهدی‌سرودهٔ ۱۰۸۴

(ذیل ریو ش ۳۳۲ - دیوان هند ش ۱۶۹۳ ، ۸۶پ) .

[۸۰ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، جدول زر ولاجورد ، ازآغازافتاده است .

آغاز :

چون نعمت کونین شود ذایقه آرا

در کام قناعت شکنم قوت ستم را

انجام :

عیب وعاری‌نیست گرآمیزشی‌باخلق‌نیست

خجلت خواری نـدارد اعتبار بی‌کسی

(33930).

کاغذ فرنگی - جلد روغنی باگل‌وبوته رنگارنگ .

۲۴۳گ ۱۶×۲۹ - ۱۵س۱۰×۲۲.

[۸۵ د -]

نستعلیق سدهٔ ۱۱،جدول زرین،آغازوانجام‌افتاده، در۳۸۰ص.

نسخهٔ ما پس ازغزل نخستین ازالف است تایاء و در پایان بندیست به نفر در ستایش شاه سلیمان صفوی . دیباچه‌یی دارد درسرگذشت‌راقم .

آغاز نسخه: بسمله .

ای هرزبان بذ گرتو گرم فسانه‌یی

عقد سخن زسبحهٔ حمد تودانه‌یی

انجام نسخه :

ندارم چشم برابربهاری آتشم آتش

بمشت‌خارخشکی‌میتوانم‌شد گلستانی

(34094).

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی مقوایی .

۳۴۰گ ۹/۵×۱۶ - ۱۴س۵/۵×۱۱ .

دیوان رضوی

نظام‌العلماء محمد رفیع حسینی طباطبائی در۱۳۰۱ بطوس رفته واین شعرهارا سروده وتخلص او نظام است .

آغاز: بسمله. حمدله...چنین گوید...محمد رفیع‌الحسینی الطباطبائی خادم‌العلماءِ المدعوبنظام‌العلماء.

انجام : تادست دهد امید من بمقصود رسد .

[۱۵۲- ج]

ش۲دفتر (۱۸پ-۵۵ر) نسخ پایان صفر۱۳۰۲.

دیوان سیدمرتضی

در بارهٔ دیوان سید مرتضی علم الهدی در کتاب « ادب المرتضی » بحث شده است و گفتاری نیزدررسالة الاسلام س ۱۱ ش ۲ و پس از آن دیده میشود و بچاپ هم رسید .

[۲۱۱-ج]

نسخ سدهٔ ۹و۱۰،عنوان درشت‌تر (۱ر-۸۹پ) آغاز وانجام افتاده ونیمی ازقصیدهٔ پیش‌از رثاء ملک‌جلال‌الدولة اباطاهر درشعبان ۴۳۵ را دارد ومیرسد بقصیدهٔ واویه ازبحرطویل بافافیهٔ متزاید در ۳۱ بیت.

آغاز : دعوالیوم ماعودتم من‌تصبری

فان نزاعی غالب لنزوعی

در۹۱ر-۱۰۵پ پنج قصیده است وبخط تازه‌تر وازمرتضی‌گویا نیست (34I43).
کاغذ سمرقندی - جلدمقوا.
۱۰۵گ ۱۵×۲۱ - ۱۵س۱۰×۱۵.

دیوان سیف اسفرنگ

ازسیف اسفرنگ مولانا سیف‌الدین اعرج اسفرنگی وراورودی خوارزمی‌شاعر فارسی (۵۸۱ - ٦٦٦) است. این دیوان اوهنوزبچاپ نرسیده ودرآن بنامهای‌بسیاری ازدانشمندان‌ووزیران و بزرگان روزگار سلجوقی برمیخوریم وازهرراهی که‌برویم خواه ادبی یا تاریخی شایستهٔ بررسی است (فهرست سپه ۲ : ٦۱۲ - مجلس ۳:۳۱٤ - تاریخ ادبیات دکترصفا ۲ : ۷۹٤ - ذریعه ۹ : ٤۸٤).

نسخه‌ای ازاین دیوان دردانشگاه (ش۲۷۵۰) هست و ده هزاربیت داردوچنین است :

آغاز:

شب چوبرداره نقاب ازهودج اسرار من

خفته گیرد صبح را آه دل بیدار من

درشب تاریك حیرت کاروان صبح را

صد شب آهنگ‌است‌دریك‌آه آتشبارمن

انجام :

ای داد بك این سپهر کین روز گریز

حیران تو جمله مرد میدان تو حیز ؟

چون باد کنك مجلس سرد تو فراخ(؟)

چون خاك سبك خایهٔ تو بـاه انگیز

دراین دیوان‌آمده است :

مرا مادر پس از تاریخ هجرت

بسال پانصد و هشتاد و یك زاد

نهال عمر من هفتاد و نه سال

چوطوبی هرزمان از نو بری داد

اگر فرزند جسمانی نبودم

که گیرد در جهان‌ازنام من یاد

مرا فرزند روحانی بسی هست

که جان غمزده زیشان شود شاد

تن من گر بمیرد تا قیامت

بقای جان فرزندان من باد

(ص۳۲۱ نسخهٔ دانشگاه) - نیز:

بنده که بنظم و نثر امروز

بر مدح تو میکند زبان راست

جز پای چپی ز تیـر گردون

دارد همه چیز چون کمان‌راست

ازاین شعرها برمیاید که سیف در۵۸۱ زاده و کمینه ۷۹ سال زیسته وفرزندی نداشته وپای چپ اوهم لنگ بوده است.

قصیدهٔ :

سر کش‌ای‌خاك سمرقند وباین‌فتح بناز

که دری بر تو ز آثار سعادت شد باز

درص۲۵ نسخهٔ دانشگاه دیده میشود و گویا درآن اشاره باشد بغیبت‌شش‌سالهٔ محمودخان از سمرقند ازسال ۵۳٦ تا۵٤۲ نه‌اینکه این قصیده درسال ۵٤۲ که‌پیش‌از

زادن اوست سروده شده باشد. تاریخ مرگ او را ۶۷۲ نوشته و گفته‌اند که در ۸۵ سالگی در گذشت واین باشعری که یاد شده است گرچه نمیسازد ولی اینقدرها ازان دورنیست وشش سالی باآن اختلاف دارد. پس سنجری که اوستوده است نباید سنجر سلجوقی باشد بلکه یکی ازسنجرهای دیگراست که دریادداشتهای قزوینی (۱۶۱:۵) یاد گردیده.

نسخهٔ دیگری هم دردانشگاه (ش۲۰۹۵) هست:

آغاز:

ای زادهٔ در سخنت عقد ثریا
طومارنویس قلمت صاحب‌جوزا

انجام:

رفتی و در جهان سخنت یادگار ماند
چون تیغ کوه کلك عطارد ز کارماند

بندها در آن بترتیب تهجی، قافیه‌ها از الف تا یا آمده است.

آغاز: دیباچهٔ نثری رضاقلی هدایت صاحب مجمع الفصحاء بر دیوان سیف اسفرنگ نسخهٔ‌شمارهٔ۲۸۲ سپهسالار: ذات خداوند حمیدمجید را درمبادی هرنامه سپاس ...اما بعد چون روزگاری رفته که ...

آغاز نظم سیف اسفرنگ دراین نسخه:

عاشقان درتو پرده درند
همچو پرده‌ازان برون درند.

انجام نظم

گلبرگ جمال خویش بنمای که من
بی برگ گل تو برگ خود پیش مرا

دونسخهٔ این کتابخانه ازآغاز وانجام افتاده ولی دوقصیدهٔ:

چو زحرف ما گذشتی قلمی درآسمان کش
بمثال لا ابالی خط نسخ در جهان کش

و: چون خیمه زد شهنشه سیاره درحمل
شد باز روح نامیه را نوبت عمل

که‌درص۲۶۱ نسخهٔ دانشگاه‌وتاریخ‌ادبیات دکترصفاآمده است دراین‌دونسخه دیده میشود وراهنمای نگارنده بپی‌بردن باینکه این دونسخه دیوان سیف اسفرنگ است استاد گرامی آقای مدرس رضوی بوده‌اند چه ایشان به شعرهای:

نسیم صبح که فیضی است از دم عیسی
مرا زگلش جان داده مژدهٔ طوبی

• • • •

بعالمی چه توان کرد فخر کاندر وی
بجای هزل وفسوس‌است زنده‌نام حجی

• • • •

بمهر وماه که تأثیر بخش هیلاجند دوام عمر تو دارد عطیهٔ کبری

در نسخه‌ش ۱۳۰ د برخورده اند و میدانستند که بیت نخستین در فرهنگ کنایات واصطلاحات ازسیف اسفرنگ دانسته شده است.

دراین دیوان ستایش شده از: ابوجعفر ـ علی‌حبش ـ نظام الملك ـ فخرالدین صدرالملك ـ اوحدالدین محمد ـ شمس‌الدوله وزیرحسنی ـ شمس‌الدین‌فخرالملك ـ عمدةالملك قوام‌الدین‌محمد ـ علاءالدین ـ علاءالملك بکی ـ خواجه ناصرالدین‌محمد سید قوام الدین علاء الملك ـ جلال الدین عز الملك ـ اتابك قطب الدین محمود ـ کمال‌الدین‌احمد ـ صدراجل ـ حمیدالدین ـ شمس الدین ابو جعفر طاهر ـ خواجه فخر الملك ـ مجیر الملك علی ـ اصیل الدین ـ سیف الدین حسن ـ بهاء الدین ـ ضیاءالدین بهاءالدین محمد ـ سیداجل برهان الدین حسنی ـ خواجه شمس الدین ـ ناصرالدین محمدبن صالح ـ علاءالدین‌سنجر ـ عمدةالملك‌وزیر ـ صدرالدین ابونصر ـ علاءالملك ـ سیدشمس‌الدین‌محمد ـ خواجه علی ظهیرالدین ـ سیف‌الدین باخرزی ـ

فتح آبادی بخارایی ـ فخرالدین ـ یکی از آل برهان ـ حسام‌الدین علی ـ صدرجهان ـ ثقة‌الملك ابونصر علی مجدالدین ـ سیدعلی حسنی ـ جلال‌الدین محمود ـ غیاث الدین دادبك سپهسالار ـ عمادالملك محمد ـ برهان‌الدین ـ شمس حدادی شاعر ـ سیف‌الدین ـ فخرالملك طاهربن بونصر ـ ملك اختیارالدین خجندی ـ نظام حدادی ـ نظام‌الملك مسعود ـ مؤیدالملك حسن ـ مجدالدین ثقة‌الملك ـ شمس‌الدوله ـ برهان‌الدین شیخ‌الاسلام ـ علاء الملك جلال‌الدین محمد ـ دستور جهان خواجه ثقة‌الملك ـ ناصرالدین ـ علامه رضی‌دین ـ شمس‌الدین ـ قطب‌الدین حبش ـ بهاءالدین ـ شرف‌الملك ـ نصرة‌الدین ـ ابونصر.

دربارهٔ این کسان باید بررسی کرد دید که اینها کیانند وشاید هم برخی از این لقبها چندتایی ازیك کس باشد. سیف در آن ازمجیر بیلقانی یادمیکند ومیگوید که شعر اورا نسخ کردم. در آن قصیدهٔ :

دوش دیدم سرادقی از نور در محاذات خانهٔ معمور

هست که میگویند درستایش سیف‌الدین باخرزی است (ص۱۳۶ نسخهٔ ۲۷۵۰ دانشگاه)ـ رضی نیشابوری هم قصیده‌ای دارد بهمین وزن وقافیه درستایش همو (تاریخ ادبیات د کتر صفا ۲:۸۴۹ـ ۸۵۲و۸۵۶ـ تاریخ بیهقی نفیسی ص ۱۳۲۳و۱۳۳۹ـ۱۳۴۶ـ مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات س۲ش۴) ولی این سیف‌الدین دراین دوقصیده باخرزی نبایدباشد(۱).

۱ـ برای سرگذشت باخرزی بنگرید به :
ذریعه ۹ : ۴۸۵ .
خزینة‌الاصفیا ۲:۲۷۴
مجالس‌النفایس ۳۲۰
مجالس‌العشاق ۱۱۳
تذکرهٔ حسینی ۱۴۰
نفحات‌الانس ۳۸۵
شاهد صادق سال ۶۵۳
آتشکدهٔ آذر ۷۷(بمبئی)
طرایق‌الحقائق ۱۵۳۱۲
مجمع‌الفصحاء ۱:۲۴۴
ریاض‌العارفین ۲:۱۳۶
گلشن ۲۱۴
مقدمهٔ نفیسی بر رباعیات ابوسعید ابی‌الخیر

[۳۸ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، جدول شنگرف، آغاز وانجام افتاده ازحرف دال‌است تاحرف میم و درست‌هم بحروف تهجی مرتب نیست.

آغاز:

حقه نقطه نمای فلك دائره وار
ازسوادخط‌شب‌حرف‌سها بر گیرد

ازقصیدهٔ :

باش تامرغ سحربازنوا بر گیرد
پرده‌ازروی‌عروسان صفابر گیرد

درستایش فخرالدین صدرالملك (گ۱۰پ‌ش۱۳۰د).

آغازقصیدهٔ دوم :

افتخار تاجداران باز آمد بر سریر
فتنه‌وغوغای دوران بازماند ازدارو گیر

انجام :

من تو را دلبند جان دانسته ام
رشك ماه آسمان دانسته ام
گفت کزمن گرنخواهی بردجان
این مگو این نیزهان دانسته ام

(34163).

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی ضربی‌مقوایی.

۲۷۱گ ۱۵×۲۴ ـ ۱۵س۵/۸×۱۴/۵ .

[۱۳۰ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، جدول شنگرف.

آغاز:

حصنی که درو تیرسحر کار نکرده
کلك دوزبان تو بپیغام گرفته

تا داغ قبول تونهد بر دل اطفال
صورتگرجان‌منفذ ازخام گرفته

ازقصیدهٔ :

ای ملك کلك توسرانجام گرفته
درج گهر از نامهٔ تو نام گرفته

درستایش ثقةالملك ابوبکربن علی (گ ٥٦ پ ش ۳۸ج).

آغاز قصیدهٔ دوم :

ای کلك تو کلید نهانخانهٔ‌امانی
توفیع تو نتیجهٔ تأیید آسمانی

انجام :

خسرو اعظم سلطان سلاطین که بود
عفوجان بخشش درمعرکه جانی‌بخشای

(34114).

کاغذ سپاهانی - جلدروغنی زمینه مشکی باگل‌وبوتهٔ سرخ.
۳۴۳گ ۱۲×۱۹/۵ - ۱۶س۷×۱۴ .

دیوان‌شهیدی‌وحضوری

ازباباشهیدی قمی‌ملك‌الشعرای سلطان‌یعقوب ودر گذشتهٔ در گجرات در۹۳۵و میرعزیزالله‌حضوری‌قمی‌نجفی‌ازسرایندگان زمان شاه تهماسب که در۱۰۰۰در گذشت درتتبع غزلهای شهیدی‌وپس‌ازهرغزلی‌ازشهیدی باعنوان «وله»، غزلی‌ازحضوری‌میآید باعنوان « فی‌تتبعه» .

[٦٥ - د]

ش ۱ دفتر (۱ر-۳۱ر) نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان شنگرف، نسخه ماتاحرف راء را دارد.

آغاز:

سرهرموبلایی برتن من شد درین‌صحرا
چه‌خاکم‌من که‌جزخاربلاازمن‌نمیروید

انجام :

حضوری دل برویی بسته‌ام در گلشن دوران
که میل قامتش ازصد غم‌آزاد میداره

(33959).

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی.
۱۷۶گ ۱۰/۵×۱۸/۵ - ۱۵س۶/۵×۱۳ .

دیوان‌صبا

گویا ازفتح علی‌خان‌صبای کاشانی در گذشتهٔ ۱۲۳۸ است.
(سپه ۲ : ٦۲٦ - ذریعه ۹: ۵۹۲ - مجلس ۳:۳۳۲).

آغاز:

ای صبا ای راحت جان ای صبا
ای صبا ای پیك جانان ای صبا
ای صبا ای قاصد کوی حبیب
ای صبا ای‌پیك هرحسرت نصیب

انجام :

بیچاره صبا کشید رنجی
بگذاشت در این خراب گنجی
یارب تو نهانش ازبدان کن
آویزهٔ گوش بخردان کن

[۱۳۱- ج]

نستعلیق بلقیس خانم درسدهٔ ۱۳ (34041) .
کاغذفرنگی - جلدمقوایی باپارچه.
۱۲۰گ ۱۷×۲۲ - ۱۷س۹×۱۵ .

✓ دیوان صباحی

ازحاج سلیمان‌بید گلی کاشانی‌سپاهانی (۱۰۲۷) است که تخلص صباحی دارد. قصیده‌ها است و مثنویها ودربرخی‌تاریخ حوادث آمده‌است (ذریعه ۹ : ۵۹۱ ـ مجلس ۳ : ۳۳۵).

آغاز: درمدح حضرت خاتم‌انبیاء محمد مصطفی .

شباهنگام چون‌بنهفت رخ این لالهٔ حمرا
شکفت از چشم انجم صدهزاران‌نر گس‌شهلا

انجام :

چواندر تبارش‌بزر گی نبود
نیارست نام بزر گان شنود

[۳۲ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۳،عنوان شنگرف،نسخه در۱۲۷۸ ازآن عبدالحسین‌بن محمد حسن خان بوده است (83986).

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی.

۱۲۹گ ۱۳/۵×۲۰ ـ ۱۵س۸×۱۸ .

✓ دیوان‌طایر

قصاید وقطعات حسن خان طائر شیرازی (۱۱۹۲ ـ ۱۲٤۷) فرزند عبدالرحیم است .

(مجلس ۳ : ۳۳۸ ـ ذریعه ۹ : ٦۳۵).

آغاز:

ای دلبر باخشم‌و کین‌ای‌شوخ‌بی‌مهرووفا
بگذر زآیین ستم بگذار قانون جفا

انجام :

زد رقم از پی تاریخ وفاتش طایر
میرزا جعفرصافی بجنان‌بادش‌جای

[۱۷۷ ـ ج]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ (34149).

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی ضربی مقوایی .

۷۸گ ۱۲/۵×۲۰/۵ ـ ۱۵س۶/۵×۱۴/۵ .

✓ دیوان ظهیرفاریابی

از ظهیرالدین ابوالفضل طاهربن محمد فاریابی (م۵۹۸) است (سپه ۲:۶۳۱ ـ ذریعه ۹:۶۵۹ ـ مشار ص۷٤۳ ـ تاریخ ادبیات دکتر صفا ۲ : ۷۵۰) .

[۱۳۰ ـ ج]

نستعلیق ج۵، ۱۲۵۸/۲، یادداشت ۱۳۱۸ دارد (33899) .

کاغذ فرنگی ـ جلدروغنی فرسوده ازیکسوی.

۹۴گ ۱۴/۵×۲۲ ـ ۱۸س۸×۱۸.

[۱۸۴ ـ ج]

نسخ سدهٔ ۱۳،وبخشی‌ازدیوان است،یادداشت تملك ۱۲۹۴ دارد (34122).

کاغذ فرنگی ـ بی‌جلد .

۳۷۵گ ۱۵×۲۱ ـ ۱۶س۹×۱۵ .

[۱۴۰ ـ د]

نستعلیق محمدمیرك در۲ج۱۰۰۸/۱،جدول‌بزر،بادیباچه‌ای دربارهٔ این‌دیوان ازیکی‌ازمعاصران‌او. نسخه در ۱۹۰ (=۱۰۹۰) ازآن احمد شاکرنظام بوده است ، مهر مصطفی صدقی مورخ ۱۲۹۰ دارد .

نشانهٔ قزوینی : IVD42 (22701).

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج زرکوب بالولا .

۱۰۲گ ۱۲×۱۷ ـ ۱۵ س۷×۱۲ .

دیوان عاشق

غزلهای آقامحمد خیاط عاشق سپاهانی (در گذشتهٔ ۱۱۸۱ درهفتاد سالگی) است .

(ذریعه ۹ : ۶۷۲ ـ سپه ش۸۸۱۱ ـ مجلس ۳ : ۳۴۵ و۶۷۶ ـ مشار ص۷۴۴) .

آغاز:

غیرازجمال‌شاهد حق درمیانه کیست
جزشاهبازحسن دراین آشیانه کیست

انجام :

بر آستانهٔ او خاك شد سر عاشق
خلاص گشت براه‌طلب ز دربدری

[۱۴۷ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ (6570) .
کاغذ فرنگی ـ جلد مقوای پارچه .
۲۳۰گ ۱۴×۲۱ ـ ۱۲س۸×۱۳ .

دیوان فرخی

ازابوالحسن علی بن جولوغ سیستانی در گذشتهٔ ۴۲۹ است .
(مجلس ۳ : ۳۶۹ ـ مشار۷۴۸) .

[۱۲۵ـب]

نسخ سدهٔ ۱۲، بانسخه بدلهای قزوینی ، مالك علی‌اکبر دهخدا (22726) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی.
۲۱۲گ۱۹×۲۸/۵ ـ ۲۰س۱۰×۲۰ .

[۱۰۳ ـ ج]

شکسته نستعلیق سرخوش درروز آدینه ۹ صفر (سدهٔ ۱۳)که درکرمان برای علی‌خان قراگوزلو

ازروی نسخهٔ بسیارمغلوطی نوشته است (33871).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی ضربی.
۲۸۷گ ۱۴×۲۲ ـ ۱۴س۷/۵×۱۵ .

دیوان فضولی

ازمحمدبن سلیمان فضولی بغدادی (م۹۷۱) و درتبریز وتاشکند بچاپ رسیده است .

(سپه ۲ : ۶۴۶ ـ ۶۴۸ ـ ذریعه ۹ : حرف ف) .

آغاز دیباچهٔ منثور : بسمله بیحد اول متکلم نطق‌آفرینه .

انجام نقصان عبارتن کوتوره ، والله اعلم‌بالصواب .

آغاز غزل وقطعه‌ها ورباعیات :

قدانار العشق للعشاق منهاج الهدی
سالك راه حقیقت عشقه ایلرا اقتدا

انجام :

خاك اولدم و هریا که غبارم کیتدی
القصه قپو کدن اعتبارم کیتدی

آغاز قصاید که درستایش شاه ودرباریان عثمانی است :

هواعرایس گلزاره اولدی چهره گشا
بهار گلشنه کید ردی حلهٔ خضرا

انجام :

یارب از کار فضولی گره غم بگشا
ز مجازش برهان راه حقیقت بنما

(چند غزل درپایان این بخش بفارسی است) .

آغاز رسالهٔ منثور : مالك ملك آرای عالم و حاکم حکمت فزای اقالیم حکم .

انجام : بی‌تزلزل جمیع ارکانی.

[۲۲۸ - ج]

نسخ‌سدهٔ۱۱، عنوان وجدول شنگرف، باسرلوح ، نسخه در ذی حجهٔ **۱۲۷۷** ازآن «ابن‌بن حاج عبدالجبار آغا» بوده‌است ، نشانهٔ قزوینی IVF54 (22704).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ مقوایی.
۱۷۱گ۱۵×۲۱/۵ - ۱۵س۸×۱۴ .

دیوان فغانی

ازبابا فغانی شیرازی شاعرزمان شاه اسماعیل ودر گذشتهٔ ۹۲۵ است .
(سپه ۲ : ٦٤٨ ـ ذریعه ۹ : حرف ف ـ مجلس ۳ : ۳۷٤ـ مشارص۷۱۸) .

آغاز:

ای صورت بدیع ترامظهرآفتاب
وی‌مصحف جمال ترا زیورآفتاب

انجام :

هم کوشد که توبه شکنان
مژگان‌سیه‌رنگ‌بخونم کردند.
. . . .
فرهاد صفت گشته از هستی خویش
این کوه بلا ز پیش برداشته ایم

[٦٥ - د]

ش۲ دفتر (۳۳ پ - ۹۵ ر) نستعلیق سدهٔ ۱۱،درمتن‌وهامش ، ۱۷س٦×۱۰،ازآغازاست تاحرف راء ، از۹۸ر تا۱٦۸ پ رباعیات است ، بیشتر آنها ازسرایندگان سدهٔ ۱۱و۱۲ بخط چلیپا درمتن ۷×۱۴.

دیوان‌قاسم‌انوار

ازمعین‌الدین علی‌بن نصیربن هارون بن ابی القاسم قاسمی‌حسینی عارف شاعر ملقب بقاسم انوار (۷۷۷ ـ ۸۳۷) .

(سپه ۲: ٦٥۳ ـ ذریعه ۹ : حرف ق) .
درآغاز نسخهٔ ما نسب وسلسلهٔ خرقهٔ شاعرآمده است .

[۱۱۴ - د]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۰، عنوان مشکی ولاجورد ، جدول شنگرف ، میانه و پایان نسخه بخط تازهٔ سدهٔ۱۴است، شمارهٔ شعرها درآغاز نسخه بوده وپاره شده است (34116) .
کاغذ سمرقندی وفرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی.
۲۴۲گ ۱۱×۱٦- ۱۵ س۷/۵×۱۲ .

دیوان کلیم کاشانی

ازابوطالب کلیم همدانی کاشانی در گذشتهٔ ۱۰٦۱ است .
(سپه ۲ : ٦٥۹ ـ مجلس ۳ : ۳۸۵ و ٦٦۸ ـ مشار ص ۷۵۲) .

آغاز:

بدل کردم بمستی عاقبت زهد ریائی را
رسانیدم به‌آب ازیمن‌می‌بنیاد تقوی را

انجام :

از شهربند هستی پیش‌ازاجل برون شو
تا بر سرت نیفتد دیدار زندگانی
تا کی کلیم خواهی عمر دراز اینرو
کوته چرا نخواهی آزاد زندگانی

(تمام شد نسخهٔ طالبای کلیم در دست حقیر فقیر محمد امین لاجل مخدوم کامکار ملاحامد یارب مبارك بادش آمین).

[۹۰ - ج]

نستعلیق محمدامین در۱۲٦۱ برای ملاحامد ، ارمغان انوشیروانی در۱۳۱۲/۱۲/۲٦ خ (33914).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی ضربی.
۲۳۹گ۱۴×۲۲ - ۹س۹×۱۵ .

دیوان گیتی

غزلهای گیتی شاعر است .

آغاز:

در کوی وفا هر که چو ما خانه بگیرد

دست ازدل و جان گیرد جانانه بگیرد

انجام :

همه بودند در آن جلوهٔ اول زچه باب

قرعه بر نام تو ای گیتی دیوانه زدند

(۱ پ ـ ۱٤ پ) سپس ترجیع بندیست بدینگونه :

آغاز:

دوش بدم از جفای چرخ ستمکار

خون‌چوشفق‌جاریم زدیدهٔ خونبار

انجام :

هماره باد عدویش چوسرنگون ز ندم

همیشه بادخلیلش چوسر گران ز مدام

(۱۷ ب ـ ۲۲ پ) .

واین‌هم باید از گیتی باشد.

[۴۷ ـ ب]

ش۱دفتر (۱ پ ـ ۲۲ پ) بخش نخستین بخط نستعلیق مصطفی در شب یکشنبه ۲۵ شوال ۱۳۴ (=۱۳۰۴) بخش۲هم بهمین خط است :

ش۲ انشاایست ناقص بدینگونه :

آغاز : ناظم‌العوالم بدیع‌المناظم احبس الهواء واحترس‌العماء ... ناظمیکه بی مقیاس قیاس ومقیاس اقتباس .

انجام : واحدیت افعال وماتحتها من‌الکثرات (۴۰ ر ـ ۴۹پ) (33894) .

کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا عطف تیماج زرد .

۴۹گ ۲۰×۳۲ ـ ۲۰س۱۰/۵×۲۲ .

دیوان مختاری

ازسراج‌الدین عثمان‌بن محمد مختاری غزنوی کرمانی (سدهٔ ششم)

(سپه ۲ : ٦۷۲ ـ مجلس ۳ : ۳۹۹) .

[۲۲۵ ـ ج]

نسخ سدهٔ ۱۳ .

آغاز : دیدم بره‌آن‌ماه راستین را آن چابك زیبا و نازنین را

انجام : گرآن‌نه‌برمراد ماخواهدشد ده ساله وفای ماکجا خواهدشد؟

(6597) .

کاغذ فرنگی ـ جلدروغنی برنگ زعفرانی باگل‌وبوته سرخ وسبز.

۹۷گ۱۴/۵×۲۱ ـ ۲۱س۸/۵×۱٦ .

[۲۵۱ ـ ج]

نستعلیق درمتن وهامش ازعلی‌المرید پسر میرزا محمد علی‌گلشن در روز ٦ع۱۲٦۳/۱ از روی نسخه‌ای مغلوط وتصحیح‌شده.

آغاز:روزگاری‌خوشتراست‌ازشکروعنبر ترا

تا سمن درعنبر است و لاله درشکرترا

انجام:توبگذران‌جهان که‌جهان‌بی‌توهیچ‌نیست

گرجان و دل فدای تو گردد بود روا

(22720) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی مقوایی.

۱۰۰گ۱۵×۲۲ ـ ۱۲س۱۰×۱۷ .

دیوان‌مسعودسعدسلمان

ازمسعود سعد سلمان (٤۳۵ ـ ۵۱۵) است .

(سپه ۲ : ٦۷٦ ـ مجلس ۳ : ٤۰۸ ـ مشار ص۷۵٦) .

[۸۳ ـ ج]

نستعلیق ۱۲۵۸،عنوان شنگرف، جدول وستون لاجورد وزر، یادداشت خرید ع۱۲۹۰/۱ دارد .

(33993).

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج حنایی ضربی مقوایی.

۲۷۷گ۱۳/۵×۲۲/۵ ـ ۱۸س۸×۱۹ .

دیوان مشتاق

دیوان عرفانی است از سیدعلی حسینی مشتاق سپاهانی در گذشتهٔ ۱۱۷۱ .
(سپه ۲ : ۶۷۹ ـ مجلس ۳ : ٤١٤ ـ مشار ص ۷۵٦) .

[۱۰۴ ـ ج]

نستعلیق سلیمان‌بن میرزا محمدگرگانی‌آشتیانی قمی برای سلطان بیك طالشی رشتی درئیت‌ئیل ۱۲۵۴ .

آغاز:

ای‌آنکه پرسی از من دلداده حال دل
بگشای‌چشم‌غیب وعیان بین‌جمال دل

انجام :

صدق دلیل راه عاشق
صدقش همه کار بسامان کرد

(33970) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی.
۲۰۳گ ۱۶/۵×۲۲ ـ ۱۷س ۸/۵×۱۶.

[۱۰۳ ـ د]

شکسته نستعلیق ۸ محرم ۱۲۰۹ درکاروانسرای مخلص بدستورمیرزااحمد ، درمتن ودر هامش چلیپا،عنوان شنگرف،

آغاز:

محفل افروزجهان بازدرایوان‌حمل
علم شعشعه افراخت چوزرین مشعل

انجام :

هرچند ناز که لازمهٔ دلبریست
مردم آخر اینهمه استغنا نیست

(34170) .

کاغذ فرنگی- جلدمقوا عطف پارچه‌ای.
۹۸گ ۱۰×۱۴ ـ ۱۲س ۶×۱۰/۵ .

دیوان معزی

دیوان امیرمعزی سمرقندی‌است. سر گذشت اودردیباچهٔ چاپ تهران‌ازین کتاب بسال ۱۳۱۸ خ از عباس اقبال ودر کتاب وزارت درعصر سلجوقیان ازهموچاپ۱۳۲۸ خ دانشگاه دیده میشود .
(مشار ۷۱۷ ـ سپه ۲ : ۶۸۰ ـ مجلس ۳ : ٤١٨) .

[۷۰ ـ ب]

ش ۱ دفتر (۲پ-۳۰۵) نستعلیق روز سه‌شنبه ۱۲شوال ۱۲۳۲ ازرجبعلی علما ابادی مشهدبان ، جدول شنگرف ولاجورد ، ۴۳ برگ درپایان بخط تازه‌تریست وتتمهٔ دیوان است ودر۱۰ج۲ سدهٔ ۱۴ نوشته شده است (تا۳۴۸ر) دیباچه‌یی درسرگذشت معزی درآغازهست (34002) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی .
۳۶۰گ ۱۸×۲۹/۵ ـ ۱۸س ۱۰×۲۱.

[۱۹۸ ـ ج]

نسخ‌سدهٔ ۱۳، نسخه‌تانیمه‌های حرف راء میرسد ، دیباچه‌یی درسرگذشت شاعردارد (34030) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی ضربی.
۳۲گ ۱۵/۵×۲۱ ـ ۱۷س ۱۰×۱۶ .

[۳۹ ـ د]

ش۱دفتر (ص۱-۳۰۸) شکسته نستعلیق محمدعلی طباطبایی بیدگلی‌کاشانی درروزسه‌شنبه ۴محرم ۱۲۷۴ درتهران، عنوان‌شنگرف، با دیباچه‌یی درسرگذشت معزی‌ازفخرالدین هاشمی طلوعی‌عراقی‌مورخ ۱۳۱۲ خ در۲ص (6585).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج‌عنابی مقوایی.
۱۹۵گ ۱۴×۲۰ ـ ۱۲س ۷×۱۳/۵ .

دیوان منشی

از وصاف الحضره عبدالله‌بن‌فضل‌الله شیرازی است و تخلص او منشی است و در

هفت‌سال سروده است ، وی معاصر سعدی بود، و با او مشاعره داشته است . در آن از « صاحب دستور صدر دین احمد » وشاه ووزیر وصدر وخواجه رشید ستایش‌شده است.

آغاز:

کجایی‌ای دل‌شوریده حال هرجایی
که هیچ در تواثر نیست ازشکیبایی
گهی تو فتنهٔ معشوق لاله رخساری
گهی تو شیفته بر یاد سرو بالایی

انجام :

شاید که بردفاتر دیوان لطف تو
چون‌احتساب‌نام‌شرف‌درحساب‌نیست

[۲۵ - ج]

ش۲دفتر (۱۸۴ ر - ۱۹۹پ) .

دیوان منوچهری

ازاستاد منوچهری دامغانی است .

(مشار ص ۷۵۸ - سپه ۲ : ٦۸٤ - مجلس ۳ : ٤۲۷) .

[۱۰۸ - ج]

نستعلیق‌سدهٔ ۱۳،عنوان شنگرف،حواشی لغوی دارد ، قصاید وقطعه ها ورباعیهااست‌وستایش ملک‌محمودبن ناصرالدین وابوسعدبن امین دول وشمس‌الوزراء احمدبن عبدالصمد وملک‌محمد وعلی‌بن عبیدالله صادق درآن دیده میشود.

آغاز:

ای‌ترك من امروز ندانم بکجایی
تاکس بفرستیم وبخوانیم بیایی

(ص ۸۱ چاپ ۱۳۲٦ خ تهران) .

انجام :

ای کرده سپاه اختران‌یاری‌تو...
بخت همه خفته شد ز بیداری تو

(ص ۱۸۲ چاپی) .

گرقسمتت که رسیدی بآنچه میطلبی
گرقسمتت که‌شدی آنچنانکه‌می‌یابی
نه هرچه یافت کمال از پیش بودنقصان
نه هر چه داد ستد باز چرخ مینایی

(ص۱۸۱)

(34042).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج تریاکی ضربی مقوایی.

۷۷گ ۱۷×۲۲ - ۱۳س۱۰×۱۵.

[۱۶۳ - ج]

ش۱ دفتر (۱ پ - ۷۰ ر) شکسته نستعلیق ۱۲۸۱ (تاریخ‌ش۲) سرلوح وجدول‌زر ولاجورد و شنگرف ، دیباچه‌ای در سرگذشت منوچهری دارد ازرضاقلی هدایت در۱۲٦۰، یادداشت ذی‌قعدهٔ ۱۲۸۲ ازهموکه نسخه را درنوروز بمحمد میرزا بیك بخشیده است (14456) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج تریاکی ضربی .

۱۱۲ گ ۱۴×۲۲ - ۱۴س۷×۱۴ .

[۲۱۹ - ج]

نستعلیق شفیعا پسرنعمةالله سروستانی در شب‌آدینه ۱ذی‌حجه ۱۲۸۱،عنوان شنگرف،سرلوح و دوحاشیهٔ دوصفحهٔ آغاز ودوجدول صفحات زر ولاجورد وشنگرف ، یك‌تصویردارد، نسخه برابراست با ص ۱ - ۱۸۲ چاپی وسرگذشت منوچهری هم درآغازهست (14454) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ مقوایی.

۱۰۷گ ۱۳/۵×۲۲ - ۱۵س۶/۵×۱۵ .

[۲٦-د]

نستعلیق۱۲٦۰،عنوان مشکی،سرلوح زرین ، جدول‌زرولاجورد ، دردیباچه‌سرگذشت‌منوچهری هست (14455) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی ضربی.
۸۰گ ۱۳×۲۰ ـ ۱۴ س۸×۱۵.

[۱۲۶ ـ د]

نستعلیق شیخ محمدعلی پسر حاجی عبدالوهاب در۱۳رجب ۱۳۱۵، عنوان شنگرف، جدول زر و مشکی (33995).
کاغذ فرنگی آهارمهره ـ جلدتیماج سرخ ضربی.
۲۰۸گ ۱۱/۵×۱۸/۵ ـ ۱۰س۶×۱۳.

دیوان ناصرخسرو

از حکیم ناصرخسرو یمگانی قبادیانی بلخی (۳۹۴ ـ ۴۸۱) است.
(سپه ۲ : ۶۸۶ ـ منزوی ۲ : ۷۳ ـ مشار ۷۶۰).

[۱۷۳ ـ ج]

شکسته نستعلیق رضاقلی‌بن مهدی‌قلی‌سرابی در ۱۲۵۴/۱۰۴ در روستای خلج بفرمودهٔ میرزا عبدالرحیم کتابدارباشی، جدول شنگرف و لاجورد (5318).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی.
۲۲۵گ ۱۱/۵×۲۱ ـ ۱۶س۶×۱۵.

دیوان نشاط

از میرزا عبدالوهاب معتمدالدوله نشاط اصفهانی در گذشتهٔ ۱۲۴۴ است.
(منزوی ۲ : ۲۱۱ و ۲۳۹ ـ مجلس ۳ : ۶۷۶ ـ سپه ش ۷۱۷۳/۲).

[۷۴ ـ د]

نستعلیق جعفرحسینی برای میرزا فرج‌الله در۱۲۵۷ (34029).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج حنایی ضربی.
۷۷گ ۱۰/۵×۱۸ ـ ۱۵س۶×۱۲.

دیوان نظیری

ازمحمدحسین نظیری نیشابوری شیعی در گذشتهٔ ۱۰۲۳ است.
(سپه ۲ : ۶۸۹ ـ مجلس ۳ : ۴۴۰ ـ مشار ص ۷۶۱).

[۴۹ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ۱۱، یادداشت ۱۲۶۶ دارد، آغازوانجام افتاده (33879).
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سرخ ضربی مقوایی.
۷۷گ ۱۲/۵×۲۴ ـ ۲۰س۷×۱۸.

دیوان وفای شیرازی

مثنویها و قصیده‌ها ومقطعات و مرثیه‌ها ورباعی‌ها وفردها است.

آغاز:

بارالها ای صفاتت عین ذات
ای که در ذاتت نمی گنجد صفات

انجام:

اگر روزی ترا تنها ببینم
گلی از گلشن وصلت بچینم

[۷۳ ـ د]

نستعلیق۱۲۸۷، عنوان شنگرف (34027).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی ضربی.
۸۵گ ۱۰/۵×۱۷ ـ ۱۱س۶×۱۱/۵.

دیوان هدایت

غزلیات رضاقلی‌خان امیرالشعرا هدایت نگارندهٔ مجمع الفصحا ورياض العارفين، است.

آغاز:

ای درد تو درمان جان شیدا
وی وصل تو نایاب قدر عنقا

انجام :

با خس وخار بیابان چه کندپای کسی

. . . . نازهی برسر سنجاب برفت

[۱۹ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۴، در۱۶صفحهٔ پایان ترجمه‌ایست ازگیلان رابینو ازاقبال، ۱۳۳۷ (۱۲۹۸/۱/۱۲) مسوده وبامداد .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی ضربی .

۲۴گ ۲۲×۳۴/۵ ـ ۲۵س۱۷×۲۹ .

ذخیرهٔ خوارزمشاهی

از سید اسمعیل‌بن حسین بن محمد بن احمد بن حسین جرجانی است و در ده کتاب است .

(دانش ۷۵۵ ـ ره آورد ص۲۰۵ ـ ذریعه ۱۰ : ۱۰) .

[۵ ـ ب]

نستعلیق نظام بن علی‌بن جلال‌الدین دیلمانی در نیمهٔ شوال ۹۳۲ (پایان کتاب نهم) پس ازین قراباد‌ین همین کتاب ذخیره‌است که درپایان تاریخ «ثلاث وثمانین» دارد وبدستورامیرعبد الغنیا نوشته شده است . عنوان شنگرف (33851) .

کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج تریاکی .

۸۸۰گ۲۲×۳۵ ـ ۳۱س۱۳/۵×۲۲/۵ .

[۲۶ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان درشت‌وشنگرف ، ازگفتار نخستین ازکتاب‌چهارم «اندرشناختن‌وبیرون آوردن‌که هربیماری‌کدام بیماری‌است» تا باب دهم‌در«دمیده شدن ناخنان وخارش‌که‌دروی‌پدیدآید» (6355).

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج قهوه‌یی فرسوده .

۳۹۰گ ۲۴×۳۴ ـ ۲۳س۱۶×۲۶ .

[۴۵ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ۱۳،عنوان شنگرف ، ازآغاز است تاباب ۳۱ «اندربدل داروها : افسنطین» ۱۴۱۷ صفحه شماردارد .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سرخ .

۷۳۸گ ۲۱×۳۲ ـ ۲۷س۱۶×۲۷ .

ذوقیه

از دهدار عیانی است دریك بنیان وچهارر کن :

۱ـ رؤیت وشهود ومشاهده .

۲ـ اتحاد .

۳ـ وحدت وجود .

٤ـ کلی طبیعی .

درپایان سخن گفتار دانشمندان و موحدان آمده است (دانش ۲۲۶۱) .

آغاز: بسمله . لك‌الحمد وانت اهل له ... خامهٔ لسان برصفحهٔ بیان چسان تواند انگاشت ... اما بعد چنین گوید ... محمد دهدار که‌این چند کلمه‌ایست برسم انموذج‌ازذوقیات‌عقلیه ومعقولات ذوقیه‌بطریقی که مطابق مشرب صافی صوفیه ومتکلمین باشد.

انجام : وملك وملت را از پرتوآفتاب پرورش ومهر گسترش منور ومحفوظ بحق محمد وآله والحمدلله رب‌العالمین وصلی‌الله علی‌محمد وآله اجمعین .

[۲۴ ـ ج]

ش ۲ دفتر (۵ پ ـ ۷ر)

الذهبیة

رساله‌ایست درپزشکی که ازامام رضا دانسته‌اند (دانش۷۶۳و۱۳۱۶) .

[۷۰ ـ د]

ش۶دفتر (۵۸ پ ـ ۷۱ پ) نسخ سه‌شنبه ۱۹ شوال ۱۰۷۳ ازنویسنده ش۱

ذیل جامع التواریخ

ازحافظ ابرو شهاب‌الدین عبدالله‌بن لطف‌الله بن عبدالرشید خوافی خراسانی

(هرات ۷۶۳ ـ زنجان ۳۱ شوال ۸۳٤) درهفت بخش از پادشاهی اولجایتو (۷۰۳ ـ ۷۸۱) تاتاریخ شاهرخ میرزا وبسال ۸۱۹ پایان مییابد.

(یادداشتهای قزوینی ۳:۱۲۰ ـ دیباچهٔ دکترخانبابا بیانی برذیل جامع التواریخ چاپ ۱۳۱۷ خ در تهران ـ مجلهٔ یادگار س ٤ ش ۹ و ۱۰ ص ۷۱ ـ ۱۷٦ ـ ذریعه ۱۰ : ٤۹ ـ استوری ۱:۸٦ و ۲۷۹ و٦ ـ ۱۲۳۵).

[۱ـ ب]

بخط نستعلیق سدهٔ ۱۱ بهمان خط ش ۲ ـ ب وهردوشماره جزو یك دوره ازآثار حافظ ابرو باید باشد ، ازحوادث پس از مرگ غازان است تامرگ صاحب قران و شامل پنج بخش نخستین آن با ظفرنامهٔ شامی وذیل حافظ ابرو برآن وبخش هفتم را ندارد (۲۰۲ پ ـ ۴۰۸ ر) واین بخش۷ درشماره ۲ ب است (33936) .

کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج زرد مقوایی .

۴۰۸گ ۲۱×۴۲ ـ ۲۱س ۲۱×۲۸/۵ .

[۲ ـ ب]

ش۲ دفتر (۲۰۱پ ـ ۲۷۸ پ) بخش ۷ ذیل جامع التواریخ بعنوان «تاریخ حضرت سلطنت شعاری میرزا شاهرخ بن امیر تیمورگرکان بتصنیف حافظ ابرو موسوم به لطف الله» درصفحهٔ عنوان وبهمان گونه خط ش ۱ .

ذیل تاریخ جهانگشای

گفتاریست ازخواجهٔ طوسی دربارهٔ گشودن شهر بغداد ودرپایان تاریخ جهانگشای جوینی (۳ : ۲۸۰ ـ ۲۹۲) بچاپ رسیده است (مدرس ص ۲۹٤ بنام ذیل جهانگشا).

[۱۴۸ـ ج]

ش ۲ دفتر (۲۸۵ پ ـ ۲۸۸ ر) مورخ روزشنبه ۸ محرم ۱۳۰۳ .

[۲۳۸ ـ ج]

ش۲ دفتر (ص۱۱۵ ـ ۱۲۰) نستعلیق مینوی در۲۳ رمضان ۱۳۴۳ .

رازنامه

از حسین کفوی در گذشتهٔ شعبان ۱۰۱۰ یا ۱۰۱۹ دانشمند وشاعرزمان سلطان محمد سوم است بترکی وصدوسی ونه حکایت وقصه ومثل است وعباراتی درآن ازدیوان حافظ وقرآن ومثنوی وجامی آمده است. چلبی درزیرعنوان دیوان حافظ و رازنامه ازرسالهٔ ترکی درتفألات دیوان حافظ آمیختهٔ باداستانها که کفوی ساخته است یادنموده وباید همین کتاب ما باشد. درذریعه (۱۰ : ۵۸) ازهمین کتاب بنام رازنامه نسخهٔ بهمنیار (گویا همین نسخهٔ ما) یاد شده است. درفهرست وین (فلوگل ۲ : ۵۸۲) ازان بنام « کتاب تفؤلات وحل مشکلات دیوان حافظ شیرازی » یاد شده است. درفهرست ترکی موزهٔ بریتانیا (133 a) ازتحریر دیگر همین کتاب که بنام فرمانروای دیگریست و « رازنامه » خوانده میشود یاد گردیده .

در فهرست ترکی قاهره (ص۲۰۳) آمده است که «رازنامه فی مناقب العلماء و المشایخ والفضلاء» از حسین کفوی است . واین گویا جز کتاب ما است .

اواین کتاب را بنام محمد گرای خان وعادل گرای سلطان وغازی گرای سلطان ساخته ودرحکایت چهارم (۱۵ر) ازسال ۹۸۵ یاد کرده است.

(زامباور ۳٦۷ ـ لین پول ۲۰۹ ـ قاموس الاعلام ۱۹۵۸ و۳٦۵٤) .

آغاز: عنوان جریده آمال اولان مقاله فرخنده فال حمدفرد متعال وثنای خدای بی زوالدز که ...

انجام :

بس نه حد مدرسنی مدح انمك ای فخر کدام

برد عای خیر در انجق مرادم و السلام .

[۷ـ د]

نستعلیق ترکی سدهٔ ۱۰و۱۱ عنوان شنگرف نسخه در۱۲۸۱ ازآن فرهادمیرزا بوده است .

کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج قهوه یی .

۱۷٦گ ۱۲×۱۹/۵ ـ ۱۷س ٦×۱۳ .

راهنمای تهران

راهنمای شهر کهن تهران است و اخضرعلی‌شاه در زمان میرزا علی اصغرخان بدستورمختارالسلطنه درسال ۱۳۲۰ق آن‌رانوشته است .

درآن آمده که این شهر (دارالخلافهٔ مظفری) نزدیك بسی و شش کرور ذرع مربع است ومساحت محیط آن ۱۸۴۸۰ ذرع وپنج کوی (محله) دارد : دولت‌وسنگلج وبازار وچاله میدان وعودلاجان . هر کویی چند پاتوق دارد ویك کدخدا و هرپاتوقی را یك نایب است با چند پلیس . یك رساله نزدیك برسالهٔ ما دربارهٔ آمار شهرتهران از عبدالغفار سپاهانی منجم‌باشی معلم دارالفنون که بدستور اعتضاد السلطنه نوشته است در کتابخانهٔ مدرسه سپهسالار (ش۲۷۶۳) هست .

آغاز: بسمله . الحمدلله الواحد الاحدالذی لم یلد ولم یولد ... وبعد این خاکپای گدایان بی‌سروپا ... اخضر علیشاه ... اظهارمیدارد که پس از استرشادحضرت استادم ... سنهٔ ۱۳۱۷ فقیرراپیش آمد.

[۲۰ ـ ب]

نسخ سدهٔ ۱۴ (33854) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی.
۱۸۳گ۲۱×۳۴ ـ ۱۲س۱۵/۵×۲۷ .

رباعیات

به ابوسعیدابی‌الخیرمیهنی رباعیاتی‌نسبت داده وخواصی برای آنهاپنداشته‌اند.
(مشار ۷۹۷ ـ ذریعه ۹ : ۴۱) .

[۱۸۱ ـ ج]

ش۲دفتر (۱۳۷ پ ـ ۱۳۹ پ) بادیباچه وخواص وناقص است.

رباعیات

ازخیام نیشابوری است .

[۷۱ ـ د]

نستعلیق شمس‌الدین نبوی نوری در۱۳۳۱ خ، نسخه در۱۳۳۱/۵/۴ خ بدکترمصدق اهدا شده‌بود واوآنرا باین‌کتابخانه بخشیده‌است.
۱۷۵ رباعی دارد وشماره‌ها درگلبرگی‌گذارده شده است (24504) .
کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا .
۳۲گ ۱۱×۱۷/۵ ـ ۱۲س۸×۱۳ .

ربیع‌الاسابیع

بفارسی وازمحمد باقربن محمدتقی مجلسی است که بنام شاه سلیمان‌در۲۲ج۱/ ۱۰۹۹ ساخته است .
(مشار ۸۰۳ ـ ذریعه ۱۰ : ۷۵) .

[۱۱۵ ـ ج]

نسخ‌محسن‌بن سلطان محمدقومشی سپاهانی درروزآدینه ۵ ذی‌قعدهٔ ۱۱۰۹،عنوان‌ونشان‌شنگرف، جدول زرین ، سرلوح‌زرین وآراسته برنگارنگ ، دوصفحهٔ آغازحاشیه سازی شده بزر ، میان سطور زراندود،مالك سیدعلی‌بن‌سیدمرتضی‌بن‌سیدعلی‌بن خلیفه سلطان حسینی‌وضیاء لشکرتقی‌دانش،تاریخ تملك ۱۳۰۳ دارد.
کاغذ سپاهانی نخودی ـ جلد تیماج سرخ.
۸۳گ۱۲/۵×۲۱/۵ ـ ۱۹س۶/۵×۱۵/۵ .

الرجال

ازابوالعباس‌احمدبن علی‌نجاشی‌اهوازی (۳۷۲ ـ ۴۵۰)است که ازرجال‌نویسان معتمد شیعی میباشد .
(مصفی‌المقال ۵۸ ـ منزوی ۲ : ۴۰۱۲) .

[۱۸۲ ـ ج]

ش۱دفتر (۲ پ ـ ۹۰ ر) نسخ علی‌رضای قمی درج ۱۲۶۴/۱، عنوان ونشان شنگرف (34086) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج حنایی مقوایی.
۹۵گ۱۵×۲۱ ـ ۲۱س۷/۵×۱۵ .

الرجال

ازابن داود تقی‌الدین حسن‌بن علی‌بن داود حلی که در ذی‌حجهٔ ۷۰۷ بانجام رسانده و آن مانند خلاصهٔ‌علامهٔ حلی که در ع ۶۹۳/۲ بپایان‌رسیده‌است‌دردوبخش‌است وهریك بترتیب‌تهجی در حرفهای یکم و دوم ومآخذ هم درآن یاد شده ورمزهایی هم برای‌آنها دراین کتاب‌آمده است.

(منزوی ۲ : ۵۷۳ ـ ذریعه ۱۰ : ۸٤ ـ مصفی ص ۱۲٦).

[٦۴ - د]

نسخ‌و نستعلیق ابوطالب‌بن‌عنایت‌الله‌تویسرکانی در روزسه‌شنبه ۳۰ رجب ۹۸۰ ازروی نسخهٔ سید علاءالملك مرعشی نوشتهٔ‌کمال الدین حسین بن عبدالصمد حارثی ، و آن نسخه راهم همین حارثی نزد زین‌الدین‌بن احمد شامی عاملی خوانده وعاملی بدودرروز ۵ ذی‌حجه ۹۵۰ اجازهٔ قراءت داده‌بوده‌است واین اجازه را تویسرکانی ازروی خط مرعشی درنسخهٔ ما نوشته است.

کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج سرخ ضربی.

۲۰٦گ ۱۱/۵×۱۸/۵ ـ ۱۲س۷×۱۲.

الردعلی‌التصوف

دراین رساله اعتزال وخلوت صوفیان بدعت شمرده شده است.

آغاز: بسمله وبه‌نستعین الحمدلله ذی‌الجلال... امابعد فقدصح باتفاق من الائمة حدیث‌النبی... الذی‌روته عایشة ... من‌احدث فی‌دیننامالیس منه فهو رد.

انجام : بدلیل تفیض خلاف ما اشرت الیه فلیکتب به الی مادناعلی وعلی امة محمد صلی‌الله علیه وسلم.

[۹۰ - د]

ش۳۱ دفتر (۱۱۰ ر - ۱۱۱ر).

الردعلی من قال بتلاشی الانسان (مقالة فی ...)

سخن افلاطون دربارهٔ بقای نفس درآن آمده است.

آغاز: بسمله . فی‌الرد علی من قال ان الانسان یتلاشی ویفنی . قال افلاطون : نقول لمن انتحل ان الانسان اذا فارق‌هذاالعالم‌باد وتلاشی کماباد سائرالحیوان:انه‌لاشك‌ان‌القول(؟)المجتمعة اذاتفرقت‌تعود کل واحد الی جوهره کالمدة السود (؟) الی الارض.

انجام : فلیست اذن معلوله ولاموصوفة (تمت).

[۱۵ - ج]

(ش۲۰دفتر (۵۷ ر - ۵۸ ر) .

رسائل اخوان‌الصفا

این رساله‌های فلسفی ساختهٔ چندتن‌ازدانشمندان‌ایرانی است که میخواسته‌اند میان شریعت وفلسفه آشتی دهند (دانش ۲۲۲۸).

[۹۰ - د]

ش۲۹ دفتر (۸۱ پ - ۹۹ر) مورخ هفتصداست ودرآن پاره‌ای‌ازاین کتاب‌است.

الرسائل‌الکیماویة

شش‌رساله‌است :

۱ـ مفتاح‌الکنوز .

آغاز قال الشیخ محمد القمری : الحکماء لما احتاجوا فی تطهیر الارکان الثلاثة الی‌الاملاح .

انجام : من فواید الافاضل فی‌الاعمال (۲ پ - ٤ پ) .

۲ـ السرالمکتوم.

آغاز: بسمله . اعلم ان علم الحجرحق وما سواه باطل و سر مکتوم لم یکتبه احد من‌الحکماء فی کتبهم اماباقلام مرموزة .

انجام : علی‌من‌اصطفی‌رب‌الانام‌علی‌الاولادوالال‌الحظیرةمع‌اصحابکم خیرالبریة (٤ پ - ۱۷ پ) .

۳ـ دقایق المیزان .

آغاز: بسمله . الحمدلله الذی خلق العالم علی مقادیر الحکمة.

انجام : بعشرة من الخمسة فی المیزان و هذا نهایة دقایق المیزان فی مقادیر الاوزان والحمدلله علی الاتمام بعنایة الملك العلام (۱۷ پ ـ ۳۲ ر) .

٤ـ التکلیس.

آغاز: بسمله. اعلم ان ماء القلی المقطر اللطیف یکلس الفضة تکلیسا جیدا من غیر ضرر ولافساد.

انجام : مثبتة لکل طائر فلاتسمع بهالا (ننوشته مانده) (۳۲ر ـ ۳٤ر).

۵ـ جواهر الاسرار فی معارف الاحجار سه باب است (۱ـ احجار میزانیة ۲ اکاسیر میزانیة ۳ تراکیب میزانیة) .

آغاز: بسمله . الحمدلله الملك القدوس السلام ... وبعد فانی اخرجت من بحر العوارف لطایف درر المعارف ... فی هذا الکتاب المسمی بجواهر الاسرار فی معارف الاحجار .

انجام : لما فیه من الانبساط (۳٤ پ ـ ٤۷ پ) .

٦ـ السر الربانی فی علم المیزان دریك مقدمه ومقاله است.

آغاز: بسمله. الحمدلله الذی تقدس ذاته عن مدارك الاوهام وتنزه صفاته عن احاطة العقول والافهام ... وبعد فانی لما وصلت الی حقائق العلم الالهی من کلام الامام الهمام فی خطبة البیان علی مافسره الفاضل الجلدکی فی التقریب والبرهان تحیرت خمسة عشر سنة فی اسرار علم المیزان.

انجام : من ذوی العرفان بین الاخوان والله الهادی و هو المستعان (تم بعون الله فی شهر ربیع الاول ۱۱۰۰) (٤۷ پ ـ ٦۵ ر) .

[۲۴ـد]

نستعلیق ۱۱۰۰ (34093) .

کاغذ سپاهانی ـ جلد تیماج مشکی.

۶۵گ ۱۲×۱۹ ـ ۲۳ س ۷×۱۴ .

رسائل کیمیایی

نخست نسخه ها و قاعده های اکسیر است بفارسی وعنوان « عمل جعفرخان » هم در آنها دیده میشود (۱ ر ـ ۲۵ پ) .

سپس رساله‌ایست درشناخت درختان و گیاهان در ۳۷ باب که درمتن نسخهٔ ما شماره گذاری شده‌است. پیداست که رساله‌ایست ساخته وپرداختهٔ کیمیا گران ودرخت و گیاه شناسی موهومی است .

آغاز: بسمله . حمدله ... امابعد این کتابی است درمعرفت اشجار و نباتات که حکما استخراج کرده‌اند وارسطاطالیس حکیم استخراج نموده از کتاب ارسلیقاطوس حکیم رومی .

انجام : درآب قرمز ریزد که تمام خواهد بود انشاءالله (تمت الکتاب الاشجار بعون ملك الوهاب) (۳٦ ر ـ ٤۷ پ) .

پس ازین پراکنده های کیمیایی است ودرآن از کنز المقاصد جابر بن حیان واز رسالة الفلاسفة فی العمل عباراتی آمده است (تا ۷۳ ر) .

آنگاه رساله‌ایست دراکسیر وآشفته ومغشوش است وچنین آغاز میشود:

بسمله وحمدله ... اما بعد بدانکه این رساله‌ایست در فن اکسیر مرتب بر دو مقدمه ودومقاله،اما مقدمه مشتمل بردوفصل (از ۷۳ ر تا پان) .

عنوان « تدبیر ماء الشعیر عن فوائد محمد زکریا » و« عن قول امیر سیدعلی » و « اعمال سیدحسین اخلاطی » هم دراین جنگ می‌بینیم.

[۲۳ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف .

کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج مشکی .

۱۴۴گ ۱۴×۲۰ سطر چلیپا ۱۱×۱۷ .

رسالهٔ ادبی

درچهارباب‌است :

۱ـ علوم‌قرآن .

۲ـ علوم‌حدیث.

۳ـ قصص .

٤ـ مواعظ واشارات .

آغاز: الحمدلله علی امامه الامین واشکره علی افضاله العظیم... اما بعد فقد جلوت علی الاسماء من کلامی کل وسیم .

[۱۱۲ ـ ب]

ش۳دفتر (۵۹ پ ـ ٦٦ ر) رساله تاآغاز باب دوم را دارد وبس.

رسالةالی الاخوان

درنسخهٔ ما ازابن‌سینا دانسته شده است .

آغاز: ومن کلامه‌ایضا رحمه‌الله السلام علیکم یامعشراخواننا النائین عنا والفائزین بعدنا .

انجام : ویردبکم الی السعادة فی‌العقبی والله اعلم .

[۹۰ ـ د]

ش۱۹ دفتر (۵۱ ر) .

رسالهٔ خط

از خواجه عبدالله صیرفی در گذشته ۷٤۲ پسر خواجه محمود صراف تبریزی است دریك مقدمه درسه فصل:

۱ـ فضیلت وشرف این‌علم.

۲ـ مدادساختن .

۳ـ قلم وتراشیدن آن.

باب یکم وضع خط .

باب دوم اصول خط (از الف تا ی) (دانشمندان آذربایجان ص۲۳۸) .

آغاز: بسمله. وبه‌نستعین. شکروسپاس‌فراوان و ثناوستایش‌بی‌پایان کاملی را که‌ازنقطهٔ نیستی دائرهٔ هستی‌نهاد ... امابعدچنین گوید... عبدالله صیرفی ... که چون جمعی ازبزرگ زاده‌ها پیش این ضعیف تردد میکردند و تعلیم اصول خط بایشان ... گفته میشد ... التماس نمودند که مختصری دراصول خط باید نوشت ... این مختصررادرقلم کشید وبریك مقدمه ودوباب وخاتمه مؤسس گردانید.

انجام : ی اماسریا نیزمرکب‌است ... بهتربودالمقالةفی‌المرکبات (خاتمه را ندارد) .

[۱۲۷ ـ د]

ش ۱ دفتر (۲ پ ـ ۹ پ) نستعلیق سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف ، در۱ر-۱۴ر ونیز از۱۰تا ۷۵ پ شعراست.(33966) .

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی.

۱۱۹س۵/۱۲×۱۸ ـ ۱٦س۷×۱۲ .

الرسالةالکریة

از ملامراد تفرشی (۹٦۵ ـ ۱۰۵۱) است در رد فیلسوفان اسلامی و در آن از شبههٔ جذراصم ودورقیاس یاد کرده و از کر ونجاست‌آب قلیل بروش فلسفی بحث نموده و در ۱۷ ع۱۰۳۲/۱ آن را ساخته است (دانشگاه ش ۱۸۰۳ بخط خود اومورخ ۲۲ع۱۰۳۲/۱) .

آغاز: الحمدلله‌الذی هدانا الصراط المستقیم ... وبعدیقول افقرالعباد مراد انه کان من التوفیقات الالهیة .

انجام : واتفق اتمامها لیوم مولد النبی ... الیوم السابع عشرمن‌اول ربیعین من‌السنةالثانیة من‌العشرالرابع من‌المائةالاولی‌من‌الالف‌الثانی

علی ید مؤلفها احقر العباد مراد التفرشی عفی عنه بالنبی و الوصی و الحمدلله اولا و آخراً ـ نقلها من خط المؤلف ابنه الفقیر ظهیرالدین علی عفی عنهما فی الیوم البعث من رجب المرجب لسنة ۱۱۰۰ .

[۴۴ ـ د]

ش۳ دفتر (۱۱۴ پ ـ ۱۳۲پ) نستعلیق ۱۷ رجب ۱۱۰۰ از پسر مؤلف حاشیهٔ «منه» دارد.

رسالهٔ کلامی

از یوحنای اسرائیل مصری دانسته‌اند و دربررسی از آیین شیعی و اثبات امامت است (دانشگاه ۱۹۲۷/۲ و ۱۹۲۹/۷) .

آغاز: بسمله و به‌نستعین . حق تعالی شأنه ببرهان تحقیق حجاب تقلید ازخواطر همگنان مرفوع گرداناد... اما بعدچنین گوید یوحنا اسرائیل الذمی المصری ... که چون حق تعالی چشم عقلرا بنورهدایت روشن گردانید

انجام: وبرآن زنده شوم انشاءالله تعالی آمین یارب العالمین .

[۱۱۰ ـ د]

ش۳دفتر (۶۰ پ ـ ۹۰ ر) نستعلیق روزسه‌شنبه ۱۱ رمضان ۱۲۳۶ (۱۳س۶/۵×۱۱) .

رسالهٔ معما

رساله‌ایست منظوم درمعما .

آغاز:

بعد حمد خالق و نعت رسول
میکنم مـداحی زوج بتول

. . . .

هست در تقسیم اعمال معما این دو بیت(؟)
باشد اعمال معما بر سه قسم

انجام:

ربنا فاغفرلنا یا ذا الکرام
فاستجب هذا دعاناوالسلام

[۱۲۷ ـ د]

ش۴دفتر (۱۰۷ ر ـ ۱۰۸ پ) ۱۷س۶/۵×۱۳/۵، بخط نستعلیق مانند ش۳، پس ازاین تا۱۱۰پ شعرهای معما است بنام کسان : مولانا محمد نصرالله استرآبادی ، بنام نصیر و باباصادق ، مولانا شرف علی مخدوم ، مولانا شرف‌علی یزدی ، مولانا حیدر ، مولانا بدرالدین شاشی .

رسالهٔ معما

بترکی است .

آغاز: بنام آنکه ترکیب جهان کرد ... بعد از فتح کلام ... بوفقیر قلیل البضاعة .

انجام: وتصحیف وضعی شاهلدر والله الهادی و علیه اعتمادی .

[۱۳۱ـ د]

ش۵ دفتر (۱۱۳ پ ـ ۱۱۵ پ) .

رساله های شفتی

سید محمد باقربن محمدنقی شفتی در گذشتهٔ ۱۲۶۰ بیست و دو رسالهٔ رجالی دارد ودرآنها ازچندتن‌راوی شیعی بحث کرده‌است . درنسخهٔ ۱۲۷ ج ما شانزده‌رساله ازآنها آمده‌است :

۱ـ اسحق بن عمار که در روز پنجشنبه دههٔ سوم ماه هشتم ۱۲۳۹ نوشته است (۱ پ ـ ۳۵ پ نوشتهٔ ۱۲۵۱) .

۲ـ ابراهیم‌بن‌هاشم (۳۵ پ ـ۵۲رنوشتهٔ حسن لنجانی روزچهارشنبه ۱۲۴۹).

۳ـ اجماع العصابة (۵۲ر ـ ۶۰ ر نوشتهٔ ۱۲۴۹) .

۴ـ ابوبصیر (۶۰ ر ـ ۷۴ پ نوشتهٔ ۱۲۶۰) .

۵ـ محمدبن سنان (۷۴ پ ۸۱ پ نوشتهٔ ۱۲۶۰) .

۶ـ ماجیلویه (۸۱ پ ـ ۸۳ ر) .
۷ـ العدة (۸۳ ر ـ ۹۰ ر) .
۸ـ عمربن یزید (۹۰ پ ـ ۹۲ پ) .
۹ـ شهاب‌بن عبدربه (۹۲ پ ـ ۹۳ پ) .
۱۰ـ محمدبن اسمعیل (۹۳ پ ـ ۹۸ ر) .
۱۱ـ عبدالحمیدبن سالم عطار (۹۸ ر ـ ۹۹ پ) .
۱۲ـ حسین‌بن خالد (۹۹ پ ـ ۱۱۱ ر) .
۱۳ـ معویةبن سرح (۱۱۲ ر ـ ۱۱۴ ر) .
۱۴ـ احمدبن محمدبن‌عیسی (۱۱۴ ر ـ ۱۱۵ پ) .
۱۵ـ محمدبن عیسی‌یقطینی(۱۱۶ ر ـ ۱۲۲ ر) .
۱۶ـ محمدبن خالد برقی (۱۲۲ ر ۱۲۳ پ مورخ ۱۲۵۶) .
(منزوی ۲ : ۴۷۱ ـ مصفی ص ۹۲ ـ ذریعه ۱۰: ۹۸) .

[۱۲۷ ـ ج]

ش۱ ـ ۱۶ دفتر (۱ پ ـ ۱۲۳پ) نسخ ۱۲۴۹ ـ ۱۲۶۰ عنوان شنگرف، ۱۶رساله‌است (34040).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی .
۱۵۹گ۱۵/۵×۲۲ ـ ۲۱ س۱۰×۰۱۵.

[۱۸۶ ـ ج]

ش۲دفتر(۱۶۴ پ ـ ۱۸۳ پ) بهمان خط ش ۱ ، سرگذشت این راویان دراین نسخه‌هست:
۱ـ محمدبن سنان درشش مقام (۱۶۴ پ ـ ۱۷۳پ) .
۲ـ عبدالحمیدبن سالم عطار (۱۷۴ ر ـ ۱۷۵پ) .
۳ـ محمدبن عیسی یقطینی درسه مطلب (۱۷۶ ر ـ ۱۸۳ پ).

رساله‌های کرمانی

ازحاج محمد کریم‌خان بن ابراهیم خان کرمانی (پنجشنبه ۱۸ محرم ۱۲۲۵ـ روز دوشنبه ۲۲ شعبان ۱۲۸۸) چهاررساله و گفتار دراین کتابخانه هست :
۱ـ وصیت‌نامه او (۲ پ ـ ۱۶ پ) باترجمهٔ فارسی .

(فهرست احسایی۲:۲۰۳) .
۲ـ پاسخ او بعزیزخان سردار (۱۷ پ ـ ۲۷ پ ناقص) .
(فهرست احسایی ۲:۲۴۱) .
۳ـ پاسخ بدوستی در بارهٔ گرفتاری قوم لوط و رهیدن خاندان او در آن شهر (۲۸ پ ـ ۴۵ پ) .
۴ ـ هدایة الصبیان در یك مقدمه و چهار فصل در اصول دین برای نوآموزان (۴۶ پ ـ ۶۱ پ) (فهرست‌احسایی۲ : ۱۹۸) .

[۸۱ ـ د]

ش ۱ بنسخ و شماره های دیگر نستعلیق و ترجمهٔ فارسی ش۱ هم نستعلیق و شنگرف است (34060) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی ضربی.
۶۲گ۱۱×۱۷/۵ ـ ۱۴س۶/۵×۱۲/۵.

رساله‌های همدانی

ازمحمد جعفربن‌حاج‌صفرخان قراگوزلوی‌همدانی دورساله‌اکنون‌می‌شناسیم:
۱ـ رسالهٔ کلامی درعقاید .
آغاز: بسمله . الحمدلله وسلام علی عباده‌الذین اصطفی . . . و بعدبر ارباب الباب ظاهروهویداباشد که اقل العباد ... محمدجعفربن الحاج صفرخان الهمدانی من طائفهٔ قراگوزلو .
انجام : فصل اول درتعیین (۱پ ـ ۱۹پ‌افتاده) .
۲ـ رسالهٔ عرفانی درهفت فصل :
۱ـ تحقیق ۲ـ سلوك درده‌اصل ۳ـ ذکروتفکر ومرابطه درسه فایده ۴ ـ سیر معکوس ۵ـ عصمت ۶ـ ادوار سبع‌المثانی ـ منافات وواقعات ـ در۱۲۳۲ ساخته‌است.
آغاز: بسمله . الحمدلله وسلام علی عباده .
انجام : سابق‌برین مذکورشد ... الی یوم‌الدین (۲۴ پ ـ ۲۴۹پ).

[۸۳ - د]

شکسته نستعلیق ابوالقاسم مازندرانی در سدهٔ ۱۳ (33957) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی .
۲۵۲گ ۱۱×۱۷/۵ - ۱۳س۶×۱۲ .

الرضاع (رسالة فی ...)

ازمحقق کرکی است (دانش ۱۹۰۰) .

آغاز: بسمله . الحمدلله کثیرا کما هواهله ... اعلم و فقك الله انه قد اشتهرعلی السنة الطلبة فی هذاالعصرتحریم المرأة علی بعلها بارضاع بعض من سنذکره .

انجام: انتهت المسئلة مستوفاة و الحمدلله رب العالمین . . . یا ارحم الراحمین.

[۱۷۸ - ج]

نسخ مرادعلی‌بن قدیم در۲۱صفر ۱۰۹۳ ، شعرعربی وفارسی میرزا طاهروحید وزیرقزوینی یا تبریزی‌باعنوان«لراقمه‌وحید» درگ ۲ ر هست واحمدبیان در۳ج۲/۱۳۵۹بدین‌گواهی نوشته‌است، پس‌ازین پاره‌ایست ازوجیزهٔ درایهٔ بهائی.
۱۸گ۱۲/۵×۲۱ - ۲۳ س۸/۵×۱۷ .
کاغذ سپاهانی - بی‌جلد.

رشحات الفنون

ازامین‌الدین‌خان‌بن سیدابوالمکارم امیرخان‌حسینی هروی مؤلف « معلومات الآفاق» درجغرافیا و مشاغل دربار دهلی پیش ازمرگ اورنگ زیب در۱۱۱۸ است .

این کتاب درشانزده رشحه است درشانزده علم :

۱- تفسیر ۲- حدیث ۳- شعب‌ایمان ۴- کلام ۵- اصول فقه ۶- فقه ۷- تصوف ۸- حکمت و منطق ۹- طب ۱۰ - حکمت عملی ۱۱ - نحو ۱۲ - صرف ۱۳ - معانی ۱۴- بیان ۱۵- بدیع ۱۶- تاریخ .

تنویری در آن هست درسیرت پیامبر و درپایان میرسد بتاریخ سال دهم شاهی (۱۰۷۷) (ریو ص ۱۰۱۳ و ۱۰۵۵- استوری ۲ : ۱۴۲) .

دردیباچه آمده :

رشحات الفنون بود نامش — بامسمااست‌اسم این‌مرقوم
چون‌سرجهل‌ازو بریده‌شود — سال‌تاریخ‌ازان شود معلوم

وتاریخ آن۱۱۲۳ است‌زیرا «۱۱۲۶ = رشحات‌الفنون » وپس‌از کاستن‌سرجهل یا «ج» (= ۳) میشود : ۱۱۲۳.

آغاز: بسمله . سپاس بی‌قیاس‌آن معبود وآن مسجود برحق‌را ... که سزاوار پرستش اواست...اما بعد چنین میگوید ... امین‌الدین‌خان‌بن مرحوم امیرخان الحسینی الهروی .

انجام: سعادتمند کسی‌است که بعمل تقید نماید، العاقبة بالخیر و صلی‌الله ... یاارحم‌الراحمین (تمت فی‌سنة ۱۲۵۸) .

[۶۸ - ج]

نسخ ۱۲۵۸، عنوان ونشان‌شنگرف (3411) .
کاغذ فرنگی نخودی - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی.
۱۸۷گ ۱۵×۲۳/۵ - ۱۵س۸×۱۵ .

الرعایة فی‌درایة الحدیث

شرحی است از شهیدثانی برالبدایةفی علم‌الدرایة خود او (دانش ص ۱۶۶۰ و ۲۶۷۸) .

[۱۴ - د]

ش۷دفتر (۳۱۶ پ - ۳۷۵ ر) نسخ سیف‌الدین‌بن محمدقاینی در۱۷ رجب ۱۰۱۱ر،گویا برخی از شماره‌های دیگراین دفترهم بخط او باشد ، ۲۰س۷×۱۴ .

رهنا یا نظم‌دقایق

مثنوی ترکی‌است دربارهٔداستان قبیلهٔ بنی درد وجانان. قزوینی درپایان‌نسخهٔ

ما یادداشتی نوشته ودر آن شك میکند که « نظم دقایق » ماده تاریخ است یاهم نام وهم تاریخ آن . در آغاز کتاب پس ازدیباچه آمده : سبب تنظیم این منظومهٔ رعنا .

آغاز: یاموفق یاهادی یامستعین . هذا کتابنا ینطق بالحق. درتوحید باری . بسمله . وبه نستعین عز شأنه .

حمد اوله قدیم حقه هردم
کیم حادث خاکی قیلدی آدم
هم ایلدی لطف نورایمان
هم جوهرعقلی قیلدی احسان

. . . . . .

بوعبد رفیع زاده‌ای شاه
لطفکله شفاعت ایله‌لله

انجام :

دمدارك ایله هم ایله مسرور
مغفور بیور امان مغفور

تاریخ ونام این منظومه :

بیل نظم دقایق اسم رعنا
تاریخ ختامیدرهم اما

سنهٔ ۱۲۰۵ .

[۱۳۵ - د]

نستعلیق ترکی، عنوان شنگرف، یادداشت ۲۸ اوت ۱۹۳۳ قزوینی دارد : IVF57
کاغذ فرنگی - جلدمقوا.
۱۴س۳۷۳×۲۰ - ۱۷س۸×۱۴/۵ .

رگشناسی

ازابن‌سینا است درنه فصل.

(دانش ۷۶۸ - مهدوی ش۱۱۷ - مشار۸۳۹) .

[۸۹ - د]

ش۱ دفتر(۱-۲۰) نستعلیق محرم ۱۳۱۲ ، نسخه در ۲۸/۱/۲۷ خ در پاریس نزد اقبال بوده است (33958) .
کاغذ فرنگی - جلدمقوا عطف پارچه .
۸۲گ۱۱×۱۸ - سطروانداره‌گوناگون.

رمل (رسالهٔ ...)

رساله‌ایست دررمل بفارسی .

آغاز: درخانهٔ اول دلیل است برصحت وسلامتی سائل وسعادت او .

انجام : ارادهٔ شراکت نمودن باصاحب رمل باخویشان و دوستان والله اعلم .

[۳۶ - د]

ش۴دفتر (۱۸۵ پ - ۱۹۱پ) .

رمل (رسالهٔ ...)

آغاز: بسمله . حمدا کمل وشکرا جمل بعددائرات رمل‌لایق‌فردی است که اشیاءِ را ازواج آفرید .

انجام : وشمع ریزند بهتراست .

[۳۶ - د]

ش۵دفتر (۱۹۲ پ - ۲۰۰ پ) شکسته نستعلیق چلیپا درمتن وهامش.

روض‌الاخبار المنتخب من ربیع الابرار

ازشیخ محیی‌الدین محمدبن خطیب قاسم‌بن یعقوب‌است درپنجاه‌روضه‌وفهرست روضه‌ها درآغاز نسخهٔ‌ما بانشاندادن‌شمارهٔ صفحه‌ها هست ، اوآن رابنام سلطان‌سلیمان

عثمانی در۹۲۲ ساخته است . چلبی تاریخ آن را ۹٤۰ دانسته‌است(۱).

آغاز: بسمله . نحمدك اللهم علی ما علمتنا من البیان و الهمتنا من التبیان ... وبعد فیقول ... محمدبن قاسم بن یعقوب . . . لما کان علم المحاضرات علما نافعا فی انواع المحاورات ... حتی ان ... العلامة . . . قدصنف فیه ربیع الابرار ... استخرجت من نخب فرایده . . . و سمیته بروض الاخبار المنتخب من ربیع الابرار ثم جعلته تحفة للعتبة العلیا ... السلطان سلیمان بن السلطان سلیم خان بن السلطان ابی یزید بن السلطان محمدخان .

انجام : قدقال فی التاریخ جاء (٥) بفضله (۹۱۷) (سنه ۹۲۲) .

[۶۹ - ج]

نسخ اسماعیل بن حاج‌مقیم سمنانی درتهران درمدرسهٔ صدر در۱۲۸۴ ازروی چاپ ۱۲۸۰ مصر ، عنوان و نشان شنگرف (33891) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرمه‌یی ضربی مقوایی.

۲۰۲گ۱۶×۲۲/۵ - ۱۹س۸×۱۴/۵ .

الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة

شرحی است ازشهید دوم برلمعهٔ دمشقیهٔ شهیدیکم (دانش ص۱۹۰۳) .

[۱۴۶-ب]

نسخ سدهٔ ۱۲، متن زیرخط سرخ، عنوان شنگرف، حواشی دارد (۵۱۰۰۵) .

۲۷۵گ۲۰/۵×۳۰ - ۲۵س۱۱/۵×۲۱ .

کاغذ فرنگی - جلد تریاکی مقوایی

۱- بنوشتهٔ چلبی (۱:۱۶۹و۵۷۸و۵۳۳)دانشمندی بنام انوارالربیع ازربیع الابرار زمخشری تلخیص کرده و محمدبن پیرعلی معروف بعاشق چلبی برای سلطان سلیم بن سلیمان‌خان آن راترجمه نمودودانشمندی آن را در۹۲باب مرتب کرد ومحمودبن‌محمودبن علی‌حسینی گاستانه کاشانه انیس الوحدة وجلیس الخلوة بروش ربیع الابرار نوشته دربیست باب (نیزذریعه ۲ : ٤٦۹) .

روضة الصفا

ازمیرخواند سیدمحمدبن خاوند شاه بن محمودبخاری (۸۳۷ - ۹۰۳) دریك مقدمه وهفت جلدویك خاتمه وتاریخ عمومی است وبدستورامیرعلی شیرنوایی در۸۹۹ نوشته است وجلد هفتم آن ازخواند امیراست ورضاقلی‌خان هدایت درآن دست برده وتاریخ صفویان‌وافشاریان وزندیان وقاجاریان رابرآن افزوده در ده جلدبچاپ‌رساند. (استوری ۱ : ۹۲ - ۱۰۱و۱۲۳۸ - ذریعه ۱۱ : ۲۹٦ - مشار ص ۸۵۹) .

[۷۷ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف .

آغاز در « ذکرمصاهرت ملك‌زاده پیرمحمد وملك غیاث‌الدین پیرعلی باحضرت صاحب‌قرانی... امیرتیمورگورکان ... درشهورسنهٔ ثمان وسبعین و سبعمایة» .

انجام در «ذکرخسرو ملك‌بن خسر»(34076) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی.

۲۸۹گ ۱۹×۲۹/۵ - ۱۹ س۱۲/۵×۲۰ .

[۱۴۷ - ب]

نستعلیق ۱۰۰۱، عنوان شنگرف، میان سطرهای دوصفحهٔ آغازبزرآراسته وجدولهای دیگرصفحات بزرولاجورد وسرخ وسبز ، سرلوح دارد ، مالك محمدمعصوم‌بن محمدطاهرشیرازی جعفری طیاری‌در ۱۰۴۷ وابوالمهدی‌بن سلیمان حسینی ، یادداشتهای قزوینی درآغازهست .

شمارهٔ قزوینی IVC31 (22757).

کاغذ سمرقندی - جلدتیماج زرد تیره وروغنی مقوایی.

۳۵۹گ ۲۱س۳۴ - ۲۱س۱۲×۲۳ .

روية الهلال قبل الزوال (رسالة فی...)

بعربی وازمولی محمدسراب‌بن عبدالفتاح تنکابنی در گذشتهٔ ۱۰۲٤ است که در۲٦ محرم ۱۱۰٦ آن را ساخته ودر۷رمضان ۱۱۰۹ نیزبرآن چیزهایی‌افزوده‌است. (دانش ۱۹۲۱ - ذریعه ۱۱ : ۳۰۹) .

[۷۰ - د]

ش۱۳دفتر (۲۱۱ پ - ۲۲۵ ر) نسخ محمدطاهرسبزواری در ۱۱۱۳.

ره‌انجام‌نامه

از افضل الدین کاشانی درسه گفتار و بچاپ رسیده است (دانش ۲۷۱ ـ ذریعه ۱۱ : ۳۰۹ ـ مشار ۸۶۱) .

[۱۲۵ ـ د]

ش۶د فتر (۱۳۷ پ ـ ۱۵۲ ر).

ریاض‌الصنایع قطب‌شاهی

در بدیع وعروض از ملاالفتی ساوجی پسرحسینی ساوجی که‌برای عبدالله قطب شاه در۱۰۴۸ساخته است (ذریعه ۹ : ۹۱ و۱۱ : ۳۲۸ـش ۲۵۴ ج دانشکدهٔ حقوق) .

آغاز: بسمله . حمدوافر وثنای کامل‌مبدع وصانعی راشایانست.

انجام :

ریاض الصنایع چو اتمام یافت

بامـداد تـوفیق پـرورد گـار

طلب کردم از کلك تاریـخ او

رقـم‌زد چل و هشت سال هزار

[۴۷ـ د]

ش۳د فتر (۵۰ ر ـ ۷۰ پ) آغازافتاده است ، در۷۱و۷۲و۷۳ بندی است به نثر و نظم‌درعروض، درپایان یك صفحه‌است ازعروض ملاالفتی، در۱پ و۲ر دربارهٔ ۱۲گونه رباعی است به نثر و نظم بایك دائره .

ریاض‌العلماء وحیاض‌الفضلاء

سر گذشت‌دانشمندان‌شیعی‌وسنی‌است‌ازمیرزاعبدالله‌افندی‌پسرمیرزاعیسی‌بیك پسرمیرزامحمدصالح‌بیك‌پسرحاج‌شاه‌مولی‌ولی‌بیك‌پسرحاج‌میرمحمدبیك‌پسرخضرشاه

جیرانی‌تبریزی‌سپاهانی (زادهٔ نزدیك ۱۰۶۷ ودر گذشتهٔ میان‌سالهای ۱۱۲۰و۱۱۳۰) و درآن از دانشمندان اسلامی تازمان خود یاد کرده و در پیرامون سال ۱۱۱۹ بدان میپرداخته است و گویند که اوآن را میان سال ۱۱۰۷ و۱۱۳۰نوشته است .

این کتاب که‌ازبهترین یادگارهای روزگارصفوی است درده جلد بزرگ‌بوده دردوبخش یکی برای شیعی یکی برای سنی . نسخهٔ اصل پاکنویس نشده که درآن افندی دربسیاری ازجاها سفید گذارده ومیخواست آن را کامل سازد نزد حاج میرزا سید کاظم‌سپاهانی‌در گذشتهٔ۱۳۱۱ق‌بوده‌است واوآنها را ازسپاهان بنجف‌برده‌بود ودر میان راه پنج جلدآن ازمیان رفت وپنج جلد ماند وحاجی میرزا حسین‌نوری‌ازین‌پنج جلد نسخه برداشت دردوجلد ونسخه‌های دیگرمانند نسخهٔ میرزاآغابزرگ‌تهرانی نگارندهٔ ذریعه (ازحرف‌ح‌تاع) ونسخهٔ سید شهاب الدین مرعشی ونسخهٔ شماره ۹۹۳ دانشگاه و دوجلد کتابخانهٔ ملك از روی نسخهٔ نوری است که از حرف ح تا ل و از حرف ن تا ی شیعی و ازحرف الف تا ج وحرف ن تا یاء سنی میباشد .

شیخ یوسف بحرانی از نسخهٔ نصرالله حایری برخی از حرف الف شیعی را در کشکول خود (۱ : ۱۸۷ ـ ۲۰۹) گنجانده و بچاپ رسیده است .

خوشبختانه پنج مجلدی که بنجف رفته بود بدست مرحوم عباس اقبال آشتیانی رسیده وسرانجام دراینجاآمده است .

فهرست مجلدات این کتاب :

مجلد یکم شیعی (الف ـ ج) ازمیان رفته .

مجلد دوم شیعی (ح ـ ط) .

مجلد سوم شیعی (ع ـ ل) .

مجلد چهارم شیعی (م) از میان رفته .

مجلد پنجم شیعی (ن ـ ی) باخاتمه‌ای در ده فائده .

مجلد ششم سنی (الف ـ میانهٔ ج) .

مجلد هفتم سنی‌ازمیان رفته.

مجلد هشتم سنی ازمیان رفته .

مجلد نهم سنی ازمیان رفته .

مجلد دهم سنی (ن ـ ی و کنی والقاب)(۱).

[۵۳ ـ ب]

بخط نسخ ریزخود افندی است ، عنوان شنگرف وبدینگونه است:

۱ـ مجلد دوم بخش نخستین (شیعی) (ح ـ ط) در۱۳۱گ و۲۶۲ ص (33953) .

۲ـ مجلد سوم همین بخش (ع ـ ل) در ۲۴۰گ .

۳ـ مجلد پنجم همین بخش (ن ـ ی) باکنی والقاب در۵۴گ .

۴ـ مجلد یکم بخش دوم(سنی) (الف ـ ج) در۸۰گ و ۱۶۰ ص (33952).

۵ـ مجلد پنجم همین بخش(ن ـ ی)در۷۴گ ازص۲۶۳ تا ۵۰۹ با اینها مجلد یکم بخش نخستین (شیعی) هم هست در۱۱ ص بخط احمد بیان درروز ۵ رجب ۱۳۵۸ ازروی نسخه‌ای نادرست از آدم بن یونس بن مهاجر نسفی تا جوادبن فاضل کاظمی .

کاغذ سپاهانی ـ جلد ندارد.

۵۹۱گ ۲۲×۳۱ ـ ۲۲س۱۱/۵×۲۴ .

ریاض الفتیان

شرحی است بر نصاب فراهی از نظام بن کمال بن جمال بن حسام هروی (فرهنگنامه‌ها ص۱۵۶ ـ ذریعه ۱۱ : ۳۳۳) .

[۴۲ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۰،عنوان شنگرف،انجام افتاده .

کاغذ سپاهانی ـ جلد تیماج عنابی ضربی.

۹۳گ ۱۲/۵×۱۹ـ۱۵×۸×۱۵ .

۱ـ بنگرید به : لؤلؤتی البحرین ـ روضات ص ۳۷۲ چ ۱ ـ فیض قدسی ص ۴ و۱۰و۱۵ ـ مستدرک ۳ : ۳۷۰و۳۷۱ ـ کنی والقاب ۲ : ۴۱ ـ هدیة الاحباب بنام صاحب ریاض العلماء ـ ـ فوائد رضویه ص۲۵۳ ـ ریحانة الادب ۱ : ۹۷ ـ کشف الحجب ص۳۰۰ ـ ذریعه ۱۱ : ۳۳۱ ـ مصفی المقال س۲۴۰ ـ فهرست معارف ۲ : ۷۰ ـ منزوی ۲ : ۵۸۷ ـ یادداشتهای قزوینی ۵ : ۴۲.

ریاض المحبین

ازامیر الشعراء هدایت میرزا رضا قلی خان بن محمدقلی خان نوری (۱۲۱۵ ـ ۱۲۸۸)است ودریك مقدمه ودومقاله وشعرهای خوداوهم درآن هست وبنام ناصر الدینشاه وصدراعظم ساخته ودرپند واندرزاست بروش گلستان وبرخی ازمضامین مناجات خمس عشررا درآن ببحرمثنوی بنظم درآورده . (ذریعه ۱۱ : ۳۳۵ ـ ریحانة الادب ۴ : ۳۱۱).

آغاز: بسمله . وبه نستعین ، محبوبی را سپاس که طایرقیاس برمطلع جمالش نپرد وسیاح خرد بکنه کمالش پی نبرد .

انجام : وحاکی حالت کشتگان راه خداست .

[۶ ـ د]

نستعلیق محمودبن ملاعلی‌محمد قاضی عسکردر روزسه‌شنبه ۴۵ع۱۲۸۷/۲ در شهر طوس،عنوان ونشان شنگرف (33973) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سرخ تیره .

۱۹۰گ ۱۳×۲۰ ـ ۱۱س۷×۱۲/۵ .

زاد المسافر ولهنة المقیم

ازابوعلی جمال الدین فتح‌الله بن شیخ علوان بن بشارة بن محمدبن الحسین کعبی دورقی قبانی وشرحی است برمقامهٔ خوداو که دربارهٔ جنگ ۱۰۷۸ بصره ودیگروقایع این شهر در این سال ساخته است . او در ع۱۰۹۵/۱ بدین شرح بپرداخت و در روز ۲۷ رجب همین سال آن رابپایان رساند وسر گذشت وتألیفات خویش رادرآن آورد . (ش ۳۳۴۰ و ۱۴۶۴ سپهسالار ـ ذریعه ۱۲ : ۸) .

آغاز: بسمله. وبه‌نستعین . الحمدلله رب العالمین ... امابعدفانی کنت فی ریق شبابی وعنفوان التصابی امیل الی ملح الادب و نوادره واصید من شوارده و صوادره .

انجام : وابتداء فیه فی‌شهرربیع الاول من السنة المذکورة .

[۴۰ - ج]

نسخ علی‌بن ملاعبادبن ملااحمدبن ملاصالح زیلی دردورق روزآدینه ۲۱ شعبان ۱۱۰۸ که‌مالک آن‌هم بوده است ، عنوان وجدول شنگرف ، نسخه در۱۱۷۵ از آن‌کسی بوده است (۹۰۰۵).
کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی ضربی مقوایی .
۲۱۶گ۱۴×۲۵ - ۲۰ س۷/۵×۱۸ .

زاد المسافرین

ازامیرحسینی حسین‌بن عالم غوری و مثنوی است در هشت مقاله در تصوف و عرفان :

۱ـ مجاهده وطلب حق .
۲ـ شرف بیان .
۳ـ ارشاد ومعامله.
٤ـ صفت سالکان طریقت .
۵ـ عشق ومرتبه‌های آن .
٦ـ شناخت‌نفس والطاف آن .
۷ـ شناخت حق ومعرفت دین .
۸ـ پیرومرید وشرط صحبت .
دردنبال هرمقاله حکایتی است .

(ریو ۲ : ٦۰۸ ـ دیوان هند ش۱۸۳۲ ـ مجلس ۳ : ٦۲٤ ـ ذریعه ۹ : ۱۰۰ ـ مشار۸۷۲) .

آغاز:

ای برتر از اینهمه که گفتند
آنانکه پدید یا نهفتند
آنجا که توئی چو من نیاید
کس محرم این سخن نیاید .

آغاز: در ذریعه (۹:۱۲) و فهرست تاشکند (۲: ۱۰٦) :

ای اول تو ورای اول
حیران زتوانبیای‌مرسل

انجام :

این گنج که رایگان گشادم
دارد بدعای خیر یادم .

[۸٦ - ب]

ش۴دفتر(۸۸پ-۹٦پ) بهمان‌خط ش۱

[۹۱ - د]

ش۲دفتر (۱۹پ ـ ۹۰ر) نستعلیق روزآدینه ۲۲یکی ازماههای ۱۱۹۸.

زبدة التواریخ

ازمیرزا محمدمحسن‌بن میرزا محمد کریم مستوفی سر کارفیض‌آثارنادرشاه و عامل دیوان درسپاهان که بدستور رضاقلی میرزا پسرنادرشاه در۱۱۵٤ نوشته‌وازآغاز آفرینش است تا ملوك الطوایف پس ازصفویه وازپادشاهان فرنگ وروم هم درآن‌یاد کرده است وارقام واعداد درآن بسیاق است .

نسخه‌ای ازاین کتاب در کتابخانهٔ آستان قدس هست .

(استوری ۱:٦۳۹ ـ یادداشتهای قزوینی ۳ : ۱۱۹ ـ ریوذیل ش ۳٦ ـ برون (Coll . G . 15 (13)

آغاز: (زبدة) التواریخ در کیفیت انساب و احوال انبیاء و اوصیاء و پادشاهان وسلاطین زمان از حضرت خیر البشر آدم (ع) الی یومنا هذاآنکه بعدازحمد وسپاس بیقیاس خداوندیکه ضابطهٔ قبض وبسط جزو و کل دفترخانهٔ ایجاد عالم علوی وسفلی .

انجام سیاق است .

[۱۵- ب]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۲ (33852) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی‌ضربی.
۲۵۷گ۲۲×۳۵ - ۲۳س۱۳×۲۲/۵ .

زبدة‌اللغات

ازمحمد طاهربن حسین سبزواری است (فرهنگنامه ها ص۲٤۷) .

[۱۵۹ - ج]

ش۱دفتر(۱ پ - ۱۰۴ ر) شکسته نستعلیق ج۱۲۴۰/۲ ، عنوان ونشان شنگرف ، باسرلوح‌آراسته (33627) .
کاغذفرنگی آهارمهره - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی.
۱۵۸گ۱۴/۵×۲۱ - ۱٦ س۷/۵×۱۳/۵ .

الزهد (المقالة‌فی ...)

ازشهاب‌الدین ابوحفص عمربن محمد سهروردی است .

آغاز: بسمله . وبه‌نستعین و نتوکل و نؤمن‌بالله‌اعلموا ان‌الزهدعلی اربع مراتب و فی کل مرتبة منها طبقة من الصالحین و انا اذکر بتوفیق‌الله کل رتبة منها واشرحها .

انجام: الرابع لاداء حق‌جلوته والله اعلم‌تمت « المقالة فی الزهد » (وقع الفراغ من هذه الرسائل الثلاث للشیخ الزاهد العابد العارف شهاب‌الدین ضیاءِ الاسلام کهف الفقراءِ جمال‌الطائفة ابوحفص عمربن الامام‌السعید شهاب الدین محمد السهروردی ابن اخی الامام السعید ضیاءِ الدین‌شیخ‌الاسلام محیی السنة ابی‌النجیب السهروردی قدس الله ارواحهم‌بخط‌الخاطی...محمودبن کرم بن‌الحاج یحیی‌بن شیخ‌ابی‌بکر الشبستری غفرالله له و کتبت من نسخة الاصل التی بخط من صنف

الشیخ له وعلیها خط المصنف رحمة‌الله علیه واجازته له .

[۹۰ - د]

ش۱۰ دفتر (۴۲ ر- ۴۳ر) .

زهدالحکماء وسیرةالقدماء (مقالةفی...)

دربارهٔ رفتار وپارسایی فیثاغورس وسقراط است واز حنین‌بن اسحاق هم گرفته شده است.

آغاز: بسمله.زهدالحکماءوسیرةالقدماء . فیثاغورس کان‌من‌الحکماءِ الزهاد فی‌الدنیا .

انجام: واکرم صاحبك یکمل مروتك . والله اعلم.

[۱۵ - ج]

ش۱۵دفتر (۵۱ پ - ۵۳ ر) .

الزیارة وتأثیرهافی‌النفوس (رسالةفی کیفیة...)

پاسخ ابن‌سینا است بمیهنی (مهدوی ش د ٤ - دانش ص۱۷٤ش۷) .

[۱۵- ج]

ش۱۴دفتر (۵۰ پ - ۵۱ پ) .

[۲۴ - ج]

ش ۷ دفتر (٦۳ پ) نوشتهٔ شب چهارشنبه ۱۷ ذی‌قعده چهار شب مانده بنوروزسال ۱۰۸۳ درشیراز .

زیج گورکانی

ازالغ‌بیك فرزند شاهرخ تیموری است (دانش ۸۹۱ - استوری۲:٦۷).

[۱۳ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان ورقمها وجدول شنگرف.
یادداشت ۱۰۵۱ دارد(6575) .
کاغذ سپاهانی - جلدمقوایی.
۱۸۸گ/۱۷/۵×۲۶ - ۲۲س/۱۲/۵×۱۸ .

زینة المدایح

ازمحمدصادق مروزی است که بنام فتحعلیشاه قاجار ساخته و جنگی از قصاید ومقطعات شاعران درباری ویك آرایش دارد درشعرهای خودشاه ودوپیرایه: نخستین شعرهای شاعران دربار،دومی شعرهای شاعران شهرهای ایران،سپس یك زیوردرشعرهای خود گردآورندهٔ جنگ .

آغاز:

ای ذکرتو گلفروش بازار سخن
رنگین زتوبرگ برگ گلزار سخن

... زینت مدایح وزیب محامدحمد محمودی است جل ذکره که حمدش زینت زبان وبیانش زیب بنان است.

انجام :

عیان تا نیست پایانی بدوران عهد شاهی را
نباشد عیش ایشان را چو عهد شاه پایانی.

[۲۸ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ وسه صفحهٔ پایان نسخه تازه‌تراست،عنوان و نشان شنگرف (33855).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی ضربی.
۱۵۵گ/۲۰×۳۳ - ۱۵س/۱۳/۵×۲۴ .

سازوپیرایهٔ شاهان پرمایه

ازافضل‌الدین کاشانی درسه گفتار (دانش ٦٦٤ - مشار ٩١٤).

[۱۲۵ - د]

ش۳دفتر (۵۳ پ - ٦٩ پ) .

السامی فی الاسامی

ازشیخ ابوالفضل احمدبن محمدبن احمدبن ابراهیم میدانی است (فرهنگنامه‌ها ص۳۱) .

[۱۵۱ - ج]

ش۲دفتر (۵۸ پ - ۱۸۷ پ) نسخ‌محرم ۱۰٦۱ .

سبیل النجاة

ازحبیب‌الله که بنام ناصرالدین‌شاه وبفارسی ساخته ودربارهٔ پنج معجزه‌و کرامت است وداستانهایی هم با آنها هست .

آغاز: بسمله . الحمدلله الذی له حقائق الازلیة .

انجام : السامعین والناظرین الدعاءِ والفاتحه تام .

[۹٦ - ج]

ش۱دفتر (۱پ ۱ ۹۴ ر) نسخ سدهٔ ۱۳ مانند شمارهٔ ۲،تا۹۹ پ شعرهای مؤلف‌است(34178).
کاغذ فرنگی‌رنگارنگ - جلد مقوا .
۱۱۵گ/۱۳×۲۱ - ۱۲ س/۷×۱۲ .

سرالاسرار (کتاب...)

ازابوبکرمحمد زکریای‌رازی است. این رساله را شهریارین بهمن‌یار فارسی دربیست باب بفارسی درآورده وبنام تجارب شهریاری خوانده است(۱) .

۱- درذریعه (۳۴۸:۳) ازین تجارب شهریاری یادگردید . از نسخه‌ای بنشانهٔ : 2168 درديباچهٔ چاپ تاشکند یادشده‌است .

متن عربی با دیباچه و ترجمه وشرح بزبان روسی در تاشکند بسال ۱۹۵۷ بچاپ رسیده است . نسخهٔ ما با چاپ شده یکسان نیست .

نسخهٔ دیگری هم ازاین کتاب (نسخ سدهٔ ۱۲ در ۱۱۰ ص ۹ س باندازهٔ بغلی) دیده‌ام که دیباچه را ندارد و تا اندازه‌ای با این کتاب درمتن جدائی دارد .

آغاز: قال ابوبکرمحمدبن زکریاالرازی الحمدلله حمدایوافی نعماه و یضاهی افضاله . . . ان‌الذی‌دعانی الی تألیف هذاالکتاب مسئلة سأل من تلامیذی من‌اهل بخاری یقال له محمدبن یونس عالم‌بالریاضیات والعلوم الطبیعیة و المنطقیة ممن کثر خدمته لی و وجب حقه علی و عندی سألنی بعد فراغی من الکتب الاثنی عشرفی‌الصنعة و الرد علی الکفری (الکندی) و محمدبن الکیث (اللیث) الرسائلی‌ان اجمع‌له شیئا من اسرار اعمال الصنعة لیکون له اماما یقتدی به و دستورا یرجع‌الیه فالفت کتابی‌هذا واتحفته بمالم اتحف به‌احدا من الملوک‌و الامراءِ و بینت له علم الصنعة مما یستغنی به عن جمیع کتبی فی هذا المعنی وساتحفه بکتاب لطیف وجیزاسمیه سرالاسرار... وقدشرحت فیه ما کتمته الحکماء والفلاسفة القدماءِ مثل عادوثمود (غاثاذیمون) وهرمس‌واوبطریس وبلیناس وافلاطون وجالینوس وذومقراط و ماریه وفیثاغورس‌وبقراط‌وجرجیس‌وهرقل‌ومریانس‌وخالدبن‌یزیدواستاد[نا] جابربن حیان وفیه ابواب لم یرونها الحکماءِ ... و کتابی‌هذایشتمل علی ثلثة معان : معرفة العقاقیر ومعرفة الالات ومعرفة التدابیر.

انجام : باب میزانیة مجربة خذثلاثة اجزاءِ توبة هندیة . . . تخرج زهرا قائما علی‌النار انشاءِالله تعالی .

[۹۸ - د]

ش۱دفتر(۲ر-۶۵ر)نسخ سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف .

در۶۸ر-۷۲ پ ازرسالهٔ‌کیمیایی است ودرآن ازسرالاسرار یادشده‌است.

در۷۲ پ - ۷۵ ر ازرسالهٔ‌کیمیایی دیگراست بنام رسالةالریس فی‌اتخاذالاکسیرالاحمرالی‌الشیخ

الامام ابی حفص‌عمربن محمد السرخسی بیخارا اولها هداك‌الله للصالحات.

در۷۶ ر - ۹۰ ر ازرسالهٔ‌کیمیایی دیگراست ودرآن دارد «قال‌الاستادجابر ، قال الاستاد فی کتاب الزهرة ، قال‌جاماسف الحکیم ، قال جابر فی‌کتاب النحاس وفی‌کتاب القصعید» .

پس‌ازپنج سطرفصل ۴ باب۳قسم ۱ جزو۴ است.

درنسخه بجزرساله‌ها پراکنده‌های‌کیمیایی‌است.

(33838) .

کاغذ فرنگی - جلد تیماج تریاکی

۱۵۶گ۱۰×۱۵ - ۱۲س۶×۱۰ .

سرالقدر (رسالة فی ...)

پاسخ ابن‌سینا است بمیهنی (مهدوی ش ح ٤ - دانش ص۱۷۲ ش٤) .

[۱۵ - ج]

ش۱۹دفتر (۵۶ پ - ۵۷ر) .

سرالکیمیاء

ازابن بشرون مغربی وبرمز است .

آغاز: کتاب سرالکیمیاللشیخ‌ابن بشرون‌المغربی. الحمدلله‌ذی‌القوة والافضال...وبعد فانی رایت الحکماءَ المتقدمین والعلماءَ المتفلسفین قدسبقونا الی تدبیرعلم‌الصناعة التی تدعی ۱۱٤۲۳۱ والی‌ذکرطبایع الاحجار وصفة تکوین المعادن و کیفیة ترکیب الجواهر.

[۹۸ - د]

ش۴دفتر (۱۲۲ر-۱۵۵پ) انجام افتاده‌است.

سرگذشت امامزاده‌های ری

اعتضاد السلطنة علی قلی قاجار وزیر علوم بدستور ناصرالدین شاه سرگذشت عبدالعظیم حسنی و دیگرسادات که دررری بخاك سپرده شده‌اند درآن آورده‌است.

آغاز: بسمله . الحمدلله الذی عجزت خواطر الامم عن البلوغ الی

حقیقته ... امابعد فرمان مبارك شاهنشاه جهان‌پناه .

انجام : نمایند که مفصلاومشروحا مذکوراست(سپهسالارش۱۸۵۳-در آنجا کتاب دیگری هم بهمین نام از همو در همین زمینه هست ش ۱۸۵٤) .

[۱۰۱ - ج]

نسخ علی‌اکبر قرنچاهی در روزآدینهٔ پایان شوال ۱۳۱۲ در ۶ ۱ پ - ۷۳ پ ، دیگر برگها سفیداست (33961) .

کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضربی مقوایی .

۱۲۱گ۱۵/۵×۲۲ - ۱۶س۸×۱۴/۵ .

سرگذشت امیر کبیر

سر گذشت میرزاتقی‌خان امیر کبیراست.

آغاز: مرحوم میرزاتقی‌خان امیر کبیر پسر کربلائی محمد قربان فراهانی

انجام : ومشاهد مقدسه حمل دادند وباخاك سپردند .

[۱۷ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۴ (33893) .

کاغذ فرنگی - جلدمقوا پارچه ای .

۲۱گ۲۲×۳۵ - ۲۶س۱۵×۲۸ .

سرگذشت امیر کبیر

دراین دفتر سرگذشت میرزاتقی خان امیر کبیرآمده است بدینگونه :

۱- مسودات نوادرالامیر(۱ پ-۵۸ پ) .

۲- ازخلسهٔ محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه (٦۱ ر - ٦٤ ر) .

۳- ازجلددوم ناسخ التواریخ درپادشاهی محمدشاه قاجار۱۲۵۲ (۷۲ر-۸۲ر).

٤- ازجلد سوم همین کتاب درپادشاهی ناصرالدین‌شاه در۱۲٦٤(۸۳ر-۹۳ر).

چنین است مسودات نوادرالامیر .

آغاز: اول مطلبی که سبب تقرب وترقی امیر نظام شد،مرحوم سید عبدالکریم‌خان طبیب ازوالدخود .

انجام : واردین بشود .

[۱۵۴ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۴ (34160) .

کاغذ فرنگی - جلدمقوا عطف تیماج‌سبز .

۹۴گ۱۰×۱٦ - ۲۳س۱۳×۲۰/۵ .

سرگذشت ملك آرا

ازعباس‌میرزا ملك‌آراپسردوم محمد شاه (۱۲۵۵ - ۱۳۱٦) است وسرگذشت خود ووقایع زمان خودرا تا سال ۱۳۱٤ درآن‌آورده . این کتاب بادیباچه یی ازعباس اقبال وحواشی اودرتهران بسال ۱۳۲۵ خ بچاپ رسید (مشار۱۰۱۵) .

آغاز: بسمله‌الحمدلله ... وبعد این مختصریست ازسرگذشت این‌اقل عبادالله عباس میرزا خلف سلطان‌بن السلطان محمدشاه قاجار .

انجام : بعد بیرون‌آمده روانه شهرشدم .

[٦۱ - ج]

شکسته نستعلیق که بدستورعباس‌اقبال‌ازروی‌نسخهٔ اصل ابوالقاسم فروهرکه‌به میرزاعلی‌اکبرخان داوربخشیده بود نوشته شده است ۱۷۷ص .

کاغذ فرنگی - جلدمقوا عطف تیماج مشکی.

۸۹گ۱۸×۲۲/۵ - ۲۰س۱۵×۲۱ .

السعدیة

از علامهٔ حلی است در اصول، و فروع دین که برای سعدالدین شاه خدابنده نگاشته است وآن‌در کلمات‌المحققین‌بسال۱۳۱۵ بچاپ رسیده است (ذریعه۱۱:۱۹۸- دانش ۳:۵۷۱) .

سفرنامه

ازمیرزا صالح پسرحاجی باقرخان کازرونی شیرازی است که در ۱۲۳۰ ق در جزو دانشجویان اعزامی میرزا بزرگ قائم مقام اول و عباس میرزا نایب السلطنه از تبریز بلندن فرستاده شده است (مجلهٔ وزارت امورخارجه ج ۱ ش ۳ ص ۳۰).

فصل دوم این کتاب در« خروج ازتبریز وسفرپترزبورغ وسیاحت دریا تاانگلاند درروز آدینه ۱۰ج۲/۱۲۳۰ برابر با ۱۹ آوریل ۱۸۱۵ » است و آخرین روزسفر پنجشنبه ۱۹ع۱/۶ جنوری است.

آغاز: بندگان نواب والا بود داکتر شارپ شرحی به میجردارسی نوشت.

انجام: ازبسیاری برف مرئی نمیشود.

[۲۲ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ وگویا ازروی نسخهٔ اصل نوشته شده‌است (34008).

کاغذ فرنگی - جلد مقوا عطف تیماج سبز.

۳۹۳گ۲۲×۳۵ - ۱۸س۱۵×۲۹.

سفرنامه

ازمیرزا حسن طباطبایی تبریزی منشی است ودرآن نامه‌ها و فرمانهای دیوانی هم هست.

آغاز: برهرفردی از افراد بشرلازمست که سر گذشت خودرا.

انجام: قرین افتخار ومباهات نیزفرمودند.

[۱۴ - ب]

نستعلیق علی‌اصغربن محمدتقرشی در۱۳۱۴ وبرخی بخط سیدتقی‌خان‌منشی‌است.

کاغذ فرنگی - جلدتیماج‌عنابی ضربی.

۲۴۵گ۲۲×۳۵/۵ - ۱۹س۱۳×۲۷.

[۱۳۶ - د]

ش۱دفتر (۲ پ - ۲۷ ر) نستعلیق سدهٔ۱۲ عنوان ونشان شنگرف.

نشانهٔ قزوینی : IV A 11 (22997).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ ضربی.

۸۰گ۱۲×۱۹ - ۲۱س۷×۱۳.

سفرنامه

از ناصرخسرو قبادیانی است و آنچه دردست است گزیده‌یی از آنست وهمین گزیده‌است که بچاپ رسید وبتازی هم درآمده است (مشارص۹۶۵).

ازاصل آن اندکی درزبدةالتواریخ ابوالقاسم کاشانی دیده میشود.

[۱۲۱ - ج]

ش۲دفتر (۳۳ پ - ۸۵ ر) نستعلیق احمدبن محمدحسین مستوفی آستانهٔ معصومه در قم در۱۰ شعبان ۱۳۰۳.

۱۸س۷/۵×۱۵.

سفرنامه

سفرنامه وتاریخ لئون هم Leon Homme است و وقایع مشروطیت در آن یاد شده است.

آغاز: بدانکه درزمان شاه طهماسب اول صفوی.

انجام: ترتیبات را ختم کنیم.

[۸۵ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۴ و ۲۷۱ + ۲۱۱صفحه شمارداردد (33964).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی.

۲۸۴گ۱۷×۲۲ - ۱۵س۱۲×۱۷.

سفرنامه

گزارش سفر یست رسمی ودولتی که‌ازسه‌شنبه ٤ رجب ۱۲۸۸ آغاز ودریکشنبه ۳ ذی‌قعدهٔ همین سال انجام یافته است.

آغاز: درشهررجب المرجب۱۲۸۸ مطابق باسال قوی‌ئیل حسب‌الامر الاقدس الاعلی بجهت بردن نقشهٔ بلوچستان ودستورالعمل سرحدی برای جناب وکیل‌الملك حکمران کرمان وبلوچستان... ازوزارت جلیلهٔ خارجه ووزارت سرحدیه این بنده را بچارپای مأمور کرمان فرمودند.

انجام: وگشایشی مرحمت فرماید انشاءالله‌تعالی.

[۷۷ - د]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، نسخه در۱۴ اردی‌بهشت ۱۳۰۸ خ بچهارقران خریده شده است.
کاغذ فرنگی‌کبود - جلدمقوا عطف پارچه .
۳۴۹گ۱۰/۵×۱۷ - ۱۳س۶/۵×۱۳ .

سفرنامه

گزارش‌سفراوانس‌خان (Iouhannes) مساعدالسلطنة است ازمرزهای ایران و دریای سیاه ببرلین و لندن وتوکیو . اوازتوکیو بخاربین منچوری‌آمده و در آنجا در گذشت وجنازهٔ او را بتهران‌آورده بودند . اوتئاترهای شکسپیررا بارمنی‌وفارسی وسفرنامهٔ برادران شرلی را بفارسی درآورده بود و این یکی در ۱۳۳۰ بچاپ رسیده است (مشار۹۶۲) اوانس خان در سالهای ۱۳۰۹ - ۱۳۱۲ بکار های سیاسی ایران میپرداخته است .

درنسخهٔما گذشته‌از گزارش‌سفراوانس‌خان تاریخ خاندان قاجاروترجمهٔ کتاب وزیر مختار امریکا در ایران است که در نزدیکهای سال ۱۸۸۲ و ۱۸۸۳ در ایران مأموریت داشته است.

[۸۴ - د]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۴ (33968) .
کاغذ فرنگی آهارمهره - جلدتیماج مشکی ضربی.
۳۴۹گ۱۱/۵×۱۷/۵ - ۱۱س۵/۵×۱۱ .

سفرنامه

گزارش سفرحمزه میرزا است در۱۲۷۷ ازمشهد.

[۱۹ - د]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳ آغازازدیباچه وانجام افتاده (34000) .
کاغذ فرنگی - جلدمقوا .
۳۴۹گ۱۳×۱۹ - ۱۲س۶/۵×۱۴ .

سفرنامه

گزارش سفرلرد کرزن Lord Corzon است ازتهران تا سپاهان و از سپاهان تا شیراز از کتاب Persia and the Persian question او که محمدبن ابراهیم از شاگردان دارالفنون بدستورنظام‌السلطنهٔ مافی ازانگلیسی بفارسی درآورد . دیباچهٔ مترجم درنسخهٔ ما درمیانه وپیش‌ازفصل بیستم دیده میشود واین فصل در بارهٔ سفر از سپاهان بشیرازاست.

آغازدیباچه: بسمله حمدوستایش مختص پرورد گاریست.

آغازنسخهٔما: فصل نوزدهم از طهران الی اصفهان . راه جنوبی‌پس‌از توقف چند هفته درتهران ومهمانداری سفارت انگلیس دوباره مصمم شدم که قدری با چاپاریان سرو کله زده .

انجام: طرق عمده درممالك عربی ... ارومیه الی کوشالی .

[۱۴۴ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ بادوسرلوح وجدولهای زرین (34097) .

کاغذ فرنگی - جلدمقوایی عطف تیماج قهوه‌یی.
۱۱۷گ۱۴×۲۲ - ۱۴س۷×۱۴/۵.

سندبادنامه

نگارش ظهیرالدین محمدبن علی‌بن‌محمدظهیری‌سمرقندی است وباسندبادنامهٔ تازی بکوشش احمدآتش در استانبول بسال ۱۹۴۸ با دیباچه‌ای بترکی بچاپ‌رسیده است.

[۱۳۴ - د]

نستعلیق ۱۰ج۱۰۳۲/۲ سرلوح وجدول زرین (22708).
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج سرخ ضربی مقوایی.
۱۲۸گ۱۱/۵×۲۱ - ۱۵س۶×۱۴.

سی‌فصل

مختصریست درمعرفت تقویم ازخواجهٔ طوسی (دانش ص۹۰۱ - مدرس ص۲۲۵ و۳۰۸ و ۳۴۵).

[۱۱۰ - د]

ش۱دفتر (۱پ-۳۰ر) نسخ سدهٔ ۱۳ عنوان شنگرف (34017).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ ضربی.
۹۰گ۱۰×۱۵ - ۱۳س۵/۵×۱۱.

السیاسة (رسالة فی...)

ازابن‌سینا وتدبیرمنزل‌است (مهدوی ش۸۲) گزیده‌ای ازآن درمقالهٔ‌سوم‌اخلاق ناصری واخلاق جلالی وتوضیح الاخلاق سلطان‌العلما و توضیح الاخلاق عبدالله شاهی خاتون آبادی وتحفة الائمة العلیة آمده است.

[۱۵ - ج]

ش۲دفتر (۴ر-۱۱ر).

سیاست (رساله ...)

درنسخهٔما بنام «ایران نظم ندارد» خوانده شده وشاید ازملکم‌خان باشدولی درمجموعهٔ آثار اوچاپ ۱۳۲۵ ق‌و۱۳۲۷ خ دیده نشده است.

آغاز: بتوچه ترا ازکجا باین شدت ناظم ایران قرارداده‌اند. پارسال دولت نمسه در وقت جنگ.

انجام: یا ازحالا خودرا غرق ومدفن سیل فرنگ بدانیم.

[۱۸۵ - ج]

ش۱دفتر(۱پ - ۱۰پ) شکسته نستعلیق اسماعیل تبریزی در۱۲۹۸ درتهران (33969).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ.
۵۸گ۱۲×۲۰ - ۱۵س۸/۵×۱۵.

سیاست (رساله در ...)

این رساله جنبهٔ اجتماعی وانقلابی دارد ودرآن نخست سرگذشت‌پیامبراست سپس بحث ازسه رکن درسه فصل:

فصل۱ رکن۱ در اطمینان.
فصل۲ رکن۲ دراختیار وآزادی.
فصل۳ رکن۳ درمساوات.

آغاز: بسمله. خدمت ارباب عقل ودانش که بمقتضای عقل درامور آفرینش تأمل وتفکروتعقل میفرمایند.

[۱۰۱ - د]

ش۱دفتر (۳پ-۸۴پ) نسخ ۱۳۰۰ (ش۲).
انجام افتاده: بجانب ابوجهل پروازکردند صف‌بنی‌مخزوم را.
مالك مهدی بن نبی‌نوری درع۲/۱۳۳۳ (34104).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی.
۱۷۳گ۱۰/۵×۱۷/۵ - ۱۲س۵/۵×۱۱/۵.

سیاست (رساله در...)

دراین رساله که درنسخهٔ ما از مؤتمن‌الملك دانسته شده است از وضع زمان و سیاست استبدادی عصرخرده گیری شده ورنگ انقلابی دارد.

آغاز: بسمله.

در جهان شاهدی و ما غافل

درقدح جرعه‌ای وما هشیار

سرمایهٔ عمرعزیز را بسی بتلف دادیم وزمان فرصت را بسیاری به‌تیر بطالت هدف نمودیم.

انجام: من‌آنچه باید بگویم گفتم‌حال‌وقت تحقیق شماست.والسلام خیرختام (حرر فی‌شهررجب‌المرجب ۱۳۰۰).

[۱۰۱ - د]

ش۲دفتر (۸۶ پ - ۱۷۰پ) بهمان خط ش۱ وتاریخ ۱۳۰۰ دارد.

سیاق التواریخ

تاریخ پادشاهان ایران پیش ازاسلام وپس از اسلام است تافتحعلی‌شاه.

(استوری ۱ : ۱۲۷۱ - مشار ص۳۰۵ - ش۱۰۳ ب دانشکدهٔ حقوق).

آغاز: هو الله الموفق. بسمله. خلاصهٔ تاریخ پادشاهان عجم و غیره که درملك ایران سلطنت کرده‌اند.

انجام: که سابقاً متعهد شده بود بفرستد (... این خط شکسته من کتابت کردم - کاندرپس مرگ یادگارم باشد. ۱۱ محرم تمام شد ۱۲۶۲).

[۲۵۸ - ج]

شکستهٔ نستعلیق ۱۲۶۲ (۵۱۷۹۰).

کاغذ فرنگی نخودی - جلدتیماج حنایی ضربی.

گ۱۳/۵×۱۵/۵ - ۲۱س۱۰×۱۹.

سیدالانشاء نوظهور

دستور انشا و نامه نگاری است ودرنسخهٔ ما از میرزا مهدی خان پسر محمد نصیر استرابادی منشی‌نادرشاه دانسته شده است. درآن یادمیشوداز حاجی‌میرزاشفیع مستوفی ومحمدعلی‌خان‌بیگلربیگی وصمصام‌الدولهٔ ایران امیرالامرابهادرخان. این کتاب در چاپ ۱۳۳۴ خ تهران هم بمیرزا مهدیخان نسبت داده شده ولی از درویش علی‌محمدبن محمود شیرازی است و بارها در تهران وبمبئی بچاپ رسیده و از کتب درسی قدیم بوده است.

(مشار۹۸۹ - منزوی ۲ : ۲۷۱ - ذریعه ۲ : ۳۹۲ و ۳۹۴ و ۱۶۸:۳).

آغاز:

ای کرده ز کلك صنع ترکیب بشر

ز انشاء تو نقش بسته اجسام صور

انشاء نامه حمدی که‌مترسلان صحایف...

انجام: وصدوراحکام مبارك ورجوع فرمایش نیست الامرمنکم.

[۷۳ - ب]

نستعلیق نصرالله‌بن حبیب‌الله‌مافی درقزوین ع۱۳۰۲/۲، عنوان شنگرف، جدول شنگرف‌ولاجورد. (33943).

کاغذ فرنگی - تیماج عنابی ضربی.

گ۴۸/۵×۱۹/۵ - ۲۰ - ۱۶س۱۱/۵×۲۲.

[۲۰۰ - ج]

نستعلیق سده۱۳و۱۴است، انجام: قرب بلندپایه رتبت یابد السابقون ... المقربون (34042).

کاغذ فرنگی - جلدپارچه‌یی.

گ۲۸/۵×۱۴/۵ - ۲۱×۱۱س۸/۵×۱۶/۵.

شارع النجاة فی ابواب العبادات

ازمیرداماداست‌دریك تقدمه دارای سه‌اصل (کلام ودرایه واصول) وده کتاب (طهارت صلوة ـ زکوة ـ خمس ـ صوم ـ اعتکاف ـ حج ـ مزار ـ جهاد ـ امربمعروف) ویك‌تختمه که برای محمدرضای چلبی‌اسطنبولی سپاهانی بفارسی نوشته وچنین‌نامیده است (دیباچه ـ کشف‌الحجب ص ۳۱۵) .

[۱۱۲ ـ د]

ش۲ دفتر (۹۳ پ ـ ۱۳۸ ر) نسخ روز دوشنبه ۲۰ رجب ، نسخه تا آداب الخلوة کتاب طهارت است .

شاهد صادق

ازمیرزا محمد صادق مینای صادقی زبیری سپاهانی آزادانی پسر میرزا محمد صالح (۱۰۱۸ ـ ۱۰۶۱) است که در۱۰۵٤ آغازودر۱۰۵۹ در اکبرآباد در زمان شاه شجاع بهادربانجام رسانده است .

فهرست مطالب پنج‌باب‌آن درفهرست منزوی (۵۹٤:۲) ومجلس (٤۸۳:۲)وریو (ص۷۷۵ ـ ۱۰۰۵و۱۰۹۳ دونسخه) واته (فهرست نامها ص۲۵۳ دونسخه) وآغازنسخهٔ شماره ٤٦ ب کتابخانهٔ دانشکدهٔ حقوق‌آمده است . دونسخه از آن بشمارهٔ ۲۹۰۹ و ۲۹۱۰ درمدرسهٔ سپهسالار هست (نیزبنگرید به : مجلس ۳:۲٦٦ـ یادگار س۲ش ٤ ص۱۹) .

[۳۱ ـ ب]

بخط شکسته نستعلیق علی‌نقی ساروی‌کلانتری‌که بدستوربدیع‌الزمان میرزا درپایان ذی قعدهٔ ۱۲۴۸ درروزگارفتحعلیشاه نوشته است . عنوان شنگرف ، نسخهٔ ما تنها خاتمهٔ شاهد صادق‌وچندسطری پیش‌ازآن را دارد .

آغاز : وگفت باقی داستان فرداشب ... خاتمة‌الکتاب در ضبط اسما هرچندکه سخن درازشود لیکن ازفائده خالی نبود ... حرف الالف‌آبسکون .

انجام : یونین بضم یاوسکون واووکسرنون و سکون یاء تحتانیه و نون موضعی است بشام .

تصنیف این‌کتاب‌بتاریخ‌هزارو‌پنجاه و نه‌دربلدهٔ اکبرآباد درزمان شاه‌شجاع بهادراتفاق‌افتادهوالعالم »

یادداشت محمدعلی‌بن زین‌العابدین ذاکرسپاهانی مورخ ۱رجب ۱۳۰۸ دارد (34077) .

کاغذ فرنگی ـ جلد ندارد.

۵۳گ۲۱×۳۳ ـ ۱۸س۱۳×۲۴/۵ .

شاهنامه

ازفردوسی‌طوسی است. دربارهٔ این کتاب وفردوسی درحماسه سرایی دکترصفا (ص۱۷۱) وفردوسی‌نامهٔ مهر (چاپ ۱۳۱۳ خ تهران) گفتگوشده است. ترجمهٔ‌عربی آن ازفتح‌بن علی‌بنداری درمصربسال۱۳۵۰ بچاپ‌رسید. شمارهٔ چاپهای‌آن درفهرست مشار (ص۱۰۰۲) آمده و ترجمهٔ روسی تازهٔ آن در مسکو بسال ۱۳۳۷ خ چاپ شده است .

[۸۱ ـ ب]

نستعلیق ۱۰۰۴،عنوان شنگرف ، نسخه ازداستان رستم‌است تاپادشاهی قباد (33833).

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی مقوایی عطف و درون قهوه‌یی .

۲۷۳گ۲۳×۲۹/۵ ـ ۲۱س۱۹×۲۲/۵ .

شاهنامه

ازمیرزا محمدصادق تفرشی شاگرد ملاصادق اردستانی زندهٔ در ۱۱٦۰ است.

(ذریعه ۵۷۸:۹ ـ مجلس ۳ : ٤۵۰ ـ سپه ش۱۸٦۱/۲) .

آغاز:

چرخ نخستین که لوائی گشود

بر سر اکلیل کیومرث بود .

انجام :

برد چوحجاج ازین جنگ نام

کوکب او یافت عروجی تمام

[۳۰ - د]

نستعلیق یکشنبه ع۱۲۹۰/۱، عنوان شنگرف (3685) .
کاغذ فرنگی - جلدمقوا.
۳۳ گ ۱۲/۵×۲۱ - ۱۲س۵×۰۱۲

شجرة الهیه

ازرفیع‌الدین محمدبن حیدرحسینی طباطبایی نایینی که‌در۹ع۱۰٤۷/۲ آنرا بانجام رساند (ریو۳۱ - دانش۱۲۷۷) در کشف‌الحجب (ص۳۱۷) تاریخ تألیف آن روزپنجشنبه ۱۱ ذی قعدهٔ ۱۱۱٤ آمده وآن باید تاریخ تحریرنسخه باشد.

آغاز: بسمله. حمدبیحدوثنای بیعد معبودی راسزد که بافاضهٔ انوار وجود مکنونات‌ظلمات عدم را بعرصهٔ‌ظهوردرآورد ... وبعد ... چون عظیم ترین نعمتی که انسان بآن اختصاص یافته معالم دینیه ومعارف یقینیه است ... بنده ... محمدبن حیدرالملقب به‌رفیع‌الدین الحسینی الطباطبائی نبذی ازمسایل متعلقهٔ به معرفت الهیه را درسلك‌تحریر وبیان منتظم گردانیده ... واین رساله را به شجرهٔ الهیه موسوم گردانیده مرتب ساخت بر مقدمه وهشت مطلب

انجام: چون‌بتوفیق الهی مؤلف‌رامیسرشد ایراد آنچه مقصودالایراد درین رساله بود وبتاریخ نهم شهر ربیع‌الاخر سنهٔ ۱۰٤۷ از تألیف و تنمیق این رساله اتفاق فراغ افتاد به حمد علی‌متعال وصلوات برنبی وآل ختم.

[٦۹ - د]

نسخ محمدحسین بن محمدزمان یزدی درروز۱۰ع۱۰۷۹/۲، عنوان شنگرف.
کاغذسپاهانی - جلدندارد.
۵۲گ ۸/۵×۱۸/۵ - ۲۲س۳/۵×۰۱۲

شرح‌الآداب

شرحی است برزرسالهٔ آداب‌البحث قاضی‌عضد ایجی ازمولانامحمد حنفی‌تبریزی (چلبی ۱ : ٦۹ - برلین ش۵۲۹٦ - دانش ۵۹) درفهرست طوس (۱:٤۱ منطق ش۱٤۳) این‌شرح از کمال‌الدین مسعود شیروانی دانسته شده ولی بگواهی حاشیهٔ ابوالفتح بن مخدوم‌حسینی براین شرح ازهمان تبریزی است.

آغاز: بسمله. (لك‌الحمد)جعل‌الله تعالی مخاطباً تنبیها علی‌القرب... (والمنة) من من علیه.

انجام: والافاصلحه فان‌الله لایضیع اجرالمحسنین.

[۷٦ - د]

ش۴دفتر (ص۲-۱٦) صفحه‌شمارجدادارد، بخط نویسندهٔ ش۳ درنوروز٦ رجب ۱۳۰۵.

شرح ابیات تمیزالاعداد

شرحی است از محمد محسن بن محمد طاهر بر بیتهای « ثمانا بعد ما جاوزت الاثنین...» که درنوع سیزدهم عوامل ملامحسن آمده است (سپهسالار ش ۷۵۲۳/٤).

آغاز: بسمله. قال‌المشتاق‌الی‌الله القادر محمدمحسن‌بن‌محمدطاهر... قوله رحمه‌الله : ثمانا . مفعول مقدم علی‌فمیز .

انجام: لانه یلیق به الاطناب والی‌الله المرجع والمآب.

[۷٦ - د]

ش۳دفتر (ص۲-۱۰) صفحه شمارجدا دارد بخط همان محمدمهدی در مدرسهٔ حاج میرزا زکی نوری در ع۱۳۰۵/۱.

شرح ابیات الضوء

شرحی است برشواهد شعری ضوء المصباح گویا از نویسندهٔ نسخهٔ ما.

آغاز: بسمله وبه نستعین الحمدلله الذی شرف نوع الانسان باللسان وخصصه من الانواع بالنطق والبیان ... اما بعد فهذه فوائدالابیات الضوء هی للبیان مصابیح ولابواب المعانی مفاتیح .

انجام: ای بل رب بلد والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب . الحمدلله علی التمام وعلی نبیه السلام .

[۵ - د]

ش۵دفتر (۶۷ پ - ۷۸پ) نوشتهٔ محمدباقر بن محمدحسین تبریزی در تبریز در ۱۲۴۸ .

شرح اثبات الواجب

شرحی است بر رسالهٔ اثبات واجب قدیم دوانی ازمولی حنفی که درروز چهارشنبه ۹ شعبان ۹۲۲ ساخته است .

(طوس ۱ : ۱ ش ۲ - چلبی ۱ : ۵۳۸) .

آغاز: الحمد لمن تقدس جنابه عن ان یکون شریعة لکل وارد .

انجام: ولا بالبدایة هذا آخرما قصدنا ایراده فی شرح رسالة اثبات الواجب .

[۲۳ - د]

ش۳دفتر (۱۰۵ - ۱۵۰ر) نسخ روز پنجشنبه ج۱۰۶۷/۲، عنوان شنگرف، ۱۴س۶×۰۱۴ .

شرح اثبات الواجب

گزارشی است از امیر غیاث الدین منصور دشتکی بر اثبات الواجب پدر خود صدرالدین محمد دشتکی گویا نسخهٔ ماپاره‌ای ازمشارق اوباشد (دانش ۱۲۸) .

آغاز: وفیه مباحث الاول فی بیان مراتب النفس قال صاحب المحاکمات النفس الانسانیة لها بحسب تأثرها عما فوقها وتأثیرها فیما تحتها قوتان.

انجام: کما ان المبدء منه قال الله تعالی کما بدا کم تعودون (کتب من شرح السید العلامة امیرغیاث الدین منصورعلی اثبات الواجب الذی الفه السید السند امیرصدرالدین محمد فی شهر ذی الحجة الحرام سنة ۱۰۳۶ فی الشیراز فی البقعة الرفیعة الشریفة وهی البقعة التی دفن فیها امیرسید شریف قدس الله سره وانا الفقیر علیخان بن محمد)

[۱۸ - د]

ش۱دفتر (۱پ-۶پ) نستعلیق ۱۰۳۶ در شیراز وهمهٔ دفتر بیك خط است (3388s) .
کاغذ سپاهانی - جلد تیماج سرخ ضربی .
۷۵گ ۱۲/۵×۱۹ - سطرچلیپا ۱۰×۱۷ .

شرح الاسباب والعلامات

شرحی است از برهان الدین نفیس بن عوض بن حکیم طبیب کرمانی برالاسباب والعلامات نجیب الدین محمدبن علی بن عمرسمرقندی و درتهران باشرح موجز نفیسی در ۱۲۸۲ بچاپ سنگی رسیده است (دانش ۷۶۹) .

[۶۶ - ب]

نسخ ۱۲۶۹ ، متن زیرخط سرخ .
کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز عطف قهوه‌یی .
۲۴۹گ ۲۱/۵×۳۱ - ۲۶س۱۲×۲۲/۵ .

شرح « اللهم نورظاهری بطاعتك وباطنی بمحبتك »

ازمجذوب علیشاه محمد جعفربن صفرخان همدانی است وشش مقدمه دارد.

آغاز: بسمله : نحمدك یامن جل عن مطارح اضواء الفکرجلاله . . . وبعد فیقول . . . محمد جعفربن صفرخان الهمدانی ان هذه نبذة من المعارف والاسرار .

انجام: مع التقصیرفیها الحمدلله اولا وآخرا ... ابدالآبدین.

[۱۲۸ - د]

ش۲دفتر (۶۰پ - ۸۷پ) نسخ و عربیها شنگرف .

شرح ایساغوجی

شرحی است بقول بر ایساغوجی اثیر الدین ابهری از حسام‌الدین حسن کاتی (م ۷۶۰) وهشت حاشیه بران نوشته شده است (چلبی ۱ : ۱۷٤ ـ طوس‌ش۳۳ منطق خطی) .

آغاز: الحمدلله الواجب‌وجوده الممتنع نظیره الممکن‌سواه‌وغیره... وبعد فان کتاب‌الشیخ ... اثیرالدین الابهری ... المشهوربایساغوجی.

انجام: لکونه مرکبا من‌المقدمات الیقینیة (ولیکن هذا آخر ما اردنا شرحه من الاوراق لایضاح ما فی کتاب ایساغوجی بعون واهب العقل والله اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب) .

[۷٦ - د]

ش۲ دفتر(ص۲-۴۳) نستعلیق محمد مهدی درشب نوروزسه شنبه۶رجب ۱۳۰۵ ،صفحه شمارجدا دارد .

شرح الباب الحادی عشر

شرحی است بر الباب الحادیعشرعلامهٔ حلی .

[۵۸ - د]

نسخ سدهٔ ۱۱،عنوان درشت‌تر ، نشان شنگرف،آغازوانجام افتاده است ودانسته نشد ازکیست وهمین اندازه پیداست‌که ازشیخ مقداد نیست .

آغاز: الباب الحادیعشروهوملحق بالابواب العشرالتی فی الفروع و الدعوات واصلها مصباح‌المتجهد .

کاغذ سپاهانی - بی‌جلد .

۱۲/۵گ۳۲×۱۸ - ۱۹س۸/۵×۱۲/۵ .

شرح البردة

این شرح پس‌ازعنوان « اماواللغة ، الاعراب » بعربی و پس از عنوان « المعنی» بفارسی است .

در کتابخانهٔ‌سپهسالارسه‌شرح‌فارسی‌این‌قصیده‌هست(ش۷۰۸۱و۷۰۸۲و۳۲۵۷/۲).

آغاز: امن تذکر جران بذی سلمی. . . اما اللغة فقوله: امن‌تذکر، الهمزة للاستفهام ومن لتعلیل .

انجام: یعنی شرایر(؟)آن صبر بگریزد .

[۵ - د]

ش۲دفتر (۴پ-۵۶پ) شرح در نیمهٔ نسخه میان سطور وسپس مزجی‌وآمیخته‌است.

شرح بیتی ازحافظ

شرحی است بربیت :

پیر ما گفت خطابرقلم صنع نرفت
آفرین برنظرپاك خطاپوشش باشد

ازجلال‌الدین محمد دوانی (دانش ٤۵۲ و ۲۲٤۸ ـ سر گذشت دوانی‌ص۱۶۸ـ ش ٤۶/۱۹ ج حقوق) .

آغاز: بسمله لك الحمد اللهم ملهم الصواب و بعد کلمه ای چند در تبیین معنی یك‌بیت‌ازاشعار... حافظ شیرازی.

انجام: یؤدی علی نفحات الدراری .

[۱۸ - د]

ش۲دفتر(۶پ-۷ر) .

شرح بیست‌باب

شرحی‌است‌ازملامظفربن محمد قاسم‌بن‌مظفر گنابادی‌بر بیست‌باب نظام الدین

عبدالعلی‌بن محمدبن حسین بیرجندی (م۹۳٤) بنام شاه عباس در۱۰۰۵ که در ۱۲۸۲ بچاپ سنگی رسیده است (دانش ۹۰۵ ـ استوری ۲:۸۰).

[٦٥ ـ ج]

نستعلیق رجب ۱۲۰۱ ازمحمدامین حسینی‌که بدستورمیرزا احمد طبیب نوشته‌است (34109).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی ضربی.
۵۵گ۱۷/۵×۲۲/۵ ـ ۲۵ س۱۱×۱۷/۵ .

شرح حرزالامانی

شرحی است ازامام شهاب‌الدین عبدالرحمن‌بن اسماعیل ابی‌شامه برشاطبیه یا حرز الامانی ووجه التهانی فی‌قراآت السبع المثانی از ابومحمد قاسم بن فیره شاطبی (۵۳۸ ـ ۵۹۰۷) (منزوی ۱:۱۹ ـ سپه ۱ : ۱۸۸).

[۱۱۹ـب]

نسخ سدهٔ ۸، شعرها شنگرف، جزو دوم‌وازسورهٔ آل‌عمران است تاپایان‌کتاب، درصفحهٔ‌عنوان شعرهایی است درحل رمزهای شاطبی.
شمارهٔ قزوینی : VIIE34.
کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج عنابی ضربی زرکوب.
۲۳۲گ ۱۸/۵×۲۸ ـ ۲۱س۱۲×۲۲.

شرح دعای صباح

ازحیدربن عبدالجلیل سالک‌دهی که برای میرزای عالمیان خواجه محمدشفیع وزیر گیلان وزیرفرهادخان قرامانلو کشتهٔ درهرات بسال ۱۰۰٦(۱)نوشته است.

آغاز: بسمله و ایاك نستعین. سپاس بلاغت اساس که رشك افزای صبح صادق الانفاس است پرورد گاری راکه همت بلند هستی پیوند است.

انجام : وحق کسی بمقتضی بخشایش و انعام است والسلام علی من اتبع الهدی.

۱ـ ص۹۸ تاریخ گیلان کدیور.

[۱۱۲ ـ د]

ش۱دفتر (۱پ-۹۰ر) نسخ وتاریخ روزدوشنبه ۸ج۱۰۴۴/۲ ازنویسندهٔ نسخه حسن‌بیك‌بن شعبان دربندی دارد وگویا نسخهٔ‌ما‌ازروی‌آن نوشته شده باشدنه‌اینکه‌نوشتهٔ‌خود اوباشد، عنوان شنگرف.
کاغذ فرنگی ـ جلدمقوایی.
۱۷۱گ۱۰/۵×۱٦/۵ ـ ۱۲س٦/۵×۱۱ .

شرح دیوان امرء القیس

از وزیر ابوبکر عاصم‌بن ایوب که برای حاجب مجد الدوله ابوبکر محمدبن المتوکل علی‌الله ابومحمد عمربن محمد شرح کرده است. این شرح درتهران بسال ۱۲۷٦ بچاپ سنگی رسیده است.

آغاز: بسمله. قال‌الوزیرصاحب‌المظالم‌ابوبکرعاصم‌بن ایوب‌ابقاه‌الله: بحمدالله نستفتح وبالصلوة علی محمد نستنجح اعلم ابقاك‌الله‌ان‌للشعر اغراضا تدل عنها العلماء.

انجام : کما تجمع تحت الفلکة الوبر. ویروی کمایلات... الوبر. تم‌شعرامرء القیس‌بن حجرالکندی مرتبا احسن الترتیب.

[۱۴۳ ـ د]

نسخ‌روزپنجشنبه ۲۹ج۱۲۷۴/۲، عنوان شنگرف بادوجدول وسرلوح زرولاجوردوشنگرف IVD7. (22694).
کاغذ فرنگی آهارمهره ـ جلدتیماج عنابی‌ضربی.
۱۰۴گ۱۰×۱٦ ـ ۱۷س٦×۱۱ .

شرح دیوان انوری

ازسیدمیرزاابوالحسن‌حسینی‌فراهانی‌ازنزدیکان امام‌قلی‌خان‌بن‌الله‌ویردی‌خان فرمانروای فارس (۱۰۲۱ ـ ۱۰۴۳) که شاه عباس در۱۰۲۱ فارس را باوداده بود و شاه‌صفی‌در۱۰۴۳ اورابکشت.

فراهانی‌همزمان بانگارندهٔ تذکرهٔ نصرآبادی‌است که‌در۱۰۸۹ نوشته‌شده‌است.

او مدتی در نصرآباد سپاهان آموزگار فرزندان حسنعلی نصرآبادی و سپس بشیراز رفته وازنزدیکان امامقلی‌خان شده است . اوراهمین امامقلی‌در۱۰۴۰درشیراز کشته است .

این کتاب دردوبخش‌است : شرح قصاید وشرح مقطعات .

(فارسنامه ناصری ۱:۱۳۸ و ۱۴۵ ـ تذکرهٔ نصرآبادی ص۲۷۶ـ ۲۷۷ـ ریو ۲:۵۵۶ ـ ۵۵۷ ـ ذریعه ۹:۱۰۹ ـ منزوی ۲:۱۲۵ ـ طوس۳:۱۷۷و۱۸۰ ـ دیوان هند ش۹۴۸ ـ و۹۴۹ ـ مجلس ۲:۲۳۸ و ۳ : ۴۸۳ ـ نسخهٔ ش ۲۳۰ج کتابخانهٔ دانشکدهٔ حقوق ـ ش۲۰۶ سپهسالار ـ ش ۱۳۴۷ دانشگاه) .

[۱۰۲ ـ ج]

نستعلیق ریز ۱ج۱۲۵۸/۲ بدستورآقا میرزا ابراهیم، این‌نسخه دیباچه را ندارد وشرح قصائدو مقطعات است (8523) .

آغاز: بسمله سپاسی که از روی خرد بر ذمهٔ جملهٔ خانوادهٔ امکان لازم است ... بسمله وبه‌نستعین .

باز این چه جوانی و جمال است جهان را
وین حال که نو گشت زمین را و زمان را
هم جمره بر آورد فرو برده نفس را
هم فاخته بگشاد فرو بسته زبان را

جمره بنابرمشهوربخاریست که درآخرزمستان‌برآید.

انجام : فرخی‌شاعریست معروف‌ازسیستان.

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی.
۹۴گ۱۴/۵×۲۲/۵ ـ ۱۹س۷×۱۴ .

[۱۲۶ ـ ج]

شکسته نستعلیق‌سدهٔ ۱۳، عنوان‌ونشان‌شنگرف، آغازوانجام افتاده وص۱ـ۴ شرح قصایدنیست، شرح‌قصاید ازص۵است تا ص۱۴۵ وشرح مقطعات ازص۱تا۶۲، نسخه در۲۴رمضان ۱۳۳۴ درمسجدشاه به ۱۵شاهی خریده شده است (34141) .

کاغذفرنگی ـ جلدپیماج مشکی.
۱۰۳گ۱۶×۲۲ ـ ۱۷س۹×۱۵ .

[۲۲۹ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۲، جدول‌زر وشنگرف ولاجورد، دیباچه را دارد، درپایان ستایش علی‌است‌که نویسندهٔ نسخه بدستورمعتمدالدوله سروده‌است ، نسخه‌را نخجوانی‌تبریزی‌در۱۸ دسامبر۱۹۲۵ بقزوینی بخشیده است، یادداشت قزوینی‌درنسخه دیده میشود IVD30 (22707) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی ضربی مقوایی.
۱۸۴گ۱۳×۲۲ ـ ۱۴س۶/۵×۱۵.

شرح دیوان خاقانی

ازمحمدبن داودبن محمدبن محمود شادی‌ابادی ملوی (مندەیی)هندی معاصر شاه ناصرالدین خلجی (۹۰۶ ـ ۹۱۶) و شارح دیوان انوری است . بر این دیوان عبدالرحمن‌جامی‌وعبدالوهاب‌بن‌محمدمعموری‌غنایی‌در۱۰۱۸وآذری‌درجواهرالاسرار شرح نوشته‌اند وشرح دیگری هم درسپهسالار (ش۲۶۹و۲۷۰و۲۹۴) دیده شده‌است .

(منزوی ۲ : ۱۳۳ ـ ذریعه ۹:۲۸۰ و۲۸۱ دیباچهٔ عبدالرسولی بر چاپ ۱۳۱۶ خ این دیوان) .

آغاز: جواهرزواهرسپاس بی‌قیاس نثارحضرت صمدیت .

انجام : ان خبرسیرو کند نابینای که‌فرد مایه(؟)والله‌اعلم‌والحمدلله علی‌الاتمام والصلاة والسلام علی‌افضل‌الانام (قداستراح‌القلم‌من‌تنمیق هذا الشرح بقصیدة الخاقانی من شهر ربیع‌الاول روز چهارشنبه سنه ـ افتاده).

[۳۱ ـ ج]

نسخ سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، جدول زرین، مهر«عبده محمودبن‌محمدالرضوی ۱۲۶۱ و۱۲۹۱» درصفحهٔ عنوان هست (14529).

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سرخ ضربی مقوایی.
۲۷۲گ۱۴/۵×۲۵ ـ ۲۱س۹×۱۷ .

شرح رسالة العلم

شرحی است ازخواجهٔ طوسی بررسالة العلم کمال (جمال)الدین ابوجعفرعلی بن سلیمان بحرانی (دانش ۲۵۹۹ ـ مدرس ص۵۵و۲۶۸) .

[۹۰ ـ د]

ش۴دفتر (۵پ- ۱۹ر) .

شرح الزوراء

شرحی است باعنوان « قوله » برزوراءِ وجز دوشرح خوددوانی (دانش ص۲۷۹) ودوشرح کتابخانهٔ سپهسالار (ش۱۳۱۹/۶ و۱۲۱۹/۵) یکی ازلاری و دیگری بفارسی (چلبی ۸:۲) .

آغاز: بسمله وبه‌نستعین . الحمدلله الذی تنزه فی دنوه عن‌التشبیه وتقدس فی‌علوه عن‌التعطیل ... هذاخلیلی کشف‌الغطاءِ لمافی‌الزوراءِ.

انجام : ذخراً لنا یوم لاینفع مال ولابنون . . . عما یصفون‌والحمدلله رب‌العالمین.

[۱۲ ـ د]

ش۴دفتر (۴۸پ-۹۲پ) نسخ روز دوشنبه۲۱ محرم ۱۱۶۰، نسخه بدل‌دارد.

شرح زیج جدید سلطانی

ازنظام‌الدین ملاعبدالعلی‌بن محمدبن حسین بیرجندی وشرحی‌است‌برزیج‌الغ بیك که در۹۲۹ نوشته است .

(دانش ۹۱۵ ـ استوری ۷۰:۲) .

آغاز: بسمله وبه ثقتی اجناس حمد وسپاس معرا ازتوهم و تباهی... قدیری را سزد... امابعد چنین گوید ... عبدالعلی‌بن محمدبن‌حسین بیرجندی .

انجام : وتبدل این فصول وادوار اعتقادتمام است آن‌راذکر کردیم والله اعلم بالصواب.

[۶ ـ ج]

نسخ۱۲۱۵، عنوان وخط روی متن‌شنگرف (6600) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی مقوایی.
۲۳۵ ک۱۵×۲۶، ۳۶ س۸/۵×۱۹

شرح الشافیة

شرحی است ازنجم‌الائمه رضی‌استرآبادی محمد بن حسن از دانشمندان شیعی سدهٔ هفتم برشافیه یامقدمهٔ‌صرف‌ابن‌حاجب ودرتهران در۱۲۸۰ بچاپ سنگی‌رسیده و ودرمصرنیزچاپ شده است (منزوی ۴۰۷:۲ ـ چلبی ۴۴:۲) .

[۱۱۶ ـ ب]

نسخ روز پنجشنبه ۲۰ ذی حجهٔ ۱۰۹۴، عنوان وخط روی متن شنگرف ، حواشی‌قزوینی‌دارد ، تا ۲۸۵ صفحه شماری شده است .
شمارهٔ قزوینی IVC2 (2276ς) .
کاغذ سپاهانی ـ جلد تیماج مشکی.
۱۴۳ک ۱۶/۵×۲۶ - ۱۹س۹×۱۸ .

شرح شرایع

شرحی است بفارسی برشرایع محقق حلی واستدلالی است .

[۴۴ ـ ب]

نسخ سدهٔ ۱۳، عنوان ونشان شنگرف، متن زیرخط سرخ، درنکاح است.
آغاز :کتاب‌النکاح .کتاب درلغت بمعنی جمع‌است واینجا بمعنی مجموع‌است.

انجام : وامانفقه دادن حیوانات مملوکه ... برای حیوان ولدی وافر میکند (پس‌از ۱۵سطر).
(7434) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی .
۲۰۰گ۲۰×۳۲ ـ ۱۹س۱۳×۲۱/۵ .

شرح شعرهای همدانی

شرحی است ازمحمدخان بر شعرهای عربی خواجه غلامعلی همدانی و شعر ها هزلی ودروزن‌واعراب‌هردونادرست وشارح دردیباچه ازشاعرمسخره کرده وازشعرها درشرح‌خرده گیری نموده است. درشرح از شاه عباس دوم ویکم وشاه سلیمان‌یادشده وچهارباب باید داشته باشد:

۱ـ ترکیب الفاظ.
۲ـ اصطلاحات شاعر.
۳ـ شرح معنی ظاهری .
٤ـ تفسیر مفهوم باطنی .

شعرمتن چنین است :

اصلح استانف قلنا وامعان وما آمراستخرجوا افکار کنتم من‌ووی .

آغاز: بسمله وبه نستعین . ثمرهٔ طیبهٔ شجرهٔ حمد اله که طوطیان انجمن‌ملأاعلی را قوت نطق ونغمه سرایان سرا بستان عالم قدس را قوت روح است.

[۱۲۷ ـ د]

ش‌هدفتر (۱۱۱پ-۱۱۸پ) نستعلیق سدهٔ ۱۲، عنوان ونشان شنگرف، ۱۷س۶/۵×۱۳، شرح‌ناقص است .

شرح رسالة العروض

شرحی است بررسالهٔ عروض‌ابی‌الجیش اندلسی ازفخرالدین‌عبدالمحسن‌قصیری که برای سلیمان‌بیک‌بن امیرطاشخون‌بیک نوشته است.

آغاز: بسمله . رب یسر بفضلك احمد الله علی ان قصر سلامة الطبع علی نوع‌الانسان و اضمر فی طی‌صدورهم ضروب الاوزان ... اما بعد فهذه کلمات لایهجنها الا الغبی و الذی فی‌طبعه طبع الخلل مقتضبة فی تشریح مشکلات المختصر فی‌علم العروض المنسوب الی ... ابی عبدالله محمد المعروف به ابی‌الجیش الانصاری الاندلسی .

انجام : فك‌المتدارك‌من‌المتقارب فابدء من لام‌فعولن الاول‌وعکسه من عین فاعلن الاول . هذاآخرما اردنا فی‌بیان مشکلات‌المختصرفی علم العروض‌الموسوم بالاندلسی .

[۵ ـ د]

ش۶ دفتر (۷۹پ ـ ۱۰۱ پ) نوشتهٔ محمدباقربن محمدحسین تبریزی درروزسه‌شنبه۲۶ شعبان ۱۲۴۴.

[۱۱۵ ـ د]

ش۲دفتر(۲۵ پ ـ ۷۰ ر) نستعلیق ۱۲۸۳ .

شرح العوامل المائة

شرحی است بفارسی بر العوامل المائة ملامحسن کاشانی یا قزوینی (سپه ۲ : ۳۸۸ ـ طوس ۳ : ۲۵) بفارسی .

آغاز: بسم‌الله را بسه وجه میخوانند .

انجام : هذا خبر مبتدأ اللهم اشرح صدورنا . . . صلوات الله علیهم اجمعین .

[۱۱۷ ـ ج]

نستعلیق نورالله‌بن حبیب‌الله مافی روزچهارشنبه ۱۰ذی‌قعدهٔ ۱۲۰۳،جدول شنگرف (33887) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سرخ ضربی ،
۷۵گ۱۲×۱۷/۵ ـ ۱۶ش۱۱×۱۷ .

شرح العوامل المائة

شرحی است بر العوامل المائة ملامحسن کاشانی یا قزوینی ازمیرزا کوچك محمدعلی‌پسرملامحمد رحیم‌ساوجی که دردیباچه ازفیض کاشانی یاد کرده‌واورامؤلف آن دانسته است .

آغاز: الحمدلله الذی شرح صدورنا بعوامل المعارف .

انجام : وفق‌الله تعالی جمیع‌المؤمنین ... الطیبین الطاهرین.

[۱۲۳ - د]

ش۱دفتر (۱ پ - ۷۰ ر) نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، همهٔ دفتر بیك خط است، در۷۱ر-۷۲پ پاره‌ایست از رسالهٔ مونثات سماعی بعربی ، در۷۳ر-۷۵ پ بحثی است ازسیدنعمةالله جزایری درجدایی‌میان مصدر واسم مصدر ، در ۸۰ پ - ۸۲ ر قاعده تساوی زاویه های مثلث‌است با دوقائمه با برهان از فارابی و شرح‌گفتاراو بعربی (34108) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سبز ضربی .

۱۰۲گ ۱۱×۱۷ - ۱۵س۷×۱۳ .

شرح القصیدة البائیة

عبدالله‌بن محمدبن‌علی‌امامی‌هروی بدرخواست شاگردان این شرح‌رابرقصیدهٔ بائیهٔ ذوالرمه نوشته است وآن گزیده ایست ازشرح یکی ازبزرگان و بنام پادشاه غیاث‌الدین ساخته است . درشرح سه عنوان : اللغة ، الاعراب ، المعنی دیده میشود . نسخهٔ ما مورخ ۸۲۸/۲ع۲۷ است.

آغاز قصیده بائیه :

مابال عینك منها الماء ینسکب

کانه من کلی عفریة سرب

آغازشرح: بسمله وبه ثقتی ؛ اوشح بتحمیدك یارب دیباجةاقوالی...

وبعد فیقول ... عبدالله‌بن محمدبن علی‌الامامی الهروی .

انجام : فلله الحمد علی‌اتمامه . . . وساعة قیامه قدتم هذا المختصر

بالکتابة فی‌السابع والعشرین فی ... ربیع‌الاخر لسنة ثمانیة وعشرین وثمان مأة هجریة النبویة علی‌ید ... علی‌بن حسین بن علی بن حسین المعروف بالرکابی.

[٦٦ - د]

ش۲دفتر (۴۴ پ - ۸۱ ر) نسخ‌علی‌بن حسین‌بن علی‌بن حسین رکابن در۸۲۸/۴ع۲۷،متن شنگرف، ۲۲س۸×۱۴۰

در۸۱ پ - ۸۳ پ قصیدهٔ معین‌الدین طنطرانی است .

شرح‌القصیدة الروحانیة

شرحی است لغوی وفلسفی برقصیدهٔ روحانیه که بنام شرف الدین عبدالرحمن سروده شده است . نسخهٔ ما مورخ ج۶۹۵/۲ است .

آغاز: بسمله . قال الامام العلامة شارح القصیدة المذکورة متع الله المسلمین بطول بقائه : الحمدلله رب العالمین . . . و بعد فهذا شرح القصیدة الروحانیة التی خدم بها حضرةالملك المعظم .. شرف‌الدین والدنیا عبدالرحمن ... والقصیدة الروحانیة هذه :

ولقدتقضی من ریاض روق

ببغاء ذات تنوق و تالق

التقضی نزول الطیرمن‌الهواء،الریاض جمع روض .

انجام :

لازلت فی شرف و رفعة رتبة

و عداك فی اسف و یأس مزهق

ومعنی‌البیت ظاهر والله اعلم. کتب فی‌اواخر جمادی‌الاخرة سنةخمس و تسعین وستمائة ولواهب العقل الحمدبلانهایة و الشکربلاغایة.

[۹۰ - د]

ش۷ دفتر (۳۱ ر - ۳۲ ر) در دنبال‌آن در۳۲ ر بخط تازه‌تری شعرها ایست بفارسی و نشان «میرمغیث» و «لمحره» دارد.

شرح القصیدة العینیة

شرحی است برقصیدهٔ ابن‌سینا از شمس‌الدین محمدبن اشرف‌بن مشرف حسنی سمرقندی.

(ش ۳۱۷تنکابنی(۱) درمجلس - مهدوی ص۱۹۶ - سپه ش ۲۷۹۹/۸ و۹۶۸/۹)
این یکی جزنسخهٔ دانشگاه است (دانش ۲۸۱).

آغاز: بسمله. قال‌الامام‌العلامة ... مولانا شمس‌الملة والدین‌محمدبن اشرف بن مشرف الحسنی السمرقندی: الحمدلله حق حمده والصلوة علی محمد خیرخلقه وبعد فهذه حاشیة للقصیدة المنسوبة الی الشیخ الرئیس ابی‌علی‌بن‌سینا رحمه‌الله وهی هذه:

هبطت الیك من المحل الارفع
و رقاء ذات تعزز و تمنع

هبطت ای نزلت وانما لم‌یقل نزلت لان‌الخطاب للنفوس الناطقة.

انجام: وفی بعض النسخ وجد بعد هذه الابیات بیت وهو: انعم برد جواب ماانافاخص عنه - فنارالعلم ذات تشعشع. والله‌اعلم(تمت).

[۹۰ - د]

ش۶دفتر (۲۹ پ - ۳۱ ر).

شرح قطرالندی وبل‌الصدی

متن وشرح‌هردو ازابن‌هشام‌است‌وبچاپ رسیده ومتن را A. Gocuyer بفرانسه درآورده ودرلیدن بسال ۱۸۸۷ در۴۰۸ص‌بچاپ رسانده است (چلبی ۲:۲۳۸).

۱ـ درهامش این نسخه که در۸ص است ازشرح محمدبن عبدالسلام‌بن‌عبدالرحمن‌بن عبدالشاکرمقدسی که شهرزوری ازان نامبرده وشرح ابی‌الفتوح‌احمدبن‌ابی‌عبدالله‌بلکوبن ابی‌طاهرآذری یادشده است:

[۱۷۹ - ج]

نسخ ع۱/۱۲۲ (=۱۲۰۲) حاشیه‌ها نستعلیق ریز (8990).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی.
۹۹گ۱۳×۲۰/۵ - ۲۳ س۵×۱۴/۵.

شرح الکافی

از ملاصدرای شیرازی است، از نسخهٔ ما برمیاید که او آنرا بپایان نرساند و درگذشت (سپه ۱ : ۲۵۷).

[۸- ج]

نسخ علی‌بن عبدالغالب فیروزآبادی درروز یکشنبه ۱۰ رمضان ۱۰۶۱ از روی نسخهٔ مؤلف‌بایك واسطه،عنوان ونشان شنگرف، شرح‌کتاب عقل و علم است ازحدیث ۱ تا۲۱۰،مالك حاج محمد زمان و دیگری‌که در۱۴۱۳ نسخه را بهفت تومان خریده‌است،کاغذ موریانه خورده (3262).
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج سبزضربی مقوایی درون قهوه‌یی.
۳۱۵گ۱۸×۲۶/۵ - ۲۲س۱۰/۵×۱۸.

[۹- ج]

نستعلیق صالح‌بن شریف درروز سه‌شنبه ۸ج۲/۱۰۷۴که برای پسرخود محمد حسن نوشته است، عنوان وشماره شنگرف، دنبالهٔ شمارهٔ پیش وکتاب توحید وحجت است ازحدیث ۲۱۱تا۵۱۳وچنین‌است
آغاز: سبحانك اللهم وبحمدك توحدت فی‌ذالك فحسرعن ادراكك انسان‌کل عارف.
انجام: بل‌بحرین عظیمین من بحار علوم‌المکاشفة کل منهما (الی هنا تقرر و تحرر قدس سره صدرالافاضل محمد المشتهر بالصدرالشیرازی ولم یتم‌الکلام وفات اثناء شرحه برد‌الله مضجعه و نور ضریحه) (3271).
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج قهوه‌یی مقوایی درون سبز.
۳۱۱گ۱۶×۲۶ - ۲۲س۱۰×۱۷/۵.

شرح کافیه

ازمیرسیدشریف گرگانی است (دانش ۲۳۰۲ - سپه ۲ : ۳۶۶).

[۶۱ - د]

نستعلیق سده۱۰ ، عنوان و نشان وخط روی متن شنگرف، برگ پایان نونویس و تاریخ روزشنبه ۲۰ ذی‌حجهٔ۹۴۶ دارد ولی باید ساختگی باشد یا تاریخ نسخه‌ایست که ازروی آن نسخه را کامل کرده‌اند. در آغاز سه صفحه شعر فارسی است.

کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی ضربی عطف قهوه‌یی .

۱۳۹گ ۱۱×۱۸ - ۲۱س ۶/۵×۱۳/۵ .

شرح لغز بهایی

شرح ازعبدالقادر بغدادی است برلغز ریاضی شیخ بهایی .

آغاز: بسمله . این‌چند کلمه‌ایست دربیان حل لغز... شیخ‌بهاءالدین محمد ... بقلم ... عبدالقادر البغدادی ... (عجب عددی درلغت فارسی دیدم) وآن ده است .

انجام : (اوست) یعنی مساوی حساب لفظ اوست که الف‌یکیست و واوشش‌ومجموع‌هردوهفت است. والله اعلم بالصواب.

[۱۳۱-د]

ش۳د فتر (۱۱۰پ-۱۱۱پ) .

شرح الملخص

شرح قاضی زادهٔ رومی است بر ملخص چغمینی برای الغ بیك در ۸۱۴ و در تهران بی تاریخ بچاپ سنگی رسیده است (دانش ۹۱۷) .

[۱۱۱- د]

نستعلیق ملاحسن‌بن فتاح تبریزی در۱۰۹۳/۴/۲۳، عنوان و نشان شنگرف (34102).

کاغذ سپاهانی - جلد تیماج عنابی درون سبز.

۶۴گ ۱۰×۱۶ - ۱۵س ۶/۵×۱۰ .

شرح نظم الزبدة

قوام‌الدین محمدبن مهدی حسینی سیفی قزوینی‌زبدة الاصول‌شیخ‌بهایی را بنظم درآورده و سپس حواشی را که خود شیخ بهایی بران نوشته است یکجا گرد آورده و بجای شرحی براین زبدهٔ منظوم‌خود کرده است .

آغاز: بسمله . اقوم اصل یتفرع علیه السعادات واتم قول‌فصل‌یوصل الی علو الدرجات حمد من اجمع علی‌توحیده السن الاحوال ... اما بعد فیقول ... ابن محمد مهدی الحسینی السیفی المشتهر بقوام‌الدین ... لما وفقت ... لنظم زبدة الاصول من فرائد مؤلفات ... بهاءالدین‌محمد العاملی ... وکان قد کتب علی حواشیها تعلیقات کثیرة ... اردت ان اجمعها حتی یکون شرحا لمنظومتی ... مرتبة علی خمسة مناهج.

انجام : ان لم یشترط القطع فی‌الاصول کما هوالاظهر (قدجف‌القلم عن تحریره من خط نقل‌من خط الناظم ... ضحوة یوم‌الخمیس‌عشرون یوم خلت من رجب المرجب من شهور سنة ثمانیة عشرومائة‌بعدالف من‌الهجرة ... والثناء) .

آغاز: نظم زبده :

الحمدلله العلی العالی
ذی‌النور والبهاء والافضال

انجام :

واحمدالله مصلیا علی
ختم الرسالة وآله العلی

[۵۷-د]

شعر نسخ وشرح نستعلیق وحواشی از خود زبده بنسخ و همه متن زبده هم در هامش هست (سده۱۱) عنوان و نشان شنگرف ، مورخ چاشت روزپنجشنبه ۲۱ رجب ۱۱۱۸ ازروی نسخهٔ نوشتهٔ‌ازروی خط ناظم (8993).

کاغذ سپاهانی - جلد تیماج تریاکی.
۸۸گ۱۲×۱۸ - ۱۹س۷×۱۳ .

الشفاء

ازابن‌سیناست ویك دوره فلسفه مشایی‌است .

[۲۵۵ - ج]

نستعلیق پایان شعبان ۱۰۶۷،فن۱۳ والهی است، فهرست در آغاز هست، ۳۳۰صفحه شمار دارد (۵۱۷۸۶) .
کاغذ فرنگی - جلد مشکی مقوایی.
۱۷۴گ ۱۲/۵×۲۲ - ۲۱س۶/۵×۱۵/۵.

شمسیة الحساب

ازنظام‌الدین حسن‌بن‌محمدنیشابوری است در یك مقدمه ودوفن ویك‌خاتمه‌ای که پس ازتألیف کتاب افزوده در نسخهٔ ما جدا گانه هست (دانش ۲۳۶) .

[۵۹ - د]

نسخ محمدمرشدبن محمدحسینی در۹ج۹۸۳/۱درنجف‌که برای شیخ‌حسن پسرشهید ثانی‌نوشته‌است وتاریخ خاتمهٔ‌کتاب روز پنجشنبه وشب آدینه۹ج۹۸۳/۲ است ،عنوان ونشان ورقم وشکل شنگرف،حاشیه دارد ، درصفحهٔ عنوان‌آمده:«من‌کتب العبد ... حسن‌بن زین‌الدین بن‌علی‌عاملی - من‌وقف‌الوالدقدس‌سره علی نهج وقف جدی لخزانة‌کتبه» (8996) .
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج عنابی ضربی مقوایی بالولا .
۶۹گ۱۲×۱۸ - ۱۴س۶/۵×۱۱/۵ .

شواهد المفصل

ابیاتی که درمفصل زمخشری شاهدآمده دراین کتاب شرح شده است. پس‌از بیان معنی لغوی الفاظ هربیتی دوعنوان الاعراب و الاستشهاد دارد .
آغاز: بسمله. وبه نستعین الحمدلله الذی فضل‌الانسان بفضیلة‌البیان وشرفه بشرف النطق [و] فصاحة اللسان ... و بعد فقد سنح‌لی . . . ان

اکتب علی ماحبر ... جارالله الزمخشری . . . کتابه‌المترجم بکتاب المفصل من‌الابیات ... بعض‌مایترجم عن بعض مضموناتها .
انجام: الاستشهاد علی ... الماء علی انه جارومجرور . . . بحمدالله و حسن توفیقه ... (پاره شده) .

[۱۴۱ - د]

نستعلیق محمد در۸۲۹،عنوان شنگرف،نام‌پدرونیاکان نویسنده نسخه برای‌پارگی درست‌خوانده نمیشود (22696).
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج سرخ ضربی.
۱۲۴گ۱۱×۱۷ - ۱۷س۸×۱۲ .

شیرازنامه

از فخرالدین ابوالعباس احمد بن ابی الخیر زرکوب شیرازی‌است. قزوینی در حواشی شدالازار ازان بسیاریاد میکند ونسخهٔ کهنی ازان را دردست داشته‌بود(مشار ۱۰۵۰ - استوری۱ : ۳۵۱ و ۱۲۹٤) .

[۱۳۵ - ج]

نستعلیق عبدالله کوشکانی در۱۲۰۹،عنوان شنگرف،حواشی اقبال دارد (34022).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی مقوایی.
۸۶گ۱۵/۵×۲۲ - ۱۵س۸/۵×۱۵ .

الصحاح

ازابونصراسماعیل‌بن حماد فارابی جوهری در گذشتهٔ۳۹۳(فرهنگنامه‌ها۱٤۳- سپه ۲ : ۱۹۲) .

[۱۳۹ - ب]

نسخ باعنوانهای شنگرف از عبدالرحمن‌بن ابی‌الحسن‌بن عیسی‌بن علی بن یعرب بوازیجی از روی نسخهٔ احمدبن ظفربن یحیی‌بن هبیره مورخ صفر ۵۹۳ ازروی نسخهٔ ابی‌منصورجوالیقی.
درآغاز نسخهٔ ابن‌هبیره ازگفتهٔ ابی‌زکریا یحیی‌بن خطیب تبریزی آمده بودکه من سراسر این

کتاب را با اصل خط ابی‌سهل محمدبن علی‌هروی نحوی مقابله وتصحیح کرده‌ام.این مطلب را تبریزی‌در مدینه در۴۹۸ نوشته‌بود.

درآغاز نسخه ستایشی است ازهمین بوازیجی از ابن‌الصلایا تاج‌الدین محمدبن نصر و دربارهٔ او « رحمه‌الله » آمده . اوچنانکه قزوینی دربرگ جداگانهٔ چسبیده بهمین‌نسخه نوشته در۶۵۶ یا۶۵۷ درگذشت پس‌این نسخه اندکی پس ازین تاریخ در سدهٔ ۷ نوشته شده‌است . پس‌ازین‌ستایش‌دیگریست ازهمین بوازیجی دربارهٔ همو و یادداشتهای پراکندهٔ دیگرازکسان دیگر (22752).

کاغذ سمرقندی - تیماج سرخ ضربی.

۳۲۵ف۳۴×۴۲ - ۴۳س۱۹×۲۹.

صدخطابه

صدخطابه یا نامه‌های کمال‌الدوله بجلال‌الدوله از میرزا آقاخان کرمانی است وبرخی‌آن را از کلنل میرزا فتحعلی‌آخوندزاده (آخوندوف) دانسته‌اند (۱) در مجلهٔ محیط‌آمده است که‌آن‌ترجمهٔ آزادیست ازسه مکتوب میرزا فتح‌علی ازمیرزاآقاخان واوتاریخ ۱۲۸۰ آن را به ۱۳۰۰ واندی بر گردانده است . پاره‌ای ازین رساله که‌در آن ازوضع آن زمان سخت خرده گیری شده است درهمین مجله بچاپ رسید(۲) . در آن از درباریان قاجار ودستگاه آخوندی‌آن وقت بطنزانتقاد گردید ودرآن‌آمده که شیخ احسابی از منطق بد گفته وآن را تحریم کرده است (ص۱٤۲ نسخهٔ حقوق).

آغاز: بسمله‌تعالی شانه العزیز.

زاهد از کوچهٔ رندان بسلامت بگذر

تاخرابت نکند صحبت بدنامی چند

۱- مجلهٔ آینده س۳ش۶و۱۰ص۳۲۱و۴۹۸ تاریخ ٤-۱۳۲۳ خ گفتارصفی‌نیاوس۳ ش۱٤و۱۵ ص۷۳۱ تاریخ ٤-۱۳۲۳ خ گفتارصنعتی‌زاده - پیام‌نوس۱ ش ۵ ص۱-۵ گفتار صفی‌نیا - رسالهٔ پیوست شماره‌های ۸تا۱۲سال۳مورخ ۱۳۰۵ مجلهٔ ارمغان بنام «سی‌سال پس‌ازرجل اجتماعی‌ایران، مرحوم‌میرزاآقاخان کرمانی» از «ر.پدیداردر ۷۰صفحه - کتاب درپیرامون‌تغییرخط فارسی ازیحیی ذکاء چاپ ۱۳۲۹ خ تهران ص۳۸ - مجلس۲:۴۸۵ - ش ۱۶۷ ج دانشکدهٔ حقوق .

۲- مجلهٔ محیط ش۹ دورهٔ جدید ص۱۸وش۱۰ص۱۰ وش۱۱ص۲۰وش۱۲ص۷وش ۱۳ص۱۸ .

صورت سه مکتوبی است که شاهزاده کمال الدوله به شاهزادهٔ ایران جلال‌الدوله نوشته وجواب جلال‌الدوله که بکمال‌الدوله‌مرقوم‌داشته است . هنگام نوشتن این مکاتیب ازاصل‌نسخه پاره‌ای الفاظ اززبان فرانسه درآنها دیده شد که ترجمه‌اش بزبان فارسی دشوار می‌نمود .

انجام : بر این کهنه گورستان ایران فاتحه نخوانند (تمت بالخیر فی تاریخ ذی‌قعده ۱۳٤۱).

[۷۴ - ج]

نستعلیق ۲۰ رجب ۱۳۳۲ .

کاغذ فرنگی - جلد کالینگورقهوه‌یی .

۱۵۰ف۱۷×۲۲ - ۱۱س۱۰×۱۷.

صدرالتواریخ یاتاریخ‌صدورقاجار

تألیف اعتمادالسلطنه محمدحسن خان است در رجب ۱۳۰۹ برای میرزا علی اصغرخان امین‌السلطان واصل کتاب را محمدحسین فروغی ذکاءِ الملك سپاهانی و میرزا غلامحسین ادیب‌از کارمندان وزارت انطباعات فراهم‌آوردند ولی وزیربنام‌خود ساخته است !! (بگواهی نسخهٔ ما) .

سرگذشت یازده وزیردودمان قاجار درآن هست :

۱- حاجی میرزا ابراهیم‌خان شیرازی اعتمادالدوله .

۲- میرزاشفیع بندپیی مازندرانی صدراعظم.

۳- امین‌الدوله حاجی محمد حسین خان ملقب بنظام الدوله معروف بصدر اصفهانی .

٤- میرزا ابوالقاسم قائم‌مقام فراهانی.

۵- حاجی میرزاآقاسی .

۶- میرزاتقی‌خان‌امیرنظام .

۷- میرزا آقاخان صدراعظم نوری .

۸ـ میرزا محمد خان قاجار سپهسالاراعظم .

۹ـ حاجی میرزا حسینخان مشیرالدوله سپهسالار وصدراعظم ایران .

۱۰ـ میرزا یوسف مستوفی‌الممالك صدراعظم آشتیانی.

۱۱ـ میرزا علی اصغرخان‌اتابیك امین‌السلطان.

[ج - ۲۴۵]

بخط نسخ ماشینی وبخط‌نستعلیق مورخ ۱۳۱۹ خ از روی مسودهٔ اصل تاریخ صدور قاجار که نسخهٔ‌آن درکتابخانه میرزا محمدعلی‌خان فروغی‌بوده است (34162) .

۱۵۱گ ۱۹×۲۲/۵ - ۲۳س۱۵×۱۹ .

الصراح من‌الصحاح

ازابوالفضل جمال‌الدین محمدبن عمربن خالد قرشی و راورودی که تألیف آن را درروز سه شنبه ۶ صفر۶۸۱ درکاشغر بپایان برده است.

معربات قرشی‌بفارسی در۷صفحهٔ پایان نسخهٔ ۱۳۲ ب ماهست . (سپه ۲:۲۰۰ـ فهرست معارف ۱ : ۱۹۳ ـ فرهنگنامه‌ها ۱۴۷) .

[ب - ۱۳۲]

نستعلیق سدهٔ۱۱،عنوان‌شنگرف،درآغاز وانجام‌نسخه پراکنده‌ها است ازشعرهای عربی وفارسی وجزاینها (22755) .

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی .

۲۰۰گ۱۹×۳۱/۵ - ۲۸س۱۰/۵×۲۴.

[ج - ۱۰]

نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان‌ونشان‌وجدول وعنوان لغات‌درهامش شنگرف،یادداشت ۱۱۹۴ و۱۲۱۱و ۱۲۱۳و۱۲۹۱ دارد ، مالك محمدعلی چهل‌خانی ، فرهنگ فارسی بفارسی‌که در پایان نسخهٔ چاپی دیده میشود دراینجا نیست (33925) .

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سبزضربی مقوایی.

۳۳۵گ۱۶/۵×۲۶ - ۲۵س۱۰×۲۰ .

صفوة‌الآثارفی‌اخبار الاخیار

درسه مقاله است :

۱ـ مراتب و مقامات شیخ صفی .

۲ـ افادات او وتفاسیرآیات وحل‌اخبار ازاو .

۳ـ کرامات وخوارق او .

آغاز: الحمدلله الذی اوضح لنا مسالك الدین باعلامه . . . امابعد بر ضمایرارباب بصایر مخفی ومستورنماناد .

انجام : دلم برطاق ارزق میزند هرکه اوطالب ... (ناقص) .

[د - ۵۰]

نستعلیق سدهٔ ۱۲،عنوان و نشان شنگرف (34167) .

کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا .

۴۱گ۷×۱۸ - ۱۳س۷×۱۵ .

الصلوة

ازابن‌سینا است واسرارنمازدرآن آمده است . درجامع البدایع و هامش مبدء ومعاد وکلمات المحققین و هامش حل مشکلات الاشارات چاپ کامل ایران بچاپ رسیده است . (مهدوی ش ۸۵ ـ دانش ۴۰۵) .

[د - ۹۰]

ش۱۱دفتر (۴۳ پ - ۴۶پ) نویسندهٔ نسخه دراینجا ازخود نام میبرد ورساله‌ها راهم‌بابن‌سینا نسبت میدهد .

الصلوة فی‌الماهوت(رسالة فی حال ...)

ازابوالمعالی ابن حاجی محمد ابراهیم کلباسی است .

آغاز: وبعد فهذه رسالة فی‌حال‌الصلوة فی‌الماهوت .

۸ـ میرزا محمد خان قاجار سپهسالاراعظم .

۹ـ حاجی میرزا حسینخان مشیرالدوله سپهسالار وصدراعظم ایران .

۱۰ـ میرزا یوسف مستوفی‌الممالك صدراعظم آشتیانی.

۱۱ـ میرزا علی اصغرخان‌اتابیك امین‌السلطان.

[۲۴۵ ـ ج]

بخط نسخ ماشینی وبخط‌نستعلیق مورخ ۱۳۱۹ خ از روی مسودهٔ اصل تاریخ صدور قاجار که نسخهٔ‌آن درکتابخانه میرزا محمدعلی‌خان فروغی‌بوده است (34162) .

۱۵۱گ ۱۹×۲۲/۵ ـ ۴۳س۱۵×۱۹ .

الصراح من الصحاح

ازابوالفضل جمال‌الدین محمدبن عمربن خالد قرشی و رارودی که تألیف آن را درروز سه شنبه ۶ صفر۶۸۱ در کاشغر بپایان برده است.

معربات قرشی‌بفارسی در۷صفحهٔ پایان نسخهٔ ۱۳۲ ب ماهست . (سپه ۲:۲۰۰ـ فهرست معارف ۱ : ۱۹۳ ـ فرهنگنامه‌ها ۱۴۷) .

[۱۳۲ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ۱۱،عنوان‌شنگرف،درآغاز وانجام‌نسخه پراکنده‌ها است ازشعرهای عربی وفارسی وجزاینها (22755) .

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی .

۲۰۰گ۱۹×۳۱/۵ ـ ۲۸س۱۰/۵×۲۴.

[۱۰ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان‌ونشان‌وجدول وعنوان لغات‌درهامش شنگرف،یادداشت ۱۱۹۴ و۱۲۱۱و ۱۲۱۳و۱۲۹۱ دارد ، مالك محمدعلی چهل‌خانی ، فرهنگ فارسی بفارسی‌که در پایان نسخهٔ چاپی دیده میشود دراینجا نیست (33925) .

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سبزضربی مقوایی.

۳۳۵گ۱۶/۵×۲۶ ـ ۲۵س۱۰×۲۰ .

صفوة الآثار فی اخبار الاخیار

درسه مقاله است :

۱ـ مراتب و مقامات شیخ صفی .

۲ـ افادات او وتفاسیرآیات وحل‌اخبار ازاو .

۳ـ کرامات وخوارق او .

آغاز: الحمدلله الذی اوضح لنا مسالك الدین باعلامه . . . امابعد بر ضمایر ارباب بصایر مخفی ومستورنماناد .

انجام : دلم برطاق ارزق میزند هر که اوطالب ... (ناقص) .

[۵۰ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۲،عنوان ونشان شنگرف (34167) .

کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا .

۴۱گ۷×۱۸ ـ ۱۳س۷×۱۵ .

الصلوة

ازابن‌سینا است واسرارنمازدرآن آمده است . درجامع البدایع و هامش مبدء ومعاد وکلمات المحققین و هامش حل مشکلات الاشارات چاپ کامل ایران بچاپ رسیده است . (مهدوی ش ۸۵ ـ دانش ۴۰۵) .

[۹۰ ـ د]

ش۱۱دفتر (۴۳ پ ـ ۴۶پ) نویسندهٔ نسخه دراینجا ازخود نام میبرد ورساله‌ها راهم‌بابن‌سینا نسبت میدهد .

الصلوة فی الماهوت (رسالة فی حال ...)

ازابوالمعالی ابن حاجی محمد ابراهیم کلباسی است .

آغاز: وبعد فهذه رسالة فی‌حال‌الصلوة فی‌الماهوت .

انجام : وعلی اهل بیته‌الاطایب الکرام ... فی‌یوم القیام.

[۲۰ - د]

نستعلیق ریز خود مؤلف در۱۴ محرم ۱۲۹۳ ، حواشی هم دارد (۲ پ - ۷ پ) ، پس ازین شعرهای عربی است بنستعلیق سدهٔ ۱۱ و پاره‌ای از حاشیه‌ای بررساله‌ای کلامی (32880).
کاغذ فرنگی وسپاهانی - جلدتیماج سرخ ضربی.
۱۵۰ گ ۱۲×۲۹ - ۱۹س۶×۲۲ .

صناعة التنجیم واثبات صحة احکام النجوم (رسالة فی...)

دراین رساله چند شبهه دربارهٔ صحت احکام نجوم آمده ورد شده و یازده بند است .

آغاز: بسمله . عونك یالطیف . ان صدیقا لنا فاضلا یتعاطی صناعة التنجیم ویعول علیها حاوله بعض المنکرین لها وردهاعلیه و اوردله فی ابطالها شبهات وشکوکا حیرته وادهشته .

انجام : و یکون من تعاطاه سعیداعلی حسب ما اقتناه والسلام (تم الکتاب ... ببلدة همدان وصلی‌الله علی‌خیر الخلایق... کثیرا.)

[۱۵ - ج]

ش۸ دفتر (۲۵ پ - ۲۷ ر) .

صناعة الکیمیاء

ازابن‌سینا است‌وبنام« رسالةفی‌امرمستورالصنعة» نیزخوانده میشودوبنام«رسالة فی مستورعلم‌الصنعة» بادیباچهٔ ترکی احمدآتش دراستانبول بسال ۱۹۵۳ بچاپ‌رسیده است،ترجمه فارسی هم دارد .

ابن‌سینا دراین رساله والصنعةالی الامام ابی‌عبدالله البرقی کیمیارا پذیرفت‌ولی دررسالهٔ ابطال احکام النجوم وفصل ۵ فن ۵ طبیعی شفا آن را تباه دانست (قنواتی ش۱۵۴ - مهدوی ش ۳۳ - دانش ۲۲۱۵) .

آغاز: هذه رسالة عملها الشیخ الحکیم ابوعلی‌الحسین‌بن عبدالله بن سینا رحمه‌الله للشیخ ابی‌الحسن سهل بن محمد السهلی فی الحکمة المستورة . . . الفصل‌الاول‌فی‌الامرالکلی لهذه الصناعة کنت ادام‌الله عزالشیخ‌الرئیس السید ادقق النظرفی‌الامور الطبیعیة .

انجام : الفصل التاسع فی تمام العمل ... یتم‌الاربعة کلها والله اعلم بالصواب .

[۹۸ - د]

ش۴ دفتر (۱۰۸ ر - ۱۲۹ ر) .

صناعیه

میر ابوالقاسم پسر میر بزرگ پسر میرصدرالدین فندرسکی استرابادی (م ۱۰۵۰) فیلسوف پزشك وریاضی‌دان روشن‌بین دراین رساله ازدانشمندان ومؤلفان خرده گرفته واز صناعت وفن بحث کرده است . درآن یك دیباچه و۲۳ باب است ودر ایران وهند بچاپ رسیده است (دانش ۳۹۵) .

[۱۲۵ - د]

ش۱ دفتر(۳پ - ۴۲ر) نسخ سدهٔ ۱۱،عنوان شنگرف ، درپایان مهرمورخ ۱۲۰۵ دارد (8788) .
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی درون عنابی .
۲۱۴ گ ۱۲×۱۸/۵ - ۱۷س۵×۱۳/۵ .

صیغ عقودنکاح

از کسی است که خود را در دیباچه نو مسلمان میخواند ومیگوید که‌در۱۲۸۷ تازه اسلام‌آوردم ودرآن صیغه‌های‌شرعی عقد نکاح را میآورد وصورت قباله‌هم‌درآن هست ولی نویسندهٔ نسخهٔ مادرپایان‌می‌نویسد که بیك واسطه ازروی خط‌محمدباقربن محمدتقی مجلسی نوشته شده است .

آغاز: الحمدلله‌الذی احل‌النکاح والمهور وحرم الزنا والفجور.

انجام: وشقوق دیگر ظاهرست والله الموفق بکل خیر.

[۹۶ - ج]

ش۲دفتر (۱۰۰ پ - ۱۰۹ ر) نسخ شیخ محمدعرب کوکوکی رشتی در۱۱ج۱/۱۳۰۸، از ۱۰۹ پ تا۱۱۵ ر بازهم صورت قباله‌های عقد وصیغه‌های عقداست.

طبقات‌الشعراء

سر گذشت و اشعار شاعران عرب است‌وتا اندازه‌ای مانند الورقهٔ ابن جراح و طبقات الشعراء ابن‌المعتز وابن قتیبه.

درآن‌آمده: «حدثنی سهل‌بن محمد عن‌الاصمعی» (گ۲پ).

نیز: «حدثنی عبدالرحمن‌بن اخی‌الاصمعی» (۳ر،۵۱ پ).

ابوحاتم سهل‌بن محمد سجستانی در۲۴۸ یا ۲۵۰ یا ۲۵۴ یا ۲۵۵ واصمعی در ۲۱۳ یا۲۱۵ یا ۲۱۶ یا۲۱۷ در گذشتند، پس‌مؤلف شاگرد سجستانی بوده ودرسدهٔ۳ میزیسته است.

از ابومحمد یا ابوالحسن عبدالرحمن برادرزادهٔ اصمعی که کتابی در معانی شعر دارد و درروایتها که از اصمعی و دیگران میکرده معتمد بوده است در فهرست ابن ندیم یاد گردید (ص۵۶). نام این شاعران و اشعار آنها دراین نسخه هست:

جریر - فرزدق - بعیث - لعین - صلتان - کثیر عزه - احوص - ارطاة بن سهیة - ذوالرمة - بهاربن‌توسعه - رقیات‌بن‌قیس - ایمن‌بن حزیم - مسکین‌الدارمی - عمربن ابی‌ربیعه - ابوالعول - الاعورالشنی - حریث بن محفص - شحیم بن الاعز - حداش‌بن زهیر - حصین‌بن همام - کعب وعمیربن ابناجعیل - عبدالله‌بن همام - هدبة الخشرم - زیادة.

شعراء هذیل: ابوذؤیب الهذلی - المنخل‌الیشکری - ابو خراش - خویلدبن مطیل - ملک‌بن‌الحرث - امیة‌بن ابی‌عاید - صخرالغی - ابوالعیال - ابو کثیر - عروة‌بن الورد العبسی - طریح‌النقهی - عمربن لجا - جریر الافلت - ابو الهندی - الکذاب

الجرمازی - الرادق العذلی - سعد بن ناشب - المرار العدوی - ابووجزة‌السعدی - المردل‌بن‌رمدالیربوعی - القتال‌الکلالی - القلاح‌بن‌الجناب - ذوالاصدح - نقیط‌بن - زرارة - الردحب - خلف‌بن خلیفة - العجلانی - جران العود العبدی - القطامی - عبدة‌بن‌الطیب - ابوالاسودالدؤلی - ابن الدمینة - المقنع الهندی - یحیی بن نوفل - ابن‌هزمة - العمانی - بشاربن برد - سدیف - مروان‌بن ابی حفص - ابو عطاالسدی - ابن‌مناده - ابوحیدالنمیری - ابودلامة - حماد‌عجرد - مالک‌بن‌اسماء - عبیدبن‌ایوب - الاحمرالشعبی - ابوالعتاهیة -

من‌اخبارالمحدثین: ابونواس - مسلم‌بن‌الولید - الاقیشر - المجنون(قیس‌بن‌معاذ) - الهیثم‌بن‌عدی - العرجی - موسی‌شهوات - عرقة‌بن‌اذینه - الطرماح - العجاج - رؤبة‌بن العجاج - ابونخیلة - ابوالنجم العجلی - دکین الراجز - الاغلب الراجز - الجمحی - ابودهیل - عدی‌بن الرقاع - عروة‌بن حزام - قیس‌بن ردیح - عمربن‌الاهتم - سویدبن کراع‌ابن علفا - نهشل - ابوالشیص - دعبل - الخزیمی - منصورالنمری - الاشجع السلمی - العتامی - علی‌بن جبلة - محمدبن یسر - محمدبن وهیب - خلیدبن‌عیس.

[۱۱۳ - ب]

نسخ سدهٔ ۸، عنوان شنگرف، آغاز وانجام افتاده وچنین است:

آغاز: جریر، هوجریربن عبدعطیة‌بن‌حذیفة ولقب حذیفة‌الخطفی بقوله: وعقانافی‌الرسم حطفی

انجام: محمداً وهب وهوالقائل و لمااسمنا مسرح اللهو منظرا ... خلید عبس هو من ولد عبدالله‌بن دارم ... فاخذمنه مائة الف درهم.

کاغذ سمرقندی - جلدمقوا.

۸۴گ ۱۸×۲۶ - ۴س۱۳×۲۰.

عالمگیرنامه

تاریخ اورنگ زیب است وازمحمد کاظم‌بن محمدامین منشی قزوینی هندی و در کلکته بسال ۱۸۶۸ م بچاپ رسیده است (مشار۱۱۰۲).

آغاز:

ای داده بعقل پیر تو آگاهی

شاهان زتو کامیاب شاهنشاهی

انجام : واستقلال برروی کار باشد .

[۹۴ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، درجدول زروشنگرف ولاجورد (13486) .
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی ضربی .
۶۳۳گ ۱۷×۲۷ ـ ۱۵س ۱۱×۲۱.

عباسنامه

ازعمادالدوله محمد طاهر وحید پسرحسین‌خان قزوینی است ودر۱۰۶۶ساخته است. کتاب در۱۳۲۹خ‌دراراك بچاپ رسیده است (استوری ۳۱٤ ـ مشار۱۱۰۳) .

آغاز: ستایش خالقی را سزاست که زبان محمدت‌سگال رااز کلمات رنگین کسوت طاوسی دربر کرده .

انجام :

الهی تا نشان باشد ز ایام
فلك گردان بکامش بادچون‌جام.

[۱۰۹ ـ ب]

نستعلیق‌سدهٔ ۱۲، عنوان و نشان شنگرف، جدول زر ولاجورد ، انجام‌افتاده وازنونوشته‌اندمانند برخی ازبرگهای دیگرکه وصالی شده وتازه‌نویس است (33904) .
۱۰۹گ ۱۶×۲۷ ـ ۱۷س ۱۱×۲۱ .

عجائب‌العالم

دراین دفتر ازشگفتیهای جزیره‌ها ودریاها و رودها وچشمه‌ها وچاهها و کوهها وسنگها و کانها و گیاهها وسبزیها و تخمها وجانوران گفتگو میشود .

این نام درنسخهٔ ما بدان داده شده است. درپایان آن شعرها ایست با قافیهٔ راء باین عنوان « قصیدة جامعة لغالب احوال یوم‌القیامة واسمها قلادة الدرالمنثورفی ذکر البعث والنشور» .

[۳ ـ د]

نسخ سدهٔ ۱۲ عنوان شنگرف یا مشکی درشت‌تر آغاز وانجام افتاده است:

آغاز: المحلاة بقرن الکرکندا اربعة آلاف مثقال من الذهب . . . جزیرةالرخ وهذا الرخ الذی تعرف به هذه الجزیرة طیرعظیم‌غریب مهول الهیبة .

انجام :

الله اعظم مما جال فی الفکر
وحکمه‌فی‌البرایاحکم مقتدر
فداره جنة طوبی لداخلها
وزور جنته باب من السقر

(گویا یك بر گی افتاده) .

(33909) .
کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا عطف‌تیماج قهوه‌یی.
۱۳۱گ ۱۵×۲۱ ـ ۱۵س ۱۰×۱۴/۵ .

العجزعن درك الحقیقه

درنسخهٔ ما ازابن‌سیناانسته‌شده ودربارهٔ‌ناتوانی‌مردمی‌است وخبر«ان‌لله‌فی‌ایام دهرکم نفحات الافتعرضوالها» درآن آمده است .

آغاز: ایضاله غفرله : ان لم تدرك انت حقیقة هذا الشیء فلابأس .

انجام : الی مرتبةالعشق ازك انت الرؤف الرحیم (تمت‌النکتةالتی فی‌الدقائق) .

[۹۰ـد]

ش۱۶دفتر (۵۰ر) .

عرض‌نامه

ازافضل‌الدین کاشانی است درچهارعرض (دانش ۳۰۱ ـ مشار ۱۱۰۸).

[۱۲۵ ـ د]

ش۷ دفتر (۱۵۲ پ ـ ۲۱۴پ) .

العروس

ازابن‌سیناست(فنواتی‌ش ۱۸٤ ـ مهدوی ش۸۹ ـ دانش ص۸۷ و۱۱۲و۳۰۱) .

[۹۰ـ د]

ش۲۱دفتر (۱۵۱ر) ناقص است و در۱۵۲ر پایان رساله‌ایست بعربی درقیافه .

عروض سیفی یامیزان‌الاشعار

این‌رساله ازمولانا سیفی‌بخاری عروضی است. دونسخه‌ای ازاین‌رساله‌درفهرست ریو شناسانده شده است . درفهرست منزوی هم ازاین سیفی یادگردیده (ریو ۵۲۵ ب وذیل ش ۱۹۱ ـ منزوی جلد ۲ فهرست نامها) ریو واته (فهرست دیوان‌هندش۲۰٤٦) می‌نویسند که این کتاب در۸۹۶ (بگواهی رباعی که در پایان آن‌آمده و مصرع اخیر آن : بنویس که هست فیضها تاریخش) پرداخته شد. وسه‌باربچاپ رسیده وبانگلیسی نیزدرآمده است .

آغاز: بسمله . الحمدلله الذی جعل علم‌العروض میزان الاشعار . . . بدانکه باعث بر این تألیف آن که گاهی با اصحاب کتب عروض مباحثه کرده میشد درهردقیقه نکته‌ای میطلبید وبرهر مدعی دلیل عقلی یا نقلی می شنیدند که‌آن نکات و دلائل بتمامها در هیچ کتاب این تصانیف عربی وفارسی متقدمان ومتأخران نبود . . . خواسته شد

که بجهت حفظ آن سخنان رساله‌ای ترتیب داده شود ... التماس از مستفیدان‌آنست که ... سیفی را مدعا یادآورند .

انجام : مفاعلین،هرفع (رباعی تاریخ درپایان نسخهٔ مانیست‌چنانکه درپایان چاپ ۱۹۳٤ لاهورنیزدیده نمیشود).

[۹۲ ـ د]

ش۱دفتر (۲پ-۳۹ر) نستعلیق‌طالب‌بن جعفرنوروزی‌که پایان رساله‌ای در۲ پ بخط‌اوست‌مورخ پایان ذی‌حجهٔ ۱۰۰۹ دربقعهٔ سلطان میرحیدر وهمهٔ‌ایندفتر بخط اواست،عنوان‌شنگرف (6560).
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سرخ درون مشکی.
۶۷گ ۹/۵×۱۴ ـ ۲۰س۶/۵×۱۲/۵ .

[۹۶ ـ د]

ش۲دفتر (۶۵پ ـ ۱۰۰پ) بخط نسخ حاج‌محمدحسن مورخ ۲۲ج۱۲۵۲/۱ در۱۷س۵/۵×۱۰ .

العروض(رسالةفی...)

ازابوالجیش ابوعبدالله محمد اندلسی‌انصاری مغربی‌است (چلبی۲:۱۱۲ـطوس ۷۹:۳ ـ سپه ۲:٤٤۸) .

[۸۴ ـ د]

ش۳ دفتر (۱۳۶ ر ـ ۱۳۷ پ) بخط نستعلیق شیخ‌حسین منشی پسر ملامحمد مقیم یزدی نزدیک ۱۳۱۲ازروی نسخهٔ ج ۷۸۷/۱ نوشتهٔ احمدبن محمود ، ۲۳ س ۷/۵×۱۴ ، در۱۳۸ر بحورعروضی صفی‌بن عبدالعزیز بن سرایای حلی‌است ازکنزالمدفون سیوطی بهمین‌خط .

العروض (رسالةفی...)

این رساله ازمحمدحسین‌بن محمدباقراست دریك مقدمه وپنج‌فصل ویك‌خاتمه و گویاتاریخ تألیف همان تاریخ تحریرنسخه باشد .

آغاز: بسمله بعدالحمد والتحیة یقول ... ابن محمدحسین‌محمدباقر ان هذا المختصر فی‌نبذ من‌العروض تعرف بها کمیة الجور المتداولة

بین شعراء العرب وعدة اعاریضها وضروبها وقد اشتمل علی مقدمة و خمسة فصول وخاتمه .

انجام : وبیته شانه انه منجز وعده من عناد.

[۵ - د]

ش۳د فتر (۵۷ر-۶۴ر) نوشتهٔ روز دوشنبه ۷ ذی‌قعده ۱۲۴۴.

العروض (فوائد فی علم ...)

این رساله دریك مقدمه ویك مقصد است .

آغاز : بسمله وبه ثقتی الحمدلله الذی تواترفیضه ... وبعدفهذه فوائد فی علم العروض ... وهویشتمل علی مقدمة و مقصد و المقصد یشتمل علی‌فوائد .

انجام : ولامحمل فیه وهذه صورتها .

[۹۹ - د]

ش۲د فتر (۴۴پ-۱۰۵ ر) .

عروض (رساله در ...)

ازمیرزا ابوالقاسم‌بن عیسی قائم‌مقام فراهانی است دریك مقدمه درچندین‌فصل وچندین‌باب . درنسخهٔ ما دیباچه‌ای هست واندکی از فصل یکم مقدمه در نه سطر . در این دیباچه‌ای که در آغاز چاپی هم دیده میشود آمده که امیرزادگان قاجار نزد حاجی‌میرزاآقاسی عروض میخواندند ودر گفتگویی که بمیان‌آمده ازفراهانی خرده گرفتند وسخن‌آقاسی را بر گفته‌های اوبرتری نهادند . اونا گزیر شبانه این‌رساله‌را نوشت ودرآن بکنایت ازآقاسی به عبارتهای «هامهٔ گردگانی وعمامهٔ آسمانی»تعبیر نمود . اواین رساله را نزد ولی عهد فرستاد . درآن یادمیکند ازهمین خرده گیریها که کرده‌اند وازچهارسال‌رنجی که‌برده‌است. درآن‌ازسیف‌الملوك میرزایاد کرده‌است .

این رساله درمنشآت‌قائم‌مقام(ص۲۲۷ - ۲۴۳ چاپ سنگی ۱۲۸۰) دیده‌میشود. درچاپی‌آمده «تمام این رساله بدست نیفتاد وآنچه درمقدمه ذکرشده همین‌است» .

آغاز : ابتدای هرسخن وافتتاح هر کلام بنام پروردگاری شایسته و سزا است .

انجام : واگربانصاف نظرشود قمی بسیاراست‌وطالقانی درمیان نیست

[۱۲۰ - ج]

ش۳د فتر (۵۵ پ - ۶۱ پ) انجام: برمیخورند وهرکه .

عروض (رساله در ...)

این رساله ازروی تقطیع‌الهزج وتحفة الشعرا ومخزن‌الادبا ساخته‌شده‌وعنوان درآن «عرض» است .

آغاز : عرض‌آنکه پس ازجسارت .

انجام : وحذف شعرناموزون نمیشود .

[۱۲۰-ج]

ش۳د فتر (۲۶ ر - ۵۵ر) بخط نسخ ونستعلیق .

عروض (رساله در ...)

این رساله بفارسی و درفن عروض است .

آغاز : هوالعلی‌العظیم . عروض علمی است که ارباب سخن وشعرارا بدانستن‌آن ضرورت میافتد .

انجام : سطرحذف نصف بیت است (درروز عید مولود حضرت‌ولایت پناه شاه ولایت مولای متقیان تحریر شد ۱۲۹۵) .

[۱۲۰ - ج]

ش۱د فتر (۲پ-۲۴پ) نستعلیق سدهٔ ۱۳ (34044) ،

کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلدتیماج سرمه‌یی ضربی.
۱۱۴گ ۱۴×۲۲ - ۹س۱۰×۱۵/۵ .

العشق (رسالة فی...)

درنسخهٔ ما این رساله ازابوالعباس لوکری دانسته شده ولی پس ازدیباچه ازپایان فصل چهارم رسالهٔ عشق ابن‌سیناست تاپایان آن ودربیان الحق لوکری هم چنین چیزی نیست.

آغاز: رسالة الشیخ الحکیم ابی العباس احمد بن محمد اللوکری فی العلوم الفلسفیة الاربعة . بسمله . توکلی علی الله وحده . الحمدلله مخترع العقل الفعال ومبدع النفس للکمال ... و ساس الامة بصنوف السیاسة محمدخیر الانام علیه التحیة والسلام اما بعد فان العلوم الحقیقیه انفس مایشتاق الیه النفوس الانسانیة ویقشع به العقول الهیولائیه وهی اقصی الغایات من العنایة الالهیة تحرکا اختیاریا یتأدی به الی تولید المثل فلن یکون الغایة مقصودة لذاتها لان هـذا الضرب من العشق غایته یقع نوعی اعنی بهذا (ان العنایة الالهیة لما اقتضت استبقاء الحرث والنسل وامتنع المراد من مدة البقاء فی الشخص الکاین)(۱).

انجام: ومایرام من التشبه من الملوك الفانیة قدیؤتی علی مبلغه واذا بلغنا هذا المبلغ فلنختم الرسالة ولواهب العقل ضابط الحمدبلانهایة.

[۱۵ - ج]

ش۱۴دفتر(۴۵ر-۵۰ر) .

علامة ظهور الحق

دراین رساله که ازسعدالدین مجازازابوبکربن سلمان در۷۲۹ است نشانه‌های

۱- آنچه میان دو کمانه آمده است درپایان فصل چهارم رسالهٔ عشق ابن سینادیده میشود .

آشکار گشتن مهدی موعود آنچنانکه درروایتهای سنیان آمده یادگردیده است درست مانندآنچه که درروایتهای شیعی دیده میشود .

آغاز: بسمله . قال سرالله فی الارضین . . . شیخ الاسلام و المسلمین سعدالحق والدین ... اعلم ان الله تعالی اذا اخرج الولی المحبوب فی آخرالزمان .

انجام: ویسکن الله الخلایق اجمعین من الانس و الجن و الطیور و البهایم ... (چند کلمه رفته) .

[۹۰ - د]

ش۲۵دفتر (۵۵ پ - ۵۸ ر) .

عین الحیات

ازمولی محمدباقر مجلسی است وساختهٔ ۱۰۷۳ در شرح و ترجمهٔ پند پیامبر باباذر غفاری بفارسی و در این کتاب داستان بود اسف و بلوهر هم دیده میشود و بارها بچاپ رسیده است . (سپه ۱ : ۲۸۱ - دانش ۱۱۶۳ - مشار۱۱۳۹) .

[۹۷ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۲، آغاز نسخه از «فائدهٔ خامسه دربیان بعضی از اوصاف آنحضرت» وانجام در «باب دوم دربیان اذکاری که مخصوص وقتی چندند» میباشد، از سنجیدن نسخه با چاپ سهیلی از این کتاب درتهران بسال ۱۳۷۲ بدست آمد که عین الحیات مجلسی است .
کاغذ فرنگی سفیدآهارمهره - جلدمقوا عطف تیماج مشکی فرسوده .
۳۱۶گ ۲۰×۲۹ - ۱۹س۱۳×۲۱ .

العینیة (القصیدة)

ازسیدابوهاشم اسماعیل بن محمد حمیری در گذشتهٔ ۱۷۳ ، درنسخهٔ ما ترجمهٔ فارسی هم باآن هست (ذریعهٔ ۲۶۷:۹) .

[۵ـد]

ش۱دفتر (۱ر-۴ر) بنسخ و نستعلیق سدهٔ ۱۳،عنوان و نشان شنگرف (34079) .
کاغذ فرنگی - بی‌جلد .
۱۰۴گ ۱۲/۵×۲۰ - ۱۹س۸/۵×۱۵ .

غایة المراد فی شرح نکت الارشاد

شرحی است ازشهید یکم برارشاد الاذهان علامهٔ حلی ودر۱۳۰۲ بچاپ‌رسیده است (سپه ۱:۴۴۱ - طوس ۲:۸۹) .

[۳۰-ج]

نسخ پسین روز سه‌شنبه نیمهٔ ج۱۰۴۱/۲،عنوان شنگرف از محمد علی بن مهرعلی جزی برخوار (۹۹۹۵) .
کاغذ سپاهانی موریانه خورده - جلد تیماج قهوه‌یی .
۲۳۴گ ۱۹×۲۵ - ۲۵س۱۲/۵×۱۹ .

الغربة

درنسخهٔ ما ازابن‌سینا دانسته شده است .

آغاز: فصل فی‌فضائل‌الغربة للشیخ‌ایضا روح‌الله رمسه . اعلم‌ان کمال المحدثات فی‌الغربة .

انجام : ومطلع‌الخیرات والکرامات والسلام علی‌خیرالبریة محمد وآله‌الطیبین الطاهرین .

[۹۰ - د]

ش۲۰ دفتر (۵۱ر) .

فرقاب

ازسیدمحمدمهدی‌موسوی‌شفتی‌سپاهانی‌ویك مقدمه داردرمجددین‌سرهزاروسر

هرصدسال.دردومرحله‌است:نخستین درسر گذشت‌دانشمندان شیعی‌سدهٔ۱۱ ومعاصران پادشاهان‌صفوی،دومی‌درسر گذشت‌دانشمندانی که پس‌ازان‌بوده‌اند،سپس‌یك‌خاتمه‌دارد.

در پایان رساله ازمر گ ناصرالدین شاه در ۱۳۱۳ یاد شده است ولی در آغاز میگوید « ولفظة غرقاب (= ۱۳۰۳) مادة تاریخ التألیف» وپس‌ازین هم تا سال۱۳۱۹ چیزهایی برآن افزوده است (مصفی ص ۲۷۱) .

آغاز: الحمدلله واجب الوجود المتفرد بالازلیة والابـود . . . و بعد فیقول . . . محمد مهدی‌الموسوی ... ان هذه اشارة الی اسامی علمائنا المتأخرین ووفیات اعاظم فقهائنا المتبحرین.

انجام : وقدجلس مقامه ولده السلطان مظفرالدین شاه ولنعم ماقال المثنوی الرومی :

عاقلان گردند جمله کورو کر

[۲۹ - د]

نستعلیق سدهٔ ۱۴ وباجوهر نوشته شده است .
کاغذ فرنگی - جلدمقوا .
۷۵گ۱۵س۲۰ - ۱۸س۱۲/۵×۱۹/۵ .

فتوحات شاهی

این کتاب بنام شاه اسماعیل حسینی حیدری صفوی درپنج فتح نوشته‌شده‌است:

فتح۱ آفرینش آدم ونیا کان پیغمبر .
فتح۲ میلاد پیامبر.
فتح۳ سر گذشت امامان .
فتح٤ انتقال نیا کان شاه .
فتح۵ سر گذشت خسرو با دین وداد .

شاید ازابراهیم امینی وبرای شاه اسماعیل نوشته باشد .

دردانشگاه نسخه‌ای ازفتوحات شاهی (ش۱۱۰۳) هست و در فهرست (منزوی ۲:۶۳۶) دزدیدهٔ ازحبیب‌السیر خوندمیر دانسته شده است .

آغاز افتاده : منظم ساخته از ترتیب وتنظیم آنها .

انجام : شیث بن آدم ... والحمدلله رب العالمین.

[۱۰۵-ب]

ش۱ دفتر (۵ر-۱۳٦پ) نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان شنگرف ، دنبالهٔ آن گویا دوصفحهٔ پایان دفتر باشد که یك عنوان مطلع دارد دردولمعه (34004) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج تریاکی .
۱۸۳ گ ۱۷/۵×۲۷ ـ ۲۰س۱۳×۲۱ .

الفتوة (منتخب من کتاب ...)

گزیده‌ایست از کتاب الفتوة ابی‌عبدالرحمن سلمی نیشابوری .

آغاز: بسمله . الفتوة هی الموافقة وحسن الطاعات وترك کل مذموم و ملازمة مکارم الاخلاق و محاسنها .

انجام : ویزلفنا لدیه انه قریب مجیب . وهذا آخر المنتخب من کتاب الفتوة للشیخ ابی‌عبدالرحمن السلمی رضی‌الله عنه والله اعلم بالصواب.

[۹۰- د]

ش۴ دفتر (۲۱پ-۲۳ر) .

الفخریة فی معرفة النیة

از فخرالمحققین حلی که درچند فصل است و بنام حاجی فخرالدین حیدر بن شرف‌الدین علی بن ابی علی بن محمد بن ابراهیم بیهقی ساخته است و آن در کلمات المحققین ص۸۷ ـ ۱۰۲ بسال ۱۳۱۵ق بچاپ سنگی رسیده است (دانش ۲۰۱٦ـطوس ۲ : ۹٤) .

[۷۰ - د]

ش۵ دفتر (۴۸ پ - ۵۷ ر) نسخ روزآدینه ۲۷ ذی‌حجهٔ ۱۰۷۳ ازهمان نویسندهٔ ش۱ .

فرج بعد از شدت

مولانا حسین بن اسعد بن حسین دهستانی مؤیدی برای خواجه عزالدین ابوالطیب طاهر بن خواجه وجیه‌الدین زنگی بن طاهر فریومدی نایب امیرارغون آقادرحکومت خراسان ومازندران میان سالهای ٦۵۱ ـ ٦٦۳ کتاب جامع الحکایات فی ترجمة الفرج بعدالشدة والضیقة را درسیزده باب هریك درچند حکایت نوشته است .

این کتاب ترجمه‌ایست ازفرج بعدالشدة ابوعلی محسن بن ابی‌القاسم علی بن محمدقاضی تنوخی، ادیب زادهٔ ۳۲۷ ودر گذشتهٔ ۳۸٤ که درچهارده باب است(۱).

این کتاب دربمبئی بسال ۱۲۷٦ بچاپ سنگی رسیده است وچند چاپ دیگرهم دارد .

(مشار ٤۰۸ ـ ذریعه ۵ : ۵۰ ـ چلبی ۲ : ۱۸۵ ـ مجلهٔ یادگار س ۵ ش ٦ و ۷ ص٤۹ ـ ٦۱ ـ معجم المطبوعات ص٦٤۳ ـ سبك شناسی ۳ : ۳۷ ـ تاریخ مفصل ایران اقبال ص۵۱۸) .

۱ـ لطف‌الله بن حسن توقاتی کشتهٔ ۹۰۰هم کتاب تنوخی‌را بپارسی‌در آورد، همچنین نورالدین محمد عوفی نیز آن را بپارسی برگرداند.
دردیباچهٔ متن عربی (چاپ ۱۳۷۵ قاهره) آمده که :
۱ـ ابوالحسن‌علی بن محمد مداینی «الفرج بعدالشدة والضیق» درپنج برگ نوشته وداستانهایی دراین زمینه آورد ولی بسیاراندك است.
۲ـ ابی‌بکرعبدالله بن ابی‌الدنیا دربیست برگ «الفرج بعدالشدة» نوشته که بیشتر آن حدیثهای پیامبر واخبارصحابه وتابعان واحادیث واخبار ودعا وتعازی و جزاینها است وازفرج پس ازشدتی در آن یادنشده است .
۳ـ قاضی ابی‌الحسین عمر بن قاضی ابی‌عمرومحمد بن یوسف قاضی در پنجاه برگ «الفرج بعدالشدة» نوشت وسخنان‌مداینی را در آن گنجاند واخباردیگری‌هم بر آن‌افزود.
این‌دواز کتاب مداینی هیچ یادنکرده‌اند بااینکه بکتاب خود همان نامی را داده‌اند که او بکتاب خود داده‌است .
من‌هم این کتاب را بهمین نام در۱٤ باب درهمین زمینه ساختم وسخنان آنها را نیز در آن آوردم .

نسخهٔ ما گزیده‌ایست ازاین فارسی ازدانشمندی شیعی.

آغاز: حمد وثنا قیومی را که عجز عقول ذریات آدم از ادراك کنه ذات بیچون‌اوچون آیات صنعش‌درایجادعالم ظاهراست وشکروسپاس آن قدوسی را که بروجوب ازلیت اوآثار قدرت درتکوین مکونات برهانی ماهر و دلیلی باهراست (آن خالقی که از برای ارشاد ابناء خلایق انبیاء مرسل‌فرستاد.این بعضی‌حکایات است که از کتاب‌فرج بعدازشدة انتخاب رفته) . (۱)

[٥٦ - د]

نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان شنگرف،سرلوح زرین،جدول بزر ولاجورد و شنگرف،انجام افتاده : «تادربعضی ازآن ممرات شخصی» دوسه سطری درصفحه بعدی داردکه خاتمهٔ کاتب است.ومربوط باین جمله نیست (33944) .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج قهوه‌یی ضربی فرسوده بالولا .

۱۲۴گ ۱۱×۱۸ - ۱۷س۶/۵×۱۳/۵ .

فرخ نامه

نامه‌ایست ازیونان دستوربنوشیروان وپاسخ او وسخنان این‌وزیرنزدنوشیروان ودرص ۱۵۰ـ۱۷۵ جاویدان خرد بچاپ رسیده است.

آغاز نسخهٔ ما: فه شیدشتمای هرشنده هرششکر زمریان پراهیدور. بنام ایزد بخشایندهٔ بخشایشگرمهربان داد گر . فرخ‌نامه که یونان دستور بنوشیروان نوشته است . مؤبدان مؤبد گوید چون شاهنشاه روان‌شاد نوشیروان داد گر بپادشاهی نشست .

انجام : وآنچه نهاده باشد کسی دیگربرخورد.

[۴۳ - د]

ش۱دفتر (۳پ - ۴۸ر) نستعلیق سدهٔ ۱۳،جدول‌زر ولاجورد وشنگرف (33992) .

کاغذ فرنگی - جلدمخمل .

۴۲گ۱۲×۲۰ - ۱۰س۷×۱۵ .

۱ـ میان دو کمانه‌از گزیننده است وپیش‌ازان ازاصل کتاب .

فرهنگ ترکی بفارسی

گزیده ایست از سنگلاخ میرزا مهدیخان از میرزا محمد خویی که بدستور عباس میرزا نایب‌السلطنة ساخته است .

آغاز: اباق وآباق بمعنی عم است

انجام : الچی یسق یعنی هزارساله .

[۲۱۵ - ج]

ش۲ دفتر (۳۵پ ۴۳ پ درمتن وهامش) بخط نستعلیق، نشان‌شنگرف،۱٦س۸×۱۳/۵ .

فرهنگ جهانگشای

فرهنگ فارسی بفارسی است ودرآغاز یازده فصل دستورزبان‌است. در دیباچه نامی بکتاب داده نشده است.

آغاز: اما بعد بدانکه عرب به چیم و پاو گاف وژاء مثل چه و پا و گردن و کژ تنطق ننماید الا نادراً .

انجام : فصل الهاء :

یاوه و یافه بیهوده و هذیان ، یوسه ارهٔ درود گران

(مورخ روزدوشنبه ۵ شعبان ۱۰۴۲) .

[۴۰ - د]

نستعلیق روزدوشنبه ۵ شعبان۱۰۴۲، عنوانهای فصل‌ونشانها شنگرف (33956) .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج .

۱۷٦گ۱۲/۵×۲۰ - ۱۵س۶/۵×۱۳۰.

فرهنگ جهانگیری

ازعضدالدوله جمال الدین حسین بن‌فخرالدین‌حسن اینجوی شیرازی که بنام

جهانگیر پادشاه هند در۱۰۱۷ ودرسی‌سال ساخته وفرهنگ فارسی بفارسی است . در پایان آن استعارات ومرکبات مجازی آمده است . درلکهنو بسال ۱۲۹۳ بچاپ‌رسیده است .

(مشار ۱۱۷۳ ـ سپه ۲۱۲:۲ ـ مجلس ۲۷۵:۲ ـ طوس ۳۷۲:۲) .

[٦٧ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۲،عنوان شنگرف (33822) .
کاغذهندی ـ جلدمقوا.
۴۱۸گ ۲۱×۳۰ ـ ۲۵س۱۵×۱۵/۵.

[٦٨ ـ ب]

نستعلیق ٦ صفر۱۰٦۸،عنوان ونشان شنگرف، جدول بزروشنگرف ولاجورد، در آغاز سرلوحی است ومیان سطرها وکنارهٔ صفحه ها درآغاز زرین ، در صفحهٔ عنوان یادداشت تملك ۱۱۹۲ و تاریخ تولد ۱۱۹۷ دارد (4672) .
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سرمه‌یی .
۴۳۹گ۱۷×۲۹ ـ ۲۵س۱۱×۲۰ .

[۱۱۸ ـ ب]

نستعلیق‌سدهٔ ۱۱و۱۲، عنوان‌ونشان شنگرف باحاشیه‌های قزوینی، ۸۱۱ صفحه‌شمار دارد.
شمارهٔ قزوینی IVC5 .
کاغذ سپاهانی ـ جلدمقوا عطف تیماج مشکی .
۴۰٦گ۱۸×۲۷ ـ ۲۴س۹/۵×۲۰ .

فرهنگ رشیدی

ازعبدالرشیدبن عبدالغفور حسنی مدنی تتوی است و در آن میان دو فرهنگ جهانگیری و سروری جمع کرده و آن را در ۱۰٦٤ بانجام رسانده است . (سپه ۲۱۷:۲ ـ مجلس ۲۷٦:۲ ـ مشار ۱۱۷۵) .

[۹۹ ـ ب]

نستعلیق روزپنجشنبه۲۹ج۱/۱۱۴۹ ازعبدالرحمن‌بن ملامحمدیوسف خواجه‌گوهری،عنوان‌شنگرف، در۱۲۸۴ ازآن رضاقلی هدایت بوده‌است (33905).

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سرمه‌یی زرکوب .
۳۴۵گ۱۷×۲۸ ـ ۲۱س۱۰×۱٦/۵.

فرهنگ رضوی

ازمحمدرضا بن‌میرمحمدقاسم‌حسینی قزوینی‌است درهشت‌جلوه وبگفتهٔ خوداو بشیوهٔ فرهنگ جهانگیری‌نوشته ودردیباچه‌آن‌رابدین نام خوانده است.

آغاز: بسمله. حمدوثنای حضرت صانعی وقادری‌را رواست‌و کریمی ورحیمی را بجاست که‌زبان هیچ مدان انسان را بانواع‌لغات گویا... وبعد چنین گوید ... ابن میرمحمد قاسم محمدرضا الحسینی‌الساکن بقزوین .

انجام: بلاق‌بلام بوزن فراق نام‌پادشاهی‌است.للهالحمد که‌این‌نسخه موسوم بفرهنگ رضوی زیور انجام پوشید . . . تاریخ آن قطعه ای بخاطر خلید ... تاریخ :

از بهر زیب دانش مشاطهٔ خیالم — این نسخه‌رامزین کرد ازلغات‌چون در
آمد رضابانجام چون‌این‌بدیع فرهنگ — گفتم‌برای تاریخ بحریست از گهرپر

بالله التوفیق.

[۱۲۴ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۲،عنوان شنگرف (33869) .
کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا .
۱۵۵گ ۱۷×۲۱ ـ ۱۴س۱۱×۱۵ .

فرهنگ عباسی

فرهنگ فارسی بفارسی است ازنائب الصدر محمدبن محمدرضای تبریزی ودر ۱۲۲۵ آغازشده و بنام عباس میرزا دریك مقدمه و چند باب و یك خاتمه نوشته شده است . نام کتاب دردیباچه یاد گردیده (دیباچهٔ برهان قاطع چاپ دکترمعین ص۷٤) .

آغاز: آرایش گفتاردانشوران وپیرایش کردارسخن گستران‌ستایش

خداوند جهان‌آفرین ونیایش دارندهٔ زمین وآسمانست .

انجام : یکروی بروزن‌بد گوی به معنی بی‌ریاو یك جهتی‌باشد.

[۶۴ - ب]

نستعلیق سدهٔ۱۳، عنوان شنگرف (33820) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج سبز ضربی آراستهٔ باترنج‌گلی.
۳۱۰گ ۲۱×۳۰ - ۲۳س۱۲×۲۱ .

فرهنگ عربی بفارسی

آغاز: انزا بنون وبزای برجهانیدن ، اغتراب بغین معجمه وبرای مهمله غریب شدن وبابیگانگان خویشی کردن.

انجام : وبال ببای موحده سختی ومصیبت ودشخواری.

[۱۳۳ - ج]

ش۱دفتر (۴ر-۱۴پ‌هامش).

فرهنگ عربی بفارسی

شاید ازشمس‌الدین محمد کشمیری باشد .

آغاز: آخشیخ بمدالف وسکون خای معجمه ضد ومخالف باشد.

انجام : نورد ... پیچی که در چیزی افتد .

[۱۳۳ - ج]

ش۲دفتر (۱۴پ-۴۲پ‌هامش) .

فرهنگ‌عربی‌بفارسی

برخی گفته اند که شاید بخشی ازتحفة الالفاظ باشد که درفهرست فرهنگهای منزوی (ص۲۶۰) شناخته شده است .

آغاز: بدایت‌وفاتحت وابتدا وافتتاح ومفاتحت آغاز کردن کار.

انجام : صالح وطالح نیکمرد وبدمرد.

[۱۳۳ - ج]

ش۳دفتر (۴۴ر-۶۴پ‌هامش) .

فرهنگ عربی بفارسی

این فرهنگ گویا پیش ازسدهٔ دهم تألیف شده باشد (فرهنگنامه‌هاص۲۷۷).

آغاز: الله خدای سزای پرستش.

انجام : یموم دریاها .

[۲۲۴ - ج]

ش۲دفتر (۱۵ر-۴۳پ) .

فرهنگ عربی بفارسی

این فرهنگ گویا درسدهٔ ۱۱ تألیف شده است (فرهنگنامه‌ها ص۲۷۶) .

آغاز: الف مع ب : ابد ، همیشه .

انجام : ضظغ تمام شد .

[۲۲۴ - ج]

ش۳دفتر (۴۴ ر - ۱۳۲ پ) نستعلیق ۱۲صفر۱۲۳۸ درسپاهان ۳۰س۹/۵×۱۵ .

فرهنگ فارسی بفارسی

این را هم گفته‌اند که شاید ازمولانا شمس‌الدین محمد کشمیری باشد .

آغاز: ناورد بمعنی نبردودرشرفنامه بمعنی‌رفتارنیزآمده .

انجام : یتاقی یعنی پاسبانان مثالش خسروانی:

بخواب ناز شد با برگ نوشاده
ز هندوی یتاقی کی کند باده

[۱۴۳ - ج]

ش۴د فتر (۶۷ ر - ۷۱ ر هامش) پس‌ازین شرح چند لغت مرکب است تا«نان‌کور یعنی بخیل» آنگاه نام آهنگهای سی‌گانهٔ باربد خنیاگر خسرواست : «آرایش خورشید ... نخجیرگانی» .

فرهنگ فارسی بفارسی

درنسخهٔ ما ازجلوهٔ الف تاجلوهٔ میم ومرکبات فارسی درآن شرح داده‌میشود.

آغاز: جلوهٔ الف : آب آتش رنگ آتش‌زای .

انجام : مارنه سرکنایه ازفلك باشد (تمت) .

[۲۱۵ -ج]

ش۳د فتر (۴۷ پ - ۵۲ پ) بهمان خط ش۲ .

فصوص‌سلیمانیه

ازسیدماجدبن محمد حسینی بحرانی شیرازی سپاهانی و بنام شاه (سلیمان) صفوی است وشرح دعای «یامن اظهرالجمیل» است ودرپایان وآغازآن ازشاه ستایش شده ونام کتاب در دیباچه یاد گردیده عنوانها درآن « فص » است . (روضات ۵۱۵ - ریحانة الادب ۱:۱۴۲) .

آغاز: درة التاج زیورزیب افزای الفاظ ومبانی وواسطة العقدجواهر گرانبهای حقائق ومعانی سپاس وستایش واجب‌الوجودیست .

انجام : والنعم الحسان .

[۴۸ - د]

ش۲د فتر (۵۸ پ - ۷۳ پ) .

الفصول فی الاصول

دراین رساله مسائل اصول فقه فهرست وارآمده است .

آغاز: بسمله . احمدالله علی احسانه واصلی علی نبیه محمد الداعی الی رضوانه وبعد فقد التمس منی بعض اخوانی . . . ان اجمع عیون مسائل اصول الفقه . . . فاجبت الی ملتمسهم و سمیته بالفصول فی الاصول .

انجام : والقیاس حجة ... الحمدلله الذی وفق رسول رسوله والله‌اعلم (تم‌المختصر و الحمد لواهب العقل بلاغایة والشکربلانهایة علی ید محمودبن کرم‌بن محیی‌بن‌شیخ‌ابی‌بکر الشبستری) .

[۹۰ - د]

ش۳د فتر (۱۹پ-۲۱ر) .

الفصول‌المختاره

ازسیدمرتضی علم‌الهدی موسوی بغدادی است (دانش ۲۳۲۶) .

[۱۱۹ - ج]

نسخ روز ۵ صفر ۱۳۲۵، نسخه چنانکه درنامهٔ میرزا فضل‌الله زنجانی باقبال‌آشتیانی‌آمده‌است آشفتگی دارد ، این نامه درلای همین نسخه‌گذارده شده است (33623) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ ضربی مقوایی .
۲۲۸گ۱۶×۲۲ - ۱۸س۹×۱۵ .

الفوائد

ازشیخ‌احمد احسایی است ودوازده فائده است (فهرست احسایی ص۱۹) .

[۶۶ - د]

ش۳د فتر (۸۸ پ - ۱۱۹ پ) نستعلیق سدهٔ ۱۳،عنوان شنگرف،کاغذ فرنگی،۱۵س۷/۵×۱۲ .

فوایدالاخیار

ازیوسفی یوسف‌بن‌محمدبن یوسف زندهٔ در۹۴۲ که در۹۱۳ سروده است.(دانش ۷۹۶ - ره‌آورد ص ۳۱۰) .

[۷۷ - ج]

نستعلیق ۱۲ج۱۲۹/۲ (=۱۰۲۹) عنوان شنگرف ، یادداشت ۱۲۹۰ درتبریزدارد .
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی .
۲۸گ۱۳×۲۲ - ۱۵س۹×۱۶ .

فوایدالانسان

گویانسخهٔ دستی پزشکی نادان است یا نویسندهٔ نادانی‌آن را نوشته است .
آغاز: بسمله . هذا کتاب‌فوائدالانسان. امابعد چنین گویدبقرات(؟) حکیم‌ازجالینوس حکیم نورالله مرقده که این کتاب را بجهت‌سلطان قزنوی (؟) تألیف وتصنیف نمودند نسخه‌های مجرب وآزموده‌شده در قواعد طبی و کحالی و جراحی .

[۹۹- ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی.
۱۳۳گ۱۸×۲۱/۵ - ۱۵س۱۱×۱۹ .

الفوائد الرضویة

ازقاضی محمد شریف قمی ویکی از اربعینیات اواست (دانش ۲۱۲۸) .

[۹۷ - ج]

ش۲دفتر (۵۵-۷۴ر)بهمان خط ش ۱ ، تاریخ تألیف دراین نسخه‌نیست.

الفوائدالضیائیه

شرح‌عبدالرحمن جامی‌است‌بر کافیهٔ ابن حاجب (دانش ۲۱۹۳ - سپه۲:۳۵۷) .

[۷۳ - ب]

نستعلیق صفر ۱۲۳۴ (34074) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی .
۱۵۳گ ۱۸×۳۰ - ۱۹س۹/۵×۲۰ .

الفوز الاصغر

ازمشکویهٔ رازی است و بچاپ رسیده است (دانش ۳۱٤) .

[۲۴ - ج]

ش۳دفتر (۹ پ - ۲۱ر) نویسنده آن را هنگامی‌که ازحجازبرگشته بود دردریا در برابر یمن در۱۳ صفر۱۰۸۲ نوشته است.

الفهرست

ازشیخ طوسی است (مصفی‌المقال ص۴۰۲ - منزوی ۲:۴۳۷) .

[۱۵۸ - ج]

ش۲دفتر (۱۱۷ ر - ۱۹۲ر) .

[۲۳ - د]

ش۲دفتر (۱۰ ر - ۱۰۴ پ) بهمان نستعلیق ش۱،عنوان شنگرف ، آغاز اندکی افتاده ، ۱۹س ۱۳×۵/۵ .

قافیه(رسالهٔ...)

ازجامی است دریك مقدمه وپنج فصل ویك خاتمه وچون دردیباچه آمده «این مختصریست‌وافی بقواعد علم قوافی »آن را « الرسالةالوافیة فی‌علم‌القافیة»هم خواندند وبچاپ رسیده است (جامی حکمت ص ۱۶۲ و ۱۶۸ سپه ۲:۴۴۹ - ش ٤٦ ج حقوق - ش۲۸٦/۱ سپهسالار) .

آغاز: هذه رسالة قافية تصنيف ... مولانا عبدالرحمن جامی ... بسمله بعد ازتیمن بموزون ترین کلامی که‌قافیه‌سنجان انجمن فصاحت بدان تکلم نمایند... که این‌مختصریست وافی‌بقواعد علم قوافی که‌بموجب اشارهٔ بعضی ازاجلهٔ‌اصحاب ... صورت تحریر ... یافت (نسخهٔ حقوق)

انجام: هردم آیم سویت بـــــــاشد بینم رویت

(تمت الرسالة الجامية عليه الرحمة والغفران)

[۴۷ - د]

ش۲دفتر (۳۱ر-۴۹ر) آغاز افتاده است .

قانون‌تجارت

قانون تجارت ایران است در۴۷۳ ماده .

[۱۳ - ب]

نستعلیق سدهٔ۱۴ (33858) .

کاغذ فرنگی - جلد مقوا عطف تیماج مشکی .

۱۱۶گ۲۱/۵×۳۶ - ۱۷س۱۰×۲۶ .

[۱۶ - ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۴ (33857) .

کاغذ فرنگی - جلدمقوا عطف تیماج مشکی.

۱۱۶گ۲۴×۳۵ - ۱۹س۱۰×۲۷ .

قبلهٔ اثناعشریه

ازمولی محمدبن محمدزمان اصفهانی منجم در رد شیخ‌حسن‌خلف آبادی‌دورقی بهبهانی که بدستور میرمحمد حسین خاتون آبادی نوشته ودر دوازده باب است . در دیباچه ازاستاد خود سیدحسین (همان خاتون‌آبادی) یاد کرده است(۱).

۱- در ۱پ-۳ ر نسخهٔ ماپرسشی‌است‌بفارسی‌ازطرف همهٔ بهبهانیهادر بارهٔ‌شیخ‌حسن خلف آبادی دورقی وخورده گیری ازفتوای او ودرآن ازمحمد باقر بهبهانی و محمد تقی

بقیهٔ حاشیه درذیل صفحهٔ‌بعد

آغاز: بسمله الحمدلله‌الذی جعل الکعبة البیت‌الحرام قیاماللناس...

اما بعد چون در این اوان محنت نشان .

انجام: وجدول اینست که درظهرایراد شده است (۱۶جدول است).

[۱۸۹ - ج]

نسخ ونستعلیق ریز سدهٔ ۱۲،عنوان شنگرف ، حواشی «منه‌ره» دارد بخط نستعلیق (۳پ-۸۶ر) (34089) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سبز .

۷۸گ۱۴/۵×۳۱ - ۱۹س۸×۱۴/۵ .

قرآن

کتاب‌آسمانی مسلمانان است .

[۲۵۰-ج]

نسخ ۱۲۷۱ و کامل شده در ۱۲۴۰،عنوان و نشان شنگرف و لاجورد ، جدول زر و لاجورد وشنگرف .

کاغذ فرنگی نخودی - جلدتیماج سرخ ضربی.

۳۱۹گ۱۷×۲۸ - ۱۲س۱۲×۲۲ .

بقیهٔ حاشیه ازصفحهٔ‌گذشته

مجلسی وشیخ بهایی وشیخ‌عبدالله‌بن صالح بحرانی و حاجی علی نقی بهبهانی و آقاحسین خوانساری‌ومحمدباقر مجلسی یادشده است . درهمین‌جاازمولانا باقریزدی ومطلع‌الانوار اویاد گردیده‌درهامش‌عباراتی ازرسالهٔ‌قبله شیخ‌حسین‌بن عبدالصمدوسرمکتوم‌رازی‌بفارسی آمده است.

در۳ پ - ٤ ر نامه‌ایست بعربی ازعبدالنبی‌بن محمدقزوینی خراسانی مدرس‌مدرسهٔ کاخک گوناباد به حاج شیخ محمد واینکه کتاب«مرآة الازمان فی‌ترویج‌ماعلیه‌قائم‌البرهان من‌القول بالزمان الموهوم المقطوع به عندارباب الفهوم» (ص۱۰همین فهرست) او را خوانده وپسندیده ومیخواهد برآن شرحی بنویسد. دراین‌جا از شیخ مکی ازنوادهٔ شهید یادگردیده که نامه‌نگار دوست دارد اورا دیدار کندومیگوید که نامهٔ شما راحاج‌عبدالباقی بمن رساند.

در ۷۷ ر و پ در شرح خبری از نوادر صوم تهذیب طوسی در بارهٔ هلال از رأی آقاحسین خوانساری استاد مؤلف یادشده است.

قرابادین

نسخه‌های طبی است بفارسی ونظمی ندارد ومانند یادداشتهای پزشکی است.

[۳۶ - د]

ش۱دفتر(۳ر-۱۳۵ر) شکسته نستعلیق راسته وچلیپای سدهٔ ۱۳و۱۴،عنوان شنگرف ، جدول دارد (34155).

کاغذ فرنگی کبود وسفید - جلدمقوایی عطف تیماج سرخ .

۲۰۰گ ۱۳×۲۰ - ۱۵س۷/۵×۱۳/۵ .

قرة العیون

بروش ثعالبی و درچهار بخش است :

۱ـ امثال در سه فصل دربرابر هرمثل عربی مثلی بفارسی آمده است .

۲ـ الفاظ محاوره دردوازده فصل .

۳ـ حکایات مربوط بآیات درهشت فصل .

٤ـ آیات وابیات .

مؤلف چنانکه درنسخهٔ ما ونسخهٔ سلطنتی آمده است شیعی می نماید و کتاب را برای « مولانا محمد » ساخته است . در دیباچه نام « قرة العیون » بکتاب داده شده چنانکه نویسندهٔ نسخهٔ ماهم آن را بدین نام خوانده است. (ش۲۹۱۳/۱۲ص۲۹۱ـ۳۰۸ سدهٔ۱۲و۲۹۱٦/٦ گ ۲٤ پ - ٤۷ ر سدهٔ ۱۱ سپهسالار)

نسخهٔ همین کتاب دربرلین که درفهرست پرچ(ص۹۳) بشمارهٔ٤۱/۵یاد شده است درآغازمانندنسخهٔ فاتح است با اندکی جدایی ودرآن آمده که این رساله برای فضل بن عمران درخراسان ساخته شده ومانند نسخهٔ فاتح « قرةالعین » نامیده شده است.

استوری (۱:۵۸) ازنسخهٔ برلین یاد کرده و میگوید که آن در پایان افتادگی دارد . درذیل کشف الظنون (ص۲۲٦) ازنسخه‌ای یاد شده که درآغاز مانند نسخهٔ فاتح است ولی درآنجا آمده که کتاب بنام امیرابی المفاخر فاخربن محمد ساخته شده است.

این رساله در نسخهٔ ش ۱۰۷۲ سلطنتی مورخ روزپنجشنبه ۱۱ شوال۸٤۵ نوشتهٔ یحیی بن حسین بن محمدبن علی حسینی در ۳۷ برگ بخط نسخ بنام « مولانا محمد » است وبنام قرةالعیون (راهنمای کتاب ش۲س۵ ص٦٦۸ ـ ٦۷۲) .

نسخهٔ دیگری از این رساله در کتابخانهٔ مجلس (۲ : ٤۰۱) بشمارهٔ ٦۳۵/۱ هست وآن در فهرست « قرة العیون » خوانده شده است نه در دیباچه . این نسخه که شمارهٔ نخستین مجموعه‌ایست دارای ۵رساله بخط نستعلیق میرزا یوسف لاهیجی‌است (گ ۱پ ـ ۱۱ر) و از سدهٔ ۱۳ است ، عنوان وآیات شنگرف است ، درهامش گ ۳ر آن آمده که این کتاب بخط اواست واوازخوشنویسان زمان فتحعلی شاه‌بوده است ونسخه بنوشتهٔ نویسندهٔ این یادداشت (محمدبن کاظم بروجردی) دررجب۱۳۳۳ خریده شده ودر کتابخانه آمده است و اومیگوید که رساله هم از تألیفات همین لاهیجی است. دهخدا درصفحهٔ عنوان نوشته که این رساله قرة العیون نام دارد وباید بسیارقدیم باشد وسنایی در حدیقه گویابآن اشاره دارد . دراین نسخه از کسی نام برده نشده که‌رساله برای او ساخته شده باشد .

چنین است نسخهٔ مجلس :

آغاز: بسمله. الحمدلله‌رب العالمین والصلوة والسلام‌علی‌سیدالمرسلین رسول‌رب العالمین محمد وآله‌اجمعین امابعد بحکم ولارطب‌ولایابس الا فی کتاب مبین چون بدیدهٔ تحقیق نگرند جمیع امثال و اقوال عرب وعجم را ازآیات بینات قرآن مجید توان پیدا ومأخذ کردلهذا دراین رساله آنچه را از امثال وآیات قرآنی که موافق امثال‌عامه بود جمع نموده ثبت افتاد تا دبیروشاعررا فائده بخشد واساس‌این کتاب برچهارقسم نهادیم وهرقسمی را بفصولی چند معین ساختیم تا متأمل را زود بمقصود رساند والله موفق للصواب . القسم الاول فی الامثال و این سه فصل است .

انجام :

اسراف مکن که حاجت افتد
فردات بهر خسیس وهرخس
هم سخت مگیر همچو دونان
نان تو نبیند از بنه کس

و قرآن مجیداست که ولاتجعل یدك مغلولة الی عنقك و لاتبسطها کل البسط فتقعدملوماً محسورا. تمامت کتاب اینست چون حرکات و سکنات آدمی ظاهراً وباطنا وآنچه ازضمیر اوهام وفکرت افهام اودر وجود آید نتایج آن هریکی ثمره یی لطیف ونعمتی شریف است که چون حق سبحانه و تعالی از کمال قدرت و جلال عزت خویش بندگان را ذکرفرموده است در کلام مجید ولقد کرمنا بنی آدم وحملناهم فی البر والبحر ورزقنا من الطیبات واجب چنان کند که هیچ آدمی را تفکرو استخراج علوم باندازهٔ فکر خویش خالی نماند و حقوق شکر این نعمتها میگذارد آنچه تواند تا بشناسد که اولین و آخرین در ضمن (ضمیر) قرآن ملك علام متضمن است وهر که خواهد ازاصحاب توهم وارباب تفکر که ازنظم ونثربرهانی فرا نماید نزدیك خاص و عام و عالم وجاهل آن قبول کند دلیل برصحت آن تأویل وتصنیف تمسك کند بدلایل وآیات قرآن مجید کند تابنزدیك هرعاقل از ادراك آن محجوب نگردد ودرستی و راستی پیدا کند که آنچه در تألیف اتفاق افتاده ومؤلف این کتاب در هربابی و فصلی که نطاق نطق بر گشاده است دردرستی آن درهرمعنی استظهار واستعداد آن ازمتن کلام الهی والهام ربانی جلت قدرته وعزت عظمته جسته است و انتظار بکرم شامل آنست که جز بعین رضا ننگرد و اگر خللی بیند دامن کرم برآن پوشانیدن طوق منت سازد چه آدمی از خلل وزلل خالی نیست

ومؤلف این تذکره را یقین است و حقیقت شده که وفوق کل ذی علم علیم وخدای تعالی قادراست وحکیم.

درنسخهٔ ٤٠٦٤ فاتح که ٥٠ برگ است درصفحهٔ عنوان آمده: «کتاب قرة العین تألیف الامام العالم المتبحر قاضی اوس رحمه‌الله ونورضریحه» ودردیباچه هم بهمین نام خوانده شده است.

این نسخه چنین است:

آغاز: بسمله رب تمم بالخیر. چون آثار موهبت وانواع عاطفت مهتری بر کهتری منتشر گردذ وامداد نعم واعداد کرم مخدومی درحق خادمی متکثر گردذ... خواستم که دراقامت بعضی ازحقوق سیدنا دهخدا رئیس اجل اوحد اکرم افضل شمس الاسلام و المسلمین کریم خراسان ادام‌الله علاه و کبت اعداه بقدر وسع وامکان خدمتی سازم.

انجام :

ای دیده تو عاقبت نمی اندیشی
وای دل تو بعافیت نمی‌دانی زیست

تم الکتاب بعون‌الله وتوفیقه فی اواخر محرم سنة اثنی عشرین وسبع ماية حامداً لله ... ومسلما.

چون در کتاب شعری از مسعود سعد آورده شده پس مؤلف پس از او وپیش از ۷۲۲ میزیسته است مؤلف دراین نسخهٔ سنی خالص است ولی دوستدار خاندان علی واز آنها با احترام یاد میکند.

آقای مجتبی مینوی دربارهٔ نسخه‌های قرة العیون چنین نوشته‌اند:

«دونسخه ازآن درایاصوفیه است بنمرهٔ ٤١٦٢ و ٤١٦٣ که از کلمهٔ اول در میان آن دواختلاف است «٦٢»: چون مهتری درحق کهتری بتبرع بی‌سابقهٔ خدمتی امداد نعم واعداد کرم متوالی گرداندهرآینه شکرانعام و گذاردن حق اکرام بروی واجب وفریضه شودچه اشارت قرآن مبین درحق احمد امین چنین است: و اما بنعمة ربك فحدث

وچنانکه خطاب کریم و کتاب قدیم درتمهید اساس شریعت و تشیید بنیان طریقت . . .» (۶۳) : چون آثار موهبت و انوار عاطفت مهتری بر کهتری بسیار شود وامداد نعم واعداد کرم مخدومی درحق خادمی مکرر گردد قیام شکر انعام و گزارد حق اکرام بر وی واجب و فریضه شود چه اشارت قرآن مبین درحق محمد امین صلی الله علیه و سلم چنین است که و اما بنعمة ربك فحدث چنانکه کتاب قدیم و خطاب کریم درتمهید اساس شریعت وتشیید بنیان طریقت...»

اما معلوم است که یك کتابست که ابتدا بنحو ساده‌ای انشاشده‌است وبعدها درآن تصرفی شده است . ازحیث کتابت هم نسخهٔ (۶۲)ساده است ، خط نسخ ریزی است در کاغذ بقطع شانزده صفحه ای در ۳۸ ورق بی‌تاریخ‌وامضاء وظاهراً ازقرن‌نهم بکتابت‌شبیه بماوراءالنهری.

نسخهٔ (۶۳) در ۸۵ ورق است بخط نستعلیق بسیار خوب با عناوین مطلا وسرخی مورخ ۸۹۷ بخط محمدالحسینی البدخشانی که لابداز کتاب‌بنام‌بوده وقطع آن نیزتقریباً همان شانزده صفحه ایست اگرچه کاغذ پهن‌تر است. کتاب را ازبرای مولانا صدر کبیر اجل‌عالم زین الدنیا والدین شهاب‌الاسلام و المسلمین نادرة الزمان اعجوبة العالم مظهر الدلالات خلاصة الموجودات ابوالمفاخر فاخربن محمد نوشته است ـ مقدمهٔ کلیله متعلق ببادلیان دیده شود ـ امثال فارسی وعربی واشعار فارسی وعربی وآیات قرآن که معنی نزدیك بیکدیگر است وحکایات مثلی وامثال اینهاست که جمع آوری کرده است. کتاب‌را بر چهار قسم منقسم کرده است و هر قسمی را بفصولی چند مبوب گردانیده .

« نسخهٔ (۶۳) تمام نیست یعنی قسم چهارم را ندارد ، باضافه قدری‌از حکایات فصل اخیر ازقسم سوم راهم انداخته است‌خاتمه‌ای‌نامربوط درآخر قصهٔ کوشیار آورده و کتاب را تمام کرده است .

یك نسخهٔ دیگر درایاصوفیه بنمرهٔ ۴۶۹۶ محفوظ است که‌جزء کتب بایزیدخان پسرمحمد فاتح بوده است و با معیار جمالی شمس فخری دریك‌جلد وبیك خط است ودر۸۷۳ کتابت شده است مقدمهٔ آن‌شبیه است بنسخهٔ۴۱۶۳ولی کاملست ، ۳۶ ورقست بقطع اندکی‌عریض‌تر از شانزده‌صفحه‌ای بخط‌نستعلیق خوب وعناوین بطلا بالاجوردنوشته شده . یك نسخهٔ دیگر جزء مجموعهٔ نمرهٔ ۴۸۲۲ از ورق ۱ تا ۳۵ ، مقدمهٔ آن شبیه است به نسخهٔ ۴۱۶۲، قدری کوچکتر ازخشتی ، خط نستعلیق قرن نهم .

«قرة‌العین»درامثال ، یعنی‌همان«قرة‌العیون»تألیف‌الامام‌العالم‌المتبحر قاضی اوس ، نسخهٔ فاتح ۴۰۶۴ در۵۰ورق بقطع‌خشتی ۲۰×۱۵خط نسخ خوب با عناوین بثلث مورخ ۷۲۲ هرصفحه‌ای ۱۱ سطر است .

آغاز نسخهٔما : رسالهٔ‌قرة‌العیون‌بسمله. الحمدلله رب‌العالمین والسلام علی سیدالمرسلین رسول رب العالمین محمد و آله اجمعین اما بعد چون آثار لطف الهی به امداد کرم پادشاهی در حق بنی آدم بسیار است . (مانند نسخهٔ سلطنتی ودونسخهٔ سپه نه مجلس) .

انجام : وخدای تعالی‌عالم است وقادر وحکیم والسلام (نسخه‌های سپه وسلطنتی ومجلس) .

[۹۱ ـ ب]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۱، آیات‌نسخ‌درشت‌تر،عنوان شنگرف ،برخی جاها سفید ،جدول لاجوردو شنگرف وزرین ، خط چلیپا درچهار ستون (۲پ-۱۱ر) ، نسخه تا پایان فصل ۸ بخش سوم است و هفت سطری ازبخش چهارم (ازدیده برفت مایهٔ بینایی دل) وبرگها سفیدمانده وکسی‌دیگرشعرهایی‌بفارسی (ازمحمدحسن‌بن محمدعلی متخلص بمجنون و غزلهای نشاط ویك مثنوی ورباعیات عریان) درآن‌نوشته است ، یادداشت ۱۲۱۵ و۱۲۰۷ و۱۲۳۵ درپایان هست (33895).

کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا .

۲۶گ۱۸×۲۹ ـ ۲۳س۱۲×۰۲۲

قسمت موجودات (رساله اندر...)

ازخواجهٔ طوسی وبچاپ‌رسید. نسخه‌ای‌ازاین‌رساله درمجموعهٔ ش ٦٣٠مجلس هست وبیست ودومین رسالهٔ آنست(ص٤٧٢-٤٨٠) ودرفهرست آن کتابخانه(٢:٣٩١) ازاین رساله یاد نشده است.

(مدرس ص ٢٦١ - مجموعهٔ رسائل طوسی ٥٧ - ٨٢ - دیباچهٔ اخلاق محتشمی ص سی).

[٢٤ - ج]

ش٦دفتر (٥٩ پ - ٦٣ر) نوشتهٔ روزیکشنبه ٢٠ج٢/١٠٨٢ ازروی نسخهٔ نادرستی درشیراز.

القضاء والقدر

پاسخ ابن‌سینا است‌بپرسش میهنی (مهدوی ش ط ٤ - دانش ص١٧٣ش٥).

آغاز: بسمله. القضاء حکم الله الاول الواحد الذی یشتمل علی کل شیء ویتفرع عنه کل شیء علی ممرالدهور.

انجام: لایسئل عمایفعل وهم یسئلون.

[١٥ - ج]

ش١١ دفتر (٤٣ پ - ٤٤ر).

قلائدالعقیان

از ابو نصر فتح بن محمدبن عبیدالله بن خاقان بن عبدالله قیسی اشبیلی وزیر (کشتهٔ ٥٢٩ یا ٥٣٥) است درچهاربخش ودرمصر بسال ١٢٨٤ بچاپ‌رسیده‌است(چلپی ٢ : ٢٣٩ - معجم المطبوعات ١٤٣٤).

[١٤٢ - ج]

نسخ ١٢٧٨،عنوان شنگرف،لطف‌الله‌بن فتح‌الله درذی‌قعدهٔ ١٣٠٠ می نویسدکه نسخهٔ مغلوط است وشرف‌الملك علی‌اکبرآن را باوبخشیده است ، نادربن بدیع‌الزمان صاحب اختیارقاجار ازروی تاریخ ابن خلکان سرگذشت مؤلف را بخط خود در٢٥ صفر١٢٩٥ در پایان نوشته و فهرست مطالب را آورد (صفحهٔ عنوان) (33963).

کاغذ فرنگی نخودی - جلدتیماج عنابی‌ضربی.

٢٤٥گ ١٣×٢٢ - ١٧س٦×١٤.

قواعدالعقائد

ازخواجهٔ طوسی است وبچاپ رسیده است (دانش ٢٣٢٨ - مدرس ٢٤٨).

[٢٤ - ج]

ش٥دفتر (٣٢ ر - ٣٩ر) نوشتهٔ روزیکشنبه ٢٠صفر١٠٨٢ دردریا.

القوافی (رسالة فی...)

این رساله گویا از محمدحسین‌بن محمد باقرباشد.

آغاز: بسمله وبه نستعین. اعلم ان القوافی علم شریف نسبته الی العروض کنسبة الصرف الی النحو.

انجام: وهذا آخرماتیسرجمعه وبالله الاعانة و منه الاستعانة (تمت الرسالة).

[٥ - د]

ش٤دفتر (٦٤ پ - ٦٧ ر).

قوام العروض

ازمحمدبن علی محمد مازندرانی متخلص به بیدل که از روی آثار و طواط و رشید تبریزی در سه قائمه بسال ١٢٥٤ ساخته وقواعد عروضی را از شکل و دائره بیرون آورد.

آغاز: بسمله . اما بعد چون دردانستن علم عروض ازدوایرواشکال جهت مبتدیان کمال اشکال بود .

انجام : چه حسن دیوان اقلیم گیر.

[۱۲۱ - د]

ش۱دفتر (۱پ - ۴۵ر)شکسته نستعلیق روزدوشنبه ۱۵ شعبان ۱۲۶۹ درباغ تجریش ، یادداشت ۱۳۱۱ تهران درپایان دفتر دیده میشود (33996) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج سبزضربی.
۱۲×۶/۵ س۱۲ - ۱۷×۱۰گ۸۸ .

قوانین‌السیاق

ازمحمد کاظم کاشانی است‌وازروی‌نفایس‌الفنون‌ودو کتاب دیگرنوشتهٔ‌محرران یزد که یکی ازآنها را بنام قطب‌الدین فیروزشاه میخواند آن‌راساخته ودرسال۱۲۵۵ پنجمین سال فرمانروایی پادشاه وقت بدان میپرداخته است . کتاب یك مقدمه وچند قانون ویك خاتمه دارد و دردیباچه بنام «قوانین» خوانده شده است.

آغاز: بسمله سیاق‌سررشتهٔ سپاسی کـه از افراد بشر منتشر آیـد در دفتر روزنامچهٔ تدوین و اوارجهٔ ابواب المال تکوین تا دیوان توجیهات‌مجددجهات‌سبع سماوات وساحات زمین جلوهٔ ترقین‌فزاید صاحب دیوانی را سزاوارست که مفردهٔ مجموع وجـود ممکنات را به دوحرف کن در لوح ایجاب ترقیم زد (دیباچهٔ نخستین) .

آغاز: اما بعد بندهٔ درگاه حضرت سبحانی و چاکر آستان عدالت مبانی محمد کاظم کاشانی اگرچه به حسب موارث آباءِ و اجداددر سلك اصحاب سیف انتظام داشت ولی باقتضای تأثیرات نواظر طالع میلاد بمعاشرت ارباب‌قلم میلی‌تمام ، وروزگاری بااهل دفتراستیفاءِ میگذاشت‌قانون سیاق راازهرفردی به سیاقی‌آموخت (دیباچهٔ دوم)

انجام : همین حکم را دارد هر گاه سخن صاحبجمع درباقی تحت

حرف باقی باسایر جمیع باقی باشد (تمت فی‌یوم الثلثا ۲۱شهر رجب المرجب من‌شهورسنة ۱۲۷۹) .

[۱۰۱ - ب]

شکسته نستعلیق روزسه‌شنبه ۲۱ رجب ۱۲۷۹ ، گویا نسخهٔ اصل است (33929) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی.
۱۲۵گ۱۸/۵×۲۸ - ۲۲س۶×۲۰ .

الکافی

ازابوجعفرمحمدبن یعقوب کلینی رازی است.درفهرست‌دانشگاه(دانش:۱۴۵۹) این کتاب شناسانده شده است . اکنون در نجف وتهران باز بچاپ آن میپردازند و دوجلدی درنجف وچهارجلدی از آن در تهران نشر شده است . ابوالفتح شهرستانی نگارندهٔ ملل ونحل درتفسیر « مفاتیح‌الاسرار ومصابیح‌الابرار» خود (ش ۷۸ مجلس گ۳پ) درآغاز فصل یکم دیباچه ازاین کتاب یاد نموده وحدیثی ازان‌آورده‌است . سیدمرتضی درمسئلهٔ سیزدهم مسائل طرابلسیه ثالثه ازآن نام برده وحدیثی‌از کتاب توحید همین کافی‌آورده و گفته : « اعلم انه لایجب الاغترار بما تضمنه الروایات فان الحدیث المروی فی کتب‌الشیعةو کتب جمیع مخالفینا یتضمن ضروب الخطاءوصنوف الباطل من محال لایجوز ومن باطل قدل‌الدلیل علی بطلانه وفساده کالتشبیه‌والجبر والرؤیةوالقول بالصفات القدیمة ، ومن هذا الذی لایحصی او یحصرمافی الاحادیث من الاباطیل ولهذا وجب نقد الحدیث بعرضه علی‌العقول ... وهذا الخبرالمذکور فظاهره یقتضی‌تجویزالمحال‌المعلوم‌بالضرورات فساده، وان رواه الکلینی ره‌فی کتاب‌التوحید، فکم روی هذا الرجل وغیره من اصحابنا فی کتبهم ماله ظواهر مستحیلة و الظاهر و الاغلب الارجح ان یکون هذاخبراًمدسوسا...» (نیز بنگرید بادب المرتضی‌ص۱۴۵).

[۱۰۳-ب]

نسخ‌محمدرضای‌طبیب پسرعنایت‌الله شریف در۱۷ شعبان ۱۰۷۹،عنوان شنگرف، نسخهٔ‌بدل‌وحواشی دارد ، ازآغازکتاب است تاکتاب العشرة .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج سرخ زرکوب مقوایی بالولا .
۴۵۳گ ۱۸×۲۶ - ۲۳س ۱۰×۱۸ .

الکامل فی التاریخ

ازابن اثیر جزری موصلی (۵۵۵ - ۶۳۰) است وتاحوادث سال ۶۲۸ رادارد. (معجم المطبوعات ص۳۶) .

[۱۱ - ب]

نسخ اسدالله بن فرج‌الله بن محمدتقی خوشنویس بهشتی در۱۵ ذی‌حجهٔ۱۲۷۸ ، ازسال ۲۳۷ است تا ۴۵۵ (13146) .
کاغذ فرنگی-جلدتیماج زرد روغنی وزرکوب باتصویرسواری براسب عطف‌قهوه‌یی.
۲۳۶گ ۲۱/۵×۳۴ - ۳۲س ۱۳×۲۶ .

[۱۲ - ب]

نسخ۱۲۷۹ ، ازسال ۴۵۶ تا ۶۲۸ (13148) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج زرد روغنی اروپایی باپیکره‌های زن‌ومرد عطف‌قهوه‌یی.
۲۱۴گ ۲۲×۳۴-۳۲س ۱۳×۲۶ .

کتابچهٔ شرح موقوفات یزد

ازمیرزاعبدالوهاب طراز یزدی شاعراست وبنام محمد شاه وحاجی‌میرزاآقاسی ونظام‌الدوله محمد حسین خان آجودان باشی در۱۲۵۷ ساخته است(تاریخ‌یزدجعفری ص۱۷۶ و ۲۲۷) .

دوباب ویك خاتمه دارد :

باب۱ درموقوفات بلده . فصل۱ مساجد . فصل۲ مشاهد . فصل۳ مدارس . فصل٤ مقابر . فصل۵سایرابواب‌البر وموقوفات‌ومداخل‌آن.

باب ۲ درقری و بلوکات .

آغاز: بسمله . سپاس بیکران برمواقف‌نعمای‌منعمی‌مخصوص‌وموقوف که‌ارتفاع‌بقاع سبع شداد ازآثارتوانایی او برهانی مشهود ومعروف

انجام : وصرف افطارصائمین وصرف سایرامورخیریه‌وبرّ نمایند .

[۲۹ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳،جدول زرین،عنوان شنگرف (33916) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی.
۳۷گ ۱۵/۵×۲۵ - ۱۶س ۱۰×۱۸ .

کتیب معجزات

ازتقی‌الدین محمد حیرتی مروی هروی تونی‌در گذشتهٔ۹۶۱یا کشتهٔ۹۷۰است‌و ببحرخسروشیرین و دربرابر شاهنامهٔ فردوسی ونظم بهجة‌المباهج فی تلخیص مباهج المهج فی‌مناهج‌الحجج حسن‌شیعی بیهقی سبزواری (دانش ص۱۱۹۱ - ذریعه۳:۱۶۳- طوس ۳۶:۵) است وسر گذشت ومعجزات محمد (ص)وعلی (ع) وفرزندان او است .

ناظم پس ازسپاس خداوند وستایش محمد وعلی ومهدی(ع)ازپان‌شاه‌میستاید و میگوید :

زبخت خویش درحیرت فتاده — دهان‌رابسته چشم‌جان گشاده
که ناگه کاتبی‌آمد زشیراز — چه قاصد کاتبی با نامهٔ راز
بـرسم پیشکش آوردهٔ او — کتابی هم کتابت کردهٔ او

.....

کتابی سربسر تاریخ و اقوال — ز حال مصطفی و حیدر و آل
مرا حاصل شد از نامش نتایج — که جان‌رابهجتی‌بودازمباهج

تااینکه میگوید که من چنین اندیشیدم که کاش بمن میفرمودند آن را بنظم درآورم . از دربار (شاه تهماسب) هم دستور رسید :

که‌این‌تاریخ را منظوم سازی — بنظم این نثررا مرقوم سازی
کتاب بهجه را آورد پیشم — قرین‌شد بهجتی‌ازبخت‌خویشم

درپایان نیز ازشاه یاد میکند(ریو ذیل ۳۰۳ ـ استوری ۱:۱۸۲و۱۲۵٤ ـ ذریعه ۹ : ۲۷٦).

آغاز:

الهی از دل من بند بـردار

مرا دربندچون وچندمگذار

الهی ساز آسان مشکلم را

نما راهی بملك جان دلم را

انجام :

چـو دانایان پی تـاریخ اتمام

کمال سعی را دادنـد انجـام

هم از اعجاز این ابیات فـاخر

«کتیب معجزات» آمد بخاطر

ازین معنی دل من فیض یاب است

که هم تاریخ وهم نام کتاب است

چو دل در فکر تعیین عدد شد

دوباره ده هزار و هشتصد شد .

درین گفتن مدد لطف خدا بود

وگرنی حیرتی را حد کجا بود

[۲۵ ـ ب]

نسخ خوش عبدالوهاب بن ابوالمکارم حجازی در۸محرم۹۸۱، عنوان زر ولاجورد ، جدول زر ولاجورد وشنگرف ، صفحه یکم ودوم زرپاشی شده ، سرلوح درآغازهست (6620).

کاغذ سمرقندی آهارمهره ـ جلدتیماج قهوه‌یی ضربی مقوایی.

۲۶۸گ ۲۳×۳۴ ـ ۲۱گ۱۴×۲۳ .

کحل النفوس

رساله‌ایست عرفانی وچنین است فهرست مطالب آن :

۱ـ فی المواهب والکرامات .

۲ـ فی ترکیب النفس والبدن والعقل والسر والاخفی .

۳ـ فصل فی بیان مقامات ترقی نفس الانسان فی عوالم التربیة .

آغاز: بسمله الحمدلله الاول بلاابتداء والآخر بلاانتهاء والظاهر بلاخفاء و الباطن بلا اختفاء . . . اما بعد فان هذا کتاب کحل النفوس ومرشد المحجوب الی قواعد الحقائق ومسائل اللواحق المستفادة من المشاهدات من عوالم الروحانیات والانفاس الرحمانیة.

انجام : فظن انه کان کذلك من الابتداء فی هذا المقام سؤال (نیمه صفحه‌ای سفید است).

[۹۰ ـ د]

ش۴۸دفتر (۷۸ پ ـ ۸۱ر) .

الکشاف عن حقائق غوامض التنزیل وعیون الاقاویل فی وجوه التأویل

تفسیر زمخشری ادیب معتزلی که در چاشت روز دوشنبه ۲۳ع۵۲۸/۲ در مکه ساخته است.

[۸۹ ـ ب]

نسخ اسحق بن مسعود بن احمد بن محمد نوشابادی در چاشت روز چهارشنبه ۳۰ ذی قعدة ۷۸٦ که آن را درچاشت روز پنجشنبه ۴ رجب ۷۸۸ مقابله نموده وخود دارندهٔ نسخهٔ بوده است ، حواشی دارد ، نسخه اندکی پیش از تفسیر آیهٔ « فان لم تجدوا فیها احدا ، فلاتدخلوها » است درسورهٔ نور تاپایان قرآن (9001) .

کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج مشکی مقوایی درون قهوه‌یی.

۲۳۰گ۱۸×۲۸ ـ ۳۲س۱۱/۵×۲۱ .

کشف الحقایق

ازشیخ عزیز نسفی است که در ۶۸۰ و ۶۸۱ ساخته و ده رساله در آن باید باشد (طوس ٤:۲۲۲ - مشار۱۲۶۳ - ش ۳۰۸ج دانشکدهٔ حقوق) نسخه‌ای کامل ازاین رساله واسرارالتنزیل نسفی مورخ ۸۵۲ در کتابخانهٔ سید نصرالله تقوی هست.

[۳۵ - د]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، ازآغاز ۳۸ صفحهٔ ۱۵ سطری افتاده است، بخشی از تفسیر فاتحة الکتاب رادارد وعنوان « رسالهٔ چهارم ازکتاب کشف الحقایق دربیان توحید » درآن دیده میشود در پایان بخشی است ازرسالهٔ پنجم ورساله‌های ٦ تا ۱۰ راندارد (33859).

کاغذ سپاهانی - جلدمقوا.

۷۲گ ۱۲×۲۰ - ۱۷س ٦×۱۵ .

کشف الغرایب

از ملکم است.

آغاز:

من گنگ خوابدیده وعالم تمام کر

من عاجزم ز گفتن وخلق ازشنیدنش

تنزلات محسوسه وامراض مزمنه که ازاین ریاست بی‌حرکت آناً فآناً عارض دولت ایران میشود.

انجام: تادرمیانه خواستهٔ کردگارچیست (قدتمت الکتاب بعون الله تعالی فی‌سنة ۱۳۰۷).

[۱۴۱ - ج]

شکسته نستعلیق ۱۳۰۷، شماره‌های ۲۲۳ بند کتاب درهامش نوشته شده (33938).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی.

۲۸گ ۱۳/۵×۲۲ - ۱۸س ۷×۱٦ .

[۱۸۵ - ج]

ش۲ دفتر (۱۱ر-٥٦ر) شکسته نستعلیق اسمعیل تبریزی در ۲۸ رجب ۱۲۹۸ درتهران.

کشف اللغات والاصطلاحات

فرهنگ فارسی وعربی متداول است بفارسی.

آغاز: انتخاب فرهنگ مولاناعبدالرحیم ابن احمد ثوربترتیب حروف.

فصل الف مع الف. ارناپرورد گار، ای کوبا حضرت رسالت‌پناهی(؟)

انجام: یهتدی کنایت ازراهنما است.

[۵۲ - ج]

نستعلیق کاظم بن محمد کاظم گرمرودی درروپنجشنبه ۱۴ ذی‌قعدهٔ ۱۰۸٦ (توشقان ئیل) عنوان شنگرف (33926).

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج قهوه‌یی ضربی.

۹۰گ ۱۸×۲۴ - ۱۵س ۱۱×۱۵ .

کشف المحجوب

از سیدنا ابویعقوب اسحق بن احمد سجزی یا سجستانی داعی اسماعیلی است درهفت مقاله.

این کتاب بکوشش هنری کربین فرانسوی درتهران بسال ۱۳۲۷ بچاپ رسیده است.

(راهنمای فرهنگ اسماعیلی ایوانف ش۲۲ - مشار۱۲٦٥ - سبك شناسی ۲:۵۲ - نمونهٔ سخن فارسی ص۲۲٦).

[۱۹۴ - ج]

نستعلیق محمدعلی عبرت مصاحبی پسرمیرزا عبدالخالق نایینی سپاهانی ازروی نسخهٔ سیدنصرالله تقوی در ۹ محرم ۱۳۵۹ (۲۷ بهمن ۱۳۱۸خ) واو نسخه را در ۱۳۱۹/۱/۱۹خ بامیرفیروزکوهی داده بود، در ۱۱۳ص (34063).

کاغذ فرنگی نخودی ـ جلد کالینگور .
۵۷گ ۷/۵×۱۴/۵ ـ ۱۷س۱۵×۲۲ .

کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد

شرحی است از علامهٔ حلی بر تجرید خواجهٔ طوسی که در شب ۱۶/ع۱/۶۹۶ ساخته وحلی این شرح رادر کرمانشاه درمدرسهٔ سیاره هنگامی که ازبغداد به‌سلطانیه میرفته است درروز آدینهٔ ۲۱ محرم ۷۱۲ بانجام رسانده است . (مدرس ۲۴۱ و۳۴۲ ـ کشف‌الحجب ص۴۶۸) .

[۶۰ ـ ج]

نسخ محمدبن محمودبن محمدآملی از روی نسخهٔ اصل واوشاگرد شارح بوده ونسخه‌راباأصل مقابله‌نموده است‌ودرآن بلاغ مقابله دارد ، عنوان شنگرف ، مالك محمدبن محمدبن محمدحافظ‌مرشدی شریف‌که نسخه را در۸۸۰ خریده است (34151) .
کاغذ سمرقندی ـ جلدمقوا عطف تیماج سرخ.
۱۲۷گ ۱۲×۲۴ ـ ۳۰س۷×۱۹/۵.

کشکول

ازفضل‌الله‌بن محمد جعفراسترآبادی در۴۸۷ بنددرپزشکی وپس‌ازان‌درنسخهٔ ما ۶۴ بند است درمطلبهای پراکنده وهمه نسخه‌های‌داروها است ودرپایان‌دعاایست، فهرست بندها درآغاز نسخهٔ ما هست ولی ناقص است .

بسمله. الحمدلله رب‌العالمین ... اما بعد برنظراصحاب بینش پوشیده‌نماند که این رساله‌ایست متفرقه و این کمترین ... فضل‌الله‌بن محمد جعفراسترابادی دراوقات سیاحت ... جمع آوری نموده ... ملقب بکشکول گردید .

[۸۶ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ عنوان شنگرف.
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی مشکی.
۱۳۷گ ۱۰×۱۵ ـ ۹س۶×۱۱ .

کفایة التعلیم فی صناعة التنجیم

از ابوالمحامد محمدبن محمودبن مسعودبن محمدبن زکی غزنوی (دیباچهٔ نگارنده برتبصرهٔ ساوی ص۶۷ودورسالهٔ آثار علوی ص ده) .

[۲۷ـ ج]

نستعلیق زین‌العابدین خراعی درشوال ۱۲۴۱، عنوان‌ونشان شنگرف.
کاغذ فرنگی آهارمهره ـ جلدتیماج مشکی ضربی.
۱۷۹گ۱۶×۲۴ ـ ۱۵س۱۰×۱۶ .

کلیات سعدی

ازشیخ سعدی شیرازی است (مجلس ۳:۵۴۸ ـ ۵۶۶) .

[۱۱۷ـ ب]

نستعلیق ۱۲۵۴ درمتن‌وهامش، عنوان‌شنگرف، جدول شنگرف زرولاجورد، باحواشی قزوینی . ازآغازیك برگی نیست .
شمارهٔ قزوینی VIIE32، شعرهای سعدی‌است وهزلیات هم دارد (22716) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی ضربی.
۳۶۰گ۱۷×۲۶ ـ ۱۲س۱۰×۱۸ .

[۱۲۹ـ ب]

نستعلیق ۱۲۴۸ ـ ۱۲۴۹ درتبریز بفرمودهٔ میرزا محمد درمتن وهامش‌نسخه، باجدول شنگرف و لاجورد، یادداشتهای‌قزوینی‌دارد .
شمارهٔ قزوینی VIIE31 (22741) .
۳۳۳گ۱۸×۳۰ ـ ۱۴س۱۰×۲۰.

[۵۷ـ ج]

نستعلیق‌سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف ، نسخهٔ یك صفحه از مجلس سوم را دارد و مجلس ۴ و ۵ و گلستان و قصاید فارسی و طیبات و غزلیات و خواتیم وبدایع و رباعیات و صاحبیه و هزلیات (33848) .
کاغذ سپاهانی ـ جلدمقوا عطف تیماج عنابی.
۲۷۱گ۱۵/۵×۲۴ ـ ۱۹س۸×۱۸ .

[۱۶۰ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۹، عنوان بزر، جدول زر ولاجورد، درآغاز هربخشی سرلوحی است ، ازپایان افتاده، چندین برگ درآغاز نونویس، شش رساله ومنظومه‌ها را دارد ومیرسد تابهزلیات (34082) .
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج عنابی ضربی مقوایی.
۳۶۱گ ۱۳×۲۱/۵ - ۲۱س۸×۱۵/۵ .

[۲۳۳ -ج]

نستعلیق محمدرضی‌بن میرزا امام‌قلی در۱۲ج۲/۱۲۵۰ درمتن وهامش، عنوان ونشان‌شنگرف، با مجلس تصویر ، نسخه دیباچه‌ومجالس را دارد ومیرسد تا بمفردات ، یادداشت قزوینی درنسخه‌هست، VIIE33 (22723) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج ضربی مقوایی.
۲۶۸گ۱۴/۵×۲۳ - ۱۸س۹/۵×۱۹ .

[۲۴۱ - ج]

نسخ‌سدهٔ۱۱، عنوان شنگرف،آغاز وانجام افتاده، رسائل وبوستان وقصیده‌های‌عربی‌وفارسی وترجیعات وطیبات‌وغزلها را دارد، در۴۲۴ص.
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج سرخ .
۲۲۲گ۱۷×۲۴ - ۱۵س۱۴×۱۷ .

کلیات‌عبیدزاکان

در این جنگ این اشعار ورسالات است:

۱- قصاید وهزلیات وتضمینات .
۲- عشاق نامه .
۳- نوادرالامثال بعربی .
۴- بخش عربی دلگشا .
۵- ده فصل یا تعریفات .
۶- بخش فارسی دلگشا .
۷- مکتوب قلندران.

۸- ریش‌نامه(۱).

[۲۰۵-ج]

شمارهٔ‌نخستین ودومی نستعلیق وسومی نسخ ۱۲۸۲ و چهارمی نسخ و پنجمی نستعلیق و ناقص ودیگر شماره‌هاهم نستعلیق ونسخهٔ مغشوش وآشفته است، درآغاز دوقصیده است ازانوری و میرزا محمدتقی علی‌آبادی (34045) .
کاغذ فرنگی رنگارنگ - جلدتیماج مشکی زرکوب .
۱۶۸گ ۱۳×۲۱ - سطروراندازه‌گوناگون .

کمال البلاغة

ازعبدالرحمن‌بن علی یزدادی که درآن نامه‌هایی راکه شمس‌المعالی‌قابوس‌بن وشمگیر در گذشتهٔ ۴۰۳ به ابن‌العمید وابن العتبی وابن میکال وعلی‌بن فضل‌ودایی

۱- فهرست رسائل زاکانی چنین‌است :
۱- کلیات اشعار
۲- مثنوی عشاقنامه
۳- نوادرالامثال
۴- اخلاق‌الاشراف
۵- ریش‌نامه
۶- صدپند
۷- تعریفات ملادوپیازه
۸- هزلیات وتضمینات (شعر)
۹- دلگشا
۱۰- مکتوبات قلندران
۱۱- فال‌نامه بروج
۱۲- فال‌نامه وحوش وطیور
۱۳- موش وگربه
۱۴- مقامات
بنگریدبه : کلیات زاکانی اقبال چاپ۱۳۳۲ تهران - کلیات زاکانی‌چاپ‌استانبول در۱۳۰۳ - مشار ص۶۹۳ و۱۰۵۰۹ - برون ازسعدی تا جامی ص۲۶۳ - ۲۸۶.

خود اصبهذ وابن وندویه و ابی الفتح و ابن عباد نوشته است و رساله های او در بارهٔ جهان ونفس ناطق وبرتری جانور وبطلان احکام نجوم وپیامبر ویارانش وتکنیه را گردآورده است. اودردیباچه‌ازسخنان قابوس‌ستوده وآن را شایسته کاری دانست که قدامةبن جعفر دربارهٔ نامه های کتاب وسخنان بلغا کرده است . این کتاب در بغداد بسال ۱۳٤۱ بچاپ رسید ودرآغازآن سر گذشت قابوس و گفتاری دربارهٔ نامه های او هست .

در نسخهٔ ماپس‌از کمال البلاغهٔ قابوس قصیده‌ای‌است ازمحمدبن عبدالعزیزنیلی نیشابوری دربارهٔ وزیر ابوالقاسم احمدبن الحسن المیمندی وزیر محمود و رسائل و اشعاری از بدیع‌الزمان ومعاصران او وازرشید وطواط وباخرزی و ابونصر کندری و نجیب‌الدین جرفادقانی وارجانی و دیگران.

[۵ - ج]

نستعلیق محمدکاظم‌بن محمد در ۱۲۷٦ بدستور میرزا عبدالله منشی باشی‌دفترخانهٔ مبارکه، عنوان شنگرف وسبز ، درآغاز دیباچه‌ایست از نصرالله قایمی‌پسر ابی‌الحسن جاجرمی‌که بدستور حسام السلطنه امیرسلطان مراد ساخته وقصیدهٔ ابی‌فراس را درآن آورده است (33917) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ مقوایی .
۱۲٦گ۱٦×۲٦ - ۱۸س۸×۱۸/۵ .

کنز الرموز

ازامیرحسینی‌حسین‌بن‌عالم‌غوری ومثنوی‌است که درآغازآن ازشیخ‌شهاب‌الدین سهروردی وشیخ مقتول وشمس‌الدین تبریزی ستایش شده وسبب نظم کتاب آمده‌است عنوانها درفهرست مجلس ونسخهٔ چاپی درترتیب و نام و تعداد مانند نسخهٔ ما نیست .

عنوانها در نسخهٔ ما چنین است :

۱ نصیحت نفس خود ۲ عشق و عقل ۳ اسلام ٤ کلمهٔ شهادت ۵ صلوات ٦ نفس ۷ قلب ۸ روح ۹ عقل ۱۰ علم ۱۱ زکوة ۱۲حج ۱۳ توحید ۱٤معرفت۱۵ تصوف ۱٦ مقامات (تا میرسد به :)

- توجه - ورع - زهد - صبر - فقر - شکر - خوف و رجاء - توکل - رضا - احوال - محبت - شوق - انس - قبض وبسط - فناوبقا - جمع وتفرقه - تجلی-اشتیاق- تجرید وتفرید - وجدووجود - سکروصحو- محوواثبات - علم الیقین - عین الیقین - وقت - تمکین و تلوین - غیبت و حضور - سماع - خاتمه . در برخی جاها داستانی هم آمده است . (ذریعهٔ ۹:۱۰۰ - مجلس ۳:٦۲٤ - مشار ۱۲۸۵) .

آغاز:

باز طبعم را هوای دیگریست
بلبل جان را نوای دیگریست

انجام :

چون بدانستم که حیرت در رهست
پس‌یقینم‌شد که خاموشی به‌است(۱)
فتح و نصرت یاور شاه جهان
هر چه دلخواه تو دلخواه تو آن

[۸٦ - ب]

ش۵دفتر (۹۷ پ - ۱۰٦ پ) بهمان خط ش۱ ولی در۱۰۴۵ نوشته شده است.

[۹۱ - د]

ش۱دفتر (۵ر-۱۹پ) نستعلیق سدهٔ ۱۲، همهٔ شماره‌ها بیك خط است ، عنوان شنگرف، آغاز ، افتاده است ، برگهای ۳و۴ ازمنظومهٔ دیگریست گویا منصورنامه‌که چهاربیت آن در پایان دفتر است (ص۴۰۱) (30403) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی .
۱۵۳گ ۸×۱۲ - ۱۲س۴/۵×۹ .

۱- درنسخه چاپ سنگی ۱۳۱۹ تهران پس‌ازاین بیت آمده :

طول وعرضی خواستم این‌نامه — مصلحت نامد شکستم خامه را

ورساله بدین بیت پایان میگیرد .

گنزاللغات

ازمحمدبن‌عبدالخالق‌بن‌معروف (سدهٔ نهم) که برای کارکیا محمدفرمانروای مازندران (۸۵۱ ـ ۸۸۳) ساخته است.

(مشار ص۱۲۸۶ ـ فرهنگنامه‌ها ص۱۶۸ ـ سپه ۲ : ۲۵۱).

[۱۰۵ـ ب]

ش۲دفتر (۱۳۷ پ ـ ۱۷۸ پ) نستعلیق سدهٔ۱۲، عنوان شنگرف، ناقص است، دوصفحه درپایان نسخه ازکتابی دیگراست دارای عنوان‌مطلع دردولمعه وگویا ازکتاب ش ۱ همین دفترباشد.

گزارش ایلچی روس

ترجمهٔ گزارشهای ایلچی وفرستادهٔ دولت روس است بترکی وفرانسه.

آغاز: روسیه ایلچی معتنیده سفارت مستشاری.

آغاز: صانع‌اوله سز ۲۷ح۲۲۳.

[۱۹۳ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ درترکی (34I39).

کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا عطف تیماج مشکی.

۱۶۷گ۱۲/۵×۲۱/۵ سطرواندازهٔ گوناگون.

گلشن‌راز

از محمودبن عبدالکریم شبستری در گذشتهٔ ۷۲۰ است در پاسخ هفده پرسش امیرحسینی‌هروی،شرحهای‌این کتاب‌دردیباچهٔ چاپ‌تازهٔ شرح لاهیجی‌بر آن‌برشمرده شده است.

(دانش ص۵۰۸ ـ ذریعهٔ ۴:۱۵۸ و۹:۵۰۶ ـ مشار ص۱۳۱۵).

[۹۱ ـ د]

ش۳دفتر (۹۰ ر ـ ۱۲۹ پ) پس ازاین در۱۲۹ پ ـ ۱۵۲ پ بندیست ازمثنوی مولاناکه‌درویش میرحسین‌بن محمد حسینی شیرازی درشیراز در۱۲۹۸ نوشته است،سپس چهاربیت است ازمنصورنامه:

بود منصوری عجب شوریده حال در حقیقت بود او را صد کمال

برگهای ۳و۴ هم باید ازاین منصورنامه باشد (ص ۳۹۹).

[۱۰۹ ـ د]

ش۲دفتر (۱۲۴ پ ـ ۱۵۲ پ) دردوبرگ پایان شعرها ایست‌که دریکی از شیخ اویس ستایش شده است.

گنج شایگان

بروش گلستان سعدی است و درپنج باب:

باب۱:معارف یزدانی.

باب۲:مراسم جهانبانی.

باب۳:ترك شناعت.

باب۴:ترك قناعت.

باب۵:آداب موافقت.

آغاز: زهی بخشندهٔ بیمنت و بخشایندهٔ بی ضنت عم‌نواله کـه ذات بیزوالش کرانهٔ هستی است.

انجام: وبقصور وعطلت معترف.

[۱۳۸ ـ ج]

نستعلیق علی در۱۲۹۳، درپایان شعرهاایست وپند پدربپسر (33911).

کاغذ فرنگی‌کبودوسفید ـ جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی.

۱۰۹گ۱۶×۲۱ ـ ۱۱س۸×۱۲/۵.

گیهان‌شناخت

ازعین‌الزمان ابوعلی حسن‌بن علی‌بن‌محمدبن ابراهیم بن احمد قطان مروزی

بخارایی پزشك ستاره شناس (۴۶۰ ـ رجب ۵۴۸) شاگرد ابوالعباس لوکری ومؤلف اختر شناخت است در سه فصل که در مرو از ۴۹۸ تا ۵۰۰ ساخته است و در هیئت و جهانشناسی است . کلمهٔ « گیهان شناخت » گویا برابراست با « Cosmographie » که دراین مورد بکار میرود و اخترشناخت درست برابراست با Astrologie .

آغاز: بسمله . سپاس آن آفرید گاررا که هرچه آفرید درست وخوب آفرید وستایش آن کرد گار را که هرچه کرد بسنده و پسندیده کرد دانندهٔ پیدا ونهان سازندهٔ کار هردو جهان هر گونه چیزها آفرید و دانست که از هریکی چه آید وهردویی راچه زاید .

انجام : اگردریك طرف آهویی افتاده باشد عفو احتمال کندوتجاوز الله عن کریم یسمع هذه المقالة فعمل بها الحمدلله حق حمده وصلی الله علی محمد وآله (فرغ من کتابته یوم الثلثا الحادی و العشرون من رمضان سنة ستة وثمانین وخمس مائة هجریة بخط ابراهیم بن محمد بن ابراهیم الکاتب .

[۲۳۱ـ ج]

نسخ بامداد بر روی کاغذ زرورق که روی نسخهٔ مورخ ۲۱ رمضان ۵۸۶ گذاردند وگرتهٔ (گرده) خط نسخه را روی آن نشان دادند (Dècalque) ، درصفحهٔ عنوان آمده که نسخه برای خزانهٔ امیر اسفهالار حسام‌الدین امیر ابوالحسن علی بن عمر بن علی نوشته شده است ، نشانهٔ قزوینی : VIIIC1 ، اوبزن خود «رزا» که فارسی هیچ نمیدانست داد که چنین کاری را بکند تانمونه‌ای از نسخهٔ اصل دردست باشد . نسخهٔ اصل از ان آقاضیاءالدین نوری پسر شیخ فضل‌الله بوده است (22713).

کاغذ فرنگی ـ جلد ندارد .

۱۰۱گ ۱۴×۱۹ ـ ۱۵س ۱۰×۱۴/۵ .

---

۱ ـ تتمهٔ صوان‌الحکمه ص ۱۵۵ و ۲۱۲ ـ بغیة الوعاة ص ۲۳۴ ـ مجلهٔ شرق ش ۹ دورهٔ ۱ شهریور ۱۳۱۰ خ ـ گاهنامه سال ۱۳۱۱ ص ۱۳۲ ـ فهرست مجلس ۲ : ۱۲ ش ۲۰۲ مورخ ۱۳۴۷ از روی نسخهٔ مورخ ۵۸۶ که ازان آقا ضیاءالدین پسر شیخ فضل‌الله نوری بوده است و نسخهٔ ماهم ازروی آن نوشته شده است ـ بیست مقالهٔ قزوینی ۲ : ۲۷۴ ـ ۲۷۷ ـ ارشاد الاریب یاقوت ۳ : ۱۶۹ـ۱۷۹ـ استوری ۲ : ۴۲ ـ فهرست قزوینی برای کتابهای خود.

لب التواریخ

ازامیریحیی بن عبداللطیف حسینی قزوینی (پنجشنبهٔ ۱۹ ذی‌قعدهٔ ۸۸۵ـ۹۷۲) که در ۹۴۸ـ۹۵۴ بدستور ابوالفتح بهرام میرزا پسرشاه اسماعیل درچهارقسم ساخته است. این کتاب بلاتینی درآمده وآن درپاریس بسال ۱۶۹۰ ودرهال در ۱۷۸۳ بچاپ رسید و گزیده‌ای از این ترجمه بفرانسه درپاریس بسال ۱۶۹۶ چاپ شده است .

خود کتاب درتهران بسال ۱۳۱۵خ بکوشش سیدجلال تهران چاپ شده است . (شاهد صادق ـ استوری ۱ : ۱۱۱ و ۱۲۳۹ ـ مشار ۱۳۳۳) .

آغاز: حمد وسپاس مرخدایرا که سلاطین جهان بر آستانهٔ عظمتش کمینهٔ بند گانند .

انجام :

دل پادشه قابل را ز باد

درفیض برخاطرش بازباد .

(۱۲۳ب)

سپهرش بفرمان جهانش بکام

دعا گوی اوانس وجن والسلام

(۴۵د)

[۱۲۳ـب]

نستعلیق میرعبدالباقی پسرحاج سیدمحمدرضای حسینی در ۱۲۲۲/۱ع ، عنوان شنگرف ، در ۱۳۷۲ درکتابخانهٔ بهمن میرزا بوده است .

شمارهٔ قزوینی IVC2 (22727).

کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج مشکی عطف حنایی .

۸۱گ ۲۰×۲۰ ـ ۲۸س ۱۲/۵×۲۲ .

[۴۵ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان ونشان لاجورد ، جدول زرولاجورد ، سرلوح دارد (33876).

کاغذ سپاهانی ـ جلد تیماج مشکی ضربی درون عنابی .

۲۲۵گ ۱۱/۵×۱۹ ـ ۱۲س ۶/۵×۱۴

لسان‌الخواص

آقا رضی‌الدین محمدبن حسن قزوینی (م ۱۰۹۶) شاگرد ملا خلیل قزوینی میخواست یکدورهٔ فرهنگ علمی بنویسد واین کتاب راآغاز کرده وچنانکه نسخه‌ها گواهی میدهند تابکلمهٔ اجتهاد رسیده است فیلم دونسخه ازان یکی‌از کتابخانه ای خصوصی و یکی‌از کتابخانهٔ یوسف آغاش ٤٤٦٢ در کتابخانهٔ دانشگاه هست .(۱)

[۲۲۶ - ج]

ش۲ دفتر (۱۰ پ - ۵۱پ) بخط همان مرادبن قدیم قمی نویسندهٔ ش ۱ در۱۰۸۸ - نسخه تا بکلمهٔ اجتهاد میرسد وناقص است .

۱- این است فهرست کتابهای‌قزوینی:

۱- لسان‌الخواص

۲- شیروشکر (ش۳/۵۹۸۶ کتابخانهٔ سپهسالار)

۳- وقتیه (٤/۵۹۸۶ سپه)

٤- میزان‌المقادر (٤/۶۱۷و۱/۵۹۸۶سپه)

۵- قبلة‌الافاق (۱/۶۱۷و۲/۵۹۸۶سپه)

۶- التهجدیه (۵/۶۱۷-۵/۵۹۸۶سپه - ذریعه ٤:۵۰۳)

۷- ضیافة‌الاخوان و هدیة الخلان (فیلمی‌از آن در کتابخانهٔ دانشگاه از کتابخانه‌ای خصوصی هست)

۸- النوروزیه (۲/۶۱۷سپه)

۹- المسائل‌الغیرالمنصوصة

۱۰- کحل‌الابصار

۱۱- ابطال‌الرمل (ذریعهٔ ۱:۶۸ و ۱۰:۱۷۵)

۱۲- عیاریه (۳/۶۱۷سپه)

۱۳- مولودیه (۶/۶۱۷سپه)

(مصفی‌ص۱۸۰ - روضات‌ص۶۲۳ - امل‌الامل ص۵۰۰ - ریحانة‌الادب۱:۲۵- کنی والقاب ۲:۲٤۳ - فوائد رضویه ص٤٤٤)

لطائف الطوائف

ازفخرالدین علی‌صفی‌شیعی‌ابن کمال‌الدین‌حسین‌واعظ کاشفی که‌پس‌ازبازداشت یکساله‌در۹۳۹درغرجستان‌بنام‌شاه محمدبن سلطان محمد نصیرالدولة‌پادشاه‌غرجستان در چهارده باب هر یك چند فصل ساخته تا لطایفی برای ندیمان باشد . این کتاب در بمبئی بنام لطائف الطوائف‌بچاپ سنگی رسید (مشار ص۱۳۳۸) وپاره‌ای هم درپاریس چاپ شده‌بود بازهمهٔ‌آن بنام «لطائف‌الطوائف» بسال ۱۳۳۶ خ چاپ شده وسر گذشت صفی دردیباچهٔ آن هست . نسخهٔ ش ۱/۲۹۵۰ مدرسهٔ سپهسالار بنام لطائف الظرائف و ش ۲۹٤۹ آنجا بنام لطائف الطوائف است .

[۱۲۸ - ج]

نستعلیق سدهٔ۱۳، عنوان و نشان شنگرف،ازپایان افتاده‌است، نسخه را قزوینی‌خوانده‌وحواشی نوشته است .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ ضربی.

۷۷گ۱۷×۲۲ - ۲۲س۱۰/۵×۱۷۰

لغت‌فرس

ازابومنصورعلی‌بن احمد اسدی طوسی است . درفهرست مشار(ص۱۳٤۰) از دوچاپ گوتینگن و تهران آن یاد شده وبارهٔ سوم هم درتهران بچاپ رسیده است .

[۱۲۱ - ج]

ش۱دفتر (۶پ-۳۰ ر ص۱-۴۲)بخط نستعلیق حسین موسوی فراهانی بفرمودهٔ میرزاعلی‌محمدخان مستوفی در ۳ج۱/۱۳۰۳،عنوان شنگرف، نسخه درپاریس در۲۸/۱۰/۲۷ خ نزداقبال بوده است (34154) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی مقوایی.

۸۸گ۱۵×۲۲ - ۱۶س۸/۵×۱۴۰ .

لغت‌نعمة‌الله

فرهنگی است فارسی بترکی از نعمة‌الله‌بن احمدبن مبارك رومی روشنی زاده

در گذشتهٔ ۹۶۹ در سه بخش : مصدر ، دستور زبان فارسی ، نامها بترتیب اقنوم عجم . (سپه ۲:۲۶۵) .

[۲۱۴-ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان و نشان شنگرف،جدول زر ولاجورد ، نسخه در ترکیه بوده و تملك تاریخ ۶۸ (گویا ۱۲۶۸) و۱۲۰۷ دارد (15743) .
کاغذ فرنگی ـ جلدروغنی برنگ قهوه‌یی وزرکوب مقوایی.
۲۸۷گ۱۴×۲۱ ـ ۲۱س۸×۱۵/۵ .

لغز بهایی

لغزی ریاضی ازشیخ بهایی است بفارسی وعبدالقادر بغدادی بران شرحی نوشته است (۳/۱۳۱د) .

آغاز: عجب عددی درلغت فارسی دیدم .

انجام : وثلث او باضافهٔ اومساوی اوست .

[۱۳۱ ـ د]

ش۴دفتر (۱۱۲پ) .

لوامع

شرح قصیدهٔ میمیهٔ خمریهٔ ابن فارض است ازعبدالرحمن جامی (دانش ۴۸۷ ـ جامی حکمت ص۲۰۴) .

[۱ ـ د]

ش۱دفتر(۲ پ ـ ۳۵ ر) نستعلیق سدهٔ ۱۳ مانند ش۲ ، عنوان ونشان شنگرف،یك صفحه ای از خاتمه افتاده است (33964).
کاغذ فرنگی آهارمهره ـ جلد تیماج سبزضربی.
۶۳گ۱۴/۵×۲۱ ـ ۱۵س۸/۵×۱۶ .

[۱۲۵-د]

ش۲دفتر (۴۴ پ ـ ۵۳ پ) دیباچه ولامعه ها را ندارد.

لوامع انوار التمجید وجوامع اسراره

ازرضی‌الدین حافظ رجب برسی شیعی صوفی وذیلی است برمشارق اووپس‌ازان نوشته واصول اعتقادات او است .

(سپهسالار ش۲/۱۷۸۶ و ۲/۱۷۹۰) .

[۱۰۸ ـ د]

ش۲ (دفتر در۱۵ برگ میانه نسخهٔ ۲۳۷ پ ـ ۲۵۲ر) .

لوایح

ازعبدالرحمن جامی است در۳۵ لایحه (دانش ۴۸۸ ـ منزوی ۲:۲۱۵ ـ مشار ۱۳۴۶) .

[۸۶ ـ ب]

ش۲دفتر (۷۴ر۸۱ر) بهمان خط ش۱وچلیپا.

[۱۰۹-ج]

ش۳دفتراست (۳۷ر ـ ۵۲پ) .

[۱۵۵-ج]

ش۱دفتر (۳ پ ـ ۲۹ پ) نستعلیق روزبه محمدا در سدهٔ ۱۱ وشعراو دردوجا یکی در پایان نسخه‌باعنوان «لمحره» دارد ، سرلوح ومیان سطرها بزراست ، انجام لوایح چنین است :
خاموش‌که مرغ رارم ندهی (4166) .
کاغذ سپاهانی‌نخودی‌گرداگردکبود ومتن وحاشیه ـ جلدتیماج مشکی ضربی زرکوب‌عطف‌سبز.
۸۴گ۱۰×۲۱ ـ سطرچلیپا ۶×۱۵ .

[۱۸۷-ج]

ش۱دفتر(۱ پ - ۲۹ ر) نستعلیق ابوالفتح‌بن فرج‌الله فقیه کلاردشتی در ۱۵ ذی‌قعدهٔ ۱۳۰۵، عنوان شنگرف ، جدول زر وشنگرف(33843).

کاغذ فرنگی‌کبود ونخودی - جلدتیماج سرخ ضربی.

۱۴۱گ۱۳/۵×۲۱ - ۱۱س۷/۵×۱۵ .

[۹۳ - د]

ش۲دفتر(۴۰ پ - ۵۷ ر) بخط نستعلیق ش۱ ومورخ روزسه‌شنبه ۱۰۱۰ درتکیهٔ حیدرتبریز .

لوایح القمر

ازمولانا کمال‌الدین‌حسین‌بن علی کاشفی بیهقی‌است که برای مجدالدین‌محمد دریك مقدمه ودومقاله ویك خاتمه ساخته است (دانش۸۲۲) .

[۲۵۶-ج]

نستعلیق محمدکاظم خویینی در۱۷ ذی‌قعده ۱۲۹۳ برای میرزا رحمت‌الله‌خان پسر فضل‌الله خان سرهنگ فوج قدیم خمسه با مهراو (رحمة‌الله) مورخ۱۲۸۳، عنوان شنگرف،جدول زر و لاجورد،حاشیه دارد (۵۱۷۸۸) .

کاغذ فرنگی آهار مهره - جلدمقوا .

۱۲۲گ ۱۳×۲۴ - ۱۷س۸×۱۶ .

لؤلؤتی البحرین فی الاجازة لقرتی العین

ازشیخ یوسف‌بن احمدبن ابراهیم درّازی بحرانی است که در۱۱ع۱/۱۱۸۲ در کربلا ساخته است . (مصفی ص۵۰۵ - منزوی ۲:۶۴۴) .

[۱۷۶ - ج]

نسخ ۱۲۱۷ وبدستور حاجی محمد ابراهیم‌بن حاجی محمدحسن نوشته شده‌است،عنوان شنگرف، رثائی‌که سیدمحمد زینی‌برای مؤلف‌سروده وتاریخ مرگ اودرپایان نسخه دیده میشود (33981) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی .

۱۰۱گ۱۴/۵×۲۱ - ۲۲س۸/۵×۱۴ .

لیلی‌ومجنون

از مکتبی شیرازی که در ۸۹۵ (تاریخ کتاب مکتبی بود) سروده است و در آن‌آمده «ازخطهٔ پارس گشته پیدا» و ۱۳۶۰ بیت است و بچاپ رسید چند بار (مشار ۱۳۴۸)چاپ سنگی کوچك ۱۲۸٤ و ۱۲۵۹ (بخط نستعلیق سید یوسف میلانی چاپ حاجی بهرام غلام حاجی اسماعیل اردبیلی در۱۳۶۰ بیت از روی نسخهٔ شیرازباندازهٔ ربعی بی‌صفحه شمار) هم دیده‌ام .

آغاز:

ای بر احدیت ز آغاز

خلق ازل وابد هم‌آواز

انجام :

شدنامه‌تمام‌وقصه کوتاه

المنة و البقاء لله

[۱۱۲ - ج]

نستعلیق میرزا محمدعلی انصاری‌در۱۳ع۱/۱۳۲۴،عنوان شنگرف،سرلوح‌آراسته وزرین،حواشی وجدولها زرین ، دوصفحهٔ‌آغاز میان سطور زراندود است .

خط میرزا محمدعلی انصاری در ۱۳ع۱/۱۳۲۴، نسخه را جمشید بختیاری در۱۳۱۸/۱/۱۲خ‌باقبال بخشیده است (33870) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی.

۳۷۷گ۱۴×۲۲ - ۱۵س۸×۱۵ .

المباحث السبعة

از محمدبن اسمیل تمیمی (سیگل ص۳۹و۵٤) است و هفت باب است در هفت مبحثه :

باب۱ مبحثة الشمس .

باب۲ مبحثة القمر .

باب۳ مبقلة العطارد .

باب٤ مبقلة الزهرة .

باب٥ مبقلة المریخ .

باب٦ مبقلة المشتری .

باب۷ مبقلة الزحل .

آغاز: قال محمدبن امیل : بسمله . فقال حکمتنا فی‌الکتب اربعةلها ثلثمفاتیح ... فیها سرهم بطنا . بسمله‌المباقل السبعة لمحمدبن‌امیل الباب الاول مبقلة الشمس .

انجام : ثابته علی‌الخلاص ان شاءالله وقد کملت المباقل السبعة و حسبناالله ونعم‌الوکیل و الحمدلله رب‌العالمین وصل علی‌محمد وآله.

[۹۸ - د]

ش۲دفتر (۹۲ ر - ۱۰۳ پ) پس‌ازین قصیده‌های عینیه ونونیه وبائیه ورائیه‌است درکیمیا .

مثنوی اخلاقی

چنین است فهرست عنوانها در نسخهٔ ما :

تربیت‌منزل- خلق - منع‌اشراف-تناکح - زنان‌بد - نصیحت‌زنان‌بد - حکایت- کم‌راندن شهوت - تاثیروعاقبت خودرویی - مذمت بخل و بخیلان - بی رونقی شر - شرط دوستی - صفت فتوت ...

[۱۹۳-ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۲،جدول زروشنگرف ولاجورد،آغازوانجام افتاده .

آغاز:

بی‌غمی شعبه یی ز بی نفسی است

بطر و خرمی زنا حفصی است

انجام :

سیم و درهم خورد که این فرض است

خود بگویدکه از کجا فرض است

(و۸۸و۳) .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی .

۳۷۸ر۱۲×۱۲ - ۷س۷×۱۶ .

مثنوی ترکی

داستانهای دیوانه کودکان ، ابراهیم ادهم ، نصراحمد ، دده ، جمجمه خان ، درآن دیده میشود .

آغاز:

مگر داریدی بر مجنون بیدل

جهانگک پهلوانی مرد مقبل

چقا مزدی خلایق اور تا سینه

یتیش داش او را ردی ارخاسینه

[۱۱۲ - د]

ش۳ دفتر(۱۴۰ پ - ۱۷۱ پ) انجام افتاده است.

مثنوی گردی

درآن عنوانهای «داستان سلیم شاه ودختراوو بدیع‌الملك - جنگ خاقان‌بااو- اسکندرفاریابی و بدیع‌الملك - مهنازشاه - جنگ‌تهماسب‌ولهراسب باسلیم شاه‌وبردن بدیع‌الجمال-رفتن مهترنسیم‌باردوی صلصال-افریدون - محمد شیرزاد» دیده میشود .

[۹۲ - ج]

نستعلیق و تاریخ ۱۰۸۱ دارد ولی خط وکاغذ از سدهٔ ۱۴ است ،عنوان شنگرف،آغاز وانجام افتاده .

آغاز:

وسیر نشانه دیده بق مکرد

وشمشیرقله خاراشق مکرد.

انجام:

بحق احمد اولادش یکسر

ژنار دوزخ شیعه‌خلاص کرد

.....

هزاران‌درود وهزاران ... (بریده شده است).

(34142).

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی ضربی.

۲۱۴گ ۱۸×۲۱/۵ ـ ۱۶س۱۰/۵×۱۵/۵.

مجالس المؤمنین

از قاضی نورالله شوشتری (۹۵۶ ـ ۱۰۱۹) است.

درپایان‌نسخهٔ ش۱۴۰ـ ب پاسخ شوشتری‌است بشبهات ابلیس بفارسی(منزوی ۶۴۷:۲ـ استوری۱:۱۱۲۹و۱۳۵۴ ـ مصفی‌المقال ص۴۸۵ ـ مشار ۱۳۷۷).

[۱۰۰ ـ ب]

نستعلیق عبدالله‌کمال پسر روح‌الله در ۱۲ رمضان ۱۰۵۵ درمتن وهامش ،عنوان شنگرف ،جدول شنگرف ولاجورد وآبی،دوصفحهٔ آغاز حاشیه سازی شده، سرلوح زرین رنگارنگ (23922).

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی.

۶۲۱گ ۱۷×۲۸ ـ ۱۵س۱۰×۲۰.

[۱۴۰ ـ ب]

نسخ با عنوانهای شنگرف از شکرالله‌بن حاجی محمد حسینی خوراسکانی سپاهانی در روز چهارشنبه ۲۸ شعبان ۱۰۵۷ سی‌وهشت سال پس ازمرگ شوشتری ، فهرست درآغازبخط اوهست.

مهر «عبده محمد مهدی ۱۱۱۸» درپایان هست و اونسخه را بدخترخود بخشیده است ، تاریخ تولد ۱۲۶۴ دارد.

حاشیه‌ها اززین‌العابدین‌کاظمی مالك نسخه وقزوینی است ، یادداشت قزوینی درآغازهست.

شمارهٔ قزوینی VIIF1 (22760).

کاغذ سپاهانی ـ جلدمقوا عطف تیماج حنایی.

۲۴۹گ ۲۵×۳۹ ـ ۲۴س۱۵/۵×۲۷.

المجرة (رسالة فی...)

پاسخی است که ابن هیثم درباره کهکشان داده است.

آغاز: بسمله. عونك یا لطیف. سالت ایدك‌الله‌عن‌المجرة هل هی فی الهواء اوفی جسم‌السماء. جواب الشیخ ابی‌علی‌الحسن‌بن الحسین‌بن الهیثم قدس‌الله روحه العزیز عن ذلك قال: هو انها فی جسم السماء وبعدها عن سطح الارض بعد متفاوت النسبة الی نصف‌الارض و اعلی من فلك‌القمرعلوا متفاوتا.

انجام: و فی موضع متفاوت العبد عن سطح الارض و ذلك ما اردنا ان نبین. تم ولواهب العقل الحمد بلا نهایة.

[۱۵ ـ ج]

ش۹ دفتر (۳۷ پ ـ ۳۸ ر).

المجلی‌فی‌مرآة‌المنجی

از ابن ابی‌جمهور محمد بن علی احسایی دانشمند شیعی‌است که در ج۸۹۵/۲ نوشته وشرح مانندیست برمسلك الافهام فی علم الکلام خود او وبرحاشیه‌آن ازخود اوبنام «النور المنجی من‌الظلام» و در طوس در شب ۱۶ صفر ۸۹۶ آن را پاکنویس کرده است.

(چاپ سنگی ۹ ـ ۱۳۲۴ ق تهران ـ طوس ٤ : ۲۳۷ و ۳٤۷ ـ فهرست فیضیه ص٤١٨).

[۸۷ ـ ب]

نسخ محمد شریف‌بن رضاخان هرازیی درروز ۱۲ رمضان ۱۲۴ (ـ۱۲۰۴) عنوان ونشان‌شنگرف

(30583).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ ضربی .

۲۹۸گ۱۶×۲۸ - ۱۶س۱۰×۲۰/۵ .

✓ مجمع البیان

ازامین‌الاسلام ابوعلی طبرسی است و دوبار درایران ویکبار درصیدا و یکبار درتهران بچاپ رسیده و شرح شواهدآن هم اکنون درتهران زیرچاپ است.

✓ [۴۹ - ب]

نسخ روز پنجشنبه ۵ رمضان ۷۸۶، آیه‌ها شنگرف ازآیه «قالوا سبحانك لاعلم‌لنا الا ماعلمتنا» تا آیهٔ «یوم ینفع الصادقین صدقهم» (9002) .

کاغذ سمرقندی - جلدتیماج مشکی .

۲۹۷گ ۲۱×۳۱ - ۳۳س۱۵/۵×۲۴/۵ .

✓ [۵۰ - ب]

نسخ سدهٔ ۸ بهمان‌خط شمارهٔ پیش، عنوان شنگرف، ازسورهٔ انعام است تا آیهٔ «حتی‌اذااستیأس الرسل» (9007) .

کاغذ سمرقندی - جلدتیماج عنابی.

۱۱۵گ ۲۱×۳۱/۵ - ۳۳س۱۵/۵×۲۴ .

✓ مجمع التواریخ السلطانیه

حافظ‌ابرو(۷۶۳-۸۶۴)بدستور بایسنغرمیرزا در۸۲۶دست‌بنوشتن‌تاریخی‌عمومی یازیده و آن را در چهار ربع نوشته است و ربع چهارم آن زبدة التواریخ بایسنغری نامیده‌میشود ودرپایان‌بوقایع سال۸۳۰میرسد. اوان‌رابانجام نرساند ودر گذشت . این یکی جز ذیل جامع‌التواریخ است که پیش ازاین شناخته‌ایم.

✓ [۲ - ب]

ش۱دفتر(۶۴ - ۲۰۰ پ) بخط نستعلیق سدهٔ ۱۱ ازداستان توجه چنگیزخان است بسوی‌سکتاش وآغازبیماری‌اوتاقسم سوم دراخلاق‌گزیدهٔ غازان درچهل داستان (ازبخش دوم ربع ۳ مجمع‌التواریخ السلطانیه) (33818) .

کاغذ سمرقندی - جلدتیماج قهوی مقوایی.

۲۱۵گ۳۰×۴۱ - ۳۱س۲۰×۲۸ .

✓ مجمع الفرس

ازمحمد قاسم‌بن حاجی‌محمد کاشانی سروری است وبرای شاه عباس‌درسپاهان در۱۰۰۸ساخته است . اوپس ازآمدن فرهنگ جهانگیری بایران در ۱۰۲۸ دوباره بدان نگریست ودر۱۰۳۶ در لاهور بوده ودرهند سومین‌بارآن را کامل ساخته‌است. (ذریعه ۴۴۳:۹ - سپه ۲۱۹:۲) .

✓ [۲۶ - ج]

نستعلیق حبیب‌الله‌بن‌عبدالله درروز پنجشنبه ۶ذی‌حجهٔ۱۱۰۷، عنوان و نشان‌شنگرف، نسخه‌درترکیه بوده است (34132) .

کاغذ سپاهانی - جلدمقوا عطف تیماج سبز .

۲۴۹گ۱۷×۲۴/۵ - ۱۸س۱۱/۵×۱۸ .

✓ مجمل الحکمه

ترجمه‌ایست از رساله های اخوان صفا وپیش از تیمور و پیش از ۶۰۸ بفارسی دری درآمده است (یادداشت قزوینی درنسخهٔ ما - دانش ۳۴۵) .

✓ [۱۲۰ - د]

نستعلیق محمدربیع‌بن عارف فیروزآبادی در۲۲ محرم۱۰۴۶، عنوان‌شنگرف، حواشی‌قزوینی دارد (33906).

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج عنابی .

۲۴۴گ ۹×۱۷ - ۱۶س۴/۵×۱۲

✓ مجنة الطاعون والوباء

ازالیاس‌بن ابراهیم یهودی اسپانیایی .

آغاز: الحمدلله الذی شرح صدور الاطباء بعلم الابدان . . . اما بعد فیقول ... الیاس الیهودی ابن ابراهیم اسپانیائی .

انجام : فی شرحنا من‌القانون والله اعلم بحقایق‌الحال .

[۱ - د]

ش۳دفتر (۵۱ پ - ۶۳ر) بخط نستعلیق ع۱۲۴۷/۱ سیدمحمدبن محمدرفیع رشتی.

محمود دوایاز

ازحکیم محمد زلالی خوانساری‌در گذشتهٔ نزدیك۱۰۳۱ است (ذریعه۹:۴۰۴- منزوی۲:۲۰۰- برون۴:۱۶۷ - مجلس ۳:۴۵۸ - ۴۶۳).

[۳۷-د]

نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان شنگرف،آغازوانجام افتاده (34107) .
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج قهوه‌یی .
۳۹۰گ۱۰×۲۱ - ۱۵س۵×۱۴ .

المختصر

شرح کوچك سعد تفتازانی‌است برتلخیص المفتاح خطیب (دانش۲۱۹۸).

[۶۳-د]

نسخ روزآدینه محرم ۹۷۸،عنوان وخط روی متن شنگرف،حواشی دارد .
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج حنایی.
۱۹۱گ ۱۳×۱۹ - ۱۸س۷/۵×۱۱ .

مختصر تقویم اللسان

گزیده‌ایست ازتقویم اللسان ابن جوزی.

آغاز: بسمله . حمدله ، انی لما رأیت کتاب تقویم‌اللسان‌الذی‌الفه... ابوالفرج عبدالرحمن بن الجوزی کتاباً نافعاً جمع فیه کثیراً مما یغلط فیه العامة من الالفاظ لکنه اطاله بذکر الفاظ العامة مع انه لافایدة فی ذکرها ... فاحببت تجریده عن حکایة تلك الالفاظ .

انجام : لان الیوم انقضی(سپه۲:۸۱) .

[۱۱۲ - ب]

ش۱دفتر (۱ پ - ۸ ر) نستعلیق سدهٔ ۱۲،گ۱۲ر- ۵۳ ر پراکنده‌ها است درخبر وادب‌وشعر عربی ، چندبرگ درمیان دفتر سفیدگذارده شده، همهٔ شماره‌ها بیك خط هم‌نیست (34157) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی.
۷۸گ۲۲×۲۷ - ۲۰س۱۲×۱۸ .

مختصر فرهنگ جهانگیری

بدستور مولانا عباس اردلان سنندجی در۱۰۷۲ تألیف شده و در پایان کتاب چنین نامیده شده است .

آغاز: بسمله‌الحمدلله‌رب‌العالمین...مقدمه دربیان‌چیزهای(سودمند) برآیین بسیار آیین اول دربیان اطلاق اسم پارس برملك ایران.

انجام : هیون بفتح اول وواو معروف شتربود .

مرتب گشت این فرهنگ نامی
باسم شاه جمجاه جهانگیر
چو ختم سال تاریخش خرد گفت
زهی فرهنگ نورالدین‌جهانگیر

[۱۱۵ - ب]

نستعلیق عبدالله‌بن حاجی مهدی قلی‌خان جاپلقی در۱۸ ع ۱۰۸۵/۱،) بارس‌ایل) عنوان شنگرف ، شمارهٔ قزوینی : VIIE35 (22734).
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج سرخ مقوایی بالولا .
۱۷۸گ۱۹×۲۵/۵ - ۱۸س۱۲×۱۸ .

مختصر القانون

ازمولاناشرف‌الدین‌محمدبن یوسف‌ایلاقی‌است که بنام فصول وتلخیص‌الکلیات

واسباب وعلامات ومعالجات ایلاقی وطب ایلاقی خوانده میشود وسدید الدین محمد سمنانی برآن شرحی نوشته است .

(مهدوی ش ۹۸ - دانش ۷۹٤ - پاریس ۲۹۱۷/۱) .

آغاز: مختصر القانون لمولانا شرف الدین علی الایلاقی. بسمله. الحمدلله الغنی الحمید المتین ... اعلم ان الطب یعرف منه احوال بدن الانسان من جهة مایصح ویزول عنه الصحة .

انجام: اوغثیان فی الحال . تم المختصر من کتاب القانون بتوفیق الله تعالی وحسن تیسیره علی ید ... حسین بن محمد فی یوم الجمعة غرة من رجب سنة خمسة وسبعین وسبعمائة ... ونعم المعین .

[۲۱۰ - ج]

نسخ حسین بن محمد درروز آدینه ۱ رجب ۷۷۵، عنوان شنگرف، در پایان بندی است در پزشکی بعربی وفارسی وسپس باب دوم کتابی در پزشکی گویا یادگار گرگانی (33957) .

کاغذ سمرقندی - جلد تیماج مشکی.

۱۴×۲۰ - ۱۷س۹×۱۳ .

مخزن الوقایع

گزارش سفر فرخ‌خان امین الملك غفاری کاشانی سفیر ایران است از تهران باسلامبول ولندن وپاریس ازدوشنبه ۱۱ ذی‌قعدهٔ ۱۲۷۳ تا ۱۳ شوال ۱۲۷٤ از یکی ازهمراهان او بنام میرزا حسین‌خان بن میرزا عبدالله سرابی تبریزی که بنام ناصر الدین‌شاه ساخته است (طوس ۳: ۱۰۰ - مجلهٔ وزارت امورخارجه ج ۱ ش ۳ ص ۳۵ - ۳۷ - ش ۱۰۵ ب دانشکدهٔ حقوق) .

کتاب دردوجلد است نخستین دریك مقدمه وچهارفصل: مقدمه سفرنامه تهران تا اسلامبول وچهارفصل دربارهٔ دولتهای عثمانی وفرانسه وانگلیس و دول دیگر .

جلداول دربیان وقایعات و گزارش حالات ومحاورات ومکالمات جناب ایلچی با سلاطین ورجال دولت فرنگستان.

جلد دوم درشرح ادارهٔ امور و ترتیب کارهای دولتی و ملتی فرانسه و انتظام اوضاع یروپ نیز بتفاوت جزئی .

سفر ازدوشنبه ۱۱ ذی‌قعده ۱۲۷۳ آغاز شده است.

آغاز: الحمدلله الاول ...

سر پادشاهان گردن فراز
بدر گاه او بر زمین نیاز

صانع قدیمی که امین رازوسفیرخبیر حضرت بی‌نیاز.

انجام: ومشاهدهٔ عمارت مزبورهٔ آنجا بشوند .

[۲۱۳ - ج]

نستعلیق روز چهارشنبه ۱ ج ۱۲۸۱/۲ (34085) .

کاغذ فرنگی کبود - جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی .

۲۶۲ گ ۱۴×۲۰ - ۱۴س۵/۸×۲۳/۵ .

مدارج کمال

ازافضل الدین کاشانی است درهشت گشایش و درجلد نخستین مصنفات کاشانی بچاپ رسیده است وخاتمه‌ای بفارسی دارد که درفهرست دانشگاه (۳: ۲۵۶۳) وجلد دوم مصنفات چاپ شده است .

[۱۲۵ - د]

ش ۴ دفتر (۷۰ ر - ۹۷ ر) .

مراحل السالکین

ازمجذوب علیشاه محمد جعفر بن صفرخان همدانی است در ۲۶ فصل .

فهرست فصلها :

۱- وجوب طلب علم ۲- صفات مرده‌می

۳ـ صفت علما ۴ـ مجالست علما

۵ـ تقسیم علم و علما ۶ـ بیان روح

۷ـ بدوتعلق روح بقالب ۸ـ حجب روح‌انسانی

۹ـ حکمت تعلق روح بقالب ۱۰ـ تربیت قالب انسان

۱۱ـ تربیت نفس ۱۲ـ تصفیه دل

۱۳ـ تجلیه روح ۱۴ـ احتیاج بشیخ درتربیت انسان‌وسلوك راه (بده دلیل).

۱۵ـمقام‌شیخی‌وشرایط‌وصفات‌آن ۱۶ـ (نیست درنسخه)

۱۷ـ شرایط وصفات مریدی ۱۸ـ ذکرپوشیده وپنهان

۱۹ـ شرایط وآداب ذکر ۲۰ـ وقایع غیبی وفرق میان‌خواب‌ووقعه

۲۱ـ مشاهدات انوار ۲۲ـ مکاشفات و انواع آن

۲۳ـ تجلی‌ذات‌وصفات‌خداوندی ۲۴ ـ وصول بحضرت خداوندی

۲۵ـ اقسام انسان کامل ۲۶ـ خرقهٔ متصوفه (دراینجا سلسلهٔ خرقهٔ صوفیان‌را از گفتهٔ‌صاحب‌مجلی‌میآوردوسلسله خرقهٔ خودش را هم میاورد).

آغاز: بسمله . حمدوسپاس معبودی راست که در خانقاه ایجاد قامت قابلیت حضرت انسان را بکسوت بشریت آراست .

انجام: برچهرهٔ خود بگشایند . والله‌الموفق .

[۱۲۸ـ د]

ش۳ (۸۹ پ ـ ۱۷۲پ) نستعلیق محمودبن‌میرزا محمدعلی‌گرگانی در ج۲/۱۲۷۱ .

مرزایران وروس

دراین رساله «تفصیل خط حدودایران‌وروس از سمت آذربایجان‌به‌علامتهای حدودی که نصب شده و معاهدهٔ ترکمن چای» آمده واز نوشته‌های‌زمان‌قاجاراست .

آغاز: نظر بفصل چهارم عهدنامهٔ ترکمان چای .

انجام: صدکیلومتر میباشد .

[۲۸ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۴ (33985) .
کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا .
۹۱گ ۱۵×۱۹ ـ ۹س۸/۵×۱۴ .

مرزبان‌نامه

از سعد الدین وراوینی که در آغاز سدهٔ هفتم ، متن طبری این کتاب ساختهٔ سپهبدمرزبان‌پسررستم پسرشروین‌پریم‌باوندی درپایان سدهٔ چهارم‌را، بفارسی‌درآورد (مشار۱۴۲۸ ـ دیباچهٔ قزوینی براین کتاب) .

[۱۴۳ ـ ب]

نسخ محمدبن عبدالوهاب قزوینی در ۲۰ شوال ۱۴۲۵ با حواشی او و در پایان منتخباتی از روضة‌العقول است‌ونسخه‌ایست‌که در یگرویه برگها نوشته وبرای چاپ‌آماده‌کرده‌بود ID16 (22766) .
کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا عطف‌کالینگور .
۱+۳۰۵+۳+۱۰گ ۲۴/۵×۲۸/۵ ـ ۱۴×۲۱ .

[۱۹۹ ـ ج]

نستعلیق تصحیح شده۱۳،دردیباچه و اندکی هم درمیانه بانسخهٔ معمولی جدایی دارد،حواشی دارد .
آغاز : حمدوسپاس وستایش بی‌عدیدان پادشاه ازل وابد (34015) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی ضربی مقوایی .
۱۹۰گ ۱۳/۵×۲۱ ـ ۱۵س۷×۱۵ .

[۲و۲۴۷/۱ـ ج]

هردوشماره‌راکه دوجلداین‌کتاب است میرعلی‌نقی‌بن‌هاشم‌کاشانی‌در۱۳۲۳از روی دونسخهٔ لندن یکی ش۶۴/۷۶۰مورخ ۷۶۲ دیگری ش۲۹۷۲۰ مورخ ۱۲۷۷ بخط نستعلیق نوشته وبرخی راهم قزوینی‌در ۱۹محرم ۱۳۲۴ نوشته و باسه نسخه تصحیح‌کرده وگویا برای چاپ آماده‌کرده بوده‌است . نشانه های دوجلد :

۲۴۷/۱ ـ ج درص۱ـ۲۴۵ IVD41 (22719) .
۲۴۷/۲ ـ ج درص۲۴۶ـ۴۹۹ IVD42 .
کاغذ فرنگی ـ جلدمقوا .
رویهم ۲۵۰گ ۱۷/۵×۲۲ ـ ۱۲س۱۲×۲۰ .

مرصاد العباد الی المبدء و المعاد

از نجم‌الدین دایه ابوبکرعبدالله‌بن محمدبن شاهاور رازی است که در۶۱۸ ـ ۶۲۰ نوشته است (دانش ۶۷۸ ـ مشار۱۴۲۹) .

[۱۱۶ - ج]

نستعلیق‌محمداسمعیل در۲۵ رجب ۱۲۳۸، عنوان و نشان شنگرف (33882) .
کاغذ فرنگی آهارمهره ـ جلدتیماج حنایی ضربی مقوایی.
۷۴گ ۱۵×۲۲ ـ ۱۷س۹×۱۵/۵.

المزهرفی علوم اللغة وانواعها

ازعبدالرحمن سیوطی است .
(چلبی ۲:۴۲۰ ـ معجم‌المطبوعات ص ۱۰۸۴) .

[۱۲۰ - ب]

نسخ سدهٔ ۱۰،عنوان شنگرف،نام‌کتاب درسرلوحی درصفحهٔ عنوان هست ، نسخه‌بدل‌هم درپایان دیده میشود .
شمارهٔ قزوینی IV34 (22729) .
کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج عنابی ضربی زرکوب .
۱۷۰گ۱۸×۲۷ ـ ۳۲س۱۲×۱۸/۵ .

المسائل

ازشرف‌الدین علی حسینی است وشصت مسئلهٔ تفسیر وفقه و کلام در آن‌هست.
آغاز: بسمله و به ثقتی . اما بعد فانی حررت هذه‌المسایل و جمعت تلك‌الاحادیث النبویة .
انجام: رواه الخوارزمی فی کتاب المناقب . کاتبه و مؤلفه . . . شرف‌الدین علی‌الحسینی ... الطریق المستقیم.

[۷۰ ـ د]

ش۱۲ دفتر (۱۹۵ پ ـ ۲۱۰ر) .

مساحت (رساله در...)

این رساله‌دارای چهارر کن (۱ـمقدمات ۲ـمساحت مثلث ۳ـمساحت مربعات ۴ـمساحت منحنیات)ودوازده قاعده در آن است .
(ش۴/۲۹۱۱ سپه) .
آغاز: بسمله و به نستعین ثنای بی منتها خداوندی راست . . . این رساله‌ایست بروفق ملتمس بعضی . . . ارباب سیاقت و اصحاب دیوان مشتمل بر بیان مساحت بعضی اشکال . . . بر چهار رکن و دوازده قاعده .
انجام: معلوم شده است والسلام علی من اتبع الهدی .

[۹۳ ـ د]

ش۴ دفتر (۶۳ پ ـ ۶۶ ر) بهمان خط ش۳ .

مسار الشیعه فی التواریخ الشرعیة عن الائمة المهدیة

از شیخ مفید بغدادی است و بچاپ سنگی رسیده است . (دانش‌ص۱۵۲۸).

[۶۷ ـ د]

ش۳دفتر (۱۰۲ پ ـ ۱۱۴پ) نستعلیق ۱۶محرم ۱۲۶۰ بخط ش ۲ در۱۵س۶×۱۳.

مسالك الافهام فی شرح شرائع الاسلام

شرحی است از شهید ثانی بر شرایع محقق حلی (سپه ۱ : ۴۵۳ ـ دانش ۲۰۳۵) .

[۴۰ - ب]

ازآغاز است تاکتاب امربمعروف ، نسخ سدهٔ ۱۳ ، عنوان شنگرف (9090) .
کاغذ فرنگی زرد - جلد ندارد .
۱۲۵گ۲۰×۳۳ - ۳۲س۱۳×۲۲/۵ .

مسالك الممالك

ازابوالحسن صاعدبن علی گرگانی در گذشتهٔ ۸۸۱ است که پس از ۸۵۰ در ۱۹ فصل ساخته است . اوجهان نامهٔ محمدبن نجیب بکران (استوری ۲:۱۲۳) را دراین کتاب خود گنجانده است .

(استوری ۲ : ۱۳۳ - چلبی ۲ : ٤۲۳ - نسخهٔ ش ٦٦ واتیکان (رسی۸۹) و ش ۲۸۱۵ لیدن (ص۳۲۱ فهرست) مورخ ۱۰۳٤ - بلوشه ۲۳۳۲/۲:٤ مورخ ۹۹۰ و۱: ٦٦۷ سدهٔ ۱٦ - ریو ۱: ٤۲۵ سدهٔ ۱٦ - بادلیان ٤۱۳ - مجلهٔ پیام نوین س ۲ ش ۲ ص ۱۱ تاریخ آبان ۱۳۳۸ خ : نسخهٔ مورخ ۲٤ شعبان ۱۰۱۰ ، فهرست میکلیخومکلای ص ٤۸ ش ۲۱ آکادمی لیننگراد).

آغاز: بسمله.سپاس‌وستایش خدای راعزوجل که مارابخردمخصوص گردانید ومنزلت ما را از دیگر حیوانات در گذرانید . . . اما بعد همیگوید مصنف این کتاب ابوالحسن صاعدبن علی‌الجرجانی .

انجام : بگسترد وسطح کرد . (افتاده است) .

[۴۱ - د]

نسخ سدهٔ ۹و۱۰ ، عنوان شنگرف ، یك صفحه درپایان نونویس وباز هم نسخه کامل نیست ، یك صفحه درآخر سفید گذارده شده است (33959) .
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج مشکی.
۱۰۴گ ۱۱/۵×۱۳ - ۱۴س۷×۱۲ .

مسکنة الفواد عندفقدالاحبة والاولاد

ازشهید ثانی است (دانش ۲۷۸٦) .

[۱۰٦ - ج]

نستعلیق روز ۳ع۱۳٦۱/۴ .
کاغذ فرنگی - جلدمقوا .
۲٦گ۱٦×۲۱/۵ - ۳۴س۱۰×۱۵/۵ .

مشارق انوار الیقین

فی اظهار اسرار حقایق امیرالمؤمنین

از رضی‌الدین حافظ رجب بن محمدبن رجب برسی حلی فقیه محدث شیعی صوفی که در ۷۷۳ ساخته است. درنسخهٔ ش۱۷۸۹ سپهسالار تاریخ تألیف از روی خط برسی ۹ ذی حجه ۸۱۳ آمده است .

(سپهسالار۱: ۱۲۷ - ذریعه۳:۱۲ - منزوی۲:۳۰٤ - طوس۱:۹۲ر۵:۱٦۷و۳۲۳ - روضات ص۲۸٤ - امل‌الامل ص٤۷۵ - کنی والقاب ۲:۱٤۸ - فوائد رضویه ص۱۷۹ - هدیة الاحباب - ریحانة الادب ۱ : ۳۰۰ - دانش ۱۱۹۲ و ۱۵۳۷ - فرهنگنامه ها ص ۲۹۳) .

[۱۰۸ - د]

ش۱ دفتر و نسخ سدهٔ۱۲ ، عنوان شنگرف ، نسخه‌آشفتگی دارد وچنانکه ازیادداشت علی‌بن‌محمد جعفر تهرانی مورخ ۱۳۱٦ درآغاز نسخه برمیآید فصل ۵۷تا۱۰۵ مشارق در پایان است و لوامع برسی (ش۲) درمیانه نسخه است واین نسخه بر۳۲۱ فصل مشارق ۱٦ فصل در یکجا و ۲۲ فصل در جای دیگر افزوده دارد وافتادگی‌هایی هم درآن هست (34084) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی ضربی.
۳۳۲گ۱۰×۱۵ - س۶/۵×۱۱/۵ .

مشکوة الانوار

از امام محمد غزالی‌است که گویا در۵۰۳ - ۵۰٤ ساخته است (دانش‌ص۴۹۳ - فهرست موریس بوئیژ ش۵۲) .

[۹۰ ـ د]

ش۳۲دفتر (۱۱۱پ ـ ۱۱۲ر) دوصفحه و ناقص‌است.

المصادر

ازابوعبدالله‌الحسین‌بن احمد قاضی زوزنی (فرهنگنامه‌ها ص۹).

[۲۲ـ ج]

ش ۲ دفتر (۴۸ پ ـ ۸۶ پ) بخط نسخ ش ۱ و مورخ نیمهٔ روز پنجشنبه شوال ۸۰۴،عنوان شنگرف .

[۱۵۱ ـ ج]

ش۱دفتر (۲ پ ـ ۵۸ ر) نسخ مرتضی‌بن حسن فراهانی در ذی‌قعدهٔ ۱۰۶۰،عنوان‌درشت‌تر، نشان شنگرف (33824) .

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج عنابی ضربی مقوایی.

۱۸۸گ۱۴/۵×۲۱ ـ ۱۶س۸/۵×۱۵/۵.

مصباح‌الصدور

بنام جلال‌الدین‌شاه سلطان ساخته شده و در دو مقاله است : نخستین در پنجاه باب در مطلبهای گونا گون بشعر ، دومی بیست مسئلهٔ حسابی وپاسخ‌آنها بنظم واین دومی درنسخهٔ ما نیست .

آغاز: سپاس بیقیاس وحمد بی‌حد خالقی را که چهرهٔ جمیل سخن بنور عقل وزیور فضل زیب وزینت دارد.

انجام :

واندر . . . فرزند انت

ده دستهٔ بیلت باد

[۱۰۷ ـ د]

ش۲دفتر (۵۷ پ ـ ۱۲۳پ) مورخ ۱ج۲/۸۱۸ در ۱۲۴،رشعرهای هزلی‌است،در۱۲۴پ‌شعرها ایست

ازنویسندهٔ نسخه دربارهٔ بزرگی ودرخواست جامه‌یی‌ازاو ونیزشعری ازمولانا بهایی ، در۱۲۵رمعمایی است ازهمو.

مصباح المتهجد الصغیر

ازشیخ طوسی استو گزیدهٔ ازمصباح‌المتجهد بزرگ اواست (منزوی۱:۲۱۰ـ سپه ۱:۶۸).

[۴۱ ـ ج]

نسخ ۲۰صفر۷۵۶ ازمحمودبن حسن بیهقی ، برگهای آغاز نسخه بنستعلیق تازه‌تراست‌ازسدهٔ۱۱، عنوان شنگرف (9002) .

کاغذ سمرقندی وسپاهانی ـ جلدتیماج قهوه‌یی مقوایی‌گرداگرد وعطف‌آن حنایی.

۱۵۰گ۱۷×۲۴/۵ ـ ۲۳س۱۱/۵×۰۱۷.

المضنون به علی غیر اهله

کتابی باین نام ازغزالی دانسته‌اند که در چهارر کن است ولی نسخهٔما که‌در آن از جواهرالقران یاد شده سه رکن دارد (معرفةالله ـ صفاته ـ افعاله) و رکن سوم خود یك‌مقدمه‌وچهارر کن دارد وجزآنچیزی‌است که‌بنام مضنون درچاپ‌ملك‌الکتاب دربمبئی ودرهامش الانسان الکامل جیلانی دیده میشود. نسخهٔ ما کتابی است فلسفی صرف وهیچ بآراء غزالی مانند نیست (دانش ص ۳۵۷ ـ شرح احیاء زبیدی ۱:۴۴/۸ـ فهرست بوئیژش۳۹و۹۶) .

نسخه‌ای ازین درقاهره (۱:۱۹۷ ش۷۸۴) هست ونامی‌ندارد ولی درنسخهٔ برلین (ش۱۹۴۷) عقیدة الغزالی نامیده‌شده. عنوانها در نسخهٔ برلین چنین است : المعرفة ، التنزیه ، الحیوة والقدرة ، العلم ، الارادة ، السمع والبصر ، الکلام الافعال.

آغاز درقاهره وبرلین : قال الشیخ الامام العلامة ابوحامد محمد . . . الغزالی ... الحمدلله‌المبدی المعید الفعال لمایرید ذی‌العرش المجید والبطش الشدید الهادی ... اله واحد لاشریك‌له فردلامثال له.

انجام دربرلین : فمن اعتقد بجمیع ذلك موقنا به کان من اهل الحق... فنسال الله تعالی کمال الیقین والاثبات فی الدین لنا ولکافة المسلمین انه ارحم الراحمین وصلی الله علی سیدنا ... اجمعین .

آغاز نسخهٔ ما: بسمله الحمدلله المبدیء المعید الفعال لما یرید ذی العرش المجید والبطش الشدید الهادی صفوة العبید . . . اما بعد فلایخفی ان العمر اذا کان لایتسع لجمیع العلوم فالحزم ان تصیر همتك الی اشکال العلم الذی هو اشرف العلوم وهو علم معرفة الله وعلم المعاد.

انجام : فهذا ما اردنا ان نذکر فی معرفة ذات الله تعالی وصفاته والله الموفق لدرك الحق بمنه وجوده والحمدلله رب العالمین وصلواته علی خیر خلقه محمد و آله اجمعین (تم کتاب المضنون به علی غیر اهله بحمدالله وحسن توفیقه علی ید المحتاج الی هدایة الله محمود بن کرم الشبستری .

[۹۰ ـ د]

ش۳۰ دفتر (۸۹ پ ـ ۱۰۹ پ) بخط همان محمود شبستری نویسندهٔ شماره‌ها دیگر.

مطلع السعدین و مجمع البحرین

از کمال الدین عبدالرزاق بن جلال الدین اسحاق سمرقندی در گذشتهٔ ۸۸۷ .

در دو دفتر است:

۱ـ از تولد سلطان ابوسعید اولجاتیو در ۷۰۴ تا مرگ امیر تیمور گورگان در ۸۰۷ .

۲ـ از فرمانروایی شاهرخ است در هرات در ۸۰۷ تا فرمانروایی ابوالغازی سلطان حسین در ۸۷۵ (نسخهٔ ما) .

(مشارص ۱۴۵۱ ـ استوری ۱:۲۹۳ و ۱۲۷۶) .

[۱۲۸ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف ، جدول زعفرانی، با یادداشتهای قزوینی ، دفتر دوم است و آغاز و انجام یکی دو برگ افتاده است .

شمارهٔ قزوینی: IVF41 (22737) .

کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج عنابی ضربی.

۳۰۰گ ۱۸×۲۹ ـ س ۱۱×۲۲ .

المطول

شرح بزرگ سعد الدین مسعود تفتازانی است بر تلخیص جلال الدین محمد قزوینی خطیب دمشق از بخش سوم مفتاح العلوم سراج الدین ابی یعقوب یوسف سکاکی خوارزمی که بنام سلطان ابوالحسن محمد کرت در گرگانج خوارزم ساخته و در روز دوشنبه ۲ رمضان ۷۴۲ آغاز و در هرات روز چهارشنبه ۱۱ صفر ۷۴۸ پاکنویس کرده است .

در مجلهٔ یادگار (س۵ ش۸ و ۹ ص ۱۴۹) از فارسی مطول یاد شده است .

(دانش ۲۱۹۸ ـ منزوی ۲:۳۵۰ ـ چلبی ۱:۳۲۳ ـ سپه ۲:۴۲۰) .

[۱۳۱ ـ ب]

نسخ سدهٔ ۱۱، عنوان و خط روی متن شنگرف، یك برگ از آغاز افتاده، برگ شماری کهن آن ۱۴۵ است ، یادداشتهای قزوینی در نسخه هست .

شمارهٔ قزوینی IVC32 (22735) .

کاغذ سپاهانی ـ جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی .

۱۴۶گ ۱۸×۲۷ ـ ۲۷س ۱۲×۱۹ .

معالم الدین

از شیخ ابومنصور حسن فرزند شهید ثانی است که بنام معالم الاصول معروف و از کتابهای درسی مدارس قدیم است .

[۲۱۸ ـ ج]

ش۲ دفتر (۲۹ پ ـ ۱۴۷ ر) نسخ اسدالله بن عبدالله در روز دوشنبه ۹۱۹ ع/۱۲۵۵، عنوان شنگرف، ش۱ (۲ ر ـ ۲۷ پ) پاره‌ایست از کتابی در اصول از متاخران (3272) .

کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج مشکی ضربی مقوایی .

۲۰۱گ ۱۵×۲۲ ـ ۲۰س ۸/۵×۱۴/۵ .

[۱۳۹ - د]

نسخ جمال‌الدین تفرشی درشعبان۱۰۸۱، عنوان شنگرف،حواشی‌شنگرف (8996).
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج عنابی درون مشکی با لولا .
۱۸۳گ ۱۳×۱۹ - ۱۴س۵×۱۲ .

معراج اهل الکمال الی معرفة احوال الرجال

ازشیخ ابی‌الحسن سلیمان‌بن عبدالله‌بن علی بحرانی ستراوی ماحوزی(۱۰۷۰-۱۱۲۱)است وشرح فهرست شیخ طوسی واوازباب همزه را نوشته است تاباب باو تا و بیش‌ازین ننوشته وبپایان نرسانده است .

(مصفی‌المقال ص۱۸۸ - منزوی ۶۳۸:۲ - روضات چاپ یکم ص۳۰۵) .

آغاز: بسمله‌الحمدلله‌الذی هدانا لدینه‌الکریم ... فیقول...سلیمان‌بن عبدالله‌بن الجرانی ... ان معرفة احوال‌الرجال ومراتبهم اساس‌معرفة الاحکام الشرعیة ... واعظمها عائدة کتاب الفهرست لشیخ‌الطایفة ... الطوسی ... کتبت هذاالشرح محاولا فیه ترتب تراجمه . . . قدسمیت کتابی هذا بمعراج اهل‌الکمال الی معرفة احوال الرجال‌ورتبته‌علی حرف المعجم فی اوله وثانیه و هکذا الی‌آخر.

انجام نسخهٔما : بکربن صالح‌الرازی له کتاب فی‌درجات الایمان ... والذی یظهرلی‌ان‌الکل واحد .

[۸۰ - ج]

نسخ ۱ دفتر (۱پ - ۶۴ پ) نسخ سدهٔ ۱۳،عنوان و نشان شنگرف،حاشیهٔ «منه» دارد (34019).
کاغذ فرنگی آهارمهره - جلدتیماج عنابی ضربی.
۱۵۵گ۱۷/۵×۲۲/۵ - ۲۲س۹/۵×۱۵/۵.

معمیات

از میرحسین‌بن محمد نیشابوری معمایی (در گذشتهٔ ۹۰۴) است و معماهای

نامهای خدا است (منزوی ۴۰۱:۲ - طوس ۳۲۴:۳ ش ۸۰ ریاضی) .

آغاز: لمولانا میرحسین معمایی رحمة‌الله علیه :

الله : نیست حد خامه از نام اله
دم زدن باید زبان دارد نگاه

انجام : الصبور :

از دل او آنچه باید دور دار
چشم جانش با نشان نور دار

[۱۲۷ - د]

ش۳دفتر (۱۰۵ر-۱۰۶ پ) نامها شنگرف ،۱۲س۷×۱۱/۵،در دنبال نه بیت است بعنوان معمای «شاه ابوالغازی سلطان حسین بهادرخان مدالله تعالی ظلال سلطنته ومعدلته علی العالمین»سپس‌تاریخ مرگ مولانا میرحسین :

سید حسین قدوهٔ آل رسول کو — براهل تعموه همه فایق فتاده بود
رفت‌ازجهان‌فانی وتاریخ رفتنش — با هجرت رسول موافق‌فتاده بود
۹۰۴ (۱۰۷ر) .

معمیات

از ملاعنایت‌الله مستوفی است بشعر ونامی که ممما مربوط بدان است درنسخهٔ ما بالای شعرها وحل معماها درحاشیه ومیان سطرها بخط ریزتری‌نوشته‌شده‌است.

آغاز: معمیات ملاعنایت‌المستوفی.

علی
حد چشمم نیست تا منزل شود آن ماه را
خوش بود منزل درون دل شود آن ماه‌را

انجام : مولانا .

از سیه‌بختی دل مامی خر وشد
گرنه زلف دلبران رخ را بپوشد

(ناقص) .

[۱۳۷ ـ د]

ش۲دفتر (۸۶ پ ـ ۱۰۳ پ) ۱۲س۶×۹.

معیار الاشعار

از خواجهٔ طوسی است که در ۶۴۹ ساخته وبچاپ رسیده است .

(مشار ۱۴۶۳ ـ مدرس ۲۹۲ ـ ۲۹۴ ـ دیباچهٔ مدرس رضوی بر المعجم شمس قیس رازی) .

[۵۰ ـ ج]

نسخ سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف ، جدول زرین ولاجورد وشنگرف، باسرلوح زرین، حواشی دارد با نشانهٔ «هادی عفی‌عنه» وبی‌نشانه (34174) .
کاغذ سپاهانی ـ جلدمقوایی،
۴۱گ۱۶×۲۴ ـ ۲۱س۱۰×۱۸ .

[۱۳۸ ـ د]

ش۱دفتر (۱پ-۲۳پ) نستعلیق نزدیك ۷۱۶، مانند ش۲، عنوان ونشان شنگرف، سرلوح بزروآبی، جدول زرین، یادداشت قزوینی دارد، IVD 37 (22700).
کاغذ سپاهانی ـ جلد تیماج عنابی ضربی.
۶۸گ۱۱×۱۸ ـ ۱۷س۶×۱۳.

معیار جمالی و مفتاح بواسحاقی

از شمس فخری شمس الدین محمد پسر فخرالدین سعید فخری سپاهانی است (گ۲۱ ر و ۴۱ ر و ۵۵ پ نسخهٔ‌ما)ودرچهارفن است : عروض وقوافی وبدایع‌الصنائع ولغت فرس وبنام سلطان جمال الدین شیخ ابواسحق اینجو در ۷۴۴ ساخته است.

او درجوانی درسال ۷۱۳ درلرستان بوده ومعیار نصرتی را در عروض و قوافی بنام اتابك نصرة‌الدین احمد لرساخته‌است (۳ر).

او در۷۳۲ درقم نزد خواجه قوام‌الدین عابد اصفهانی میزیسته و ازمحضر جلال‌الدین جعفرفراهانی بهره میبرد و درآن هنگام قصیدهٔ مصنوعهٔ مخزن‌البحور ومجمع‌الصنایع را بنام‌خواجه غیاث‌الدین محمدبن خواجه رشیدالدین ساخته ومختصری‌نیزدرمحاسن قم گفته وقوام‌الدین عابد را دران بستود (۳۶ پ) .

او از شمس الدین قیس سپاهانی مؤلف المعجم فی معاییر اشعار العجم یاد کرد (۷ب) و از خواجه عماد‌الدین محمود کرمانی که حافظ او را ستوده است (۴۱ر وپ) و از رشید و طواط وحدایق‌السحر او (۴۴ر) (ازیادداشتهای قزوینی درهمین نسخهٔ‌ما) کارل زالمن خاورشناس روسی بخش چهارم آن را درغازان در۱۸۸۷ (۱۳۰۳)بچاپ رسانده است . این بخش بکوشش د کترصادق کیا هم در تهران بسال ۱۳۳۷ بچاپ رسیده است .

(نیز مشار ص۱۴۶۳ ـ چلبی ۴۶۸:۲) .

[۱۳۶ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ۱۲، نشان‌وعنوان شنگرف، نسخه‌هرچهارفن را دارد، درنه‌برگ پایان‌داستان‌آخوندی است ، سه برگ پس ازآن تقطیع بحرها است (33884) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی زرکوب مقوایی .
۱۲۹گ۱۵×۲۱/۵ ـ ۱۹س۱۰×۱۷.

المناوضات

صدرالدین قونوی پرسشهایی ازخواجهٔ طوسی کرده که بنام مفاوضات خوانده میشود ، خواجه‌نیزدررساله‌ای باو پاسخ گفته است . ایندو را رویهم «اجوبة‌المسائل» میخوانند . نامه‌هایی هم ایندوبیکدیگرنوشته‌اند که درنسخهٔ ما دیده نمیشود (مدرس ص۲۷۷ ـ دانش ص ۱۸۷) قونوی چنین پرسشهایی هم از سعدالدین حمویی کرده و پاسخ گرفته است (مجلس ۱۷۶:۴) .

آغاز نسخهٔ‌ما : بسمله . هذه هی‌المسائل‌التی کتبها الشیخ‌صدرالدین من‌الروم الی افضل العالم مولانا نصیرالحق والدین‌الطوسی. المسئلة

الاولی:هل یثبت عندکم ان وجود الواجب امر زائد علی حقیقته ام وجوده عین ماهیته وان لیست له حقیقة وراء الوجود ...

المسئله الثانیة:هل الماهیات الممکنة مجعولة اوغیر مجعولة ...

المسئله الثالثة:المسمی بالوجود العام المشترك من کونه وجودا فقط هل هو من جملة الممکنات ام لا ...

المسئله الرابعة:الواحد لایصدر عنه الاالواحد ...

مسئلة کلیة یتضمن عدة مسائل:ما حقیقة النفس الانسانیة...

مسئله تحوی عدة مسائل ...

[۹۰ - د]

ش۲۶ دفتر (۵۸ پ - ۶۱ پ و۶۹ ر - ۷۸ر).

مفتاح اخلاق مظفری

از میرزا حبیب الله لشکر نویس است چنانکه در پایان چاپ سنگی تهران در ۱۳۲۱ در ۴۷ ص بخط نستعلیق باندازه جیبی بکوشش میرزا خان عماد الحکما آمده است. مؤلف اخلاق مردم عصر خود را با تعریف هریکی از این لقبها که برمیشمریم نشان داده و صفات بدان را از رهگذر روانشناسی و اخلاق تحلیل کرده است.

چنین است فهرست لقبها :

۱ـ اشناسیکن ـ الدنگ ـ آب زیر کاه ـ آمهرعلی ـ اپاردی بنپوه ـ بدلعاب ـ بچه ننه ـ بنکی ـ بغرنج ـ بیعار ـ بامبولی ـ بدپیله ـ پفیوز ـ پیزی‌شل ـ پخمه ـ پنتی ـ پیزوری ـ چرتقوزی ـ چمپو ـ جعلقی ـ چاچول ـ چس نفس ـ چس خور ـ چکنته ـ چکه ـ چاخان ـ چسنه ـ چاشته خور ـ جمبل جنمبو ـ خاشار پاشار ـ خاله زنك ـ خرحمال ـ سبزی‌پاك کن ـ خنك ـ خرمگس معرکه ـ خل ـ دلخور ـ دبنگوز ـ دبه درآر ـ دبنگ ـ دیوث ـ روده دراز ـ زرمدی ـ زپ الحرت ـ زیپو ـ سمسم کار ـ سمج ـ

سندلا ـ سرخر ـ سنگ روی‌یخ ـ سگ ـ حسن‌دله ـ سبك ـ سگ‌پا ـ سلندر ـ شیطون خیال ـ شکم برآب زن ـ شیره مال ـ شلخته ـ شیم شق ـ شاه طهماسبی ـ شترته ـ علی بهانه گیر ـ فکسنی ـ فیسو ـ فضول ـ قرمپف ـ قرطی ـ قرمساق ـ قلچماق ـ قرمتیز ـ کس‌خزنه ـ کله‌شق ـ کوزال ـ گوسالهٔ مادرحسن ـ گل مولا ـ گوشت‌تلخ ـ کوزدسته ـ نقاسی ـ کوزناعاقل ـ لنتی ـ لله‌بین ـ لکنة ـ لوبس ـ لندهور ـ لوطی اجلاف ـ قشمشم ـ نازك نارنجی ـ هرزه چانه ـ یاخی‌در ـ یاردانقلی ـ

آغاز: بسمله. گرانمایه برادر کان من آگاه باشند که از آموختن علم اخلاق وسیردرانفس وآفاق انسانیت کمال یابد . . . این احقر ... قبایح اعمال وفضایح افعال بعض از ابنای زمین وزمان رامجسم کرده بالفاظی قبیح وعباراتی غیرفصیح که دراین دوره مصطلح الواط ومسخر گان است مذکور میسازد .

انجام: به اشتهای تمام بخورد (واین صفت مرکب از طمع وحرص است) ـ تمام شد درروز عزهٔ شهرشعبان المعظم سنهٔ هزار و سیصد وده بعون الملك الوهاب .

درچاپی دربارهٔ «جاویز» دوصفحه‌ای افزوده دارد.

[۱۰۶ ـ د]

نستعلیق ونسخه در ۱۳۰۹ آغاز شده و تاریخ ۱ شعبان ۱۳۱۰و۸ شوال ۱۳۱۲ وپایان ج۱۳۱۴/۲ ومحرم ۱۳۱۶ هم دارد (۱۹ پ - ۲۶ پ) دردیگر برگها شعرهای پراکنده شعرا است در موضوعات گوناگون (34159) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سبز عطف ودرون عنابی.

۱۵۰گ۶×۸/۵ سطرچلیپا اندازه گوناگون.

المفید فی علم التجوید

ازحسن بن شجاع تونی است درهفت باب ودردیباچه این نام بدان داده شده است (منزوی ۲۲۲:۱).

آغاز: بسمله . حمدله... امابعدفیقول ... الحسن بن شجاع بن محمدبن الحسن التونی قد ثبت بالبراهین المعقولة .

انجام : فعلیه بکتب القرائة المصنفة فی هذا الفن والحمدلله رب العالمین.

[۷۰ - د]

ش۱۱ دفتر (۱۸۵ پ - ۱۹۴ پ) بهمان خط ش ۱۰.

المقاصد النحویة فی شرح شواهد شروح الخلاصة الالفیة

شرحی است از بدرالدین ابومحمد محمودبن احمدعینی در گذشتهٔ ۸۵۵ بر شواهد شعری شروح ابن ناظم وابن ام قاسم وابن هشام وابن عقیل بر خلاصهٔ الفیهٔ ابن مالك و شرحها را برمز در آن نشان داده وخود او آن را بنام فرائد القلائد فی مختصر شرح الشواهد (الشواهد الصغری) مختصر کرده است واین یکی الشواهد الکبری نامیده میشود .

(چلبی ۷۱:۲ - معجم المطبوعات ۱٤۰٤) .

آغاز: ایاك نحمدیامن علمنا من العلوم مالم نعلم والهمنا ابراز المعانی بالنون والقلم ... و بعد فان العبد ... ابامحمودبن احمدالعینی... یقول لمارایت شده اهتمام محصلی النحوفی المدارك وغایة الفتهم بکتاب الفیة ابن مالك .

[۱۳٦-ب]

نسخ سدهٔ ۱۱ عنوان شنگرف ، انجام افتاده ومیرسد درشرح شعر «تمرون الدیار ولم تعوجوا - کلامکم اذاً علی حرام» بدینجا : «فلاشاهد فیه فافهم» (22744) .

کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی.

۱۴۴گ ۲۱×۳۳ - ۳۱س ۱۳/۵×۲۷.

مقالات وافیه

ازشیخ ابوالمحامد نجیب الدین رضا محمدبن محمد تبریزی سپاهانی ذهبی مؤلف

سبع مثانی در ۱۰۹٤ وبنام شاه سلیمان صفوی است.

سر گذشت او در دیباچهٔ سبع مثانی چاپ ۱۳٤۲ شیرازهست .

آغاز: باب اول درصفت خاك واین هفت فصل است: فصل اول بعدازین بتوفیق ... ازنقطهٔ خاك ابتدا میکنیم .

انجام : سرازدریچهٔ خانه بیرون کرد (فصل ٤ باب ۹).

[۱۵۷- ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان شنگرف (34073) .

کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی ضربی مقوایی.

۳۳گ ۲۱/۵×۷ - ۳۴س ۱۸/۵×۷/۵ .

مقامات حمیدی

ازقاضی حمیدالدین ابوبکر عمربن محمود محمودی حمیدی ولوالجی بلخی (م ۵۵۹) و در پایان ج ۵۵۱/۲ بپایان رسیده است .

(مشار ۱٤۷۷ - سپه ۹۳:۲ - سبك شناسی ۳۲۹:۲) .

[۱۱۴ - ج]

نستعلیق روز چهارشنبه ۱۵ صفر ۱۲۸۹ برای فرمانروای کردستان عنوان و نشان شنگرف و حواشی دارد.

کاغذ فرنگی - جلد تیماج حنایی ضربی مقوایی .

۱۱۱گ ۱۴/۵×۲۱/۵ - ۱۶س ۷/۵×۱۵ .

مقدمة الادب

ازمحمودبن عمرزمخشری مفسر معتزلی است. نسخهٔ ما دوترجمهٔ فارسی وترکی هردورا دارد بدینگونه :

آغاز: الحمد (سپاس وستایش - منت دخی الملك) لله (مرخدای-الله) الذی (آنکه - اول الله له) فضل (افزون کرد - ارتق قلد) علی جمیع الالسنة لسان العرب

انجام : اللهم لاهم (ای بارخدای ـ ای تکرم) تمت کتاب المسمی بالاسماء) (فرهنگنامه‌ها ص٤٠).

[٢٢- ج]

ش١ دفتر (٢پ-٤٧ر) نسخ صالح بن سلیمان در ٨٠٤/٢ج١٩ برای محمدبن امور،ترجمه ریزتر، عنوان ونشان شنگرف ، بانسخه‌های دشتی ورومی مقابله شده وازروی کتابهای صحاح وصحیفهٔ عذرا و قانون‌الادب والسامی فی‌الاسامی وبلغةالادب و مختصرالاقناع مطرزی و مجمل اللغة و فوائد القدیمة علاءالدین ودیوان الادب تصحیح شده است ، حواشی دارد ، نسخه در ترکیه بوده ومهر حاج‌مصطفی دارد (33884) .

کاغذ سمرقندی ـ جلدمقوا عطف تیماج قهوه‌یی.

٨٨گ١٧×٢٥ - ١٧س١٢×١٨ .

المقصدالاسنی فی شرح الاسماءالله الحسنی

ازغزالی است درسه‌فن(١ـسوابق ومقدمات در٤فصل ٢ـمقاصد وغایات‌در٣فصل ٣ـ لواحق وتکملات در٣فصل).

(چلبی ٥٢:٢ و ٥٠٨ ـ معجم‌المطبوعات ١٤١٥ ـ فهرست بوئیژ ش٣٣) .

آغاز: الحمدلله المتفرد بکبریائه‌وعظمته المتوحد بتعالیه وصمدیته.

انجام : فانا نجوز اطلاقه قطعا والله اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب .

[٦٧ ـ د]

ش٢دفتر (٨ پ ـ ١٠٢ ر) نستعلیق عباس علی‌بن محمدعلی تهرانی در روز آدینه ٢١ ذی حجهٔ ١٢٥٩،عنوان‌شنگرف .

مقصدالاقصی

ازشیخ عزیز الدین تقی‌بن‌محمد نسفی است (دانش ٤٩٩ ـ مجلس ٢ : ٤٠٤ و ٤٠٥) .

[١٨٠- ج]

نستعلیق روز سه شنبه ٦ صفر ١٢٥٤،عنوان شنگرف ، پس‌ازین حدیث قدسی و کلمات عرفانی است بفارسی وغزلهای و فردهای مولوی و شعراوحدی در پرسشی‌که از خواجه نصیرکرده است سپس رباعیهای چندین شاعر است نوشتهٔ ١٢٣٨ وشعرهای دیگر (5704) .

کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی.

٩٢گ١٤/٥×٢٠/٥ - ١٤س٧/٥×١٤/٥ .

مکاتیب

ازقطب‌الدین ابویزید عبدالله محیی‌بن محمود انصاری خزرجی سغدی شیرازی جهرمی‌و گویالاری‌ومعاصر بانظام‌الدین‌علاءالملك‌فرمانروای لارهمزمان‌باشاه‌اسماعیل در٩١٥ که در این مکاتیب از اویاد کرده است (ص١٠٧ ـ ١١٠ نسخهٔ ش ١٣٩ د) دران از روز سه شنبه ٢٠ ج٢/٨٨١ هم یادشده است (ص١٩٦) .

(فارسنامهٔ‌ناصری١:٩٤ـجهان‌آرای غفاری ـ منزوی ٢٨١:٢ ـ مجلس٣٤٦:٢ـ طوس ٢٥٦:٤ ـ مستدرك ٤٤٨:٣) .

کتاب درشیراز بسال١٣٣٧ بچاپ رسید (مشار١٤٨٤)

مکتوبات رویهم‌بیش‌از١٢٠ است ویکی ازآنها بعربی .

[٨٦ ـ ب]

ش١دفتر (١پ-٧٣پ) بخط نستعلیق لطف‌الله محمدکریم در١٠٤٠ ،عبارتهای عربی بنسخ(چلیپا) (6552).

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سرخ .

١٠٦گ١٩×٢٩ - ٢١س١٣×٢١ .

[٧٣ ـ ج]

نسخ ٩٨٥،عنوان‌شنگرف،بیش‌از١٢٠ مکتوب‌درآن هست ، نسخه ازان محمد جعفرشریف‌سپاهانی بوده است،محمدمقیم‌بن جمال‌بیك تبریزی در ١٠٤٠ درگجرات آنرا خریده‌است (6557).

کاغذ سپاهانی ـ جلدمقوا عطف تیماج قهوه‌یی.

٢٤٠گ١٢/٥×٢٢/٥ - ٢٣س٧×١٥.

[۱۴۹ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان درشت‌تر، نشان شنگرف (6562).
کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ ضربی.
۱۲۰گ ۱۴/۵×۲۱ - ۳۲س ۸/۵×۱۳/۵.

[۱۳۹ - د]

نستعلیق ۲۷ شعبان ۱۳۱۸ در مدرسهٔ میرزا موسی گویا در تهران، ۵۰۴ صفحه شمار دارد، یادداشت قزوینی در نسخه دربارهٔ قطب محیی هست و او مینویسد که من سرگذشت او را در ۲۷ برگ جداگانه نوشتم و در باب «ق» مجمع‌النوادر چسبانده‌ام.
شمارهٔ قزوینی: IV D519، نسخه را در ۱۳۳۰ حاج سید نصرالله اخوی باو بخشیده بود. (22702).
کاغذ فرنگی - جلد تیماج سبز ضربی.
۲۶۸گ ۱۱×۱۸ - ۱۵ س ۶/۵×۱۳.

مکتوب آخوندزاده

رساله ایست انتقادی از میرزا فتحعلی آخوند زاده (۱۲۲۷ - ۱۲۹۵) و یاد میشود از اینکه شاه خواسته است «روزنامهٔ ملی برسبیل آزادی» نگارش یابد وچنین چیزی باوضع آن روزساز گار نبوده است (سپه ۹۶:۲).

آغاز: قرتیکا بمنشی روزنامهٔ ملت سنیهٔ ایران، مکتوبست برادر مکرم، من ازتاریخ یوم جمعه چهاردهم ربیع‌الاول ۱۲۸۳ درشهر تفلیس روزنامهٔ ملت ایران واصل شد.

انجام: خدا حافظ تو باد (فی ۱۷ شهر رمضان بارس ئیل ۱۲۸۳ در تفلیس تحریر شد).

[۱۴۵ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۳، درصفحهٔ عنوان آمده «رسالهٔ میرزا فتحعلی سیروس»، در پایان درهشت سطر «تئولرتی سوویطنق ملاحسین غایب‌زاده» می‌نویسد که ۱۵ منات از نایب‌الوزراة (میرزا عبدالوهاب شیرازی آصفا الدوله یا نصیرالدوله نایب وزارت خارجه در ۱۲۷۴) دربرابر نوشتن این کتاب بمن رسید.

کاغذ فرنگی نخودی - جلد تیماج عنابی ضربی.
۵۰گ ۱۷×۲۱/۵ - ۱۲س ۱۱×۱۶/۵.

ملتمس الاحباء خالصا من الریاء

از عیسی بن شیخ معین‌الدین ابوالقاسم جنید شیرازی و به هزار مزار نامبردار است و ترجمهٔ شدالازار فی حط الاوزار عن زوارالمزار پدر اوست و در ۷۹۱ پس از مرگ پدر ساخته است و در شیراز بسال ۱۳۲۰ خ بچاپ رسیده است.
(مشار ۳۸۶ - استوری ۱۱۲۳).

[۱۱۴ - ب]

نستعلیق محمدحسین شعاع‌الملک در ۱۲۴۷، عنوان شنگرف، در آغاز فهرست دارد (22764).
کاغذ فرنگی - جلد تیماج عنابی.
۱۱۶گ ۱۶×۲۰۲۵ - ۱۷س ۹/۵×۱۷

منتخب مقطع تکمیل الصناعة

از امیر برهان‌الدین عطاءالله بن محمود حسینی نیشابوری (در گذشتهٔ ۹۲۹ در طوس) که برای رکن السلطنة میر علی سیرت در نه حرف نوشته بشمارهٔ حرفهای قافیه:

۱ - در تعریف قافیه.
۲ - در تعداد حروف قافیه و بیان حرف روی و حروفی که پیش از واست.
۳ - در بیان حروفی که بعد از واست.
٤ - در بیان حرکات قافیه.
۵ - در بیان انواع روی و اوصاف این انواع و القاب قافیه باعتبار این اوصاف.
۶ - در بیان انواع قافیه باعتبار تقطیع.
۷ - در بیان عیوب ملقبهٔ قافیه.
۸ - در بیان عیوب غیرملقبهٔ قافیه.
۹ - در تحقیق حاجب و ردیف.

(سپه ش ۷۱۵۸ ـ چلبی۱:۳۲۲ـ ذریعه ٤: ٤٢٩ ـ ریوذیل ش ۱۹۱/۳ ـ دیوان هند ۲۰۵۲ ـ مجلس ۲:۳٦۰ ش ٦۰٤/۱) .

آغاز: سپاس بیقیاس صانعی را که تأسیس بدایع موضوعات و نظم سلسلهٔ موجودات ... رابی‌دخلی وشریکی‌نمود... اما بعداین‌رساله‌وافی در علم قرافی به عرف شعرای عجم منتخب از مقطع تکمیل‌الصناعه که . . . عطاءالله محمود الحسینی در فن شعر تسوید و تحریر نمود باشارت ... میرعلی‌سیرت ... واین رساله مشتمل‌است برنه‌حرف‌بعدد حروف‌قافیه.

انجام: اورارديف نام نهادند (کرده‌اند) (قدتم رسالتی . . . انت الوهاب) .

[۴۷ ـ د]

ش۱ دفتر (۳ پ ـ ۳۰ پ) نستعلیق سدهٔ ۱۱،عنوان ونشان وشکل شنگرف. پایان درحرف نهم (حرکت قافیه) افتاده (33837) .
کاغذ سپاهانی ـ جلدمقوا.
۷۳گ۱۰×۱۹ ـ ۱۵س۵×۱۲ .

[۱۱۵ ـ د]

ش۱دفتر (۱پ–۱۹ر) نستعلیق شب آدینه ۱۲۸۳ ، ۱۹پ–۲۵ ر سفیداست (34002) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی ضربی ازیك‌سوی.
۷۴گ۱۰/۵×۱۷ ـ ۱۷س۵×۱۳ .

[۱۳۱ ـ د]

ش۲دفتر (۸۸پ–۹۹ر) .

منتهی المقال فی احوال الرجال

ازشیخ‌ابوعلی محمدبن‌اسماعیل‌بن‌عبدالجبار بن سعدالدین سینایی‌بخاری گیلانی کربلایی (۱۱۵۹ ـ ۱۲۱٦) است‌ودرآن مطالب رجال کبیر استرابادی وتعلیقهٔ استاد

خود بهبهانی را آورد وراویان ناشناخته (مجاهیل) را یاد ننمود ولی شاگرد او مولی درویش علی در رسالهٔ جداگانه‌ای و همچنین شیخ محمد علی آل کشکول در اکمال منتهی‌المقال آندسته راویان را برشمردند . (مصفی‌المقال ص۳۹٤) .

[۵٦ ـ ب]

نسخ محسن‌بن‌حاج‌حبیب‌بن شیخ دخیل حمیرکربلایی درروز دوم‌رمضان۱۲۴٦وسومین نسخه‌ایست که‌نوشته است ؛ عنوان شنگرف ، حاشیه دارد بانشانهٔ «منه» و«عفی‌عنه» (33850).
کاغذ فرنگی آهارمهره ـ جلدتیماج عنابی.
۲۴۵گ ۲۱×۳۰ ـ ۳۲س۱۲×۲۱/۵.

منشآت

پاره‌ای ازنامه‌های رسمی وزارت‌امورخارجهٔ ایران وبرخی ازنامه‌های‌پراکندهٔ دیگر دورهٔ ناصرالدین شاه است و نامه های درباری مورخ ۱۳۰۸ است خطاب به «مقرب‌الخاقان فرزندی حاجی لطفعلی‌خان سرتیب نایب‌الحکومه» .

[۸ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ است (34158) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سرخ .
۱۰٦گ۲۲/۵×۳۵ ـ ۱۱س۱۵×۲۹ .

منشآت

نامه‌ها دیوانی و فرمانهای پادشاهان سلجوقی وصفوی ودیگر خاندانها درآن آمده است و در ۱۰۰۹ تالیف شده است (ص۱۱۹) .

چنین است فهرست نامه‌ها :

۱ـ فتحنامهٔ شاه اسماعیل درغلبهٔ برطایفهٔ اوزبك
۲ـ تهنیت‌نامه‌ای که جلال‌الدین محمداکبرشاه‌هندی بشاه عباس نوشته ۲
۳ـ جوابیکه شاه‌عباس بجلال‌الدین اکبرشاه نوشته ٦

٤ ـ نامهٔ جلال‌الدین اکبرشاه هندی بمیر صدرالدین محمد نقیب ١١
٥ ـ مکتوب جلال‌الدین اکبرشاه بچلبی بیك ١٢
٦ ـ مکتوب اعتمادالدوله بسنان‌پاشاوزیر اعظم عثمانی ١٢
٧ ـ منشور شاه عباس بمولانا سعدالدین محمدمعلم‌خواندگارروم ١٤
٨ ـ عریضهٔ مولاناسعدالدین درجواب شاه عباس ١٥
٩ ـ عریضهٔ دیگرسعدالدین معلم‌درجواب ١٦
١٠ـ مکتوب اعتمادالدوله بابراهیم پاشا وزیراعظم‌عثمانی ١٨
١١ـ منشوریکه شاه عباس درتهنیت جلوس بسلطانمحمد قیصرروم نوشته ١٩
١٢ـ مکتوب دیگر درتبریك جلوس سلطانمحمدبن سلطانمراد ٢٣
١٣ـ مکتوب سلطانحسین میرزای بایقرا درجواب شاه‌اسمعیل ماضی‌صفوی ٢٤
١٤ـ مکتوب عبدالله‌خان اوزبك‌بسلطانمرادخان قیصرروم ٢٥
١٥ـ فتحنامهٔ‌شاهرخ‌بهادر که‌درفتح آذربایجان‌بملك کیومرث ستمداری‌نوشته ٢٦
١٦ـ منشوریکه امیرزاده شاهرخ‌نزدسیدناصر کیاوبزرگان گیلان‌نوشته ٢٧
١٧ـ جواب مکتوبیکه جلال‌الدین‌ملکشاه بخواجه نظام‌الملك‌وزیر نوشته ٢٨
١٨ـ مکتوبیکه خواجه رشیدبصدرالدین محمد ترکه نوشته ٢٨
١٩ـ مکتوبیکه غزالی‌درجواب خواجه‌نظام‌الملك نوشته درباب خواستن خواجه غزالی را برای تدریس مدرسهٔ نظامیه‌بغداد ٢٩
٢٠ـ مکتوب میرصدرالدین محمد ترکه به‌آقا عنایت ندیم ٣٠
٢١ـ مکتوب‌عبدالمؤمنین خان اوزبك‌بخدمت‌شاه عباس‌دررهائی‌پسران‌حاجم‌خان ٣٢
٢٢ـ جوابیکه شاه عباس بعبدالمؤمن خان اوزبك نوشته ٣٢
٢٣ـ مکتوب عبدالمؤمن خان‌بخدمت شاه عباس درجاجرم ٣٤
٢٤ـ مکتوب عبدالمؤمن‌خان وملتجی‌شدن بشاه عباس درسلطان میدان ٣٦
٢٥ـ جوابیکه شاه عباس بعبدالمؤمن‌خان والتجای اونوشته ٣٧
٢٦ـ مکتوب سیم عبدالمؤمن خان بشاه عباس درسلطان میدان ٣٨

٢٧ـ منشور شاه‌عباس درجواب عبدالمؤمن‌خان‌بن عبدالله‌خان‌اوزبك کرت سیم ٣٩
٢٨ـ مکتوب آخرعبدالرحمن‌خان بدربارشاه عباس ٣٩
٢٩ـ منشوریکه شاه‌عباس بسلطان مرادخان قیصرروم نوشته ٤٠
٣٠ـ منشوریکه شاه عباس در تسخیر گیلان بخان‌احمد خان نوشته ٤٣
٣١ـ منشوریکه شاه طهماسب بخان احمد خان نوشته ٤٥
٣٢ـ منشوریکه شاه طهماسب بسلطانسلیمانخان قیصرروم نوشته ٥٠
٣٣ـ فرمانیکه شاه طهماسب درآن‌وجوهات سیچقاق‌ئیل را باهل تبریز بخشیده ٥٤
٣٤ـ فرمان شاه عباس در باب ایشك آقاسی گری بمسودهٔ‌علی خان بیك اوحدی ٥٥
٣٥ـ نشان منصب امیر دیوانی نواب جهانبانی ٥٧
٣٦ صورت نشان استیفای میرزا شکرالله ٥٨
٣٧ـ سواد نشان یکی از وزرای عالیمقدار ٦٠
٣٨ـ منشور شاه طهماسب بخواجه علی بیك مهردار ٦١
٣٩ـ عریضهٔ خواجه علی‌بیك خدمت شاه طهماسب ٦٢
٤٠ـ نشان مستوفی الممالکی میرزا شکرالله بمسودهٔ قاضی عبدالله ٦٣
٤١ـ صورت فرمان ملاحسین مذهب بمسودهٔ قاضی عبدالله ٦٥
٤٢ـ مکتوب عبدالله خان اوزبك درجواب منشور شاه طهماسب ٦٦
٤٣ـ جوابیکه شاه طهماسب بعبیدالله خان نوشته ٦٨
٤٤ـ منشور شاه طهماسب بسلطانمرادخان در تعزیت سلطان سلیمان ٧٣
٤٥ـ تعزیت نامهٔ سلطان روم ازجانب بندگان اعلی قلمی شده ٧٧
٤٦ـ تعزیت نامهٔ سلطان سلیم که شاه طهماسب بمسودهٔ دیگرفرستاده ٨٢
٤٧ـ تهنیت جلوس سلطانمراد خان از جانب شاه طهماسب ٨٦
٤٨ـ نشان منصب معز هدایت‌الله بمسودهٔ قاضی عبدالله ٩٠
٤٩ـ مکتوب نواب جنت مکان بسلطان سلیم خان درباب سلطان‌بایزیدنوشته ٩١
٥٠ـ درباب تسخیر یکی از قلاع فرنگ نوشته شده ٩٤
٥١ـ مکتوب دیگر شاه طهماسب درتبریك جلوس سلطانمرادخان ٩٥

۵۲ـ مکتوب محمد همایون پادشاه هند بشاه طهماسب ۱۰۸
۵۳ـ نامهٔ دیگر محمد همایون شاه جانب شاه طهماسب ۱۰۸
۵۴ـ نامهٔ شاه طهماسب در جواب محمد همایون شاه ۱۰۹
۵۵ـ منشور میرزا شاهرخ بملك ناصرحاکم مصر در باب حجاج غارت زده ۱۰۹
۵۶ـ عریضهٔ اسکندر پاشا خدمت شاه طهماسب ۱۱۱
۵۷ـ مکتوبیکه امیرتیمور بپادشاه مصرنوشته ۱۱۲
۵۸ـ مکتوب سلطانحسین میرزای بایقرا بسلطان یعقوب بیك ۱۱۴
۵۹ـ فرمانیکه امیرتیمور نزد سید علی کیا حاکم گیلان فرستاده ۱۱۶
۶۰ـ مکتوب کار کیا ناصر کیا نزد امیرخلیل شروانشاه ۱۱۷
۶۱ـ مکتوب کار کیا ناصر کیا نزد امیرزاده محمد سلطان ۱۱۷
۶۲ـ مکتوب کار کیا رضی کیا نزد امیر مظفر ۱۱۸
۶۳ـ مکتوب امیره محمد رشتی نزد کار کیا ناصر کیا ۱۱۸
۶۴ـ مکتوب کار کیا ناصر کیا نزد ملك کیومرث ۱۱۹
۶۵ـ منشور سلطان الب ارسلان سلجوقی بیکی از فرزندان خود ۱۱۹
۶۶ـ منشوری که الب ارسلان بقاضی اسلام پناه نوشته ۱۲۴
۶۷ـ منشوری که الب ارسلان در آن بیکی از فرزندان خودیکی ازنواحی خوارزمرا بخشیده ۱۲۷
۶۸ـ منشوری که الب ارسلان جهة تعین وزارت خواجه نظام الملك برای ملك شاه نوشته ۱۲۸
۶۹ـ منشوری که الب ارسلان در تفویض ایالت قهستان بعمیدالملك نوشته ۱۳۰
۷۰ـ عنایت نامه ایست که در حق خواجه نظام الملك نوشته وبراومرسوم فزوده ۱۳۲
۷۱ـ جواب مکتوب پادشاه خطاوالی خان که ابراهیم سلطان بن شاه ملك میرزا درخوارزم نوشته ۱۳۳
۷۲ـ منشوریکه شاه سلطانمحمد بحضرت شاه فتح‌الله شیرازی نوشته ۱۳۳
۷۳ـ مکتوب صدرالدین موسی الصفوی بسلطانمحمدبن سلطان اویس جلایروسفارش قاضی عماد الدین طوسی ۱۳۶

۷۴ـ مکتوب شاه عباس در جواب سعدالدین معلم خواند گارروم ۱۳۸
۷۵ـ مکتوبیکه سلطان سلیمان قیصرروم بشاه طهماسب نوشته ۱۴۰
۷۶ـ عریضهٔ خان احمدخان گیلانی خدمت شاه عباس ۱۴۱
۷۷ـ منشوریکه شاه عباس درجواب خان‌احمدخان نوشته ۱۴۳
۷۸ـ مکتوبیکه شاه عباس بمفتی خواند گارروم نوشته ۱۴۴
۷۹ـ مکتوب شاه طهماسب بسلطان سلیمان که بحوالی تبریز و نخجوان آمده بود ۱۴۶
۸۰ـ عریضهٔ القاس میرزا نزد سلطان سلیمانخان قیصرروم ۱۶۲
۸۱ـ نامهٔ امیرتیمور نوبت اول بسلطان روم ۱۶۵
۸۲ـ مکتوب همایون‌پادشاه هند ببهادرخان پادشاه گجرات ۱۶۶
۸۳ـ مکتوب بهادرخان درجواب همایون شاه ۱۶۷
۸۴ـ سواد حکم میرزا جهانشاه بجناب کار کیا سلطان محمد ۱۶۸
۸۵ـ مکتوب میرزا ابوالقاسم بابربکار کیا سلطان محمد ۱۶۸
۸۶ـ مقالات شاه طهماسب با ایلچیان سلطان سلیمان که بوی پیغام داده ۱۶۹
۸۷ـ مکتوبیست که شاه اسمعیل ماضی بیکی ازسلاطین نوشته ۱۸۸
۸۸ـ مکتوب شیبك خان اوزبك خدمت شاه اسماعیل ماضی ۱۹۰
۸۹ـ مکتوب شاه عباس بعبدالمؤمن‌خان‌اوزبك مصحوب قطب‌الدین چلبی ۱۹۸
۹۰ـ مکتوب شاه عباس در جواب عبدالمؤمن‌خان مصحوب امامقلی‌بیك‌شاطر ۲۰۳
۹۱ـ مکتوب عبدالمؤمن خان مصحوب پیرمحمد کنکرات خدمت شاه عباس درباب سلاطین از گنجیه فرستاده ۲۰۴
۹۲ـ جوابیکه شاه عباس مصحوب امامقلی بیك نزد عبدالمؤمن‌خان‌فرستاد ۲۰۵
۹۳ـ منشوریکه شاه عباس نزد عبدالله خان اوزبك مصحوب محمدقلی‌بیك آقاسی فرستاده ۲۰۶
۹۴ـ منشوریکه شاه‌اسمعیل‌ثانی درباب استخلاص‌خان‌احمدازقلعهٔ‌اصطخرنوشته ۲۰۹
۹۵ـ سبب فریاد نامه‌ای که اسیران روم بسلطان سنجرنوشته بودند ۲۱۰

٩٦ـ صورت فریادنامهٔ اسیران روم بسلطان سنجر ٢١٠
٩٧ـ نشان سلطان سنجر بملك روم انشای مولانا معین اصم ٢١١
٩٨ـ نشانیکه سلطان‌سلیمشاه‌ولدمحمدا کبرپادشاه هندبکامران‌بیك‌نوشته ٢١٣
٩٩ـ مکتوبکه سلطان بابر بحضرت امیرسید محمد نوربخش نوشته ٢١٣
١٠٠ـ مکتوبی که‌یگان‌خان‌بخواجه‌افضل‌نوشته‌انشای‌میرزا تیمورعلی‌منشی ٢١٤
١٠١ـ مکتوب عزیزی درجواب یاری که بزیارت بیت‌الله وروضهٔ
حضرت نبی (ص) مشرف شده ٢١٥
١٠٢ـ مکتوب اسکندر پاشا وزیر اعظم روم درجواب ارکان دولت شاه
طهماسب نوشته ٢١٦
١٠٣ـ مکتوب ملامیرقاری لاهیجی‌بیکی ازوزرای عظیم‌الشان ٢١٨
١٠٤ـ مکتوب سید محمد نوربخش درنصیحت مریدان واهل معرفت ٢٢٢
١٠٥ـ سفارش نامهٔ سید محمد نوربخش بفرزند خود شاه قاسم ٢٢٣
١٠٦ـ مکتوب سید محمد نوربخش بمیرزا شاهرخ ٢٢٤
١٠٧ـ مکتوبیکه ملاعبدالخالق منشی‌بمولانا نصرالله نوشته ٢٢٥
١٠٨ـ مکتوب ملاحسین قصه خوان بنقابت پناه محمد منصورا ٢٢٦
١٠٩ـ مکتوب معین‌الدین منصورشیرازی بنورالدین‌حاکم لارنوشته ٢٢٧
١١٠ـ مکتوبی‌ازجانب‌عزیزی‌بشیخ محمد نامی بمسودهٔ مولاناروح‌الله‌شیرازی ٢٢٨
١١١ـ مکتوب مولانا روح‌الله شیرازی بجناب جمالاحسینا نوشته ٢٢٨
١١٢ـ مکتوب عزیزی بامیرعمادالدین شریف بمسودهٔ مولانا روح‌الله ٢٢٩
١١٣ـ مکتوب خواجه محمد کلید دارنزد بعضی یاران حمیده خصال ٢٣٠
١١٤ـ مکتوبیکه عزیزی بمیرزا جانی مستوفی بمسودهٔ ملاروح‌الله نوشته ٢٣٠
١١٥ـ مکتوبی که‌یاری بمحمدزمان‌بیك بمسودهٔ ملاروح‌الله نوشته ٢٣٠
١١٦ـ سواد مکتوبیکه بطبقه علما نویسند ٢٣٠
١١٧ـ مکتوب شاه عباس بمولانا سعدالدین محمد معلم‌خواندگارروم
بمسودهٔ میرمحمد باقرداماد ٢٣١

١١٨ـ مکتوبیکه علمای ماوراءالنهر بعلمای مشهد مقدس نوشته اند ٢٣٤
١١٩ـ جواب مکتوب علمای ماوراءالنهر که ملامحمدمشکك خادم روضهٔ
رضوی نوشته ٢٣٦
١٢٠ـ مکتوب خواجه علی‌بیك گیلانی بپسران ملاعبدالرزاق لاهیجی ٢٤٠
١٢١ـ مکتوب ملاعبدالواسع منشی بپسران ملاعبدالرزاق ٢٤٠
١٢٢ـ مکتوب خان احمد خان بمولانا عبدالله بمسودهٔ عبدالواسع منشی ٢٤١
١٢٣ـ مکتوبیکه خواجه نصیرالدین محمد طوسی باثیرالدین‌ابهری‌نوشته ٢٤١
١٢٤ـ مکتوب صدرالدین‌قونوی بخواجه نصیرطوسی نوشته ٢٤٢
١٢٥ـ جوابیکه نصیرالدین بصدرالدین نوشته ٢٤٢
١٢٦ـ انشای شمس‌الدین‌سجاسی ٢٤٣
١٢٧ـ جواب شمس‌الدین سجاسی ٢٤٦
١٢٨ـ مکتوبیکه درسجاس یکی ازعلمای افاضل‌نزددوست فاضل‌فرستاده ٢٤٧
١٢٩ـ مکتوبیکه مولانا قوام‌الدین بیکی ازدوستان خوددرمراغه نوشته ٢٤٨
١٣٠ـ مکتوبیکه شمس‌الدین محمد سجاسی خدمت دوستی فاضل‌فرستاده ٢٥٠
١٣١ـ مکتوب قاضی میرحسین یزدی شارح دیوان حضرت امیربقاضی
صفی‌الدین عیسی صدر نوشته ٢٥٢
١٣٢ـ نامه دیگر که بصفی‌الدین عیسی صدر نوشته ٢٦٤
١٣٣ـ نامه دیگر قاضی میرحسین بصفی‌الدین ٢٦٤
١٣٤ـ نامه دیگرقاضی میرحسین یزدی ٢٦٥
١٣٥ـ دیباچهٔ منشأت خواجه عبدالله ابن محمدالمروارید ٢٧٠
١٣٦ـ دیباچهٔ تاریخ روضة الصفا ٢٧١
١٣٧ـ دیباچهٔ کتاب اخلاق جلالی مولانا جلال‌الدین محمود(؟) ٢٧٥
١٣٨ـ مکتوبیکه سلطان یعقوب بامیرعبدالوهاب نوشته ٢٧٨
١٣٩ـ مکتوب ملامیرقاری گیلانی بنقابت پناه میرمحمد جعفرمشهدی ٢٧٨
١٤٠ـ مکتوب سیادت پناه مولانا نصرالله ٢٨١

۱۴۱ـ مکتوبیکه بمیرعبدالله نطنزی نوشته شده ۲۸۲
۱۴۲ـ مکتوب ابراهیم خان حاکم شیراز بحضرت شاه نعمت‌الله ۲۸۳
۱۴۳ـ مکتوب دیگر ابراهیم‌خان بحضرت شاه نعمت‌الله ۲۸۴
۱۴۴ـ مکتوب دیگرخان مشارالیه درطلب امتعه واقمشه ۲۸۵
۱۴۵ـ مکتوب ابراهیم خان بسیادت پناه قاضی جهان ۲۸۶
۱۴۶ـ مکتوب ابراهیم‌خان بمیرسید شریف شیرازی ۲۸۶
۱۴۷ـ مکتوب عذرخواهی‌خان حاکم ازمیرسید شریف ۲۸۷
۱۴۸ـ مکتوب ابراهیم‌خان حاکم شیراز درباب دفتر قانون‌مملکت‌شیراز ازمیرسید شریف ۲۸۸
۱۴۹ـ عریضه محمدخان بیك بنواب شاه نعمت الله ۲۸۸
۱۵۰ـ مکتوب مولانا روح‌الله شیرازی بنقابت پناه شاه ابوتراب ۲۸۸
۱۵۱ـ مکتوبی دیگر که‌مولانا روح‌الله بشاه ابوتراب نوشته ۲۸۹
۱۵۲ـ مکتوبیست که غیاث‌الدین مذهب بحضرت شاه طاهرنوشته ۲۸۹
۱۵۳ـ نشان نقابت حضرت سیادت پناه میرعبدالقادر ۲۹۰
۱۵۴ـ مکتوب غیاث‌الدین محمد بیکی ازوزراء ۲۹۲
۱۵۵ـ مکتوبیکه اسمعیل بیك منشی باصف صفاتی نوشته ۲۹۲
۱۵۶ـ مکتوبیکه قاضی زاده بیکی ازوزراء رفیع مکان نوشته ۲۹۳
۱۵۷ـ مکتوبیکه حضرت میرزا ابراهیم همدانی بشیخ بهاءالدین محمد عاملی نوشته ۲۹۶
۱۵۸ـ رسالهٔ میرزا ابراهیم همدانی که بخدمت سیدشرف‌الدین‌نوشته ۲۹۷
۱۵۹ـ مکتوبیکه میرزا ابراهیم بیکی از ارباب قلم‌نوشته ۳۰۰
۱۶۰ـ رسالهٔ منشآت حسن ابن عبدالمؤمن جوینی منقسم بسه‌قسم: ۳۰۳
قسم اول رساله مشتمل است‌برصدآیهٔ قرآنی درمقاصد متفاوته ۳۰۴
قسم دوم از رساله محیط است‌صد حدیث حضرت مصطفویرا در اغراض متباینه ۳۰۸

قسم سیم مشتمل است برصد کلمهٔ نصایح خلفا درمآرب متفرقه ۳۱۲
۱۶۱ـ رساله‌ایست دردعا وثنای سلاطین ازاشعارشعرای معروف ۳۱۵
۱۶۲ـ ازملاطفیلی لاهیجی دردعا وثنای امرا وسلاطین نظما و نثرا ۳۱۵
۱۶۳ـ ازنتایج طبع ملاخلیل قاری لاهیجی ۳۲۸
۱۶۴ـ ازنتایج طبع علامی مولاناامیرقاری‌لاهیجی ۳۲۸
۱۶۵ـ بوزرای نامدار کفایت آثارنویسند ۳۲۹
۱۶۶ـ مکتوب نواب ذوالفقارخان بوزیر اعظم پادشاه روم ۳۳۲
۱۶۷ـ بمسودهٔ کمال‌الدین‌عبدالواسع‌النظامی‌الهروی‌بطبقه‌اعلای‌وزراء نویسند ۳۳۳
۱۶۸ـ بطبقهٔ اوسط زراء نویسند ۳۳۳
۱۶۹ـ بطبقهٔ ادنای وزراء نویسند ۳۳۴
۱۷۰ـ درتهنیت وزارت بعدازعزل نویسند ۳۳۴
۱۷۱ـ عریضهٔ اهالی گیلان بنواب اعتمادالدوله مسودهٔ میرعطاء لاهیجی ۳۳۵
۱۷۲ـ جواب مکتوب خواجه محمد میرك منشی ۳۳۹
۱۷۳ـ مکتوب ملامیرقاری بیکی ازوزراء ۳۴۰
۱۷۴ـ مکتوبیکه بمیرزا عنایت‌الله وزیرنوشته شده ۳۴۰
۱۷۵ـ درتهنیت عید نوروز ودیگر ایام متبرکه نویسند ۳۴۲
۱۷۶ـ مکتوبیکه نواب بیگم‌درتهنیت ولادت شاهزاده بنواب علیا نوشته ۳۴۲
۱۷۷ـ درتهنیت سلطنت مسودهٔ مولانا روح‌الله شیرازی ۳۴۳
۱۷۸ـ درتهنیت امیردیوان ۳۴۳
۱۷۹ـ درتهنیت صدارت ۳۴۴
۱۸۰ـ درتهنیت وزارت ۳۴۴
۱۸۱ـ درتهنیت ماه صیام ۳۴۴
۱۸۲ـ درتهنیت عیدرمضان ۳۴۴
۱۸۳ـ درتهنیت عید قربان ۳۴۵
۱۸۴ـ در تهنیت شب قدر ۳۴۵

۱۸۵ـ درتهنیت شب برات ۳۴۵
۱۸۶ـ درتهنیت نوروز ۳۴۵
۱۸۷ـ درتهنیت صحت ۳۴۵
۱۸۸ـ درتهنیت ولادت ۳۴۵
۱۸۹ـ درتهنیت ولادت سلطان محمد میرزا ۳۴۶
۱۹۰ـ درتهنیت مناکحت ۳۴۶
۱۹۱ـ درتهنیت زفاف ۳۴۶
۱۹۲ـ درتهنیت قدوم از سفر ۳۴۶
۱۹۳ـ درتهنیت عمارت ۳۴۷
۱۹۴ـ درتهنیت قدوم سلاطین ۳۴۷
۱۹۵ـ سواد حکمیکه ابراهیم خان حاکم شیراز در تهنیت ولادت شاهزاده سلطان سلیمان میرزا ومنصب للگی خان مشارالیه باهالی شیراز نوشته ۳۴۷
۱۹۶ـ در تهنیت ماه رمضان ۳۴۸
۱۹۷ـ درتهنیت عید رمضان ۳۴۸
۱۹۸ـ درتهنیت نوروز ۳۴۸
۱۹۹ـ درتهنیت قدوم ازسفر ۳۴۸
۲۰۰ـ درتهنیت وزارت صاحب شمس الدین اصفهانی ۳۴۸
۲۰۱ـ درتهنیت صحت بامیرتاج الدین نوشته شده ۳۴۹
۲۰۲ـ در تهنیت عید ۳۴۹
۲۰۳ـ درتهنیت عید ۳۴۹
۲۰۴ـ درتهنیت حج ۳۴۹
۲۰۵ـ مکتوبیکه شاه ولی سلطان درتهنیت مسلمانی بعیسی خان گرجی نوشته ۳۵۰
۲۰۶ـ درتهنیت عید نوروز ملاخلیل گیلانی نوشته ۳۵۰
۲۰۱ـ درتهنیت نوروز ۳۵۱

۲۰۸ـ درتهنیت جلوس شاه عباس اول نوشته شده ۳۵۱
۲۰۹ـ درتهنیت ولادت سلطان حمزه میرزا نوشته شده ۳۵۲
۲۱۰ـ درتهنیت ولادت شاهزاده صفی میرزا نوشته شده ۳۵۲
۲۱۱ـ درتهنیت وزارت یکی ازوزراء نوشته شده ۳۵۲
۲۱۲ـ درتهنیت عید رمضان بیکی ازاعاظم ملامیرقاری نوشته ۳۵۳
۲۱۳ـ فتحنامه جات ۳۵۳
۲۱۴ـ فتحنامه ایست که از سلاطین ماوراءالنهر درفتح بخارا نوشته ۳۵۶
۲۱۵ـ بشارت نامه بجهة فتح قلعهٔ خجند نوشته شده ۳۵۸
۲۱۶ـ فتحنامه که میرزا محمد سلطان بکار کیا سلطان محمد حاکم لاهیجان نوشته ۳۶۱
۲۱۷ـ فتحنامه جرجان که میرزا ابوالقاسم بابر بکار کیا سلطان محمد نوشته ۳۶۲
۲۱۸ـ فتحنامه ای که جهانشاه قرایوسف ترکمان بکار کیا سلطان محمد نوشته ۳۶۳
۲۱۹ـ فتحنامه هرات که میرزا محمد سلطان بامیره محمد رشتی نوشته ۳۶۴
۲۲۰ـ فتحنامهٔ مملکت سند ۳۶۵
۲۲۱ـ فتحنامهٔ آذربایجان ودیاربکر شاه طهماسب وغلبهٔ برسلطان سلیمان ۳۶۸
۲۲۲ـ فتحنامهٔ شاه اسمعیل ماضی درغلبهٔ براوزبك وقتل شیبك خان ۳۷۴
۲۲۳ـ فتحنامه ای که شاه اسمعیل ماضی درغلبه برعلاءالدوله ذوالقدر نوشته ۳۷۶
۲۲۴ـ فتحنامهٔ شاه عباس درفتح ممالك خراسان وغلبه بردین محمد اوزبك ۳۷۷
۲۲۵ـ فتحنامهٔ استرآباد ۳۸۰
۲۲۶ـ فتحنامهٔ شاه طهماسب که ابراهیم خان حاکم شیراز درفتح قلعهٔ کلیستان نوشته ۳۸۲
۲۲۷ـ فتحنامه ای که ابراهیم خان حاکم شیراز دراخراج عساکر رومیه ازتبریز نوشته ۳۸۳
۲۲۸ـ درعبارات فتحنامه وشرایط آن که پادشاهان نویسند ۳۸۴

۲۲۹ـ نشان کوتوالی قلعه وحصار ۳۸۵
۲۳۰ـ فتحنامه‌ایست که نظامشاه بقطب‌الملك نوشته ۳۸۶
۲۳۱ـ فتحنامه که یکی ازسلاطین نوشته ۳۸۶
۲۳۲ـ فتحنامه‌ایست که در فتح دربند نوشته شده ۳۸۷
۲۳۳ـ منشوریست که شاه عباس بحوری خانم مبنی برفتح‌خراسان نوشته ۳۸۹
۲۳٤ـ منشوریست که شاه عباس درفتح نساوابیورد بخواجه محمد شفیع وزیر نوشته ۳۸۹
۲۳۵ـ بوالدین واعمام وخال وبرادران نویسند ۳۹۲
۲۳٦ـ بفرزندان نویسند ۳۹۳
۲۳۷ـ درجواب شعرانویسند ۳۹۳
۲۳۸ـ درتهنیت مراجعت ازسفرنویسند ۳۹٤
۲۳۹ـ باخوان صفا نویسند ۳۹٤
۲٤۰ـ بارباب خط وخوش نویسان نویسند ۳۹٦
۲٤۱ـ بارباب زراعت نویسند ۳۹٦
۲٤۲ـ نامهٔ ترکی‌سلطان علاءالدین‌سلجوقی‌بعثمان ابن‌طغرل جد اول‌آل‌عثمان ۳۹۷
۲٤۳ـ مکتوب عبدالمؤمن خان اوزبك بدرویش محمد خان روملو ٤۰۱
۲٤٤ـ مکتوب عبدالله خان اوزبك بسلطانمراد خان پادشاه روم ٤۰۱
۲٤۵ـ عریضهٔ امیره بیك کرد که مردود قزلباش شده بطبقهٔ رومیه ٤۰۲
۲٤٦ـ عریضهٔ شاهوردی‌خان کرد بچغال اقلی ٤۰۳
۲٤۷ـ مکتوب خواجه جهان وزیریکی‌ازسلاطین دکن بسلطان‌محمد گیلانی ٤۰۳
۲٤۸ـ مکتوبی دیگر که ببرادر نواب سلطانی نوشته ٤۰٦
۲٤۹ـ درتعزیت نامجات ٤۰۹
۲۵۰ـ تعزیت‌نامه‌ای که درعزای خواجه جمال‌الدین بخواجه محمود ابن‌قاسم نوشته‌شده ٤۱۱

۲۵۱ـ خواجه منصور کجوری در عزای جمال الدین بخواجه محمود ابن قاسم نوشته ٤۱۲
۲۵۲ـ مکتوب کار کیا ناصرو کار کیا میراحمد درعزای‌میرزاعلی ٤۱۳
بحضرت شاهرخ بهادر
۲۵۳ـ مکتوب کار کیاناصر کیا درعزای میرزاعلی‌نزدامیرفیروزشاه ٤۱۳
۲۵٤ـ مکتوب خواجه جلال‌الاسلام دراعلام فوت خلیفة‌العجمی‌بقاضی‌عماد ٤۱٤
۲۵۵ـ تعزیت نامه که شاه ولی‌سلطان بمیرسید شریف درفوت‌پسرش‌نوشته ٤۱۵
۲۵٦ـ مکتوب تعزیت که شاه وجیه‌الدین خلیل‌الله بمیرسیدشریف‌نوشته ٤۱۵
۲۵۷ـ مکتوب درپرسش اهل تعزیت ٤۱٦
۲۵۸ـ درپرسش اهل تعزیت ٤۱۷
۲۵۹ـ بخبازان وقصابان نویسند ٤۱۸
۲٦۰ـ درعهد نامجات: عهدنامه‌انشای‌مولانا عبدالخالق منشی ٤۱۹
۲٦۱ـ عهدنامه انشای خواجه علی‌ابن محمود ومولانا عبدالخالق‌منشی ٤۲۰
۲٦۲ـ عهدنامه انشای مولاناشمس‌الدین‌منشی وخواجه سیف‌الدین‌سعدوی ٤۲۱
٤٦۳ـ عهدنامه انشای خواجه سیف‌الدین سعدوی‌ومولانامحمودسمنانی ٤۲۲
۲٦٤ـ عهدنامهٔ میرزین‌العابدین درشرایط وعبارات عهدنامجات ٤۲۳
۲٦۵ـ فی‌ابتداءِ اسم‌الله تعالی وفی معرفة‌الله، فی‌الحمد والتوحیدوالمناجات ٤۲۵
۲٦٦ـ فی‌نعت‌النبی (ص) ٤۲٦
۲٦۷ـ فی‌منقبة‌امیرالمؤمنین (ع) ٤۲۷
۲٦۸ـ فی‌النصیحة والموعظة و کلمات‌البقراط ٤۲۸
۲٦۹ـ فی‌ذم النمیمة وذکرالاولیاء واداءِ الامانة وزیارة‌الاحباب ٤۲۹
۲۷۰ـ فی‌حقوق الاخوان والعیال والاقرباءِ واطاعة اولی‌الامر ٤۲۹
۲۷۱ـ فی کسب‌المال وصرفه وفی ذکرالعشق ٤۳۰
۲۷۲ـ فی‌ذم‌العجب و البخل ٤۳۱
۲۷۳ـ فی‌ذکراهل‌العلم ٤۳۲

٢٧٤ـ فی العقل ٤٣٣

٢٧٥ـ فی العدل وفی الصلوات علی النبی (ص) ٤٣٤

٢٧٦ـ فی فضل العبر و التجربة، فی آداب الملوك و احكام الحكام وفی اعمال الخیر والشر ٤٣٥

٢٧٧ـ فی الاستحضار فیما یتعلق بطول الزمان، فی ذم الظلم ٤٣٦

٢٧٨ـ فی التوكل والرضا وفی القدر والقضا ٤٣٧

٢٧٩ـ فی الحلم، فی صفة الحور والنساء، فی ذكر الدنیا ٤٣٨

٢٨٠ـ فی اجابة الدعوات، فی الذكر والذاكرین ٤٣٨

٢٨١ـ فی ذكر حفظ اللسان والاشتغال عن عیوب الناس والغیبة ٤٤٠

٢٨٢ـ فی ذكر وجوب بر الوالدین ٤٤٢

٢٨٣ـ فی الرجاء ٤٤٥

٢٨٤ـ فی الحرص والطمع وترك الدنیا، فی ذكر المال والولد ٤٤٦

٢٨٥ـ فی الموت ٤٤٧

٢٨٦ـ فی المزاح والهزل، فی المدح والثناء ٤٤٨

٢٨٧ـ فی الشفاعة والعفو وفی حسن الخلق و كظم الغیظ والاغماض ٤٤٩

٢٨٨ـ فی الزهد والتقوی ٤٥٠

٢٨٩ـ فی ذكر القیمة والصراط والمیزان والحساب ٤٥١

٢٩٠ـ فی الشوق والعزلة والیقین وفی عظم الهمة ٤٥٢

٢٩١ـ فی الخوف والرجا ٤٥٣

٢٩٢ـ فی حسن التواضع، فی تسلط الظالم علی المظلوم ٤٥٤

٢٩٣ـ فی الشجعان والاسلحة، فی البكاء والحزن ٤٥٥

٢٩٤ـ فی القناعة ٤٥٦

٢٩٥ـ فی الكفران، فی الوفاء ونقض العهد ٤٥٧

٢٩٦ـ دعای ملوك وحكام ووزراء وصدور وعمال و گماشتگان و حفاظ كلام ملك علام ٤٥٨

٢٩٧ـ دعاء بنواب سلاطین ٤٥٩

٢٩٨ـ مكتوب سلطان سلیمانخان قیصر روم درباب سلطان بایزید مصحوب سنان بیك سنجاق بدر گاه شاه طهماسب ٤٦٠

٢٩٩ـ مكتوب دیگر سلطان سلیمانخان در باب سلطان بایزید مصحوب دودعلی آقای یوزباشی بخدمت شاه طهماسب ٤٦١

٣٠٠ـ مكتوب دیگر سلطان سلیمانخان در باب سلطان بایزید مصحوب علی پاشا وحسن آقا بخدمت شاه طهماسب ٤٦٣

٣٠١ـ جوابیكه شاه طهماسب درباب سلطان بایزید بسلطان سلیمان خان مصحوب جعفر سلطان بهمراهی علی پاشا وحسن آقا نوشته ٤٦٦

٣٠٢ـ نامهٔ دیگر سلطان سلیمانخان خدمت شاه طهماسب در باب سلطان بایزید مصحوب مصطفی چاوش حاكم ارزروم ٤٦٨

٣٠٣ـ جواب مكتوب سلیمان خان درباب سلطان بایزید كه بخط خودبشاه طهماسب نوشته ٤٦٧

٣٠٤ـ مكتوب محمد پاشا وزیر اعظم سلطان سلیمان خان بمعصوم بیك صفوی وكیل شاه طهماسب ٤٧٣

٣٠٥ـ مكتوب سلطانمحمد خان بن سلطانمراد خدمت شاه عباس مصحوب ذوالفقارخان كه بایلچی گری رفته ٤٧٧

٣٠٦ـ مكتوب دیگر سلطانمحمدخان خدمت شاه عباس ٤٧٩

٣٠٧ـ مكتوب عبدالله‌خان اوزبك خدمت سلطانمرادخان ابن سلطانسلیمخان مصحوب اونیاش بهادر ٤٨٠

٣٠٨ـ جواب مكتوب عبدالله‌خان كه سلطانمرادخان نوشته ٤٨٢

٣٠٩ـ مكتوب دیگر عبدالله‌خان اوزبك درنهصد و نود و دو كه بسلطان مرادخان نوشته ٤٨٤

٣١٠ـ مكتوب سلطان محمدخان پادشاه روم خدمت پادشاه ایران شاه عباس بترکی مصحوب محمدقلی بیك ایشك آقاسی باشی ٤٨٥

۳۱۱ـ در نوشتجات متفرقه بهر طبقه از طبقات : خطیب ، پیشنماز ، طباخ ، قناد ، نقل‌فروش وبقال ، خیاط ، عطار ، بخواجه حسن علی عطرفروش ماهردرعلم موسیقی، بکماندار ، محتسب ، حداد ، صاحب عیار (ناقص و یك ثلث نسخه سفیداست) . ۴۸۸

[۴۱ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ (34007).
نسخه‌در۱۲۹۸در کتابخانهٔ محمدحسن‌خان صنیع‌الدوله بود، نسخه راحاج‌مهدی‌قلی‌خان‌مخبرالسلطنه بدکتر قاسم غنی در۱۲آبان ۱۳۲۳ داده بود .
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سبزضربی.
۲۵۲گ۲۰×۳۴ ـ ۲۷س۱۵×۲۷ .

منشآت

نامه‌های دیوانی روزگار قاجار است ازسال ۱۲۷۸ تا ۱۲۹۱ و برخی از آنها خطاب است به « مقرب‌الخاقان عباسقلی خان امین‌الوزاره » که همان مصباح الدوله باشد . درنسخهٔ ما هربرگی‌یك نامه‌است وبیشتر مهر «وزارت اموردول خارجهٔ‌دولت علیهٔ ایران میرزاسعیدخان» وبرخی مهر «مشیرالدوله سپهسالاراعظم» یامهر«مصطفی الانصاری» دارد .

[۴۶ ـ ب]

نستعلیق سدهٔ ۱۳ .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی .
۴۱۶گ ۲۱×۳۳ ـ ۱۱س۱۲×۲۴ .

منشآت

نامه‌های تاریخی است ازمیرزا مهدیخان استرابادی منشی نادرشاه و سه نامه نخستین نسخهٔ شمارهٔ ۷۹ ج را دارد سپس :
مراسله درخصوص مطالب خمسه بخواند گارروم .
فرمان عفو ظهیرالدوله ابراهیم خان به الله‌یارخان .

مراسله بعد ازرد بعضی از مطالب خمسه مع اظهار عقاید علمای ایران .
جواب مکتوب میرزا محمد یوسف .
برخی‌ازشماره‌های دیگر همان نسخه تامیرسد به‌فرمان « میرشبی هرات » که بدینجا میرسد «تخلف جایزدارند» .
(منزوی ۲:۲۷۱ ـ مشار ۱۶۲) .

[۴۸ ـ ب]

ش۱دفتر (۱پ ـ ۴۰ پ) نستعلیق روزشنبه ۱۴ج۱۲۴۹/۲، مهرحسینقلی‌بن فتحعلی‌دارد (33822).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سبز.
۱۴۲گ۲۰/۵×۳۱-۲۳ س۱۳/۵×۲۲ .

منشآت

نامه‌های گوناگونی است ازروزگار صفویان وقاجار وعنوان بیشترنامه‌هاسفید مانده است . درنسخهٔ ما نامه‌هائی از میرزا صادق وقایع نگارهم هست و از میرزا ابوالقاسم قائم‌مقام وعریضجات میرزا عبدالوهاب معتمدالدوله ومیرزا عبدالکریم .
آغاز: ازمسودات یغمای سمنانی . الحمدلله والمنة . ازنقود بی‌شمار عمرفانی بضاعت قلیلی که سرمایهٔ معاملهٔ بارفروش دعاوفاتحه‌خوانی تواند شد .
انجام : وذکرخاتمه بیان است.

[۶۰ ـ ب]

بخط شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان شنگرف ، جدول‌زرین، انجام افتاده (34006) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج قهوه‌یی ضربی.
۲۰۰گ ۲۱×۳۰ ـ ۲۱س۱۴×۲۱/۵ .

منشآت

جنگی است دارای‌نامه‌هاوفرمانها ونشانها . مرحوم عباس اقبال فهرستی‌برای آن دربرگه‌های جداگانه نوشته ولای نسخه گذارده که اکنون می بینیم .

فهرست مکاتیب مندرجهٔ در این مجموعهٔ منشآت

۱ـ مکتوب اکبرشاه بشاه عباس صفوی ورق ۱ ب ـ ۳ ب
۲ـ مکتوب شاه عباس صفوی با کبرشاه « ۴ الف ـ ۶ الف
۳ـ مکتوب شاه عباس بسلطان محمد قیصر روم درسال ۱۰۰۴ « ۶ الف ـ ۹ الف
۴ـ مکتوب اعتمادالدوله بسنان پاشا « ۹ الف ـ ۱۰ ب
۵ـ مکتوب شاه عباس بسعدالدین معلم خواند گار روم « ۱۰ ب ـ ۱۲ الف
۶ـ مکتوب ملاسعدالدین بیکی ازخواتین « ۱۲ الف ـ ۱۳ الف
۷ـ مکتوب اعتمادالدوله بابراهیم پاشا صدراعظم روم « ۱۳ الف ـ ۱۴ الف
۸ـ مکتوب سلطان محمد قیصر روم بشاه عباس در ۱۰۰۴ « ۱۴ الف ـ ۱۷ ب
۹ـ مکتوب شاه عباس در ۱۰۰۳ بطلب نور محمد خان وپسران حاجم خان ۱۷ ب ـ ۱۸ الف
۱۰ـ جواب شاه عباس بنامهٔ عبدالمؤمن خان اوزبك ۱۸ الف ـ ۱۹ ب
۱۱ـ جواب شاه عباس بنامهٔ عبدالمؤمن خان اوزبک که مرتبهٔ اول نوشته بود ۱۹ ب ـ ۲۰ ب
۱۲ـ مکتوب ثانی عبدالمؤمن خان بشاه عباس ۲۰ ب ـ ۲۱ ب
۱۳ـ جواب شاه عباس بعبدالمومن خان ۲۱ ب ـ ۲۲ ب
۱۴ـ مکتوب سوم عبدالمؤمن خان بشاه عباس ۲۲ ب ـ ۲۳ الف
۱۵ـ جواب این مکتوب ازشاه عباس ۲۳ الف ـ ۲۴ الف
۱۶ـ مکتوب آخرین عبدالمؤمن خان ۲۴ الف ـ ۲۴ ب
۱۷ـ مکتوب شاه عباس بسلطان مرادخان در ۱۰۰۱ ۲۴ ب ـ ۲۷ الف
۱۸ـ مکتوب شاه عباس بخان احمدخان درسنهٔ ۱۰۰۰ ۲۷ الف ـ ۲۸ الف
۱۹ـ مکتوب شاه طهماسب بخان احمدخان ۲۸ الف ـ ۳۱ الف
۲۰ـ عرضه داشت خان اصفهان بشاه عباس ۳۱ الف ـ ۳۲ ب
۲۱ـ مکتوب شاه طهماسب بسلطان سلیمانخان ۳۲ ب ـ ۳۵ الف
۲۲ـ مکتوب عمید اوزبک بشاه طهماسب ۳۵ الف ـ ۳۶ ب
۲۳ـ جواب آن از شاه طهماسب ۳۶ ب ـ ۳۹ ب

۲۴ـ مکتوب شاه بسلطان مرادخان ۳۹ ب ـ ۴۲ الف
۲۵ـ مکتوب تعزیت بپادشاه روم ۴۲ الف ـ ۴۵ الف
۲۶ـ مکتوب تعزیت بسلطان مراد ۴۵ الف ـ ۴۸ الف
۲۷ـ تهنیت جلوس سلطان مراد ۴۸ الف ـ ۵۰ ب
۲۸ـ مکتوب شاه طهماسب بسلطان سلیم در باب تولد فرزندی ۵۰ ب ـ ۵۲ الف
۲۹ـ درباب تسخیر یکی ازقلاع فرنگ نوشته شد ۵۲ الف ـ ۵۳ الف
۳۰ـ کتاب محمد همایون شاه هندی بشاه طهماسب ۵۳ الف
۳۱ـ کتاب محمد همایون شاه هندی بشاه طهماسب ۵۳ الف ـ ۵۳ ب
۳۲ـ جواب شاه طهماسب بمحمدهمایون شاه ۵۳ ب ـ ۵۴ الف
۳۳ـ سواد مکتوب اسکندر پاشا ۵۴ الف ـ ۵۴ ب
۳۴ـ مکتوب سلطان محمد بشاه فتح الله شیرازی ۵۴ ب ـ ۵۵ ب
۳۵ـ مکتوب شاه اسماعیل ثانی بمحمد حکیم میرزا برادر اکبرشاه هندی ۵۵ ب ـ ۵۶ ب
۳۶ـ مکتوب شاه عباس بمولانا سعدالدین معلم خواند گار روم ۵۶ ب ـ ۵۸ الف
۳۷ـ مکتوب سلیمان خان سلطان روم بشاه طهماسب ۵۸ الف ـ ۵۹ الف
۳۸ـ مکتوب شاه طهماسب بسلطان سلیمان خان ۵۹ الف ـ ۷۱ الف
۳۹ـ عرضه داشت القاص میرزا بسلطان سلیمان خان ۷۱ الف ـ ۷۲ الف
۴۰ـ معاهدهٔ شاه طهماسب باسلطان سلیمان خان ۷۲ الف ـ ۸۴ الف
۴۱ـ مکتوب شاه اسماعیل بیکی ازسلاطین ۸۴ الف ـ ۸۵ ب
۴۲ـ مکتوب شیبک خان اوزبک بشاه اسماعیل ماضی ۸۵ ب ـ ۸۶ الف
۴۳ـ مکتوب شاه عباس بعبدالمؤمن خان اوزبك ۸۶ الف ـ ۸۷ الف
۴۴ـ جواب عبدالمؤمن خان بشاه عباس ۸۷ الف ـ ۸۸ الف
۴۵ـ مکتوب دیگری از عبدالمؤمن خان بشاه عباس ۸۸ الف ـ ۸۸ ب
۴۶ـ جواب این مکتوب ازشاه عباس ۸۸ ب ـ ۸۹ ب
۴۷ـ منشور شاه عباس بعبدالمؤمن خان ۸۹ ب ـ ۹۰ ب

۴۸ـ منشور شاه اسماعیل ثانی درباب استخلاص خان احمد ازقلعهٔ اصطخر ۹۰ ب ـ ۹۱ ب

۴۹ـ کتاب اسکندرپاشا صدراعظم روم بشاه طهماسب ۹۱ ب ـ ۹۳ الف

۵۰ـ مکتوب ملامیرقاری بیکی ازوزرا ۹۳ الف ـ ۹۵ ب

۵۱ـ فتح‌نامهٔ شاه طهماسب راجع بآذربایجان و دیاربکر خطاب بملك کیومرث حاکم رستمدار ۹۵ ب ـ ۹۹ ب

۵۲ـ فتح‌نامهٔ خراسان ازشاه طهماسب خطاب بجعفر سلطان حکمران رشت ۹۹ ب ـ ۱۰۱ الف

۵۳ـ کتابت اکبرشاه بمیرصدرالعین محمد ۱۰۱ الف ـ ۱۰۱ ب

۵۴ـ کتابت اکبرشاه بچلبی‌بیك ۱۰۱ ب

۵۵ـ مکتوب سلطانحسین میرزا بایقرا بشاه اسمعیل ۱۰۱ ب ـ ۱۰۲ ب

۵۶ـ مکتوب عبدالله‌خان اوزبك بسلطان مرادخان ۱۰۲ ب ـ ۱۰۳ الف

۵۷ـ فتح نامهٔ شهریار اعظم شاهرخ بهادر پیش ملك کیومرث رستمداری درباب فتح آذربایان و تبریز ۱۰۳ الف ـ ۱۰۳ ب

۵۸ـ منشور شاهرخ پیش سیدناصر کیاوا کابر گیلان ۱۰۳ ب ـ ۱۰۴ الف

۵۹ـ جواب ملکشاه سلجوقی بخواجه نظام‌الملك ۱۰۴ الف ـ ۱۰۴ ب

۶۰ـ کتابت غزالی درجواب خواجه نظام‌الملك درباب تدریس مدرسهٔ نظامیهٔ بغداد ۱۰۴ ب ـ ۱۰۵ الف

۶۱ـ پروانچه جهانبانی درباب ایشك آقاسی گری ۱۰۵ الف ـ ۱۰۶ ب

۶۲ـ نشان منصب امیردیوانی ۱۰۶ ب ـ ۱۰۷ ب

۶۳ـ نشان استیفای میرزا شکرالله ۱۰۷ ب ـ ۱۰۸ ب

۶۴ـ نشان یکی ازوزرای عالیمقدار ۱۰۸ ب ـ ۱۰۹ ب

۶۵ـ منشور نواب جنت‌مکان بخواجه‌امیربیك مهردار ۱۰۹ ب ـ ۱۱۰ الف

۶۶ـ عرضه داشت امیربیك مهردار درجواب منشورفوق ۱۱۰ الف ـ ۱۱۰ ب

۶۷ـ نشان مستوفی‌الممالکی شکرالله بمسمودهٔ قاضی‌عبدالله ۱۱۰ ب ـ ۱۱۲ الف

۶۸ـ مکتوب شاه اسماعیل بسلطان مرادخان سلطان روم ۱۱۲ الف ـ ۱۲۱ الف

۶۹ـ منشور میرزا شاهرخ بملك ناصرالدین پادشاه مصر ۱۲۱ الف ـ ۱۲۲ الف

۷۰ـ مکتوب امیرتیمور بپادشاه مصر ۱۲۲ الف ـ ۱۲۳ ب

۷۱ـ مکتوب سلطانحسین میرزا بایقرا بسلطان یعقوب ۱۲۳ ب ـ ۱۲۵ الف

۷۲ـ از کتاب ترسل بهائی که درسلطنت الب‌ارسلان بتاریخ محرم ۵۲۸ (؟) بعضی ازآن انتخاب نموده ۱۲۵ الف ـ ۱۲۸ الف

۷۳ـ منشور جهت قاضی بسطام از انشای بهائی منشی الب ارسلان ۱۲۸ الف ـ ۱۳۰ الف

۷۴ـ عرضه داشت خان اصفهان بشاه‌عباس ۱۳۰ الف ـ ۱۳۰ ب

۷۵ـ جواب شاه عباس بعرضه داشت مزبور ۱۳۰ ب ـ ۱۳۲ الف

۷۶ـ مکتوب شاه عباس بمفتی خواند گارروم ۱۳۲ الف ـ ۱۳۲ ب

۷۷ـ مکتوب شاه عباس بسعدالدین محمد معلم خداوند گارروم ۱۳۲ ب ـ ۱۳۴ الف

۷۸ـ کتاب علماء ماوراءالنهر بعلمای مشهد مقدس ۱۳۴ الف ـ ۱۳۵ الف

۷۹ـ درجواب طبقهٔ اعلی‌ازعلما نویسند ۱۳۵ الف

۸۰ـ درجواب طبقهٔ اوسط ازعلما نویسند ۱۳۵ الف

۸۱ـ درجواب طبقهٔ ادنی ازعلما نویسند ۱۳۵ ب

۸۲ـ درتهنیت جلوس شاه عباس اول ۱۳۵ ب ـ ۱۳۶ الف

۸۳ـ درتهنیت ولادت‌سلطان حمزه میرزا ۱۳۶ الف ـ ۱۳۶ ب

۸۴ـ درتهنیت ولادت سلطان صفی میرزا ۱۳۶ ب

۸۵ـ درتهنیت عیدرمضان ۱۳۶ ب

۸۶ـ فتح‌نامجات ۱۳۶ ب ـ ۱۳۸ ب

۸۷ـ فتح‌نامهٔ شاه اسماعیل پس‌ازقتل شیبك‌خان ۱۳۸ ب ـ ۱۳۹ الف

۸۸ـ فتح‌نامهٔ شاه اسماعیل پس‌از غلبهٔ برعلاءالدوله و مرادبیك ۱۳۹ الف ـ ۱۳۹ ب

۸۹ـ فتح نامهٔ خراسان بدست شاه عباس وغلبهٔ بردین محمد اوزبك ۱۳۹ ب ـ ۱٤۱ ب
۹۰ـ فتح‌نامهٔ نسا وابیورد بدست شاه عباس ۱٤۱ ب ـ ۱٤۲ الف
۹۱ـ کتابات که بوالدین و اعمام و اخوال و برادران نویسند ۱٤۲ الف ـ ۱٤۳ الف
۹۲ـ نمونه‌های مکاتیب‌مختلفه ۱٤۳ الف ـ ۱٤٥ الف
۹۳ـ پرسش تعزیت بخدمت علامهٔ میرسیدشریف پس‌ازفوت پسرش ۱٤٥ الف ـ ۱٤٥ ب
۹٤ـ ایضاً پرسش تعزیت ۱٤٥ ب ـ ۱٤٤ الف
۹٥ـ ایضاً پرسش تعزیت ۱٤٦ الف
۹٦ـ ایضاً پرسش تعزیت ۱٤٦ الف
۹۷ـ ابیات درذم عجب وبخل ۱٤٦ الف ـ ۱٤۷ الف
۹۸ـ جواب مکتوب سلطان سلیمان‌خان بشاه طهماسب ۱٤۷ الف ـ ۱٤۸ الف

ختم

[۴۴ - ج]

ش۱ دفتر (۱ پ - ۱۴۸ ر) نستعلیق محمدعلی‌بن محمدعلی جزی سین‌رخواری‌درروزدوشنبه ۱محرم ۱۰۸۷، عنوان شنگرف ، یادداشت مورخ ۱۹سال شاهی شاه سلیمان (اودئیل = ۱۰۹٦) در۳٥۰پ دارد، نیز یادداشت۱۱۸۲ درهمینجا .
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج قهوه‌یی ضربی مقوایی.
۳٥۰گ۱۹×۲٥ - ۲۱س٥/۱۱×۱۸ .

منشآت

چنین است فهرست نامه های آن .

۱ـ تعریف سخن از عالی حضرت آقایی مورخ شوال ۱۱۰٦ .
۲ـ انشای دیگرمورخ شعبان ۱۱۱٦ .
۳ـ انشای بی‌تاریخ .

٤ـ قورق شراب عالی حضرات آقایی آقاحسین طاب مضجعه(۱).
٥ـ انشای دیگرمورخ محرم ۱۱۲۱ .
٦ـ خطبه بعربی با ترجمهٔ فارسی درستایش از دربار که حسن حسینی موسوی بدستورمیرمحمد حسین نوشته است .
۷ـ نامه بعالیجاه استاد علامی فهامی‌آقاحسین مدظله .
۸ـ نامه بحکیم‌محمداشرف .
۹ـ نامه بآقا محمدحسین طاب ثراه .
۱۰ـ اززبان صدارت پناه به خدمت گیتی‌ستان .
۱۱ـ آزادنامچه برای یکی ازخواجه‌های سر کار خاصهٔ شریفه که او را آزاد کرده است .
۱۲ـ دیباچهٔ بیاض‌میرزاطاهرنصرآبادی .
۱۳ـ تعریف چراغان همایون از محمد بیك (نوشتهٔ محمدرضا) .
۱٤ـ خطبه‌ای بعربی بنام شاه سلطانحسین در۱۱۰٥ .
۱٥ـ نامهٔ نواب حسین‌علی‌خان بیك لربیگی کوه گیلویه بمرتضی‌قلی‌خان‌وزیر مازندران هنگامی که نواب بشیرازرفته بود درپاسخ نامه او .
۱٦ـ نکاحنامچه‌برای سید امیراحمد میرزا بدیع‌الزمان شریفی‌متولی آستانه.
۱۷ـ قبالهٔ نکاح میرزا غیاث‌الدین منصور (نوشتهٔ محمد رضا) .
۱۸ـ خطبهٔ نکاح بعربی برای میرزا علی رضا پسرمیرزا محمد معصوم .
۱۹ـ ازایران مداری میرزا محمدمهدی اعتمادالدوله بشریف مکه بفارسی از مشهد رضا.
۲۰ـ نامه باستاد خود بعربی.
۲۱ـ نامه بیکی ازبزرگان بعربی.
۲۲ـ پاسخ‌بمنظومهٔ اوبعربی.

۱ـ بنگرید به مجلهٔ یادگار س ۱ ش۸ ص ٤۰ ـ ٤۳ در بارهٔ منشآت آقا حسین خوانساری (۱۰۱٦ - ۱۰۹۸) .

۲۳ـ نامه بیکی ازبزرگان بعربی ازمحمدامین‌حسینی (از۱۹ تا۲۳ بنسخ است واز۲۰تا۲۳ نامه‌ها باید ازهمین حسینی باشد).

۲٤ـ تهنیت بوزیرمیرزامحمد مهدی‌بن‌میرزاحبیب‌الله هنگامی که شاه‌سلیمان صفوی باو «محبره‌ای» داد بعربی.

۲۵ـ ازآقاحسین به حسین پاشا درپاسخ نامه‌ای که درآن‌درخواست کمك نزد شاه کرد ازاو (بعربی).

۲٦ـ پاسخ نامهٔ زید فرمانروای مکه بشاه عباس صفوی‌حسینی دربارهٔ حاجیان وآزارعربهای بدکردار بآنها (بعربی).

۲۷ـ نامهٔ به میرزا محمد اشرف طبیب درپاسخ نامهٔ او(بعربی).

۲۸ـ وقف نامهٔ میرزا محمد طبیب قرانی را و در نجف نوشته شده بعربی.

۲۹ـ چندقصیده بعربی.

۳۰ـ نامهٔ یکی ازدانشمندان بمیرزا معزالدین محمد مشهدی بفارسی.

۳۱ـ وقف نامچهٔ مستوفی‌الملکی روستاهایی را در کازرین فارس بفارسی.

۳۲ـ دیباچه برمصائب‌النواصب بفرمودهٔ احمدبیك یوزباشی.

۳۳ـ نامه‌بمحمدبیك وزیردرقم.

۳٤ـ نامهٔ آقاحسین به آخند مولانا علی‌رضای تجلی.

۳۵ـ نامه بمیرزا سعدالدین محمد وزیرهرات.

۳٦ـ دیباچهٔ دیوان میرزا سعدالدین محمد راقم وزیر خراسان در مشهد.

۳۷ـ نامهٔ میرزا محمدباقر حکیم پسر حکیم‌باشی.

۳۸ـ خطبهٔ نکاح‌ابامحمدهاشم بیك پسروزیرمحمد-مؤمن بیك (نوشتهٔ‌رجبعلی سپاهانی) بعربی.

۳۹ـ نامهٔ دیوانی ازسلطان حسین صفوی بهادرخان.

[۴۸ - ج]

نسخ ونستعلیق‌وشکسته نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، جدول زر وشنگرف ولاجورد، خط راسته وچلیپا است.

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج حنایی‌مقوایی عطف‌قهوه‌یی.

۲۴×۱۴/۵×۳۸۳ - ۲۰ س۹/۵×۰۱۹

منشآت

نامه ها وفرمانها ونشانها ومنشورهای درباری ودیوانی‌است.

عنوانهایی که درنسخهٔ مامانده است:

۱ـ درباب تفویض صدارت درگاه بامیرغیاث‌الدین.

۲ـ بآستان سلطان حسین میرزا درباب معاف فرمودن موقوفات مسجد جامع هرات.

۳ـ نیز درباب اوقاف مسجد جامع زیارتگاه قصبهٔ کوسویه که باهتمام پادشاه احداث شده.

٤ـ درباب استمالت خواجه قطب‌الدین طاووس.

۵ـ درباب تفویض صاحب عیاری.

٦ـ دربخشش وبخشایش خسروانه نسبت بمولانا رمضان.

۷ـ نشان راه کعبه باستدعای خواجه کمال‌الدین.

۸ـ معاف فرمودن اوقاف گازرگاه ازآنچه سلطان احمدمیرزا بنافرموده.

۹ـ جهت صدارت مولاناسلطان محمد جلالی.

۱۰ـ باشارت‌سلطان‌ابوسعیدی میرزا درباب صدارت‌حفاظ مقصورهٔ‌جامع هرات باسم حافظ محمد.

۱۱ـ نشان سلطان حسین‌میرزاجهت تولیت اوقاف بمزارات عالیهٔ‌خوارزم‌باسم سید محمد تقی.

۱۲ـ باشارت سلطان حسین میرزا در باب طرخانی آقا محمد روز افزون سر سیاهپوشان.

۱۳ـ نشان سلطان ابوسعیدمیرزا درباب طرخانی دکان مشك‌فروشی‌سربازار.

۱٤ـ نشان سلطان ابوسعید درباب تملیك دکان مزبور.

۱۵ـ درباب طرخانی خواجه محمود نجم تاجر.

۱۶ـ آزادنامهٔ خواجه علی بحکم ابوسعیدمیرزا.

۱۷ـ جهت مصوری درمجلس بدیههٔ انشاءِ فرموده‌اند باستصواب مولاناعبدالحی منشی که مبالغه کردند.

۱۸ـ منشور کمانداری باشارت سلطان ابوسعیدمیرزا.

۱۹ـ منشور کارگزاری‌خواجه جلال‌الدین محمد باشارت سلطان‌حسین‌میرزا.

۲۰ـ درباب امتیازات مشارالیه.

۲۱ـ درباب تکلفات محمدحسین‌ولد مشارالیه.

۲۲ـ درباب اختیار جراحی و کحالی استاد علاءِالدین جراح.

۲۳ـ در باب کلانتری استاد دانشمند سمرقندی که پیشوای کلانتر جماعت پوستین دوزان باشد.

۲۴ـ بفرمودهٔ سلطان حسین میرزا در باب تکلفات صنایع استاد علیشاه قالی باف.

۲۵ـ ایضاً در باب تسلی و سر افرازی استاد سلطان قلی کفشدوز در صناعت کفشدوزی مشتمل براتفاق جماعت.

۲۶ـ نشان سلطان حسین میرزا درمنع ریش تراشی.

۲۷ـ نشان سلطان حسین میرزا درباب بخشیدن جماعت ابریشم کاران.

۲۸ـ باشارت سلطان بدیع‌الزمان میرزا دروقتیکه قرآن راتمام کرده بود.

۲۹ـ نشان سلطان حسین میرزاباسم تمامت ارکان درمنع ارتکاب ... (افتاده است).

[۵۵ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان ونشان شنگرف، ازآغازوانجام افتاده :

آغاز : باشد مطیع ومنقادگشته.

انجام : مقصوروومحصورگردانیدیم (34138).

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی.

۱۱۹س ۱۳×۲۴ ـ ۷س۹/۵×۲۰.

منشآت

دستور نامه نگاری است ازمیرزا صادق اردوبادی.

آغاز: منشآت میرزا صادق منشی اردوبادی سلمه‌الله تعالی، دیباچهٔ دفتر املاء وعنوان نامهٔ انشاء که بوساطت قلم سمت تحریرپذیرد رقم اسمی از اسمای حسنی اوست.

انجام : واعطب علیه البلاءِ من السماءِ بمنه وجوده هر که (یك برگ‌افتاده‌است).

[۶۳ ـ ج]

ش ۲ دفتر (۱۴۶ ر ـ ۱۵۵ پ) نستعلیق، کاغذ موریانه خورده، اندازه وسطرها گوناگون است.

منشآت

ازمیرزا مهدیخان است.

چنین است فهرست نامه‌ها :

۱ـ دیباچهٔ بیاض امامقلی میرزا.

۲ـ عروسی نامهٔ رضا قلی‌میرزا.

۳ـ وقف نامه‌ها.

٤ـ بمیرزا یوسف وزیرمازندران.

۵ـ استشهاد یك استرابادی درباره گم کردن اسب.

۶ـ تحصیل خواجه سرا.

۷ـ نامه بمیرزارحیم حکیم.

۸ـ طلب کیف.

۹ـ از بیگلربیگی استراباد بمیرزا صادق برادر حکیم‌باشی.

۱۰ـ بمرحوم ملاخلیل که اززیارت بر گشت .
۱۱ـ ازملامحمد باقر مدرس به علمای بغداد هنگام محاصرهٔ بغداد .
۱۲ـ ازتیمورخان پسر شاهزاده نصرالله میرزا به محمدشاه پادشاه هند .
۱۳ـ به کسی که ساعتی فرستاده .
۱۴ـ درپاسخ میرزا عبدالباقی طبیب .
۱۵ـ به سید مفید .
۱۶ـ تهنیت تسخیر اصفهان .
۱۷ـ بمیرزا طوفان شاعر .
۱۸ـ پاسخ احمد پاشا والی بغداد .
۱۹ـ تهنیت ولایت خراسان .
۲۰ـ رقم وزارت محمد قلیخان درزمان شاه سلطان حسین .
۲۱ـ رقم ضابط نویسی بنام میرزا محمد علی .
۲۲ـ رقم نظارت سر کار خاصه بنام محمد علی پسر اصلان خان در زمان شاه طهماسب .
۲۳ـ رقم سر کردگی محمد علیخان .
۲۴ـ رقم باغبانباشیگری میرزا مهدی کوکب .
۲۵ـ رقم صدارت میرزا محمد ابراهیم .
۲۶ـ رقم ایالت فتحعلیخان کوس احمد لوی افشار.
۲۷ـ رقم ایالت عبداللطیف‌خان دردشتستان وبنادر .
۲۸ـ رقم خلعت نوروزی برای پیرمحمدخان .
۲۹ـ رقم اضافه مواجب بنام میرزا محمدخان، نیز بنام صاحب جمع قبچاقخانه.
۳۰ـ رقم مهرداری کرمعلی‌خان.
۳۱ـ نامه بجناب ملاز کی .
۳۲ـ دورقم به میرزا محمد رضا.
۳۳ـ فرمان شاهی .

۳۴ـ نامه ملامحسن‌مدرس .
۳۵ـ فرمان‌برای میرزا حسین‌خان غلجائی .
۳۶ـ فرمان برای وزیرهرات امیرمحراب بیك.
۳۷ـ نامه دررسیدن تنخواه باساعت به خوند گارروم .
۳۸ـ فرمان فتح‌قلعهٔ هرات .
۳۹ـ نامه بخوند گار روم .
۴۰ـ دونامه بوزیر اعظم .
۴۱ـ نامه بوزیر پادشاه روس .
۴۲ـ ازمیرزا نصرالله به پادشاه هندوستان .
۴۳ـ نامه شاهزاده نصرالله بوزیراعظم .
۴۴ـ صلح‌نامه درخصوص مطالب خمسه بخوند گارروم .
۴۵ـ نامه بمحمدشاه پادشاه هندوستان .
۴۶ـ نامه دربارهٔ فتح هند بخوند گارروم .

آغاز: دیباچه‌ای که‌بر بیاض شاهزادهٔ کامکار امامقلی میرزا انشاء فرمودند بسمله وبه نستعین :
حبذا این بیاض دلارا که تذرورنگین‌پروبالی‌است‌ازجلدنگارش‌شهپر پرنقش‌ونگار گشوده (ص۴۷۸).

انجام : واضاف تمامت سکنهٔ مترددین ومتوطنین و غیره .

[۷۹ - ج]

نستعلیق‌ملاحسن گرگانی درروز آدینه ۲۵ صفر۱۲۶۰بدستور میرزا اسدالله، عنوان‌ونشان‌شنگرف، جدول زر ولاجورد وشنگرف (33974) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج مشکی‌ضربی مقوایی.
۳۵۹ ص ۱۳/۵×۲۲/۵ - ۱۶س۸×۱۵ .

منشآت

ازقائم مقام فراهانی است .

آغاز: ای بر سر کتاب ترا منصب شاهی ... ندانم نامهٔ چاپار یا نافهٔ تاتار .

[۹۵ - ج]

شکستهٔ نستعلیق ۱۲۰۸ درگ ۳ پ - ۱۴ پ واز پایان افتاده‌است، درگ ۱۵ر-۴۶ پ از فصل ۲۲ رساله‌ایست درعشق و عاشق ومعشوق که باید در ۱۱۰ فصل ویك خاتمه باشد ومؤلف آن در پایان از خود بنام خازن‌الاشعار منشی‌باشی امیرمحمد قاسم‌خان امیرنظام یاد میکند و مورخ ۱۲۰۸/۱ع۱۸ است (33172) .

کاغذ فرنگی - بی‌جلد .

۴۷گ۱۳×۲۲ - ۱۴س۷×۱۳/۵

منشآت

پاره‌ای از نامه‌ها از میرزا طاهر وحید قزوینی یا تبریزی است که در ۱۱۰۰ بجای شیخ‌علی‌خان وزیر سلیمان صفوی شده‌بود[1] ودو نامه‌ازواست بدوبرادرخوداو : میرزا فصیح (ش۱و۴۴) ومیرزا محمد امین (ش۹۶) درنسخهٔ ما درهامش نامهٔ ۴۷ آمده که «تااینجا کلام وحید است» وازان برمیآید که نامه های دیگران هم باید در این جنگ باشد . پس ازاین هم نامه‌های وحید درآن هست . چنین است فهرست نامه‌ها :

۱ـ نامه بمیرزا فصیح برادرخود .

۲ـ نامه‌ای که با مهدیخان سلطان عرب نزد عبدالعزیز خان والی ترکستان فرستاده شده است .

۳ـ نامه بسلطان دارا شکوه درپاسخ نامهٔ او هنگامی که میخواست بایران بیاید .

۴ـ پاسخ سلطان مرادبخش .

۵ـ بوالی بیجاپور .

۶ـ بوالی دکن.

۷ـ پاسخ سلطان مرادبخش .

۱ـ درفهرست‌طوس (۱۹۶:۳) ازمکاتیبی یادشده که گویا ازوحید قزوینی باشد.

۸ـ بعبدالعزیزخان والی ترکستان .

۹ـ بپادشاه اروس .

۱۰ـ بسلطان‌مرادبخش .

۱۱ـ بابوالغازی خان والی خوارزم .

۱۲ـ بعبدالعزیزخان والی ترکستان (دوتا) .

۱۳ـ بابوالغازیخان والی اورگنج .

۱۴ـ نامهٔ شاه بعبدالعزیزخان والی ترکستان .

۱۵ـ رقمی بمیرزا مقیم کتابدار سرکارخاصهٔ شریفه .

۱۶ـ دیباچهٔ رقم باغبان باشی گری باغات سرکار .

۱۷ـ دیباچهٔ رقم القاب عالیجاه اعتمادالدولة العلیةالعالیة.

۱۸ـ دیباچهٔ رقم میرابی دارالسلطنه اصفهان.

۱۹ـ دیباچهٔ رقم حکیم باشی گری .

۲۰ـ سواد رقم ... (سفید) .

۲۱ـ رقم جهت منصب وزارت دیوان اعلی برای میرزا محمدمهدی.

۲۲ـ دیباچهٔ رقم وزارت .

۲۳ـ رقم رسوم خود نواب وحید .

۲۴ـ دیباچهٔ رقم‌بیگلربیگی صفی‌قلی بیك .

۲۵ـ دیباچهٔ رقم صدارت میرزا مهدی .

۲۶ـ دیباچهٔ رقم صدارت میرزا ابوصالح صدر ممالك محروسه .

۲۷ـ رقم وزارت دیوان اعلی برای شیخعلی خان زنگنه .

۲۸ـ دیباچهٔ رقم برای میرزا محمدحسین طبیب حرم .

۲۹ـ دیباچهٔ رقم نظارت بیوتات به نجفعلی‌بیك .

۳۰ـ دیباچهٔ رقم توشمال باشی گری لطفعلی‌بیك .

۳۱ـ دیباچهٔ رقم توپچی باشیگری نجف قلی‌بیك .

۳۲ـ دیباچهٔ رقم دیوان بیگی گری ابوالقاسم‌بیك .

۳۳ـ دیباچهٔ رقم قضای دارالسلطنهٔ اصفهان .
۳٤ـ دیباچهٔ رقم وزارت خراسان بمیرزا سعدالدین محمد .
۳۵ـ دیباچهٔ رقم تولیت مقصودبیك ناظر بیوتات سر کارخاصهٔ شریفه.
۳٦ـ دیباچهٔ رقم جلوس ثانی وتغییراسم سامی نواب طوبی .
۳۷ـ دیباچهٔ رقم ایشك آقاسی باشیگری .
۳۸ـ دیباچه‌درباب فوت سلطان بلاغی بولداونوشته .
۳۹ـ مسودهٔ جواب مکتوب حاکم ملتان که بذوالفقارخان نوشته.
٤۰ـ مسودهٔ مکنوبی که ازجانب یکی ازحکام سرحد نوشته .
٤۱ـ رقم تورچیگری رکاب مقرب الحضرة صفیقلی بیك.
٤۲ـ کتابت میرزا تقی اعتمادالدوله بصفدرخان .
٤۳ـ جواب کتابت حسین بیك .
٤٤ـ مراسله بمیرزا فصیح برادرخود .
٤۵ـ نامه بعبدالعزیزخان‌والی ترکستان درپرسش قصهٔ ندرمحمدخان‌والداو.
٤٦ـ مکتوب‌اعلی حضرت ظل رحمن بعبدالعزیزخان والی ترکستان.
٤۷ـ نامهٔ بسلطان مرادبخش (درهامش آمده : تا اینجا کلام وحید است)
٤۸ـ دورقعه درطلب ماست .
٤۹ـ رقعه درطلب دایره .
۵۰ـ بمرحوم خواجه محمد سعید درطلب شراب .
۵۱ـ رقعه بدوستان .
۵۲ـ بمرحوم نصیرای همدانی درطلب اسطرلاب .
۵۳ـ رقعهٔ امامقلی صانع درطلب کاغذ .
۵٤ـ ازمیرزا محمد علی دردرخواست اسب .
۵۵ـ نوشتهٔ میرزا محمدعلی ازطرف رضاقلی‌خان بمیرزا زین‌العابدین.
۵٦ـ رقعهٔ کسی ببزرگی.
۵۷ـ مکتوبی درحقایق حالات .

۵۸ـ نامهٔ محمد مؤمن بیك داروغهٔ فراشخانه بمیرزا ابراهیم همدانی.
۵۹ـ رقعهٔ درخواست یاقوت بدوستی .
٦۰ـ بحفاظ واصناف جماعت .
٦۱ـ نامهٔ حکیم رشیدی بمیرزا ابراهیم همدانی .
٦۲ـ رقم میرزا فصیح بحافظ محبعلی درباب پیوند .
٦۳ـ کتابت مولانا عبدالخالق منشی بمولانا نصرالله نامی.
٦٤ـ رقعهٔ میرزامظفرعلی بمیرزاعبدالقادروزیرودرخواست حوض سنگ‌تبریز.
٦۵ـ رقعه بمیرزا مظفر علی منجم و فرستادن وقت و ساعت که اصلاح کند و پاسخ آن .
٦٦ـ رقعهٔ میرزا مظفر علی بحکیم محمد سعید و درخواست نسخهٔ مرکب القوی‌خود.
٦۷ـ رقعهٔ آقا منصور دربارهٔ تسبیح .
٦۸ـ درطلب جوارح بامرا .
٦۹ـ رقعهٔ میرزا مظفرعلی بآقامنصور .
۷۰ـ رقعهٔ آقا منصور بمیرزا مظفر علی منجم درباب ارسال کبك .
۷۱ـ رقعهٔ نصیرای همدانی بمیرمعین میراب درطلب آب وپاسخ‌او.
۷۲ـ کتابت صفی قلیخان بیگلربیگی هرات به بیگلربیگی مشهد مقدس در طلب درخت میوه .
۷۳ـ نتایج طبع ملاخلیل لاهیجی .
۷٤ـ دیباچهٔ مکاتیب.
۷۵ـ مکتوب نواب اعلی شاهی بوالدهٔ محترمهٔ خوند گار روم .
۷٦ـ دیباچهٔ منشور نواب کامیاب بعبدالمؤمن‌خان اوزبك وپاسخ آن .
۷۷ـ نامه بقیصرروم .
۷۸ـ نامهٔ شاه تهماسب بقیصر روم .

۷۹ـ نامه‌ایکه سلطان سلیم نوشته بودند .

۸۰ـ نامهٔ بوزرا.

۸۱ـ عرایض بوزرا .

۸۲ـ نامهٔ آقاحسین بمیرزا علی رضای تجلی .

۸۳ـ نامهٔ آقاحسین اززبان یکی ازحکام سرحد بوزیر .

۸۴ـ نامهٔ وزیراعظم عثمانی .

۸۵ـ نامهٔ بمیرنجات .

۸۶ـ نامهٔ برهان‌الدین خلیفه .

۸۷ـ نامه بحضرت صفی‌الانامی .

۸۸ـ نامهٔ باستاد محمدقاسم نقاش برای نگارش کیف دان .

۸۹ـ نامهٔ بحکیم قطبا .

۹۰ـ نامهٔ میرزا باقر منشی بشیخ‌الاسلام اردبیل پس‌ازبر گشت از مکه .

۹۱ـ نامهٔ ملاعرفی ازشکوهٔ شال بظهوری .

۹۲ـ نامهٔ مولانا محیی الدین بیکی ازدوستان .

۹۳ـ نامهٔ مقصودبیك وزیرآذربایجان بمیرزا محمد معصوم مستوفی .

۹۴ـ نامه ببوجاق سلطان .

۹۵ـ نامه بمیرزا سعدالدین محمد وزیرخراسان .

۹۶ـ نامه بمیرزا محمدامین برادرخود .

۹۷ـ نامهٔ حکیمی بحکیمی باستهزا .

۹۸ـ نامهٔ یحیی‌بیك بنامداربیك در گریختن باز .

۹۹ـ نامه بصفی قلی‌خان بیگلربیگی هرات .

۱۰۰ـ بعبد العزیزخان والی ترکستان ازجانب شاه.

۱۰۱ـ بمولانا محمد مهدی قزوینی .

۱۰۲ـ سفارش نامه .

۱۰۳ـ یحیی‌بیك برستم‌خان وپاسخ آن (سپس دستورچندین‌نامه وانشاء است).

۱۰۴ـ القابی که به بیگلربیگی چخورسعد نوشته‌اند .

۱۰۵ـ نامهٔ میرزا جعفرنصیری طوسی بمیرزا مقیم منشی دیوان اعلی .

پس‌ازین دستور نامه نویسی و نوشتن قباله و صورت محضر وتمسك بیع شرط ومقطع‌نامچه‌ووکیل‌نامچه وطلاق‌خلعی‌ومحضر کدخدایی ووصیت‌نامچه وضامن‌نامچه وقیوم‌نامچه ووکیل‌نامه وصورت مصالحه است .

۱۰۶ـ کتابت خواجه محمد رضای فدوی بخان عالم ایلچی پادشاه هندوستان که ازایران بهند رفته (بازدستورنامه نویسی است).

۱۰۷ـ ازمنشآت نصیرای همدانی .

۱۰۸ـ نامه بحبیب الله محب‌الدین .

۱۰۹ـ نامهٔ خواجه محمود بهشتی بدرویش‌امیران .

۱۱۰ـ قاضی محسن‌بمیرزا نصیرالدین .

۱۱۱ـ قاضی صفی بشیخ‌الاسلام لاهیجان .

۱۱۲ـ نامهٔ اسمعیل باکویی بمیرزا رضی در درخواست قلم .

سپس دستور چندنامه است .

[۱۳۳ ـ ج]

ش۱ دفتر (درمتن) شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف .
آغازافتاده : سربیالین زانوگذاران .
انجام افتاده : مخالصت بوده باشد (34049).
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی ضربی وگرداگرد وعطف تیماج کرم .
۹۹گ۱۶×۲۰ . ۱۶س۱۳×۲۰ .

منشآت

دستور نامه نگاری است با چند نامهٔ دیوانی بدوستان بزرگ ، و بزرگان بیکدیگر، بمذهبان واهل استیفا ، بپدر، بخانها، بپزشکان ، ببزرگان، اشتیاق‌نامه، پاسخ نامهٔ دوستان ، بشیوخ وعلما ، بسادات و فضلا ، بملاها و فضلا ، دختر بمادر ، بشیخ وملا ، نامه بشاهزادگان ، نامه بشاهان ، جواب رقم ، نامه بفرمانروایان ، رقم

نادرشاه به‌علی قلی بیك نایب‌الایالهٔ ارض اقدس، نامهٔ شاهان بیکدیگر، نامهٔ شاهزادگان، نامهٔ جعفر بمیر محمدخان وپاسخ او، آزادنامه.

آغاز: دیباچهٔ بیاضی که میرزا مهدی‌خان بجهت رضاقلی‌خان ساخته.

جندابیاض دلارا که تذرورنگین بالی است (ص ۴۷۱).

انجام: نوعی مراسلهٔ دوستانه: مخدوم مهربانا ... یادوشادفرمایند.

[۱۵۹-ج]

ش۲ دفتر (۱۰۵ پ - ۱۵۲ر) در ۱۵۴ ر - ۱۵۷ فرهنگی فارسی بفارسی است.

منشآت

ازقائم مقام فراهانی است.

نخستین عربی دومی بشاهزاده وسومی بشاهزاده طهماسب میرزا و چهارمی از نایب‌السلطنه بدولت روم، اززبان نایب‌السلطنه، قصیدهٔ فارسی خطاب به «خسروا»، قصیده دالیهٔ دیگر، بازدوسه نامهٔ دیگری هم هست.

آغاز: بسمله. الله جارك فی انطلاقك تلقاء مصرك من عراقك.

انجام: دستخط مبارك مرقوم واعلام فرمایند.

[۱۶۴-ج]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳، جدول شنگرف وزرولاجورد (33971).

کاغذ فرنگی - جلد تیماج سرخ زرکوب.

۱۵گ۴۱×۲۱/۵ - ۱۲س۸/۵×۰۱۴

منشآت

نامه های دوستانه‌است ونامه‌ای بفارسی سره از گنجینهٔ معتمدالدوله نشاط ونامهٔ پادشاه بمجتهدی ونامه‌ای ازهدایت دربارهٔ مرگ میرزا عبدالباقی بانامه‌های گونا گونی درموضوعهای گونا گون.

[۱۶۶ - ج]

شکسته نستعلیق عبدالله‌بن محمد کاظم کاشانی در۱۲۵۸، عنوان شنگرف.

آغازافتاده: بردارد من کجا راضی به بودن فراق.

انجام: ازبهرخدامده عذابم مده عذابم (34054).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی.

۱۲/۵گ۵۳×۲۰ - ۱۱س۸×۱۵/۵.

منشآت

۱- رسالهٔ قلمیه بنثرونظم دروصف قلم.

آغاز: رسالة القلم من انشاء مولی السعید عبدالعزیز الکاشی. بعدازحمد خدا و درود برمحمد مصطفی ... چنین گوید محرر این رساله ومقرر این مقاله عبدالعزیز کاشی ... که چون ازانشاء رسالهٔ قلم بزبان عربی اتفاق افتاد درسنهٔ احدی وسبعمائه فراغت دست داد ... در خاطر آمد که بااین یتیمه بعجمی ضمیمه باید.

انجام:

خواستم سفت بیشتر زین لیك

قلم اینجا رسید سر بشکست

تمت وطابت یالیتها طالت (۱پ - ۱۱ ر).

۲- رسالهٔ سیفیه دروصف شمشیر بنثر ونظم.

آغاز: رسالة السیف من انشاء المولی السعید عبدالعزیز الکاشی. بعداز حمد خداوند کرد گار و درود برمحمد مختار ... چنین گوید منشی این ابیات ومؤلف این کلمات ... عبدالعزیزبن ابی الغنایم کاشی... که چون بعضی ازاکابر عصر وافاضل دهر رسالهٔ قلمیه بعین الرضا مطالعه فرمودند ... التماس نمودند که بااین قلمیه سیفیه‌ای باید.

انجام :

که اختصار نماید بآنچه دست دهد
ز اعتدال تجاوز بنیك و بد نکند

تم الرسالة بعون الله وحسن توفیقه والصلوة علی محمد وآله و اصحابه (۱۱ پ - ۱۹ ر) .

۳ـ نوشته‌هاایست از ۱۰۲ دانشمند درستایش از رشیدالدین فضل الله وزیر و کتاب توضیحات رشیدی او وتفسیری که برقرآن نوشته وپاسخها که بپرسشها داده است بعربی ودربیشتر آنها شعرهای عربی وفارسی آمده است ونویسندگان درآغازیا یاانجام آنها ازخود یاد کرده‌اند وبرخی‌ازآنها تاریخ هم دارد ونام آنها درعنوان هریك ازآن نوشته‌ها هست.

این نوشته‌ها که تراویدهٔ خامهٔ دانشمندان آن‌زمان است ازرهگذر تاریخی‌وادبی بسیارسودمند است .

خود رشیدالدین در دیباچه‌ای که براین نوشته های دانشمندان دارد می‌نویسد که این کتابهای من هریك جداگانه‌هم بعربی وهم‌بفارسی است ووقف قبهٔ‌ربع‌رشیدی میباشد ومتولیان بایدآنهارابدهند که باخطی خوش بنویسند وبزر بیارایند و مقابله و تصحیح کنند تا نسخه‌های آنها فراوان باشد.

این دیباچه در آغاز توضیحات رشیدی دونسخهٔ ترکیه (ش ۲۳۰۰ و ۲۳۲۲ احمدثالث) بعربی است ودرنسخهٔ ما بفارسی است.

بنگرید به :

۱ـ گفتارآقای سلطان‌القرایی در بارهٔ کتاب اسئله و اجوبهٔ رشیدی از خواجهٔ رشیدالدین فضل‌الله‌درنسخه‌ای که‌درآن۳۴ رساله است وازسدهٔ ۷ است ودرآن‌پرسشها وپاسخهاهردوآمده‌است

(مجله مهر س۸ ش٤ ص۲۰۹ - ۲۱۲ وش۵ ص۲۸۰-۲۸۵) .

۲ـ مکاتبات رشیدی چاپ لاهور ۱۳٦٤/۱ (۱۹٤۵) .

۳ـ گفتارآقای دکترمهدی بیانی درمجلهٔ مهر دربارهٔ نسخهٔ مورخ ۲٤ذی‌قعدهٔ ۷۰۸ کتابخانهٔ سلطنتی که رسایل رشیدی درآن هست (س ۸ ش ۹ ص ۵٤۹-۵۰۲) .

محتویات دونسخهٔ ترکیه‌عبارت است از :

۱ـ توضیحات .
۲ـ مفتاح التفاسیر .
۳ـ سلطانیه .
٤ـ لطائف .

اینك فهرست نامهای دانشمندان‌ازروی‌دونسخهٔ‌ترکیه که‌درنسخهٔ ماهم‌هست .

۱ـ قطب‌الدین شیرازی بعربی در پایان توضیحات رشیدی در تبریز نیمه های شعبان ۷۰٦ ویکی دیگر بفارسی درآغاز توضیحات رشیدی درنیمه های رجب ۷۰۷ .
۲ـ شمس‌الدین عبیدی بعربی .
۳ـ نجم‌الدین محمد فقاعی .
٤ـ شرف‌الدین ابوعبدالله‌ابن‌الفقاعی .
۵ـ نصیرالدین ابوالفضائل محمدبن ابی‌الفضائل عبدالحمید تبریزی .
٦ـ عدةالدین محمدبن عبدالله‌بن عتیق تبریزی بعربی.
۷ـ نظام‌الدین یحیی‌بن عبدالرحمن‌بن عمربن علی طیاری :
۸ـ نورالدین عبدالرحمن‌بن عمربن علی طیاری :
۹ـ فخرالدین جندرانی درآغاز سال ۷۰٦ با اجازهٔ روایت کتب حدیث و سند خرقه پوشی .
۱۰ـ رکن‌الدین‌مطرزی قاضی شبانکاره .
۱۱ـ همام‌الدین تبریزی .
۱۲ـ تاج‌الدین محمد اخلاطی .
۱۳ـ شمس‌الدین محمودبن‌ابی‌القسم‌بن احمد اصفهانی.
۱٤ـ عمادالدین نحوی تبریزی .

۱۵ـ صدرالدین قاضی تبریز .

۱۶ـ ناصرالدین واعظ محمدبن ابی‌سعیدبن‌مسعود ناصرحسامی‌سمرقندی نزدیك بپایان ذی حجهٔ ۷۰۶ .

۱۷ـ مجدالدین اسمعیل‌بن یحیی‌بن اسمعیل قاضی قضات شیراز .

۱۸ـ برهان‌الدین قاضی قضات در ۲۱ رمضان ۷۰۶ .

۱۹ـ خواجه اصیل‌الدین طوسی .

۲۰ـ نظام‌الدین عبدالملك‌بن احمدبن محمد قاضی قضات .

۲۱ـ قدوة الائمة والعلماء شمس‌الدین همدانی .

۲۲ـ ملك‌القضاة والحکام‌شمس‌الدین‌حسن‌بن محیی‌الدین حسن‌بن‌ابی‌الفضائل قاضی تبریز .

۲۳ـ ناصرالشریعة مفتی‌الممالك افضل ایران نظام‌الدین‌بن‌الرئیس یزدی.

۲۴ـ زین‌الدین محمدبن محمد کیشی قرشی .

۲۵ـ ضیاءالدین عبدالعزیزبن عبدالعزیزالجلیلی قاضی تبریز .

۲۶ـ جلال‌الدین فضل‌الله بن عمربن محمد ماکی .

۲۷ـ عمادالدین عبیدی .

۲۸ـ نصیرالدین عبیدی .

۲۹ـ فلك‌الدین عبدالله‌بن علی‌بن محمد تبریزی نزدیك بپایان رجب ۷۰۶.

۳۰ـ عضدالدین عبدالرحمن‌بن احمد مطرزی .

۳۱ـ سیف‌المناظرین‌شهاب‌الدین فضل‌الله .

۳۲ـ کمال‌الدین‌عرب‌حسن‌بن‌داودبن‌حسن‌حصفکی کمال‌عرب‌در۲ شعبان۷۰۶.

۳۳ـ سیف‌الدین‌نبیرهٔ صدرجهان بخاری .

۳۴ـ برهان‌الدین نبیرهٔ صدرجهان‌بخاری(حرث‌بن‌حسن‌بن صدرجهان برهانی عمری) در۲۰رمضان ۷۰۶ .

۳۵ـ قاضی‌السوق الاعظم زین الدین محمد بن حسین بن عبدالکریم سمنانی در۲۳ رمضان ۷۰۶ .

۳۶ـ نورالدین حمزة بن رسول رومی نایب قاضی الحضرة .

۳۷ـ نقیب نظام‌الدین محمدبن سید مهدی بن المرتضی الحسنی .

۳۸ـ فخرالدین جاربرتی (جاربردی) .

۳۹ـ شرف‌الدین اسحق‌بن محمودبن محمدبن عبدالمنعم یمانی قمی.

۴۰ـ سید نقیب محتسب‌الممالك لطیف‌الدین.

۴۱ـ فخرالدین سروی .

۴۲ـ جلال‌الدین عبدالمجید بسطامی .

۴۳ـ شرف‌الدین دامغانی محمدبن ابراهیم‌بن ابی‌اسحق .

۴۴ـ مولانا تاج‌الدین ابراهیم‌بن حسین رویانی در۲۵ ذی‌حجهٔ ۷۰۶ .

۴۵ـ فخرالدین لر (شعرفهلوی دارد) .

۴۶ـ امین‌الدین ابی‌القاسم چاچی .

۴۷ـ قاضی قضات قاضی تبریز .

۴۸ـ قاضی تبریز تاج‌الدین عبدالله‌بن عمرورزقینی .

۴۹ـ جلال‌الدین عتیقی .

۵۰ـ نصربن ابی‌الفرج روذراوی (روذاورذی) .

۵۱ـ شرف‌الدین عبدالله‌بن محمدبن عبدالله کرجی قزوینی .

۵۲ـ رکن‌الدین خواجه علی دارالحدیثی .

۵۳ـ صدرالدین دارالحدیثی .

۵۴ـ برهان‌الدین عبدالله عبری .

۵۵ـ تاج‌الدین علی‌بن یونس دزماری .

۵۶ـ جمال‌الدین کاشغری صاعدبن محمدبن مصدق کستانی .

۵۷ـ کمال‌الدین حسن‌بن محمدبن حسن فارسی .

۵۸ـ نجم‌الدین علی‌بن محمد حافظ دامغانی .

۵۹ـ کمال‌الدین احمدبن بدیع‌ابی‌بکربن عبدالغفاربن‌ابی‌بکربن‌البکر کمال زنجانی .

٦٠ـ شرف‌الدین زاهد بسطامی در ۲۱ رمضان ۷۰٦ .

٦١ـ شرف‌الدین محمدبن عبدالله هاشمی قزوینی .

٦٢ـ شمس‌الدین قاضی ری محمدبن محمدبن ابی‌بکر استرابادی رازی دزری .

٦٣ـ ناصرالاسلام ابوالقسم احمدبن صاعد رویانی قاضی آمل روز دوشنبه ۱۲ ع ۷۰۷/۱ .

٦٤ـ فخرالدین حیدربن محمد جلالی اصفهانی .

٦٥ـ شرف‌الدین خوارزمشاه‌بن رحمتشاه‌بن حمزه وراوجی.

٦٦ـ قاضی شیراز محدالدین اسمعیل‌بن یحیی‌بن اسمعیل.

٦٧ـ محمدبن محمدبن اسمعیل‌بن صاعد قاضی اصفهان .

٦٨ـ ملك‌النقبا عضدالدین محمدبن ابی یعلی‌بن مجتبی حسینی قاضی یزد در ۲۱ رمضان ۷۰٦ .

٦٩ـ نظام‌الدین سید تقی‌شاه حسینی ابرقوهی .

۷۰ـ فخرالدین عبدالجلیل‌بن محمدبن عبدالباقی‌بن احمدبن ظفربن ابی‌العباس‌بن احمدبن ثابت محتسب یزد .

۷۱ـ رشیدالدین محمدبن یحیی‌بن محمد بکری صدیقی دماوندی قاضی دماوند در دهۀ اخیر رمضان ۷۰٦ .

۷۲ـ تاج‌الدین علی‌بن محمودبن محمد خراسانی یازری .

۷۳ـ بدرالدین تستری .

۷٤ـ ابی‌العزاحمدبن محمودبن محمد دینوری .

۷۵ـ ظهیرالدین علی‌بن امیرعلی عسکری .

۷٦ـ نظام‌الدین طوسی .

۷۷ـ کریم‌الدین سروی .

۷۸ـ شمس‌الدین محمد مستخرج .

۷۹ـ صلاح‌الدین موسی‌بن یوسف‌بن علی‌مقتدی آذربایجان .

۸۰ـ قاضی ساوه عمادالدین احمدبن ابی‌جعفر ساوی .

۸۱ـ عزالدین امیرقاسم‌بن علی‌بن احمدبن علی‌حسابی .

۸۲ـ ابوالمظفر احمدبن محمدبن احمد ماکی قزوینی .

۸۳ـ ظهیرالدین عبدالمجیدبن محمدبن عبدالله ماکی قزوینی .

۸٤ـ نامش سفید است در نسخه‌ها .

۸۵ـ محیی‌الدین عبدالعزیزبن محمدبن محمود کرمانی شوال ۷۰۷ .

۸٦ـ تاج‌الدین قاضی تبریز ابومحمد عبدالله‌بن عمربن احمد ورزقینی .

۸۷ـ ناصرالدین محمدبن ابی سعدبن مسعود واعظ سمرقندی .

۸۸ـ برهان‌الدین محمدبن منصور سمرقندی نایب قاضی شیرازی .

۸۹ـ شمس‌الدین محمدبن محمدبن محمود استرابادی قاضی ری .

۹۰ـ شرف‌الدین دامغانی .

۹۱ـ شرف‌الدین ابوالخیر علی‌بن محمد زاهدی بسطامی .

۹۲ـ شمس‌الدین محمدبن محمدبن محمدبن ابی‌عبدالله نظام حسینی قاضی یزدی.

۹۳ـ برهان‌الدین حرث‌بن صدرجهان برهانی عمری بخاری .

۹٤ـ کریم‌الدین محمدبن محمدبن محمد مفسرقزوینی .

۹۵ـ شرف‌الدین محمدبن یحیی‌بن محمد دماوندی قاضی دماوند .

۹٦ شهاب‌الدین عباس‌بن ابراهیم‌بن علی زرداوی توران پشتی .

۹۷ـ محمدبن محمدبن ماکی قزوینی قاضی همدان .

۹۸ـ ضیاءالدین عبدالعزیزبن عمربن عبدالعزیز قاضی تبریز .

۹۹ـ نصیرالدین ابوالفضائل‌بن محمدبن ابی‌الفضائل قاضی یزد .

۱۰۰ـ قاضی نظام‌الدین عبدالملك‌بن محمد .

۱۰۱ـ نورالدین عبدالرحمن‌بن عمرطیاری .

۱۰۲ـ مجدالدین تورانپشتی .

آغاز: بسمله : ان هذه تذکرة فمن شاء اتخذ الی ربه سبیلا . امابعد

حمدالله تعالی والصلوة والسلام علی‌نبیه محمد وآله و صحبه اجمعین
چنین گوید ضعیف ترین خلایق ومحتاج ترین برحمت حق...فضل‌الله
ابی‌الخیر المشتهر بالرشید ... که فضل و کرامتی که حق‌تعالی‌درحق
ابن بندهٔ ضعیف کرده عظیم بسیار است و در شمار نتوان آورد ازآن
جمله یکی آنکه توفیق رفیق گردانید ... در کمابیش مدت یکسال
چهار کتاب را که درمجموعه‌ای جلد کرده تصنیف کرد . . . و چون
افاضل اکابر حکمای عصر که این کتب را درمطالعه آورده بودند
هریك ... برآن فصلی نبشته بعضی درادل وبعضی درآخر .

انجام : محروم نباشند بهرهٔ تمام یابند والحمدلله رب‌العالمین . . .
تسلیما دائما کثیرا (صورت خط ملك‌القضاة محیی‌الدین‌قاضی کرمان
دام فضله) (۱۹ پ ـ ۹۳ ر).

٤ـ نوشته‌ای از ابوالمعالی حسین ناصری بعربی وشعرفارسی‌هم دارد .

آغاز: بسمله : من منشآت ابوالمعالی الحسین بن محمد بن محمد
الحسینی الناصری‌الی‌القاضی الصدرالامام العلامة نظام‌الامة تاج‌الملة
والدین محمدبن اسحق الاصفهانی ذکرالله راحلین بخیر عرجوالیلة
ساتم مروا لما تارجت(؟) ارض‌قاسان‌فیماتقدم‌من‌الزمان بمقدم‌مولانا...
نظام‌الملة والدین تاج‌الاسلام والمسلمین علامة العالم .

انجام : فهذه عجالة الحال لانقاوة المقال وهوحسبنا و نعم الحسیب
(۹۳ پ ـ ۹٤ پ) .

٥ـ نامهٔ دیگری ازاو .

آغاز : وله الی واحد من‌الاطباء موردا فیهامصطلحاتهم: مادام که فحول‌علمای
طبیعت بل حذاق حکمای طب معرفت احوال بدن آن برادر تحد یدفن خود جنس
وفصل ذاتی نهند .

انجام : لعل مسقمها یومایداویها . والدعاء ضعف الاولی (۹٤ پ ـ
۹٦ ر) .

٦ـ نامهٔ دیگری از او :

آغاز: وله الی‌واحد من‌اهل‌التنجیم موردا فیها مصطلحاتهم : همیشه
باواحد صمد که رب‌المشارق و المغارب است راکب اسد را که شاه
کواکب است ازافق‌السماء ذات البروج طلوع دهد .

انجام :

ماه و مهر و کیوان و کاتبه
و المشتری و اناهید و بهرام

(۹٦ ر ـ ۹٦ پ) .

۷ـ مقدمهٔ مواهب الهی ازمعین‌الدین یزدی (ص۱ـ۲۰ چاپ تهران ۱۳۲٦خ) .

آغاز: من منشآت مولانا اعظم ملك العلماء المحققین معین الملة
والدین یزدی ، بسمله حمد و ثنایی که مسبحان درگاه جبروت و
ساکنان حظایر لاهوت از ادراك کنه آن غرق عرق تشویر گردند
سبحانك لاعلم لنا ... الخبیر ومعتکفان زوایای قدس از شمیم فوایح
آن مست و مدهوش گردند .

انجام : و کلماسهی عنه الغافلون وعلی‌آله‌وصحبه‌اجمعین‌والحمدلله
رب‌العالمین (۹۷ ر ـ ۱۰٤ ر) .

۸ـ نامهٔ دیگری ازاو درستایش خدا وشاه .

آغاز: (وله من‌الرسایل‌العربیة) بسمله . اللهم یاباری اعیان‌البرایا
بلطایف الابداع والمرایا .

انجام :

بقیت لتبقی جدة الملك مدرکا
من العمر و العلیاء ما یتوقع

وصلی‌الله علی سیدالمرسلین محمد وآله و صحبه اجمعین و الحمدلله
رب‌العالمین (۱۰٤ ر ـ ۱۰۸ ر) .

۹ـ نزهة‌السرور که از معین‌الدین یزدی است و رساله ایست آراسته با صنایع بدیعی مورخ۷۵۷ (ص۲۰۶ تاریخ یزد ـ ص۱۲ دیباچهٔ مواهب الهی ـ نسخهٔ دانشکدهٔ حقوق شمارهٔ ٤٦ج) .

آغاز: الرسالة‌الموسومة بنزهة السرورمن منشآت مولاناالاعظم‌معین الملة والدین الیزدی بسمله . الحمدلله رب العالمین حق حمده . . . درین مدت که تعاطی کئوس نشاط چهره روز گاربرافروخته وتناول اقداح کامرانی خرمن عموم سوخته .

انجام : وشاخ کامکاری ساخته میگویند ، بیت :

چو یزدان برانچت هوی بوده‌اد
سرانجام این کار فرخنده باد

وصلی‌الله علی سیدالمرسلین محمد و آله وصحبه اجمعین و الحمدلله رب‌العالمین (۱۰۸ پ ـ ۱۱۲ پ) .

۱۰ـ قلمیهٔ وصاف که بنام ابوسعیدبن اولجایتوساخته وشعرهم دارد.

آغاز: الرسالة منازعة السیف و القلم من مؤلفات المولی المغفور شرف‌الدین‌عبدالله‌المشتهر بوصاف،رب‌زدولاتنقص،چون‌هلال‌ربیع‌الاول بمقام قشلاغ قراباغ برروی سپهر مینا گون سایهٔ ایزدی چهرهٔ زال زر نمود .

انجام : وعین‌الکمال ازروز گاردولت روز افزون دور بمحمد شفیع یوم‌النشور و صلی‌الله علی محمد الاطهر الاظهر و آله و صحبه الازهر (۱۱۲ پ ـ ۱۱۷ پ) .

[۱۸۸ ـ ج]

ش۱دفتر (۱پ ـ ۱۱ ر) بخط نسخ سدهٔ ۸و۹ چون دربرخی از رساله‌های این‌دفترکه همه‌بیك خط است از شاه شجاع (۷۵۹ ـ ۷۸٦) یادشده است پس تاریخ نوشتن‌آنها پیش از ۷٦۰ نخواهد بود (یادداشت فروینی در همین دفترکه همه را خوانده است) (33924) .

کاغذ سمرقندی‌نخودی ـ جلدتیماج تریاکی ضربی مقوایی.

۱۲۱گ ۱۲×۲۲ ـ ۲۱س۷×۱۵ .

منشآت

از قائم‌مقام فراهانی است .

درمیانهٔ آن آمده « سواد فرمان ومسوده‌های نوشتجات جناب مستطاب آخوند ملاعلی مدظله العالی است که‌بخط خودشان مرقوم فرمودند ویادگار باین‌بندهٔ‌درگاه محمدحسین آشتیانی داده‌اند مطابق قوی ئیل ۱۲۹۸ » ، درهامش دارد « سواد فرمان کوچك ابدالی جناب میرزا اسمعیل‌است » .

نیز درآن آمده : «سواد فرمان قدنات احداثی ناصرالدینشاه برای مردم قم » ، فرمان استیفای آقامیرزا محمد مستوفی پدر کمترین بنده در گاه ۱۲۷۸ ، نامهٔ بمیرزا رضا لسان‌الملك آشتیانی ، نامه‌یی دربارهٔ میرزاعباس از میرزا محمد به‌حاجی میرزا محسن کسرنویس آشتیانی پدرمیرزاعباس ، نامه بمیرزا صادق‌آشتیانی دربارهٔ دامادی او ، از یکی از دانشمندان بمرحوم میرزا سعیدخان ، نامه بمیرزامحمد رضا در عراق ، نامه بمیرزا علی اشرف خان مهندس باشی ، نامه بحاجی ملا محمد باقر آشتیانی ،نامه بمیرزا شفیع مستوفی ، نامه بمیرزا ربیع برادرمیرزاشفیع وزیر ، نامه بمیرزاز کی منشی‌باشی، نامه‌بمیرزا ابراهیم پیشنماز آشتیانی، نامه‌بمیرزا محمدرضا وزیرهمدان،نامه‌دربارهٔتغییرمنزل‌باین‌بنده‌در گاه‌محمدحسین آشتیانی‌نوشته‌اند،بمیرزا اسمعیل برادرمیرزارحیم رئیس، بمیرزا باقر وزیرقزوین ، بمیرزا ابراهیم‌بدایع‌نگار (دوتا)، بمیرزامحمد وزیرعراق، بمیرزاعلی‌نقی شاگردجناب‌آخوند، درستایش‌میرزا ابوالفضل خوشنویس ادیب ساوجی ، نامهٔ خیالی که بکسی نوشته ، نامه باین بندهٔ در گاه که درقم رفته بودم ، بطرزدرهٔ نادری بشاگردش میرزا علی‌نقی، بمیرزاشفیع آشتیانی وزیرخمسه، بمیرزاجعفرآشتیانی، بآخوندملاابراهیم،بیکی‌ازدانشمندان، از جانب میرزا محمد مستوفی بمیرزا رضای آشتیانی بابت سفارت اسلامبول ، بدوستی نوشته‌است، نامه بمیرزاعبدالوهاب .

آغاز: بسم‌الله وبالله والحمدلله القاهر فوق عباده . . . بر ضمیر منیر ارباب همت.

انجام: مسرور آیند وفقنا‌الله‌وایاکم.

[۲۲۰ - ج]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳، سرلوح زرین وشنگرف و لاجورد دارد، درپایان ستایشی است از وکیل‌الملك محمد اسمعیل فرمانروای کرمان وسردار سیستان وبلوچستان بنظم عربی .

کاغذ فرنگی آهارمهره - جلدتیماج سرمه‌یی زرکوب مقوایی.

۱۲۱گ ۱۳/۵×۲۲ - ۱۷س۸/۵×۱۶ .

منشآت

نامه‌های دوستانهٔ میرزا محمودخان «منشی جنرال قونسول گری» دولت‌ایران است در تفلیس که درهمین شهربدوستان نوشته ویا ازطرف میرزا رضاخان «جنرال قونسول» تفلیس درع۱۳۰۷/۲ بکارکنان دولت‌ایران‌ودوستان‌اونوشته‌است‌و گزیده‌یی ازنامه‌های دیگر. نام بسیاری از کارکنان ونمایندگان دولت قاجار درآن یادشده و نامه‌های اومورخ ۱۳۰۹ و۱۳۱۰ است .

[۴-د]

شکسته نستعلیق خود میرزا محمودخان است و از ۱۱۳ پ تا ۱۲۴ شعرهای فارسی و چند نامه است (34161) .

کاغذ فرنگی آهارمهره - جلدتیماج سبز باتصویرشیروخورشیدروی‌آن .

۱۲۹گ۱۴×۲۱ - ۱۲س۷×۱۳ .

منشآت

چندین نامه دراین جنگ هست وازآنها است :

۱- بفیروز میرزا پسرعباس میرزا .

۲- ازمیرزا آغاسی بولیعهد دربارهٔ فیروز میرزا .

۳- بمهد علیا .

۴- نامهٔ خان‌باباخان سردار ایروانی فرمانروای کرمان و یزد .

۵- پاسخ نامهٔ فرمانروای خمسه .

۶- بامیرنظام میرزاتقی‌خان فراهانی .

۷- از فرهاد میرزا بفرمانفرما .

۸- ازمیرزا عبدالله منشی باشی دبیر .

۹- بمیرزا جعفرخان مشیرالدوله خراسان .

۱۰- باردشیرمیرزا .

۱۱- بفرمانفرما .

[۱۵ - د]

نستعلیق‌سدهٔ ۱۳، عنوان شنگرف‌ولاجورد، جدول زرولاجورد، دربرخی‌جاها حاشیه‌های‌لغوی دارد (34043) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ ضربی عطف و درون نیلی.

۷۲گ ۱۲×۲۰ - ۱۴س۷×۱۴ .

منشآت

ازقاضی حسین‌بن معین‌الدین میبدی یزدی است وچنین است عنوان نامه‌ها:

۱- پاسخ نامهٔ سلطان .

۲- نامهٔ مولانا محمد طالشی.

۳- نامهٔ مولانا عمادالدین .

۴- درشکوهٔ از فاضلی .

۵- کارنامهٔ سیدمحمد ریسمانباز .

۶- منشورمحمدقواس اززبان نقیب نجیب.

۷ـ کارنامهٔ جلال‌الدین تیرانداز .

۸ـ نامهٔ قاضی صفی‌الدین عیسی.

۹ـ پاسخ نامهٔ شیخ نجم‌الدین مسعود.

۱۰ـ نامهٔ قاضی صفی‌الدین عیسی.

۱۱ـ نامهٔ خواجه یحیی‌بن خواجه عبدالله سمرقندی .

۱۲ـ نامهٔ الهی‌بیك .

۱۳ـ تسکین محبان که از تکفیر فقیر ملول‌اند.

۱۴ـ سجل خانقاه فیض ازخواجه عبدالقادر .

۱۵ـ رقم محضرخواجه اختیارالدین عبدالقادر کرمانی .

۱۶ـ سجل اجارتنامهٔ خواجه علاءالدین محمد ترکه .

۱۷ـ سجل قبالهٔ مزارع خریداری قاضی‌امام‌الدین شیخ‌علی.

۱۸ـ سجل اجارت زمین موات .

۱۹ـ کتاب برای درحمام فقیران .

۲۰ـ پاسخ بنامهٔ جامی وعلیشیرنوایی وافضل‌الدین محمد.

۲۱ـ نامهٔ قاضی شیخ علی .

۲۲ـ نامهٔ شیخ نجم‌الدین محمود.

۲۳ـ نامهٔ مشرف‌الدین محمود .

۲۴ـ نامهٔ امیرعبدالوهاب .

۲۵ـ نامهٔ غیاث‌الدین ابوالحسن تبریزی .

۲۶ـ نامهٔ ادریس منشی .

۲۷ـ نامهٔ سلطان ابراهیم پسرسلطان جهانگیر.

۲۸ـ نامهٔ محمد تایشی.

۲۹ـ نامهٔ پیرعلی بیك جمشید .

۳۰ـ خطبه برای مسعود رومی .

۳۱ـ نامهٔ نورالدین نعمت‌الله ثانی .

۳۲ـ نامهٔ حسام‌الدین ابراهیم .

۳۳ـ نامهٔ سیدنصرالله .

۳۴ـ نامهٔ درویش مسعود .

۳۵ـ نامهٔ امیرنورالدین احمد .

۳۶ـ نامهٔ مولانا زین‌العابدین علی .

۳۷ـ نامهٔ جامی ،

۳۸ـ نامهٔ امام‌الدین شیخ علی .

۳۹ـ پاسخ بنامهٔ امام شیخ علی .

۴۰ـ صحیفه‌ای درشأن مولانا محمدمولانا علیشاه طبیب برای تریاق .

۴۱ـ نامهٔ خواجه عبدالله سمرقندی .

۴۲ـ نامهٔ خواجه یحیی‌بن عبیدالله .

[۱۶ ـ ۵]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان‌شنگرف (34153) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی ضربی.
۷۱گ۱۳×۲۰ ـ ۱۷س۷/۵×۱۳ .

منشآت

چنین است عنوان نامه ها:

۱ـ خطاب وزرای اجل .

۲ـ جواب وزرا .

۳ـ جواب حرم پادشاه .

۴ـ خطاب بامرای اجل .

۵ـ خطاب سادات .

۶ـ جواب سادات .

۷ـ خطاب وزرای اجل.
۸ـ خطاب اهل فتوی .
۹ـ جواب اهل فتوی .
۱۰ـ خطاب علمای فروتر .
۱۱ـ جواب علما .
۱۲ـ خطاب مشایخ .
۱۳ـ جواب مشایخ .
۱٤ـ خطاب بزهاد وعباد وجواب آنها .
۱۵ـ خطاب بحکما واطبا وجواب آنها .
۱٦ـ خطاب بمنجمان وجواب آنها .
۱۷ـ همچنین خطاب و جواب حفاظ ، حاجیان ، مؤدبان ، مؤذنان ، شاعران ، محتسبان ، خواجگان ، مضیفان ، سرداران ، بازرگانان ، دیوانیان ، پدر ، مادر،عمو، خاله ، استاد ، فرزند ، خواهر ، شوهر ، زن ، دوستان .
۱۸ـ مفارقت نامه،تهنیت‌نامه، پرسش‌بیمار ، تعزیت نامه ، اجاره نامه، آزادنامه، تمسك‌نامچه ، قبض‌نامچه ، خط پاکی .
۱۹ـ فتحنامچه همیون گویاشاه تهماسب که درنسخهٔ ما ناقص است.
۲۰ـ فتحنامهٔ شاه تهماسب بشیبك خان اوزبك .

[۱۷ ـ د]

شکسته نستعلیق سدهٔ۱۲، عنوان شنگرف (33994) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی.
۵۹گ۱۳×۲۰ ـ ۵س۹×۱۵ .

منشآت

مکاتیب و نامه‌های روزگار صفوی و زمان دودمان آق قوینلو است:
یکی‌ازنامه‌هامورخ۱۰۳٦است‌سپس پاسخ‌دانشمندان شیعی‌است‌بنامهٔ‌دانشمندان

اوزبك ورارود وتذکره‌یی از شاه محمد قاسم اینجو برای مولانا محمدباقر وبندی در بارهٔ علم بعربی ونامه‌ای از نظام که بدستور محمد باقر شمسا در ۱۰۳٦ نوشته است ونامهٔ کوتاهی از دوانی بغیاث‌الدین منصور دشتکی وپاسخ اوبدو (٤۳ر) نیز نامه یی ازپادشاه بدانایان فرنگ و یك فرمان شاهانه و منشور شاهانه بسپهسالارخان خانان وبه‌حکیم همام در تعزیت حکیم ابوالفتح گیلانی و دستورالعمل شاهانه بکارکنان ممالك و فرمان شاهانه برای شهبازخان و فرمان شاهی بممالك ونیزبعلی‌خان‌حاکم وعرضه‌داشت شاهزاده . گذشته‌ازهمهٔ‌اینها دیباچهٔ نو.س مولاناظهوری ودیباچهٔ گلزار ابراهیم مولانا ظهوری و «منشآت شیخ‌ابوالفضل علامی صدر اعظم اکبرشاه بابوی که برادر شیخ فیضی‌فیاض شاعرمعروف میباشد که در هزاروده هجری تدوین شده» .

[۱۸ ـ د]

ش۳دفتر (جسته‌گریخته‌درسراسراین‌دفتراست) همه دفتر باید بخط نستعلیق نظام باشد در۱۰۳٦ .

منشآت

ازقائم مقام است و نامه‌هاایست به :
۱ـ میرزا صادق خان مروزی .
۲ـ وقایع نگار .
۳ـ ناضل‌خان .
٤ـ شعاع‌السلطنه .
۵ـ پس از مصالحه با روس .
٦ـ بمحمود خان .
۷ـ حشمت‌الدوله محمد حسن میرزا .
۸ـ میرزا محمد علی مستوفی .
۹ـ اردشیر میرزا .
۱۰ـ درشرح احوال معتمدالدوله نشاط .

۱۱ـ بشاهزاده نواب عالیه .

۱۲ـ بمیرزا محمد حسین .

۱۳ـ به‌لطفعلی‌خان .

۱٤ـ از منشآت میرزا عبدالوهاب معتمد الدوله .

۱۵ـ نامهٔ شاه بناپلئون .

۱٦ـ بوزیر بغداد :

۱۷ـ به وزیر فرنگ .

۱۸ـ به‌وزیر روم .

۱۹ـ نامهٔ قائم مقام بمیرزا محمد علی .

۲۰ـ به میرزا مهدی ملك‌الکتاب .

۲۱ـ دربارهٔ دادن نشان به سیف‌الدوله میرزا .

۲۲ـ نامهٔ قائم مقام بمیرزا محمد علی شیرازی .

۲۳ـ دستورالعمل معتمدالدوله ازطرف خاقان مغفور به نواب فرمانفرما .

۲٤ـ فرمان معتمد الدوله از طرف خاقان مغفور برای وزارت مملکت فارس مورخ ۱۲٤۳.

۲۵ـ فرمان معتمدالدوله‌ازطرف خاقان به ولیعهد مبرور.

۲٦ـ عریضهٔ فاضل‌خان باردشیر میرزا (۵نامه) .

۲۷ـ نامهٔ فاضل خان بحاج میرزا آغاسی .

۲۸ـ فاضل بآقا خاقان محلاتی ونامهٔ احوالپرسی او .

۲۹ـ نامهٔ فاضل خان بآقامحمد سعیدبن آقا مهدی رضوی همدانی.

۳۰ـ نامهٔ قاآنی‌باردشیر میرزاباقصیده‌ای وتاریخ۱۲۷۸ هم‌دارد (سپس‌نامه‌های بی‌عنوان).

۳۱ـ فرمان شاهانه دربارهٔ عفو مالیات ازسادات نیاك لاریجان واینکه‌آنهابحق سید هستند .

۳۲ـ پاسخ بنامهٔ قائم مقام .

۳۳ـ جواب نامهٔ والی کردستان .

آغاز: بسمله‌الله‌جارك‌فی‌انطلاقك‌تلقاء مصرك من عراقك حیث‌خرجت بدواً اداءِ آشتیانی و اشتیاقك (ص ٤۷۸) .

انجام: هردورا مکرم داشت والسلام علی‌من‌اتبع‌الهدی.

[۳۷ ـ د]

نستعلیق حیدرقلی قاجار سرآقاخان استرآبادی بفرمایش آقابختیار در۱۲۷۸/۲٤۱ ، سرلوح دارد، جدول بزر ولاجورد وشنگرف، عنوان شنگرف (34048) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج تریاکی‌ضربی مقوایی.
۱۸۸گ۱۲/۵×۲۰ ـ ۱۱س۸×۱۵ .

منشات

نامه های دوستانهٔ میرزا محمدتقی فایق آشتیانی است وشوخی هم‌دارد ونام او دردیباچه یاد شده است.

عنوان ومخاطبان نامه‌ها .

۱ـ شجره نامهٔ سیادت محمد مازندرانی .

۲ـ میرزا نصرالله خان مهندس‌باشی .

۳ـ یکی از زنان مطربه .

٤ـ میرزا علیجان کرمانشاهی .

۵ـ بخانلربیك سنقری .

٦ـ از جانب مسعود میرزا .

۷ـ از جانب اسحق میرزا .

۸ـ ازجانب ملاعلی مجتهد متولی مشهد .

۹ـ از جانب امام جمعهٔ تهران .

۱۰ـ ازجانب حبیب‌اللهخان بمیرزا علی رضا لشکرنویس .

۱۱ـ به نواب یحیی میرزا دردرخواست تنبا کو.

۱۲ـ به ملاعبدالواحد قاضی سنقر .

۱۳ـ به مهدی‌قلی میرزا سهام الملك.

۱۴ـ ازمحمد باقر سیف‌الشریعه به حاجی ملااسمعیل صدرالعلماء خراسانی.

۱۵ـ به عطاخان فراشباش .

۱۶ـ بملامسیح .

۱۷ـ ازو کیل‌الدوله بامام جمعه .

۱۸ـ بمیرزااسماعیل .

۱۹ـ ازفرج‌اللّه‌خان بمستوفی الممالك .

۲۰ـ به حشمت السلطنه .

۲۱ـ بپاشاخان امین‌الملك .

۲۲ـ درهجواسحاق میرزا پسرحشمت‌الدوله .

۲۳ـ به میرزا محب‌اللّه منشی گروسی .

۲۴ـ به‌آمیرزا علی‌اکبر .

آغاز: نخستین حرفی که منشیان روزنامه نگار .

انجام : نبینه جای تو .

[۷۸ ـ د]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۳و۱۴ ، عربیها نسخ ، عنوان ونشان شنگرف .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج عنابی .
۶۸گ ۱۰/۵×۱۷ ـ ۱۳س۷×۱۴ .

منشآت

ساختهٔ زمان قاجار است وبنام فتحعلی‌شاه ودر آن نامهٔ میرزا موسی‌خان است وترجمهٔ حال وسر گذشت میرزا ابراهیم کلانتر بقلم وخط نویسندهٔ نسخهٔ ما درچهار

باب در ۱۲۳۰ و در آغاز از بهاریهٔ محمد علی شیبانی یاد شده و در میانه رساله ایست کلامی از شیخ‌احمد احسایی بفارسی در یك مقدمه وپنج باب ویك خاتمه که بفرمان شاه ساخته و همان حیات النفس است (فهرست احسایی ۳۱:۲) .

آغاز: بلسان رحمت عام احسان تام فرمود .

انجام : زیر که دربان او .

[۸۰ـ د]

شکسته نستعلیق ۱۲۳۰ (34111) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج مشکی عطف‌سبز .
۱۲۳گ ۱۰×۱۷ سطر واندازه‌گوناگون .

منشآت

دستور نامه نویسی است از میرزا رفیع قزوینی چنانکه در عطف جلد نسخهٔما آمده است .

آغاز: بسمله . منشی ناطقه را دوات دل وقلم زبان جهت تحریرحمد وثنای متکلم نطق‌آفرین است .

انجام : بسعادت دوجهانی فایض باشند والسلام علی من اتبع‌الهدی (تمام شد نسخهٔ مذکوردرروز یکشنبه شهرشعبان‌المعظم۱۱۰۰امید که اگرسهوی یا غلطی شده یاشد بقلم اصلاح فرمایند) .

[۸۷ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۱و۱۲، عنوان شنگرف (33977) .
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج عنابی ضربی.
۱۳۵گ ۱۰×۱۵ ـ ۱۱س۶×۱۱/۵ .

منشآت

نامه‌ایست عرفانی بدرویشان وعارفان وسالکان ومحبان و مریدان و عزیزان وبخواجه صاین‌الدین علی‌ترکه وسید بهاءالدین حیدر وقطب‌الدین حیدروشمس‌الدین

وشیخ یوسف‌اردبیلی وامیرعلی‌خواردی حاکم فیروزکوه ویکی ازآنهاتاریخ۳شعبان ۸۳۰ ویکی بدین عنوان است «نامهٔ بیکی از محبان . . . ازشهرمبارك قم» مورخ ۱۴ صفر ۸۳۱.

آغاز نسخه : باید که خود را از برای حق خواهد نه حق از برای خود ، انشاء الله بتایید الهی ، و توفیق ربانی ، مویـد و موفق گردد والسلام.

عنوان : ومن منشآته الغریبة سلام‌الله علیه رایت سلطان‌عشق‌جزبردر مصطبهٔ خرابهٔ دل خراباتروان بلاکش سرمست نزنند و نوبت دولت شهنشاهی جزبربام ویران‌آزاد دوران قلندر معشوق‌پرست نکوبند.

انجام : چون این شنیده شد درجان نیزجای گرفته مصراع :

در دل و جان خانه کردی عاقبت

هر دو را دیوانه کردی عاقبت .

والحمدلله علی ذلك والسلام .

[۹۵ ـ د]

نسخ‌سدهٔ ۹و۱۰، عنوان شنگرف .
کاغذ سمرقندی ـ جلدتیماج مشکی.
۵۱گ ۱۰×۱۵ ـ ۱۵س۶×۱۱ .

منشآت

نامه‌ها وفرمانهای دولتی‌قاجاراست ودرآن نامه‌ای ازمیرزا حاج‌محمدونامه‌ای دیگربامیرمکرم حاج محمدحسین‌خان ونامه‌ای‌بمیرزا موسی ونامه‌ای‌دربارهٔ‌مرگ مجمرونامه‌ای بسید سعیدخان آمده است.

[۱۲۴ ـ د]

نستعلیق سدهٔ ۱۳، عنوان شنگرف، آغازوانجام‌افتاده (34106) .
کاغذ فرنگی متن وحاشیه ـ جلدمقوا عطف‌پارچه .
۲۱گ ۱۰/۵×۱۷/۵ ـ ۱۷س۶×۱۲ .

منشآت

۱ـ نامه بمولانا کمال‌الدین حسین طبیب .
۲ـ نامه بیکی‌ازوزیران .
۳ـ فتح‌نامه بجناب قطب‌الملك.
۴ـ نامه بقطب‌الملك .
۵ـ نامه بامیرشاه حسین‌بن میرروح‌الله .
۶ـ نامه بامیرعبدالله بن میرروح‌الله .
۷ـ نامه بمرادخان حاکم زابل.
۸ـ نامه بمیرزا شاه حسین وکیل حضرت شاه اسمعیل .
۹ـ نامه نظام شاه بهمایون شاه .
۱۰ـ پاسخ نامهٔ زنج علی‌خان .
۱۱ـ نامه بوکیل‌السلطنه .
۱۲ـ نامه بصفی‌الدین محمد .
۱۳ـ نامه بشمس‌الدین محمد .
۱۴ـ نامه بقوام‌الدین حسین سپاهانی.
۱۵ـ نامه بقاضی جهان وکیل‌السلطنه .
۱۶ـ نامه بقوام‌الدین محمد نوربخش .
۱۷ـ نامه بیکی ازدیلمیان .
۱۸ـ نامه بخداوندخان گجراتی .
۱۹ـ نامهٔ میرزامحمد طاهرواقعه نویس .

آغاز: جناب جنت مـآب صحبت آداب افتخار الصواحب و الاحباب خواجه علی دین .

انجام : خدمات ممنون میفرموده باشند باقی والسلام .

[۱۴۵ - د]

شکسته نستعلیق سدهٔ ۱۱ چلیپا (33979) .
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج مشکی ضربی.
۹۱گ ۱۱×۱۸ - سطرچلیپا ۶/۵×۰۱۴.

منطق الطیر

ازشیخ فریدالدین عطاراست (مشار ۱۵۲۰) .

[۱۰۹ - د]

ش۱دفتر (۱ر-۱۲۳ر) نستعلیق نیمهٔ رجب ۸۳۰، عنوان شنگرف، آغازافتاده‌است (33939).
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج مشکی ضربی.
۱۵۳گ ۱۱/۵×۱۵ - ۱۵س۷/۵×۱۱ .

المنقذ من الضلال

از امام محمد غزالی است و سر گذشت علمی او از این رساله بخوبی آشکار میگردد ، وآن راگویا درنیشابور بسال ۵۰۱ - ۵۰۲ پس‌ازسفردهساله ساخته است . (غزالی نامهٔ همایی ص۱۴۶ - فهرست موریس بوئیژص۵۶) .

بهترین چاپ آن گویا همانست که دکتور عبدالحلیم محمود در مصر بسال ۱۹۵۵ گرده ودیباچه سودمندی هم درآغازآن گذارده است .

آغاز: بسمله . الحمدلله الذی بحمده یفتتح کل رسالة ومقالة ... اما بعد فقدسالتنی ایها الاخ فی‌الدین ان‌ابث الیك غایة‌العلوم واسرارها.

انجام : واستخلصه لنفسه حتی‌لایعبدالاایاه .

[۹۰ - د]

ش۲۷ (۶۸ ر ۶۹ پ) که بندیست ازان در «فصل فی‌اقسام علومهم) ازمیانهٔ رساله و۳۴ دفتر (۱۲۱ پ - ۱۲۴ پ) که‌بندی ناقص است، برگ ۱۲۳ ازکتابی دیگر است .

منهاج الکرامة

ازعلامهٔ حلی و کلام شیعی‌است (دانش۶۳۱) .

[۱۳۶ - د]

ش۳ دفتر (۳۶ پ - ۷۹ پ) .

مواهب الهی

ازمعین‌الدین علی‌بن جلال‌الدین محمد معلم یزدی (م ۷۸۹) که در پیرامون ۷۶۷ بنام شاه شجاع ساخته و بدستور عزالدین ابراهیم زرقانی مجاور قبهٔ شیخ کبیر درشیراز باین نام خوانده و تاریخ خاندان مظفررا در آن آورده است . محمود گیتی (کتبی) از آن گزین نموده ورشتهٔ وقایع را تا ۷۹۵ کشانده و در میان تاریخ گزیده گذارده است وآن باهمین تاریخ گزیده بچاپ رسید (یادداشتهای قزوینی ۳:۳۳۳ که از نسخهٔ ما یاد نموده است - همین کتاب چاپ ۱۳۲۶ خ تهران - استوری ۱: ۲۷۷ و۱۲۷۳ - مشار۱۵۲۸).

[۲۴۲ - ج]

نسخ سدهٔ ۸، عنوان بزروشنگرف، جدول بزر ولاجورد ، درصفحهٔ عنوان نام مؤلف بشنگرف و نام شاه شجاع با القاب ودعای «خلدالله‌تعالی‌ملکه وسلطانه» درترنجی بزر دیده‌میشود، پس‌نسخه‌برای خود شاه باید نوشته شده باشد ، درآغازدیباچه پس ازچهارکلمه چندسطری‌کم داشته و دیگری‌آنها را در هامش نوشته بود و بریده شده ورفته وسپس قزوینی آن را در هامش و برگهٔ جدای چسبیده بنسخه نوشته است ، یادداشت شب پنجشنبه‌رمضان ۱۰۵۵ دارد ، درشعبان ۱۱۷۷ ازان محمدشفیع‌حسینی بود، در۲۷ محرم۱۳۵۲ (۱۲مه۱۹۳۳) ازان قزوینی شده ویادداشت اودرنسخه‌هست IVD 36 bis (22717).
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی.
۲۲۸گ۱۵/۵×۲۴ - ۲۱س۱۰×۱۷ .

موثقات رجال الطوسی

دانشمندی راویان موثق کتاب الابواب شیخ طوسی را بترتیب تهجی مرتب ساخته است .

[۱۸۲ - ج]

ش۴دفتر (۹۰ پ - ۹۲ر) .

موعظة السالکین

دستورات صوفیانهٔ حاج محمد جعفرمجذوب‌علی‌شاه پسرحاج صفرخان‌همدانی است بنام محمد رضا میرزا والی گیلان که محمد طاهر بن حاجی محمد ابراهیم کسکری گرد آورده و دردیباچه نام او وهمدانی ونام کتاب هست ونامه‌ای که بعلی رضامیرزا وسیدحسین استرآبادی‌مرشدنوشته وقباله‌ای که نوشته ونامه‌ای‌بخسروخان وحاجی‌میرزانصیرطبیب‌حکیم‌باشی‌اشرف والاوآقامحمد ملاباشی‌ونواب‌علی‌رضامیرزا.

آغاز: بسمله . وبه نستعین الحمدلله علی مکارمه التی‌لاتحصی... اما بعد حسب‌الامر... انجم خدم پاك طینتی.

انجام: دیگرزیاده زیادات‌باقی والسلام علی‌من‌اتبع‌الهدی .

[۲۰۲ - ج]

شکسته نستعلیق‌سدهٔ۱۳، عنوان‌شنگرف، نسخه در۲۵ خرداد۱۳۰۹ خ بیك تومان خریده‌شده‌است (33890).

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سبزضربی.

۳۷گ ۱۳×۲۱ - ۱۱س۸/۵×۱۴/۵ .

مونس‌الاحرارفی‌دقایق‌الاشعار

از بدرالدین محمدبن بدر جاجرمی خراسانی سپاهانی که در ۷۴۱ در سی باب ساخته‌است . اوازشناختگان خواجه‌شمس‌الدین محمدصاحب دیوان جوینی‌بوده‌است . درآن گزیده‌ایست از قصائد و غزلها ومقطعات ورباعیات وجزاینها ازشعرهای نزدیك بدویست شاعر فارسی زبان. خود بدرجاجرمی هم ازشاعران سدهٔ ۷ است .

(مجمع‌الفصحا۱ : ۷ و ۱۶۸- تذکرهٔ غنی ص۲۵ - هفت‌اقلیم - تذکرهٔ دولتشاه بخش٤ ص ۲۱۹-۲۲۱-آتشکدهٔ آذر۷۱- ذریعهٔ ۹ : ۱۲۸- بادلیان ش ۱۳۳۳- بیست مقالهٔ قزوینی۲:۱۳۸- ۱۵۵- یادداشت مورخ ۱۵آذر۱۳۰۸ (٤رجب ۱۳٤۸) ازقزوینی درلای نسخهٔ عکسی این کتابخانه که دربیست مقاله چاپ کرده است - مقالهٔ قزوینی بانگلیسی‌دربارهٔ‌همین‌مونس‌الاحراردر Bulletin of the School of oriental Studies ج ۵ بخش ۱ سال ۱۹۲۸) .

نسخه‌ای ازمونس‌الاحرار نزدآقای نفیسی ونسخه‌ای در کتابخانهٔ ملك هست (تاریخ وزرای اقبال ص ۳۳۶) نیمهٔ نخستین این کتاب را آقای میر صالح طبیبی در تهران بسال ۱۳۳۷ بچاپ رسانده است.

جنگی بنام‌دقایق‌الاشعاردر کتابخانهٔ بادلیان (ش Elliot37) هست که‌درفهرست زاخاؤواته (ص۸۱۹ - ۸۲۳ ش۱۳۳۳) شناسانده شده‌است . این جنگ تقلیدی است از مونس‌الاحرار وتألیف میرعبدالوهاب دولت‌آبادی‌نزدیك۱۱۷۲ ولی شعرهای‌آن‌سست است ونسخه تااندازه‌ای دقیق ومضبوط (۱) . قزوینی درهامش فهرست بادلیان‌وهامش نسخهٔ عکسی مونس الاحرار خود می‌نویسد که نیمهٔ نخستین (۱۸ باب) و باب ۲۹ دقایق‌الاشعار همان مونس‌الاحراراست.

دراین دقائق‌الاشعار نسخهٔ‌بادلیان باب ۱۸ اندر اشعار مناظره بر گهای۲۲۲ر- ۲۳۶ر مناظرات پنجگانهٔ اسدی (مناظرهٔ : آسمان وزمین ، رمح وقوس ، با عرب‌بفضل عجم ، مسلمان و گبر ، شب وروز) آمده است . سه تای اینها را اته در کارنامهٔ انجمن خاورشناسان برلین در۱۸۸۱ (ص٤۸) باترجمه بچاپ رساند .

[۱۴۴-ب]

نستعلیق سدهٔ۱۱، عنوانها شنگرف ، یادداشت ۱۲۶۶ دارد، قزوینی درآغاز می‌نویسدکه این نسخه چندبرگی است از مونس‌الاحرار و جزو نسخهٔ‌کورکیان بوده وباو بخشیده‌است، درص۲یادداشت

۱- آقای مجتبی مینوی درنامه‌ای که ازآنقره در۲۶ فروردین ۱۳۳۹ خ بنگارنده نوشته است مرا باین دقائق‌الاشعار رهبری کرده است وبراهنمایی ایشان بفهرست بادلیان نگریستم واینهارا نوشتم .

قزوینی است مورخ ۶۴۲ ع/۱۳۵۶/۱، در صفحه ۳ شعر شمس الدین سمرقندی است ، در ص ۴-۲۶ فهرست مونس الاحرار است و قزوینی در هر باب آن صفحهٔ نسخهٔ اصل کورکیان را نشان داد، پس ازین در ۴ ص پراکنده‌هااست، آنگاه در ص ۳۱-۶۵ اندکی از خود مونس الاحرار است و قزوینی می نویسد که با این برگها هم نسخهٔ کورکیان کامل نمیشود، در ص ۶۶-۶۸ بندی است بسیار سودمند در حساب سیاق (IB21a) .

کاغذ سپاهانی - جلد مقوا عطف کالینگور .

۶۷ گ ۱۹×۲۱ - ۲۵ س ۱۶×۲۴ .

مهذب الاسماء فی مرتب الحروف والاشیاء

ازمحمودبن عمربن محمدبن منصور قاضی زنجی (ربنجنی) سجزی است .

(فرهنگنامه‌ها ص ۱۳۱ - منزوی ۲:۲۹۴ - سپه ۲:۲۹۴ - منزوی ۲:۴۵۹) .

[۲۱ - ج]

نستعلیق ۱ صفر ۱۰۷۲ عنوان شنگرف، مالك هدایت در تهران در رجب ۱۲۷۵ ومحمد شفیع حسینی که بده هزار دینار نسخه را خریده است (33941) .

کاغذ سپاهانی - جلد مقوا عطف تیماج سبز .

۱۰۶ گ ۱۸×۲۵/۵ - ۲۵ س ۱۱×۱۶ .

میزان الاوزان

ازامیر نظام الدین علی شیر نوایی در گذشتهٔ ۹۰۶ که بنام ابوالغازی سلطانحسین بهادرخان بترکی ساخته است .

او دردیباچه از امیرخسرو دهلوی و شمس قیس و معیارالاشعار خواجه نصیر طوسی یاد کرده و کتاب را چنین نامیده است .

نسخه‌ای از این کتاب در کتابخانهٔ ملی پاریس هست (فهرست ترکی بلوشه ۱:۳۰۸ در کلیات نوائی ش ۳۱۶ و ۳۱۷) .

این یکی جز میزان الاوزان فارسی است که گزیده‌ایست از بخش عروض المعجم فی معائیر اشعارالعجم شمس قیس رازی از شریف عبدالقهاربن اسحق که بنام ابوالقاسم بابربهادرخان ساخته است .

(دیباچهٔ المعجم چاپ مدرس رضوی چاپ ۱۳۳۵ ص کز) .

این میزان الاوزان فارسی امسال درتهران بچاپ رسیده است .

نسخه‌ای از این فارسی دیده‌ام بخط نستعلیق علیشاه بن مهدی سیخانی مورخ ۸۶۲ در ۹۳ ص بغلی بالسان القلم درشرح الفاظ المعجم که آنهم گزیده ایست از المعجم شمس قیس و گزیننده میگوید که آن دویست وپنجاه سال پیش ازین تألیف شده‌است . این لسان القلم دارای مطلع ومقصود ورونق است وآن هم بخط نستعلیق سیخانی است مورخ پایان شوال ۸۶۲ در ۴۸ ص .

آغاز: کامل حمد ووافر شکر اول صانع غه کیم انسان خلقتی . . .

اما بعد سالم وموزون طبع ... معروض اولکیم بوبنده حضرت سلطان السلاطین معز السلطنة و الدنیا و الدین ابـوالغازی سلطان حسین بهادرخان .

انجام : نافه و گل بر گ آراشکرفعلاتن (ناقص) .

[۲۳۷ - ج]

ش ۱ دفتر (۲پ - ۱۸پ) نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، IVA42 (22710).

کاغذ سپاهانی - جلد پارچه مقوایی.

۱۰۰ گ ۱۴×۲۴ - ۱۵ س ۷/۵×۱۸ .

میزان الحساب

از ملاعلاءالدین علی بن محمد قوشچی (م ۸۷۹) است در سه مقاله (۱ حساب هندی دریك مقدمه و دوباب ۲ـ حساب تنجیم در یك مقدمه و شش باب ۳ـ مساحت دریك مقدمه وسه باب) و در ۱۲۶۶ (۱۸۵۰) بچاپ سنگی رسیده‌است، نیزدر ۱۲۶۹.

(دانش ۸۷۴ـ مشارص ۱۵۳۸ـ کنی والقاب ۳:۷۵ـ استوری ۲:۹ـ گاهنامهٔ سال ۳۰۷ ص ۱۲۸ـ تاریخ ریاضی دکتر مصاحب ص ۱۵۳ - طوس ش ۷۲و۷۵ و۷۶ و۷۷ ریاضی - الشقائق النعمانیة ۱:۲۴۹ـ الفوائد البهیة ص ۲۱۴ـ معجم المطبوعات ص ۱۵۳۰ـ چلبی).

[۳۶ - د]

ش۳دفتر (۱۷۱ ر- ۱۸۳ر) .

نامهٔ دهقان و پاسخ او

نامه‌ایست از دهقان بانوشیروان وپاسخ او بدو ودرجاویدان خردچاپ ۱۲۹۴ ص۱۸۶ - ۱۹۳ دیده میشود (دانش۴۸۱) .

[۴۳ - د]

ش۳ دفتر (۳۵ر-۴۰ر) .

آغاز: بنام یزدان راستی‌پسند . دهقان خداپرست‌نزد خسروپورقباد ساسانیان نامه نوشته‌بود که‌ای پادشاه بدانکه این روان‌تومرغی‌است ازمرغهای ایوان که بالای چرخه .

انجام : انوشه باد که به‌نیکویی بنیاد داد گری‌نهاد .

نجات الخافقین

ازمحمد واعظ پسر محمد تقی قاینی که دریك مقدمه و چهارده باب‌ویك‌خاتمه سر گذشت فاطمه وعلی وحسن و حسین وسجاد ورضا(ع) را آورد و کتاب در روضه و سو گواری است وازروی بحاروعوالم‌العلوم وجزاینها ساخته است ، نام کتاب ومؤلف وفهرست مطلبها دردیباچه دیده میشود .

آغاز: هذا کتاب‌المصائب‌المسمی بنجاةالخافقین. بسمله.وبه‌نستعین. حمد وسپاس‌بی‌اندازه‌وقیاس‌بااندازه‌بار گاه بی‌انباز وتحفهٔ ساحت گاه بی نیازیست که رنج و بلا ومحنت و ابتلا را سنگ محك ماسوی و بوتهٔ اختیار ماورا ساخته .

انجام : مرویست که عذاب فاتل حسین نصف عذاب اهل‌جهنم‌باشد فلعن‌الله ظالمی آل‌محمد ... الی‌یوم‌الدین ۱۲۷۸ .

[۱۴۷ - ب]

نستعلیق خوش ۱۲۷۸، عنوان درشت وگاهی شنگرف ، جدول شنگرف ، درهامش نیمهٔ نخستین نسخه معجزات امامان است بفارسی وگویا ازمؤلف باشد (۵۱۰۰۷) .

۴۳۷گ ۲۱/۵×۳۵ - ۲۲س۱۱×۲۲ .

کاغذ فرنگی - جلدمقوا عطف وگوشه‌ها میشن‌سبز.

نزهة القلوب

جهانشناسی و جغرافیا است از حمدالله مستوفی قزوینی در گذشتهٔ ۷۵۰ که در ۷۴۰ ساخته است .

(مشار ۱۵۷۶ - استوری ۱۲۹:۲ - منزوی ۶۷۱:۲) .

[۱۸ - ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱، عنوان شنگرف، جدول زرین، آغاز وانجام افتاده وازمبحث افلاك است تا عجایب عالم (33903) .

کاغذ سپاهانی - جلدتیماج تریاکی مقوایی درون قهوه‌یی عطف حنایی‌بالولا

۳۸۲گ ۱۷×۱۵ - ۲۱س۱۰/۵×۱۹ .

نصاب صبیان

ازابونصر بدرالدین محمد فراهی (نیمهٔ نخستین سدهٔ هفتم) ودویست بیت شعر وفرهنگ عربی بفارسی‌است .

(فرهنگنامه‌های عربی بفارسی ص۸۴ - ۱۲۱) .

[۱۸۳ - ج]

ش۱دفتر (۱ر-۱۸پ) نسخ رجبعلی‌بن‌کربلایی‌کاظم‌کوسه لاری سفیداری در۲۵ج۲/۱۲۹۹، جدول شنگرف، حاشیه دارد ، ازبحر مضارع «ازمشك تررقم زده برصفحهٔ قمر...» آغازمیشود(34103).

کاغذ فرنگی - بی‌جلد .

۴۰گ ۱۶×۲۲ - ۱۰س۱۲×۱۷ .

[۲۱۵ - ج]

ش۱دفتر (ص-۳۵پ) نسخ سدهٔ ۱۳ ، عنوان ونشان شنگرف ، سرلوح دارد .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج تریاکی .
۵۲گ ۱۴/۵×۲۰ - ۱۲س۷×۱۳ .

✓ ضدالایضاح

ازمولی علم‌الهدی محمدبن‌محمد محسن فیض کاشانی که در کاشان هشت روز مانده از رمضان ۱۰۷۳ آن را بپایان برده است . کتاب ترتیب ایضاح الاشتباه علامهٔ حلی است وشرح آن با افزوده های خود او .

کتاب بافهرست طوسی در کلکته بسال ۱۸۵۳ بچاپ رسید (مصفی‌ص۲۶۶) .

[۱۳۹ - ج]

نسخ خود مؤلف چنانکه در صفحهٔ عنوان دیده میشود اگر ساختگی نباشد، عنوان شنگرف و حواشی «منه» دارد ، درآغاز نسخه مطلبهای تاریخی ورجالی است بخط نستعلیق از مؤلف ، یادداشت ۱۲۳۵ و ۱۲۹۸ دارد (33997) .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ زرکوب مقوایی.
۱۱۸گ ۱۴×۲۱ - ۱۵س۷/۵×۱۴ .

✓ نظام الغریب

املاء شیخ ادیب عیسی‌بن ابراهیم بن محمد ربعی یمنی در گذشتهٔ ۴۸۰ است . (چلبی ۲:۶۰۴ - معجم‌المطبوعات ص۹۲۷) دکتربولس‌برونله در۱۹۱۲ درمصرآن را بچاپ رسانده است .

آغاز: بسمله . وصلی‌الله علی سیدنا محمد وآله وصحبه وسلم‌الحمدلله مخرج الاشیاء من العدم الی الوجود وجاعلها فی الاختلاف و التغایر جاریا الی اجل محدود ... ورد کتاب السیدالنجیب الاریب‌الحسیب... یسالنی ان اضع‌له کتابا فی‌اللغة مقربا ملخصا ... ووضعت‌هذاالمختصر وجعلته له کالاصل للشیء والقاعدة للبنیان ... وسمیته نظام‌الغریب.

انجام : وقال آخر : اذجاء للضیف ضیفن فاودی - بماتقری‌الضیوف ضیافن .

[۱۱۰ - ب]

نسخ سدهٔ ۷ عنوان شنگرف ومشکی ودرشت‌تر .

انجام: افتاده درعنوان «فی‌اسماءالجبال وصنوف‌بقاع‌الارض» میرسد به : «وجمعه احداب والمنقل الطریق . . . » .

(34156).
کاغذ سمرقندی - جلد مقوایی .
۶۰گ ۱۹×۲۷ - ۲۱س۱۲×۱۸.

✓ نظم تهذیب المنطق

علی‌بن حسین در سپاهان بسال ۱۱۲۰ تهذیب تفتازانی را بنظم درآورده‌است.

آغاز:

قال علی الحقیر الشان
ابن حسین راجی الغفران
احمد ربی معطی السئوال
حمدا کثیرا فی‌جمیع‌الحال

انجام :

قدتم ما نظمته تمرینا
فی‌الالف والمأة والعشرینا
ارجور جاءً قاصر البیان
تسویده کان بالاصبهان

[۷۶ - د]

ش۵ دفتر (ص۲-۲۶)، صفحه شمار جدا دارد، بخط نویسندهٔ ش ۴ در۱۳۰۳/۷/۵.

✓ نقاوة الآثار فی‌ذکرالاخیار

ازمحمودبن‌هدایت‌افرشته‌نظری‌وتاریخ صفویان‌است وازسال‌مرگ شاه‌تهماسب

در ۹۸٤ آغاز شده ودر آن ازسال ۹۹۸ یاد میشود ومیرسد تابوقایع سال ۱۰۰۷ درزمان شاه عباس . مؤلف درسالی که آنرا می‌نوشت نزدیك ٦۰ سال داشته است پس نزدیك ۹۳۸ زاده شده است .

(مجلهٔ یادگار س ۵ ش٤و۵ ص ٦۲ ـ ۷۸) .

آغاز: عندلیبان گلستان خلاصهٔ اخبار و هزار دستان بوستان نقاوهٔ آثار .

انجام: شفقت فرموده او را بمرتبهٔ بلند ومحل ارجمند رسانید ... والحمدلله رب العالمین.

[۸۴ ـ ب]

نستعلیق اصلان‌خان بن نقدی‌خان شاملو درروز پنجشنبه ٦ صفر ۱۰۷۰، عنوان شنگرف (34024).
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج قهوه‌یی.
۱٦۸گ ۱۷/۵×۲۹ ـ ۲۵س۱۱×۲۲ .

النکت الاعتقادیة

دراصول دین و پنج فصل است وازشیخ مفید بغدادی (دانش۵۳۱) .

آغاز: بسمله ، حمدله ... امابعد فهذه عقیدة قادنی الدلیل الیها وقوی اعتمادی علیها ... الفصل الاول فی معرفة الله وصفاته الثبوتیة والسلبیة تنبه ایها الفاضل ونزل نفسك بمنزلة المسئول والسائل .

انجام: وسلام علی المرسلین والحمدلله رب العالمین .

[۷۰ ـ د]

ش۷ دفتر (۱۴٦ پ ـ ۱۵۷ پ) بخط ش ٦ و مقابله شده در۱۰۸۵، درصفحهٔ عنوان برساله نام تحفة الاخوان داده شده چون دردیباچه چنین لفظی آمده است .

نگارستان جوینی

ازمولانا معین‌الدین اسفراینی یزدی آوه‌یی جوینی عارف که بدستور پدر خود

وبنام استاد خود ابوالفتوح هبة‌الله بن سعدالدین یوسف حمویی و صدر المسلمین و غیاث‌الدین محمدبن‌رشیدالدین فضل‌الله بسال ۷۳۵ بپیروی از گلستان سعدی‌درهفت باب ساخته وبسلطان ابوسعید بهادرخان (۷۱٦ ـ ۷۳٦) ارمغان داده است .

(تاریخ مغول اقبال ص ۵۲۵ و ۵٤۳ ـ اته ش ۷۵۵ ـ ریو ۷۵٤:۲ ـ ش ۱۷٤ ج حقوق) .

فهرست هفت باب :

۱ـ مکارم اخلاق .
۲ـ صیانت وپرهیز کادی .
۳ـ حسن معاشرت .
٤ـ عشق ومحبت .
۵ـ وعظ ونصیحت .
٦ـ فضل ورحمت .
۷ـ فواید متفرقه .

[۳٦ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ عنوان شنگرف آغازوانجام افتاده است.
کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج مشکی ضربی .
۲۵٦گ ۱۷×۲۴ ـ ۱۴ س۱۱×۱٦ .

نگارستان قزوینی

ازقاضی احمدبن محمدبن نجم الدین عبدالغفارجعفری غفاری (فناری) قزوینی (م۹۷۵) که در دیبول سند در۹۵۹ بنام شاه تهماسب ساخته وآن دربمبئی‌بسال۱۲۷۵ بچاپ رسیده است . پاره‌یی از آنهم در مطارح الانظار چاپ بمبئی بسال ۱۲۸۷ ص ۱۲۲ ـ ۱۸۸ دیده میشود (استوری ص۱۱٤ و ۱۲٤۰ ـ طوس ۱۰۳:۳ ـ اته ش ٦۰٦ ـ ریو ۱۰٦:۱ ـ مشار ۳٤۷ـ ذریعه ۳: ۲٤٦ـ ش ۷۲٤۸ سپهسالار ـ ش٤۷ ـ ج حقوق ـ وزرای اقبال ص۳۳۷) .

[۶۳ - ج]

ش۱ دفتر (۱ پ - ۱۴۵ پ) نستعلیق درمتن وهامش، مورخ ۲۷شوال ۹۸۵ دراحمد نگر، عنوان شنگرف (34023) .
کاغذ سمرقندی - جلدتیماج قهوه‌یی فرسوده .
۱۵۵گ ۱۶×۲۲/۵ - ۱۷س۹/۵×۱۷/۵ .

نورالهدایة

این کتاب شیعی را ازجلال محمد دوانی سنی اشعری پنداشته و گویا در عصر صفوی بنام اوساخته‌اند تا او را شیعی نشان دهند .

این کتاب در ۱۳۱۱ باخصائص ابن بطریق در تهران بچاپ رسید . در آن از حدوث عالم و عصمت پیامبران وامامت بروش شیعی گفتگو شده ونباید ازدوانی سنی اشعری باشد . درپایان آن آمده که من درخاتمهٔ رسالهٔ خلق افعال عباد کلیات‌اصول وفروع دین محمدی را آورده‌ام با اینکه درآن چنین خاتمه‌ای دیده نمیشود . قاضی نورالله شوشتری هم که دوانی را شیعی پنداشته ازچنین رساله‌ای یادنکرد (مجلس۷ مجالس‌المؤمنین) شاید این کتاب‌ازقطب نیریزی عارف شیعی باشد (دانش۴۰۴).

درسر گذشت دوانی که تازه بچاپ رسیده است(۱) کوشش شده که تشیع دوانی ثابت گردد (ص۱۷۳-۱۸۷)واین کتاب‌هم بادیباچه‌یی دردنبال آن‌چاپ‌شده‌است پاره‌ای از آن‌درآثارعجم‌میرزافرصت‌شیرازی‌چاپ گردیدوفرصت‌نیز آن‌راازدوانی‌پنداشته‌بود.

نویسندهٔ نسخهٔ ما می‌نویسد که دوانی از مکه بشیراز رسیده و این رساله را نوشته است.

[۲۴ - ج]

ش۱دفتر (۱ر- ۵ر) نستعلیق ۱۸۲ (=۱۰۸۲) بجزشش‌رساله دیگر پراکنده‌ها دیگری‌دراین‌دفتر است بعربی ، برگها درآغاز موریانه خورده است.
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج قهوه‌یی.
۸۰گ۱۵×۲۵ - ۳۴س۱۰/۵×۲۱.

۱- شرح زندگانی جلال‌الدین دوانی ازعلی‌دوانی چاپ قم در۱۳۷۵.

آغاز:

ای طرازندهٔ بهارستان
وی نگارندهٔ‌نگارستان
... نصرت سلطان خبیر ومالك رقاب ممالك تقدیر.

انجام :

پی تاریخ و نامش فکر کـردم
خرد گفتا که‌هست‌این‌نکته‌جامع
چو درواقع‌نگارستان حسن‌است
از آن آمد نگـارستان واقع

[۹۶- ب]

نستعلیق شرف‌الدین علی‌بن‌بهاءالدین محمدلاری در۱۵محرم ۱۰۲۹، عنوان‌ونشان شنگرف،جدول زر ولاجورد ، باسرلوح زرین وآبی (33866) .
کاغذ سپاهانی - جلد تیماج مشکی مقوایی.
۲۳۷گ ۱۶/۵×۲۷ - ۲۱س۹×۱۹ .

[۱۹ - ج]

نستعلیق نقدعلی‌بن شاه محمد درمنی فراهانی در۱۳۰۱ از روی نسخه‌یی مغلوط و خود اوآنرا تصحیح‌کرده است (بگواهی خود او) ، عنوان ونشان شنگرف .
کاغذ فرنگی - جلدتیماج تریاکی مقوایی بالولا .
۲۱۱گ ۱۶/۵×۲۶ - ۲۱س۱۱×۱۸ .

نورالعیون

آغاز: بسمله. مقالهٔ دهم‌از کتاب‌نورالعیون از تصنیف‌ابوروح‌محمدبن منصور الجرجانی مشهور به‌زرین دست درداروهای مرکب‌جهت‌چشم وآن بیست ویك بابست.

انجام : دیگرا گرفلفل وزنجبیل با سقمونیا با عسل . . . طلا کنند همین عمل کند(تمت‌الکتاب، درتاریخ ۲۷ شوال ۹۸۶ دردارالسلطنه احمدنگر ، حرره ... الحسینی).

✓ النهایة فی غریب الحدیث والاثر

از ابن‌اثیر جزری مجدالدین ابوالسعادات مبارک‌بن محمد شیبانی (۵۴۴ـ۶۰۶) دربارهٔ کلمات دشوار حدیثهای نبوی است (دانش ۲۸۰۶ ـ سپه ۲۹۷:۲).

[۴۲ ـ ج] ✓

نسخ سدهٔ ۱۲ ، عنوان شنگرف ، جدول زرین (7802) .
کاغذ سپاهانی آهارمهره ـ جلدتیماج مشکی ضربی مقوایی .
۴۶۶گ ۱۷×۲۵/۵ ـ ۲۳س۹×۱۶/۵

✓ نهج السداد الی شرح واجب الاعتقاد

شرحی است از عبد الواحدبن صفی نعمانی برواجب الاعتقاد علامه حلی . این رساله شرح دیگری داردبنام الاعتماد فی شرح واجب الاعتقاد ازجمال‌الدین ابوعبدالله مقداد سیوری حلی تألیف ۲۶ ج ۸۲۶/۲ که در کلمات المحققین بچاپ رسیده است (ذریعهٔ ۲۳۰:۲) .

آغاز: بسمله . یقول العبد الفقیر الی رحمة به الغنی عبد الواحدبن الصفی النعمانی ... الحمدلله الذی وجبت علی‌الخلایق معرفته ... وبعد فان اشرف‌العلوم واسناها ... هومعرفة المبدء والمعاد .

انجام : وتلذالاعین جعلنا‌الله من اهلها بفضله و کرمه . . . ولنقتصر علی هذاالمقدار والحمدلله رب‌العالمین ... الطاهرین (وافق‌من‌تعلیقها ضحوة‌نهار‌السبت‌لاثنی عشریومامضت من شهررجب المعظم‌لمحمدبن ابراهیم‌بن محمدبن حسین عفا‌الله عنهم ... ونعم‌النصیر).

[۶۰ ـ د] ✓

ش۲ دفتر (۳۷ پ ـ ۶۰ر) نسخ مانند ش ۱ که هردو بیك خط هستند ومورخ است به چاشت روزشنبه ۱۳ رجب وبرای محمدبن ابراهیم‌بن محمدبن حسین نوشته شده است ، سه برگ میان‌دوشمارهٔ دفتر و ۱ر دعا است ، درپایان درپنج برگ قصیده‌ایست بعربی وسپس دعا است .

✓ النیروزیة

ازابن‌سینا است (مهدوی ش ۱۲۷ ـ دانش ۳۹۶) .

[۱۵ ـ ج] ✓

ش۱ دفتر (۲ پ ـ ۳ پ) نسخ سدهٔ ۱۳ ، وقف ۱۲۳۸ بتولیت حاج محمد ابراهیم (کلباسی) (33414) .
کاغذ فرنگی ـ جلدتیماج سبز .
۶۳گ ۱۳×۲۵ ـ ۲۷س۷/۵×۱۸/۵

✓ الواحد لایصدرعنه الاالواحد (مقالة‌فی‌ان...)

در این رساله از این قاعدهٔ فلسفی « الواحد لایصدر عنه الا الواحد» وفروع آن بحث شده است .

عنوانهای « اصل و فرع ، فصل و وصل ، غایة ، کلام مجمل ، تفهیم ، تکمیل ، تعلیق ، بیان ، حاصل ، تتمیم » دارد . در میانه‌ها عبارتهای فارسی هم آمده‌است . در یکی‌از جاهای آن‌آمده که، فاضلی بمن گفته است ، درهامش دارد که مراد‌آقاحسین خوانساری‌است. پس مؤلف درزمان اومیزیسته است واو گویا قاضی‌سعیدای‌قمی‌باشد. اومیگوید که آقا حسین بمن گفته است که من در یك شبانه روز بکتاب اثولوجیا نگریستم وخواندم و بیهوده‌اش دیدم، ولی چنین نیست بلکه دراین کتاب گزیده و عصارهٔ افکار پیشینیان‌آمده است .

رسالهٔ دیگری هم دراین زمینه هست (دانش ۳۹۷ ـ ش ۱۳۸۲/۲ سپهسالار) .

آغاز: بسمله ولاحول ولاقوة الابالله ... وبعد فانا اردنا فی هذه‌المقالة اولا ذکر الاصل المشهور من‌الحکماء و هو ان الواحد لا یصدر عنه الا الواحد .

انجام : هذا آخرماارد‌نا بیانه‌فی هذه المقالة والحمدلله واهب‌العقل والحیات وصلی‌الله علی محمد وآله وسایل النجاة .

[۱۲ ـ د]

ش۴ دفتر (۱۲۷ پ ـ ۱۸۱ ر) نسخ دهۀ یکم محرم ۱۰۷۹، عنوان و نشان شنگرف، حاشیه « منه مدظله العالی» و «منه مدظله» دارد ، عنوانهای مطالب درهامش دیده میشود .
۱۱س۸×۱۳ .

الوافية فی شرح الكافية الشافية

الكافية الوافية منظومه ایست از ابن مالك جمال الدین ابو عبدالله محمد بن مالك طایی اندلسی (۶۰۰ ـ ۶۷۲) و الخلاصة الالفية او گزیده ایست ازان و خود او آن را بنام الوافية شرح كرده‌است (چلبی ۲:۲۴۹ ـ فهرست خدیوی ۴:۷۴ودارالكتب ۲:۱۳۴ـ نسخۀ ش ۱۷۷۸ دانشگاه ـ بروكلمن ۱:۳۰۰ وپیوست آن ۱: ۵۲۶ ـ طوس ۳:۱۳ش۴۴) .

[۳۷ ـ ج]

نسخ‌سدۀ ۱۱و۱۲، عنوان شنگرف .
نسخه پیش از عنوان «المعرب» است «تاباب‌الترخیم فی‌النداء» وازآغاز وانجام‌افتاده‌است.

آغاز: ص :

وهو من اسمین كزید ذاهب
واسم و فعل نحو فاز التائب

ش : هوراجع الی‌الكلام‌المحدود فی‌البیت المتقدم ای تركیب‌الكلام اما من اسمین اسند احدهما الی الآخر (هفت صفحه پیش‌از«المعرب» كه‌درنسخۀ‌دانشگاه افتاده‌است).

انجام :

و من یقل یا حارضم مطلقا
وقدتری الوجهین لن‌یقترنا

الاكثرفی‌الترخیم ان یحذف ما یحذف وینوی ثبوته فلایغیرمابقی ...

ولیس‌فی‌الكلام فعلی الاوالفه مزیدة للثانیت (باب الترخیم ص ۱۵۲ س۴ نسخۀ دانشگاه) .

كاغذ فرنگی ـ جلدمقوا .
۲۴۴گ ۱۷×۲۴ ـ ۱۵س۱۱/۵×۱۶ .

الوجيزة

از مجلسی كه در رجب ۱۰۸۶ در سپاهان ساخته است وبچاپ رسیده است. (مصفی ص۹۳ ـ منزوی ۲:۶۷۵) .

[۲۲ ـ د]

ش۱ دفتر (۱ پ ـ ۳۴ ر) نستعلیق ۱۱۲۹، عنوان شنگرف (34046) .
كاغذسپاهانی ـ جلد مقوا عطف تیماج قهوه‌ای ومشكی .
۷۶گ ۱۴×۲۰ ـ ۱۷س۸/۵×۱۴ .

[۵۲ ـ د]

نسخ محمد باقربن محمد زمان سپاهانی درروز پنجشنبه ۲۴ ذی قعدۀ ۱۱۱۹، عنوان شنگرف ، محمدبیك‌بن محمدحسین‌می‌نویسدكه نسخه را من برای خودم نویسانده‌ام، عبدالكریم می‌نویسدكه نسخه از استادم حاج شیخ محمدبن حاج محمد زمان بمن رسیده است ، محمدباقر حسینی می‌نویسدكه نسخه ازملامحمد حسین تهرانی بمن رسیده است (8992) .
كاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج زرد عطف ودرون آلبالویی.
۴۷گ ۱۲×۱۸ ـ ۱۲س۶×۱۲.

وصایای خواجه‌نظام الملك (دستورالوزاره)

این رساله درنسخۀ دانشگاه از عبدالوهاب امامی دانسته شده و دریك مقدمه است درسر گذشت نظام‌الملك و دوفصل درنصایح او وباید در سدۀ هشتم نوشته شده باشد وباآئین شاه تهماسب در بمبئی بسال۱۳۰۵ بچاپ رسید. شارل شفرCh.Schefer در ذیل سیاست نامه چاپ ۱۸۹۷پاریس ص۴۸ـ۵۴ (= ص۲۹ـ۳۵ وصایای چاپ‌هند) بندی از این كتاب دربارۀ همدرسی نظام‌الملك وحسن صباح وخیام راآورده ودرص۳ دیباچۀ فرانسه‌هم ازان‌یاد كرده‌است.

دردستورالوزراءخواندمیرداستان‌دامادی‌ملکشاه‌باخاندان‌خلافت(ص۱۵۷-۱۶۰) وداستان‌همدرسی‌نظام‌الملك وحسن‌صباح‌وخیام(ص۱۶۹-۱۷۵) ازرسالهٔ‌وصایای‌خواجه نظام‌آمده‌است. پس‌این کتاب‌پیش‌از۹۱۴ (تاریخ تألیف‌دستورالوزراء) بایدساخته شده باشد. نسخهٔش۱۴۲۶بادلیان‌مورخ۹۴۹هم‌براین گواهست(مجلس‌ش۶۱۹/۸و۶۲۱/۲۳- سپه ش ۲۹۴۷ - برلین ش ۲۹۳ (فهرست پرچ ص ۳۱۹) - بنگال ش۴۹۱ - تاشکند ۲۰۷۴ و ۲۰۷۵ - بادلیان ش۱۴۲۶ مورخ ۹۴۹ و ش۱۴۲۷ مورخ۱۱۹۸ و ش۱۴۲۸- دانش ۲۳۷۳ - وزرای اقبال ص۳۳۷ - ریوص۴۴۶ و ۸۵۹ - مشار ۱۶۳۲).

آغاز: شرایف تحمیدات پادشاهی را که انتساب فخردین‌بنظام ملك ازحکمت کاملهٔ اوست.

انجام: که نام نیکو برصحایف روزگار گذاشتند برحمت جاوید مخلد داراد آمین یارب‌العالمین.

[۲۰۳ - ج]

نستعلیق سید حسین فراهانی در روز یکشنبه ۴ رمضان ۱۳۰۶ برای آقا میرزا سلیمان وزیر، نسخه را قزوینی خوانده است (33915).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج عنابی عطف ودرون وگردآن سبز.
۸۱گ ۱۳×۲۱ - ۱۷س۷×۱۴.

الوصیة

ازشهاب‌الدین ابوحفص عمربن عبدالله بکری سهروردی است چنانکه‌درنسخهٔ ماآمده است.

(دانش ۴۵۰ ش۲- فهرست‌مونیخ ص۴۱۱ ش۸۹۵ - دانشکدهٔ حقوق۲/۲۵۱ج)

[۹۰ - د]

ش۸ دفتر (۳۴ پ - ۳۵ ر).

وقشامه

انشاایست از سید ماجدبن هاشم‌بن علی بحرانی احسایی (درگذشتهٔ ۱۰۲۸)

که درآن چگونگی وقف روستای کجی شیراز را برحرمین آورد وسامان‌این‌دیه‌را هم درآن یاد نمود. از رهگذر جغرافیای شیراز بسیارسودمند است.

آغاز: الحمدلله الذی وقف نفوس العارفین علی مراقبة سبیله.

انجام: مصونا من کل عیب و باس و الحمدلله رب العالمین هذا من انشاء ... السیدماجدبن‌هاشم‌بن‌السیدعلی‌الحسا اصلا والبحرین‌مولدا.

[۷۰ - د]

ش۲دفتر (۹ پ - ۱۵ر).

هفت‌اقلیم

از امین‌احمدی رازی است که در۱۰۰۲ بپایان برده است وسر گذشت‌شاعران فارسی است.

(سپه ۴۸۲:۲ - مجلس۲:۲۶۹ - ذریعه۴ : ۵۲-مشار ۱۸۷ - استوری۱ : ۱۱۶۹ و۱۳۵۵).

[۴ - ب]

نستعلیق ۱۰۷۵، عنوان و شنگرف، ازآغاز است تا اقلیم ششم (33835).
کاغذ سپاهانی - جلدتیماج روغنی باترنج.
۲۴۷گ ۲۳×۳۶ - ۲۷س۱۶/۵×۲۷.

[۵۴ - ب]

نستعلیق ریز عبدالله‌بن‌احمد مراغه‌یی در ۵صفر ۱۲۵۱ درمراغه، عنوان و نشان شنگرف،ملامحمد باقر در ۲۵ صفر ۱۲۵۴ آن‌را به پنجتومان و پنج هزاردینار درتویسرکان خریده است، سیدعبدالله در روزآدینه ۶ع۱۳۰۲/۲ آن را بپسرجعفرقلی‌بن رضاقلی خادم دارالفنون تهران بخشیده‌است (33878).
کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی با ترنج سرخ.
۲۵۲گ ۲۰×۳۱ - ۲۵س۱۱×۲۲.

[۳/۱ - ج]

نستعلیق غلامرضای فاضل انواری شیرازی که در ۲۲ دی ۱۳۱۹ خ ۱۵ ذی‌قعدهٔ ۱۳۵۹ جلد دوم را بانجام رسانده است از روی‌نسخهٔ سپهسالار مورخ۲۵ رمضان ۱۰۲۵ بدستوراین‌یوسف‌شیرازی.

این نسخه جلد نخستین است و از آغاز کتاب است تا «سیدمحمد» تا ص۵۹۵، ص۱-۷۰ فهرست آن است، از خود کتاب ص۱-۱۸ و ۱۱۴ - ۲۲۹ راکندندو نیست (33854) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج قهوه‌یی ضربی مقوایی .

۵۹۵ صفحه شمار ۲۰×۲۷ - ۲۲س۱۲×۲۰ .

[۳/۲ - ج]

دومین جلد است بهمانگونه خط جلد نخستین باهمان نشانه‌ها ، از «اسفراین » است تا پایان کتاب ص۵۹۶ - ۱۱۲۸ .

هفت کشور

از فخری‌بن امیرهروی که درزمان « شاه‌اسماعیل‌بن حیدر»ساخته‌است، دریك مقدمه درهفت‌منزل‌سپس‌هفت کشور وشش مسافت است و تاریخی‌است آمیخته با اخلاق وافسانه و داستان .

دردیباچه از شاه بشعرستایش شده و ازین کتاب وخود مؤلف نامبرده شده ودر آن آمده : « منم فخری ازجان ثناخوان او» و « نام این مختصررا هفت کشورنهاد » . مؤلف در سه سال آن راساخته است .

(سپهسالار ش ۵۸۰۶ - تاشکند ش۲۰۴۶ تا ۲۰۴۸ - اته ش۲۲۱۵ مورخ‌شعبان ۱۱۴۱ - ریو۳:۱۰۳۹) .

فهرست منزلهای مقدمه و کشورها ومسافتها :

منزل اول درصفت منازل وشناختن انسان کامل وفائدهٔ خدمت.

منزل دوم درصفت ادب ومرتبهٔ یافتن اهل طلب .

منزل سیم درصفت تواضع وخاصیت و فائدهٔ آن .

منزل چهارم درصفت علم ونتیجه وبهرهٔ آن .

منزل پنجم درصفت صلاح وفوایدآن .

منزل ششم درصفت قول راست وفائدهٔ آن .

منزل هفتم درصفت افعال حمیده وآثارآن .

کشور اول درصفت رعیت پروری ، مسافت اول داستان یوسف وفیروز وهرمز و بهرام .

کشوردوم پیدا شدن قضات وصفت علما، مسافت دوم درعلوهمت ونمك شناسی وتاریخ اسمعیل‌سامانی ولیث صفار .

کشورسوم درضبط وسیاست وتاریخ افراسیاب ومنوچهر، مسافت سیم‌پیداشدن آسمان وزمین وبهشت ودوزخ وتاریخ هوشنگ .

کشورچهارم درصفت فراست زنان وداستان سلیمان وبلقیس وشاپور ونصیره ، مسافت چهارم درنگاه داشت خاطرها وداستان سنجر .

کشور پنجم قضا و قدر وتاریخ ابراهیم ادهم ، مسافت پنجم درصفت منشیان و مباشران وعمال .

کشورششم صفت وزراوحکما وقلمزنان‌ونقاشان وتاریخ آصف‌بن‌برخیا،مسافت ششم داستان جبرئیل و داود .

کشور هفتم پادشاهی جمشید وداستان قباد وسیاوش‌و کیخسرو و حاتم طایی و پیدا شدن شراب .

آغاز: حمد وسپاس وستایش بی‌قیاس حکیم علیمی را که در هر چه نظرمیافتد قدرت وعظمت او است .

انجام :

امیدم چنانست از کرد گار

که‌تا با(؟)نگردد تهی‌ازتوعالم‌دمی

که جانی‌وجان همدمی(سپه)

[۳۳ - ج]

نستعلیق سده۱۱ ودر ۱۰ع۱۸۵/۲ (=۱۰۸۵) کامل‌شده است، نویسندهٔ آن شیخ‌علی است، عنوان ونشان شنگرف (33877) .

کاغذ فرنگی - جلدتیماج سرخ ضربی.

۱۷۷گ ۱۴×۲۵ - ۲۲س۹×۲۱ .

هفت گنج یاسبعهٔ سیاره

ازحکیم محمد حسن زلالی خوانساری (م ۱۰۳۱) است بدینگونه :

١ـ میخانه .
٢ـ آذروسمندر.
٣ـ سلیمان نامه .
٤ـ شعلهٔ دیدار .
٥ـ حسن گلوسوز .
٦ـ ذره و خورشید .
٧ـ محمود و ایاز .

دیباچه های این منظومه‌ها ازملاطغرا است .
زلالی درآنها ازشاه عباس ستوده است .
(ذریعه ٩:٤٠٤ ـ مجلس ٣:٤٥٨ ـ ٤٦٣ ـ برون ٤:١٦٧ ـ منزوی ٢:٢٠٠).

[٤٧ـج]

نسخ مجدالدین علی شوشتری روز یکشنبه ١٦ج١/١٠٨٠ (سومی) ، درپایان پنجمی‌هم‌تاریخ‌رجب ١٠٨٠ دارد، عنوان شنگرف ، درمتن وهامش نوشته شده است .
نسخه آشفته است وگویا محمود وایازراندارد . چنین است انجام‌آن :

نام این نامه ساز میخانه — صوری و معنویش پیمانه

....

وصف‌ایشان‌که قصهٔ‌ماراست — هرقدرکم فسانه‌بسیاراست

(افتاده) (33933) .
کاغذ سپاهانی رنگارنگ ـ تیماج مشکی ضربی مقوایی.
٧١گ١٤×٢٤ ـ ١٥س١٠×١٩ .

هیأت (رساله در...)

از قوشچی است دردوبخش (هندسی ـ طبیعی) ودومقالت (١ ـ اجرام علوی در شش باب ٢ـ هیئت زمین دریازده‌باب) ویك خاتمه درابعاد واجرام . شاهمیر شیرازی وملامصلح‌الدین عبدالحی‌لاری آنرا شرح کرده‌اند ودومی در١٣٠٣ بچاپ‌رسیده‌است . ملاپرویز (م٩٨٧) آنرا بترکی درآورده است .
(چلبی ١:٥٧ ـ بلوشه ٢:٧٨٩ ـ دانش ٨٩٠ ـطوس ش١٧و١٣٦ و١٤١) .

[١١٦ـ ٥]

نستعلیق سدهٔ ١٢، عنوان و نشان شنگرف، انجام افتاده است (34061).
کاغذ فرنگی ـ جلد تیماج عنابی ضربی.
٦٧گ١١×١٧ ـ ١٠س٤/٥×١٢ .

هیاکل النور

ازشیخ شهید اشراقی‌است وخود اوآنرا بفارسی درآوردوبترکی وهندی‌ترجمه شده وجلال‌الدین محمد دوانی وغیاث‌الدین منصوردشتکی برآن شرح نوشته‌اند .
این کتاب درمصر یك بار بسال ١٣٣٣ بچاپ رسید باشرح دوانی وبارهٔ دوم هم درهمانجا بسال ١٣٧٦ با گزیده‌ای از شرح دوانی چاپ شده است (دانش ١٤٤ و٢٩٠ دیباچهٔ تبصرهٔ ساوی ص٥٤ ـ سرگذشت دوانی ص١٦٢).

[١٥ـ ج]

ش٦دفتر (١٨ پ ـ ٢٣پ) .

یادداشتها

دفتر یادداشتی است از مرحوم عباس اقبال آشتیانی (١٣١٤ ق ـ ١٣٣٤خ).

[٧ـ ب]

نستعلیق ع١٣٣٧/١ (34175) .
کاغذ فرنگی ـ جلد مقوا .
١٤١گ٢١×٣٥ ـ ٣١س١٩×٢٨.

یتیمة‌الدهرفی‌محاسن اهل‌العصر

از ثعالبی ابی منصور عبدالملك نیشابوری (٣٥٠ ـ ٤٢٩) وسرگذشت واشعار شاعران عربی زبان اسلامی است . دردوجلد در مصر بسال ١٣٦٦ و دو جلد تتمهٔ آن

مربوط بشاعران ایران در تهران بسال ۱۳۵۳ بچاپ رسیده‌است . سر گذشت و چگونگی تالیف او در دیباچهٔ این دو چاپ دیده میشود .

[۸۳ - ب]

نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان و نشان وجدول شنگرف و زعفرانی، از آغاز است تا باب شعرای شام قسم نخستین (3384I).

کاغذ فرنگی - جلد تیماج روغنی عطف سبز روپوش دار .

۱۷۲گ ۱۹/۵×۲۹ - ۲۷س ۱۱/۵×۱۹ .

[۲-ج]

نسخ سدهٔ ۱۲، عنوان شنگرف، فهرست در آغاز هست از «ابن الحجاج» تا «ابوعبدالله الغواص»، مالك هدایت درمحرم ۱۲۷۱

کاغذ سپاهانی - جلدمقوا عطف تیماج مشکی .

۲۹۹گ ۱۸×۲۶/۵ - ۱۹س ۹/۵×۱۸ :

نسخه‌های عکسی

الابنیة عن حقائق الادویة

ازابومنصور موفق الدین علی هروی است .

زلیگمان Seligmamn آنرا با دیباچه‌ای ازروی تنها نسخهٔ ش A.F.340 وین بخط علی‌بن احمد اسدی طوسی مورخ ٤٤٧ در ۱۸۵۹ بچاپ عکسی رساند .

(بیست مقالهٔ قزوینی ۲: ۲۰۲ ـ ۲۱۰ ـ فهرست معارف ۲: ۱۷٤ ـ یادداشتهای قزوینی در همین نسخه عکسی مورخ ۲۰ح/۲/۱۳۵۰ = ۲۰ آبان ۱۳۱۰ ـ نمونهٔ سخن فارسی دکتر بیانی ص ۱۰۲ ـ سبک‌شناسی ۲: ۲٤ ـ ۲۷) .

[۳]

عکس همین نسخهٔ وین درسه جلد در ۲۱۹ گ و ۴۳۸ ص ولی در پایان نسخه بخط کهن آمده: ۲۱۵گ ، نشانهٔ قزوینی : 19-18 - ID17 (22786 - 22784-22782) .

تاریخ بیهق

از حجة‌الدین فرید خراسان ابوالحسن علی‌بن ابی‌القاسم زیدبن حسین بیهقی (٤۹۰ ـ ٥٤۸) است ، دران ازسالهای ٥٦۱ و٥٦۲ (ص۲٦۳ و۲۸٤) یادشده‌است، چاپ بهمنیار درتهران بسال ۱۳۱۷ بادیباچهٔ قزوینی (معالم‌العلما ش۳۳٤ ـ طوس۵ : ۱۷۱ ـ دانش ۱٦۰۷ـ بیست مقالهٔ قزوینی۲ : ۷٦ ـ ۸٦ ـ فهرست معارف ۲: ۱۷٦ ـ مشار ص ۳۰٤ ـ سبک شناسی ۲: ۳٦۵ ـ استوری ۱: ۳۵٤ و ۱۲۹۵) .

[۱۰]

عکس نسخهٔ شمارهٔ Or3587 لندن در ۱۸۰ برگ IVC18 (22799).

تتمة صوان الحکمة

از همان ابوالحسن علی‌بن زید بیهقی (۴۹۰ ـ ۵۴۸) دو چاپ دارد یکی از کردعلی درمشق بسال۱۹۴۶ ، دیگری ازمحمد شفیع درلاهور بسال ۱۳۵۱ (معالم العلما ش۳۳۴ ـ طوس ۱۷۱:۵ ـ دانش ص۱۶۰۷ـ سر گذشت ابو سلیمان سجستانی ازقزوینی چاپ پاریس ـ بیست مقاله ۹۴:۲ ـ ۱۳۷ ـ معارف ۱۷۸:۲)

[۱۲]

عکس نسخهٔ برلین (PetermannII737) در۹۹گ،نشانهٔقزوینی: VIIE13 (22797) .

التدوین فی ذکر اهل العلم بقزوین

از رافعی ابی القاسم عبدالکریم بن محمدبن عبدالکریم قزوینی است،جلال الدین محدث فهرستی برای آن نوشته ودر۱۳۳۴ بچاپ رسانده است .

(مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات س۲ش۴ وپس از آن ـ یادداشتهای قزوینی ۹۵:۳ـ گفتار محدث درمقدمهٔ نقض وتعلیقات آن) .

[۱]

عکس نسخهٔ اسکندریه در۵۱۸برگ با۲۰برگ عکس خط قزوینی که ازروی نسخهٔ ش Add21,468 موزهٔ بریتانیا کامل کرده است درشش جلد صحافی شده است ، نسخهٔ اسکندریه چندجا افتادگی دارد. (22770 تا 22775).

[۲]

عکس همان نسخه اسکندریهٔ در چهارجلد با بیست برگ خط قزوینی که از روی نسخه موزهٔ بریتانیا نسخه راکامل کرده است با یادداشت او دربارهٔ کتاب (22778 تا 22781) .

[۱۹ ـ ج]

عکس نسخهٔ اسکندریه با ۲۰ برگ عکس خود قزوینی مانند ش ۱ ، جلدنشده است .

التوسل الی الترسل

از بهاءالدین محمدبن موید بغدادی منشی علاءالدین تکش خوارزمشاه(۵۴۸ـ ۵۹۶) در منشآت نسخهٔ ش ٤٤ ج این کتابخانه (ص۴۶۳ ش ۷۲ و۷۳) گویا از همین کتاب است که یاد شده وتاریخ تألیف در آن ۵۲۸ آمده است .

بهمنیار آن را درتهران بسال ۱۳۱۵ خ با دیباچهٔ قزوینی بچاپ رسانده است. (معارف ۱۸۰:۲ ـ مشارص۴۵۶ ـ سبك شناسی ۳۷۹:۲) .

[۱۳]

عکس نسخهٔ شماره ۵۸۶ لیدن مورخ ۶۶۸/۲ع۳ در ۱۳۵ برگ با یادداشت قزوینی در رمضان ۱۳۵۵ ، نشانهٔ قزوینی ، ID15 (22794) .

حدیقة الحقیقة وشریعة الطریقة

ازابوالمجد مجدودبن آدم سنایی .

در چاپ مدرس رضوی درتهران بسال ۱۳۲۹ خ ازاین نسخه عکسی بهره برده شده ودراین نسخه این کتاب بنام فخری نامه خوانده شده است .

(سپه ۴۹۳:۲ ـ مجلس۱۷۶:۳ـ ذریعه ۳۸۲:۶ـ مشارص۵۵۶ ـ منزوی۲۶۸:۲).

[۱۱]

عکس نسخه مورخ شب سه‌شنبه ۷ شوال ۵۵۲ اسلامبول نوشتهٔ ابوسعید مودودبن قلی‌سپاهانی برای بدیع‌الزمان ابوعلی‌حسن‌بن غازی صانع قونوی در۲۲۰ برگ دردوجلد (30585 - 30586).

دیوان رودکی

آقای سعید نفیسی سه جلد کتاب دربارهٔ سر گذشت وشعرهای رود کی نوشته است(مشارص۵۴) درسال گذشته‌در کشورروس وتهران جشن هزارمین سال او گرفته شده‌است . در کشورروس دوجلد کتاب درسر گذشت اونوشته‌اند . (پیام نوین ـ مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات تهران) .

[۱۵]

عکس دونسخه از دیوان رودکی یکی چاپ ۱۳۱۵ تهران در۱۱۴ص دومی نسخهٔ سردینزن رس در ۲۳ برگ که برای قزوینی عکس برداری شده ویادداشت او را دارد؛ IVA37 (22795) .

دیوان شش شاعر

دیوان شش تن از سرایندگان نامی ایران است :

۱ـ امیرمعزی در۴۰۰۰ بیت (گ ۱ ـ ۱۸) .

۲ـ اثیرالدین اخسیکثی در ۶۶۰۰ بیت (گ ۱۹ ـ ۴۷) .

۳ـ ادیب صابر در۶۳۰۰ بیت (گ ۴۸ ـ ۷۵) .

۴ـ نظام‌الدین محمود قمراصفهانی در۲۷۰۰ بیت (۷۶ ـ ۸۷) .

۵ـ شمس طبسی در۲۰۰۰ بیت (۸۸ ـ ۹۶) .

۶ـ ناصرخسرو قبادیانی در ۳۷۰۰ بیت (۹۷ ـ ۱۱۲) .

نسخه از پایان افتاده و روی هم نزدیك ۲۵ هزار بیت است (فهرست معارف ۱۹۲:۲) .

[۲۰]

عکس نسخهٔ مورخ ۷۱۳ (۹۶پ) و ۷۱۴ (۷۵ر) نوشتهٔ عبدالمؤمن علوی‌کاشی بخط نسخ در ۱۱۲ برگ ، هرصفحه ۴۰ سطر و هرسطری سه بیت ، از کتابخانهٔ دیوان هند ش ۱۳۲ ، مهر گوهر سلطان دخترشاه اسماعیل صفوی در بسیاری ازجاها دیده میشود .
یادداشت قزوینی دررجب۱۳۵۰برابرآبان ۱۳۱۰ خ دارد (22768).

زبدة‌التواریخ

ازسید صدرالدین ابوالحسن علی‌بن ابی‌الفوارس ناصربن علی حسینی که‌نزدیك ۶۲۲ ساخته است .

این کتاب رامحمداقبال بنام اخبارالدولة‌السلجوقیة‌درلاهوربادیباچه‌ای بانگلیسی در۱۹۳۳ از روی تنها نسخهٔ نوشتهٔ نزدیك سدهٔ ۷ موزهٔ بریتانیا (استو Or7Stowe) بچاپ رسانید .

(فهرست معارف۲:۱۸۴ـ یادداشتهای قزوینی ۳:۱۲۴ـ ذیل فهرست عربی ریو ش۵۵۰) .

[۷]

عکس همان نسخهٔ بریتانیا که‌قزوینی دررجب ۱۳۵۰ (آبان ۱۳۱۰) برای وزارت فرهنگ برداشته بود VIID26 در۱۱۲ برگ و۲۲۴ ص (22796) .

شدالازارفی‌حط الاوزارعن‌زوارالمزار

از معین الدین ابوالقاسم جنید شیرازی ساختهٔ نزدیك ۷۹۱ ، قزوینی‌آن را درتهران بسال ۱۳۲۸ خ بچاپ رسانده است (معارف ۱۸۷:۲) .

[۹]

عکس نسخهٔ سدهٔ ۱۲و۱۳ موزهٔ بریتانیا شمارهٔ Or3395 در ۱۸۱ برگ که قزوینی دررجب ۱۳۵۰ (آبان۱۳۱۰خ) برداشته است، VIID25 (22793).

عتبة‌الکتبة

منشآت منتجب‌الدین مؤید الدوله (الملك) بدیع اتابك علی بن احمد جوینی منشی سنجراست که در ۵۲۸ ـ ۵۴۸ ساخته است .

قزوینی واقبال‌آن را در ۱۳۲۹ خ درتهران بچاپ رسانده اند (فهرست فارسی خدیوی ص۴۶۶ ـ مرزبان نامه ص ۲ـ۳ـ تذکرهٔ دولتشاه ص۹۰ـ لباب‌الالباب عوفی ۷۸:۱ ـ فهرست معارف ۱۸۸:۲ ـ بیست مقالهٔ قزوینی ۱۳۸:۲ ـ مشار ص۱۱۰۶)

[۴]

عکس تنها نسخهٔ کتابخانهٔ ملی مصر شمارهٔ ۱۶ ، خصوصی ۱۹ ، عمومی ۶۲۹۲ ، مورخ ۶۷۱ در۳۰۸برگ، بادیباچهٔ قزوینی مورخ رجب ۱۳۵۰ آبان۱۳۱۰ ، VIIC23 در دوجلد (22792—22790).

القانون المسعودی

از ابوریحان بیرونی است و درد کن بچاپ رسیده است (گاهنامهٔ سال ۱۳۰۷

درپاریس (دسلان ص ۵۰۱) هست . نسخهٔ اصل فارسی که مصور و مورخ ۶۹۰ واندی است و درمراغه نوشته شده است در کتابخانهٔ خصوصی یك امریکایی بود و از اوراق مصور آن عکس گرفته و بشرکت فرانسوی وثائق علمی صنعت و تاریخ داده و آن شرکت عکسها رامیفروخت . قزوینی این برگها را خریده برای دولت ایران فرستاد. بود. اومی‌خواست که عکس برگهای بی‌تصویر راهم بدست بیاورد ونسخه را کامل سازد. امریکایی‌ها نداده‌اند . بنابراین نسخهٔ عکسی ناقص ماند . چنانکه دکتر بهرامی بقزوینی گفته بود محمدآقا اوغلی چاپ کنندهٔ اسلامیکا دردانشگاه میشیگان بچاپ آن میپرداخته‌است. این نکته‌ها را خود قزوینی درتاریخ ٤ فوریه ۱۹۳۷ درهمین نسخهٔ ما نوشته است ولی تاکنون ازاین چاپ نشانی نداده‌اند وخود اوغلی هم گویادر گذشته است .

باری این کتاب فارسی ارزنده گرانبها که اکنون در دست بیگانگان است در چهارمقاله است :

۱ـ مردم ۲ـ چهارپایان و ددودام ۳ـ مرغان بزرگ و کوچك ٤ ـ هوام وحشرات زمینی وآبی.

(یادگار س ۲ ش ۱ ص ۳۸ ـ ۵۳ گفتارقزوینی دربارهٔ همین نسخهٔ عکسی).

[٦]

عکس همین نسخه‌گرانبها در ۹۷ برگ بادیباچهٔ قزوینی در ۲۴ص (22789) .

المنطق

ترجمهٔ محمدبن عبدالله‌بن مقفع است .

نسخه‌یی از آن در کتابخانهٔ دانشگاه قدیس یوسف بیروت بشمارهٔ ۳۳۸ هست ونسخه‌یی هم درآستانهٔ رضوی بشمارهٔ ۱۵۸ مورخ ۱۰۴۸ نوشتهٔ محمدقلی‌بن‌محمدعلی تبریزی در ۷۵ برگ (فهرست طوس ۱:۴٦ منطق) هست .

(التراث الیونانی بدوی ص ۱۰٦ ـ سرگذشت ابن مقفع از اقبال چاپ تهران ـ ترجمهٔ شعر ارسطوازافنان ص ۵۰) .

ص ۱۲۱ ـ تاریخ ریاضیات مصاحب ص ۱۳۳) .

[۱۷]

عکس نسخهٔ شماره ۱۴۶۸ مورخ پایان ع ۵۳۱/۱ وخوانده شدهٔ دررمضان ۶۳۳ ، در ۴۱۱ برگ (22985 ـ 22986) .

کلیات سعدی

بارها بچاپ رسیده است .

[۱۴]

عکس نسخهٔ شمارهٔ ۱۷۷۸ پاریس مورخ ۷٦۷ در ۱۹۹ گ دردوازده بخش (22798) .

مجمل التواریخ والقصص

این کتاب در ۵۲۰ ساخته شده است .

ملك الشعرای بهار این کتاب را درتهران بسال ۱۳۱۸ خ بچاپ رسانده است (فهرست معارف ۲:۱۹۰ ـ سبك شناسی ۲:۱۲۲ ـ مشار ص ۱۳۸٤ ـ استوری ۱ : ٦۷ و۱۲۲۹) .

[۱٦]

عکس نسخهٔ پاریس ٦۲ فارسی در ۳۵۰ برگ باعکس دوصفحه ازخط آقای مجتبی‌مینوی که بشیوهٔ نسخه چستربیتی مورخ ۱٦ ج ۸۲۳/۲ نوشته‌است، با دیباچهٔ قزوینی مورخ ۱۴ اسفند ۱۳۰۹ خ برابر با ۵ شوال ۱۳۴۹ ، دردو جلد ، (ID II (12 ـ 22783) (22787 ـ 22783) .

منافع حیوان و نبات

بفارسی و بنام غازان خان (٦۹٤ ـ ۷۰۳) ساخته شده است و مانند ترجمه گزیده‌ایست از منافع الحیوان عربی که آنهم گزیده‌ایست ازمنافع‌الحیوان ابوسعید عبیدالله بن بختیشوع در گذشتهٔ ٤۵۰ واندی . از این گزیدهٔ عربی نسخه ای بشمارهٔ Or2784 در لندن (ریوص ۵۳۲) و نسخه‌ای مصور و مورخ ۷ع ۷۰۰/۲ بشمارهٔ 2782

[۱۸]

عکس نسخهٔ آستانهٔ رضوی در۷۵ برگ (26507) .

مونس الاحرار فی‌دقائق الاشعار

ازبدرالدین محمدبن بدر جاجرمی است .

(بیست مقالهٔ قزوینی ۱۳۸:۲ ـ ۱۵۵ ـ فهرست معارف ۱۹٤:۲) .

[۵]

عکس نسخهٔ کورکیان HagoP Kevorkian ارمنی ایرانی که‌شاید اصل خط جاجرمی‌باشد در۲۵۷ برگ و۱۴ص بادیباچهٔ قزوینی، I B 20 - 21، دردوجلد (22788 - 22791) .

نوروزنامه

از عمرخیام نیشابوری است .

آقای مجتبی مینوی دوبار در تهران بسالهای ۱۳۱۲ و ۱۳۲۰ خ آن‌را بچاپ رسانده است .

(فهرست معارف ۱۹٦:۲ ـ مشار ص۱٦۰۸) .

[۸]

عکس نسخهٔ سدهٔ ۷کتابخانهٔ دولتی برلین در۵٦ برگ که قزوینی دررجب ۱۳۵۰ برابر با آبان ۱۳۱۰ خ برداشته است ، ID14 (22785) .

برگهای پراکنده‌ای
ازعکس نسخه‌ها

این برگها درجزو کتابخانهٔ مرحوم قزوینی بوده وهیچ‌ترتیبی نداشت ونگارنده بدانهابدقت‌نگریسته وبرحسب‌یادداشتهائی که آن مرحوم درپشت وروی این برگها نوشته و نشانه‌هائی که داشته است آنها را مرتب کردم واینك فهرست‌آنها را در اینجا میآورم . چنانکه بکتابخانه یاد آور شده‌ام خوب است که اینها را در یکجلد بساخت آلبومی نگاه بدارند بشرط اینکه یادداشتهای سودمند قزوینی که دربرخی از این برگها هست باتجلید ازمیان نرود .

۱ـ دیباچهٔ نثری بایسنغری شاهنامهٔ فردوسی.

(بیست مقاله قزوینی۲:۱-٤٦ـ فردوسی‌نامهٔ مهرسال۱۳۱۳خ ـ هزارهٔفردوسی ص۱۲۳ـ ۱٤۸ چاپ ۱۳۲۲ـ حماسه سرایی ص۱۰۱ ـ سبك شناسی ۲:۲ ـ ۱٤ـ مجلهٔ کاوه س ۵ ش ۷).

بر گهای پراکنده چند نسخه دراین کتابخانه هست:

۱ـ هفت بر گ ازنسخهٔ شمارهٔ Add15531.

۲ـ هفت بر گ ازنسخهٔ شمارهٔ Add6609.

۳ـ شش بر گ از نسخهٔ شمارهٔ Add6600.

٤ـ شش بر گ ازنسخهٔ شمارهٔ Add16761.

قزوینی در دو چاپ این دیباچه در بیست مقاله و هزارهٔ فردوسی از نسخهٔ ش Add15531 استفاده ننموده‌است گویا برای اینکه‌آن را نمی‌پسندیدو درپشت‌بر گ یکم آن شرحی نوشته است.

۲ـ منشآت رشیدالدین محمد عمری وطواط کاتب بلخی در گذشتهٔ ۵۷۳ که‌در موزهٔ آسیایی انجمن علوم لنینگراد نسخه ای ازان هست.

اقبال دردیباچهٔ حدائق‌السحر از این نسخه یاد کرده و فهرست نامه های آنرا آورده است (ص‌مو ـ نب).

نه بر گ از نسخهٔ موزهٔ آسیائی انجمن علوم لنینگراد دراین کتابخانه هست.

۳ـ کتابی نجوم که‌به‌دستورالمنجمین عربی (ش۵۹۹۸ عربی پاریس)مانندداست ولی بفارسی است (بلوشه ۲:۱٤٤).

عکس چهاربر گ از نسخهٔ شمارهٔ ۸۹۸ (بلوشه ۲:۱٤٤) مورخ ٦۷٦ که‌جدول تاریخی درآن است (بر گ ۲۱٦ و۲۱۷).

٤ـ جامع‌التواریخ رشیدالدین فضل‌الله همدانی.

عکس بخش سلغریان ازنسخهٔ شمارهٔ ۱۳۶۵ کتابخانهٔ ملی پارس (گ ۲۲۶ ـ ۲۳۹) که دکترغنی آن را تصحیح کرده وحواشی نوشته است .

نیزعکس نسخهٔ شمارهٔ ۲۰۰۴ فارسی پاریس بر گ۱۹۹ـ۲۰۴.

۵ـ تاریخ اولجایتو تالیف جمال‌الدین ابوالقاسم عبدالله‌بن علی‌بن محمد کاشانی که در آن تاریخ فرمانروایی سلطان اولجایتورا نوشته است . نسخه‌ای ازان درایاصوفیا (ش۳۰۱۹/۳) ونسخه‌ای درپاریس (ش۱۴۱۹ بلوشه۱: ۴۵۰)هست (استوری۱:۷۸و۲۶۷ و۱۲۷۲) .

عکس هفت بر گ (۳۷ ـ ۴۳) ازنسخهٔ شمارهٔ Pers1419 کتابخانهٔ‌ملی‌پارس که بخط نستعلیق است.

۶ـ جامع شاهی تألیف احمدبن عبدالجلیل سجزی بعربی .

(دانش ص۸۷۰ ـ حاشیهٔ قزوینی بر چهارمقاله ص ۱۹۹ ـ ۲۰۳) .

هفده بر گ عکس از نسخه‌ای که‌بتوسط کراوس گرفته شده‌است «حاوی بعضی وقایع تاریخی قسمت عمدهٔ قرن چهارم هجری » و گویا از کتابخانه‌های الجزائر باشد .

۷ـ ذیل تاریخ جهانگشا تالیف خواجهٔ طوسی (ص۲۸۰ همین فهرست).

عکس پنج بر گ ازنسخهٔ شمارهٔ ۱۹۱۴ دیوان هند (فهرست اته ص۱۷۰).

۸ـ مقدمهٔ تاریخ بیهق بقلم قزوینی همانکه درچاپ بهمنیار آمده و مورخ ۱۵ رمضان ۱۳۴۸ است .

عکس خط خود قزوینی ص۲ـ۲۷ .

۹ـ شاهنامهٔ فردوسی طوسی .

پنج بر گ مصور از کهن‌ترین نسخه‌ها وپانزده بر گ ازنسخهٔ دموت.

۱۰ـ روض‌الجنان و روح‌الجنان شیخ جمال الدین ابوالفتوح رازی (دیباچه و خاتمه چاپ نخستین همین تفسیر ـ استوری ۱ : ۴ و۱۹۱۱ ـ مشار ص ۸۵۷ ـ ذریعه ۱۱:۲۷۴) .

عکس نسخه‌های کتابخانه‌آستان رضوی ش۱۲۹ و ۱۳۰ و ۱۳۱ و ۱۳۲و۱۳۴ و۱۳۶ (آغاز وانجام همه‌اینها ووقف نامهٔ نسخهٔ ش۱۳۲) شش دسته رویهم‌سیزده‌بر گ

بایك‌بر گ دیگر که دانسته‌نشد از کدام نسخه‌است . قزوینی درنسخهٔ فهرست همین کتابخانه (ص ۴۲ـ۴۵ تفسیر نسخهٔ خودش) یادداشتهای نوشته است . درپشت این بر گهای عکسی‌هم نشانه‌های نسخه ها آمده است .

۱۱ـ تاریخ نیکپی ازنیکپی‌پسرمسعود پسرمحمد پسرمسعود (سدهٔ۷و۸)تاریخ بزرگی است ونسخه‌ای از آن در کتابخانهٔ ملی پارس بشمارهٔ ۶۱و۶۴۱ بر گ(بلوشه ج۱ش۲۵۳) هست وذیل تاریخ جهانگشای جوینی ازخواجه طوسی‌هم در آن آمده‌است (۴۶۰ پ ـ ۴۶۲پ) نیکپی گویا ازتجارب السلف گرفته است واین کتاب برای‌چاپ دوم آن کتاب سودمند میباشد .

(دیباچهٔ قزوینی برجلد سوم تاریخ جهانگشا ص‌ك ـ یادداشتهای قزوینی ۲:۴ ـ استوری ۱:۷۹و۱۲۳۲) .

دو دستهٔ پنج بر گی مکرر است از عکس نسخهٔ شمارهٔ ۶۱ فارسی (Pers.) کتابخانهٔ ملی پاریس.

۱۲ـ ترجمهٔ تاریخ‌یمینی تألیف‌ابوالشرف ناصح‌بن‌ظفر بن سعدمنشی گلپایگانی که تاریخ یمینی‌ابوالنصر عبدالجبار عتبی رادر۶۰۳ بدستورابوالقاسم علی‌بن‌الحسین‌بن محمدبن ابی حنیفه وزیر (شمس‌الدوله) جمال‌الدین آی‌ابه الغ باربیك (الغازی) بیك ایدقمش بپارسی درآورد و آن در ۱۲۷۲ بچاپ سنگی رسید . دراین چاپ خاتمه ای که گلپایگانی بر آن افزوده ووضع زمان خود را از ۵۸۲ تا ۶۰۳ آورده است نیست

در مجلهٔ یاد گار س۱ش۴ ص۵۸ ازهمین نسخهٔ عکسی که ازروی نسخهٔ مورخ ۵ رجب ۶۶۴ ش Add24950 موزهٔ بریتانیا برداشته شده است گفتگو گردیده و خود آن خاتمه هم درآنجا بچاپ رسیده است .

(نیزمشار ص۳۹۶ـ ذریعهٔ ۴:۸۷ـ استوری ۱:۲۵۱)

سیزده بر گ (۲۲۱ پ ـ ۲۳۳پ) ازآن نسخه دراین کتابخانه هست .

۱۳ـ مجمل‌التواریخ والقصص همان کتاب گمنام که در۵۲۰ ساخته شده است (ص۵۳۴).

شش بر گ عکسی از نسخه‌ای دراین کتابخانه هست .

۱۴ـ منافع حیوان ونبات همانکه پیش‌ازاین در ص ۳۴ ۵یادشده است.

عکس برگهای پراکنده‌ایست از آن نسخه سه دوره دو تا هفت برگی و یکی هشت برگی.

۱۵ـ فهرست اسماء الکتب.

فهرست قدیم کتابهای عربی (Codices Arabici) موزهٔ بریتانیا که همان نام کتابها است باشمارهٔ آنها بخط عربی وانگلیسی وبترتیب تهجی.

بیست و دو برگ از نسخهٔ چاپی ازص۸۳۹تا۸۶۰.

۱۶ـ اخبارالشعراءِ السبعة که‌سر گذشت شعرااست ازابوالفضل یحیی‌بن‌حمیده (احمد)بن ظافر ابن ابی طی نحوی حلبی شیعی در گذشتهٔ ۶۳۰ ومانند یتیمه‌الدهر و دمیه‌القصراست.

(مصفی ص۱۲ ـ ریحانة‌الادب ۵:۲۳۲ ـ ذریعه ۱:۳۳۶ و۳:۲۱۹ و ۲۸۷ـ چلبی ۱:۶۱ و۲۱۴).

عکس چهاربرگ ازنسخه‌ایست.

۱۷ـ تاریخ جرجان (کتاب معرفة علماء اهل جرجان) از ابی‌القاسم حمزة بن یوسف سهمی (م۴۲۷) که از روی تنها نسخهٔ کتابخانه بادلیان دانشگاه اکسفرد (ش ۲۷۶ ویلیام لاد) دردکن بسال ۱۳۶۹ (۱۹۵۰) بچاپ رسیده است.

عکس چهاربرگ ازهمین نسخه.

۱۸ـ کتابی است در کیمیا بعربی وباتصویر.

عکس هفت برگ بنسخ.

۱۹ـ کلیله ودمنه.

عکس هفت برگ ازنسخه‌ای مصور.

ذیل

دو نسخه که از قلم افتاده است اینك شناخته‌میشود.

ظفرنامه

از شرف‌الدین علی یزدی در گذشتهٔ ۸۵۸ است که در شیراز بدستور ابراهیم فرزند شاهرخ در ۸۲۸ ساخته و سر گذشت ننگین تیمور را باستایشی فراوان ازاو درآن آورده وحوادث سالهای ۷۳۳ تا نزدیك ۸۰۷ را درآن یاد نمود.

این کتاب در کلکته بسال ۱۳۰۶ ق (۱۸۸۸ م) در دوجلد بچاپ رسیده است. بزبانهای فرانسه وانگلیسی هم درآمده است.

(مشار ۱۰۹۷ ـ استوری ۱:۲۸۴و۱۲۷۴ ـ منزوی ۲:۶۱۶).

[۱۷ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، جدول سبز وشنگرف وزرین ، با سرلوح زرین و رنگا رنگ ، نسخه ازان محمدتقی لسان‌الملك سپهر بوده ودر۳۰۳ از بازماندگان اوخریده شده است (6563).

کاغذ سپاهانی ـ جلدتیماج سرخ زرکوب مقوایی.

۴۷۴گ ۱۵/۵×۲۶، ۲۰س۱۰×۱۸.

[۶۲ ـ ج]

نستعلیق سدهٔ ۱۱ ، عنوان ونشان شنگرف ، ازدیباچه اندکی افتاده ودرپایان میرسد بداستان رفتن امیر یرندق بتاشکند (34164).

کاغذ سپاهانی ـ بی‌جلد.

۴۱۷گ ۱۵×۲۴، ۲۲س۱۰×۱۹.

فهرست نسخه‌ها ازروی شمارهٔ آنها در کتابخانه

۱- اندازهٔ رحلی (ب) از ۱ تا ۱۷۴

۱- ذیل جامع التواریخ
۲/۱- مجمع التواریخ السلطانیة
۲/۲- ذیل جامع التواریخ
۳- تهذیب الاحکام
۴- هفت اقلیم
۵- ذخیرهٔ خوارزمشاهی
۶- بحر الفوائد وعقد الفرايد (تاریخ پیامبر)
۷- یادداشتها
۸- منشآت
۹- تذکرة المدایح المعتمدیه
۱۰- تذکرهٔ محمد شاهی
۱۱- الکامل فی التاریخ
۱۲- الکامل فی التاریخ
۱۳- قانون تجارت
۱۴- سفر نامه
۱۵- زبدة التواریخ
۱۶- قانون تجارت
۱۷- سر گذشت امیر کبیر
۱۸- ترجمة الخواص
۱۹- دیوان هدایت
۲۰- راهنمای تهران
۲۱- منشآت
۲۲- سفر نامه
۲۳- تاریخ طبرستان
۲۴/۱- تاریخ طبرستان ورویان ومازندران
۲۴/۲- تاریخ طبرستان
۲۵- کتیب معجزات
۲۶- ذخیرهٔ خوارزمشاهی
۲۷- جوامع الحکایت ولوامع الرویات
۲۸- زینة المدایح
۲۹- حبیب السیر فی اخبار افراد البشر
۳۰- حبیب السیر فی اخبار افراد البشر
۳۱- شاهد صادق
۳۲- تاریخ جهانگشای نادری
۳۳- القاب
۳۴- اردی بهشت
۳۵- برهان قاطع
۳۶- تاریخ قاجاریه
۳۷- خداوند نامه
۳۸- آتشکده
۳۹- آتشکده
۴۰- مسالك الافهام فی شرح شرایع الاسلام
۴۱- تاریخ راه آهن
۴۲- انوار التنزیل
۴۳ التحفة السنیة فی شرح النخبة المحسنیة

٤٤- شرح شرایع
٤٥- ذخیرهٔ خوارزمشاهی
٤٦- منشآت
٤٧/١- دیوان گیتی(٤٧/٢ انشای ناقصی است)
٤٨/١- منشآت
٤٨/٢- خزان و بهار
٤٨/٣- حسنیه
٤٩- مجمع البیان
٥٠- مجمع البیان
٥١- جامع اللطالف
٥٢- هفت اقلیم
٥٣- ریاض العلماء
٥٤/١- دستور مسیحی
٥٤/٢- برء الساعة (در متن ١٤٨/٢ آمده و درست نیست)
٥٥- الاستبصار
٥٦- منتهی المقال فی احوال الرجال
٥٧- جامع الستین
٥٨- تاریخ اکبری
٥٩- حاوی الاقوال فی معرفة الرجال
٦٠- منشآت
٦١- تاریخ خیرات یا اصح التواریخ
٦٢- جوك باشست
٦٣/١- حاصل الترجمان
٦٣/٢- ترجمة الصلوة
٦٣/٣- خزان و بهار
٦٤- فرهنگ عباسی
٦٥- داستان وامق وعذرا
٦٦- شرح الاسباب والعلامات
٦٧- فرهنگ جهانگیری
٦٨- فرهنگ جهانگیری
٦٩- تاریخ ایران
٧٠/١- دیوان معزی
٧٠/٢- جاماسب نامه
٧١- جنگ
٧٢- سید الانشاء نوظهور
٧٣- الفوائد الضیائیة
٧٤- جنگ
٧٥- احسن التواریخ یا تاریخ محمدی
٧٦- جامع التواریخ
٧٧- روضة الصفا
٧٨- جنگ
٧٩- تلخیص المقال فی تحقیق احوال الرجال
٨٠- دیوان راقم
٨١- شاهنامه
٨٢- اختیارات بدیعی
٨٣- یتیمة الدهر فی محاسن اهل العصر
٨٤- نقاوة الاثار فی ذکر الاخیار
٨٥- ترجمهٔ نزهة الارواح وروضة الافراح
٨٦/١- مکاتیب
٨٦/٢- لوایح
٨٦/٣- تاریخ کعبه
٨٦/٤- زاد المسافرین
٨٦/٥- کنز الرموز
٨٧- المجلی فی مرآة المنجی
٨٨- تزیین الاسواق بتفصیل اشواق العشاق
٨٩- الکشاف
٩٠- تاریخ عالم آرای عباس
٩١- قرة العیون
٩٢- دیوان خاقانی
٩٣- جوامع الحکایات و لوامع الروایات

٩٤- عالمگیر نامه
٩٥- تنقیح المناظر لاولی الابصار والبصائر
٩٦- نگارستان قزوینی
٩٧- عین الحیات
٩٨- تذکرهٔ همیشه بهار
٩٩- فرهنگ رشیدی
١٠٠- مجالس المؤمنین
١٠١- قوانین السیاق
١٠٢- جامع عباسی
١٠٣- الکافی
١٠٤/١- خلاصة الاشعار وزبدة الافکار
١٠٤/٢- اخلاق الاشراف
١٠٥/١- فتوحات شاهی
١٠٥/٢- کنز الغات
١٠٦- چارعنصر
١٠٧- ایضاح الاشتباه
١٠٨- تاج المآثر
١٠٩- عباسنامه
١١٠- نظام الغریب
١١١- دیوان ارجانی
١١٢/١- مختصر تقویم اللسان
١١٢/٢- پاسخ مجلسی بقزوینی
١١٢/٣- رسالهٔ ادبی
١١٢/٤- تفسیر آیة النور
١١٢/٥- ایمان ابی طالب
١١٣- طبقات الشعرا
١١٤- ملتمس الاحباء خالصاً من الریاء
١١٥- مختصر فرهنگ جهانگیری
١١٦- شرح الشافیة
١١٧- کلیات سعدی
١١٨- فرهنگ جهانگیری
١١٩- شرح حرز الامان
١٢٠- المزهر فی علوم اللغة وانواعها
١٢١- المطول
١٢٢- تاریخ راقم
١٢٣- لب التواریخ
١٢٤- تحفة المؤمنین
١٢٥- دیوان فرخی
١٢٦- جوك باشست
١٢٧- تقویم التواریخ
١٢٨- مطلع السعدین و مجمع البحرین
١٢٩- کلیات سعدی
١٣٠- تجزیة الامصار وتزجیة الاعصار
١٣١- پنج گنج
١٣٢- الصراح من الصحاح
١٣٣- آتشکده
١٣٤- دیوان انوری
١٣٥- تجارب السلف
١٣٦- المقاصد النحویه فی شرح شواهد شروح الخلاصة الالفیة
١٣٧- روضة الصفا
١٣٨- تاریخ اکبری
١٣٩- الصحاح
١٤٠- مجالس المؤمنین
١٤١/١-٢-٣- تاریخ جهانگشای
١٤٢/١-٢- تاریخ قم
١٤٣- مرزبان نامه
١٤٤- مونس الاحرار
١٤٥- دیوان حافظ
١٤٦- الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیه
١٤٧- نجات الخافقین

۲- اندارهٔ وزیری (ج) از ۱ تا ۲۵۹

۱- تاریخ طبرستان
۲- یتیمة الدهر فی محاسن اهل العصر
۲-۳/۱- هفت اقلیم
۴- حل مشکلات الاشارات
۵- کمال البلاغة
۶- شرح زیج جدید سلطان
۷- دستور الفصحاء
۸- شرح الکافی
۹- شرح الکافی
۱۰- الصراح من الصحاح
۱۱- جواهر الاسرار
۱۲- دیوان
۱۳- زیج گورکانی
۱۴- اشرف التواریخ
۱۵/۱- النیروزیة
۱۵/۲- السیاسة
۱۵/۳- دفع الغم من الموت
۱۵/۴- الحزن واسبابه (رسالة فی...)
۱۵/۵- الباه
۱۵/۶- هیاکل النور
۱۵/۷- الاضطرار والاختیار
۱۵/۸- صناعة التنجیم واثبات صحة صحة احکام النجوم
۱۵/۹- المجرة (رسالة فی...)
۱۵/۱۰- حفظ الصحة
۱۵/۱۱- القضاء والقدر
۱۵/۱۲- جواب ابن سینا لابن زیله
۱۵/۱۳- العشق (رسالة فی)
۱۵/۱۴- الزیارة وتأثیرها فی النفوس
۱۵/۱۵- زهد الحکماء وسیرة القدماء
۱۵/۱۶- حصول العلم والحکمة
۱۵/۱۷- حکمة ونصیحة
۱۵/۱۸- حکمة ونصیحه
۱۵/۱۹- سر القدر
۱۵/۲۰- الرد علی من قال بتلاشی الانسان (مقالة فی) ...
۱۵/۲۱- الارزاق
۱۶- تاریخ جهانگشای نادری
۱۷- ظفر نامه
۱۸- نزهة القلوب
۱۹- نگارستان قزوینی
۲۰- حلل مطرز
۲۱- مهذب الاسماء فی مرتب الحروف والاشیاء
۲۲/۱- مقدمة الادب
۲۲/۲- المصادر
۲۳/۱- تزوک تیموری
۲۳/۲- جنگ
۲۴/۱- نور الهدایة
۲۴/۲- ذوقیه
۲۴/۳- الفوز الاصغر

۲۴/۴- الحدود
۲۴/۵- قواعد العقائد
۲۴/۶- قسمت موجودات (رساله اندر)
۲۴/۷- الزیارة وتأثیرها فی النفوس
۲۵/۱- تجزیة الامصار وتزجیة الاعصار
۲۵/۲- دیوان منشی
۲۶- مجمع الفرس
۲۷- کفایة التعلیم فی صناعة التنجیم
۲۸- ارشاد الاذهان
۲۹- کتابچهٔ شرح موقوفات یزد
۳۰- غایة المراد فی شرح نکت الارشاد
۳۱- شرح دیوان خاقانی
۳۲- دیوان اهلی
۳۳- هفت کشور
۳۴- حبیب السیر
۳۵- جامع التواریخ
۳۶- نگارستان جوینی
۳۷- الوافیة فی شرح الکافیة
۳۸- دیوان سیف اسفرنك
۳۹- دستور اللغة (کتاب الخلاص)
۴۰- زاد المسافر ولهنة المقیم
۴۱- مصباح المتجهد الصغیر
۴۲- النهایة فی غریب الحدیث والاثر
۴۳- دیوان خاقانی
۴۴/۱- منشآت
۴۴/۲- جوامع الحکایات ولوامع الروایات
۴۵- تاریخ گزیده
۴۶- اساس الاقتباس
۴۷- هفت گنج
۴۸- منشآت
۴۹- دیوان نظیری
۵۰- معیار الاشعار
۵۱- دیوان انوری
۵۲- کشف اللغات والاصطلاحات
۵۳- بحر اللئالی
۵۴- تاریخ ایران
۵۵- منشآت
۵۶- انشا
۵۷- کلیات سعدی
۵۸- دیوان خاقانی
۵۹- خلاصة الاشعار وزبدة الافکار
۶۰- کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد
۶۱- سرگذشت ملك آرای
۶۲- ظفر نامه
۶۳/۱- نور العیون
۶۳/۲- منشآت
۶۴- بحر الجواهر
۶۵- شرح بیست باب
۶۶- احسن التواریخ
۶۷- تذکرة الملوك
۶۸- رشحات الفنون
۶۹- روض الاخبار المنتخب من ربیع الابرار
۷۰- جنگ
۷۱- جام جهان نمای عباسی
۷۲- تذکرة الشعراء
۷۳- مکاتیب
۷۴- صدخطابه
۷۵- آیین نگارش
۷۶- دیوان خاقانی
۷۷- فوائد الاخیار
۷۸- جنگ

۷۹- منشآت
۸۰/۱- معراج اهل الکمال الی معرفة احوال الرجال
۸۰/۲- انتخاب الجید من تنبیهات السید
۸۱- بحر الصنایع
۸۲- پریشان نامه
۸۳- دیوان مسعودسعد
۸۴- جامع الاقوال فی معرفة الرجال
۸۵- سفرنامه
۸۶- تاج المآثر
۸۷- جامع المقال فیما یتعلق باحوال الحدیث والرجال
۸۸- دیوان ثنائی
۸۹- تذکرهٔ تاریخی
۹۰- دیوان کلیم
۹۱- جنگ
۹۲- مثنوی کردی
۹۳- تاریخ ادبیات زبان فارسی
۹۴- تاریخ رویان
۹۵- منشآت
۹۶/۱- سبیل النجاة
۹۶/۲- صیغ عقود نکاح
۹۷/۱- جنگ
۹۷/۲- الفوائد الرضویة
۹۸- تمهید القواعد الاصولیة والعربیة
۹۹- فوائد الانسان
۱۰۰- خلاصهٔ عباسی
۱۰۱- سرگذشت امامزاده‌های ری
۱۰۲- شرح دیوان انوری
۱۰۳- دیوان فرخی
۱۰۴- دیوان مشتاق
۱۰۵- تاریخ عالم آرای عباسی
۱۰۶- مسکنة الفؤاد عند فقه الاحبة والاولاد
۱۰۷- ترجمهٔ عبرت نامه
۱۰۸- دیوان منوچهری
۱۰۹- جنگ
۱۰۹/۳- لوایح
۱۱۰- تحریر اصول اقلیدس
۱۱۱- جاویدان خرد
۱۱۲- لیلی و مجنون
۱۱۳- داستان ضریر خزاعی
۱۱۴- مقامات حمیدی
۱۱۵- ربیع الاسابیع
۱۱۶- مرصاد العباد
۱۱۷- شرح العوامل المائة
۱۱۸- تاریخ مکاتبات علامی ابوالفضل
۱۱۹- الفصول المختاره
۱۲۰/۱- عروض (رسالهٔ در)
۱۲۰/۲- عروض (رسالهٔ)
۱۲۰/۳- عروض (رسالهٔ)
۱۲۰/۴- دیوان دانش
۱۲۱/۱- لغت فرس
۱۲۱/۲- سفرنامه
۱۲۲- تاریخ قم
۱۲۳- حدائق السحر فی دقائق الشعر
۱۲۴- فرهنگ رضوی
۱۲۵- اسرار رضویه
۱۲۶- شرح دیوان انوری
۱۲۷/۱-۱۶- رساله‌های شفتی
۱۲۷/۱۷- ایضاح الاشتباه
۱۲۷/۱۸- التعلیقة

۱۲۸- لطائف الطوائف
۱۲۹- تاریخ کلام الملوک
۱۳۰- دیوان ظهیر فاریابی
۱۳۱- دیوان صبا
۱۳۲- تحفهٔ حسینیه
۱۳۳- منشآت (درمتن)
۱۳۳/۱- فرهنگ عربی بفارسی (هامش)
۱۳۳/۲- فرهنگ عربی بفارسی (هامش)
۱۳۳/۳- فرهنگ عربی بفارسی (هامش)
۱۳۳/۴- فرهنگ فارسی بفارسی (هامش)
۱۳۴- التاریخ الغیاثی
۱۳۵- شیرازنامه
۱۳۶- معیار جمالی و مفتاح بواسحقی
۱۳۷- تاریخ کلام الملوک
۱۳۸- گنج شایگان
۱۳۹- نضد الایضاح
۱۴۰- بوستان
۱۴۱- کشف الغرائب
۱۴۲- قلائد العقاید
۱۴۳- داستان بوداسف و بلوهر
۱۴۴- سفرنامه
۱۴۵- مکتوب آخوندزاده
۱۴۶- دیوان ثنایی
۱۴۷- دیوان عاشق
۱۴۸/۱- تاریخ جهانگشای
۱۴۸/۲- ذیل تاریخ جهانگشای
۱۴۸/۳- تسلیة الاخوان
۱۴۹- مکاتیب
۱۵۰- تحفة الزائر
۱۵۱/۱- المصار
۱۵۱/۲- السامی فی الاسامی
۱۵۲/۱- تحفة الامثال
۱۵۲/۲- دیوان رضوی
۱۵۳- بیان ابنیه
۱۵۴- سرگذشت امیر کبیر
۱۵۵/۱- لوایح
۱۵۵/۲- جنگ
۱۵۵/۳- تحفة الوزراء
۱۵۶- دیوان جامی
۱۵۷- مقالات وافیه
۱۵۸/۱- الابواب
۱۵۸/۲- الفهرست
۱۵۹/۱- زبدة اللغات
۱۵۹/۲- منشآت
۱۶۰- کلیات سعدی
۱۶۱- ترجمهٔ مروج الذهب و معادن الجواهر
۱۶۲- تاریخ گیتی گشای
۱۶۳/۱- دیوان منوچهری
۱۶۳/۲- دیوان ابوالفرج رونی
۱۶۴- منشآت
۱۶۵- تحقیقات سرحدیه
۱۶۶- منشآت
۱۶۷- تقریب النشر للقراآت العشر
۱۶۸- خلسه یاخوابنامه
۱۶۹- تحفهٔ سامی
۱۷۰- حجلهٔ خیال
۱۷۱- جواهر اللغة
۱۷۲- حل لغات الصحیفة الکاملة السجادیة
۱۷۳- دیوان ناصرخسرو
۱۷۴- حدیقهٔ ناصریه
۱۷۵/۱- حدیقهٔ الطب
۱۷۵/۲- تدبیر مسافر

۱۷۶- لؤلؤتی البحرین فی الاجازة لقرتی العین
۱۷۷- دیوان طائر
۱۷۸- الرضاع
۱۷۹- شرح قطر الندی و بل الصدی
۱۸۰- مقصد اسنی
۱۸۱/۱- خزان و بهار
۱۸۱/۲- رباعیات ابوسعید
۱۸۲/۱- الرجال
۱۸۲/۲- موثقات رجال الطوسی
۱۸۳/۱ - نصاب صبیان
۱۸۳/۲- التصریف
۱۸۴- دیوان ظهیر فاریابی
۱۸۵/۱- سیاست
۱۸۵/۲- کشف الغرایب
۱۸۶/۱- التعلیقه
۱۸۶/۲- رساله‌های شفتی
۱۸۷/۱- لوایح
۱۸۷/۲- جواهر العقول
۱۸۷/۳- حسنیه
۱۸۸- منشآت
۱۸۹- قبلهٔ اثنا عشریه
۱۹۰- دمیة القصر و عصرة اهل العصر
۱۹۱- دمیة القصر و عصرة اهل العصر
۱۹۲- مثنوی اخلاقی
۱۹۳- گزارش ایلچی روس
۱۹۴- کشف المحجوب
۱۹۵- امل الامل
۱۹۶- دیوان انوری
۱۹۷- دیوان ابوالفرج رونی
۱۹۸- دیوان معزی
۱۹۹- مرزبان نامه
۲۰۰- سیدالانشاء نوظهور
۲۰۱- حاشیة البهجة المرضیة
۲۰۲- موعظة السالکین
۲۰۳- وصایای خواجه نظام الملک
۲۰۴- توضیح الاشتباه و الاشکال
۲۰۵- کلیات زاکانی
۲۰۶- تراجم الشامیین
۲۰۷- تاریخ ایران
۲۰۸- جنگ
۲۰۹- انیس الموحدین
۲۱۰- مختصر القانون
۲۱۱- دیوان مرتضی
۲۱۲- البهجة المرضیة
۲۱۳- مخزن الوقایع
۲۱۴- لغت نعمت‌الله
۲۱۵/۱- نصاب صبیان
۲۱۵/۲- فرهنك ترکی بفارسی
۲۱۵/۳- فرهنك فارسی بفارسی
۲۱۶- تحفة الوزراء
۲۱۷- خمسهٔ دهلوی
۲۱۸/۲- معالم الدین (شماره ۱ در شمارهٔ ۲ یادشد
۲۱۸/۳- حاشیة المعالم
۲۱۹- دیوان منوچهری
۲۲۰- منشآت
۲۲۱- اساس الاقتباس
۲۲۲- دیوان ازرقی
۲۲۳- بحر الانساب
۲۲۴/۱- حمد و ثناء
۲۲۴/۲- فرهنك عربی بفارسی
۲۲۴/۳- فرهنگ عربی بفارسی
۲۲۴/۴- بحر الفاظ

۲۲۵- دیوان
۲۲۶/۱- الاوزان و المقائیس
۲۲۶/۲- لسان الخواص
۲۲۷- دیوان حافظ
۲۲۸- دیوان فضولی
۲۲۹- شرح دیوان انوری
۲۳۰- پنج گنج
۲۳۱- گیهان شناخت
۲۳۲- التفسیر
۲۳۳- کلیات
۲۳۴- اخلاق ناصری
۲۳۵- دیوان ادیب صابر
۲۳۶- تحفة الاحرار
۲۳۷/۱- میزان الاوزان
۲۳۷/۲- بهارستان
۲۳۸/۱- تاریخ جهانگشای
۲۳۸/۲- ذیل تاریخ جهانگشای
۲۳۸/۳- تسلیة الاخوان
۲۳۹- خمسهٔ دهلوی
۲۴۰/۱- دیوان انوری
۲۴۰/۲- دیوان ابوالفرح رونی
۲۴۱- کلیات سعدی
۲۴۲- مواهب الهی
۲۴۳- تذکرة الاولیاء
۲۴۴- پنج گنج
۲۴۵- صدر التواریخ یا تاریخ صدور قاجار
۲۴۶- تاریخ سیستان
۲۴۷/۱ و ۲- مرزبان نامه
۲۴۸/۱ و ۲ و ۳- جهان آرا (نسخ)
۲۴۹- تاریخ جهانگشای
۲۵۰- قرآن
۲۵۱- دیوان مختاری
۲۵۲/۱ حاشیة شرح التجرید
۲۵۲/۲- حاشیة شرح تجرید
۲۵۲/۳- حاشیة شرح تجرید
۲۵۳- التفسیر
۲۵۴- تنبیهات المنجمین
۲۵۵- الشفا
۲۵۶- لوائح القمر
۲۵۷- خمسهٔ دهلوی
۲۵۸- سیاق التواریخ
۲۵۹- خافیهٔ جفرجامع

۳ـ اندازهٔ ربعی و بغلی (د) از ۱ تا ۱۴۵

۱/۱ـ لوامع
۱/۲ـ حیاة النفس فی حظیرة القدس
۱/۳ـ مجنة الطاعون والوباء
۲/۱ـ داستان دخمهٔ انوشیروان
۲/۲ـ تحفة الوزراء
۳ـ عجایب العالم
۴ـ منشآت
۵/۱ـ العینیة (القصیدة)
۵/۲ـ شرح البردة
۵/۳ـ العروض (رسالة)
۵/۴ـ القوافی (رسالة فی...)
۵/۵ـ شرح ابیات الضوء
۵/۶ـ شرح رسالة العروض
۶ـ ریاض المحبین
۷ـ راز نامه
۸ـ دیوان جامی
۹ـ الدلائل الباهرة فی فقه العترة الطاهرة
۱۰ـ خلاصة الحیات (الحیوان)
۱۱ـ جنگ
۱۲/۱ـ ازهار الافکار فی جواهر الاحجار
۱۲/۲ـ شرح الزوراء
۱۲/۳ـ الاربعون حدیثا
۱۲/۴ـ الواحد لایصدر عنه الا الواحد (مقالة فی...)
۱۳ـ تخمیس الهاشمیات
۱۴/۱ـ حج (رساله در مناسك)
۱۴/۲ـ الاربعون حدیثا
۱۴/۳ـ حاشیة الاثنی عشریة
۱۴/۴ـ ترتیب اختیار الرجال
۱۴/۵ـ اختیار الرجال
۱۴/۶ـ الخبر الواحد
۱۴/۷ـ الرعایة فی درایة الحدیث
۱۵ـ منشآت
۱۶ـ منشآت
۱۷ـ منشآت
۱۸/۱ـ شرح اثبات الواجب
۱۸/۲ـ شرح بیتی از حافظ
۱۸/۳ـ منشآت
۱۹ـ سفر نامه
۲۰ـ الصلوة فی الماهوت
۲۱ـ دستور الوزراء
۲۲/۱ـ الوجیزة
۲۲/۲ـ ایضاح الاشتباه
۲۳/۱ـ تشریح الافلاك
۲۳/۲ـ الفهرست
۲۳/۳ـ شرح اثبات الواجب
۲۴ـ الرسائل الکماویة
۲۵ـ دیوان انوری
۲۶ـ دیوان منوچهری
۲۷ـ محمود و ایاز

۲۸ـ مرزایران وروس
۲۹ـ غرقاب
۳۰ـ شاهنامه
۳۱ـ بهارستان
۳۲ـ دیوان
۳۳ـ رسائل کیمیایی
۳۴ـ جنگ
۳۵ـ کشف الحقایق
۳۶/۱ـ قرابادین
۳۶/۲ـ جواهر نامه
۳۶/۳ـ میزان الحساب
۳۶/۴ـ رمل (رسالهٔ)
۳۶/۵ـ رمل (رسالهٔ)
۳۷ـ منشآت
۳۸/۱ـ التکملة فی شرح التذکرة
۳۸/۲ـ ابطال الزمان الموهوم
۳۸/۳ـ حاشیة حاشیة شرح التجرید
۳۹/۱ـ دیوان معزی
۳۹/۲ـ دیوان ادیب صابر
۴۰ـ فرهنگ جهانگشای
۴۱ـ مسالك الممالك
۴۲ـ ریاض الفتیان
۴۳/۱ـ فرخ نامه
۴۳/۲ـ داستان دخمهٔ انوشیروان
۴۳/۳ـ نامهٔ دهقان و پاسخ او
۴۴/۱ـ جواب الشبهتین
۴۴/۲ـ تلخیص المباحثات
۴۴/۳ـ الرسالة الکریة
۴۵ـ لب التواریخ
۴۶ـ اثولوجیا
۴۷/۱ـ منتخب مقطع تکمیل الصناعة
۴۷/۲ـ قافیه (رسالهٔ)
۴۷/۳ـ ریاض الصنایع قطب شاهی
۴۸/۱ـ تذکرهٔ سلیمانیه
۴۸/۲ـ فصوص سلیمانیه
۴۸/۳ـ تحفهٔ سلیمانیه
۴۹ـ انتخاب کیمیای سعادت
۵۰ـ صفوة الاثار فی اخبار الاخیار
۵۱ـ خواص و منافع
۵۲ـ الوجیزة
۵۳ـ جنگ
۵۴/۱ـ تهذیب المهذب
۵۴/۲ـ بدایع الصنایع
۵۵ـ جامع اللذات و مستمد الحیات
۵۶ـ فرج بعد از شدت
۵۷ـ شرح نظم الزبدة
۵۸ـ شرح الباب العادیعشر
۵۹ـ شمسیة الحساب
۶۰/۱ـ التحفة الشمسیة فی المباحث الکلامیة
۶۰/۲ـ نهج السداد الی شرح واجب الاعتقاد
۶۱ـ شرح کافیه
۶۲ـ تاریخ پیامبران و پیشوایان
۶۳ـ المختصر
۶۴ـ الرجال
۶۵/۱ـ دیوان شهیدی
۶۵/۲ـ دیوان فغانی
۶۶/۱ـ حاشیة المختصر النافع
۶۶/۲ـ شرح قصیدهٔ بائیه
۶۶/۳ـ الفوائد
۶۷/۱ـ تفسیر سورة الفلق
۶۷/۲ـ المقصد الاسنی فی شرح اسماء الله الحسنی
۶۷/۳ـ مسار الشیعة فی التواریخ الشرعیة

٦٨- دیوان ازرقی هروی
٦٩-شجرة الهیه
٧٠/١- الامامة
٧٠/٢- وقفنامه
٧٠/٣- الآداب الدینیه للخزانة المعینیة
٧٠/٤- جواهر الفرائض
٧٠/٥- الفخریة فی معرفة النیة
٧٠/٦- الذهبیة
٧٠/٧- النکت الاعتقادیه
٧٠/٨- آداب المتعلمین
٧٠/٩- الحدود
٧٠/١٠- الاثنی عشریة
٧٠/١١- المفید فی علم التجوید
٧٠/١٢- المسائل
٧٠/١٣- رؤیة الهلال قبل الزوال
٧٠/١٤- التوراة
٧٠/١٥- الاعتقادات
٧٠/١٦- اصول دین
٧١- رباعیات خیام
٧٢- اصطلاحات الصوفیة
٧٣- دیوان وفا
٧٤- دیوان نشاط
٧٥- حاشیة شرح حکمة العین
٧٦/١- تقویم (مختصر در معرفت)
٧٦/٢- شرح ایساغوجی
٧٦/٣- شرح ابیات تمیز الاعداد
٧٦/٤- شرح الاداب
٧٦/٥- نظم تهذیب المنطق
٧٦/٦- الحساب والجبر والمقابلة
٧٧- سفرنامه
٧٨- منشآت
٧٩- تمرنامه
٨٠- منشآت
٨١- رساله‌های کرمانی
٨٢- سفرنامه
٨٣- رساله‌های همدانی
٨٤/١-تذکرة السلسلة
٨٤/٢- تاریخ جدید یزد
٨٤/٣- العروض (رسالة)
٨٥- دیوان راقم
٨٦- کشکول
٨٧- منشآت
٨٨- جنگ
٨٩/١- رگشناسی
٨٩/٢- تشریح عمومی
٩٠/١- اخبار الحلاج
٩٠/٢- شرح رسالة العلم
٩٠/٣-الفصول فی الاصول
٩٠/٤- الفتوة (منتخب من کتاب)
٩٠/٥- تسهیل النظر و تعجیل الظفر
٩٠/٦- شرح القصیدة العینیة
٩٠/٧- شرح القصیدة الروحانیة
٩٠/٨- الوصیة
٩٠/٩- اعلام الهدی وعقیده ارباب التقی
٩٠/١٠- الزهد (المقالة فی...)
٩٠/١١- الصلوة
٩٠/١٢-تفسیر سورة توحید
٩٠/١٣- تفسیر سورة الفلق

٩٠/١٤- تفسیر سورة الناس
٩٠/١٥- تفسیر آیة الاخان
٩٠/١٦- العجز عن درک الحقیقة
٩٠/١٧- الحث علی الذکر
٩٠/١٨- تدبیر منزل العسکر
٩٠/١٩- رسالة الی الاخوان
٩٠/٢٠-الغربة
٩٠/٢١- العروس
٩٠/٢٢- تهذیب الاخلاق
٩٠/٢٣- الاحادیث النبویة
٩٠/٢٤- الاجازة
٩٠/٢٥- علامة ظهور الحق
٩٠/٢٦- المفاوضات
٩٠/٢٧- المنقذ من الضلال
٩٠/٢٨- کحل النفوس
٩٠/٢٩- رسائل اخوان الصفا
٩٠/٣٠- المضنون به علی غیر اهله
٩٠/٣١- الرد علی التصوف
٩٠/٣٢- مشکوة الانوار
٩٠/٣٣- التوجه الاتم الاولی نحو الحق
٩١/١- کنز الرموز
٩١/٢- زاد المسافرین
٩١/٣- گلشن راز
٩٢/١- عروض سیفی یا میزان الاشعار
٩٢/٢- لوایح
٩٢/٣- اسطرلاب
٩٢/٤- مساحت (رساله در)
٩٣/١- تحفهٔ حاتمیه (هفتاد باب)
٩٣/٢- بیست باب
٩٤/١- حدائق السحر فی دقائق الشعر
٩٤/٢- انیس العشاق
٩٥- منشآت
٩٦/١- تحفة الشعراء
٩٦/٢- عروض سیفی یا میزان الاشعار
٩٧/١- انیس العشاق
٩٧/٢- تحفة الاحباب
٩٧/٣-حمدو ثناء
٩٨/١- سر الاسرار
٩٨/٢- المباقل السبعة
٩٨/٣- صناعة الکیمیاء
٩٨/٤- سر الکیمیا
٩٩/١- جنگ
٩٩/٢- العروض (فوائد علم)
١٠٠- جنگ
١٠١/١- سیاست (رساله در)
١٠١/٢- سیاست (رساله در)
١٠٢- استوانامه
١٠٣- دیوان مشتاق
١٠٤- تحفة الملوک فی سر السلوک
١٠٥- جنگ
١٠٦- مفتاح اخلاق مظفری
١٠٧/١- حدائق الحقایق
١٠٧/٢- مصباح الصدور
١٠٧/٣- حدائق الدقائق
١٠٧/٤- انیس العشاق
١٠٨/١- مشارق انوار الیقین
١٠٨/٢- لوامع انوار التمحید و جوامع اسراره
١٠٩/١- منطق الطیر
١٠٩/٢- گلشن راز
١١٠/١- سی فصل

۱۱۰/۲-پاسخ فراهانی
۱۱۰/۳- رسالهٔ کلامی
۱۱۱- شرح الملخص
۱۱۲/۱- شرح دعای صباح
۱۱۲/۲-شارع النجاة فی ابواب العبادات
۱۱۲/۳- مثنوی ترکی
۱۱۳- جنگ
۱۱۴- دیوان
۱۱۵/۱- منتخب مقطع تکمیل الصناعة
۱۱۵/۲- شرح رسالة العروض
۱۱۶- هیئات (رساله در)
۱۱۷- بحر الفضائل فی منافع الافاضل
۱۱۸-دیوان انوری
۱۱۹- حبیب السیر فی اخبار افراد البشر
۱۲۰- مجمل الحکمة
۱۲۱/۱- قوام العروض
۱۲۱/۲- اخلاق (رساله در...)
۱۲۲- جنگ
۱۲۳/۱- شرح العوامل المائة
۱۲۳/۲- آداب البحث
۱۲۴- منشآت
۱۲۵/۱- صناعیه
۱۲۵/۲-لوامع
۱۲۵/۳- ساز و پیرایه شاهان پرمایه
۱۲۵/۴- مدارج کمال
۱۲۵/۵- جاودان نامه
۱۲۵/۶- رهانجام نامه
۱۲۵/۷- عرض نامه
۱۲۶- دیوان منوچهری
۱۲۷/۱- رسالهٔ خط
۱۲۷/۲- معمیات
۱۲۷/۳- معمیات
۱۲۷/۴- رسالهٔ معما
۱۲۷/۵- شرح شعرهای همدانی
۱۲۸/۱- خلاصة الترجمان
۱۲۸/۲- شرح «اللهم نور ظاهری بطاعتك»
۱۲۸/۳-مراحل السالکین
۱۲۹- معالم الدین
۱۳۰- دیوان سیف ایفرنك
۱۳۱/۱- جنگ
۱۳۱/۲- منتخب مقطع تکمیل الصناعه
۱۳۱/۳- شرح لغز بهایی
۱۳۱/۴ لغز بهایی
۱۳۱/۵- رسالهٔ معما
۱۳۲/۱- الاعتقادات
۱۳۲/۲- ارشاد الاذهان
۱۳۳/۱- ایضاح الاشتباه
۱۳۳/۲- اختیار الرجال
۱۳۴- سندبادنامه
۱۳۵-رعنایا نظم دقایق
۱۳۶/۱- السعدیة
۱۳۶/۲- استقصاء النظر فی البحث عن القضاء و القدر
۱۳۶/۳- منهاج الکرامة
۱۳۷- اخلاق شفایی
۱۳۸/۱- معیار الاشعار
۱۳۸/۲- حدائق السحر فی دقائق الشعر
۱۳۹- مکاتیب
۱۴۰- دیوان ظهیر فاریابی
۱۴۱- شواهد المفصل
۱۴۲- جنگ
۱۴۳- شرح دیوان امرء القیس
۱۴۴ التذکرة فی القرآت
۱۴۵- منشآت

۴ - نسخه‌های عکسی از ۱ تا ۲۰

۱- التدوین فی ذکر اهل العلم بقزوین
۲- التدوین فی ذکر اهل العلم بقزوین
۳- الابنیة عن حقائق الادویة
۴- عتبة الکتبة
۵- مونس الاحرار
۶- منافع حیوان و نبات
۷- زبدة التواریخ
۸- نوروزنامه
۹- شدالازار
۱۰- تاریخ بیهق
۱۱- حدیقة الحقیقة
۱۲- تتمة صوان الحکمة
۱۳- التوسل الی الترسل
۱۴- کلیات سعدی
۱۵- دیوان رودکی
۱۶- مجمل التواریخ و القصص
۱۷- القانون المسعودی
۱۸- المنطق
۱۹- التدوین فی ذکر اهل العلم بقزوین
۲۰- دیوان شش شاعر

فهرست نام مؤلفان

آخوندزاده میرزا فتحعلی ۴۴۰
آذر لطفعلی بیك ۷
آذری جلال‌الدین حمزهٔ بیهقی طوسی‌مروزی اسفراینی ۱۸۹
آملی ملااولیاءالله ۶۷
آوانس‌خان مساعدالسلطنه ۳۱۶
ابراهیم‌بن عبدالجلیل ۸۹
ابن‌ابی‌جمهور احسایی محمدبن علی ۴۱۳
ابن‌اثیر ۳۸۸-۵۱۶
ابن‌اسفندیار بهاءالدین محمد ۶۸
ابن بشرون مغربی ۳۱۱
ابن‌داود تقی‌الدین‌حسن‌بن علی‌بن داود حلی ۲۸۴
ابن‌سینا ۲۳-۴۰-۹۲-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۸۷-۲۰۳-۲۰۶-۲۰۸-۲۱۱-۲۸۸-۲۹۶-۳۰۷-۳۱۱-۳۱۸-۳۴۴-۳۴۹-۳۵۰-۳۵۵-۳۵۶-۳۶۲-۳۸۴-۵۱۷
ابن‌غلیون ابی‌الحسن‌طاهر بن‌عبدالمنعم ۹۷
ابن‌مالك ۵۱۸
ابن‌مقفع ۵۳۵
ابن‌هشام ۳۴۰
ابن هیثم ۴۱۳
ابوبکر عاصم‌بن ایوب ۳۳۱
ابوبکر بن سلمان ۱۲
ابوالجیش انصاری اندلسی ابو عبدالله محمد ۳۵۷
ابوسعید ابوالخیر میهنی ۲۸۲
ابوشامه شهاب‌الدین عبدالله ۳۳۰
ابوعلی محمدبن اسماعیل‌بن عبدالجبار بن سعدالدین بخاری گیلانی کربلایی ۴۴۲
ابوالفرج بن مسعود رونی ۳۳۹
ابوالقاسم‌بن‌حیدر ۱۰۵
اثیرالدین اخسیکثی ۵۳۲
احمدبن حسین‌بن علی کاتب ۶۲
احسائی‌شیخ‌احمد ۲۱۵-۳۷۳
اخضرعلی‌شاه ۲۸۲
اخوان‌الصفا ۲۸۵
انصاری زین‌العطارعلی ۱۹
انطاکی شیخ‌داود ضریر ۱۲۷
ادیب صابر ۲۴۰-۵۳۲
ادیب کاشانی سیدفرج‌الله ۲۴۰
ارجانی ابوبکر احمدبن محمدبن‌حسن‌شوشتری ۲۴۱
اردوبادی میرزا صادق ۴۶۹
ارسطو ۱۱
ازرقی هروی زین‌الدین اسماعیل وراق ۲۴۴

استرابادی مولی ابراهیم بن ولی‌الله ۲۰۸
استرابادی رضی‌الدین محمد بن حسن ۳۳۵
استرابادی غیاث‌الدین محمد ۲۷
استرابادی فضل‌الله بن محمدجعفر ۳۹۴
استرابادی میرزا محمد بن علی ۱۳۶
استرابادی میرزا محمد مهدی پسر محمد نصیر ۶۲-۲۲۶-۳۲۱
اسکندر بیك ترکمان منشی ۷۲
اعتضادالسلطنه علی قلیخان ۳۱۱
اعتمادالسلطنه محمد حسن‌خان ۲۲۷-۳۴۷
افرشتهٔ نظری محمود بن هدایت ۵۱۱
افندی میرزا عبدالله ۳۰۰
اقبال آشتیانی (عباس بن محمدعلی) ۵۶-۵۲۵
الغ بیك ۳۰۷
الفتی ساوجی ملافتح‌الله ۳۰۰
الیاس بن ابراهیم یهودی اسپانیائی ۴۱۵
امامی هروی عبدالله بن محمد بن علی ۳۳۹
امیر حسینی حسین بن عالم غوری ۳۰۴-۳۹۸
انوری ابیوردی خاورانی اوحد الدین ۲۴۵
اوبهی حافظ ۸۲
اویس (قاضی) ۳۷۸
اهلی شیرازی محمد ۲۴۸
ایلاقی شرف‌الدین محمد بن یوسف ۴۱۷
اینجوی شیرازی عضدالدوله جمال الدین حسین بن فخرالدین حسن ۳۶۷
باخرزی ابوالحسن علی بن حسن ۲۳۷
بحرانی ستراوی ماحوزی شیخ ابوالحسن سلیمان بن عبدالله بن علی ۴۳۰
بحرانی سید ماجد بن محمدحسینی ۸۷ - ۹۶-۳۷۲-۵۲۰
بحرانی شیخ یوسف ۴۰۸
بدرمحمد بن قوام ۴۵
برسی رضی‌الدین حافظ رجب ۴۰۷-۴۲۵
بهارمیرزا محمدعلی ۱۰۰
بهائی (شیخ) ۸۴-۱۲۹-۱۹۷-۴۰۶
بهبهانی محمد باقر ۱۲۹
بهشتی بیهقی اسفراینی ابوالعلاء محمد ۲۰۸
بیدل فرشتهٔ دهلوی لاهوری میرزا عبدالقادر ۱۲۶
بیدل مازندرانی محمد بن علی بن محمد ۳۸۵
بیرجندی نظام‌الدین ملاعبدالعلی ۳۳۵
بیرونی ۵۳۳
بیضاوی عبدالله بن عمر ۳۵
بغدادی بهاءالدین محمد ۵۳۱
بغدادی عبدالقادر ۳۴۲
بهمن میرزا فرزند عباس‌میرزا ۹۸
بیهقی علی بن زید ۵۲۹-۵۳۰
پریشان ۵۲
تبریزی محمد بن محمدرضای نائب‌الصدر ۳۶۹
تبریزی محمدحسین بن خلف برهان ۴۷
تبریزی مقصودعلی ۱۲۶
تبنینی عاملی محمد بن علی ۱۴۳
تتوی دیبلی سندی ملاابوجواد احمد بن قاضی نصرالله ۲۲۵
تتوی مدنی عبدالرشید بن عبدالغفور ۳۶۸
تفتازانی ۴۱۶-۴۲۹
تفرشی ظهیرالدین علی بن ملامراد ۱۸۸
تفرشی ملامراد ۲۸۹
تفرشی میرزا محمدصادق ۳۲۳
تمیمی محمد بن امیل ۴۱۰

تنکابنی مولی محمد سراب بن عبدالفتاح ۲۹۹
تنکابنی مولی محمد مؤمن ۸۹
تونی حسن بن شجاع ۴۳۵
تیفاشی احمد بن یوسف ۲۴
ثعالبی ۵۲۵
جاجرمی بدرالدین محمد بن بدر ۵۰۴-۵۳۶
جاماسب ۱۴۲
جامی (عبدالرحمن) ۴۷-۸۳-۲۵۱ - ۳۷۴ - ۳۷۵-۴۰۶-۴۰۷
جزائری شیخ عبدالنبی ۲۰۱
جزری شمس‌الدین ابوالخیر محمد بن محمد بن محمد دمشقی ۱۳۳
جعفری کاشانی زین‌العابدین ۷۶
جنید شیرازی ۵۳۳
جوهری ابونصر اسماعیل فارابی ۳۴۵
جوینی اسفراینی معین‌الدین ۵۱۲
جوینی علاءالدین عطاملك ۶۰-۱۲۷
جوینی منتجب‌الدین ۵۳۳
چلبی حاجی خلیفه مصطفی ۱۳۴
حافظ شیرازی شمس‌الدین محمد ۲۵۲
حافظ ابروخوافی خراسانی شهاب‌الدین عبدالله ۲۷۹-۴۱۴
حبیب‌الله ۳۰۹
حرعاملی شیخ محمد بن حسن ۳۳
حسینی فضل‌الله بن محمد ۱۱
حضوری قمی ۲۶۲
حمزه میرزا ۳۱۷
حمیدی قاضی حمیدالدین ابوبکر عمرو لوالجی بلخی ۴۳۷
حمیری سیدابوهاشم اسماعیل بن محمد ۳۶۱
حنفی تبریزی (مولانامحمد) ۳۲۵-۳۲۶
حیرتی مروی هروی تونی
تقی الدین محمد ۳۸۹
خاتون آبادی احمد بن محمد مهدی شریف سپاهانی ۱۳۴
خاقانی شروانی افضل‌الدین بدیل بن ابراهیم ۲۵۳
خراسانی محمد بن امیر کبیر امیرفضل‌الله موسوی ۶۴
خفری (محقق) ۱۳۵-۱۹۹
خواجویی ملامحمد اسمعیل ۱۰
خواندمیر غیاث‌الدین محمد ۲۰۲-۲۳۶
خوانساری جمال‌الدین محمد ۱۹۸
خویی میرزا محمد ۳۶۷
خیام ۲۸۲-۵۲۶
داماداسترابادی (سید) ۳۲۲
دانش ۲۵۳
دشتکی غیاث‌الدین منصور ۳۲۶
دشتکی محمد بن منصور ۱۹۲
دمستانی بحرانی حسن بن محمد ۳۴
دوانی جلال‌الدین محمد ۳۲۹-۳۳۴
دهدارعیانی شیرازی خواجه ابومحمد محمود دهدار ۲۲۴ - ۲۷۹
دهستانی مؤیدی حسین بن اسعد بن حسین ۳۶۵
دهلوی امیرخسرو ۲۲۷
رازی ابوبکر محمد بن زکریا ۴۷- ۳۰۹
رازی امین احمد ۵۲۱
رازی محمد مسیح فرزندمحمدصادق ۲۳۶
رازی نجم‌الدین دایه ابوبکر عبدالله ۴۲۲
رافعی قزوینی ابوالقاسم عبدالکریم ۵۳۰
راقم میرزا سعدالدین محمد ۲۵۴
راقم میرسید شریف ۶۵

رامی شرف‌الدین حسن بن محمد تبریزی ۳۵ - ۲۰٤
ربعی عیسی بن ابراهیم ۵۱۰
رشیدالدین فضل‌الله ۱٤٤
رضا (امام) ۲۷۹
رودکی ۵۳۱
روشنی‌زاده نعمت‌الله بن احمد بن مبارک روحی ٤۰۵
روملوحسن بیك ۱۳
زاکانی عبید ۱۹
زرکوب شیرازی فخرالدین ابوالعباس احمد بن ابی‌الخیر ۳٤۵
زرین دست ابوروح محمد بن منصور گرگانی ۵۱٤
زلالی‌خونساری حکیم محمدحسن ٤۱٦-۵۲۳
زمخشری ۳۹۱-٤۳۷
زواری‌سپاهانی فخرالدین ملا ابوالحسن علی بن حسین ۱۲۳
زوزنی ابوعبدالله الحسین ٤۲٦
زیوری ملاعباس بغدادی حلی ۹۱
ساروی مازندرانی محمدعلی بن محمدرضا ۱٤۰
ساروی محمد بن محمدتقی ۱٤
سالك‌دهی حیدر بن عبدالجلیل ۳۳۰
سام‌میرزا ابوالنصر ۸٦
ساوجی میرزا کوچك محمد علی بن ملامحمد رحیم ۳۳۸
سبزواری محمد طاهر ۳۰٦
سپاهانی عبدالباقر موسوی ۲۰٤
سپاهانی عبدالجواد بن ابوالقاسم ۲۰۷
سپاهانی محمد بن محمدزمان منجم ۳۷٦
سپاهانی محمد شفیع حسینی (تاریخ پیامبر) ۵۹
سجزی ابویعقوب اسحق بن احمد ۳۹۳
سجزی ربنجنی محمود بن عمر ۵۰٦
سروری کاشانی محمدقاسم بن حاجی محمد ٤۱۵
سروش‌شمس‌الشعرا میرزا محمدعلی ۲۳
سعدالدین ۳٦۰
سعدی ٤۷-۳۹۵-۵۳٤
سعیدای قمی قاضی محمد ۳۷٤-۵۱۷
سلطان کلهرحسین‌قلی ۸٤
سمرقندی شمس‌الدین محمد بن اشرف حسینی ۳٤۰
سمرقندی کمال‌الدین عبدالرزاق ٤۲۸
سنایی ۵۳۱
سهروردی‌شهاب‌الدین ابوحفص‌عمر ۳۲-۳۰٦ ۵۲۰
سهروردی شیخ‌اشراقی ۵۲۵
سیف‌اسفرنگ ۲۵٦
سیفی بخاری عروضی ۳۵٦
سیفی قزوینی‌قوام‌الدین محمد ۳٤۳
سیوطی ۳۹-٤۲۲
شادی‌آبادی ملوی محمد بن داود ۳۳۳
شبستری شیخ‌محمود ٤۰۰
شبستری محمود بن کرم ۱۳
شرف‌الدین علی حسینی ٤۲۲
شرف‌الدین علی بن شیخ‌حاجی یزدی ۲۱۳ ۵٤۳
شریف صفوی زین‌العابدین ۵۷
شفایی مظفر بن محمد کاشانی ۲۱
شفتی سپاهانی سیدمحمدباقی ۲۹۱
شفتی سپاهانی سیدمحمدمهدی موسوی ۳٦۲

شمس‌طبسی ۵۳۲
شمس فخری ٤۳۲
شوشتری سیدعبدالله موسوی ۸۷
شوشتری قاضی نورالله ٤۱۲
شهیداول محمد بن مکی ۲۲-۳٦۲
شهیدثانی ۱۳۷-۲۹۵-۲۹۸-٤۲۳-٤۲٤
شهیدی‌قمی ۲٦۲
شیرازی درویش‌علی محمد بن محمود ۳۲۱
صابر ابوالقاسم ۹٤
صالح شیرازی (میرزا) ۳۱۵
صبای کاشانی فتحعلی‌خان ۲۱٦-۲٦۳
صباحی بیدگلی کاشانی سپاهانی حاج‌سلیمان ۲٦٤
صدرای شیرازی ۱۳۱-۳٤۱
صفی‌فخرالدین‌علی ٤۰۵
صیرفی خواجه عبدالله ۲۸۸
ضیاءالدین عبدالله اعرج ۸۸
طائر شیرازی حسن‌خان ۲٦٤
طباطبائی میرزاحسن ۳۱۵
طبرسی امین‌الاسلام ابوعلی فضل بن حسن ۸-٤۱٤
طبسی محمدحسن ۲۸
طرازیزدی میرزاعبدالوهاب ۳۸۹
طریحی نجفی‌فخرالدین بن محمدعلی ۱۵۱
طوسی ابوبکر احمد ۱٤۷
طوسی (خواجه نصیرالدین ابوجعفر محمد) ۸-۲۰-۲٦ - ۳۱-۳۳-۵۰-۸۲- ۱۹۱- ۲۱۲-۲۸۰-۳۱۸-۳۳٤-۳۸٤- ۳۸۵ - ۴۳۲-٤۳۳
طوسی شیخ‌ابوجعفر محمد ۱۱-۱٦-۲٦-۱٤۰ ۳۷۵-٤۲۷
ظهیرفاریابی ۲٦۵
ظهیر کرمانی ۲۳٤
ظهیری سمرقندی ظهیرالدین محمد ۳۱۸
عاشق سپاهانی آقامحمدخیاط ۲۲٦
علاملی شیخ‌ابومنصورحسن ٤۲۹
عبیدزاکانی ۳۹٦
عطار ۹۳-۵۰۲
علامهٔ حلی حسن بن مطهر ۲۳-۲۷-۳۸- ۲۱۳ ۳۹٤-۵۰۳
علامی ناگوری ابوالفضل بن شیخ‌مبارك ۵٦- ۸۰
علی بن حسین ۵۱۱
عوفی بخارائی نورالدین محمد ۱۸۹
عیسی بن شیخ معین‌الدین جنید شیرازی ٤٤۱
عینی بدرالدین ابومحمدمحمود بن احمد ٤۳٦
غفاری قاضی احمدقزوینی ۱۹۵-۵۱۳
غفاری کاشانی فرخ‌خان امین‌الملك ٤۱۸
غزنوی ابوالمحامدمحمد بن محمود بن مسعود بن محمد بن زکی ۳۹۵
غزالی امام‌محمد ٤۲٦-٤۳۸- ۵۰۲
الغیاث‌عبدالله بن فتح‌الله کاتب بغدادی ۷۳
فارسی کمال‌الدین ابوالحسن ۱۳۸
فتح بن خاقان اشبیلی ۳۸٤
فخرالمحققین محمدحلی ۳٦٤
فخری بن امیرهری ۵۲۲
فراهی ابونصر بدرالدین محمد ۵۰۹
فراهانی میرزا ابوالحسن حسینی ۳۳۱
فرخی سیستانی علی بن جولوغ ۲٦٦
فردوسی ۳۲۳
فضل‌الله وزیر نظام‌نوری (میرزا) ۹۳
فضولی بغدادی محمد بن سلیمان ۲٦۷

فغانی شیرازی (بابا) ۲۶۸
فندرسکی استرابادی میرزا ابوالقاسم ۳۵۱
فیاض لاهیجی ملاعبدالرزاق ۱۹۹
فیض کاشانی ۱۲۴
قائم‌مقام فراهانی میرزا ابوالقاسم ثنایی ۵۱ - ۲۵۱-۳۵۸
قاسم انوار علی بن نصیر ۲۶۸
قاضی بن کاشف‌الدین محمد یزدی اردکانی (میرزا) ۱۴۱
قاضی‌زادهٔ رومی ۳۴۲
قاینی محمد واعظ ۵۰۸
قرشی وراوودی ابوالفضل جمال‌الدین محمد ۳۴۸
قزوینی آقارضی‌الدین محمد بن حسن ۴۰۴
قزوینی محمدرضا بن میر محمد قاسم حسینی ۳۶۹
قزوینی یحیی بن عبداللطیف ۴۰۳
قطان مروزی ۴۰۱
قطب‌محیی ۴۳۹
قمر اصفهانی (نظام‌الدین محمود) ۵۳۲
قمی حسن بن علی ۷۵
قوشچی مولی علی ۵۰۷-۵۲۴
قونوی (صدرالدین) ۴۳۳
قیصری فخرالدین عبدالمحسن ۳۳۶
کانبی حسام‌الدین حسن ۳۲۸
کاشانی افضل‌الدین ۱۵۱-۳۰۰-۳۰۹-۳۵۶ ۴۱۹
کاشانی عبدالرزاق ۳۰
کاشانی علم‌الهدی محمد ۵۱۰
کاشانی محمد کاظم ۳۸۶
کاشانی میر تقی‌الدین محمد (محمود) ۲۱۸
کاشف‌شیرازی قاضی میرزا محمد شریف بن شمس‌الدین محمد ۲۱۷
کاشفی بیهقی کمال‌الدین حسین بن علی ۴۰۸
کرکی (محقق) ۲۹۴
کرمانی حاج محمد کریم خان ۲۹۲
کرمانی میرزا آقاخان ۳۴۶
کشمیری شمس‌الدین محمد ۳۷۰-۳۷۱
کعبی دورقی قبانی ابوعلی جمال‌الدین فتح‌الله شیخ‌علوان ۳۰۳
کفوی حسین ۲۸۱
کلباس ابوالمعالی بن حاجی محمد ابراهیم ۳۴۹
کلهر محمد یوسف کرمانشاهی ۴۸
کلیم همدانی کاشانی ابوطالب ۲۶۹
کلینی ابوجعفر محمد بن یعقوب ۳۸۷
کهپایی ملازکی‌الدین عنایت‌الله ۱۲۳
گرگانی ابوالحسن صاعد بن علی ۴۲۴
گرگانی سیداسماعیل ۲۷۸
گرگانی محمد بن محمود ۱۵۰
گرگانی میرسید شریف ۱۹۹-۳۴۱
گونابادی ملا مظفرعلی بن محمد قاسم منجم ۱۳۸-۳۲۹
گیتی ۲۷۰
گیلانی محمد بن شیح‌محمد ۳۵
گیلانی ملارفیع ۱۹۸
لاهیجی میرزا محمد یوسف ۷۷
لئون‌هم ۳۱۴

لسان‌الملک ثانی میرزا هدایت بن محمدتقی سپهر لسان‌الملک اول ۳۳
لشکرنویس میرزا حبیب‌الله ۴۳۴
لوکری ابوالعباس ۳۶۰
ماوردی شافعی امام ابوالحسن علی بن محمد بن حبیب ۱۲۸
مجذوب علی‌شاه همدانی (حاج محمدجعفرخان بن حاج صفرخان قراگوزلو) ۲۹۳-۳۲۷-۴۱۹-۵۰۴
مجلسی محمدباقر ۳۷-۵۲-۸۵-۱۹۰-۲۸۳-۳۶۱-۵۱۹
سیدعلی بن خواجه میراحمد محتشم کاشانی ۱۵۰
محمدابراهیم ۳۱۷
محمدباقر بن محمدشفیع منجم ۲۱۲
محمد بن سعدالله بن کمال ۲۳۵
محمد بن عبدالخالق بن معروف ۴۰۰
محمدحسن (حاج) ۸۷
محمدحسین بن حاج‌شمس‌الدین ۱۵۲
محمدحسین بن محمدباقر ۳۵۷-۳۸۵
محمدخان ۳۳۶
محمدمحسن بن محمدطاهر ۳۲۵
محمدمهدی بن علی نقی شریف ۹۲
محی‌الدین محمد بن خطیب قاسم (شیخ) ۲۹۷
مختاری غزنوی عثمان بن محمد ۲۷۱
مرتضی علم‌الهدی (سید) ۲۵۶-۳۷۳
مرعشی سیدظهیرالدین ۷۱
مروزی محمدصادق ۳۰۸
مستوفی حمدالله ۷۸-۵۰۹
مستوفی ملاعنایت‌الله ۴۳۱
مستوفی میرزا محمدمحسن بن میرزا محمد کریم ۳۰۵
مسعودسعدسلمان ۲۷۱
مشتاق سیدعلی حسینی ۲۷۲
مشکویهٔ رازی ابوعلی ۲۳۷-۳۷۵
مشیرالدوله میرزا جعفرخان تبریزی ۹۱
معزی سمرقندی (امیر) ۲۷۳-۵۳۲
معین‌الدین علی یزدی ۵۰۳
مفتون میرزا عبدالرزاق بیک ۱۲۴
مفیدمحمد بن نعمان ۳۹-۴۲۳-۵۱۲
مکتبی شیرازی ۴۰۹
ملاکتاب‌محمدتقی بیالی نجفی ۲۳۷
ملک آراعباس‌میرزا ۳۱۳
ملکم‌خان ۳۱۹-۳۹۲
منشی وصاف الحضرة خواجه ادیب شهاب - الدین عبدالله شرف‌شیرازی ۸۱-۲۷۳
منشی قزوینی هندی محمد کاظم بن محمدامین ۳۵۳
منوچهری دامغانی ۲۷۴
مؤتمن‌الملک ۳۲۰
میدانی شیخ ابوالفضل احمد ۳۰۹
مینای صادقی محمدصادق ۳۲۲
میرخواند سیدمحمد ۲۹۹
ناصر بن علی حسینی صدر الدین ابو الحسن علی بن ابی‌الفوارس ۵۳۲
ناصرخسرو ۲۷۶-۳۱۴-۵۳۲
ناطق محمدصادق ۴۰
نامی محمدصادق موسوی سپاهانی ۷۸
نایینی رفیع‌الدین محمد ۳۲۴
نجاشی اهوازی ابوالعباس احمد ۲۸۳
نجیب‌الدین رضا ۴۳۶

نسفی شیخ عزیز ۳۹۲-۴۳۸
نشاط میرزا عبدالوهاب ۲۷۶
نطنزی ابوعبدالله حسین بن ابراهیم ۲۳۵
نظام‌العلماء سیدمیرزا محمد رفیع حسینی طباطبایی تبریزی ۸۳-۲۵۵
نظامی گنجوی ۵۳
نظیری نیشابوری محمدحسینی ۲۷۶
نعمانی عبدالواحد بن صفی ۵۱۶
نفیس کرمانی برهان‌الدین ۳۲۷
نوایی امیرعلی شیر ۵۰۶
نیشابوری امیر برهان الدین عطاءالله محمود حسینی ۴۵-۴۴۱
نیشابوری صدر(تاج)الدین حسن بن محمد نظامی (بسطامی) ۵۴
وراوینی سعدالدین ۴۲۱
وطواط رشیدالدین ۲۰۵-۲۱۴
وفای شیرازی ۲۷۷
وقایع نگار میرزا علی اکبر منشی ۲۰۷
هاتفی خبوشانی جامی ملاعبدالله ۱۳۶
هارتون(میرزا) ۶۶
هدایت‌رضاقلیخان ۲۷۷-۳۰۳
هروی ابومنصور موفق علی ۵۲۹
هروی امین‌الدین‌خان بن سیدابوالمکارم امیرخان حسینی ۲۹۴
هروی محمدبن یوسف ۴۳-۱۹۱
هروی خراسانی عباس بن محمد حسینی ۱۴۹
هروی نظام‌بن کمال بن جمال بن‌حسام ۳۰۲
هندوشاه بن سنجر بن‌عبدالله ۸
یزدادی عبدالرحمن بن‌علی ۳۹۷
یوحنای اسرائیلی مصری ۲۹۰
یوسفی یوسف بن محمد ۳۷۳
یزدی حایری حسین بن علی ۳۶

فهرست نام کتابها

رقمهایی که با حروف سیاه چاپ شده کتابی را نشان میدهد که دراین فهرست‌شناسانده شده و نسخهٔ آن دراین کتابخانه‌هست:

آتشکده: **۷** - ۵۰۵
آثارالعجم: ۱۹۲ - ۵۱۵
آثارالوزراء: ۱۴۵
آداب البحث: **۸** - ۳۲۵
الآداب الدینیة للخزانة‌المعینیة: **۸**
آداب المتعلمین: **۸** - ۹
آداب سیروسلوك: ۱۶۵
آذروسمندر: ۵۲۴
آصفیه (رساله): ۱۳۶
آیین اکبری: ۸۰
آیین نگارش: **۱۰**
آیینهٔ اسکندری: ۲۲۷-۲۲۸
الابرار (کتاب...) ۳۰
ابطال‌الزمان‌الموهوم (رسالةفی..) **۱۰**
الابنیة عن حقایق الادویة: **۵۲۹**
الابواب: **۱۱** - ۵۰۳
اثبات الواجب ۳۲۶ - ۳۲۷
الاثنی عشریه: **۱۱** - ۱۹۷
اثولوجیا (ئئولوجیا): **۱۱**
الاجازه: **۱۳**
اجوبة المسایل: ۲۳۳
الاحادیث النبویة: **۱۳**
احجار: ۲۴
احسن‌التواریخ: **۱۳**
احسن‌التواریخ یاتاریخ‌محمدی: **۱۴**
احسن الودیعة: ۳۶
احکام سلطانیه: ۱۲۸
احیاء العلوم: ۳۰
اخبارالحلاج: **۱۵**
اخبارالشعراء السبعة: ۵۴۲
اخبارالدولة‌السلجوقیه(زبدة‌التواریخ): **۵۳۲**
اخترشناخت: ۴۰۲
اختیارالرجال: **۱۶** - ۱۲۳
اختیارات بدیعی: **۱۹**
اخلاق (رساله در...): **۱۹**
اخلاق الاشراف: **۱۹**
اخلاق جلالی: ۲۰ - ۳۱۸-۴۴۹
اخلاق شفایی: **۳۱**
اخلاق شمسی: ۱۶۸

اخلاق محتشمی : ۳۸٤
اخلاق محسنی : ٤۳۲
اخلاق ناصری : **۳۰** - ۳۱۸
ادب المرتضی : ۲۵۵
الاربعون حدیثاً :۱۲- **۲۲**- ۱٦۲
اردی بهشت : **۲۳**
الارزاق (رسالة فی . . .) : **۲۳**
ارشاد الاذهان الی احکام الایمان : **۲۳** - ۳٦۲
ازهارالافکارفی جواهرالاحجار : **۲۴**
اساس الاقتباس: **۲٦**
اسئله واجوبهٔ رشیدی : ۳۸۰
الاسباب والعلامات :۳۲۷
الاستبصار :**۲٦**
استقصاء النظر :**۲۷**
استوانامه : **۲۷**
الاسرارالخفیة:۳۰
اسرارالرضویه: **۲۸**
اسطرلاب: **۲۸**
اشرف التواریخ:**۲۹**
اصح‌التواریخ (تاریخ‌خیرات)
اصطلاحات‌الصوفیة: **۳۰**
اصول دین:**۳۰**
الاضطرارو‌الاختیار:**۳۱**
اسکندرنامه : ٤٤ ، ۵۳ ، ۵٤
اسواق الاشواق : ۱۲۷
اشعة اللمعات : ۱۹۰
اصح‌التواریخ (تاریخ خیرات)
الاعتقادات : **۳۱** - ۲۰۰
اعلام زرندی : ۵۹
اعلام الهدی و عقیدة ارباب التقی : **۳۲**
الا فلاطونیة المحدثة : ۱۲
اقبال نامه : ۵۳ ، ۵٤
اکبرنامه : ۵٦
اکمال‌منتهی المقال : ٤٤۳
القاب (رساله در . . .) : **۳۳**
امالی : ۱۵۵
الامامة (رسالة فی . . .) : **۳۳**
امکنه (رساله . . .) ٤۲
امل الآمل فی‌علماء جبل عامل : **۳۳**
انتخاب الجیدمن تنبیهات‌السید **۳۴**
انتخاب کیمیای سعادت **۳۴**
الانسان (سورة) ۱۳۰
الانسان الکامل : ٤۲۷
انشاء (رساله در . . .) **۳۵**
انقاذالبشرمن‌الجبر والقدر: ۲۷
انوارالتنزیل‌واسرارالتأویل:**۳۵**
انوارالقلوب : ۲۵۰
انیس‌العشاق : **۳۵**
انیس‌الموحدین : **۳٦**
الاوزان والمقائیس : **۳۷**
ایران کوده:۲۷
ایساغوجی ۳۲۸
ایضاح الاشتباه فی‌اسماء الرواة : **۳۸**
ایمان ابی‌طالب (رسالةفی . . .) : **۳۹**
ایمنی ازبطلان نفس (رسالهٔ . . .) : ۱۵۲
الباب الحادی عشر:۳۲۸
الباه (رساله فی . . .) : **۴۰**
بحار : ۷۵

بحر الفاظ : **۴۰** - ٤۸
بحرالانساب : **۴۱**-٤۲
بحرالجواهر : **۴۳** - ۱۹۱
بحرالصنایع : **۴۴**
بحرالفضایل فی منافع‌الافاضل : **۴۴**
بحرالفوائدوعقدالفرائد (تاریخ‌پیامبر) **۵۹**
بحرالللئالی : **۴۵**
بدایع‌الاشجارفی صنایع الاشعار : ۲۵۰
بدایع الصنایع : **۴۵** ، ٤٦
البدایة فی علم‌الدرایة : ۲۹۵
برءالساعة : **۴۷**
برهان قاطع : **۴۷** - ۸۲
بصیرت نـامه در گزارش استیلای افغان بر اصفهان درزمان شاه سلطان حسین : ۱۲۵
بلغةالادب : ٤۳۸
بوستان : **۴۷** - ۳۹٦
بهارستان **۴۷**-**۴۸**
بهاریه : ٤۹۹
بهجة المباهج فی تلخیص مباهج المهج فی مناهج الحجج : ۳۸۹
البهجةالمرضیة : **۴۹**
بیان ابنیه **۴۹**
بیست باب : **۵۰**
بیست مقالهٔ قزوینی : ۵۰۵-۵۳۳-۵۳۹
پاسخ فراهانی **۵۱**
پاسخ مجلسی بقزوینی : **۵۱**
پریشان : **۵۲**
پنج گنج نامه: **۵۲**
تاج المآثر **۵۴**
تاج المداخل : ۷۳
تاریخ ادبیات دکترصفا : ۹۳- ۲۳۹- ۲٤۰ ۲٤٤ -۲۵٦-۲٦۰
تاریخ ادبیات درایران : ۵۲
تاریخ ادبیات زبان فارسی : **۵٦**
تاریخ افغانی : ۱۲٤
تاریخ اکبری **۵٦**
تاریخ اورنگ زیب : ۳۵۳
تاریخ اولجایتو :۱٤٦ - ۵٤۰
تاریخ ایران : **۵۷** - **۵۸**
تاریخ بیهق : **۵۲۹** - ۵٤۰
تاریخ بیهقی : ۲٦۰
تاریخ پیامبر (بحرالفوائد و عقد الفرائد) **۵۹**
تاریخ پیامبران وپیشوایان : **٦۰**
تاریخ ترکستان
تاریخ تیمور وچنگیز میرسید شریف راقم (تاریخ راقم)
تاریخ جدید یزد : **٦۲**-**٦۳**
تاریخ جرجان : ۵٤۲
تاریخ جهان‌آرا : ۱۰۱
تاریخ جهانگشای: **٦۰**-٦۱-۱۲۷-۲۸۰
تاریخ جهانگشای نادری : **٦۲**
تاریخ حافظ ابرو : ٦٤
تاریخ الحکماء : ۱٤۹ - ۲۲٦
تاریخ خیرات (اصح‌التواریخ) : **٦۴**
تاریخ راقم : **٦۵** ، ٦٦
تاریخ راقمی (تاریخ راقم)
تاریخ راه‌آهن : **٦٦**
تاریخ رویان : **٦۷**- ٦۹ -۷۱
تاریخ ریاضیات : ۱۳۸-۵۰۷-۵۳٤

تاریخ زندیه : ۱۵
تاریخ سیاح در بیان ظهور اغوانیان و سبب انهدام دولت شاهان‌صفویان : ۱۲۴
تاریخ سیستان : **۶۷**
تاریخ شاه عباس (فلسفی) : ۱۴۲
تاریخ صدورقاجار (صدرالتواریخ)
تاریخ طبرستان : **۶۸** -۶۹-۷۰-۱۶۸
تاریخ طبرستان و رویان و مازندران : **۷۱**
تاریخ طبری : ۲۱۹
تاریخ عالم‌آرای عباسی : **۷۲**
تاریخ علم الفلك فی العراق : ۷۳
التاریخ الغیاثی **۷۳**
تاریخ فرشته : ۱۸۵
تاریخ فیروزشاهی : ۱۸۵ -۱۸۶
تاریخ قاجار **۷۴**
تاریخ قم : **۷۵**
تاریخ کعبه : **۷۶**
تاریخ کلام الملوك : **۷۷**
تاریخ گزیده : **۷۸** - ۵۰۳
تاریخ گیتی گشای : **۷۹**
تاریخ گیلان و دیلمستان : ۷۱
تاریخ لئون هم : ۳۱۴
تاریخ محمدی : (احسن التواریخ)
تاریخ مختصر جعفری : ۶۴
تاریخ مرادی : ۱۲۲
تاریخ معجم : ۱۴۵
تاریخ مفصل ایران : ۶۰- ۳۶۵ -۵۱۳
تاریخ مکاتبات علامی : **۸۰**
تاریخ نامهٔ راقم (تاریخ راقم)
تاریخ نامهٔ کثیره (تاریخ راقم)
تاریخ نیکپی : ۵۴۱
تاریخ وزراء : ۵۰۵
تاریخ و صاف : ۶۴
تاریخ یافعی : ۱۶۴
تاریخ یزد : ۶۲ -۳۸۸ - ۴۸۸
تاریخ یمینی : ۱۴۵ - ۵۴۱
تاسوعات : ۱۱
تبصرهٔ ساوی : ۱۹۴ - ۳۹۵ - ۵۲۵
تبصرة العوام : ۴۲
تتمة صوان‌الحکمة : **۵۳۰**
تتمیم الایضاح : ۳۹
تجارب السلف: **۸۰**-۵۴۱
تجارب شهریاری (سرالاسرار)
تجرید : ۳۹۴
تجزیة الامصار وتزجیة الاعصار : **۸۱**
تحریر اصول اقلیدس : **۸۲**
تحفة الائمة العلیة : ۳۱۸
تحفة الاحباب :**۸۲**
تحفة الاحرار : **۸۳**
تحفة الالفاظ : ۳۷۰
تحفة الامثال : **۸۳**
تحفهٔ انوار : (تحفة الوزراء)
تحفهٔ حاتمیه : **۸۴**
تحفهٔ حسینیه : **۸۴**
تحفة الزائر : **۸۵**
تحفهٔ سامی:**۸۵**
تحفهٔ سلیمانیه :**۸۷**
التحفة السنیة فی شرح‌النخبة المحسنیة : **۸۷**
تحفة الشعراء :**۸۷** - ۳۴۹

التحفة الشمسیة فی‌المباحث‌الکلامیه : **۸۸**
تحفة اللغة : (حمدوثنا)
تحفة الملوك : ۲۴-۹۰
تحفة الملوك‌فی‌السیرالسلوك: **۸۹**
تحفة المؤمنین : **۸۹**
تحفة الوزراء: **۹۰**
تحقیق . ماللهند : ۱۴۹
تحقیقات سرحدیه (رسالهٔ . . .)**۹۱**
تخمیس الهاشمیات : **۹۱**
تدابیر الملوك : ۱۲۶
تدبیر مسافر (رسالهٔ . . .) : **۹۲**
تدبیرمنزل العسکر : **۹۲**
التدوین فی ذکراهل العلم بقزوین :**۵۳۰**
تذکرة الاولیاء : **۹۳**
تذکرهٔ تاریخی : **۹۳**
تذکرة الخطاطین : ۷۷
تذکرهٔ دولتشاه : ۱۸۵-۵۰۵-۵۳۳
تذکرة السلسلة : **۹۴**-۹۵
تذکرهٔ سلیمانیه **۹۶**
تذکرة الشعرا : **۹۶**-۱۸۳-۲۲۳
تذکرهٔ صلاحیه : ۱۵۷
التذکرة فی‌القراآت : **۹۷**
تذکرهٔ محمدشاهی **۹۸**
تذکرة المدایح‌المعتمدیه : **۱۰۰** ، ۱۰۵
تذکرة الملوك : **۱۰۵**
تذکرهٔ نصرآبادی: ۳۳۲
تذکرهٔ همیشه بهار : **۱۰۵** ، ۱۰۶
تذکرهٔ الهیه : ۱۳۵
التراث الیونانی بدوی : ۵۳۵
تراجم الاعیان من ابناء الزمان : ۱۲۱
تراجم الشامیین : **۱۲۱**
ترتیب اختیارالرجال : **۱۲۳**
ترتیب ایضاح الاشتباه : ۵۱۰
ترجمان البلاغه : ۲۰۶
ترجمة الخواص **۱۲۳**
ترجمهٔ شعرارسطو : ۵۳۵
ترجمة الصلوة : **۱۲۴**
ترجمهٔ عبرت نامه : **۱۲۴**
ترجمهٔ قطب شاهی : ۲۰
ترجمة مروج الذهب و معادن‌الجوهر: **۱۲۵**
ترجمة نزهة الارواح و روضة الافراح:**۱۲۶**
تزوك تیموری : **۱۲۶**
تزیین الاسواق بتفصیل اشواق العشاق : - **۱۲۷**
تسلیة الاخوان : **۱۲۷**
تسهیل النظروتعجیل الظفر فی‌اخلاق الملك وسیاسة‌الملك : **۱۱۸**
تشریح الافلاك : **۱۲۹**
تشریح عمومی : **۱۲۹**
التصریف (رسالة فی . . .) : **۱۲۹**
التصعید : ۳۱۱
تعریفات : ۳۹۶
التعلیقة **۱۲۹** -۴۴۲
تعلیقهٔ سجادیه : ۱۷۱
تعلیم المتعلم طریق التعلیم : ۸-۹
التفسیر: **۱۳۰** ، **۱۳۱**
تفسیر آیة‌الدخان : **۱۳۱**
تفسیر آیة النور : **۱۳۱**
تفسیر ثعلبی ۳۰

تفسیر سورة التوحید : **۱۳۲**
تفسیر سورة الفلق : **۱۳۳**
تفسیرسورة الناس : **۱۳۳**
تفسیر عسکری ۳۰
تفسیر قشیری : ۵۹
تقریب النشر للقرآت العشر : **۱۳۳**
تقطیع الهزج : ۳۵۹
تقویم الابدان : ۱۹۱
تقویم التواریخ : **۱۳۴**
تقویم اللسان : ٤١٦
تقویم (مختصری درمعرفت) : **۱۳۴**
التکلیس : ۲۸٦
تکمیل الصناعة : ٤٦
التکمله فی‌شرح التذکرة : **۱۳۵**
تلخیص : ۱۷۱- ٤۲۹
تلخیص الکلیات (مختصر القانون)
تلخیص المباحثات : **۱۳۵**
تلخیص المفتاح : ٤١٦
تلخیص المقال فی تحقیق احوال الرجال : **۱۳٦**
تمدن ساسانی : ۷۰
تمرنامه : **۱۳٦**، ۱۳۷
تمهید القواعدالاصولیة والعربیة بتفریع - قواعد الاحکام الشرعیة : **۱۳۷**
تنبیه‌الاریب فی‌رجال التهذیب ۳٤
تنبیهات المنجمین **۱۳۸**
تنسخ نامه : ۱۹٤
تنقیح المناظرلاولی الابصاروالبصایر : **۱۳۸**
تواریخ میرسید شریف‌راقم (تاریخ‌راقم)
التوجه‌الاتم‌الاولی نحوالحق (کیفیة...): **۱۳۹**
التوحید : ۱۵٤-۱۵۵-۳۸۷
التوراة : **۱۳۹**
التوسل الی الترسل **۵۳۱**
توضیح الاخلاق : ۲۰ -۳۱۸
توضیح الاخلاق عبدالله شاهی : ۲۰
توضیح الاشتباه و الاشکال فی‌ضبط اسامی الرواة والقاب الرجال : **۱۴۰**
توضیح‌المقال‌فی‌علم‌الرجال : ۱۸
توضیحات رشیدی : ۱۴۵-۱٤٦
تهذیب : ۱۵۱ -۵۱۱
تهذیب الاحکام : **۱۴۰**
تهذیب الاخلاق ، **۱۴۰**-۱٤۱
تهذیب تنبیه الاریب فی‌رجال التهذیب : ۳٤
تهذیب المهذب : **۱۴۱**
جام جهان نمای عباسی : **۱۴۱** ، ۱٤۲
جام گیتی نما : ۱۲-۲۳۱
جاماسب نامه : **۱۴۲**
جامع الاقوال فی‌معرفة الرجال : **۱۴۳**
جامع‌البدایع : ۳٤۹
جامع التواریخ : **۱۴۴** ، ۱۴۵ ، ۱٤٦ ۱٤۹ ۵۳۹
جامع‌الحکایات فی‌ترجمة الفرج بعدالشدة والضیقه : ۳٦۵
جامع‌الستین: **۱۴۷**
جامع شاهی : ۵٤۰
جامع عباسی : **۱۴۹**
جامع اللذات و مستمدالحیات : **۱۵۰**
جامع‌اللطایف: **۱۵۰**
جامع‌المقال‌فیمایتعلق باحوال الحدیث‌والرجال **۱۵۱**-۱٦۹

جامع‌المقدمات : ۹
جاودان نامه : **۱۵۱**
جاوید نامه : ۱۷۲
جاویدان خرد : **۱۵۴**-۲۳۲-۳٦٦-۵۰۸
جفرخانیه : ۲۱۵
جفرخافیه : ۲۱۵
جماهر : ۲۵
جنگ : **۱۵۲**- **۱۵۴**- **۱۵۸** - **۱۵۹**- **۱٦۲** **۱٦۴**- **۱٦۵** - **۱٦۷**- **۱٦۸** - **۱۷۱** -**۱۷۲** **۱۸۰** -**۱۸۱**-**۱۸۲**-**۱۸۳**-**۱۸۴**
جنگ گربهٔ جهل وموش عقل : ۱۹۱
جواب ابن سینا لابن ذیله : **۱۸۷**
جواب الشبهتین : **۱۸۸**
جوامع الحکایات ولوامع الروایات: **۱۸۹**
جواهرالاسرار : **۱۸۹**-۱۹۰-۳۳۳
جواهر الاسرارفی معارف الاحجار : ۲۸٦
جواهر التفسیر : ۵۹
جواهرالعقول : **۱۹۰**
جواهرالفرایض : **۱۹۱**
جواهر القرآن : ٤۲۷
جواهر اللغة : **۱۹۱**
جواهرنامه : **۱۹۳** ، ۱۹۳ ، ۱۹٤
جوك باشست : **۱۹۵**
جهان آرا(نسخ . . .) :**۱۹۵**-٤۳۹
جهان نامه : ٤۲٤
چارعنصر : **۱۹٦**
چهل مقاله : ٦۷ ، ۷۰
حاشیة آداب البحث ۳۲۵
حاشیة الاثنی‌عشریة : **۱۹۷**
حاشیة البهجة المرضیة **۱۹۸**
حاشیة حاشیة شرح التجرید : **۱۹۸**
حاشیة الخلاصة ۱۷۰
حاشیة شرح التجرید : **۱۹۸**-**۱۹۹**
حاشیة شرح حکمة العین : **۱۹۹**
حاشیة المختصرالنافع : **۲۰۰**
حاشیة المعالم : **۲۰۰**
حاصل الترجمان : **۲۰۱**
حاوی الاقوال فی‌معرفة الرجال : **۲۰۱**
حاوی کبیر : ۱۹۱
حبیب السیرفی‌اخبارافرادالبشر: **۲۰۲**-۲۰۳ ۳٦۳
الحث علی‌الذکر : **۲۰۳**
حج (رساله در مناسك . . .) : **۲۰۳**
حجلهٔ خیال **۲۰۴**
الحجة علی‌الذاهب الی‌تکفیر ابی‌طالب : ٤۰
حجیة الاخبار : ۲۱٦
حدائق الحقایق : **۲۰۴**
حدائق الدقائق : **۲۰۵**
حدایق السحر فی دقایق الشعر : ٤٤-٤٦-**۲۰۴**-**۲۰۵**-۲۵۰-٤۳۳-۵۳۹
الحدود : **۲۰٦**
حدیقة الحقیقة وشریعة الطریقة : ۱٦۲-**۵۳۱**
حدیقة الطب : **۲۰۷**
حدیقهٔ ناصریه **۲۰۷**
الحزن واسبابه (رسالة . . .): **۲۰۸**
الحساب والجبر والمقابلة(رسالة في . .):**۲۰۸**

حسن گلوسوز : ۵۲۴
حسنیه : **۲۰۸** ، ۲۰۹ ، ۲۱۰
حصول العلم والحکمة (رساله فی . . .) : **۲۱۱**
حفظ الصحة (رساله فی . . .) **۲۱۱**
حکایات قلیوبی : ۲۳۲
الحکمة الخالدة (جاویدان خرد)
حکمة و نصیحة (مقالة فی . . .) : **۲۱۱**
حل لغات الصحیفة الکاملة السجادیة : **۲۱۲**
حل مشکلات الاشارات : **۲۱۲**-۳۴۹
حلل مطرز : **۲۱۳**
حلیة المتقین : ۲۰۹
حماسه سرایی درایران : ۲۱۶-۵۳۹-۳۲۳
حمدوثنا : **۲۱۴**
حیاة الحیوان : ۱۶۳
حیاة النفس فی حظیرة القدس : **۲۱۵**
خافیهٔ جفر جامع : **۲۱۵**
الخبر الواحد (رسالة فی العمل . . .) : **۲۱۶**
خداوند نامه : **۲۱۶**
خردنامه : ۵۳ -۵۴- ۲۴۸
خریدة القصر : ۱۵۵
خزان و بهار : **۲۱۷**
خسروشیرین : ۵۳ ، ۵۴ -۱۶۲-۳۸۹
الخلاص (کتاب . . .) (دستور اللغة)
خلاصة الاخبار : ۲۰۲
خلاصة الاشعار وزبدة الافکار : ۱۶۱-**۲۱۸**
۲۲۳
خلاصة الافکار : ۹۶-۱۸۵
الخلاصة الالفیة : ۴۹-۴۳۶-۵۱۸
خلاصة الترجمان فی تأویل خطبة البیان : **۲۲۴**
خلاصة الحیات : **۲۲۵**
خلاصة الحیوان (خلاصة الحیات)
خلاصهٔ عباسی : **۲۲۶**
خلسه : **۲۲۷**-۳۱۲
خمسهٔ دهلوی : **۲۲۷**
خمسهٔ هاتفی : ۱۳۷
خوابنامه (خلسه)
خواص الاحجار الملوکیة : ۲۴
خواص المنافع المجوعات (خواص ومنافع)
خواص ومنافع : **۲۲۸**
داستان ابراهیم ادهم : ۴۱۱-۵۲۳
داستان انطیوخوس : ۲۳۲
داستان بوذاسف وبلوهر : **۲۳۱**-۳۶۱
داستان جزیرهٔ خضرا : ۱۶۳
داستان جمجمه خان : ۴۱۱
داستان دخمهٔ انوشیروان : ۱۵۲- **۲۳۱**
داستان دده : ۴۱۱
داستان دیوانه و کودکان : ۴۱۱
داستان سنجر ۵۲۳
داستان ضریر خزاعی : **۲۳۳**
داستان کنیز ناطفی باهرون : ۲۱۰
داستان لیلة الهریر : ۲۱۶
داستان مرغوزن نوشیروان عادل : ۲۳۲
داستان نصراحمد : ۴۱۱

داستان وامق وعذرا : **۲۳۴**
داستان هرمزوبهرام ۵۲۲
داستان یوسف وفیروز : ۵۲۲
درهٔ نادری : ۴۸۹
دستورالفصحا : **۲۳۵**
دستوراللغه : **۲۳۵**
دستور مسیحی : **۲۳۶**
دستورالمنجمین : ۵۳۹
دستورالوزارة (وصایای خواجه نظام الملك)
دستورالوزراء : **۲۳۶**-۵۲۰
دفع الغم من الموت (رساله فی .) : **۲۳۷**
دقایق الاشعار : ۵۰۵
دقایق المیزان : ۲۸۶
الدلائل الباهرة : **۲۳۷**
دلگشا : ۳۹۶
دمیة القصر وعصرة اهل العصر : **۲۳۷**-۲۳۸
۵۴۲
دوازده امام محیی الدین : ۱۶۵
دورساله دربارهٔ آثار علوی : ۱۹۴
دیباچه گلزار ابراهیم : ۴۹۵
دیوان ابوالفرج رونی : **۲۳۹**
دیوان اثیرالدین اخسیکثی **۵۳۲**
دیوان ادیب صابر ترمذی : **۲۴۰**-۵۳۲
دیوان ادیب کاشانی : **۲۴۰**
دیوان ارجانی : **۲۴۱**
دیوان ازرقی : **۲۴۴**
دیوان انوری : **۲۴۵**
دیوان اهلی : **۲۴۷**
دیوان جامی : **۲۵۱**
دیوان حافظ : **۲۵۲**- ۲۸۱
دیوان حضوری قمی **۲۶۲**
دیوان خاقانی : **۲۵۲**
دیوان دانش : **۲۵۳**
دیوان راقم : **۲۵۴**
دیوان رودکی : **۵۳۱**
دیوان سیف اسفرنگ : **۲۵۶** ، ۲۵۸ -
۲۵۹
دیوان شش شاعر: **۵۳۲**
دیوان شمس طبسی : **۵۳۲**
دیوان شهیدی : **۲۶۲**
دیوان صبا : **۲۶۲**
دیوان صباحی : **۲۶۴**
دیوان طایر : **۲۶۴**
دیوان ظهیرفاریابی: **۲۶۵**
دیوان عاشق : **۲۶۶**
دیوان علی (ع) : ۴۴۹
دیوان فرخی : **۲۶۶**
دیوان فضولی : **۲۶۷**
دیوان فغانی : **۲۶۸**
دیوان قائم مقام ثنایی فراهانی : **۲۵۱**
دیوان قاسم انوار : **۲۶۸**
دیوان قمر اصفهانی **۵۳۲**
دیوان کلیم کاشانی : **۲۶۹**
دیوان گیتی : **۲۷۰**
دیوان متنبی : ۱۶۱
دیوان مختاری : **۲۷۰**
دیوان مرتضی (سید) : **۲۵۵**
دیوان مسعود سعدسلمان : **۲۷۱**
دیوان مشتاق : **۲۷۲**
دیوان معزی : **۲۷۳**-۵۳۲

دیوان منشی : ۲۷۳
دیوان منوچهری : ۲۷۴
دیوان ناصر خسرو : ۲۷۶-۵۳۲
دیوان نشاط : ۲۷۶
دیوان نظیری : ۲۷۶
دیوان وفای شیرازی : ۲۷۷
دیوان هدایت : ۲۷۷
دیوان الادب : ۴۳۸
دیوان رضوی : ۳۵۵
دیوان المبتداء والخبر: ۱۴۵
ذخیرهٔ اسکندر : ۲۳۲
ذخیرهٔ خوارزمشاهی : ۲۱۹- ۲۷۸
ذره وخورشید : ۵۲۴
ذریعه : ۲۰۱-۳۰۱-۳۰۵
ذوقیه : ۲۷۹
الذهبیة : ۲۷۹
ذیل تاریخ جهانگشا : ۳۸۰-۵۴۰-۵۴۱
ذیل جامع التواریخ : ۲۷۹ ، ۲۸۰-۴۱۴
راحة الصدور : ۲۳۲
رازنامه : ۲۸۱
راهنمای تهران : ۲۸۲
راهنمای فرهنگ اسماعیلی ایوانف : ۳۹۳
رباعیات ابوسعید ابی الخیر : ۲۸۲
رباعیات خیام : ۲۸۲
ربیع الابرار : ۱۶۳
ربیع الاسابیع : ۲۸۳
الرجال : ۱۱-۴۰-۱۲۹-۲۸۳-۲۸۴
رجال کبیر : ۴۴۲
رجال وسیط : ۱۳۶
الردعلی التصوف : ۲۸۴
الردعلی من‌قال بتلاشی الانسان (مقالة فی...)
۲۸۴
رسایل اخوان الصفا :۲۸۵
رسایل رشیدی : ۴۸۲
الرسایل الکیمیاویة : ۲۸۵
رسایل کمیبائی:۲۸۷
رسالهٔ ادبی : ۲۸۸
رسالة الاسلام : ۲۵۵
رسالة الی الاخوان : ۲۸۸
رسالهٔ خط : ۲۸۸
رسالة العلم : ۳۳۴
رسالهٔ فارسی درمعرفت جواهر وخواص و- قیمت آن : ۱۹۳
رسالة الفلاسفة فی العمل : ۲۸۷
الرسالة الکریة ۲۸۹
رسالهٔ کلامی : ۲۹۰
رسالهٔ معما : ۲۹۰-۲۹۱
الرسالة الوافیة فی علم القافیة (قافیه)
رساله‌های شفتی: ۲۹۱
رساله‌های کرمانی : ۲۹۲
رساله‌های همدانی : ۲۹۳
رشحات الفنون : ۲۹۴
الرضاع (رساله فی . . .) : ۲۹۴
الرعایة فی‌درایة الحدیث : ۲۹۵
رعنا (نظم‌دقایق) : ۲۹۵-۱۹۶
رگ شناسی : ۲۹۶
رمل (رسالهٔ . . .) : ۲۹۷
روزنامهٔ آسیایی : ۷۰
روزنامهٔ ایران : ۶۷ ، ۶۸

روض الاخبار المنتخب من‌ربیع الابرار : - ۲۹۷
روض الجنان و روح الجنان : ۵۴۰
روضة الاحباب : ۵۹
الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة :
۲۹۸
روضة الشهداء : ۲۱۹
روضة الصفا : ۴۹-۲۰۳-۲۹۹-۴۴۹
روضة العقول : ۴۲۱
روضة المتقین : ۳۷
روضة الواعظین : ۱۸۳
رؤیة الهلال قبل الزوال (رسالة فی.)- ۲۹۹
ره انجام نامه : ۳۰۰
ریاض الانساب : ۴۲
ریاض الشقایق النعمانیة : ۵۰۷
ریاض الصنایع قطب شاهی : ۳۰۰
ریاض العارفین : ۲۷۷
ریاض العلماء وحیاض الفضلاء: ۳۰۰
ریاض الفتیان : ۳۰۲
ریاض المحبین: ۳۰۳
ریحانة الادب : ۲۴
الریس فی اتخاذ الاکسیر الاحمر (رساله ۳۱۰
ریش نامه : ۳۹۷
زادالمسافر ولهنة المقیم : ۳۰۳
زادالمسافرین : ۳۰۴
زبدة الاثر فی‌اعیان القرن الحادی عشر :
۱۲۲
زبدة الاصول : ۳۴۳
زبدة التواریخ : ۳۰۵-۳۱۴-۵۳۲
زبدة التواریخ بایسنغری (مجمع التواریخ - السلطانیه) .
زبدة اللغات : ۳۰۶
الزهد (المقالة فی . . .) : ۳۰۶
زهدالحکماء و سیرة القدماء(مقاله فی...) -
۳۰۷
الزهرة : ۳۱۱
الزیارة وتأثیرهافی النفوس(رسالة فی کیفیة-)
۳۰۷
زیج الغ بیگ ۳۳۴
زیج گورکانی : ۳۰۷
زینة المجالس : ۲۰
زینة المدایح : ۳۰۸
سازوپیرایهٔ شاهان پرمایه: ۳۰۸
ساقی نامه : ۱۶۵-۱۷۲
السامی فی‌الاسامی : ۳۰۹-۴۳۸
سبحة الابرار : ۱۸۲
سبعهٔ سیاره (هفت گنج)
سبك شناسی : ۳۶۵ -۳۹۳-۵۲۹-۵۳۹
سبیل النجاة : ۳۰۹
الستین الجامع للطایف البساتین(جامع السیتن)
سحرحلال : ۲۴۸ ، ۲۴۹
سرگذشت ابن مقفع : ۵۳۵
سرگذشت امامزاده‌های ری : ۳۱۱
سرگذشت امیرکبیر : ۳۱۲
سرگذشت‌خوشنویسان (تذکرة الخطاطین)
سرگذشت دوانی : ۵۲۵
سرگذشت ملك آرای : ۳۱۳
سرالاسرار(کتاب . . .) : ۳۰۹-۳۱۰

السرالربانی فی‌علم المیزان : ۲۸۶
سرالطبیعة : ۲۴
سرالقدر(رسالة فی ...) : ۳۱۱
سرالکیمیاء : ۳۱۱
السرالمکتوم : ۲۸۵
سراج منیر : ۲۱۷
السعدیة : ۳۱۳
سفرنامه : ۳۱۴-۳۱۵-۳۱۶-۳۱۷
سفرنامهٔ برادران شرلی : ۳۱۶
سلطانیه : ۴۸۱
سلیمان نامه : ۵۲۴
سناالبرق الشامی : ۱۵۴
سندبادنامه : ۳۱۸
سنگلاخ: ۲۲۶ ، ۲۲۷-۳۶۷
سنن الهدایة فی‌علم‌الدرایة: ۱۴۳
سوزوگداز : ۱۶۵
سی‌فصل : ۳۱۸
سیاست(رساله در...) ۳۱۹-۳۲۰
السیاسة(رسالة فی ...) : ۳۱۸
سیاق التواریخ : ۳۲۰
سیدالانشاء نوظهور : ۳۲۱
سیفیه (رسالهٔ) : ۴۷۹

شارع النجاة ۳۲۲
شاطبیه(شرح‌حرزالامانی)
شافیه : ۳۳۵
شاهدصادق : ۳۲۲-۴۰۳
شاهنامه : ۱۵۵-۳۲۳-۲۸۹-۵۳۹-۵۴۰
شجرهٔ الهیه ۳۲۴
شدالازار فی‌حط الاوزارعن زوارالمزار : ـ ۴۴۱-۵۳۳
شرایع : ۲۳-۳۳۵-۴۲۳
شرح الآداب ۳۲۵
شرح ابیات تمیز الاعداد ۳۲۵
شرح ابیات الضوء ۳۲۵
شرح اثبات الواجب ۳۲۶
شرح احیاء العلوم : ۴۲۷
شرح الاسباب والعلامات ۳۲۷
شرح اللهم نورظاهری بطاعتك ۳۲۷
شرح ایساغوجی ۳۲۸
شرح الباب الحادی عشر ۳۲۸
شرح‌البردة : ۳۲۹
شرح بیتی ازحافظ : ۳۲۹
شرح بیست باب : ۳۲۹
شرح پاتنگل : ۱۴۹
شرح تجرید : ۱۹۸-۱۹۹
شرح التهذیب : ۱۷۰
شرح حرزالامانی : ۳۳۰
شرح حکمة‌العین : ۱۹۹
شرح دعای صباح : ۳۳۰
شرح دیوان امرء القیس : ۳۳۱
شرح دیوان انوری : ۳۳۱
شرح دیوان خاقانی : ۳۳۳
شرح رسالة العروض : ۳۳۶
شرح رسالة العلم : ۳۳۴
شرح الزوراء ۳۳۴
شرح زیج جدید سلطانی : ۲۳۵

شرح الشافیة:۳۳۵
شرح شرایع : ۳۳۵
شرح شعرهای همدانی : ۳۳۶
شرح شواهد :۴۱۴
شرح العوامل المائة : ۳۳۷-۳۳۸
شرح فهرست شیخ طوسی : ۴۳۰
شرح القصیدة البانیة : ۳۳۸
شرح‌القصیدة‌الروحانیة : ۳۳۹
شرح‌القصیدة‌العینیة: ۳۴۰
شرح قطرالندی وبل‌الصدی : ۳۴۰
شرح الکافی : ۳۴۱
شرح کافیه : ۳۴۱
شرح گلشن : ۴۰۰
شرح لغز بهایی: ۳۴۲
شرح الملخص : ۳۴۲
شرح الموجز : ۳۲۷
شرح نظم الزبدة : ۳۴۳
شرفنامه : ۵۳ ، ۵۴
شعلهٔ دیدار : ۵۲۴
الشفاء : ۱۸۷-۱۹۱-۳۴۴
شمسیة الحساب : ۳۴۴
شمع و پروانه : ۱۶۵-۲۴۹
الشواهدالصغری : ۴۳۶
الشواهد الکبری : ۴۳۶
شواهد المفصل : ۳۴۴
شیرازنامه : ۳۴۵
شیرین وخسرو: ۲۲۷ ، ۲۲۸
شیرین و فرهاد : ۱۶۵

الصحاح : ۳۴۵-۴۳۸
صحیفهٔ عذرا : ۳۳۸
صدخطابه : ۳۴۶ ، ۳۴۷
صدرالتواریخ : ۳۴۷
الصراح من الصحاح : ۳۴۸
صفوة الآثار فی‌اخبار الاخیار : ۳۴۹
الصلوة : ۳۴۹
الصلوة فی الماهوت (رسالة فی‌حال..) ـ ۳۴۹
صناعة التنجیم واثبات صحةاحکام النجوم ـ (رسالة فی ...) : ۳۵۰
صناعة الکیمیا : ۳۵۰
صناعیه : ۳۵۱
صیغ عقود نکاح : ۳۵۱
الضوءاللامع : ۱۵۸
ضوء المصباح ۳۲۵
طب ایلاقی (مختصرالقانون)
طبقات الاطبا : ۲۲۶
طبقات الامم : ۲۲۵
طبقات الشعراء : ۳۵۲
الطرایف واللطایف : ۱۶۱
طهارة الاعراق : ۱۴۰

ظفرنامه : ۵۴۳
ظفرنامهٔ تیموری : ۲۱۳-۲۳۶
ظفرنامهٔ شامی : ۲۸۰

عالمگیرنامه : ۳۵۳
عباسنامه : ۳۵۴
عبرت نامه (ترجمهٔ عبرت نامه)
عتبة الکتبة : ۵۳۳
عجایب العالم : ۳۵۴

عجایب المخلوقات : ۱۶٤
عجایب المخلوقات و غرایب الموجودات : - ۱۳۱ ، ۱۳۲
عجایب نامه : ۲۳۱ ، ۲۳۲
العجز عن درك الحقیقة : **۳۵۵**
العدة : ۲۹۲
عرض نامه : **۳۵٦**
عرفات العاشقین : ۲۱۸
العروس : **۳۵٦**
عروض (رساله در . . .) ۳۳٦-**۳۵۷-۳۵۸-۳۵۹**
العروض (فوائد فی علم . . .) : **۳۵۸**
عروض سیفی : **۳۵٦**
عشق (رسالهٔ . . .) : ۳٦۰
العشق (رسالة فی . . .) : **۳٦۰**
عشاق نامه : ۳۹٦
عقلاء المجانین : ۱٦٤
عقود الجواهر : ۲۱٤
علامة ظهور الحق : **۳٦۰**
العلم (رسالة . . .) ، ۱٦۰
العوامل المائة : ۳۲۵ ، ۳۳۸
عین الحیات : **۳٦۱**
العینیة (العقصیدة ...) : **۳٦۱**
غایة المراد فی شرح نکت الارشاد : **۳٦۲**
الغربة : **۳٦۲**
غرقاب : **۳٦۳**
غزالی نامه : ۵۲
الغیبة : ۲۲
فارسنامه ناصری : ٤۳۹
فتوحات : **۳٦۳**
الفتوة (منتخب من کتاب . . .) : **۳٦۴**
الفخری (تاریخ) : ۸۱
فخری نامه (حدیقة الحقیقة وشریفة الطریقة)
الفخریة فی معرفة النیة : **۳٦۴**
فرائد القلاید فی مختصر شرح الشواهد : ٤۳٦
الفرایض النصیریة علی مذهب اهل البیت - (جواهر الفرایض)
فرج بعد از شدت : **۳٦۵**
فرخ نامه ۱۵۲-**۳٦٦**
فردوسی نامهٔ مهر : ۳۲۳-۵۳۹
فرقة الغربا : ۱۵۷
فرهاد شیرین : ۱٦۵
فرهنگ ترکی بفارسی : **۳٦۷**
فرهنگ جهانگشای : **۳٦۷**
فرهنگ جهانگیری : **۳٦۷** ، ۳٦۸ ، ۳٦۹ - ٤۱۵
فرهنگ دینی : ۱۳۲
فرهنگ رشیدی : **۳٦۸**
فرهنگ رضوی **۳٦۹**
فرهنگ سروری (مجمع الفرس) : ۳٦۸ - **۴۱۵**
فرهنگ عباسی : **۳٦۹**
فرهنگ عربی بفارسی : **۳۷۰-۳۷۱**
فرهنگ فارسی بفارسی : ۳۷۱ ، **۳۷۲**
فرهنگ فندرسکی : ۱۹۵
فرهنگ الملوك (جاماسب نامه)
فرهنگ نظام : ٤۵
فرهنگنامه‌ها : ۳۰۲-۳۷۰-۳۷۱

فصاحة المشوق فی ملاحة المعشوق : ۱۵۵
فصوص سلیمانیه : **۳۷۲**
فصول (مختصر القانون)
الفصول فی الاصول : **۳۷۲**
الفصول المختارة : ۱۵٤-**۳۷۳**
الفوائد : **۳۷۳**
فواید الاخیار : **۳۷۳**
فوایدالانسان : **۳۷۴**
الفواید البهیة : ۵۰۷
فواید التقدیمة : ٤۳۷
الفواید الرضویة : **۳۷۴**
الفواید الضیائیة : **۳۷۴**
فواید المنتقی : ۱٦۸
فوات الوفیات : ۱۲
الفوز الاصغر : **۳۷۵**
الفهرست : ۱۷-۱۸-۳۹-۵۱-**۳۷۵**
فهرست آستان قدس رضوی (طوس) : چندین جا
فهرست آکادمی لنینگراد : ٤۲٤
فهرست اته : چندین جا
فهرست احسابی : ۱۹۳-٤۹۹
فهرست استوری : ٦۸-۷۱
فهرست اسماء رجال المشیخة : ۱۷۱
فهرست اسماء الکتب : ۵٤۲
فهرست بلوشه (پاریس) : چندین جا
فهرست پرچ : ۳۷۸
فهرست تاشکند : ۳۰۵
فهرست خدیوی : ٤۸-۵۱۸-۵۳۳
فهرست دانشگاه (منزوی و دانش پژوه) : چندین جا
فهرست رزن : ۷۳
فهرست سیگل : ۲٤
فهرست فاضل‌خان (مشهد) : ۱۳۸
فهرست قاهره : ۲۸۱
فهرست کتابهای چاپی فارسی (مشار) - چندین جا
فهرست مجلس شورای ملی ایران (مجلس) چندین جا
فهرست مدرسهٔ عالی سپهسالار (سپه) چندین جا
فهرست معارف ملی (معارف) چندین جا
فهرست موریس بوئیژ : ٤۲۵ ، ٤۲۷
فهرست موزهٔ بریتانیا (ریو) چندین جا
فهرست میکلیخومکلای : ٤۲٤
فیض قدس : ۱۹٦
فیض قدسی : ۳۷
قابوس نامه : ۲۳۲
قافیه (رسالهٔ . . .) : **۳۷۵**
قاموس : ۱۲-۱۹۱
قاموس الاعلام : ۲۸۱
قانون : ۱۹۱
قانون الادب : ٤۳۸
قانون تجارت : **۳۷٦**
القانون المسعودی : **۵۳۳**
قبلة الآفاق : ۸٤
قبلهٔ اثناعشریه . **۳۷٦**
قرآن : ۱۲۳-۲۸۱-**۳۷۷**-۳۷۹-۳۸۰-۳۸۲ ٤۸۰
قرابادین : **۳۷۸**
قرة العین : -۳۸۱-۳۸۳
قرة العیون : **۳۷۸** ، ۳۷۹ ، ۳۸۱
قسمة العلوم : ۱٦
قسمت موجودات (رساله اندر . . .) : **۳۸۴**

قصیدهٔ اشکنوانیه : ١٦٠
قصیدهٔ بائیه : ١٦١-٣٣٨
قصیدهٔ خمریه: ٤٠٦
قصیدهٔ رائیه : ١٦٠-١٦١
قصیدهٔ روحانیه : ٣٣٩
قصیدهٔ عینیه : ١٦٠
قصیدهٔ قافیه : ١٦١
قصیدهٔ لامیه : ١٦٠-١٦١
قصیدهٔ لامیة العجم : ١٦٠
قصیدهٔ معجزیه : ٤١
قصیدهٔ میمیه : ١٩-١٦١-٤٠٦
قصیدهٔ نونیه : ١٦١
قضا وقدر : ١٦٥
القضاء والقدر : **٣٨٤**
قلائد العقیان : **٣٨٤**
قلمیه : ٤٧٩- ٤٨٨
قواعد العقاید: ٣١-**٣٨٥**
القوافی (رسالة فی ...) : **٣٨٥**
قوام العروض : **٣٨٥**
قوانین السیاق : **٣٨٦**

کاشف اسرار : ٤٢
الکافی : ١٦٤-**٣٨٧**
کافیه : ٣٧٤
الکافیة الوافیة : ٥١٨
الکامل فی التاریخ : **٣٨٨**
کتابچهٔ شرح موقوفات یزد : **٣٨٨**
کتیب معجزات : **٣٨٩**
کحل النفوس : **٣٩١**
کسروئن بابارتن : ١٢
الکشاف عن حقایق غوامض التنزیل وعیون- الاقاویل فی وجوه التأویل: ١٦٤-**٣٩١**
کشف الحجب : ٤٩٤
کشف الحقایق : **٣٩٢**
کشف الغرایب : **٣٩٢**
کشف اللغات والاصطلاحات : **٣٩٣**
کشف المحجوب : **٣٩٣**
کشف المرادفی شرح تجرید الاعتقاد : **٣٩٤**
کشکول : ١٦٢-١٦٨-٣٠١-**٣٩٤**
کفایة التعلیم فی صناعة التنجیم : **٣٩٥**
کلمات المحققین : ٣١٣- ٣٤٩
کلیات سعدی : **٣٩٥-٥٣٤**
کلیات عبید زاکان : ١٩-**٣٩٦**
کلیات نوایی : ٥٠٦
کلیله ودمنه: ٢١٩-٣٨٢-٥٤٢
کمال البلاغة : **٣٩٧** ، ٣٩٨
کنزالرموز : **٣٩٨**
کنزاللغات : **٤٠٠**
الکنزالمدفون : ٣٥٨
کنزالمقاصد : ٢٨٧
کنی والقاب : ٥٠٧
کیمیای سعادت (انتخاب ...) : ٣٤

گاهنامه : ١٣٨-٥٠٧-٥٣٣
گزارش ایلچی روس : **٤٠٠**
گلستان : ٢٠٤-٣٠٣-٤٠١-٥١٣
گلشن راز : ٣٤-**٤٠٠**
گلشن هوش درجدال گربه و موش : ١٩١
گنج شایگان : **٤٠١**
گوهرنامهٔ سلطانی(جواهرنامه)
گیهان شناخت : **٤٠١** ، ٤٠٢

لباب الالباب : ٥٣٣
لب التواریخ : **٤٠٣**
لسان الخواص : **٤٠٤**
لسان القلم درشرح الفاظ المعجم : ٥٠٧
لسان المیزان : ١٢
لطایف : ٤٨١
لطایف الطوایف : **٤٠٥**
لطایف الظرائف ٤٠٥
لطایف المدایح : ٥٠
لغت فرس : **٤٠٥**
لغت نعمة‌الله : **٤٠٥**
لغزبهایی : **٤٠٦**
لغزریاضی :٣٤٢
لمعهٔ دمشقیه: ٢٩٨
لوامع : **٤٠٦**
لوامع انوار التمجید وجوامع اسراره : **٤٠٧**
لوایح **٤٠٧**
لوایح القمر **٤٠٨**
لؤلؤ تی البحرین فی الاجازة لقرتی العین - **٤٠٨**
لیلی و مجنون : ٣٥، ٥٤-١٦٢-**٤٠٩**

مآثرالخفریة : ٢١٨
المآثروالاثار : ٣٦
المباقل السبعة : **٤٠٩**
مبدء و معاد : ٣٤٩
مثنوی اخلاقی : **٤١٠**
مثنوی ترکی : **٤١١**
مثنوی کردی : **٤١١**
مثنوی مولوی: ١٦٨-٢٨١
مجالس المؤمنین : ٧٣-١٩٣-٢٢٥-**٤١٢**-
٥١٥
مجالس النفایس : ٢٢٣
المجرة (رسالة فی ...)**٤١٣**
مجلهٔ پیام نوین : ٩٣-٤٢٤-٥٣١
مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات : ٣-١٦٠-١٩٢-
٢٦٠-٥٣٠-٥٣١
مجلهٔ راهنمای کتاب : ٣٧٩
مجلهٔ کاوه : ٧٠-٥٣٩
مجلهٔ مهر : ٦٩-٤٨-٤٨١
مجلهٔ وزارت امورخارجه ؛٩١-٣١٥،٤١٨
مجلهٔ یادگار : ٢٨٠-٣٦٥-٤٢٩-٥١٢-
٥٤١
مجلهٔ یغما : ١٩١
المجلی فی مرآة المنجی: **٤١٣**
مجمع الاعقاب : ٤٢
مجمع البیان : ١٣٣- **٤١٤**
مجمع التواریخ السلطانیه : **٤١٤**
مجمع الرجال : ١٢٣
مجمع الفرس (فرهنگ سروری) ٣٦٨-
٤١٥
مجمع الفصحاء : ٢٥٨-٢٧٧-٥٠٥
مجمع النوادر : ٤٤٠
مجمل التواریخ : ١٤٥- **٥٣٤**-٥٤١
مجمل الحکمة **٤١٥**
مجمل اللغه: ٤٣٨
مجموعهٔ رسایل طوسی : ٣٨٤
مجنة الطاعون والوباء : **٤١٥**
مجنون ولیلی : ٢٢٧ ، ٢٢٨
محاضرات الادباء : ١٦٢
محمود وایاز : **٥٢٤**
المختصر : **٤١٦**
مختصرالاقناع : ٤٣٨

مختصر تقویم اللسان : ۴۱۶
مختصر فرهنگ جهانگیری : ۴۱۷
مختصر القانون : ۴۱۷
مخزن الادبا : ۳۵۹
مخزن الجور و مجمع الصنایع : ۴۳۳
مخزن الاسرار : ۴۴-۵۳-۵۴-۱۶۲
مخزن الوقایع : ۴۱۸
مدارج کمال : ۴۱۹
مرآة الکتب : ۴۲
مراحل السالکین : ۴۱۹
مرزایران وروس : ۴۲۰
مرزبان نامه : ۴۲۱-۵۳۳
مرصادالعباد : ۵۹-۴۲۲
مروج الذهب : ۱۲۵
المزهر فی علوم اللغة وانواعها : ۴۲۲
المسائل : ۴۲۲
مساحت (رساله در . . .) : ۴۲۳
مسار الشیعة فی التواریخ الشرعیة عن الایمة-المهدیة : ۴۲۳
مسالك الافهام فی شرح شرایع الاسلام : ۴۲۳
مسالك الممالك : ۴۲۴
مستدرك : ۷۵
مستور الصنعة (رسالة فی . . .) : ۳۵۰
مستور علم الصنعة (رساله فی . . .) ۳۵۰
مسکنة الفؤاد عند فقد الاحبة والاولاد : ۴۲۴
مسودات نوادر الامیر : ۳۱۲
مشارق ۳۲۶-۴۰۷
مشارق انوار الیقین : ۴۲۵
مشرق الشمسین : ۱۶۹
مشکوة الانوار : ۴۲۵
مشیخة الفقیة : ۱۷۱
مصائب النواصب : ۴۶۶
المصادر : ۴۲۶
مصارع العشاق : ۱۲۷
مصباح الصدور : ۴۲۶
مصباح المتهجد الصغیر : ۴۲۷
مصباح المتهجد الکبیر : ۴۲۷
مصفی المقال فی مصنفی علم الرجال (مصفی) چندین جا
مصنفات کاشانی : ۴۱۹
المضنون به علی غیر اهله : ۴۲۷
مطلع الانوار : ۲۲۷ ، ۲۲۸
مطلع السعدین و مجمع البحرین : ۴۲۸
مطلع الشمس : ۱۶۱
المطول : ۴۲۹
معادن الجوهر : ۱۶۵
معالم الاصول (معالم الدین) :
معالم الدین ۴۲۹
معانی الاخبار : ۱۳۲
معاهد التنبیه : ۱۷۰
المعجم : ۴۶-۴۳۲-۴۳۳-۵۰۶-۵۰۷
معجم المطبوعات : ۲۴-۴۳۶-۵۰۷
معجون مفرح : ۱۵۹
معراج اهل الکمال الی معرفة احوال الرجال ۴۳۰
معراج خیال (مثنوی) : ۱۱۲
معرفة الرجال : ۱۸
معرفة الناقلین : ۱۶-۱۲۳
معمیات : ۴۳۰ ، ۴۳۱
معیار الاشعار : ۴۳۲-۵۰۶-۵۰۷

معیار جمالی .. ۴۸۳-۴۳۳
معیار نصرتی : ۴۳۲
مفاتیح الاسرار و مصابیح الابرار : ۳۸۷
المفاوضات : ۴۳۳
مفتاح اخلاق مظفری : ۴۳۴
مفتاح الاسرار ، ۱۹۰
مفتاح بواسحاقی : ۴۳۲
مفتاح التفاسیر ، ۴۸۱
مفتاح العلوم : ۴۲۹
مفتاح الفلاح : ۱۶۲
مفتاح الکنوز ، ۲۸۵
المفید فی علم التجوید ، ۴۳۵
المقاصد النحویه فی شرح شواهد شروح الخلاصة الالفیة ، ۴۳۶
مقالات وافیه ، ۴۳۶
مقامات ، ۱۵۴-۴۳۷
مقامه ، ۱۵۷
المقامة الحصبیة ، ۱۵۵
مقدمة الادب ، ۴۳۷
مقدمهٔ صرف (شافیه)
المقصد الاسنی فی شرح الاسماء الله الحسنی : ۴۳۸
مقصد اقصی : ۴۳۸
مکاتبات رشیدی : ۴۸۰
مکاتیب : ۴۳۹
مکاتیب رشیدی : ۱۴۵
مکارم الاخلاق : ۲۲۳
مکتوب آخوندزاده : ۴۴۰
مکتوب قلندران : ۳۹۶
ملاذ الاخیار : ۱۷۰
ملتمس الاحباء خالصا من الریا : ۴۴۱
ملخص : ۳۴۲
ملل و نحل : ۳۸۷
المناظر : ۱۳۸
منافع الحیوان : ۵۳۴
منافع حیوان و نبات : ۵۴۴-۵۴۱
مناقب : ۴۲۲
منتخب التواریخ : ۱۹۶
منتخب المستطرف فی کل فن مستظرف : ۱۶۲
منتخب مقطع تکمیل الصناعة : ۴۴۱-۴۴۲
منتظم ناصری : ۹۴-۱۲۵
منتقی الجمال : ۱۶۸
منتهی الارب : ۲۴۰
منتهی المقال فی احوال الرجال : ۱۸-۴۴۳
منشآت : ۳۵۹ ۴۴۳-۴۵۸-۴۵۹-۴۶۴-۴۶۷-۴۶۹ - ۴۷۱-۴۷۲-۴۷۷-۴۷۸-۴۷۹-۴۸۹-۴۹۰-۴۹۱-۴۹۳-۴۹۴-۴۹۵-۴۹۷-۴۹۸-۴۹۹-۵۰۰-۵۰۱
منصور نامه : ۳۹۹
المنطق : ۵۳۵
منطق الطیر : ۵۰۲
المنقذ من الضلال : ۵۰۲
منهاج : ۱۹۱
منهاج العارفین : ۸
منهاج الکرامه : ۵۰۳
منهج المقال : ۱۷ ، ۱۸
منیة الفضلاء : ۸۱
مواهب الهی : ۴۸۷ ، ۴۸۸-۵۰۳

موثقات رجال الطوسی : **۵۰۳**
موجز : ۱۹۱
موش و گربه . ۱۹۱
موعظة السالکین . **۵۰۴**
مونس الاحرار . ۱۵۲-۱۵۴-**۵۰۴**-۵۰۵-۵۰۶-**۵۳۶**
مهذب الاسماء فی مرتب الحروف والاشیاء . **۵۰۶**
میخانه . ۵۲۴
میزان الاشعار (عروض سیفی)
میزان الاوزان. **۵۰۶**
میزان الحساب . **۵۰۷**
میزان خرد . ۲۴۸

ناسخ التواریخ . ۳۱۲
نامهٔ تنسر : ۷۰
نامهٔ دهقان بانوشیروان و پاسخ او . ۱۵۲ **۵۰۸**
نامه‌های کمال‌الدوله به‌جلال الدوله ـ (صدخطابه)
نجات الخافقین . **۵۰۸**
النحاس . ۳۱۱
نخبهٔ وجیزه . ۸۷
نزهة الارواح
نزهة السرور . ۴۸۸
نزهة القلوب . ۱۶۳-**۵۰۹**
النشر فی قراآت العشر . ۱۳۳ ، ۱۳۴
نصاب صبیان . ۳۰۲-**۵۰۹**
نصرت نامه (ترجمه‌عبرت نامه)
نصیحة‌الملوك . ۲۳۲
نضد الایضاح : ۳۸-**۵۱۰**
نظام التواریخ : ۷۳
نظام الغریب ؛ **۵۱۰**
نظم‌تهذیب المنطق : **۵۱۱**
نظم الدقایق (رعنا)
نفایس الفنون : ۵۹-۳۸۶
نفحات الانس ۳۰-۱۸۵
نقاوة الآ ثار فی‌ذکر الاخیار **۵۱۱**
نقد الرجال تفرشی : ۱۸ ، ۲۲-۷۵-۱۷۱
النکت الاعتقادیه ؛ **۵۱۲**
نگارستان جوینی : **۵۱۰**
نگارستان قزوینی : **۵۱۳**
نمونهٔ سخن فارسی . ۳۹۳-۵۲۹
نوادرالامثال . ۳۹۶
نورالعیون . **۵۱۴**
النورالمنجی من الظلام . ۴۱۳
نورالهدایه . **۵۱۵**
نوروزنامه ، **۵۳۶**
النهایة فی‌غریب الحدیث والاثر . **۵۱۶**
نهج‌البلاغه: ۳۰
نهج‌السداد الی‌شرح واجب الاعتقاد . **۵۱۶**
النیروزیة . **۵۱۷**

واجب الاعتقاد . ۵۱۶
الواحد لایصد رعنه‌الاالواحد(مقالةفی‌ان...) **۵۱۷**
واژه نامهٔ گرگانی . ۲۷
الوافیة فی‌شرح الکافیة الشافیة . **۵۱۸**
وجه‌التهانی فی‌قراآت السبع المثانی . ۳۳۰
الوجیزه . ۲۹۴-**۵۱۹**
الورقة . ۳۵۲

وصایای خواجه نظام‌الملمك. **۵۱۹**
الوصیة : **۵۲۰**
وقفنامه . **۵۲۰**

هدایة الصبیان . ۲۹۳
هزارمزار (ملتمس الدحباء خالصاً من‌الریاء)
هزارهٔ فردوسی . ۵۳۹
هشت بهشت . ۲۲۷ ، ۲۲۸
هفت اقلیم . ۵۰۵-**۵۲۱**
هفت اورنگ . ۸۳
هفت پیکر . ۵۳ ، ۵۴
هفت کشور . **۵۲۲**
هفت گنج . **۵۲۳**
همیشه بهار . ۱۲۱
هیاکل النور . **۵۲۵**
هیأت (رساله در . . .) . **۵۲۴**

یادداشتها . **۵۲۵**
یادداشتهای قزوینی . ۶۶ ، ۶۸-۷۵-۸۶-۲۰۹-۲۵۸-۲۸۰-۴۳۳-۵۳۳
یتیمة الدهرفی محاسن‌اهل العصر . ۱۶۵-**۵۲۵**-۵۴۲
یخچالیه ، ۱۰۰
یوسف وزلیخا-(حکایت) ، ۱۴۷ ، ۱۴۸
Bulletin of the Eschool of Oriental Studies: 505
Codices Arabici: 542
Histori que des chemins de fer, application de chemins de fer :77
Litterature religieuse : 132
Tragica vertentis belli persici historia per repetitas clades ab annum 1711 ad annum 1728 continuata: 124
Z. D. M. G (مجلهٔ)

فهرست جایها

آذربایجان : ۱۱۴ - ۱۴۸ - ۲۱۳ - ۴۲۰ - ۴۴۴ - ۴۵۳ - ۴۶۲ - ۴۷۶ - ۴۸۴
آستان رضوی : ۵۳۶
آستانهٔ معصومهٔ قم : ۱۸۲ - ۳۱۴
آکادمی پترز بورگ : ۱۹۰
آمل : ۴۸۴
ابیورد : ۴۵۴ - ۴۶۴
احمدنگر : ۵۱۴، ۵۱۵
ادینبورك : ۱۹۰
اردبیل : ۱۰۰ - ۴۷۶
ارض اقدس : ۴۷۸
ارض روم : ۱۴ - ۴۵۷
اروس : ۴۷۳
ارومیه : ۳۱۷
استخر ، اصطخر (قلعهٔ . . .) : ۴۴۷ - ۴۶۲
استراباد : ۴۵۳ - ۴۶۹
اسرائیل : ۲۲۵
اسفراین : ۵۲۲
اسلامبول : ۱۲۴ - ۱۵۹ - ۴۱۸ - ۴۸۹
اسکندریه : ۵۳۰
اشرف : ۸۹
اصفهان : ۳۸- ۱۱۳ - ۲۴۱ - ۲۵۱ - ۳۱۷ - ۴۶۳ - ۴۷۰ - ۴۷۳ - ۴۷۴ - ۴۸۴
امریکا : ۳۱۶
انگلاند : ۳۱۵
انگلیس : ۳۱۷ - ۴۱۸
اورگنج : ۱۱۵ - ۴۷۳
اهرستان ، ۶۳
ایاصوفیا : ۳۸۱ - ۵۴۰
ایران : ۹ ، ۵۷ ، ۶۴ ، ۶۵ - ۶۶ - ۷۴ - ۸۰-۹۱- ۱۲۴-۲۰۹- ۲۲۷ -۳۰۸ - ۳۱۶ - ۳۱۹ - ۳۲۰ - ۳۴۷ - ۳۴۹ - ۳۷۶ - ۳۹۲ - ۴۱۲ - ۴۱۵ - ۴۲۰ - ۴۴۰ - ۴۵۷ - ۴۵۹ - ۴۵۸ - ۴۶۵ - ۴۷۲ - ۴۷۷ - ۴۹۰ - ۵۳۵
بادلیان : ۶۸ - ۱۹۵ - ۳۸۲
بازار(محلهٔ . . .) : ۲۸۲
باغ جنت : ۴۵۰
باغ دلگشا : ۹۰
بار فروش : ۴۱
بخارا : ۵۸ ، ۶۵ - ۶۶ - ۱۸۶ - ۳۱۱ - ۴۵۳
برلین : ۷۲ - ۳۱۶
بسطام : ۴۶۳
بصره ۳۰۳
بغداد : ۴۸ - ۱۵۹ - ۲۱۰ - ۲۴۳ - ۲۸۰ - ۳۹۴ - ۴۴۴ - ۴۶۲ - ۴۷۰ - ۴۹۶

برج اسد : ۵۰
بروجرد : ۴۹
بك : ۱۸۶
بلوچستان : ۳۱۶ - ۴۹۰
بمبئی : ۷۰
بهبهان : ۱۲۴
بیت‌الله : ۴۴۸
بیجاپور : ۴۷۲
بیدستان غربی تپه : ۵۰
بیروت : ۵۳۵

پاریس : ۱۴- ۶۷- ۷۰- ۷۱ - ۲۲۴ - ۴۱۸ - ۵۳۵ - ۵۴۰
پترزبورگ(پطرزبورغ): ۶۵ - ۷۱ - ۳۱۵
تاشکند : ۲۱۷ - ۲۶۷ - ۵۴۳
تالار بهشت آیین : ۵۰
تالارخلد برین : ۵۰
تبریز: ۱۴۴ - ۲۴۳ - ۲۶۷ - ۳۱۵ - ۳۷۴ - ۳۹۵ - ۴۰۸ - ۴۴۵ - ۴۴۷ -۴۵۳- ۴۶۲ - ۴۷۵ - ۴۸۱ - ۴۸۲ - ۴۸۳ - ۴۸۵
تجریش : ۳۸۶
ترکستان:۶۵- ۱۱۷ -۱۷۲ - ۴۷۲ - ۴۷۴- ۴۷۶
ترکیه : ۴۱۵ - ۴۳۸ - ۴۸۱
تکیهٔ حیدر : ۴۰۸
تفلیس : ۴۴۰ ۴۹۰
توران : ۸۰
توکیو : ۳۱۶
تهران : ۵۵ - ۹۰ - ۱۶۳ - ۱۹۹ - ۲۴۰- ۲۸۲ - ۳۱۶ - ۳۱۷ -۳۳۱ - ۳۶۱ - ۳۸۶ - ۳۹۳ - ۴۱۸ - ۴۴۰ - ۴۹۷
جاجرم : ۴۴۴
جرجان : ۴۵۳
الجزایر : ۵۴۰
چاله میدان : ۲۸۲
چین : ۱۴۹

حجاز : ۳۷۵ -
حلب : ۱۵۷
حیدر آباد : ۱۵۵

خاربین : ۳۱۶
خبوشان : ۲۹
خاکفرج‌قم : ۱۱۴
خانقاه فیض : ۳۹۲
خراسان : ۵۸ ، ۶۵ - ۸۲ - ۱۴۷ - ۱۵۹ - ۲۴۳ - ۳۶۵ - ۳۷۸ - ۳۸۱ - ۴۵۳ - ۴۵۴ - ۴۶۲ - ۴۶۴ - ۴۶۶ - ۴۷۰ - ۴۷۴- ۴۷۶ - ۴۹۱
خطا : ۴۴۶
خلج : ۲۷۶
خمسه ۴۰۸ - ۴۸۹ - ۴۹۱
خوارزم : ۱۵۹ - ۴۲۹-۴۴۶ - ۴۶۷ -۴۷۳
خوزستان : ۲۴۲ ، ۲۴۴

دارالاحسان : ۴۱
دارالخلافهٔ مظفری (تهران)
دارالسرور (عمارت) ۵۰
دارالفنون:۲۸۲ - ۳۱۷ - ۵۲۱
دانشکدهٔ ادبیات : ۱ - ۳
دانشکدهٔ حقوق : ۳ - ۴
دانشگاه ادینبورگ : ۹۰
دانشگاه اکسفرد : ۵۴۲

دانشگاه تاشکند : ٦٦
دانشگاه میشیگان : ۵۳۵
دربند : ٤٥٤
درجز : ۲۰۲
دریای سیاه : ۳۱٦
دژ قندهار : ۱٦۸
دشتستان: ٤۷۰
دکن : ٤٥٤ - ٤۷۲ - ٥٤۲
دلگشا(عمارت): ۵۰
دماوند : ٤۸٤
دولت (محلهٔ . . .): ۲۸۲
دیار بکر ۴۵۳
دمشق : ۱٥٦ - ۲۰۸ - ۲۰۹
دورق : ۳۰٤
دهلی : ۱۷٦ - ۲۹٤
دیوان هند : ۵۲ - ٦۱ - ٦۸ - ۷۰ - ۱۹۵ - ٤۳۲

رادیان : ۲۹۲
ربع رشیدی : ۱٤٤ - ٤۸۰
رستمدار : ٤٦۲
رشت : ٤٦۲
روضهٔ اباعبدالله‌الحسین : ٤۱
روضهٔ علی : ٤۱
روس(روسیه): ٤۸ - ۱٥۹ - ٤۰۰ - ۳۲۰ - ٤۷۱ - ٤۹٥ - ٥۳۱
روم (رومیه) : ۱۱۱ - ۳۰٥ - ٤۲۲ - ٤٤٤ - ٤٤٥ - ٤٤۷ ٤٤۸ - ۳٥۱ - ٤٥۳ - ٤٥٤ - ٤٥۷ - ٤٥۸ - ٤٦۳ - ٤۷۱ - ٤۹٦
ری : ٤۸٤ - ٤۸٥
زابل : ٥۰۱
زنجان : ۲۸۰
زین‌خانهٔ خاصه : ۵۰
ساوه : ۱۱۱ - ۱٦۱ - ٤۸٤
سبزوار : ٤۲ ، ٤۳
سپاهان : ٦۳ - ۷٤ - ۱۰۰ - ۱۲٤ - ۱٤۱ - ۱٤۹ - ۱۹۸ - ۲۰٤ - ۳۰۱ - ۳۰٥ - ۳۱۷ - ٤۱٥ - ٥۱۱ - ٥۱۹
سجاس : ٤٤۹
سرمن رای : ۱٥٦
سغناق : ۲۰۲
سلطان میدان : ٤٤٤
سلطانیه ۱٤٤ - ۳۹٤
سلغر آباد : ٦۳
سلیمانیه : ٤۷
سمرقند : ٦٥ - ۲٥۷
سند : ٤٥۳
سنقر : ٤۹۸
سنگلج : ۲۸۲
سور کول : ۱٤۹
سیستان : ٤۹۰

شام : ۱٥٦
شبانکاره : ٤۸۱
شروان : ۱۱۷
شمس‌العمارة : ۵۰
شیراز: ۱۱٦ - ۱۲٤ - ۱٥٦ - ۱۹۲ - ۲۱۳ - ۲۲۲ - ۲٤۱ - ۲٤۷ - ۳۱۷ - ۳۳۲ - ٤۸٤ - ٤۰۱ - ٤۰۹ - ٤۳۹ - ٤٤۱ - ٤٥۲ - ٤٥۳ - ٤٦٥ - ٤۸۲ - ٤۸٤ - ٥۰۳ - ٥۲۱ - ٥۱٥ - ٥٤۳

طوس :۳٤ ، ٤٦ - ۲٥٥ - ۳۰۳ - ٤۱۳
عثمانی : ۹۱ - ٤۱۸ - ٤٤٤
عراق : ۹ - ۱٤۷ - ۲۲۷ - ٤۸۹

عودلاجان : ۲۸۲
غرجستان : ٤۰٥

فارس : ۱۳٦-۲٤۳-۳۳۱-٤٦٦
فرح آباد : ۷۰
فرح بخش (عمارت) : ۵۰
فرانسه : ٤۱۸
فرنگ (فرنگستان) : ۳۰٥-۳۱۹-٤۱۸ - ٤۱۹-٤٤٥-٤٦۱-٤۹٦
فلورانس : ۲٤
فیورنسا (فلورانس)
فیروزکوه : ٥۰۰
فیض آباد : ٤۲

قاهره : ۲٤
قبهٔ شیخ کبیر: ٥۰۳
قبهٔ معصومه ، ٤۱
قراباغ : ۱۰٦ - ٤۸۸
قزوین : ۷۸-۱٥۹-۱٦۷-۲۱۹-۲۳٤- ٤۸۹
قصورحور : ۵۰
قصرخاقان تپه : ۵۰
قسطنطنیه : ۵۸-۸۱
قلعهٔ اولاد مازندران: ۵۸
قلعهٔ باطنیه : ۲٤۳
قلعهٔ بحرین : ۵۰
قلعهٔ خجند : ۳٥۳
قلعهٔ قهقهه : ۱٥۹
قلعهٔ گلستان : ٤٥۳
قم : ٤۰،٤۱،٤۲،٥۷-۷٥-۱۰۸-۱۱٤-۱۱۷ -۱۸۲-٤۳۳-٤٦٦-٤۸۹-٥۰۰
قندهار : ۱۱۹-۱۲٤
قهستان : ٤٤٦

کابل : ۸۳
کارزین : ٤٦٦
کاروانسرای مخلص : ۲۷۱
کاشان : ٥۱۰-۱٦۲-۲۱۸-۲۲۱
کتابخانهٔ آستان قدس رضوی : ۳۰٥-٥٤۰
کتابخانهٔ آسیایی لنینگراد : ۷۱
کتابخانهٔ آکادمی پترزبورگ: ٦٥-۷۱
کتابخانهٔ بادلیان : ۷۱-٥۰٥-٥٤۲
کتابخانهٔ بایزید : ۱٤۷-۱۹٦
کتابخانهٔ برون : ۱۹٥
کتابخانهٔ بهمن میرزا : ٤۰۳
کتابخانهٔ خاور : ٦۹
کتابخانهٔ رحمت‌الله‌خان وزیر:۸۳
کتابخانهٔ دانشکده ادبیات : ۱-۳-۱٤٥
کتابخانهٔ دانشکدهٔ حقوق : ۷۷-۱۹۳- ۱۳٤ -۳۳۲
کتابخانهٔ دانشگاه: ۹-۹۳-۲۱٤-۲٥٦-۲٥۷ -٤۰٤
کتابخانهٔ دانشگاه قدیس یوسف:٥۳٥
کتابخانهٔ دولتی برلین : ۳۷۸-٥۳٦
کتابخانهٔ راجه سیدمحمد مهدی: ٤۲

مدرسهٔ رشیدیه : ۱۴۴
مدرسهٔ سپهسالار : ۶۹-۷۰
مدرسهٔ سیاره : ۱۴۴-۳۹۴
مدرسهٔ شاه قم : ۴۰
مدرسهٔ صدر تهران : ۲۸۹
مدرسهٔ فخریه : ۸۲-۱۹۹
مدرسهٔ قم : ۱۸۲
مدرسهٔ میرزا محمدشفیع : ۴۱
مدرسهٔ میرزاموسی : ۴۴۰
مدرسهٔ نظامیه : ۴۴۴-۴۶۲
مدینه : ۱۵۶-۲۱۰-۳۶۶-۴۴۸
مراغه : ۵۳۵
مریاباد : ۶۳
مشهد : ۴۸-۵۷-۱۱۷-۳۱۷-۴۴۹ - ۴۶۳ - ۴۶۶-۴۷۵-۴۹۷
مشهدرضا : ۴۶۵
مصر : ۱۵۶-۴۴۶-۴۶۳
مکه : ۷۶-۲۰۸-۲۰۹-۳۹۱-۴۶۵- ۴۷۶ - ۵۱۵
ملتان : ۴۷۴
منچوری : ۳۱۶
موزهٔ آسیایی پترزبورگ : ۶۹
موزهٔ آسیایی لنینگراد : ۷۱-۵۳۹
موزهٔ بریتانیا : ۶۱-۶۹-۷۰ - ۷۱ - ۱۸۵ - ۱۸۶-۱۹۳-۱۹۵-۱۹۶-۵۳۰- ۵۳۳ - ۵۴۱-۵۴۲
موصل : ۱۵۶-۱۵۷
نایین : ۷۴
نجف : ۱۱-۲۶-۲۷-۱۶۳-۳۰۱-۳۴۴
نخجوان : ۴۴۷
نسا : ۴۵۴، ۴۶۴
نشاط (عمارت) : ۵۰
نصرآباد : ۳۳۲
نمسه : ۳۱۹
نیشابور : ۱۰۸-۵۰۲
ورارود : ۶۵
وین (وینه) : ۷۲- ۱۵۵
هرات : ۵۸ ، ۵۹-۱۴۹-۲۰۲-۲۸۰-۳۳۰- ۳۲۸-۴۲۹-۴۵۳-۴۶۶-۴۶۷- ۴۷۵ - ۴۷۱-۴۷۶
همدان : ۱۶۳-۲۲۲-۴۸۵-۴۸۹
هند (هندوستان) : ۲۶-۵۵-۶۵-۸۰ - ۱۲۰ - ۱۲۶-۱۴۶-۱۴۹-۱۸۵-۱۸۶- ۲۲۲ - ۳۶۸-۴۱۵-۴۴۶-۴۴۸-۴۷۰- ۴۷۱ - ۴۷۷
یزد : ۶۳-۱۴۴-۲۲۱-۳۸۶-۴۸۴ - ۴۸۵ - ۴۹۱
یعقوبی (باغ) : ۶۳
یمن : ۲۵-۳۷۵
یونان : ۲۲۵، ۲۲۶

کتابخانهٔ سلطنتی : ۴۸۱
کتابخانهٔ سیدنصرالله تقوی : ۳۹۲
کتابخانهٔ طوپقپوسرای : ۱۴۵
کتابخانهٔ عمومی بغداد : ۷۴
کتابخانهٔ فاتح : ۳۷۸
کتابخانهٔ مجلس : ۲۱۸-۳۷۹
کتابخانهٔ محمد حسن‌خان صنیع‌الدوله: ۴۵۱
کتابخانهٔ مدرسهٔ‌سپهسالار: ۳-۴-۹-۲۰-۶۰ -۷۲-۸۸-۱۹۲-۱۹۳ - ۲۱۵ - ۲۳۲ - ۲۵۸-۲۸۲-۳۲۹-۳۳۴-۴۰۵
کتابخانهٔ ملی پاریس : ۶۸-۷۲-۹۳- ۱۴۶-۵۰۶-۵۴۰-۵۴۱
کتابخانهٔ ملی‌تهران : ۶۹-۷۰
کتابخانهٔ ملی‌مصر (قاهره) : ۷۷-۵۳۳
کتابخانهٔ ملی ملك : ۱۴-۲۷-۶۹-۵۰۵
کتابخانهٔ یوسف آغا : ۴۰۴
کتابفروشی اسلامیه : ۴۲
کشویه : ۶۳
کراوس : ۵۴۰
کربلا : ۸۷-۱۶۳-۴۰۸
کرخ : ۱۵۷
کردستان : ۴۱-۴۸-۲۰۷-۴۳۷-۴۹۷
کرمان : ۲۲۱-۲۲۲-۲۶۶-۳۱۶-۴۸۶- ۴۹۰-۴۹۱
کره کوز : ۱۴۹
کجه : ۵۲۱
کرمانشاه : ۳۹۴
کعبه : ۷۶-۳۷۷-۴۶۷
کوشالی : ۳۱۷
کوهستان : ۱۴۷
کوه گیلویه : ۴۶۵
گجرات : ۲۶۲-۴۳۹
گرگانج : ۴۲۹
گیلان : ۱۰۸، ۱۰۹-۲۲۰ - ۲۷۸ - ۳۳۰ - ۴۴۴-۴۴۵-۴۴۶-۴۵۱-۴۶۲-۵۰۴
لار : ۴۳۹-۴۴۸
لاهور : ۸۳
لاهیجان : ۴۵۳-۴۷۷
لایبتسیك : ۷۰
لرستان : ۴۳۲
لندن : ۶۹، ۷۰، ۷۶-۱۹۶-۳۱۵-۳۱۶-۴۱۸ -۴۲۱-۵۲۹-۵۳۴
لیدن : ۳۴۰
مازندران : ۸۹-۳۶۵-۴۰۰-۴۶۵-۴۶۹
ماوراءالنهر : ۵۸-۴۴۹-۴۵۳-۴۶۳
مسجد اقصی : ۴۲، ۴۳
مسجد جامع سلطان سلیمان‌خان : ۳۵
مسجد جامع هرات : ۴۶۷
مسجد حرام : ۷۶
مسجدشاه : ۳۳۲
محمدآباد قلعهٔ‌نو : ۲۰۲
مدرسهٔ ایاصوفیه : ۸۱
مدرسهٔ خانقاه : ۱۴۴

فهرست خاندانها و نژادها

و گروهها و دسته‌ها

آق قوینلو : ۳۹۴
آل برهان : ۲۶
آل عثمان : ۳۵۴
آل‌مظفر : ۱۹۳-۵۰۳

اتابکان یزد : ۶۳
اسلام : ۲۱۶
اسماعیلیان : ۱۴۶
اشعریان : ۲۷-۳۲
افغان: ۱۲۴
افشاریان : ۲۹۹
انجمن ادبی دبیرستان امیرخیزی : ۴۲
انجمن همایونی آسیائی لندن : ۶۵،۶۶
اوزبك (طایفهٔ) : ۱۴-۴۴۳،۴۵۳
اهل نقطه : ۲۱۹

بنی ثعلب : ۱۳۰
بنی درد : ۲۹۵
بنی‌عباس : ۶۴-۲۳۳
بنی‌مخزوم : ۳۱۹
بنی‌مظفر : ۶۳
بوییان : ۱۴۷

ترکان : ۱۴۶
تیموریان : ۶۵

جانان : ۲۹۵
جغتای : ۱۴

حنبلی : ۲۱۰
حنفی : ۲۱۰
خاندان سبکتکین (غزنویان)
خوارزمشاهیان : ۱۴۶

دهریان : ۱۴۹
رومیه : ۱۴

زندیان : ۲۹۹
سامانیان : ۱۴۷
سنیان : ۳۶۱
سیاهپوشان : ۴۶۷

سلجوقیان : ۱۴۶-۲۷۳-۴۴۳
سلغریان : ۱۴۶-۵۴۰
شافعی : ۲۱۰
شاملو : ۵۹
شیبانی : ۶۵
شیعه : ۳۳-۳۶۳

صوفیان : ۵۱،۵۲-۵۷-۶۵ - ۱۲۴ - ۱۴۹ -
۲۸۴-۲۹۹-۳۰۵-۳۶۳-۴۴۳- ۴۵۹ -
۴۹۴-۵۱۱

طالبیان : ۱۵۵

عباسیان : ۱۵۶
علویان : ۱۵۷

غزنویان : ۱۴۵،۱۴۶،۱۴۷
غوری : ۵۵

قاجار : ۱۰،۱۴-۲۹-۹۳-۱۲۷-۲۰۳-۲۰۷-
۲۹۹-۳۱۶-۳۴۷-۴۵۸-۴۵۹-۴۹۸
قراقوینلو : ۷۳

گلستانه (سیدان) : ۷۴

مالکی : ۲۱۰
معتزلی : ۲۱۰

نزاریان : ۶۱
نیاکیان (سادات) : ۴۹۶

هندوان : ۱۴۶

فهرست نامهای کسان

آباقاخان (سلطان) : ۱۴۴
آبی تاج‌الدین : ۱۷۴
آتش ؛ احمد : ۳۵۰، ۱۴۵، ۳۱۸
آخوندزاده ؛ فتحعلی : ۴۴۰
آخوندوف ؛ کلنل میرزا فتحعلی آخوندزاده : ۳۴۶
آدم : ۲۱۶
آذر ؛ حاجی لطفعلی بیك ... پسر ایلدگزخان شاملو : ۷، ۹۸، ۱۵۸
آذری : ۹۸، ۱۷۱، ۳۳۳
آزاد : ۹۹
آسوانی ؛ قاضی شهاب‌الدین احمد بن زبیر : ۱۵۵
آشوب همدانی (میر) : ۱۰۶
آشتیانی ؛ میرزا رضا : ۴۸۹
آشتیانی ؛ میرزا شفیع : ۴۸۹
آشتیانی ، میرزا صادق : ۴۸۹
آشتیانی ؛ حاج میرزا محسن کسر نویس : ۴۸۹
آشتیانی ؛ ملا محمدباقر : ۴۸۹
آشتیانی ؛ محمدحسین : ۴۸۹
آشتیانی ؛ میرزا رضا لسان‌الملك : ۴۸۹
آصف بن برخیا : ۲۱۵، ۵۲۳
آصف‌الدوله ؛ میرزا عبدالوهاب خان : ۳۳، ۳۴۰
آصفی : ۹۸
آصفی (خطیب) : ۱۶۰
آصفی ساوجی (میر) : ۱۰۶
آصفی کاشی : ۱۰۶
آغورلوخان ایشیك آقاسی باشی : ۷۳
آفتابی : ۹۸
آقاسی ؛ حاجی میرزا : ۳۸۸
آقامحمدخان : ۱۴
آقایی آقاحسین (عالیحضرت) : ۴۶۴ ؛ ۴۶۵
آل براق حسنی ؛ حسن بن غالب : ۱۹۸
آل کشکول ؛ محمدعلی : ۴۴۳
آملی ؛ امیر علاءالدین حسین : ۲۰
آملی ؛ محمد بن محمود بن محمد : ۶۹-۳۹۴
آهی : ۹۸
آهی قمی : ۱۰۷
آی‌ابه‌الغ باربیك (الغازی) بیك ایدقمش : شمس‌الدوله جمال‌الدین : ۵۴۱
آیتی : ۶۲
ابابکر میرزای صفوی : ۱۰۶

اباذر غفاری : ۳۶۱
اباطاهر ؛ ملك‌جلال‌الدوله : ۲۵۶
ابامحمد هاشم بیك پسر محمدمؤمن بیك : ۴۶۶
ابان بن عثمان : ۱۷۱
ابانصر سالمی مستوفی الممالك : ۲۴۳
ابراهیم (میرزا) : ۳۳۲
ابراهیم ، آخوندملا : ۴۸۹
ابراهیم ادهم ، ۵۲۳
ابراهیم بن اسمعیل : ۹
ابراهیم بن عبدالجلیل : ۸۹
ابراهیم بن عثمان : ۱۷۰
ابراهیم بن عیسی : ۱۷۰
ابراهیم بن محمد بن ابی‌یحیی : ۱۷۰
ابراهیم بن نوح سامانی : ۱۰۶
ابراهیم بن هاشم : ۲۹۱
ابراهیم پاشا : ۴۴۴، ۴۶۰
ابراهیم پسر سلطان جهانگیر : ۴۹۲
ابراهیم پسر شاهرخ ؛ سلطان مغیث الدین ابوالفتح : ۲۱۳، ۵۴۳
ابراهیم حکیم قمی : ۱۰۶
ابراهیم خان : ۴۵۰، ۴۵۲، ۴۵۳
ابراهیم سلطان بن شاه ملك میرزا : ۴۴۶
ابراهیم شاه سلطان روم : ۴۴
ابراهیم کلانتر (میرزا) : ۲۹۸
ابراهیم میرزا (سلطان) : ۲۱۹
ابراهیم نظام : ۲۰۹، ۲۱۰
ابراهیم ؛ نوادهٔ ادهم همدانی : ۱۰۶
ابرقویی ؛ شمس‌الدین عبدالکریم : ۱۵۳، ۱۵۴
ابرون عمانی : ۱۶۱
ابن ابی‌اصیبعه : ۲۲۵
ابن ابی توبه ؛ نصیرالدوله محمود : ۱۷۸
ابن ابی‌جمهور : ۲۱۶، ۴۱۳
ابن اثیر جزری موصلی : ۳۸۸
ابن‌الاثیر ؛ عزالدین : ۲۴۴
ابن اسفندیار بهاءالدین محمد بن حسن بن اسفندیار کاتب : ۶۸، ۷۰، ۷۱، ۱۶۸
ابن اعرج : ۸۸
ابن ام‌قاسم : ۴۳۶
ابن الانباری ؛ سدیدالدولة : ۲۴۱، ۲۴۲
ابن ایدمر ؛ محمد : ۱۵۴
ابن بابویه قمی (صدوق) : ۵۱، ۱۳۲، ۲۰۱، ۲۳۱ ،
ابن بختیشوع ؛ ابوسعید عبیدالله : ۵۳۴
ابن بدر جاجرمی : ۱۷۳
ابن بشرون مغربی : ۳۱۱
ابن جراح : ۳۵۲
ابن الجزار احمد بن خالد : ۲۴
ابن جوزی : ۴۱۶
ابن حاجب : ۳۳۵ ؛ ۳۷۴
ابن حاج عبدالجبار آغا : ۲۶۸
ابن الحجاج : ۵۲۶
ابن حسام ؛ محمد : ۱۸۴
ابن حسام هروی ؛ نظام بن کمال بن جمال بن : ۳۰۶
ابن حیان (جابر بن حیان)
ابن خاتمه ابوجعفر احمد بن علی انصاری : ۱۵۷

ابن‌الخطیب : ۱۵۷، ۱۷۳
ابن خلدون مغربی: ۱۴۵
ابن‌خلکان : ۳۸۵
ابن درید : ۱۶۰
ابن‌الدمینة : ۳۵۳
ابن زیله ؛ ابومنصور : ۱۸۷
ابن سراج ابی بکر محمد بن جعفر بن احمد بغدادی قاری : ۱۲۷
ابن سودون : ۱۴۳
ابن سینا (ابوعلی سینا) : ۲۳، ۴۰، ۹۲، ۹۳، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۶۰، ۱۷۳، ۱۸۷، ۲۰۳، ۲۰۶، ۲۰۸، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۸۸، ۲۹۶، ۳۰۷، ۳۱۱، ۳۱۸، ۳۴۰، ۳۴۴، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۵، ۳۵۶، ۳۶۰، ۳۶۲، ۳۸۴، ۵۱۷
ابن‌صدقه ؛ جلال‌الدین اباعلی : ۲۴۳
ابن‌الصلایا تاج‌الدین محمدبن نصر: ۳۴۶
ابن‌طاوس : ۱۵۱
ابن طقطقی طباطبایی : ۸۱
ابن عباد (صاحب بن‌عباد) : ۳۹۸
ابن‌العتبی : ۳۹۷
ابن عربی : ۵۹، ۱۳۰
ابن عقیل : ۴۳۶
ابن‌العمید : ۳۹۷
ابن غلیون ابی الحسن طاهر بن عبدالمنعم بن عبیدالله بن مبارك حلبی مصری: ۹۷
ابن‌فارض : ۱۹، ۴۰۶
ابن‌الفقاعی ؛ شرف‌الدین ابوعبدالله: ۴۸۱
ابن قتیبه : ۳۵۲
ابن‌قرجه (محمدبن‌احمد...) : ۴۰
ابن لالا ؛ ابایعقوب : ۳۱
ابن‌القفطی : ۲۲۵، ۲۲۶
ابن‌مالك : ۴۹، ۴۳۶
ابن‌المستفاض ؛ ابوالحسن محمد : ۹۷
ابن‌مطهر: ۳۰
ابن‌المعتز : ۳۵۲
ابن‌مقفع ؛ محمدبن عبدالله : ۷۰، ۵۳۵
ابن‌مقله : ۷۷
ابن مناده : ۳۵۳
ابن‌میکال : ۳۹۷
ابن‌ناظم : ۴۳۶
ابن‌وندویه : ۳۹۸
ابن‌هبیره : ۳۴۵
ابن‌هزمه: ۳۵۳
ابن هشام : ۳۴۰، ۴۳۶
ابن هیثم : ۱۳۸، ۴۱۳
ابن‌یمین : ۹۸-۱۸۲
ابن‌یوسف‌شیرازی : ۵۲۱
ابهری ؛ اثیرالدین : ۴۴۹
ابهری ؛ رفیع‌الدین : ۱۷۵
ابواسحق (شیخ) : ۲۲۲
ابواسماعیل : ۹۸
ابوالاسودالدؤلی : ۳۵۳
ابوالیاس : ۹۸
ابوالبرکات ؛ مجدالدین : ۱۷۸

ابوالبقا تفرشی : ۱۰۶
ابی بکر احمدبن محمدبن هاشم : ۱۵۶
ابی‌بکربن سلمیان: ۱۲، ۱۶
ابوبکرعاصم‌بن ایوب : ۲۳۱
ابوبکر محمد بن المتوکل علی‌الله ابو محمد عمربن محمد : ۳۳۱
ابوتراب (شاه) : ۴۵۰
ابی‌تغلب‌بن ناصرالدولة ابی‌محمدبن حمدان : ۱۵۵
ابوتمام : ۱۵۷
ابوجعفر : ۲۵۹
ابوجعفرعباس : ۲۳۳
ابوجواد احمد بن قاضی نصرالله دیبلی تتوی سندی : ۲۲۵
ابوجوهر : ۱۸۰
ابوجهل : ۳۱۹
ابوالحارث قطب‌الدین ایبك : ۵۵
ابی‌الجیش اندلسی ؛ عبدالله‌بن محمد: ۳۳۶، ۳۳۷
ابوالحسن‌بن ابی‌المعالی احمد:۱۸
ابی‌الحسن سهل‌بن محمدالسهلی:۳۵۱
ابوالحسن عبدالرحمن : ۳۵۲
ابوالحسن محمدبن القاسم‌الفارسی: ۱۳۰
ابوالحسن محمدبن المستفاض : ۹۷
ابوالحسن معدل : ۹۷
ابی‌الحسین‌بن معروف (قاضی):۱۵۵
ابی‌حفص‌عمرین محمدالسرخسی : ۳۱۱
ابی‌حنیفه : ۲۰۹
ابوخراش : ۳۵۲
ابودلامه : ۳۵۳
ابودهیل : ۳۵۳
ابوذویب‌الهذلی : ۳۵۲
ابورجای غزنوی : ۱۷۳
ابوزکریایحیی‌بن خطیب‌تبریزی: ۳۴۵
ابوسراقه : ۱۷۹
ابوسعدبن امین دول : ۲۷۴
ابوسعیدابی‌الخیرمیهنی : ۱۷۳، ۲۸۲
ابوسعیدبن‌اولجایتو بهادرخان : ۴۲۸، ۴۸۸، ۵۱۳
ابوسعید رازی : ۱۰۶
ابوسعید میرزا (سلطان) : ۴۶۷، ۴۶۸
ابوشامه؛ شهاب‌الدین عبدالرحمن‌بن‌اسماعیل: ۳۳۰
ابوالشرف ناصح بن ظفربن سعدمنشی گلپایگانی : ۵۴۱
ابوالشیص : ۳۵۳
ابوصالح (میرزا) : ۴۷۳
ابوطالب : ۳۹
ابوطالب (سید) : ۴۲
ابوطالب (حکیم) : ۲۲۱
ابوطالب‌بن ابی‌البدر؛ مهذب‌الدین: ۲۴۱
ابوطالب شهرستانی : ۱۰۶
ابوطالب قمی وزیردیوان : ۱۰۶
ابوطاهربن جعفربن عمران‌بن موسی‌بن امام محمدتقی (سید...) : ۴۳
ابوعامر صیداوی : ۱۶۳

ابوعبدالله فضل بن عباس : ۱۷۷
ابوالعتاهیه : ۳۵۳
ابوعطاءالسدی : ۳۵۳
ابوالعقول : ۳۵۲
ابوالعلاء: ۹۸،۱۷۵
ابوالعلاء گنجوی : ۱۷۲،۱۷۳
ابوعلی (حکیم) : ۱۲۴
ابوعمرومحمدبن‌عمر الکشی : ۱۸
ابوالعود : ۱۸۴
ابوالعیال : ۳۵۲
ابوالغازی‌خان : ۴۷۳
ابوالغازی سلطان حسین بهادرخان : ۴۲۸ ، ۴۳۱،۵۰۶،۵۰۷
ابوالفتح: ۳۹۸
ابوالفتح بن فرج‌الله فقیه کلاردشتی: ۴۰۸
ابوالفتح تهرانی : ۱۰۶
ابوالفتح‌خان سیستانی (ملك) : ۱۱۸
ابوالفتح خلیل بهادر(سلطان) : ۱۹۲
ابوالفتح عبدالرزاق گیلانی : ۲۲۵
ابوالفتح گیلانی: ۴۹۵
ابوالفتوح رازی: ۲۰۸-۲۰۹-۵۴۰
ابوالفدا : ۷۳
ابوفراس : ۳۹۸
ابوالفرج : ۹۸
ابوالفرج بن مسعودرونی : ۲۳۹
ابوالفرج سگزی : ۱۷۳
ابوالفضایل (نصیرالدین‌ابوالفضایل) .
ابوالفضل(شیخ) : ۸۰
ابوالفضل یحیی بن حسین بن احمد بن ظافر ابن ابی‌طی نحوی حلبی شیمی : ۵۴۲
ابوالقاسم : ۲۴۳
ابوالقاسم (شیخ) : ۲۲۲
ابوالقاسم‌بابر بهادرخان : ۴۵۳ - ۵۰۶
ابوالقاسم‌بن حیدر : ۱۰۵،۱۲۱
ابوالقاسم بیك : ۴۷۳
ابوالقاسم‌علی‌بن‌الحسین بن‌محمدبن‌ابی‌حنیفه : ۵۴۱
ابوالقاسم محمدبن فتح‌الله حسینی: ۲۶
ابوکثیر : ۳۵۲
ابولیث جرجانی : ۱۷۳
ابولیث طبری : ۱۷۲
ابوالمثل بخاری : ۱۷۹
ابوالمحاسن ابی‌العلاء : ۲۴۴
ابوالمحاسن بن خلف ؛ صفی‌الملك : ۲۴۲
ابوالمحامدمحمدبن‌محمودبن‌مسعودبن‌محمدبن زکی غزنوی : ۳۹۵
ابوالمحامد نجیب‌الدین رضابن‌محمد تبریزی: ۴۳۶
ابوالمحسن : ۱۶۲
ابومحمد : ۳۵۲
ابوالمطاع‌بن ناصر : ۱۶۱
ابوالمعالی الحسین‌بن محمدبن محمدالحسینی الناصری : ۴۸۶
ابوالمعالی رازی ؛ دهخدا : ۱۷۳
ابوالمعالی فخرالدوله شاه غازی: ۶۷۰
ابوالمعالی‌النحاس : ۱۶۲

ابوالمفاخررازی : ۱۰۶
ابوالمفاخرفاخربن محمد : ۳۷۸-۳۸۲
ابومنصورحسن پسرشهیدثانی : ۴۲۹
ابومنهال : ۱۶۱
ابوالمؤید بلخی : ۱۷۹
ابوالنجم العجلی : ۳۵۳
ابونحیلة : ۳۵۳
ابونصر : ۲۶۰
ابونصر احمدبن حامدبن محمد ؛ صدر شهید عزیزالدین عمادالاسلام : ۲۴۲
ابوالنصرحسن‌بهادرخان : ۱۹۲
ابونصرفراهی ؛ بدرالدین‌محمد، ۵۰۹
ابونصرکندری : ۳۹۸
ابونصیر : ۲۹۱
ابونواس : ۳۵۳
ابووجزة السعدی : ۳۵۳
ابوالهندی : ۳۵۲
ابویوسف یعقوب‌بن ابراهیم ؛ قاضی : ۲۰۹، ۲۱۰
اتابك محمد سعد : ۱۵۹
اتابك نصرةالدین احمدلر : ۴۳۲
اتسزخوارزمشاه : ۱۷۳
اته : ۵۰۵
اثیرالدین ابهری : ۳۲۸
اثیرالدین اخسیکثی : ۹۷،۵۳۲
اجل : (صفی‌علی)
احسایی ؛ شیخ‌احمد : ۲۸،۸۹ ، ۲۱۵،۳۷۳ ، ۴۹۹
احمد (صاحب دستور صدردین) : ۲۷۴
احمد (مولانا) : ۲۲۲
احمد (میرزا) : ۲۷۲
احمد امین : ۳۸۱
احمدبن‌الحسن‌بن علی‌بن فضال : ۱۷
احمدبن حنبل : ۲۱۰
احمدبن ظفربن یحیی‌بن هبیره : ۳۴۵
احمدبن عبدالجلیل سجزی : ۵۴۰
احمدبن عبدالصمد (شمس‌الوزراء) : ۲۷۴
احمدبن علی : ۱۶۱
احمدبن محمدبن عیسی : ۱۹۲
احمدبن محمدبن یعقوب : ۱۷
احمدبن منصور : ۱۷
احمدبن نظام‌الملك حسن‌بن اسحاق ؛ ابانصر: ۲۴۳
احمدبیك یوزباشی : ۴۶۶
احمد پاشا : ۱۸۴،۴۷۰
احمدخان : ۱۵۹،۴۴۹،۴۶۰
احمد قزوینی (میرزا) : ۱۰۶
احمد کارکیا (میر) : ۴۵۵
احمد کاشی : ۱۰۶
احمد لوی افشار ؛ فتح‌علیخان کوس: ۴۷۰
احمدمیرزا (خان) : ۲۲۰
احمدمیرزا (سلطان) : ۴۶۷
احمدی بیاتی نجفی : ملا کتاب‌محمدتقی‌بن شیخ

محمد : ۲۳۷
احمدی رازی: امین ۵۴۳
الاحمر الشعبی : ۳۵۳
احوص : ۳۵۲
اخباری ؛ میرزامحمد : ۲۸
اختر : ۹۹
اختیارالدین خجندی (ملك) : ۲۶۰
اختیاری ؛ حمید : ۱۷۴
اخسیکثی ، اثیرالدین : ۹۷،۱۶۲
اخسیکثی ؛ عمادالدین : ۱۷۷
اخضرعلیشاه : ۲۸۲
اخفش : ۱۸۱
اخگر؛ عبدالرشیدخان پسر شرر پسر آذر بیگدلی : ۱۰۰
اخلاطی ؛ تاج‌الدین محمد : ۴۸۱
اخلاطی ؛ سیدحسین : ۲۸۷
اخوان صفا : ۱۶۴،۴۱۵،۴۵۴
اخوی ؛ حاج سیدنصرالله : ۴۴۰
ادایی اصفهانی : ۱۰۶
ادایی قمی ؛ باباسلطان : ۱۰۶
ادب ؛ محمدتقی کرمانشاهی : ۱۰۰
ادریس منشی : ۴۹۲
ادهم، میرزا ابراهیم همدانی : ۹۸، ۱۰۶ ، ۱۶۰،۱۶۱،۲۱۹
ادیب صابر : ۵۳۲
ادیب طبری : ۱۷۲
ادیب کاشانی؛ سیدفرج‌الله بن سیدهاشم‌حسینی: ۲۴۰
ادیب ؛ محمدعلی تهرانی : ۱۰۰
ادیب ؛ میرزا غلامحسین : ۳۴۷
ادیبی : ۱۸۴
ارتمونی ؛ میرزا رضا ؛ ۱۶۵
ارجانی؛ ابوبکر احمدبن محمدبن حسن شوشتری ۱۶۱،۲۴۱،۲۴۴،۳۹۸
اردبیلی؛ اسماعیل : ۴۰۹
اردبیلی ؛ یوسف : ۵۰۰
اردشیر بابکان : ۶۳
اردشیرمیرزا : ۴۹۱،۴۹۵،۴۹۶
اردلان ؛ ابوالحسن : ۲۰۷
اردلان ؛ امان‌الله خان ؛ ۴۱
اردلان ؛ هلوخان : ۱۲۰
اردلان سنندجی ؛ عباس : ۴۱۷
اردلانی ؛ ملاعبدالله : ۱۳۴
اردوبادی ؛ صادق ؛ ۴۶۹
ارسطاطالیس : ۲۸۷
ارسطو (ارسطاطالیس ارسطوطیلس) : ۲۴، ۸۷
ارسلیقاطوس : ۲۸۷
ارطاة بن سهیه : ۳۵۲
ارغون آقا ؛ امیر: ۳۶۵
ارمغان نوشیروانی ؛ ملاحامد : ۲۶۹

ازرقی‌هروی ابوبکرزین‌الدین اسماعیل‌وراق: ۱۷۶،۱۸۲،۲۴۴
ازهری مروزی ؛ جمال‌الدین : ۱۷۲
اسپرنگر ۳۹
استرابادی ؛ ابراهیم بن ولی‌الله: ۲۰۸،۲۰۹
استرابادی؛ سیدمیرزا محمدبن‌علی بن ابراهیم حسینی : ۱۳۶
استرابادی ؛ فضل‌الله بن محمد : ۳۹۴
استرابادی ؛ محمدبن نصرالله : ۲۹۱
استرابادی‌مرشد ؛ سیدحسین : ۵۰۴
استرابادی‌منشی ؛ میرزا محمد مهدی خان پسر محمدنصیر : ۶۲،۱۲۹،۱۷۱،۲۲۶ ، ۲۲۷ ، ۴۵۸
استغنایی نیشابوری ؛ ابوالمظفر نصربن احمد: ۱۷۹
اسفندیاری محتشم السلطنه ؛ حسن: ۶۹
استوری : ۱۲۵ ، ۳۷۸
اسحق بن‌عمار : ۲۹۱
اسحاق‌میرزا پسرحشمت‌الدوله : ۴۹۷، ۴۹۸
اسدالله(میرزا) : ۴۷۱
اسدالله بن عبدالله : ۴۲۹
اسدالله‌خان : ۹۹
اسدی‌طوسی؛ علی بن احمد: ۹۸،۱۶۲، ۴۰۵، ۵۲۹
اسدی کوفی شیعی ؛ کمیت‌بن‌زید : ۹۱
اسفراینی یزدی آوه‌یی ؛ معین‌الدین : ۵۱۲
اسفرنگ ؛ سیف : ۱۶۲
اسکاف ؛ ابوجعفر(ابوحنیفه؟) : ۱۷۹
اسکافی ؛ ابوحنیفه :۱۷۳
اسکندر : ۲۴،۸۷
اسکندربیك ترکمان منشی : ۷۲
اسکندرپاشا : ۴۴۸،۴۶۲
اسکندرشاه : ۴۶۱
اسکندرفیلفوس : ۶۲
اسمعیل (شاه) : ۱۳، ۱۴ ، ۴۶۲ ونیز (شاه اسمعیل(میرزا) : ۴۸۹،۴۹۸
اسمعیل بن ابی‌العلاء ؛ شرف‌الاسلام:۲۴۲
اسمعیل بنایی اصفهانی : ۱۰۶
اسمعیل بن والاق : ۱۳۰
اسمعیل بیك منشی : ۴۵۰
اسماعیل دوم(شاه) : ۱۳،۱۴
اسمعیل سامانی ؛ امیرمنصور : ۱۷۹،۵۲۳
اسمعیل سپاهانی ؛ آخوندملا : ۷۴
اسمعیل کاشی تراش اصفهانی : ۱۰۶
اسمعیل ولدشاه ابراهیم وزیراصفهانی:۱۰۶
اسیر : ۹۹
اسیراصفهانی؛ میرزاجلال : ۱۰۶،۱۵۰
اسیری : ۹۸
اسیری رازی (میر) : ۱۰۶
اشپیگل : ۷۰

اشتر: ۸۷
اشراق میرمحمدباقرداماد: ۱۰۶، ۲۲۱
اشرف: ۹۸، ۹۹
اشرف (سید): ۱۷۳
اشرف‌السلطنه: ۲۲۷
اشرف گلستانی: ۱۷۲
اشرف والا: ۵۰۴
اشعری؛ عین‌الملك فخرالدین حسن: ۱۸۹
اشعری قمی؛ آدم‌بن اسحق‌بن آدم‌بن عبدالله‌بن‌سور: ۱۴۳
اشعری قمی؛ سعد بن عبدالله بن ابی خلف: ۱۸
اشکی قمی (میر): ۱۰۶
اشهدی؛ جمال‌الدین: ۱۸۰
اصبهبذ: ۳۹۸
اصفهانی آقامحسن: ۱۱۶
اصفهانی؛ حاج‌محمدعلی: ۱۱۷
اصفهانی؛ جلال‌الدین حسین: ۱۰۸
اصفهانی منجم؛ محمدبن‌محمدزمان: ۳۷۶
اصفهانی؛ میرشجاع‌الدین‌محمود: ۱۱۷
اصلان‌خان: ۴۷۰
اصلی قمی (میر): ۱۰۶
اصم؛ مولانا معین: ۴۴۸
اصم کاتب؛ حسین‌بن‌علی: ۷۴
اصمعی: ۳۵۲
اصیل‌الدین: ۲۵۹
اصیل‌الدین طبیب سمرقندی: ۹۶
اصیل‌الدین طوسی: ۴۸۲
اعتضادالسلطنه: ۳۱۲
اعتضادالسلطنه علی قلی قاجار: ۲۸۲، ۳۱۱
اعتمادالسلطنه؛ محمدحسن‌خان: ۲۲۷، ۳۴۷
اعتمادالدوله: ۴۴۴، ۴۶۰، ۴۷۳
اعتمادالدوله؛ ابراهیم‌خان شیرازی: ۳۴۷
اعتمادالدوله؛ میرزاتقی: ۴۷۴
اعتمادالدوله؛ میرزامحمدمهدی: ۴۶۵
اعرج بخیه‌دوز اصفهانی: ۱۰۶
اعز دهستانی: ۲۴۳
اعظم علیقلیخان ولدحسنخان: ۱۰۶
اعمی: ۱۰۱
الاعورالشنی: ۳۵۲
الاغلب‌الراجز: ۳۵۳
اغورلرخان زیاداغلو: ۱۰۶
افراسیاب: ۵۲۳
افرشته نظری؛ محمودبن هدایت: ۵۱۱
افسرولدسنجر کاشی: ۱۰۷
افشار؛ ابراهیم‌خان: ۷۲
افشار؛ ایرج: ۵
افشار: علی‌قلی‌خان: ۷۴
افشارا ستر ابادی؛ اسماعیل‌خان: ۶۸، ۷۱
افشان؛ عبدالله سپاهانی فروشانی: ۱۰۱
افضل؛ عبدالصمد: ۸۰
افضل‌الدین کاشی (باباافضل): ۱۵۱، ۱۶۵، ۱۷۳
افضل‌الدین محمد: ۳۹۲

افضل اصفهانی (خواجه): ۱۰۷
افضل‌دوتاری: ۱۰۷
افلاطون: ۲۸۴، ۳۱۰
افلوطین: ۱۱
افنان: ۵۳۵
افندی: ۹۹
افندی؛ محمدامین بن ابجد ابراهیم افندی: ۱۲۲
افندی ولی‌الدین: ۱۹۵
اقبال آشتیانی؛ عباس: ۳، ۱۹، ۳۵، ۴۲، ۴۳، ۶۰، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۴، ۸۱، ۸۶، ۱۶۰، ۱۷۱، ۲۰۶، ۲۲۴، ۲۷۳، ۲۷۸، ۲۹۷، ۳۰۱، ۳۱۳، ۳۴۵، ۳۶۵، ۳۷۳، ۴۰۵، ۴۰۹، ۴۵۹، ۵۰۵، ۵۲۵، ۵۳۵، ۵۳۹
اقبال؛ محمد: ۵۳۲
اقدس؛ مولانامحمد: ۲۲۳
اقدس همایون: ۷۴
اقدس: ۱۶۴
اکبر: ۹۹
اکبر برادرضا بطه نویس (میرزا): ۱۰۷
اکبرشاه بابری هندی؛ جلال الدین: ۵۶، ۲۲۵، ۴۴۳، ۴۴۴، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۹۵
الان‌براغوشی تبریزی؛ حاجی‌حسین‌بیك ترکمان: ۴۵
الب‌ارسلان سلجوقی (سلطان): ۴۴۶، ۴۶۳
الغ‌بیك: ۳۴۲
الغ‌بیك‌پسرشاهرخ تیموری: ۳۰۷
الغ‌بیگ میرزا (سلطان): ۱۰۷
الفت طالقانی؛ ملاداود: ۱۰۷
الفتی ساوجی پسرحسینی ساوجی: ۳۰۰
الافیشر: ۳۵۳
القاص میرزا: ۱۰۷، ۴۴۷، ۴۶۱
الله‌یارخان: ۴۵۸
الهام میرشریف: ۱۰۷
الهی: ۱۶۲، ۱۶۵
الهی؛ سعد: ۱۷۵
الهی‌اسدابادی (میر): ۱۰۷
الهی‌بیك: ۳۹۲
الهی کاشی‌مسیح‌الزمان‌حکیم‌صدرالدین: ۱۰۷
الیاس: ۱۲
الیاس‌بن ابراهیم اسپانیایی: ۴۱۵
امام‌الدین شیخ‌علی: ۳۹۲
امام‌رضا: ۲۱۰
امام فخررازی: ۹۸
امامقلی بیك شاطر: ۴۴۷
امامقلیخان: ۳۳۲
امامقلیخان اوزبك: ۱۰۷
امامقلیخان‌بن الله‌ویردی‌خان: ۳۱۱
امامقلیخان میرزا: ۴۷۱
امامقلی‌میرزا: ۴۶۹
امام ویردی میرزا (نواب): ۹۹
امامی؛ عبدالوهاب: ۵۱۹
امامی هروی؛ عبدالله بن محمد بن علی: ۳۳۸

امامی همدانی؛ میرمعزالدین محمد:۱۰۷
امامی همدانی ؛ میرمعصوم : ۱۰۷
امان‌الله‌خان پسر خسروخان : ۴۱
امرء القیس بن حجر الکندی : ۳۳۱
امیة بن ابی‌عاید : ۳۵۲
امید ؛ عباس مازندرانی کرمانشاهانی:۱۰۰
امیدی : ۹۸
امیدی رازی : ۱۰۷
امیر بیك محمدوزیر:۱۹۱
امیر بیك محمد (خواجه) : ۲۲۱
امیر بیك مهردار (خواجه) : ۴۶۲
امیر تیمور گورکان: ۲۹۹
امیرحسن : ۱۸۵،۱۸۶
امیرحسینی حسین بن عالم‌غوری:۳۰۴،۳۹۸
امیرحسینی هروی : ۴۰۰
امیرخسرودهلوی: ۹۸،۱۸۱،۱۸۴،۱۸۵،۵۰۶
امیرعلیشیر نوایی : ۴۶
امیرقزوینی : ۱۰۷
امیر نظام ؛ امیرمحمدقاسم‌خان : ۴۷۲
امیر نظام‌میرزاتقی‌خان فراهانی (امیر کبیر): ۴۹۱
امیرمحمد رشتی : ۴۴۶
امیرمحمدصالح : ۹۸
امیر کبیر (امیرنظام) : ۳۱۲، ۳۱۳
امیرمعزی سمرقندی: ۲۷۳،۵۳۲
امیر بیك کرد : ۴۵۴
امیرهمایون : ۹۸
امیرمکرم حاج محمدحسین‌خان : ۵۰۰
امین (میرزا) : ۱۰۷
امین ؛ سیدمحمد : ۸۱
امین ؛ شیخ‌محمد : ۲۲۰
امین‌الدوله حاجی‌محمدحسین‌خان: ۳۴۷
امین‌الدین کازرونی : ۱۷۳
امین‌الدین کاشانی : ۱۰۷
امین‌الدین محمد (خواجه) : ۲۲۰
امین‌السلطان ؛ میرزا علی‌اصغرخان : ۳۴۷ ، ۳۴۸
امین‌شیشه گرولدحاجی‌معزاصفهانی : ۱۰۷
امین‌الملك (غفاری کاشانی)
امین‌الملك پاشاخان : ۴۹۸
امین نصر آبادی : ۱۰۷
امین‌الوزاره ؛ عباسقلی‌خان : ۴۵۸
انجدانی ؛ جمال‌الدین بن حاکم : ۱۶۱
انجمن ؛ میرزا اسحق‌شیرازی : ۱۰۱
اندلسی ؛ ابن‌مالك : ۵۱۸
اندلسی ؛ قاضی ساعد : ۲۲۵
اندلسی ؛ محمد بن عبدالوهاب : ۱۷۲
اندلسی‌انصاری‌مغربی ؛ ابوالجیش ابوعبدالله محمد : ۳۵۷
انس بن مالك : ۱۶۳
انصاری ؛ احمدبن محمد عطاءالله بن ایوب : ۱۲۲
انصاری ؛ حاج زین‌العطار علی بن الحسین ۱۹۰
انصاری ؛ صادق : ۲۱۸

انصاری؛ محمد علی: ۴۰۹
الانصاری : مصطفی : ۴۵۸
انصاری قمی: ۱۰۷
انصاری هروی ؛ عبدالله محمد: ۹۰- ۱۷۷
انواری شیرازی؛ غلامرضافاضل : ۵۲۱
انور: ۹۸
انورهمدانی: ۱۰۷
انوری: ۹۷- ۹۸ - ۱۵۰- ۱۵۳ - ۱۶۷ - ۱۷۵ - ۱۸۳ - ۲۲۱- ۲۴۵ - ۳۹۷
انوشروان بن خالد؛ شرف‌الدین : ۲۴۲
انوشیروان: ۵۰۸
انیس : ۹۸ - ۲۲۲
اوبطریس : ۳۱۰
اوجی: ۱۶۴
اوحدالدین محمد: ۲۵۹
اوحدی مراغه‌ای : ۹۸ - ۱۷۷ - ۱۸۱-۱۳۹
اوحدی ؛ علی‌خان بیك: ۴۴۵
اوحدی لنبانی سپاهانی؛ تقی‌الدین: ۲۱۸
اورنك زیب بهادر عالمگیر: ۸۰ - ۲۹۴
اورنگ؛ محمد ابراهیم خان: ۱۱۷
اوزلی: ۱۹۶
اوزن حسن بیك آق قوینلو: ۱۹۲ - ۱۹۳
اوکتای‌بن چنگیز: ۱۰۷
اولجایتو: ۱۴۴ - ۲۸۰
اولیاءالله آملی: ۶۷ - ۷۱
اومانی؛ اثیرالدین: ۱۶۲
اویس (سلطان شیخ): ۱۰۷ - ۴۰۱- ۴۰۷
اویس بهادرخان جلایری؛شیخ‌ابوالفتح:۳۵۰
اهلی: ۹۸
اهلی شیرازی: محمد: ۲۴۷ - ۲۴۸
ایاغی آرانی : ۱۰۷
ایبك (ابوالحارث قطب‌الدین)
ایبك میرزا باقراصفهانی: ۱۰۷
ایلاقی؛ شرف‌الدین محمدبن یوسف:۴۱۷ - ۴۱۸
ایلخانی؛ رضاقلی‌خان: ۱۴۹
ایلکانی؛ شاه‌اویس بن‌حسن: ۲۰۴
ایمن بن حزیم: ۳۵۲
اینجو؛ سلطان جمال الدین شیخ ابواسحق : ۴۳۲
اینجو؛ شاه محمدقاسم: ۴۹۵
اینجوی شیرازی ؛ عضدالدوله جمال الدین حسین بن فخرالدین‌حسن: ۳۶۷
ایوانف: ۳۹۳
ایوبی؛ علی بن محمد عطاءالله بن محمد سعید : ۱۲۲
ایوبی انصاری؛ جمال‌الدین یوسف: ۱۲۲

بابا احمدقمی: ۱۰۶
باباافضل کاشانی: ۳۴- ۹۸- ۱۵۲ - ۳۵۶ - نیز : افضل‌الدین کاشی
بابا حسین قزوینی: ۱۰۹
باباسلطان ادایی‌قمی: ۱۰۶
باباشاه (مولانا) : ۲۱۹
باباصادق: ۲۹۱
باباطالب اصفهانی: ۱۱۳
باباطاهر عریان: ۱۱۳
باعلی وافرسجزی : ۱۷۳
بابای قزوینی؛ رضی‌الدین: ۱۷۳
بابر؛ میرزا ابوالقاسم: ۴۴۷- ۴۴۸- ۵۰۶- نیز : ابوالقاسم بابر
باخرزی: ۳۹۸
باخرزی؛ ابوالحسن‌علی‌بن‌حسن: ۲۳۷- ۲۳۸
باخرزی؛ تاج‌الدین اسمعیل: ۱۷۳
باخرزی؛ سیف‌الدین: ۹۷
باخرزی؛ علی‌بن حسین: ۱۷۷
باربد: ۳۷۲
بارقی اصفهانی: ۱۰۷
باعث همدانی: ۱۰۷
باقر(حاج) : ۲۵۰
باقرای خلیل کاشی: ۱۰۷
باقرای خوردهٔ کاشی: ۱۰۷
باقرمنشی(میرزا): ۴۷۶- ۴۸۹
باقروزیر قورچی (میرزا): ۱۰۷
باقرولد مولاناهدایت حسین نایینی (میرزا) : ۱۰۷
باقی: ۹۹
باقیای کاشی: ۱۰۷
باقیای نایینی: ۱۰۷
باقی نهاوندی (آقا) : ۱۰۷
باکالنجار: ۶۳
باکویی؛ اسمعیل: ۴۷۷
باهری؛ مجدالدین محمد: ۱۷۸
بایزید (سلطان): ۴۴۵
بایزیدخان پسرمحمد فاتح: ۳۸۳
بایسنغر(میرزا): ۱۰۷- ۴۱۴
بایقرا؛ سلطان‌حسین میرزا: ۱۳۷- ۱۶۸
بایقرا میرزا: ۱۰۷
بحرانی؛ سیدماجدبن محمدحسینی: ۲۶- ۸۷- ۹۶- ۳۷۲
بحرانی؛ شیخ یوسف: ۳۰۱
بحرانی احسایی: ۵۲۰
بحرانی‌ستراوی ماحوزی ؛ ابی‌الحسن‌سلیمان بن‌عبدالله‌بن علی: ۴۳۰
بحرانی؛ کمال (جمال) الدین ابوجعفرعلی‌بن سلیمان: ۳۳۴

بخارایی: ۱۷۸
بخاری؛ ابوالموید: ۱۷۹
بخاری؛ احمدبن محمدبن محمد: ۱۴۵
بخاری رضا: ۳۶
بخاری؛ عصمت‌الله: ۳۶
بخاری؛ قاری‌رحمة‌الله‌بن عاشورمحمد: ۶۵
بخاری؛ محمدامین‌بن میرزا زمان: ۶۵
بختیار: ۴۹۷
بختیاری ، جمشید : ۴۰۹
بخشی؛ حاجی‌اسمعیل: ۲۲۰
بداونی: ۱۹۶
بدایع‌نگار؛ میرزا ابراهیم: ۳۸۹
البدخشانی؛ محمدالحسینی: ۳۸۲
بدرجاجرمی: ۱۰۷- ۱۷۳- ۲۲۳ - ۵۰۴
بدرخزانهٔ بلخی بکری ؛ محمد بن قوام بن رستم‌بن احمدبن محمود : ۴۴
بدری صفاهانی : ۱۰۷
بدرالدین (قاضی): ۱۵۷
بدری غزنوی؛ حسنویه‌بن احمد: ۱۷۳
بدلیسی ؛ ابوالقیس میرغیاث الدین محمد بن حسین استرابادی: ۲۷
بدوی؛ عبدالرحمن: ۱۲- ۱۵۲
بدیع‌الدین ترگوی سجزی : ۱۶۲ - ۱۷۳
بدیع‌زمان شریفی؛ سیدامیراحمد میرزا: ۴۶۵
بدیع‌الزمان میرزا: ۳۲۲
بدیع‌الزمان میرزای همدانی: ۹۸-۱۰۷-۱۵۴ ۲۲۰- ۳۹۸- ۴۶۸
بدیع مرزبان فارسی: ۱۷۸
بدیع نصرآبادی (میرزا): ۱۰۷
بدیع وثابی: ۲۴۳
بدیع سیفی: ۱۷۳
بدیهی؛ احمد: ۱۷۳
بدیهی همدانی: ۱۰۸
البرانی؛ محمدبن‌الحسن: ۱۷
برسی‌حلی؛ رضی‌الدین حافظ رجب بن محمد بن رجب: ۴۰۷- ۴۲۵
برقی؛ محمدبن خالد: ۲۹۲
البرقی‌الشامی؛ ابی‌عبدالله: ۱۵۴-۱۵۷-۳۵۰
برگی (مولانا): ۲۲۱
برمکی؛ یحیی‌بن خالد: ۲۰۹
برندق: ۱۷۴
برنی؛ ضیاء: ۱۸۵- ۱۸۶
بروجردی؛ محمدبن کاظم: ۳۷۹
بروجردی؛ میرزاصالح وزیر: ۱۱۲
بروکلمن: ۲۴
برون؛ ادوارد: ۶۱- ۶۹- ۷۲- ۳۰۵
برونله؛ بولس: ۵۱۰
برهان تبریزی؛ محمدبن حسین‌بن خلف : ۴۷
برهان‌الدین: ۲۶۰- ۴۸۲
برهان‌الدین(سلطان العلماء): ۱۵۲
برهان‌الدین خلیفه: ۴۷۶

برهان‌الدین حسنی؛ سیداجل: ۲۵۹
برهان‌الدین عبدالله عبری: ۴۸۳
برهان‌الدین عطاءالله بن‌محمودحسینی مشهدی نیشابوری (امیرسید ...) : ۴۵
برهان‌الدین محمدبن منصورسمرقندی: ۴۸۵
برهان‌الدین(نبیرهٔ صدرجهان بخاری حرث بن حسن بن صدرجهان برهانی عمری):۴۸۲
برهان‌الدین نفیس بن عوض بن حکیم طبیب کرمانی: ۳۲۷
برهانی عمری بخاری؛ برهان‌الدین حرث بن صدرجهان: ۴۸۵
برهانی: ۱۷۳
بزغش شیرازی؛ ابوسعید: ۱۷۳
بزمی (مولانا): ۲۲۱
بزمی همدانی: میرعقیل: ۱۰۸
بستی: ۱۶۱ - ۲۲۳
بستی؛ صفی‌الدین: ۱۷۶
بسطامی، جلال‌الدین عبدالمجید: ۴۸۳
بسطامی؛ نورالدین: ۱۷۹
بسمل؛ میرزاعلی اکبرنواب شیرازی : ۱۰۱
بسمل قروینی: ۱۰۸
بشاربن برد: ۳۵۳
بشارمرغزی: ۱۷۳
بصیر؛ محمدابراهیم اصفهانی: ۱۰۱
بعیث: ۳۵۲
بقاعی (رباط بقاعی)
بقایی: محمدحسین: ۲۲۲
بقراط: ۳۱۰ - ۳۷۴
بکران؛ محمدبن نجیب: ۴۲۴
بکری صدیقی دماوندی؛ رشیدالدین‌محمدبن محمد: ۴۸۴
بلاغی (سلطان): ۴۷۴
البلخی؛ ابوالقسم‌الحسین بن محمد: ۱۳۰
بلخی‌عالی؛ نصربن صباح: ۱۷
بلقیس خانم: ۲۶۳- ۵۲۳
بلوشه: ۱۹۳
بلوهر، ۲۳۱
بلیانی؛ شهاب‌الدین: ۱۷۵
بلیناس: ۱۶۸- ۳۱۰
بلینوس: ۲۴
بنت کعب: ۱۷۳- ونیز(رابعهٔ قزداری)
بندار رازی، ۱۷۳
بنده: ۹۹
بنیمان بن شه‌فیروز: ۲۴۲
بوازیجی ؛ عبدالرحمن بن ابی الحسن بن عیسی بن علی بن یعرب : ۳۴۵ - ۳۴۶
برجاق سلطان: ۴۷۶
بورینی دمشقی بدرالدین ابوالضیاء حسن بن محمدبن محمد: ۱۲۱ - ۱۲۲
بهار: ۶۷ - ۵۳۴
بهاربن توسعه: ۳۵۲
بهار ؛ میرزا محمد علی پسر اقا ابو طالب مذهب سپاهانی: ۱۰۰ - ۱۰۴ - ۱۰۵
بهاری قمی: ۱۰۸
بهاءالدوله شمس‌میرزا پسرفتحعلی شاه‌قاجار: ۱۳۵

بهاءالدین: ۲۵۹ - ۲۶۰
بهاءالدین‌بن حسن‌بن بهاء الدین بن حسن بن عبدالملك حافظ: ۷۶
بهاءالدین حیدر: ۴۹۹
بهاءالدین زنجانی: ۱۷۳
بهاءالدین محمد بن مؤید بغدادی : ۱۷۳ - ۵۳۱
بهاءالدین یزدی:۱۷۳
بهایی (شیخ) : ۹۸ - ۱۲۹ - ۱۴۳ - ۱۶۲- ۱۶۴ - ۱۶۸ - ۱۶۹ - ۱۸۲ - ۲۹۴- ۳۴۲ - ۳۴۳ - ۴۰۶ - ۴۲۷
بهبهانی؛ محمدباقر: ۷۵- ۱۲۹- ۱۳۰-۴۴۳
بهجت؛ محمد باقراصفهانی: ۱۰۱
بهرام: ۵۷
بهرام (حاجی): ۴۰۹
بهرام میرزاپسرشاه اسماعیل؛ ابوالفتح: ۹۸- ۱۰۸ - ۴۰۳
بهرامی: ۵۳۵
بهرامی؛ ابانجم: ۱۷۳
بهشتی؛ محمود: ۴۷۷
بهشتی بیهقی اسفراینی؛ابوالعلاء محمد:۲۰۸
بهمن میرزا پسرعباس میرزا پسرفتحعلیشاه : ۹۸
بهمن‌یار: ۲۸۱ - ۵۲۹ - ۵۳۱ - ۵۴۰
بهوپالی هندی؛ محمد برکات‌الله: ۶۱
بیاضی استرابادی: ۱۷۴
بیان؛ احمد: ۳۰۲
بیانی؛ خانبابا: ۲۸۰
بیانی؛ مهدی: ۲۱۸ - ۴۸۱ - ۵۲۹
بیبی اصفهانی: ۱۲۰
بیدآبادی؛ آقامحمد: ۱۶۵
بیدل؛ حاجی‌محمد مازندرانی کرمانشاهانی : ۹۹ - ۱۰۱ -۳۸۵
بیدل فرشتهٔ‌دهلوی لاهوری؛ ابوالمعانی‌میرزا عبدالقادر: ۱۹۶
بیرامخان:۱۰۸
بیرجندی؛ عبدالعلی‌بن محمدبن حسین:۳۳۴- ۳۳۵
بیرونی: ۲۵- ۱۴۹ - ۵۳۳
بیضا؛ میرزا صادق: ۱۸۲
بیکسی(مولانا): ۲۲۲
بیگم دخترآقاسید هاشما؛ سید: ۱۹۱
بیلقانی؛ اقطع‌الدین: ۱۷۳
بینوا: ۹۹
بیهقی: ۲۲۵
بیهقی؛ ابوالحسن علی بن ابی‌القاسم زید بن حسین: ۵۲۹
بیهقی؛ ابوالحسن علی‌بن زید: ۵۳۰
بیهقی؛ حاجی فخرالدین حیدربن‌شرف الدین علی‌بن ابی علی بن محمد بن ابراهیم : ۳۶۴
بیهقی؛ محمودبن حسن: ۴۱۷
بیهقی سبزواری، حسن شیعی: ۳۸۹
بیهقی طوسی مروزی اسفراینی؛ شیخ آذری جلال‌الدین حمزهٔ : ۱۸۹-۱۹۰
پادشاه زاده؛ محمد امین: ۸۲

پادشاه قلی: ۲۲۰
پارسی؛ ضیاءالدین: ۱۷۶
پرتو؛ علی‌رضای لنجانی اصفهانی: ۱۰۱
پروانه؛ محمدحسین لنجانی اصفهانی: ۱۰۱
پروانهٔ قمی؛ محمدصادق تفرشی: ۱۰۱
پرویز (ملا): ۵۲۴
پلوتینوس (افلوطین)
پناهی: ۲۲۲
پنجدهی؛ مظفر: ۱۷۸
پوربهاء: ۱۷۳
پول؛ لین: ۲۸۱
پیرعلی؛ ملک‌غیاث‌الدین: ۲۹۹
پیرعلی بیک جمشید: ۴۹۲
پیرمحمد خان: ۵۸- ۲۹۹ - ۴۷۰
پیرمحمد کنکرات: ۴۴۸
پیامبر: ۱۱ - ۲۳ - ۳۲ - ۱۴۶ - ۱۶۰ - ۱۶۱ - ۲۰۵ - ۲۱۵ - ۳۱۹ - ۳۶۱ - ۳۶۲

تابعا؛ محمد باقر: ۱۰۸
تابعی: ۲۲۳
تاج‌الدین (امیر): ۴۵۲
تاج‌الدین ابی‌طالب بن‌حسین بن کافی بن‌الحسین ۲۴۲
تاج‌الدین احمدبن ابراهیم المالکی: ۱۵۵- ۱۵۸
تاج‌الدین بخاری: ۱۵۳
تاج‌الدین علی بن محمد بن محمد خراسانی یازری: ۴۸۴
تاج‌الدین محمدبن نصرحسنی: ۱۵۷
تاجری (مولانا): ۲۲۳
تاراج؛ محمدحسین اصفهانی: ۱۰۱
تاراج شیرازی: ۱۰۱
تایب؛ فخرای تفریشی: ۱۰۸
تایب همدانی (میر): ۱۰۸
تایشی؛ محمد: ۴۹۲
تبریزی: ۳۴۵ - ۳۴۶
تبریزی؛ احمدبن علی: ۲۳۶
تبریزی؛ اسماعیل: ۳۱۹ - ۳۹۳
تبریزی؛ جلال: ۱۷۴
تبریزی؛ حسن‌بن فتاح: ۳۴۲
تبریزی؛ محمدباقر بن محمد حسین: ۳۳۷
تبریزی؛ محمد شرف بن عبدالمطلب: ۸۱
تبریزی؛ محمدقلی بن محمدعلی: ۵۳۵
تبریزی؛ نایب‌الصدر محمد بن محمدرضا: ۳۶۹
تتوی؛ عبدالرشیدبن عبدالغفورحسنی مدنی: ۳۶۸
تتوی سندی، ملا ابوجواد احمدبن قاضی نصرالله دیبلی، ۲۲۵
تجرید اصفهانی: ۱۰۸
تجلی؛ ابوالحسن: ۹۵
تجلی؛ میرزا علیرضا: ۱۸۲ - ۴۶۶ - ۴۷۶
تجلی اصفهانی: ۱۰۸
تجلی کاشی: ۱۰۸
ترکه؛ خواجه افضل‌الدین محمد: ۲۱۹

ترکمان؛ مسعود: ۱۷۹
ترکه‌علاءالدین محمد ۲۹۶
ترکی ایلاقی: ۱۷۹
ترمذی خطاط؛ نجیب‌الدین ابوبکر: ۱۷۲
تستری، بدرالدین: ۴۸۴
تشنه؛ محمد تقی‌خان خواهرزادهٔ مهدی بیک شقاقی: ۱۰۱
تشبیهی؛ میرعلی‌اکبر: ۲۲۰
تشبیهی کاشی (میر): ۱۰۸
تفتازانی؛ سعد: ۴۲۹ - ۵۱۱
تفرشی؛ اسدالله بن میرزا عیسی: ۶۱
تفرشی؛ جمال‌الدین: ۴۳۰
تفرشی؛ علی اصغر بن محمد: ۳۱۵
تفرشی مراد: ۱۷۱
تفریشی؛ میر نظام‌الدین: ۱۱۹
تقی (میرزا): ۹۹
تقی‌الدین محمد (محمود) بن شرف‌الدین علی حسینی کاشانی: ۹۶ - ۱۰۸ - ۱۶۱ - ۱۸۵ - ۲۱۸ - ۲۲۳
تقی شاه قاسم بن علی بن احمدبن علی حسینی نظام‌الدین: ۱۴۵ - ۱۴۶
تقوی؛ نصرالله: ۳۹۳
تکش خوارزمشاه؛ علاءالدین: ۱۷۴- ۵۳۱
تلمسانی؛ محمدبن عفیف: ۱۵۵
التمیمی؛ ابوانس کثیر بن احمد: ۱۳۰
تمیمی، محمدبن اصیل: ۴۰۹
تنداصفهانی؛ مظفرعلامه: ۱۱۸
تنکابنی: ۳۴۰
تنکابنی؛ محمدسراب بن عبدالفتاح: ۲۹۹
تنوخی ادیب؛ ابو علی محسن بن ابی القاسم علی بن محمد قاضی: ۳۶۵
تنها؛ میرزا محمد سعید کلیم قمی: ۱۰۸
تنهایی؛ میرزاجان اصفهانی: ۱۰۸
تنهایی همدانی: ۱۰۸
توبلی کتکانی بحرانی؛ سیدهاشم: ۳۴
تورانپشتی مجدالدین: ۴۸۵
تویسرکانی؛ ابوطالب بن عنایت‌الله: ۲۸۴
تویسرکانی؛ عبدالله بن محبعلی: ۲۳۷
تویسرکانی؛ محمد داود: ۱۱۷
تویسرکانی؛ میر نظام‌الدین: ۱۱۹
تونی؛ حسن بن شجاع: ۴۳۵ - ۴۳۶
تهامی؛ ابی‌الحسن علی بن محمد: ۱۶۱
تهرانی؛ آقابزرگ: ۸- ۸۸ - ۱۳۲ - ۳۰۱
تهرانی؛ سیدجلال: ۴۰۳
تهرانی؛ عباس علی بن محمدعلی: ۴۳۸
تهرانی؛ علی بن محمد جعفر: ۴۲۵
تهرانی؛ ملامحمد حسین: ۵۱۹
تهمورث: ۹۶
تیفاشی قاهری؛ شهاب‌الدین (صباح‌الدین یا شرف‌الدین) ابوالعباس احمدبن یوسف بن ابی بکرحمدون: ۲۴-۲۵
تیمورعلی منشی: ۴۴۸
تیمورگورکان: ۶۳ - ۶۵ - ۴۱۵ - ۴۲۸ - ۴۴۶ - ۴۴۷ - ۴۶۳ - ۴۷۰ - ۵۴۳
تیموری سنجری؛ نصیرالدین: ۱۷۵
تیمی: ۹۹

ثاقب؛ محمد حسین: ۱۰۱

ثالث (احمد): ١٤٥
ثباتی (مولانا) : ٢٢١
ثعالبی نیشابوری : ١٦١
ثعلبی : ٣٠
ثقة‌الاسلام ؛ میرزا علی : ٤٢
ثقة‌الدوله بن وزیرابی شجاع : ٢٤٣
ثقة‌الملك ابوبکربن‌علی : ٢٦٢
ثقة‌الملك ابونصرعلی مجدالدین : ٢٦٠
ثمود : ٣١٠
ثنایی : ١٦٥
ثور؛ مولانا عبدالرحیم بن احمد : ٣٩٣
جابربن حیان : ٢٨٧ - ٣١٠ - ٣١١
جابری، بدرالدین ١٥٠-٥٣٦
جاپلقی؛ عبدالله بن حاجی مهدی قلی خان : ٤١٧
جاجرمی؛ تاج‌الدین : ١٧٤
جاربرتی (جاربردی) فخرالدین : ٤٨٣
جالینوس: ٣١٠ - ٣٧٤
جاماسب پسرلهراسب برادر گشتاسب: ١٤٢
جاماسف الحکیم: ٣١١
جامی؛ زین الدین: ١٧٥
جامی؛ عبدالرحمن : ٤٧ - ٤٨ - ٨٣ - ٩٨ - ١٤٨ - ١٥٩ - ١٦٢ - ١٨٤ - ١٩٠ - ٢٥١ - ٢٨١ - ٣٧٤ - ٣٧٥ - ٣٧٦ - ٤٠٦ - ٤٠٧ - ٤٩٢ - ٤٩٣
جانبی: ٢٢١
جان میرزابن سلطان محمود میرزا : ١٠٨
جانی نوادهٔ میرسراج قمی: ١٠٨
جاهی ابراهیم میرزای صفوی: ١٠٨
جبرییل : ٥٢٣
جبلی : ١٥٣ - ١٦٢
جدایی ساوجی: ١٠٨
جران العود العبدی: ٣٥٣
جرباذقانی؛ محمدامین، ١١٧
جرباذقانی؛ محمد یوسف: ١١٧
جرفاذقانی؛ نجیب‌الدین : ٩٧
الجرجانی؛ ابوعامرالفضل بن‌اسمعیل: ٢٣٨
جرجانی؛ سیداسمعیل بن حسین بن محمد بن احمدبن‌حسین : ٢٧٨
جرجانی؛ فخرالدین اسعد: ١٧٣
جرجانی؛ فریدالدوله : ١٧٧
جرجیس : ٣١٠
جریر ٣٥٢ ، ٣٥٣
جریرالافلت : ٣٥٢
جزایری : ١٦٤
جزایری؛ سید نعمت‌الله : ٣٣٨
جزایری ؛ شیخ‌عبدالنبی بن سعدالرین؛ ٢٠١
جزری؛ ابن اثیرمجدالدین ابوالسعادات مبارك بن محمد شیبانی: ٥١٦
جزری‌دمشقی، شمس‌الدین ابوالخیر محمدبن محمدبن محمد : ١٣٣ - ١٣٤
جزی برخوار؛ محمدعلی بن مهرعلی: ٣٦٢-٤٦٤
جسمی همدانی : ١٠٨
جعفر(میرزا) : ٢٢٠
جعفربن محمد ، ١٣٠
جعفربن معروف ، ١٨
جعفرخان، ٢٨٧

جعفرسلطان : ٤٥٧ ، ٤٦٢
جعفرصادق ع (امام ...) : ٤٢ ، ١٣٠ ، ٢٠٩ ، ٢١٠ ، ٢١٥
جعفرقلی بن رضاقلی: ٥٢١
جعفری : ٦٢، ٦٤ ، ٢٢١ ، ٣٨٨
جعفری ؛ جلال : ١٧٤
جعفری ؛ ناصر: ١٧٩
جعفری قزوینی: ١٠٨
جعفی؛ مفضل بن عمر: ١٥٤
جلال : ١٨٢
جلال (میرزا) : ١٦٧ ، ١٨٢
جلال‌الدوله ملك دینارغز: ١٩١
جلال‌الدین تیرانداز: ٤٩٢
جلال‌الدین حسن (امیر) : ٢١٩
جلال‌الدین سلجوقی : ٦٣ ، ١٠٨ ، ٤٢٦ ، ٤٦٨
جلال‌الدین محمد (میرزا): ٢٢٠
جلال‌الدین محمود : ٢٦٠ ، ٤٤٩
جلال‌الدین مسعود (مولانا) : ٢٢١
جلال‌الدین ملکشاه : ٤٤٤ ، ٤٤٦
جلالای زرکش کاشی : ١٠٨
جلالای نایینی: ١٠٨
جلالی؛ مولانا سلطان‌محمد : ٤٦٧
جلالی اصفهانی؛ فخرالدین حیدربن محمد : ٤٨٤
جلالی ثانی: ١٥٩
جلایر؛ سلطان محمدبن سلطان اویس: ٤٤٦
جمال حسینا: ٤٤٨
جمال‌الدین : ٩٨
جمال‌الدین (خواجه) : ٤٥٤ ، ٤٥٥
جمال‌الدین ابوالقاسم عبدالله بن علی بن‌علی بن محمد کاشانی : ٥٤٠
جمال‌الدین احمد: ١٥١
جمال‌الدین بروجردی: ١٠٨
جمال الدین حسن بن سلمان بن الفتی: ٢٤٢
جمال‌الدین حسین‌بن سلطان الفقیه: ٢٤٣
جمال‌الدین عبدالرزاق اصفهانی: ٩٧، ١٥٠ ، ١٦٢
جمال‌الدین کاشغری صاعدبن محمد بن مصدق کستانی : ٤٨٣
جمال‌الدین محمد (مولانا) : ٢٢٠
جمال‌الدین منشی: ١٧٤
جمال‌الدین میرزا (شاهزاده ...) : ١٩
جمال‌زاده : ٧٠
جمال کرباس فروش: ١٠٨
جمالا کاشی: ١٠٨
جمالی سمرقندی: ١٧٤
الجمحی: ٣٥٣
جمشیدخان: ١٠٨ ، ٥٢٣
جندرانی ؛ فخرالدین: ٤٨١
جندی؛ ابوعبدالله محمد: ١٧٩
جنونی همدانی: ١٠٨
جنید شیرازی ؛ عیسی بن شیخ معین‌الدین ابوالقاسم: ٤٤١ ، ٥٣٣
جنیدی؛ قوام‌الدین نظام الملك ابوالمفاخر محمدبن ابی‌سعید : ١٨٩

جواد : ۱۶۹
جوالیقی؛ ابی‌منصور: ۳۴۵
جوری: ۱۸۳
جوشقانی؛ معزالدین: ۱۱۸
الجوهری: احمدبن علی: ۱۵۶
جوهری؛ حمید: ۱۷۴
جوهری زرگر: ۱۵۰، ۱۷۴
جوینی؛ حسن بن عبدالمؤمن: ۴۵۰
جوینی ؛ علاء الدین عطا ملك بن بهاء الدین محمدبن محمد: ۶۰ ، ۶۱ ، ۵۰۴
جهانشاه بهادرخان: ۶۴ ، ۴۴۷
جهانگیرشاه: ۱۲۶ ، ۱۶۸ ، ۳۶۸
جیلانی؛ عبدالقادر: ۱۸۴ ، ۴۲۷
جیو؛ فیض‌الله: ۸۰

چاچی؛ امین‌الدین ابی‌القاسم : ۴۸۳
چادر: ۱۸۲
چاکر؛ سیدمحمد هادی کاشانی: ۱۰۱
چاکر؛ نصرالله بروجردی: ۱۰۱
چاکر بارفروشی مازندرانی؛ محمد قاسم خان همشیرزادهٔ محمد مهدی خان‌شحنه: ۱۰۱
چخورسعد : ۴۷۷
چستربیتی: ۵۳۴
چغال اقلی: ۴۵۴
چغمینی: ۳۴۲
چلبی: ۲۴، ۲۱۴ ، ۲۸۱
چلبی؛ حاجی خلیفه مصطفی: ۱۳۴ ، ۱۳۵
چلبی ؛ قطب‌الدین: ۴۴۷
چلبی؛ محمد کوچك : ۸۱
چلپی بیك: ۲۲۱ ، ۴۴۴ ، ۴۶۲
چلپی مرصع: ۱۵۹
چلپی؛ قنادزاده حسین: ۱۸۳
چنگیزخان: ۶۱، ۴۱۴
چهل خانی ؛ محمدعلی: ۳۴۸

حاتم؛ قبول‌الدین: ۲۲۰
حاتم طایی: ۵۲۳
حاتم قمی ولدملادرکی: ۱۰۸
حاتم کاشی (مولانا) : ۱۰۸
حاجب: ۹۹
حاجب؛ حسن حسینی: ۱۷۴
حاجب کیرانی آذربایجانی نخجوانی؛ (هندوشاه سنجربن عبدالله) ۸۰
حاجت: ۹۸
حاجم‌خان : ۴۴۴ ، ۴۶۰
حاجی بیك: ۲۲۰
حاجی بیك قزوینی: ۱۰۸
حاجی‌خان علی: ۸۳
حاجی میرزا آقاسی: ۳۴۷ ، ۳۵۸
حارثی ؛ کمال‌الدین حسین بن عبدالصمد : ۲۸۴
حاسبی ؛ شمس : ۱۷۴
حافظ : ۹۸ ، ۱۵۸ ، ۱۸۰ ، ۱۸۱ ، ۲۵۲ ، ۳۲۹ ، ۴۳۳
حافظ ابروشهاب الدین عبدالله بن لطف‌الله بن عبدالرشید خوافی خراسانی : ۶۴ ،

۱۴۵ ، ۲۷۹ ، ۲۸۰ ، ۴۱۴
حافظ امام قلی : ۸۴
حافظ اوبهی: ۸۲
حافظ محبعلی: ۴۷۵
حافظ مراد: ۲۲۳
حافظ مرشدی؛ محمدبن محمدبن‌محمد: ۳۹۴
حالتی: ۹۸
حالتی؛ یادگاربیك: ۲۲۲
حالی؛ قاسم بیك: ۲۱۹
حامدی: ۲۲۲
حانینی؛ جمال‌الدین حسن بن علی : ۱۵۷
حایری؛ حسین بن علی یزدی: ۳۶
حایری؛ نصرالله : ۳۰۱
حبش؛ علی: ۲۵۹
حبش ؛ قطب‌الدین: ۲۶۰
حبی اصفهانی: ۱۰۸
حبیب‌الله: ۳۰۹
حبیب‌الله خان: ۴۹۷
حبیب‌الله بن عبدالله: ۴۱۵
حبیب‌الله لشکرنویس: ۴۳۴
حبیب ولدمیرزا شفیع: ۱۰۸
حبیبی پیاله‌یی نخشبی: ۱۷۴
حجابی: ۲۲۳
حجازی؛ عبدالوهاب بن ابوالمکارم: ۳۹۰
حداش بن زحیر: ۳۵۲
حدادی؛ شمس‌الدین: ۱۷۶ ، ۲۶۰
حزنی: ۹۸ ، ۲۱۹
حزنی اصفهانی : ۱۰۹
حرعاملی مشغری «شیخ محمدبن حسن ..؛» : ۸، ۳۳
حریث‌بن محفص : ۳۵۲
حریری؛ ابی‌القاسم علی بصری: ۱۵۴
حریری؛ شیخ رجب : ۱۷۲
حریف: ۹۹
حریفی ساوجی: ۱۰۹
حریفی نهاوندی : ۱۰۸
حسابی: ۹۸
حسابی (میرزا) : ۲۲۰
حسام‌الدوله : ۷۰
حسام‌الدین ابراهیم: ۴۹۳
حسام‌الدین امیرابوالحسن علی‌بن عمربن‌علی امیرسپهسالار: ۴۰۲
حسام‌الدین حسن کاتی: ۳۲۸
حسام‌الدین خان: ۱۲۸
حسام‌الدین علی: ۲۶۰
حسام‌السلطنه امیرسلطان مراد: ۳۹۸
حسام‌السلطنه محمدتقی شاه قاجار: ۴۹
حسامی سمرقندی ؛ ناصرالدین واعظ‌محمدبن ابی سعیدبن مسعودبن ناصر: ۴۸۲
حسرت: ۹۹
حسرتی؛ ظفرالدین : ۲۲۰
حسرتی کاشی: ۱۰۹
حسن ، ۵۰۸
حسن‌ع: ۶۰
حسن (شیخ): ۱۷۱
حسن (طبیب) : ۱۵۹

حسن (ملا) : ۹۹
حسن آقا : ۴۵۷
حسن بن زین‌الدین : ۱۵۷
حسن بن علی بن فضال: ۱۷
حسن بن محمد: ۱۶۱
حسن بیك نبیرهٔ امیرسلطان روملو : ۱۳، ۱۴
حسن پسرشهید ثانی: ۱۶۸ ، ۳۴۴
حسن پسرمدرس حیران: ۹۴
حسن خان: ۴۸ ، ۹۸
حسن خان نواب: ۴۸
حسن دهلوی: ۱۸۵
حسن صباح : ۹۰
حسن عسکری ع (امام ...) : ۴۲
حسنعلی میرزا : ۲۹
حسن میرزا (سلطان) : ۲۲۰
حسنی سمرقندی؛ شمس‌الدین محمدبن اشرف بن مشرف : ۳۴۰
حسنی ؛ سیدعلی: ۲۶۵
حسنی؛ فضل‌الله بن محمد: ۱۱
حسین(آقا) : ۹۸ ، ۴۶۶ ، ۴۷۶
حسین (قاضی) : ۲۲۳
حسین (میرزا) : ۹۹ ، ۱۸۲
حسین بن‌الحسن بن بندار: ۱۸
حسین بن خالد: ۲۹۲
حسین بن ریان (قاضی شرف الدین): ۱۵۷
حسین بن عبدالصمد: ۱۶۴
حسین بن علی ع: ۶۰ ، ۹۶ ، ۲۳۳ ، ۵۰۸
حسین بن فضل : ۱۳۰
حسین بن میرروح‌الله (امیرشاه) : ۵۰۱
حسین بیك: ۴۷۴
حسین (شاه) میرزا ولدشاهی بیکخان : ۱۰۹
حسینعلی (ملا) : ۹۹
حسین علی‌خان بیك : ۴۶۵
حسین قصه خوان (ملا) : ۴۴۸
حسینقلی بن فتحعلی : ۴۵۹
حسین میرزا (سلطان) : ۴۶۸
الحسینی؛ ۵۱۴
حسینی؛ ابوالمهدی بن سلیمان : ۲۹۹
الحسینی؛ تقی‌الدین محمدبن شرف‌الدین‌علی: ۲۲۳
حسینی تفرشی؛ امیرفیض‌الله بن‌عبدالقاهر :۲۲
حسینی تونی؛ قاسم بن مرتضی: ۱۱
حسینی؛ جعفر: ۲۷۶
حسینی خویی؛ علی: ۲۱۶
حسینی ؛ رسول : ۳۴
حسینی؛ زین : ۳۶ ، ۲۰۴
حسینی سادات :۱۱۱
حسینی؛ سیدعلی بن سید مرتضی بن سید علی بن خلیفه سلطان : ۲۸۳
حسینی؛ شرف‌الدین علی: ۴۲۲
حسینی شوشتری؛ محمد حسین بن سید محمد شاه : ۵۷
حسینی شیرازی؛ درویش میرحسین بن محمد : ۴۰۱
حسینی؛ صدرنقیب غیاث‌الدین محمد: ۲۰۲
حسینی صراف اصفهانی: ۱۰۹
حسینی صراف ساوجی : ۱۰۹

حسینی طباطبایی تبریزی؛ نظام العلماء سید میرزا محمد رفیع بن علی اصغر: ۸۳
حسینی:عبدالباقی سیدحاج‌سیدمحمدرضا: ۴۰۳
حسینی‌عبدالله ۳۲۹
حسینی فراهانی ؛ میرزا ابوالحسن: ۲۳۱
حسینی قزوینی محمد رضابن میرقاسم : ۳۶۹
حسینی قزوینی؛ امیر یحیی بن عبداللطیف : ۴۰۳
حسینی؛ محمدامین : ۳۳۰ ، ۴۶۶
حسینی؛ محمدباقر: ۵۱۹
حسینی؛ محمدرفیع: ۵۳
حسینی؛ محمد شفیع : ۵۰۶
حسینی؛ محمد مرشدبن محمد: ۳۴۴
حسینی؛محمدمهدی پسرسیدمرتضی اسدآبادی: ۱۹۵
حسینی موسوی؛ حسن: ۴۶۵
حسینی نیشابوری ؛ برهان‌الدین عطاءالله بن محمود : ۴۴۱
حسینی هروی ؛ امین‌الدین خان بن سید ابوالمکارم امیرخان: ۲۹۴ ، ۲۹۵
حسینی؛ یحیی بن حسین بن محمدبن علی:۳۷۹
حشمتی: ۲۲۳
حشمتی کاشی : ۱۰۹
حشمت‌السلطنه : ۲۹۸
حصین بن همام: ۳۵۲
حضوری: ۹۸
حضوری قمی نجفی؛ میرعزیزالله: ۱۰۹، ۲۶۲ ۲۶۳
حضوری‌هروی؛ ابوالحرث (حرب) بن‌محمد : ۱۷۴
حقیری (مولانا): ۹۸ ، ۲۲۱
حقیقی؛ جهانشاه میرزا : ۱۰۹
حکمت؛ علی اصغر: ۴۸
حکمت قمی: ۱۰۹
حکیم : ۱۸۳
حکیم؛ میرزا محمد یوسف پسر میرزا محمد حسین نوری: ۱۰۱
حکیم ابوطالب: ۲۲۱ (ابوطالب ، حکیم)
حکیم قمی؛ ابراهیم : ۱۰۶
حلاج : ۱۶۱
حلی (علامه ...) : ۲۳ ، ۲۷ ، ۳۸ ، ۳۹ ، ۱۷۰ ، ۲۸۴ ، ۳۱۳ ، ۳۶۲ ، ۳۹۴ ، ۵۰۳ ، ۵۱۰ ، ۵۱۶
حلی (محقق) : ۳۳۵ ، ۳۶۴ ، ۴۲۳
حلی؛ ابن داود تقی‌الدین حسن‌بن علی بن داود : ۲۸۴
حلی؛ جلال‌الدین عبدالله بن حوام: ۱۶۳
حلی شمس الدین بن نجیح: ۱۶۳
حلی؛ صفی بن عبدالعزیز بن سرایای : ۱۶۵ ، ۱۷۲ ، ۳۵۷
حلی ملاعباس زیوری بغدادی: ۹۱
حماد عجرد: ۳۵۳
حمدالله مستوفی قزوینی: ۷۸ ، ۵۰۹
حمدی: ۲۲۲
حمزة بن موسی بن برکات : ۱۵۸
حمزه‌خان سیستانی (ملك) : ۱۰۹

حمزه میرزا: ۳۱۷
حمزه میرزا (سلطان) : ۴۵۳ ، ۴۶۳
حمویی؛ ابوالفتوح هبة‌الله بن سعدالدین یوسف: ۵۱۳
حمویی؛ سعدالدین : ۴۳۳
حمیدبن یزید: ۱۳۰
حمیدالدین : ۲۵۹
حمیدای حمدانی: ۱۰۹
حمیدی: ۱۷۴
حمیدی ولوالجی بلخی ؛ حمیدالدین ابوبکر عمربن محمود محمودی : ۴۳۷
حمیر کربلایی؛ محسن بن حاج حبیب بن شیخ دخیل: ۴۴۳
حمیری؛ سیدابوهاشم اسماعیل بن محمد : ۳۶۱
حنظله بادغیسی: ۱۷۴
حسین‌بن اسحاق: ۲۲۵ ، ۲۲۶ ، ۳۰۷
حوری خانم : ۴۵۴
حیات؛ محمد مهدی پسرمیرزا محمد اسماعیل قاینی: ۱۰۱
حیاتی : ۹۸ : ۲۲۰
حیاتی کاشی (ملا) : ۱۰۹
حیدر (مولانا) : ۲۹۱
حیدربیك یوزباشی قورجی: ۱۶۸
حیدرقلی قاجارپسر آقاخان استرابادی: ۴۹۷
حیدری: ۹۸ ، ۲۲۱
حیران اصفهانی (ملا) : ۱۰۹
حیران مدرس؛ میرزا محمدعلی : ۹۴
حیرانی همدانی : ۱۰۹
حیرت: ۱۸۲
حیرتی: ۹۸ ، ۲۲۰
حیرتی قزوینی: ۱۰۹
حیرت قمی: ۱۰۹
حیرتی کاشی : ۱۰۹
حیرتی مروی هروی تونی؛ تقی‌الدین محمد : ۳۸۹
خاتون آبادی؛ : ۳۱۸
خاتون آبادی؛ احمد بن محمد مهدی شریف سپاهانی : ۱۳۴
خاتون آبادی : میرمحمد حسین: ۳۷۶
خاتونی؛ اباطاهر: ۲۴۳
خادم قمی؛ سیداسمعیل : ۱۰۲
خاطری کاشی: ۱۰۹
خازن‌الاشعار: ۴۷۲
خاقان : ۹۹
خاقان قمی: ۱۰۹
خاقانی شروانی؛ حسان‌العجم افضل‌الدین بدیل ابراهیم‌بن شیخ نجیب الدین علی نجار: ۶۴ ، ۱۶۲ ، ۲۲۱ ، ۲۵۲ و ۲۵۳
خالدبن ولید: ۱۴۹
خالدبن یزید: ۳۱۰
خالص ؛ میرزا سیدحسین : ۱۸۲
خالص؛ میرزا مصطفی: ۹۵
خاموش حاجی میرزا محمد ابراهیم پسر حیران مدرس
خان احمد: ۴۶۲

خان احمد خان گیلانی: ۴۴۵ ، ۴۴۷
خان باباخان : ۴۸
خان بابان خان ایروانی: ۴۹۱
خان خانان؛ سپهسالار: ۴۹۵
خانلربیك سنقری: ۴۹۷
خاور دنبلی؛ محمودخان پسرشهبازخان تبریزی آذربایجانی: ۱۰۱
خاوری: ۹۹
خاوری شیرازی؛ میرزافضل‌الله خان، ۱۰۲
خاوری؛ محمد باقرهراتی: ۱۰۱
خبازی نیشابوری: ۱۷۴
خبوشانی؛ عبدالله بن کربلایی علی: ۱۳۸
ختلی؛ ابراهیم بن محمدبن العباس: ۱۷
خجندی؛ ابوعبدالله محمد: ۱۷۸
خجندی؛ ضیاءالدین: ۹۷
خجندی؛ مسعودبن محمدبن ثابت: ۲۴۱
خدابنده؛ سعدالدین شاه: ۳۱۳
خدابنده؛ سلطان محمد: ۲۷ ، ۱۰۹
خداوندخان گجراتی: ۵۰۱
خرقانی؛ ابوالحسن: ۱۷۳
خرم: ۹۹
خرم پسرپاشا قاسم کجوری: ۱۰۱
خزاعی؛ زین‌العابدین: ۳۹۵
خزرجی؛ سعدبن عباده: ۱۶۳
الخزیمی: ۳۵۳
خسرو: ۱۶۲ ، ۳۷۲
خسروانی: ۱۷۴
خسروپورقباد ساسانی : ۵۰۸
خسروخان: ۵۰۴
خسروملك ۲۹۹
خسروی سرخسی؛ ابوبکربن علی: ۱۷۴
خصالی کاشی (میر) : ۱۰۹
خصمی اصفهانی (میرزا) : ۱۰۹
خضر: ۱۲
خضرخان خلجی: ۱۸۴
خضری قزوینی: ۱۰۹
خفاف اصفهانی؛ مجدا: ۱۱۶
خفرای نهاوندی: ۲۱۸
خفری (مولانا) : ۲۲۳
خفری (محقق) : ۱۳۵
خطاط کاشانی ؛ مولانا محمد باقر: ۲۲۳
خطایی: ۹۸ ، ۱۰۹
خطیب کرمانی؛ ظهیرالدین حسن بن ناصرالدین یحیی: ۲۳۴
خطیب گنجوی: ۱۷۴
خطیرالملك ابامنصورمحمدبن حسین بن احمد: ۲۴۲
حلی علامه : ۲۸۴
خلاق : ۱۶۲
خلجی؛ سلطان علاءالدین: ۲۸۴
خلجی؛ سلطان فیروزشاه: ۱۸۶
خلجی؛ شاه ناصرالدین: ۳۳۳
خلخالی: ۷۶
خلف بن حماد : ۱۷
خلف بن خلیفه: ۳۵۳
خلف خان قزوینی: ۱۰۹

خلقی تهرانی ؛ میریوسف : ۱۰۹
خلوتی کاشی (میر): ۱۰۹
خلدبن عیس: ۳۵۳
خلیفه؛ میرشجاع‌الدین محمود : ۲۱۹
خلیفه سعد: ۱۷۵
خلیفه سلطان : ۱۱۶
خلیل (ملا) : ۴۷۰
خلیل سلطان ذوالقدر: ۱۹۲
خلیلی ؛ عباس: ۶۹ ، ۱۶۹
خواجگی عنایت: ۲۲۱
خواجو: ۹۸ ، ۱۶۴
خواجویی؛ ملامحمداسمعیل : ۱۰
خواجه: ۹۸
خواجه جهان: ۴۵۴
خواجهٔ طوسی : ۱۹۱ : ۱۹۴، ۲۱۲ (خواجه نصیر) (طوسی)
خواجهٔ نصیر: ۴۳۹
خواجه محمد : ۹۸
خواردی؛ امیرعلی : ۵۰۰
خوارزمشاه ، سلطان محمد: ۱۰۹
خوارزمی : ۴۲۲
خوارزمی ؛ رشیدالدین: ۱۷۵
خواری: ۲۲۱
خوافی؛ ابومنصور عبدالله بن سعیدبن مهدی: ۲۳۸
خواند میر؛ غیاث‌الدین محمد بن همام‌الدین : ۲۰۲ ، ۲۰۳ : ۲۳۶ : ۳۶۳، ۵۲۰
خوانساری: ۸۸
خوانساری ؛ آقاحسین : ۱۰ ، ۱۵۷، ۱۵۸ ، ۱۸۲
خوانساری؛ ابوالقاسم بن جعفر...: ۳۹
خوانساری ؛ جمال‌الدین : ۱۹۸
خوراسکانی سپاهانی ؛ شکرالله بن حاجی محمد حسینی : ۴۱۲
خوشاب ؛ رضی‌الدین: ۱۷۴
خوشنویس ؛ ابوالفضل ادیب ساوجی؛ ۲۸۹
خوشنویس ؛ ملانظام‌الدین سلطان علی:۱۶۸
خوشنویس بهشتی؛ اسدالله بن‌فرج‌الله بن‌محمد تقی : ۳۸۸
خویلدبن مطیل : ۳۵۲
خویی ساوجی: ۱۰۹
خویی؛ محمدبن عبدالصبور: ۲۲۶
خویی؛ میرزا محمد: ۳۶۷
خویینی؛ محمدکاظم : ۴۰۸
خیام : ۹۸ ، ۱۶۷ ، ۲۸۲ ، ۵۱۹ ، ۵۲۰ ، ۵۳۶
خیال قمی: ۱۰۹
خیالی : ۳۸۹

دادبك سپهسالار؛ غیاث‌الدین: ۲۶۰
دارا : ۹۹
داراب دستورپشوتن سنجانا: ۷۰
داراشکوه (سلطان) : ۴۷۲
دارسی (میجر) : ۳۱۵
دارمستتر : ۷۰
دارن ؛ برنهارد : ۷۱ ، ۷۲

داعی: ۹۸ ، ۲۱۹
داعی انجدانی: ۱۰۹
داعی رومی؛ احمد: ۲۱۴
داعی ولدضمیری اصفهانی: ۱۰۹
داعی‌الیمن ؛ السید محمدبن حسن: ۱۵۵
داماد میرمحمد باقر: ۱۶۴ ، ۴۴۸
دامغانی ؛ محمدهادی : ۸۶
دامی: ۹۸
دانش: ۲۵۳
دانش ؛ ضیاء لشکرتقی: ۲۸۳
دانش پژوه؛ محمدتقی: ۲ ، ۵
دانش قمی: ۱۰۹
داود: ۵۲۳
داود ولد میرزاعلی (میرزا) : ۱۰۹
داور؛ علی‌اکبر: ۳۱۳
داوری: ۹۸
دبیر؛ سیف‌الدین: ۱۷۵
دده ؛ علی‌بیك : ۲۲۰
درازی بحرانی؛ یوسف بن احمدبن ابراهیم: ۴۰۸
درامامی ؛ سید مرتضی: ۱۱۸
دربندی ؛ حسن‌بیك بن شعبان: ۳۳۱
درکانی ؛ اوحدالدین: ۱۷۳
درکی‌قمی: ۱۰۹
درمنی فراهانی؛ نقدعلی‌بن شاه محمد : ۵۱۴
درویش: ۹۸
درویش دهکی: ۱۱۰
درویش‌علی محمدبن محمود شیرازی : ۳۲۱
درویش ؛ محمدعلی : ۹۵
درویش مسعود: ۴۹۳
دزماری ؛ تاج‌الدین علی‌بن یونس: ۴۸۳
دستور؛ میرزا حسن:۱۰۹
دشتی : ۴۳۸
دشتکی؛ صدرالدین محمد: ۳۲۶، ۳۲۷
دشتکی ؛ غیاث‌الدین منصور: ۳۲۶ ، ۳۲۷
دشتکی؛ محمد معصوم : ۱۵۸
الدشتکی ؛ نظام‌الدین احمد: ۱۵۵ ، ۱۵۶
دشتکی‌شیرازی؛ ابو نصرصدرالدین محمدبن امیرغیاث‌الدین‌منصور بن‌امیرصدرالدین محمد حسینی: ۱۶۳، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴ ، ۵۲۵
دعبل : ۳۵۳
دعوی دار قمی؛ رکن‌الدین : ۱۷۵
دقایقی مروزی ؛ شمس: ۱۷۴
دقیقی: ۱۷۴
دکین‌الراجز: ۳۵۳
دلیلی قزوینی: ۱۰۹
دمستانی بحرانی ؛ حسن‌بن محمد : ۳۴
دمیری سپاهانی: ۲۳۴
دنبلی: نجفعلی: ۱۲۴
دوانی: ۱۹۲ ، ۵۱۵
دوانی ؛ جلال : ۲۰ ، ۱۷۴ ، ۳۲۹ ، ۵۲۵
دوانی ؛ علی: ۱۳۰
دودعلی آقای یوزباشی: ۴۵۷
دورقی‌بهبهانی؛ شیخ حسن خلف‌آبادی:۳۷۶
دوری ؛ آقا رضاتهرانی: ۱۰۹

دوست محمدخان : ۱۴۹
دولت آبادی ؛ میرزا تقی: ۱۰۸
دولت آبادی ؛ میرزا صالح : ۱۱۲
دولت آبادی ؛ میرزا محمداکبر: ۱۰۷
دولت آبادی ؛ میرعبدالوهاب : ۵۰۵
دولت آبادی ؛ یحیی بن هادی حسینی: ۳۵
دولت خسروی : ۹۹
دولتیار خوافی ؛ سعدالدین مسعود: ۱۷۸
دهاتی قزوینی (شیخ) : ۱۰۹
دهخدا ؛ علی‌اکبر: ۲۶۶ ، ۳۸۱
دهدارعیانی شیرازی؛خواجه ابومحمدمحمود بن محمد ۲۲۴،۲۷۹
دهستانی ؛ حمیدالدین : ۱۷۴
دهستانی ؛ شمس: ۱۷۵
دهستانی مؤیدی ؛ مولانا حسین بن اسعد بن حسین : ۳۶۵
دهلوی ؛ ابوالحسن خسرو بن سیف‌الدین محمود بلخی: ۲۲۷
دهلوی ؛ امیرخسرو: ۱۵۸
دهلوی ؛ حسن : ۱۸۴
دیری قمی(ملا) : ۱۱۰
دیلمانی ؛ نظام‌بن علی‌بن جلال‌الدین: ۲۷۸
دین محمدخان اوزبك : ۵۸ ، ۴۵۳ ، ۴۶۴
دینوری : ۱۳۰
دینوری ؛ ابی‌العزاحمد بن محمود بن محمد : ۴۸۴
دیوان بیگی؛ مصطفی قلی‌خان: ۸۴
ذاتی قمی (ملا) : ۱۱۰
ذاکر سپاهانی ، محمد علی بن‌زین‌العابدین : ۳۲۳
ذهنی: ۲۱۹
ذبیحی افشار؛ نواب اسمعیل میرزا: ۱۰۲
ذرقی: ۹۸
ذره : ۹۹
ذکاء یحیی: ۶۷
ذوالاصدح: ۳۵۳
ذوالرمه : ۳۳۸،۳۵۲
ذوالریاستین ابو اسحق ابراهیم بن علی بن عبدالسلام قرشی موصلی :۱۵۷
ذوالفقارخان : ۴۵۱ ، ۴۵۷،۴۷۸
ذوالقدر؛ علاءالدوله : ۴۵۳
ذوالقرنین : ۲۱۵
ذوقی خراسانی ؛ میرزافتح‌الله : ۱۰۲
ذوقی کاشی : ۱۱۰
ذومقراط : ۳۱۰
ذهنی ؛ حیدر:۱۱۰
رابط ؛ ملك محمد اصفهانی : ۱۱۰
رابینو؛ ه ٠ ل : ۷۱ ، ۲۷۸
رادویانی ؛ محمدبن عمر: ۲۰۶
رازی : ۲۴ ، ۵۱
رازی ؛ ابوالمفاخر: ۱۷۳
رازی (امام) : ۱۳۳
الرازی ؛ بکربن‌صالح: ۴۳۰

رازی عبدالحسین : ۱۱۴
رازی؛ محمد زکریا : ۳۰۹ ، ۳۱۰
رازی ؛ محمد قاسم نقاش اصفهانی : ۱۱۰
رازی ؛ مسعود : ۱۷۸
رازی ؛ نجم‌الدین دایه ابوبکر عبدالله بن محمدبن شاهاور: ۱۷۹ ، ۴۲۲
راستی (مولانا) : ۲۲۲
راضی ؛ محمدرضا زرگر اصفهانی : ۱۱۰ ، ۱۵۰
راغب : ۹۸
راغب کلب‌حسن اصفهانی : ۱۱۰، ۱۶۲
رافعی : ۷۸
رافعی ابی‌القاسم عبدالکریم بن محمد بن عبدالکریم قزوینی : ۵۳۰
رافعی ؛ محمد : ۱۷۵
رافعی قزوینی (امام) : ۱۱۰ ، ۱۷۳
رافعی نیشابوری : ۱۷۴
راقم میرزا سعدالدین محمدبن خواجه‌عنایت: ۲۵۴ ، ۲۵۵
راقم ؛ میرسید شریف : ۶۵
رامی تبریزی ؛ شرف‌الدین حسن بن محمد : ۳۵ ، ۲۰۴
راوی : ۹۹
راهب : ۹۸
رئیس ؛ میرزا رحیم: ۴۸۹
رباط بقاعی؛ برهان‌الدین ابی‌الحسن ابراهیم بن حسن بن عمر: ۱۲۷
ربانی؛ آقاشاهکی: ۲۱۹
ربطی بیدگلی: ۱۱۰
ربعی یمنی ؛ ادیب عیسی بن ابراهیم بن‌محمد: ۵۱۰
ربنجنی ؛ محمودبن عمربن محمدبن منصور قاضی سنجری: ۵۰۶
ربیبی : ۱۶۲
ربیع (میرزا) : ۳۸۹
رتن بن ساهوك بن‌جگندریق‌هندی بترندی:۱۲
رتن بن کربال بن رتن بترندی : ۱۲
رجالی : ۲۹۱
رجبعلی سپاهانی ؛ ۴۶۶
رحمت‌الله‌خان پسرفضل‌الله‌خان سرهنگ:۴۰۸
رحیم ولدخواجه شعیب کاشی (میرزا) : ۱۱۰
رحیمی : ۹۸
رخشان ؛ میرزا یوسف پسرمیرزاداود: ۱۰۲
رزا : ۴۰۲
رزن ؛ زالمان : ۶۶،۶۸:۶۹
رستم: ۳۱۳
رستم‌خان : ۴۷۶
رستمداری ؛ ملك کیومرث : ۴۴۴
رسمی کاشی (میر) :۱۱۰
رسوایی (مولانا) :۲۲۲
رسول بنگرید به : پیامبر
رشتی؛ آقاعلی : ۱۰۰
رشتی ؛ سید کاظم : ۸۹
رشتی ؛ محمد رفیع : ۴۱۶
رشدی قمی (حکیم) : ۱۱۰
رشکی : ۲۲۲
رشکی (مولانا) : ۲۲۳

رشکی همدانی : ۱۱۰
رشید (خواجه) : ۲۷۴
رشید ای زرگر اصفهانی : ۱۱۰
رشیدای کاشی : ۱۱۰
رشیدای نورس دماوندی : ۱۱۰
رشید تبریزی : ۳۸۵
رشیدالدین فضل‌الله : ۱۴۹ ، ۴۸۰ ، ۴۸۶ ، ۵۳۹
رشیدالدین فضل‌الله‌بن عمادالدوله ابوالخیر یحیی: ۱۴۴ ، ۱۴۵ ، ۱۴۶
رشید وطواط : ۱۵۳ ، ۱۷۵ ، ۳۹۸، ۴۳۳ ، ۵۳۹
رشیدی : ۱۷۴
رشیدی (حکیم) : ۴۷۵
رشیدی سمرقندی : ۱۷۴
رضا(ع) (امام...) : ۱۸، ۶۸، ۹۹، ۲۷۹، ۵۰۸
رضا (ملا) : ۱۵۹
رضادبیر (میرزا..) : ۴۸
رضاقلی‌خان : ۴۷۴
رضاقلی سلطان فوج‌خاصه : ۴۵
رضاقلی‌میرضا پسر نادرشاه : ۳۰۵ ، ۴۶۹
رضایی (مولانا) : ۲۲۰
رضایی کاشی : ۱۱۰
رضایی مازندرانی ؛میرزامحمدرضا پسرمیرزا محمد حسین وزیرخراسانی : ۱۰۲
الرضوی ؛ محمودبن محمد : ۳۳۳
رضوی همدانی ؛ محمدسعیدبن آقامهدی : ۴۹۶
رضی(میرزا) : ۴۷۷
رضی ارتیمانی (میر) : ۱۱۰
رضی استرآبادی ؛ نجم‌الائمه محمدبن حسن: ۳۳۵
رضی اصفهانی : ۱۱۰
رضی‌دین : ۲۶۰
رضی الدین قزوینی : ۴۰۴
رضی الدین محمد تهرانی : (میر) ۱۱۰
رضی الدین محمد نیشابوری : ۹۶
رضی موسوی : ۱۶۱
رضی ولد آقا مؤمن اصفهانی (آقا) : ۱۱۰
رفعت ؛ فتح‌الله میرزا پسرمحمد علی‌میرزا : ۱۰۲
رفعتی قمی: ۱۱۰
رفیع : ۱۵۸
رفیع مسعود لنبابی : ۹۷ ، ۱۱۰
رفیع مسگراصفهانی (میر) : ۱۱۰
رفیعی ؛ رفیع‌الدین حیدر سلیمانی اصفهانی : ۱۱۰
رفیعی ؛ میرمرتضی : ۲۱۹
رفیعی مروزی : ۱۷۵
رفیق : ۹۸
رقیات‌بن قیس : ۳۵۲
الرکابی ؛علی‌بن‌حسین‌بن‌علی‌بن‌حسین : ۳۳۹
رکنا (حکیم) : ۱۶۵
رکنای قمی (حکیم) : ۱۱۰
رکنا مسیح کاشی (حکیم) :۱۱۸

رکن‌الدین خواجه علی دارالحدیثی : ۴۸۳
رکن‌الدین عمربن فضل‌الله : ۱۵۷
رکن‌الدین قمی (قاضی) : ۱۱۰
رکن‌السلطنه میرعلی سیرت : ۴۴۱ ، ۴۴۲
رکنی امربن مسعود (میر) : ۲۲۰
رمزی کاشی : ۱۱۰
رمزی همدانی : ۱۱۰
رمضان (مولانا) : ۴۶۷
رمضانی ؛ محمد : ۶۹
رموزی ؛ مولانا محمد : ۲۲۰
رؤبة‌بن العجاج : ۳۵۳
روحانی : ۱۵۳
روحانی: ابوبکرمحمد بن علی : ۱۷۴
روحانی ؛ اصیل‌الدین : ۱۷۵
روحانی ؛ شمس‌الدین بن شهاب‌الدین: ۱۷۶
روح‌الله : ۳۶۲
روح‌الله اصفهانی (میرزا): ۱۱۰
روح‌الله شیرازی : ۴۵ ، ۴۵۱
روح‌بن عبدالله : ۱۳۰
روحی (مولانا) : ۲۲۳
روحی ساوجی: ۱۱۰
روحی شارستانی: ۱۷۵
روحی همدانی: ۱۱۰
روذراوی (روذاورذی) ؛ نصربن ابی‌الفرج : ۴۸۳
رودکی : ۱۷۴
روزافزون ؛ آقامحمد : ۴۶۷
روزبه محمد (مولانا) : ۱۶۸ ، ۴۰۷
روزبهان : ۱۳۰ ، ۱۷۵
روشن ؛ آقامحمدصادق : ۱۰۲
روشنی همدانی: ۱۱۰
روملو؛ امیرسلطان : ۱۳ ، ۱۴
روملو؛ درویش محمدخان : ۴۵۴
رومی : ۴۳۸
رومی ؛ مسعود : ۴۹۲
رومی روشنی زاده ؛ نعمةالله بن احمد بن مبارك : ۴۰۵
رونق ؛ محمد هاشم : ۱۰۲
رونقی همدانی ؛ ۱۱۰
رونی؛ ابوالفرج‌بن مسعود: ۲۳۹
رویانی؛ تاج‌الدین ابراهیم بن حسین:۴۸۳
رویانی ؛ ناصرالاسلام ابوالقسم احمد بن صاعد : ۴۸۴
رهایی: ۹۸
ریاض افندی : ۱۸۳
ریاضی : ۱۶۲
ریحان ؛ سیدعلی رضاخان : ۲۳۱
ریحانی (حکیم) : ۱۷۵
ریو:۱۹۳
زاخاؤ : ۵۰۵
زارع اصفهانی : ۱۰۲
زاکانی ؛ عبید : ۱۷۷
زالمان رزن (رزن)
زالمن : کارل : ۴۳۳
زامباور: ۲۸۱

زاهدی بسطامی؛ شرف‌الدین ابوالخیرعلی بن محمد : ۴۸۵
زایر طهرانی : ۱۱۰
زایرهمدانی: ۱۱۰
زبیدی :۱۲
زرداوی توران پشتی ؛ شهاب‌الدین عباس‌بن ابراهیم بن علی: ۴۸۵
زرقانی ؛ عزالدین ابراهیم : ۵۰۳
زرکوب شیرازی؛ فخرالدین ابوالعباس‌احمد بن ابی‌الخیر: ۳۴۵
زرگر؛ محمد حسن: ۱۰۲
زرگراصفهانی ؛ حسینخان : ۱۰۹
زرندی ؛ شیخ: ۵۹
زرنوجی حنفی؛ برهان‌الدین: ۸ ، ۹
زرین درست ؛ ابوروح محمدبن‌منصور: ۵۱۴
زکریای افندی: ۱۸۳
زکی(ملا) : ۴۷۰
زکی ؛ لطیف‌الدین : ۱۷۵
زکیخان ؛ سید میرزا: ۸۳
زکی ساوجی (میر) : ۱۱۹
زکی مراغی: ۱۷۵
زکی منشی‌باشی (میرزا) ؛ ۴۸۹
زکی همدانی : ۱۱۰
زلالی خوانساری ؛ حکیم محمد: ۴۱۶
زلالی خوانساری ؛ محمد حسن: ۵۲۳
زمانای زرکش: ۱۱۰
زمانای قصه‌خوان قزوینی: ۱۱۰
زمخشری: ۱۶۳ ، ۳۴۴ ، ۳۹۱ ، ۴۳۷
زنجانی ؛ میرزا فضل‌الله : ۳۷۳
زنج علی‌خان : ۵۰۱
زنجی بنگرید به «ربنجنی»
زند ، ابی‌المظفر محمد جعفرخان: ۷۹
زنگنه ؛ حسین قلی: ۷۸
زنگنه ؛ شیخعلی‌خان : ۴۷۳
زنگنه ؛ نجفقلیخان: ۱۱۹
زنوزی‌تبریزی؛ محمدحسن‌فانی‌پسرعبدالرسول حسینی : ۳۴
زواری سپاهانی ؛ فخرالدین ملا ابوالحسن علی‌بن حسین : ۱۲۳
زوزنی؛ابوعبدالله‌الحسین‌بن‌احمدقاضی: ۴۲۶
زوزنی ؛ افضل‌الدین : ۱۷۳
زهرهٔ دهلوی ؛ تاج‌الدین : ۱۷۵
زیاده : ۳۵۲
زیدبن محسن‌الحسنی : ۱۵۵ ، ۱۵۸
زیلی؛ علی‌بن عباد‌بن احمدبن صالح: ۳۰۴
زینبی ؛ ابی‌القاسم علی‌بن طراد: ۲۴۳
زینبی علوی محمودی : ۱۷۵
زینت: ۹۸
زینی ؛ محمد: ۴۰۸
زین‌الدین علی: ۱۶۴
زین‌الدین علی‌بن نجاالواعظ : ۱۵۶
زین‌الدین محمدبن حسین بن عبدالکریم سمنانی : ۴۸۲
زین‌الدین مسعود (مولانا) : ۲۲۰
زین‌العابدین ع : ۶۰ ، ۱۴۹
زین‌العابدین علی : ۴۹۳
زین‌العابدین (میر) : ۴۵۵

زین‌العابدین (میرزا) : ۴۷۴
زین‌العابدین بن نورالدین‌بن مرادبن علی‌بن مرتضی حسینی کاشانی‌مکی جعفری:۷۶
زین‌العابدین ولد میرزا رفیع صدراصفهانی : ۱۱۰
ساحری (مولانا) : ۲۲۰
ساروی ؛ محمدبن محمدتقی : ۱۴
ساری ؛ شرف‌الدین : ۱۷۵
ساغر: ۹۹
ساغراصفهانی سدهی ؛ میرزا احمد ابراهیم: ۱۰۲
ساقی ؛ میرشاه حسین: ۲۲۲
ساکنای کاشی : ۱۱۱
سال بیگی‌قشقایی؛محمدحسن‌بن‌جهانگیرخان: ۲۳۹
سالکای قزوینی: ۱۱۱
سالك دهی ؛ حیدربن عبدالجلیل: ۳۳۰
سالك قزوینی : ۲۵۰
سالم کاشی؛ عبدالغفار: ۱۱۱
سالم کاشی: ۱۱۱
سالك کاشی ؛ ملامحمد علی: ۱۱۱
سالم ؛ محمودبیك : ۲۲۱
سالمای تهرانی: ۱۱۱
سالمای زرگراصفهانی: ۱۱۱
سالمی ؛ صفی‌الدین علی‌بن نصر: ۲۴۳
سامان منشی همدانی؛ محمد: ۱۶۴
سامعای همدانی: ۱۱۱
سام میرزا ؛ ابوالنصر: ۸۵
سام میرزا صفوی: ۱۱۱
سامی نواب طربی: ۴۷۴
ساوجی؛ خواجه کریم‌الدین حبیب‌الله: ۲۰۲
ساوجی؛ قاضی‌عیسی: ۱۱۵
ساوجی؛ محمد جوادبن محمدتقی: ۸
ساوجی؛ محمد کاظم: ۱۱۷
ساوجی؛ میرمحمد صالح: ۱۱۲
ساوی؛ عمادالدین احمدبن ابی‌جعفر : ۴۸۴
سایل عراقی: ۱۱۱
سایل همدانی: ۱۱۰
سبحانی: ۹۹
سبزواری؛ محمد طاهربن‌حسین: ۲۹۹،۳۰۶
سپاهانی؛ آخوند ملااسمعیل: ۷۴
سپاهانی ؛ عبدالجوادبن ابوالقاسم: ۲۰۷
سپاهانی ؛ کاظم: ۳۰۱
سپاهانی ؛ محمدباقربن محمد زمان : ۵۱۹
سپاهانی؛ محمد کاظم‌بن عبدالحسین: ۱۹۰
سپاهی نواب ؛ حسن پادشاه: ۱۱۱
سپهر؛ میرزا محمدتقی: ۲۴۰
سپهر؛ میرزا هدایت لسان‌الملك ثانی: ۳۳
سپهر؛ نظامشاه دکنی: ۱۱۱
سپهری: ۱۷۵
سپهری، مولانا جلال: ۲۱۹
ستار؛ صالحی: ۱۱۱
سجاد ع: ۱۶۱ ، ۵۰۸
سجاسی؛ شمس‌الدین: ۴۴۹
سجزی (ابویعقوب اسحق‌بن احمد سجستانی)

سجزی؛ ناصر؛ ۱۷۹
سجستانی ؛ ابوحاتم سهل بن محمد : ۳۵۲
سجستانی ؛ ابوسلیمان: ۵۳۰
سجستانی ؛ ابویعقوب اسحق بن احمد: ۳۹۳
سحاب: ۹۹
سحری طرشتی: ۱۱۱
سحری همدانی: ۱۱۱
سخاوی : ۱۵۸
سخایی قمی: ۱۱۱
سخی‌میرزا محمدرضا طهرانی: ۱۱۱
سدید بیهقی: ۱۷۵
سدید قمی(حکیم) : ۱۱۱
سدیف: ۳۵۳
سراب تنکابنی: ۲۱۶
سرابی: رضاقلی بن مهدی‌قلی: ۲۷۶
سرابی تبریزی؛ حسین بن عبدالله: ۴۱۸
سراج: ۹۹
سراج الدین ابی‌یعقوب یوسف سکاکی خوارزمی: ۴۲۹
سراجای نقاش اصفهانی: ۱۱۱
سراجای نقاش رازنشان: ۱۱۱
سراجی جاجرمی: ۱۱۱
سراجی؛ محمدبن علی: ۱۷۵
سراجی؛ محمد سراج پسر سادات پسر فیض: ۲۰۰
سراجی بلخی؛ معین‌الدین : ۱۷۵
سدوسی؛ مؤرج: ۱۶۱
سرخوش : ۲۶۶
سرخی: ۲۴۰
سردار؛ عزیزخان: ۲۹۳
سردار محتشم ابوالغازی محمد حسین خان سردار بیگلر بیگی: ۱۲۷
سرشار: ۹۹
سرودی: ۲۲۳
سروری کاشی؛ محمد قاسم: ۱۱۱ ، ۴۱۵
سروش اصفهانی؛ محمدعلی: ۲۳
سروی؛ فخرالدین : ۴۸۳
سروی؛ کریم‌الدین : ۴۸۴
سعد (خلیفه) : ۱۷۵
سعدالهی، ۱۷۵
سعدبن عبدالله : ۱۷
سعدبن ناشب: ۳۵۳
سعد تفتازانی: ۴۱۶
سعدالدین : ۱۲، ۴۶۰، ۴۶۱
سعدالدین اسعدبن شهاب: ۱۷۲
سعدالدین شاه خدابنده: ۳۱۳
سعدالدین (مجازابوبکر بن سلمان) : ۳۶۰
سعدالدین محمد: ۴۴۴، ۴۴۷، ۴۴۸، ۴۶۳، ۴۶۶، ۴۷۴، ۴۷۶
سعد شالیکوب: ۱۷۵
سعدالملك : ۲۴۲، ۲۴۳
سعدوراق : ۱۷۵
سعدهروی: ۱۷۵
سعدوی ؛ سیف‌الدین: ۴۵۵
سعدی خزرجی: ۲۲۶

سعدی شیرازی: ۴۷، ۹۸، ۱۶۲، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۴، ۲۰۴، ۳۹۵، ۴۰۱، ۵۱۳
سعید: ۹۹
سعید؛ میرزا محمدحکیم‌قمی: ۱۰۸ (تنها)
سعیدخان (میرزا) : ۴۵۸، ۴۸۹ ، ۵۰۰
سعید مجتهد: ۱۶۳
سعید نوادهٔ خواجه شهابای وزیر (میرزا) : ۱۱۱
سعیدای تویسرکانی: ۱۱۱
سقراط : ۲۲۵ ، ۳۰۷
سلام‌الله کاشی (قاضی) : ۱۱۱
سلامی اصفهانی: ۱۱۱
سلجوقی؛ محمدبن محمود: ۱۷۹
سلطان: ۲۰۰
سلطان ابوسعید: ۱۴۵
سلطان‌اتسز : ۹۸
سلطان بایزید: ۴۵۷
سلطان بیك طالشی رشتی : ۲۷۲
سلطان حسن میرزا: ۱۰۹
سلطان حسین: ۱۰۹، ۱۵۷، ۲۶۵، ۴۷۰
سلطان حسین بهادرخان ؛ ابوالغازی: ۴۸
سلطان حسین بهادرخان صفوی: ۴۶۶
سلطان‌حسین‌میرزابایقرا: ۱۰۷، ۴۴۴، ۴۶۳، ۵۳۳، ۴۴۸
سلطان‌العلماء: ۳۱۸
سلطان‌القرایی: ۲۰، ۴۶، ۴۸۰
سلطان کلهر؛ حسین قلی: ۸۴
سلطان محمد: ۶۳، ۴۴۴، ۴۶۰
سلطان محمد؛ کارکیا : ۴۴۷
سلطان محمدبن سلطان مراد: ۴۴۴
سلطان محمد خوارزمشاه: ۱۵۰
سلطان محمد صفوی (ابوالفتح) : ۲۱۸
سلطانمحمد قمی (خواجه) : ۱۱۱
سلطان محمد گیلانی: ۴۵۴
سلطان محمد ملکشاه سلجوقی: ۲۴۲
سلطان محمود ولدسلطان ابوسعید: ۱۱۷
سلطان مرادخان: ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۵۴، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۶۳
سلطان مصطفی میرزا: ۱۱۸
سلطان ملکشاه سلجوقی: ۱۱۸
سلطان‌میرحیدر: ۳۵۷
سلطان میرزا : ۴۶۲، ۴۶۷
سلطان یعقوب: ۲۶۲، ۴۶۳
سلغرشاه: ۶۳
سلمان: ۹۹
سلمان (میرزا) : ۲۲۰
سلمان‌بن ابراهیم بن ابی‌بکر: ۱۳
سلمان ساوجی: ۲۴۷
سلمان فارسی : ۱۶۳
سلمی: ۱۳۰
السلمی؛ الاشجع: ۳۵۳

سلمی نیشابوری؛ ابی‌عبدالرحمن: ۳۶۴
سلیمان (آقامیرزا): ۵۲۰
سلیمان (حاجی): ۱۸۲
سلیمان بن جعفرقلی: ۲۵۱
سلیمان بیك بن امیرطاشخون بیك: ۳۳۶
سلیمانخان: ۴۵۷، ۵۲۳
سلیمانخان (سلطان): ۴۵۳؛ ۴۵۷، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۴
سلیمانشاه: ۱۷۵
سلیمانشاه سلجوقی: ۱۱۱
سلیمان صفوی: ۴۷۲
سلیمان میرزا (سلطان): ۴۵۲
سلیم: محمدقلی تهرانی: ۱۱۱، ۱۶۵، ۱۶۸
سلیم قزوینی: ۱۱۱
سلیمی: ۹۸
سمرقندی؛ جعفر بن احمد بن ایوب: ۱۷
سمرقندی؛ شمس‌الدین: ۵۰۶
سمرقندی؛ عمیدالملك: ۱۷۷
سمرقندی؛ محمودبن عبدالله: ۲۴۶
سمنانی؛ حاج مقیم: ۲۹۸
سمنانی؛ سدیدالدین محمد: ۴۱۸
سمنانی؛ عمادالدین محمود بن حافظ مسعود: ۷۰، ۷۲
سموئل بن عادیا: ۱۷۲
سمیرمی؛ کمال‌الدین علی بن احمد: ۲۴۱
سمیع (حاجی میرزا): ۸۵
سنان پاشا: ۴۴۴، ۴۶۰
سنایی: ۱۵۰، ۱۶۲، ۱۷۲، ۲۲۱، ۵۳۱
سنبری جربادقانی؛ باباکمال: ۱۱۱
سنجاری؛ شمس‌الدین: ۱۷۵
سنجان (شاه): ۹۹، ۱۷۵
سنجر: (سلطان سنجر)
سنجر (میر): ۱۵۹
سنجر کاشی؛ محمدهاشم: ۱۱۱
سنجری؛ زین‌الدین: ۱۷۵
سنجری صندلی؛ مجدالدین: ۱۷۶
سنغرشاه: ۱۱۱
سورکولی کره‌کوزی؛ مصطفی بن شیخ پیر علی: ۱۴۹
سوزنی: ۱۵۳، ۱۶۲
سوزی‌رازی: ۱۱۱
سوزی ساوجی: ۱۱۱
سویدبن کمراع ابن علفا: ۳۵۳
سهام‌الملك؛ مهدی‌قلی میرزا: ۴۹۸
سهروردی؛ شهاب‌الدین ابوحفص‌عمر بن‌محمد: ۳۲، ۱۶۰، ۳۰۶، ۳۹۸، ۵۲۰
سهل بن محمد: ۳۵۲
سهمی؛ ابی‌القاسم حمزة بن یوسف: ۵۴۲
سهوی؛ مولانا کمال‌الدین حسین: ۲۲۱
سهیلی: ۱۷۵، ۲۲۱، ۳۶۱
سیاسی؛ دکترعلی اکبر: ۲
سیاوش: ۵۲۳
سیاهك صندوقچه فروش: ۱۱۱
سیخانی؛ علیشاه بن مهدی: ۵۰۷
سیدبیگم: ۲۱۰
سید مرتضی: ۱۱۸ ونیز (علم‌الهدی)

سیدمرتضی علی: ۲۵، ۲۷
سیده بنت ناصر: ۱۷۵
سیرت بنگرید به «رکن‌السلطنه»
سیروس؛ فتحعلی: ۴۴۰
سیری کاشی (میر): ۱۱۱
سیف اسفرنگ مولانا سیف‌الدین اعرج اسفرنگی: ۹۶، ۱۸۴، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸
سیف‌الدوله میرزا: ۴۹۶
سیف‌الدین: ۲۶۰
سیف‌الدین اعرج: ۱۶۲
سیف‌الدین باخرزی: ۲۵۹، ۲۶۰
سیف‌الدین حسن: ۲۵۹
سیف‌الدین دبیر: ۱۷۵
سیف‌الدین نبیرهٔ صدرجهان بخاری: ۴۸۲
سیف‌الشریعه؛ محمد باقر: ۴۹۸
سیف‌الملوك میرزا: ۳۵۸
سیف‌المناظر بن شهاب‌الدین فضل‌الله: ۴۸۲
سیفی: ۱۶۲
سیفی بخاری عروضی: ۳۵۶
سیفی قزوینی؛ قوام‌الدین محمدبن مهدی حسینی: ۳۴۳
سیفی نیشابوری: ۱۷۵
سیمای‌طالخانی سمیرمی؛ میرزا عبدالکریم: ۱۰۲
سینایی بخاری گیلانی؛ ابوعلی‌محمدبن اسماعیل بن عبدالجبار بن سعدالدین: ۴۴۲
سیوری؛ شیخ مقداد: ۳۳
سیوطی؛ عبدالرحمن: ۴۹، ۳۵۷، ۴۲۲
شاپور: ۹۹، ۵۲۳
شادمان قمی: ۱۱۱
شادی آبادی ملوی (منده‌یی‌هندی)؛ محمدبن داودبن محمدبن محمود: ۳۳۳
شارپ (دکتر): ۳۵۱
شاشی؛ بدرالدین: ۲۹۱
شاطبی؛ ابومحمد قاسم بن قیره: ۱۷۱
شاطرعباس صبوحی: ۱۷۱
شافعی: ۱۶۱، ۲۰۹
شاکرنظام؛ احمد: ۲۶۵
شاملو؛ اصلان‌خان بن نقدی‌خان: ۵۱۲
شاملو؛ حسن‌خان: ۱۶۵
شاملو؛ سلطان‌بیك: ۱۱۱
شامی؛ میرمحمدالحسینی: ۱۱۱
شانی؛ نفیس‌الدین: ۲۲۳
شانی تکلو: ۱۰۶، ۲۲۳
شاه‌اسماعیل: ۸۶، ۱۰۹، ۱۹۲، ۲۴۸، ۲۶۸، ۳۶۳، ۴۳۹، ۴۴۳، ۴۶۱، ۵۰۱، ۵۲۲
شاه‌اسماعیل ثانی صفوی: ۱۰۶، ۴۴۷، ۴۶۱، ۴۶۲
شاه‌اسماعیل ماضی صفری: ۴۴۴، ۴۴۷، ۴۵۳، ۴۶۱
شاه تقی‌شیخ‌الاسلام (میرزا): ۱۰۸
شاه تهماسب: ۱۳، ۱۴، ۲۱، ۱۰۶، ۱۱۳، ۱۹۵، ۲۱۸، ۲۳۴، ۲۶۲، ۳۱۴، ۳۸۹، ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۴۷، ۴۵۳، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۶۴، ۴۷۰، ۴۷۵، ۴۹۴، ۵۱۱،

۵۱۳ ، ۵۱۹
شاهدحسینی؛ میر: ۱۱۱
شاهرخ بهادرخان؛ ابوالمظفر : ۶۴ ، ۷۴ ، ۴۲۸، ۴۴۴، ۴۵۵، ۴۶۳
شاهرخ شاه: ۷۴
شاهرخ میرزا: ۲۸۰، ۴۴۸، ۴۶۲
شاه سلطان‌حسین: ۲۳۳
شاه سلیمان صفوی: ۸۷، ۸۹ ، ۹۶ ، ۲۵۵ ، ۲۸۳، ۳۳۶، ۳۷۲، ۴۳۷، ۴۶۶
شاه سنجان: ۱۷۵
شاه شجاع: ۹۹، ۱۱۲، ۱۷۶، ۴۸۸، ۵۰۳
شاه‌صفی بن‌صفی میرزا بن‌شاه عباس: ۲۰، ۵۷، ۳۳۱
شاه طاهر: ۱۱۳، ۴۵۰
شاه‌عباس، ۵۸، ۷۲، ۷۳، ۱۱۴، ۱۳۸، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۵۹، ۱۶۸، ۲۰۰، ۲۱۷، ۲۱۸، ۳۳۰، ۳۳۲، ۳۳۶، ۴۱۵، ۴۴۳، ۴۴۴، ۴۴۵، ۴۴۷، ۴۴۸، ۴۵۳، ۴۵۴، ۴۵۸، ۴۶۰، ۴۶۳، ۴۶۴، ۴۶۶، ۵۱۲، ۵۲۴
شاه عباس دوم: ۳۳۶
شاه عباس ماضی: ۱۰۹
شاه عباس میرزای نایب‌السلطنه؛ ابوالنصر: ۲۲۶
شاه علی سجزی : ۱۷۶
شاه فتح‌الله شیرازی: ۴۶۱
شاهفور نیشابوری: ۱۸۰
شاه قاسم: ۴۴۸
شاه کبودجامه: ۱۱۶، ۱۷۶
شاهکی ربانی: ۲۱۹
شاهمیر شیرازی: ۵۲۴
شاهمیر میرتقی‌الدین محمدهمدانی: ۱۱۲
شاه ناصر بخاری : ۱۷۹
شاه وجیه‌الدین خلیل‌الله : ۴۵۵
شاه ولی سلطان : ۴۵۲، ۳۵۵
شاهویردی بیگ ولدسلطانعلی بیك شاملو : ۱۱۱
شاهویردیخان چمدان اغلی: ۱۱۲
شاهوردی خان کرد: ۴۵۴
شایان ؛ عباس: ۷۱
شایق: ۹۹
شایق اصفهانی: ۱۰۲
شبلی: ۱۵
شبستری؛ محمودبن عبدالکریم: ۴۰
شبستری ؛ محمود بن کرم بن الحاج یحیی بن شیخ ابی‌بکر: ۱۳، ۱۶، ۳۰۶ ، ۳۷۳ ، ۴۲۸
شجاع: ۲۱۲ ، ۲۱۹
شجاع‌الدین غضنفر: ۲۲۰
شجاع عم‌ملك حمزهٔ سیستانی (ملك) : ۱۱۲
شجاع کاشی: ۱۱۲
شحنه: ۹۹
شحیم بن الاعز: ۳۵۲
شراری همدانی: ۱۱۲
شررمیرزاجانی قزوینی: ۱۱۲
شرعی؛ محمدحسین قمی‌محرر: ۱۱۲
شرف (مولانا) ۲۱۹، ۲۲۰

شرف (میرزا) : ۱۶۷
شرف‌الدوله احمدبن محمدبن محمد: ۱۷۳
شرف‌الدین (سید) : ۴۵۰
شرف‌الدین پنجدهی: ۱۷۳
شرف‌الدین خوارزمشاه بن‌رحمتشاه : ۴۸۴
شرف‌الدین دامغانی؛ محمدبن ابراهیم بن‌ابی اسحق : ۴۸۳، ۴۸۵
شرف‌الدین زاهد بسطامی: ۴۸۴
شرف‌الدین عبدالرحمن: ۳۳۹
شرف‌الدین عبدالله بن محمد بن عبدالله کرجی قزوینی: ۴۸۳
شرف‌الدین علی‌حسینی: ۴۲۲
شرف‌الدین علی یزدی: ۱۳۷، ۵۴۳
شرف‌الدین محمدبن عبدالله‌هاشمی: ۴۸۴
شرف‌الدین محمدبن یحیی بن محمدمازندی: ۴۸۵
شرفجهان قزوینی: ۱۱۲
شرفشاه؛ شمس‌الدین: ۱۷۶
شرف علی مخدوم : ۲۹۱
شرف‌الملك؛ علی‌اکبر: ۲۶۰، ۳۸۵
شرفی: ۹۹
شرلی (برادران) : ۳۱۶
شرمی قزوینی: ۱۱۲
شروانشاه؛ امیرخلیل: ۴۴۶
شروانی؛ ذوالفقار: ۱۷۴
شروانی؛ عزالدین: ۱۷۶
شریف: ۹۹
شریف (میرسید) : ۴۵۵ ، ۴۶۴
شریفای قنادی اصفهانی: ۱۱۲
الشریف‌الرضی: ۱۵۵
شریف سپاهانی: محمد جعفر: ۴۳۹
شریف صفوی؛ زین‌العابدین: ۵۷
شریف کاشی: ۱۱۲
شریف: محمد مهدی‌بن علی‌نقی: ۹۲
شریف؛ میرزا عبدالکریم‌بن علیرضا: ۷۹
ششتری (علامه): ۳۷
شطرنجی؛ دهقان علی: ۱۷۶
شعاع‌السلطنه: ۴۹۵
شعاع‌الملك؛ محمدحسین: ۴۴۱
شعوری: ۲۲۱
شعوری کاشی (مولانا) : ۱۱۲
شعیب قمی: ۱۱۲
شعیب کاشی (خواجه) : ۱۱۲
شفایی: ۹۹، ۱۱۲، ۱۵۰
شفایی؛ سید مظفر بن محمد حسینی کاشانی ساعد: ۲۱
شفتی؛ محمد باقر: ۱۷۱، ۲۹۱
شفتی‌سپاهانی؛ سید محمدمهدی‌موسوی: ۳۶۲، ۳۶۳
شفروهٔ اصفهانی؛ ظهیرالدین: ۹۶، ۱۷۶
شفروه؛ شرف: ۱۱۲
شفیع (میرزا) : ۱۱۲
شفیعا پسر نعمة‌الله سروستانی: ۲۷۵
شقاقی؛ مهدی بیك: ۱۸۲
شکرالله (میرزا) : ۴۴۵، ۴۶۲
شکسپیر: ۳۱۶

شکوهی همدانی: ۱۱۲
شکیبی: ۱۱۲، ۲۱۹، ۲۲۱
شکیبی؛ مسیب‌خان: ۱۱۲
شکیبی‌قمی: ۱۱۲
شکیکی؛ محمد: ۲۵
شگونی جربادقانی: ۱۱۲
شگونی همدانی: ۱۱۲
شمال (مولانا) : ۳۶
شمالی دهستانی: ۱۷۶
شمخال بیگ: ۱۱۲
شمسا؛ محمدباقر: ۴۹۵
شمسای اشتیمونی‌قمی: ۱۱۲
شمس تبریزی: ۳۹۷
شمس ساوجی: ۱۱۲
شمس‌طبسی: ۵۳۲
شمس فخری: ۳۸۳، ۴۶۲
شمس قیس‌رازی: ۴۶، ۴۳۲، ۴۳۳، ۵۰۶
شمس‌الدوله وزیرحسنی: ۲۵۹
شمس‌الدین: ۹۹، ۲۶۰، ۵۰۰
شمس‌الدین (خواجه) : ۲۵۹
شمس‌الدین اصفهانی: ۴۵۲
شمس‌الدین حسن‌بن معین‌الدین حسن بن ابی الفضایل : ۴۸۲
شمس‌الدین‌خالد: ۱۷۶
شمس‌الدین فخرالملك: ۲۵۹
شمس‌الدین محمد (سید): ۲۵۹، ۵۰۱
شمس‌الدین‌محمدبن‌محمدبن ابی بکر استرابادی رازی: ۴۸۴، ۴۸۵
شمس‌الدین محمد بن محمد بن محمد بن ابی عبدالله نظام حسینی یزدی :
شمس‌الدین محمود بن ابی‌القسم بن احمد اصفهانی: ۴۸۱
شمس‌الدین منشی: ۴۵۵
شنیدلر؛ هوتم: ۶۹
شوخی (مولانا) :۲۱۳
شورش: ۱۰۲
شوشتری؛ صدرالدین علی‌فخر: ۱۷۶
شوشتری؛ عیسی: ۱۷۷
شوقی کاشی (میر) : ۱۱۲
شوکت: ۹۹
شوکتی؛ مولانا ابراهیم اصفهانی: ۱۱۲
شهاب؛ نصرالله دورجانی لرستانی: ۱۰۲
شهاب اصفهانی؛ محمد طاهر: ۱۰۲
شهاب‌الدین (شیخ) :۱۵۹
شهاب بن عبدربه: ۲۹۲
شهاب‌الدین قزوینی: ۱۱۲
شهاب‌الدین مقتول: ۱۷۶، ۵۲۵
شهاب رازی: ۱۱۲
شهاب غزنوی: ۱۵۰
شهابی سلطانی: ۱۷۵
شهبازخان : ۴۹۵
شهرزوری: ۲۳۵، ۲۲۶
شهرزوری؛ شمس‌الدین محمدبن‌محمود: ۱۲۶
شهرستانی؛ ابوالفتح: ۳۸۷
شهرویه؛ نجم‌الدین حسن: ۱۸۰
شهرهٔ آفاق: ۱۵۲

شهریاربن بهمن‌یار: ۳۰۹
شهریار(شاهزاده) : ۱۱۲
شهریاری؛ ابراهیم‌بن شعبان: ۸۲
شهید: ۲۶
شهید اشراقی (شهاب‌الدین مقتول) : ۵۲۵
شهید بهایی: ۱۷۰
شهیدثانی: ۱۳۷، ۱۷۰، ۱۷۱، ۲۹۵، ۲۹۸، ۴۲۳، ۴۲۴
شهیدیکم: ۲۹۸، ۳۶۲
شهیدی قمی: ۱۱۲
شهیدی‌قمی؛ بابا: ۲۶۲
شیبانی؛ محمدبن حسن: ۹
شیبانی؛ محمدعلی: ۳۹۹
شیبانی‌قمی؛ ابوعلی حسن‌بن محمد بن حسن : ۷۵
شیبك‌خان اوزبك: ۴۴۷، ۴۵۳، ۴۶۱، ۴۶۳، ۴۹۴
شیث: ۶۴، ۳۶۴
شیخ آوند: بایندرخان: ۱۰۷
شیخ بهایی: ۸۴، ۱۹۷
الشیخ‌الرئیس: بنگرید به ابن‌سینا
شیخ‌صفی: ۳۴۹
شیخ‌علیخان : ۴۷۲
شیخ مفید محمدبن نعمان‌بغدادی: ۴۰
شیخ مقتول (شهاب‌الدین‌مقتول) : ۳۹۸
شید؛ میرزا ابوالحسن: ۹۴
شیدا: ۱۸۲
شیدا؛ میرزا محمدصادق: ۹۴
شیرازی؛ آقابابا پسرملامحمد مهدی: ۷۰
شیرازی؛ ابن یوسف: (ابن‌یوسف)
شیرازی؛ حاجی‌محمد حسین: ۲۳۴
شیرازی؛ سیدشریف : ۴۵۰
شیرازی؛ غلامعلی‌بن محمد: ۷
شیرازی؛ میرزا محمدرضا: ۷۹
شیرازی؛ ناصرالدین ابوالخیرعبدالله بن عمر بن محمدبن علی: ۳۵
شیرازی جعفری‌طیاری؛ محمدمعصوم بن‌محمد طاهر: ۲۹۹
شیروانی سیاح؛ زین‌العابدین‌بن‌اسکندر :۵۷
شیرین: ۲۴۱
شیشه گر؛ حاجی‌امین ولدحاجی معزاصفهانی : ۱۰۷
صابر؛ ابوالقاسم بن میرزا محمد ابراهیم مدرس: ۹۴، ۹۵
صابر آینه گراصفهانی: ۱۱۲
صابربن اسماعیل ترمذی؛ شهاب‌الدین: ۲۴۰
صابررازی: ۱۱۲
صابرشیرازی: ۱۷۶
صابی؛ ابی‌اسحق: ۱۵۵، ۱۵۶
صاحب‌اختیارقاجار؛ نادربن‌بدیع‌الزمان: ۳۸۵
صاحب دیوان: ۹۰
صاحب دیوان علی آبادی ؛ میرزا محمد تقی : ۱۰۲
صاحب عباد: ۷۵
صاحب‌المخزن؛ ثقة‌الدولة‌حسن‌بن‌عبدالواحد: ۲۴۳

صادق ع: ١٥٤
صادق (میرزا) : ٢٢١، ٤٦٩
صادق تفرشی: ١٦٤
صادق تفرشی (میرزا) :١١٢
صادق‌خان پسرمیرزا حسن بلور(میرزا):٢٠٧
صادقای نقاش اصفهانی: ١١٢
صاعداندلسی (قاضی) : ٢٢٥
صاعدبن علی گرگانی: ابوالحسن: ٤٢٤
صاعدی؛ میرزا تاج‌الدین: ١١٢، ٢١٩
صافی: ٩٩، ٢٢١، ٢٢٢
صافی؛ میرزا جعفر: ٢٦٥
صافی اردوبادی نصیری؛ حاتم بیك: ٨٤
صالح(الملك) : ١٥٦
صالح‌بن سلیمان: ٤٣٨
صالح‌بن شریف: ٣٤١
صامت‌اصفهانی: ١١٣
صانع؛ امامقلی: ٤٧٤
صانع قونوی: بدیع‌الزمان ابوعلی حسن بن عازی: ٥٣١
صایبا: ١٥٩، ١٦٥، ١٦٧، ١٨٢
صایب: ١٨٢، ١٨٣
صایغ؛ شهاب‌الدین محمد: ١٧٥
صاین؛ قاضی‌محمود: ١٧٩
صاین‌الدین علی‌ترکه؛ ٤٩٩
صبا؛ فتحعلیخان‌ملك‌الشعرا: ٩٩، ١٠٢، ٢١٦، ٢٦٣
صباح (حسن) : ٥١٩، ٥٢٠
صباحی: ٩٩
صباحی بیدگلی کاشانی سپاهی؛ حاج سلیمان: ٢٦٤
صبحی ساوجی: ١١٣
صبری: ١٨٤
صبری اصفهانی (میر) : ١١٣
صبوحی: ٢٢٢
صبوحی قمی: ١١٣
صبور: ٩٩
صبوری (مولانا) : ١٢١
صحاف مازندران؛ اسماعیل بن‌مولانا‌سلطان: ٧١
صحرالغی: ٣٥٢
صحرایی تهرانی: ١١٣
صحیفی: ٢٢٢
صدر؛ قاضی صفی‌الدین عیسی: ٤٤٩
صدراجل: ٢٥٩
صدراصفهانی: رجوع شودبه امین‌الدوله
صدرجهان: ٢٦٠
صدرای شیرازی: ١٣٢، ٣٤١
صدرالدین: ٤٨٢
صدرالدین ابوالحسن علی بن ابی‌الفوارس ناصربن علی‌حسینی: ٥٣٢
صدرالدین ابونصر: ٢٥٩
صدرالدین خجندی: ١٦١
صدرالدین دارالحدیثی:٤٨٣
صدرالدین عبداللطیف : ٢٤١
صدرالدین محمد ترکه: ٤٤٤
صدرالدین محمد نقیب: ٤٤٤

صدرالدین موسی‌الصفوی: ٤٤٦
صدرالدین ولد میرزا (میر): ١١٣
صدرشهرستانی؛ میرزاشمس‌الدین‌محمد:١١٢
صدرالعلماء خراسانی ؛ ملااسماعیل: ٤٩٨
صدرالعین محمد: ٤٦٢
صدرالمسلمین: ٥١٣
صدرالملك؛ فخرالدین: ٢٥٩
صدقی؛ مصطفی: ٢٦٥
صدوق ابن‌بابویه قمی: ١٥٥
صرفی اصفهانی: ١١٣
صرفی ساوجی: ١١٣
صفا (دکتر): ٢٥٩، ٢٦٥
صفا؛ میرزا عبدالواسع پسرمیرزا محمد علی وفای طباطبایی زواری : ١٠٢
صفایی اصفهانی؛ ملامحمد: ١٠٢
صفدرخان: ٤٧٤
الصفدی؛ الصلاح: ١٥٦، ١٥٧
صفوی؛ میرزا سید احمد: ١٠٦
صفی: ٤٠٥
صفیاری رمال اصفهانی: ١١٣
صفی‌الدین : ٤٤٩
صفی‌الدین عیسی: ٤٩٢
صفی‌الدین محمد: ٥٠١
صفی‌الدین مستوفی: ٢٤٤
صفی‌خان شاملو: ١٥٩
صفی‌عالی: ١٥٢
صفی‌علی: ١٧٦
صفی‌قلی‌بیك: ٤٧٣، ٤٧٤
صفی‌قلی‌خان بیگلربیگی: ٤٧٥
صفی‌میرزا (شاهزاده) : ٤٥٣
صفی میرزا (سلطان) : ٤٦٣
صفیر؛ آقا شمسی‌قمی: ١١٣
صلاح‌الدین : ١٥٦
صلاح‌الدین موسی‌بن یوسف‌بن علی: ٤٨٤
صلتان: ٣٥٢
صندوقی؛ نورالدین : رجوع شودبه‌عوفی
صوفی‌همدانی: ١١٣
صهبا: ٩٩
صهبای قمی: ١٥٨
صیدی ؛ امیر: ٩٨
صیدی تهرانی(میر): ١١٣
صیرفی (مولانا) : ٢٢١
صیرفی ؛ عبدالله پسر خواجه محمود صراف تبریزی:٢٨٨
صیقلی(مولانا) : ٢٢٢
صیقلی بروجردی: ١١٣
ضابط دفتر؛ ضایز: ١١٣
ضحاك‌بن مزاحم: ١٦١
ضروری کاشی: ١١٣
ضریرانطاکی؛ شیخ‌داود: ١٢٧
ضعیفی(ملا) : ١٦٠
ضمیر؛ تقی‌حلوایی: ١١٣
ضمیری: ٢١٩
ضمیری‌قمی: ١١٣
ضیاء: ٩٩
ضیاء اصفهانی؛ ملامحمد حسین: ١٠٢

ضیاءالدین (امیر): ۲۰۹
ضیاءالدین بن اثیر: ۱۵۷
ضیاءالدین بهاءالدین محمد: ۲۵۹
ضیاءالدین پارسی: ۱۷۶
ضیاءالدین عبدالرافع ابوالفتح بیرونی: ۱۷۶
ضیاءالدین عبدالعزیز بن عبدالعزیز الجلیلی: ۴۸۲، ۴۸۵
ضیاءالدین عبدالله الاعرج: ۸۸
ضیاءالدین محمد: ۲۲۰
ضیاءالدین محمد کاشی: ۱۱۳
ضیاء تهرانی: ۱۱۳
ضیایی؛ عبدالحسین: ۹۴

طاعتی: ۲۲۳
طاقت؛ نورا: ۱۱۳
طالب: ۹۹
طالب آملی: ۱۶۵
طالب اصفهانی: ۱۱۳
طالبخان وزیر: ۷۳
طالشی؛ مولانا محمد: ۲۹۱
طالعا: ۱۶۵
طالقانی؛ محمد شریف: ۱۱۷
طاووس؛ قطب‌الدین: ۲۶۷
طاهر؛ سعیدبن عمادالدین: ۲۴۱
طاهر؛ شمس‌الدین ابوجعفر: ۲۵۹
طاهر تهرانی: ۱۱۳
طاهری نایینی: ۱۱۳
طایر: ۹۹
طایرشیرازی؛ حسن‌خان فرزند عبدالرحیم: ۲۶۴
الطایع: ۱۵۵، ۱۵۶
طایی؛ سعدبن ارس: ۱۶۱
طایی؛ سعید: ۱۷۵
طباطبایی؛ رضابن محمدحسینی: ۲۳۶
طباطبایی؛ محمد مهدی بن علی حسینی: ۲۳۶
طباطبایی بیدگلی کاشانی؛ محمدعلی: ۲۴۰، ۲۷۳
طباطبایی تبریزی منشی؛ میرزاحسن: ۳۱۵
طبخی (مولانا): ۲۲۰
طبخی قزوینی: ۱۱۳
طبرسی؛ ابوعلی فضل بن حسن بن فضل: ۸، ۱۳۳، ۴۱۴
طبسی؛ شمس‌الدین: ۱۶۲
طبیب: ۹۹، ۱۸۲
طبیب اصفهانی؛ جلال‌الدین: ۱۰۸
طبیبی؛ میرصالح: ۵۰۵
طبیعی تهرانی (میر): ۱۱۳
طبیعی قزوینی: ۱۱۳
طرازیزدی؛ میرزا عبدالوهاب: ۳۸۸
طرحی؛ میرمحمود: ۲۲۲
طرزی: ۲۲۳

طرزی طرشتی: ۱۱۳
طرطری: ۱۷۲
الطرماح: ۳۵۳
طریح النقهی: ۳۵۲
طریحی: ۱۶۹
طریحی نجفی؛ فخرالدین بن محمد علی: ۱۵۱
طغانشاه: ۱۱۳
طغانشاه بن مؤید: ۱۷۶
طغانشاه سلجوقی: ۱۷۶، ۲۴۴
طغرایی؛ شهاب‌الدین اسعد: ۲۴۱، ۲۴۲
طغرل: ۹۹
طغرل بن ارسلان: ۱۱۳، ۱۷۶
طفیلی: ۲۲۱
طلحه؛ شهاب‌الدین ابوالحسن: ۱۷۲
طلوعی عراقی: ۲۴۰
طنطرانی؛ معین‌الدین: ۳۳۹
طوبی؛ میرزا سیدحسین: ۱۰۳
طوسی: ۱۲
طوسی؛ احمدبن محمد بن الحسین بن احمد: ۹۳، ۱۴۷، ۱۴۸
طوسی؛ اصیل‌الدین: ۴۸۲
طوسی؛ خواجه...: ۸، ۹، ۲۰، ۲۶، ۳۱، ۳۳، ۵۰، ۶۱، ۱۳۵، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۲۸۰، ۳۱۸، ۳۳۴، ۳۸۴، ۳۸۵، ۳۹۴، ۴۳۲، ۴۳۳، ۴۴۹، ۵۰۶، ۵۴۰، ۵۴۱
طوسی؛ (شیخ ابوجعفرمحمدبن حسن...): ۱۱، ۱۶، ۲۶، ۱۲۳، ۱۴۰، ۳۷۵، ۴۲۷، ۵۰۳
طوسی (محقق): ۳۰
طوطی: ۹۹
طوفان: ۹۹، ۱۸۲، ۴۷۰
طوفی (مولانا): ۲۲۱
طولانی؛ خالدبن ربیع مکی: ۱۷۴
طهرانی؛ زینعلی: ۱۱۰
طهماسب (شاه)، ۹۹ ونیز (شاه طهماسب)
طهماسب کاشی؛ ملاحیدر: ۱۱۳
طهماسب میرزا: ۴۷۸
طهماسبی؛ مولانا حیدر: ۲۱۹
طیاری: (نظام‌الدین یحی بن عبدالرحمن)
طیاری؛ نورالدین عبدالرحمن: ۴۸۱، ۴۸۵
طیالسی؛ عبدالله بن محمدبن خالد: ۱۸
طیان بمی: ۱۸۰
طیان ژاژخای: ۱۷۶
طیبی کرخی امامی؛ فضل بن یحیی بن علی: ۱۶۳
طیفورانجدانی (ملك): ۱۲۳
ظریفی ساوجی: ۱۱۳
ظل‌سلطان: ۸۴، ۹۲
ظهوری: ۱۶۵، ۲۲۳، ۴۷۶، ۴۹۵
ظهیرارقم نویس همدانی: ۱۱۳
ظهیرا ولدملا مراد نفرشی: ۱۱۳

ظهیرالدوله ابراهیم خان: ٤٥٨
ظهیرالدوله؛ امیرمحمد: ٤٣
ظهیرالدین علی بن امیرعلی عسکری: ٤٨٤
ظهیرالدین علی بن ملامراد تفرشی: ١٨٨، ٢٥٩، ٢٩٠
ظهیرالدین فاریابی؛ ابوالفضل طاهر بن محمد: ١٥٣، ١٦٥، ٢٦٥
ظهیر کرمانی: ٢٣٤
ظهیری سمرقندی؛ ظهیرالدین محمد بن علی بن محمد: ٣١٨

عابد اصفهانی؛ قوام‌الدین: ٤٣٣
عاجز: ٩٩
عاجزای اعمق‌قمی: ١١٣
عادل: ٩٩
عادل؛ میرزا بایسنغر ثانی: ١١٣
عارض قمی(ملا): ١١٣
عارف چلبی: ١٨٤
عارف کاشی؛ میرعبدالحسین: ١١٤
عاشق: ٩٩
عاشق‌سپاهانی؛ محمد خیاط: ١٥٨، ٢٦٦
عاقلای طالقانی: ١١٤
عالمی؛ ٢٢٢
عالی: ٩٩
عالی؛ صفی: ١٥٦
عالی اصفهانی؛ عبدالغفور: ١٠٣
عاملی: ٨٨
العاملی؛ ابراهیم بن یحیی بن محمد بن نجم: ١٨
عاملی؛ ابوالمعالی شمس‌الدین محمد بن علی بن احمد بن نعمة‌الله بن خاتون: ٢٠
عاملی؛ بدرالدین: ٢١٦
عاملی؛ بهاءالدین محمد: ١٤١، ٤٥٠
عاملی؛ حسن بن زین‌الدین بن علی: ٣٤٤
عاملی؛ زین‌الدین احمدشامی: ٢٨٤
عاملی؛ سیداحمد بن زین‌العابدین: ٧٥
عاملی؛ شیخ حسن: ١٤٣، ١٩٨
عاملی؛ قاسم: ٢١٦
عاملی؛ شیخ لطف‌الله: ١٩٨
عاملی؛ محمدشفیع بن بهاءالدین محمدحسینی: ١٦٧
عاملی تبنینی؛ محمدبن علی: ١٤٣
عامی همدانی (ملا): ١١٤
عباس (میرزا): ٤٨٩
عباس بن‌تمام: ١٦٩
عباسقلیخان ولد حسنخان‌شاملو: ١١٤
عباس میرزا: ١٢٤، ٣١٥، ٣٦٩
عباس میرزاقاجار: ١٤٩
عباس میرزاملك آرا پسرمحمدشاه: ٣١٣
عباس میرزا نایب السلطنه: ٣٦٧

عباس؛ جمال‌الدین: ١٧٤
عبدالامین‌خان: ٥٨
عبدالباقی (میرزا): ٤٧٨
عبدالباقی طبیب: ٤٧٠
عبدالحسین بن محمد حسن خان: ٤٦٤
عبدالحسین بن حاجی رمضان: ١٩٤
عبدالحق (میر): ٩٩، ١١٤
عبدالحی لاری؛ مصلح‌الدین: ٥٢٤
عبدالحی منشی: ٤٦٨
عبدالخالق منشی (ملا): ٤٤٨، ٤٥٥، ٤٧٥
عبدالرحمن (میر): ١١٤
عبدالرحمن بن اخی‌الاصمعی: ٣٥٢
عبدالرحمن پاشا: ٤٨
عبدالرحمان خان: ٥٨، ٤٤٩
عبدالرزاق: ١٦٤
عبدالرزاق؛ قاضی‌حسن: ٢٢٠
عبدالرزاق (ملا): ٤٤٩
عبدالرزاق بن جمال‌الدین کاشی؛ کمال‌الدین ابوالغنائم: ٣٠
عبدالرزاق الاصفهانی؛ جمال‌الدین: ٩٧
عبدالرسول (میرزا..): ٤٨
عبدالرسولی: ٣٣٣
عبدالعزیزخان: ١١٤، ٤٧٢، ٤٧٣، ٤٧٤، ٤٧٦
عبدالعزیز کاشی: ٤٧٩
عبدالعظیم حسنی (شاهزاده): ٣١١
عبدالغفار (مولانا): ٢٢٠
عبدالغفارسپاهانی منجم‌باشی: ٢٨٢
عبدالغنیا (امیر): ٢٧٨
عبدالغنی تفریشی: ١١٤
عبدالقادر: ٤٩٢
عبدالقادر(میر): ٤٥٠
عبدالقادر (میرزا): ٤٧٥
عبدالقادر بغدادی: ٣٤٢، ٤٠٦
عبدالقادر کرمانی؛ اختیارالدین: ٤٩٦
عبدالقادر نایینی: ١١٤
عبدالقهار بن اسحق: ٥٠٦
عبدالکریم: ٥١٩
عبدالکریم‌طبیب: ١١٣
عبدالکریم (میرزا): ٤٥٩
عبدالله (قاضی): ٤٤٥، ٤٦٢
عبدالله (مولانا): ٤٤٩
عبدالله افندی پسرمیرزا عیسی بیك پسرمحمد صالح بیك پسرشاه مولی ولی‌بیك پسر محمد بیك پسرخضرشاه‌جیرانی تبریزی‌سپاهانی ٣٠٠، ٣٠١
عبدالله برادرمحمود: ١١٤
عبدالله بن احمدمراغه‌یی: ٥٢١
عبدالله بن حامد: ١٣٠
عبدالله بن شرف‌الدین: ٢٥
عبدالله بن شمس‌الدین: ٢٦
عبدالله بن محمد المروارید: ٤٤٩

عبدالله بن میرروح‌الله (امیر) : ٥٠١
عبدالله بن همام: ٣٥٢
عبدالله‌خان : ٥٨، ٤٥٧
عبدالله‌خان اوزبك : ٤٤٤، ٤٤٥، ٤٥٤، ٤٦٢
عبدالله سمرقندی: ٤٩٣
عبدالله قطب شاه: ٣٠٠
عبدالله کمال پسرروح‌الله: ٤١٢
عبدالله منشی(میرزا) : ٣٩٨
عبدالله‌منشی باشی: ٤٩١
عبدالله ولدمیرزا شفیع وزیر: ١١٤
عبداللطیف : ١١٤، ٤٧٠
عبدل کاشی؛ آقاحسین: ١١٤
عبدالمجید: ١٧٧
عبدالشاف قزوینی: ١١٤
عبدالمؤمن خان اوزبك: ١١٤، ١٥٩، ٤٤٤، ٤٤٥، ٤٤٧، ٤٤٥، ٤٦٠
عبدالواحد (ملا) : ٤٩٨
عبدالواسع: ١٨٢
عبدالواسع جبلی‌غرجستانی: ١٥٠
عبدالواسع منشی(ملا) :٤٤٩
عبدالواسع البسطامی الهروی ؛ کمال‌الدین: ٤٥١
عبدالوهاب : ٤٤٩
عبدالوهاب (امیر) : ٤٩٢
عبدالوهاب (میرزا) : ٤٨٩
عبدة بن الطیب: ٣٥٣
عبدعلی بن قلقاس: ٢٦
عبدل ؛ ملاحبیب: ١١٤
عبدی: ٢٢٢
عبدی اصفهانی: ١١٤
عبدی بیك (خواجه) : ٢٢٢
عبرت مصاحبی؛ محمدعلی: ٣٩٣
عبهری ؛ عبدالمجید: ١٧٦
عبیدالله بن نظام‌الملك ؛ مؤیدالملك ابابکر: ٢٤٢
عبیدالله‌خان : ٤٤٥
عبیدبن ایوب: ٣٥٣
عبیدخان: ١١٤
عبیدزاکانی: ١٩، ١١٤، ١٩١
عبیدی ؛ شمس‌الدین : ٤٨١
عبیدی؛ عمادالدین: ٤٨٢
عبیدی ؛ نصرالدین: ٤٨٢
عتابی محمدی: ٢٤٢
العتامی: ٣٥٣
عتبی؛ ابوالنصرعبدالجبار: ٥٤١
عتیقی؛ جلال‌الدین: ٤٨٣
عثمان بن حامد: ١٧
عثمان بن طغرل: ٤٥٤
عثمان بن نظام‌الملك حسن بن‌علی بن اسحاق؛ ظهیرالدین شمس‌الملك : ٢٤٢
عثمان قزوینی (قاضی) : ١٧٧
العجاج: ٣٥٣
عجزی (مولانا) : ٢٢١
عجزی ؛ حسن بیك : ٢٢١
العجلانی: ٣٥٣
عجیبی جوزگانی: ١٧٧
عجیبی سمرقندی: ١٧٦
عدة‌الدوله : (ابی‌تغلب فضل‌الله)

بن ناصرالدولة)
عدی‌بن الرقاع : ٣٥٣
عرابی خجندی؛ شهاب: ١٧٥
عراقی؛ امیرخواجه جلال‌الدین : ١٠٧
عراقی ؛ شیخ‌فخرالدین : ١١٤، ١٨٤، ١٨٥، ١٨٦، ١٨٧
عربی‌اندلسی؛ محیی‌الدین: ١٦٥
العرجی: ٣٥٣
عرفان کتابفروش اصفهانی(میر) : ١١٤
عرفة بن اذینه: ٣٥٣
عرفی: ١٥٠، ١٥٩، ١٦٥، ١٨٣، ٢٢١، ٢٢٢، ٤٧٦
عروة بن البردالعبسی: ٣٥٢
عروة بن حزام: ٣٥٣
عروج؛ فخرای کاشی: ١١٤
عریان: ٩٩، ٣٨٣
عریان؛ میرزا اسدبیگ قزوینی: ١١٤
عزاوی؛ عباس: ٧٣، ٧٤
عزت اصفهانی: ١١٤
عزالدین (سید) : ١٧٧
عزالدین ابی‌عیسی ابن‌الاثیر: ٢٤٤
عزالدین امیرقاسم بن‌علی بن احمدبن‌علی‌صابی: ٤٨٥
عزالملك ؛ جلال‌الدین: ٢٥٩
عزمی خیاط، ١١٤
عزمی کاشی (میر) : ١١٤
عزیزالدین ابانصربن حامد، ٢٤٣
عزی: ١٦٢
عزیزالسلطان؛ غلامعلی‌خان: ٣٣
عزیزنسفی: ٣٩٢
عزیزی: ٢٢٠
عسجدی: ١٧٦
عسکر(میر) : ١١٤
عسکری: ٣٠
عسکری میرزا، ١١٤
عشرتی اصفهانی: ١١٤
عشقی : ٩٩
عشقی کاشی: ١١٤
عصار: ٩٩
عصری اصفهانی: ١١٤
عضدالدین‌محمدبن ابی‌یعلی بن مجتبی‌حسینی : ٤٨٤
عطاءالله محمود حسینی: ٤٤١، ٤٤٢
عطاخان فراشباشی: ٤٩٨
عطاء ملك جوینی ؛ علاء الدین ابوالمظفر : ١٢٧
عطار؛ فریدالدین : ٩٣، ٩٩، ١٥٢ ، ١٦٢ ، ٥٠٢
عطار؛عبدالمحمیدبن سالم: ٢٩٢
عطاردی؛ عبدالرحمن: ١٧٦
عطای اصفهانی(میر) : ١١٤
عطای طهرانی(قاضی) : ١١٤
عطای کاشی: ١١٤
عطایی: ١٧٧، ٢١٩
عقدایی؛ محمدحسین بن حاج محمدعلی: ١٩٨
عقدایی؛ ملامحمد علی: ٧٤

عقیقی؛ قطب: ۱۷۷
علاءالدوله : ۶۳، ۹۹، ۴۶۳
علاءالدین : ۲۵۹
علاءالدین تکش خوارزمشاه: ۵۳۱
علاءالدین سلجوقی (سلطان): ۴۵۴
علاءالدین سنجر: ۲۵۹
علاء کرهرودی (قاضی) : ۱۱۴
علاءالملك : ۲۵۹
علاءالملك ؛ سیدقوام‌الدین: ۲۵۹
علاءالملك بکی: ۲۵۹
علامه: ۱۵۱
علامهٔ حلی: ۳۲۸
علامه ؛ میرسید شریف: ۱۷۶
علامی؛ شیخ‌ابوالفضل: ۴۹۵
علامی کرهرودی: ۱۱۴
علامی ناگوری؛ شیخ‌ابوالفضل بن شیخ‌مبارك: ۵۶
علایی بلخی: ۱۷۷
علایی کرهرودی (قاضی) : ۲۲۳
علماء آبادی مشهدیان؛ رجبعلی: ۲۷۳
علم‌الهدی؛ سید مرتضی : ۴۲ ، ۴۳ ، ۱۵۴ ، ۲۵۵، ۳۷۳ و نیز (سید مرتضی)
علمی؛ باقرقمی (مولانا) : ۱۱۵
علمی پلنگانی ؛ مصطفی پسر شیخ پیر علی سورکولی: ۱۴۷، ۱۴۸
علوی؛ ابی‌احمد حسین بن موسی: ۱۵۶
علوی؛ عز :۱۵۳
علوی؛ محمد ناصر: ۱۷۸
علوی تربتی: ۱۷۷
علوی کاشی؛ عبدالمؤمن: ۵۳۲
علی ع : ۱۱ ، ۲۱ ، ۶۰ ، ۸۴ ، ۹۱ ، ۱۲۴، ۱۳۹، ۱۶۳، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۵، ۲۵۰، ۳۳۳، ۳۵۹، ۳۸۱، ۳۸۹، ۴۵۵، ۵۰۸
علی (امیرسید) : ۲۸۷
علی (خواجه) : ۴۶۸
علی (درویش) : ۴۴۳
علی (شیخ) ۵۲۳
علی (میرزا) : ۴۵۵
علی آبادی؛ میرزا محمدتقی: ۳۹۷
علی اصغرخان اتابك:۲۸۲
علی اکبر (میرزا) : ۴۹۸
علی بخش میرزا : ۲۳۹
علی بن جبله: ۳۵۳
علی بن حسین: ۳۹، ۵۱۱
علی بن حماد بن احمد بن ادریس : ۸۹
علی بن عبیدالله صادق : ۲۷۴
علی بن فضل: ۳۹۷
علی بیك؛ میرزا ... : ۱۴
علی بیك دده : ۲۲۰
علی بیك گیلانی (خواجه) : ۴۴۹
علی بیك مهردار (خواجه) : ۴۴۵
علی پاشا : ۴۸، ۴۵۷
علیجان کرمانشاهی: ۴۹۷
علیخان : ۱۱۴
علیخان بن محمد: ۳۲۷
علی‌خان حاکم: ۴۹۵

علیخان سردار: ۱۱۴
علی‌رضا پسرمحمد معصوم (میرزا) : ۴۶۵
علیرضا لشکرنویس : ۴۹۷
علیرضا میرزا : ۵۰۴
علی رضای تبریزی: ۷۷
علیشاه: ۴۶۸
علیشاه بن ایل‌ارسلان خوارزمشاه: ۱۷۷
علیشاه بن تکش:۱۱۴
علیشاه طبیب، مولانامحمد: ۴۹۳
علیشیر نوایی (نظام‌الدین‌میر) : ۲۴۷، ۲۹۹، ۴۹۲، ۵۰۶
علی‌قلی بیك: ۴۷۸
علیقلیخان آجرتراش: ۱۱۴
علیقلی‌خان‌لله: ۵۹
علی‌قمی (ملا) : ۱۱۴
علی کاشی: ۱۱۴
علی‌مجتهد (ملاعلی): ۴۹۷
علی‌محمد قاضی عسکر(ملا) : ۳۰۳
علی‌منجمله میرزاجلال : ۱۱۴
علینقی ساروی کلانتری : ۳۲۲
علینقی (شیخ) : ۱۶۵
علینقی (مولانا):۲۲۳
علینقی(میرزا) : ۴۸۹
علینقی‌بن علی: ۲۴۶
عمادالدین (مولانا) : ۴۹۱
عمادالدین ابوطاهر بن محمد : ۲۴۳
عمادالدین شریف (امیر) : ۴۴۸
عمادالدین طوسی (قاضی): ۴۴۶
عمادالدین عارض: ۲۴۲
عمادالدین محمود قمی(حکیم) : ۱۱۵
عمادالدین محمود کرمانی: ۴۳۳
عمادالدین نحوی تبریزی : ۴۸۱
عمادالملك محمد، ۲۶۰
عمادسوزنی: ۱۷۷
عماد شهریار: ۱۱۴
عماد کاتب سپاهانی: ۱۵۴، ۱۵۶، ۱۵۷
عمادی سجزی : ۱۷۷
عمادی شهریاری: ۱۷۷
عمادی غزنوی: ۱۷۶
عمارمروزی: ۱۷۶
العمانی: ۳۵۳
عدةالدین محمدبن عبدالله بن عتیق تبریزی : ۴۸۱
عمدةالملك: ۲۵۹
عمدةالملك قوام‌الدین محمد: ۲۵۹
عمر: ۱۶۳
عمربن ابراهیم: ۱۲۲
عمربن ابی‌ربیعه: ۳۵۲
عمربن الاهتم، ۳۵۳
عمربن‌لجا: ۳۵۲
عمربن مسعودبن احمد : ۱۷۶
عمرو جنی: ۱۶۱
عمری؛ ابوبکر: ۱۷۲
عمعق بخارایی: ۱۵۰، ۱۷۶
عمید:۲۴۲

عمیدالدین فارس: ۱۶۰
عمیدالملك: ۴۴۶
عمید اوزبك: ۴۶۰
عنایت (خواجگی) : ۲۲۱
عنایت‌الله (میرزا) : ۴۵۱
عنبر(قاضی): ۱۶۲
عندلیب: ۹۹
عندلیب: محمدحسین خان پسرصبا،۱۰۳
عنصری: ۹۹، ۱۶۰، ۲۳۴، ۱۵۳
عنقای خراسانی؛ میرزا محمدرحیم : ۱۰۳
عوفی بخارایی؛ نورالدین محمد: ۱۷۶، ۱۸۸، ۵۳۳
عونی؛ ابراهیم بن خالد: ۲۰۸، ۲۰۹
عهدی ساوجی: ۱۱۵
عهدی قزوینی، ۱۱۵
عهدی قزوینی، ۱۱۵
عیاشی سمرقندی؛ محمد بن مسعود، ۱۷
عیانی: ۱۶۲
عیسی (قاضی) ، ۱۷۷
عیسی‌خان گرجی: ۴۵۲
عیشی: ۲۲۲
عین‌الزمان. ۲۲۳
عین‌القضاة همدانی: ۱۷۷
عینی؛ بدرالدین ابومحمدمحمود بن احمد، ۴۳۶
عینی تهرانی: ۱۱۵

غاثا ذیمون : ۳۱۰
غازان خان: ۱۴۴، ۱۹۳، ۲۸۰، ۵۳۴
غازی: ۲۱۹
غازی عوض: ۱۱۵
غازی قلندر، ۱۱۵
غازی گرایخان تاتار : ۱۱۵
غالب بروجردی؛ عباس: ۱۰۳
غایب‌زاده ؛ ملاحسین: ۴۴۰
غروری کاشی (میر) : ۱۱۵
غزال کرمانی؛ محمدحسین: ۱۰۳
غزالی: ۳۰، ۱۰۳، ۴۳۸، ۴۴۴، ۴۲۵، ۴۲۷، ۴۶۲، ۵۰۲
غزالی؛ احمد:۱۷۳
غزنوی‌اسمعیل بن ابراهیم: ۱۷۲
غزی؛ بدرالدین حسن بن علی: ۱۵۷
غزنوی؛ بدرالدین علی:۱۷۲
غزنوی؛ مجدالدین بن رشید: ۱۷۲
غضایری رازی: ۱۷۷
غضنفر ؛ شجاع‌الدین: ۲۲۰
غفاری؛ قاضی‌احمد بن‌محمد بن‌عبدالغفور:۱۹۵
غفاری؛ قاضی‌محمد: ۱۱۵
غفاری قزوینی؛ محمدحسین، ۱۱۵
غفاری کاشانی؛ فرخ‌خان امین‌الملك: ۴۱۸
غلامی ترك: ۲۴۱
غلجایی؛ حسین‌خان: ۴۷۱
غنی؛ دکترقاسم: ۹۴، ۲۲۷، ۴۵۸، ۵۴۰
الغواص؛ابوعبدالله:۵۲۶
غوری؛ امیرحسینی حسین بن عالم؛ ۳۰۴
غوری؛ سلطان غیاث‌الدین: ۱۷۳
غوری؛ علاءالدین حسین: ۱۷۴
غوری؛ غیاث‌الدین ابوالمظفرمحمدبن سام بن حسین: ۵۵

غوری؛ فخرالدین مبارکشاه: ۱۷۷
غوغای سوادکوهی مازندرانی؛ عبدالله:۱۰۳
غیاث‌الدین: ۳۳۸
غیاث‌الدین (امیر) : ۴۶۷
غیاث‌الدین ابوالحسن تبریزی: ۴۹۲
غیاث؛ عبدالله بن فتح‌الله البغدادی: ۷۴
غیاث‌الدین محمدبن‌خواجه رشیدالدین: ۴۳۳، ۴۵۰، ۵۱۳
غیاث‌الدین مذهب: ۴۵۰
غیاث‌الدین ملکشاه کاشی: ۹۷
غیاث‌قمی : ۱۱۵
غیرت‌همدانی (ملا) : ۱۱۵
غیرتی؛ مولانا شرف: ۲۲۲

فاخر بن‌محمد، (ابی‌المفاخر)
فارابی: ۳۳۸
فارابی جوهری؛ ابونصر اسماعیل بن حماد : ۳۴۵
فارسی؛ کمال‌الدین ابوالحسن: ۱۳۸
فارغ‌اصفهانی؛ میرزا ابراهیم: ۱۱۵
فارغ کاشی: ۱۱۵
فارغی‌قزوینی(میر)، ۱۱۵، ۲۲۰
فاضل،محمدعلی بن‌محمدرضاساروی‌مازندرانی: ۱۱۰
فاضل‌خان : ۴۹۶
فاضلای کاشی، ۱۱۵
فاطمه ع : ۵۰۸
فانی، ۲۲۱
فانی؛مانکجی فرزند لیم‌جی هوشنك هاتریای گجراتی درویش : ۱۵۲
فانی؛ محمدحسن ... زنوزی‌خویی‌تبریزی:۳۴
فانی؛ میرعبدالحسین نوادهٔ میررضی: ۱۱۵
فایز نهاوندی: ۱۱۵
فایق آشتیانی؛ محمدتقی، ۴۹۷
فتال: ۳۱
فتال؛ ابوطالب بن محمد هاشم بن عبدالله بن رحمة‌الله نجفی: ۳۳
الفتال‌الکلالی: ۳۵۳
فتح؛ علی: ۱۷۷
فتح‌آبادی بخارایی: ۲۶۰
فتح‌بن‌خاقان:۳۸۴
فتح‌بن علی‌بنداری، ۳۲۳
فتح‌الله شیرازی (شاه): ۴۴۶
فتح‌الله قزوینی: ۱۱۵
فتحای اصفهانی: ۱۱۵
فتحعلی‌خان صبای کاشانی ؛ ۴۶۳
فتح‌علی‌خان وزیر(میرزا) : ۸۴
فتحعلی‌شاه: ۱۴، ۴۰، ۴۱، ۴۴، ۴۹، ۵۱، ۷۴، ۸۹، ۱۵۹، ۳۰۸، ۳۲۰، ۳۲۲، ۳۷۹، ۴۹۸
فتحی‌قزوینی: ۱۱۵
فتوحی‌مروزی: ۱۷۷
فخرالدوله: ۱۵۵
فخرالدوله شاه غازی: ۷۱

فخرالدین، ۲۶۰
فخرالدین ابراهیم بن خواجه عمادالدین وزیر محمود بن صاحب‌خواجه شمس‌الدین‌محمد بن‌علی صفی: ۷۵
فخرالدین اسعدجرجانی: ۱۷۳
فخرالدین اصفهانی: ۱۷۷
فخرالدین بن محمدعلی‌الخراسانی (فخرالدین بن‌محمدعلی‌النجفی)
فخرالدین خالد: ۱۷۷
فخرالدین رئیس محمود: ۱۷۹
فخرالدین صدرالملك: ۲۶۱
فخرالدین عبدالجلیل بن محمدبن‌عبدالباقی بن احمدبن ظفر بن ابی‌العباس بن احمد بن ظفر بن ابی‌العباس بن احمدبن‌ثابت: ۴۸۴
فخرالدین کاشفی: ۴۰۵
فخرالدین لر: ۴۸۳
فخرالدین محمدبن‌علی‌النجفی: ۱۵۱
فخرالدین منوچهر، ۱۷۸
فخرالملك: ۲۵۹
فخرالملك طاهر بن بونصر: ۲۶۰
فخررازی: ۱۷۷
فخری: ۲۲۰
فخری بن امیرهروی: ۵۲۲
فخری صفاهانی؛ ملك‌الشعرا: ۲۶۱
فدایی، ۲۲۲
فدایی؛ رستم میرزا: ۱۱۵
فدایی؛ سیدیحیی پسروامق: ۹۴
فدایی اردستانی؛ محمدسعید: ۱۰۳
فدایی اصفهانی: ۱۱۵
فدوی؛ محمدرضا: ۴۷۷
فرالاوی؛ محمدبن موسی: ۱۷۷
فراقی: ۱۶۲
فراوی: ۱۵۲
فراهانی؛ جلال‌الدین جعفر: ۴۳۳
فراهانی؛ سیدحسین: ۵۲۰
فراهانی؛ مرتضی بن حسن: ۴۲۶
فراهی، ۱۷۹، ۳۰۲
فرج‌الله (میرزا): ۲۷۶، ۴۹۸
فرخاری: ۱۷۷
فرخی‌سیستانی؛ ابوالحسن علی بن جولوغ: ۲۶۶
فردوسی: ۹۹، ۱۶۲، ۱۶۷، ۱۷۷، ۳۲۳
فردی: ۹۹، ۱۸۴، ۲۲۱، ۲۲۳
فردی؛ نصیرای نائینی: ۱۱۵
فرزدق: ۳۵۲
فرصت: ۱۹۲
فرصت؛ مظفرحسین کاشی: ۱۱۵
فرصت‌شیرازی (میرزا): ۵۱۵
فرصت قمی؛ مظفر: ۱۱۸
فرقتی؛ ابوتراب بیگ کاشی: ۱۱۵
فرقدی؛ محمدبن عمر: ۱۷۸
فرمانفرما: ۴۹۱، ۴۹۶
فروغ؛ میرزا محمد پسر میرزا محمد حسین منجم‌باشی اصفهانی: ۱۰۳
فروغی: ۹۹، ۲۲۰، ۲۲۲
فروغی ذکاءالملك سپاهانی؛ محمد حسین:

۲۲۷، ۳۴۷، ۳۴۸
فروغی همدانی: ۱۱۵
فروغی قزوینی: ۱۱۵
فروهر؛ ابوالقاسم: ۳۱۳
فرهاد میرزا: ۳۱، ۵۵، ۹۲، ۲۳۵، ۲۸۱، ۴۹۱
فریبی؛ آقا شاپورتهرانی: ۱۱۵
فریدالدین جاسوس‌علی منجم‌سجزی: ۱۷۶
فریدالدین خراسانی: ۱۷۷
فریدالدین‌فارسی: ۱۶۲، ۱۷۷
فرید کاتب: ۱۵۳، ۱۷۷
فرید کافی: ۱۵۳
فریدون؛ حسین‌میرزا: ۱۱۴
فریومدی؛ عزالدین ابوالطیب‌طاهر بن خواجه وجیه‌الدین زنگی بن طاهر: ۳۶۵
فسونی؛ محمودبیك: ۲۲۱
فصیحی: ۹۹
فصیحی گرگانی: ۲۳۵
فصیح (میرزا): ۱۱۵، ۴۷۲، ۴۷۴، ۴۷۵
فضل: ۲۷
فضل بن شاذان: ۱۷، ۱۸
فضل بن عمران: ۳۷۸
فضلی: ۱۷۷
فضلی‌جرباذقانی: ۱۱۵
فضولی: ۱۵۹، ۱۸۳
فضولی بغدادی؛ محمدبن سلیمان: ۲۶۷
فطرت کاشی؛ ملك: ۱۱۵
فطری قمی؛ میرزا محمدرضا: ۱۱۵
فقاعی؛ نجم‌الدین محمد: ۴۸۱
فکرت: ۹۹
فکری: ۲۲۳
فکری؛ میرزا محمدرضا: ۱۱۵، ۲۱۹
فلسفی: ۱۴۱
فلك‌الدین‌عبدالله بن‌علی بن‌محمدتبریزی: ۴۸۲
فلوگل: ۲۸۱
فنای‌اورجانی لنجابی؛ علی‌لر: ۱۰۳
فنایی: ۹۹
فنایی‌اصفهانی: ۱۱۵
فهمی(مولانا): ۲۲۳
فهمی؛ مولانا محمد: ۲۲۰
فهمی‌طرشتی: ۱۱۵
فهمی کاشی: ۱۱۵
فهیمی‌مروزی: ۱۷۷
فیاض؛ شیخ‌فیض: ۴۹۵
فیثاغورس: ۳۰۷، ۳۱۰
فیروز؛ امیرعسکر: ۲۴۲
فیروز؛ خسرو: ۲۱۸
فیروزآبادی؛ علی بن عبدالغالب: ۳۴۱
فیروزالمتولی (حکیم): ۱۷۷
فیروزشاه (امیر): ۴۵۵
فیروزشاه؛ قطب‌الدین: ۳۸۶
فیروزکوهی؛ امیر: ۵۷، ۳۹۳
فیروزمیرزا پسرعباس میرزا: ۴۹۰، ۴۹۱
فیض‌الله تفرشی(امیر): ۱۴۳
فیض کاشانی؛ محمدمحسن: ۸۷، ۱۱۵، ۱۲۴، ۳۳۸، ۵۱۰
فیضی(میر): ۲۲۰

فیضی؛ معزالدین: ۱۱۵
فیضی‌حسنوندی لرستانی؛ میرزا احمد: ۱۰۳
فیلی: ۱۰۳
قاآنی؛ میرزا حبیب: ۱۰۲، ۲۵۱، ٤۹٦
قابل: ۹۹
قابوس وشمگیر: ۷۰، ۱۷۸، ۳۹۷، ۳۹۸
قاجار؛ محمدی بیك: ۲۲۰
قادری: ۱٦۸
قاسم: ۱۷۲
قاسم انوار؛ معین‌الدین‌علی بن نصیر بن‌هارون بن‌ابی‌القاسم قاسمی‌حسینی عارف: ۲٦۸
قاسم بن فیرة شاطبی (ابومحمد): ۳۳۰
قاسم‌خان ولدندرخان: ۱۱۵
قاسم میرزا(نواب ملك): ۹۹
قاسمی(مولانا): ۲۱۹
قاسمی کاشی: ۱۱۵
قاضی اوس: ۲۱۰، ۳۸۱، ۳۸۳
قاضی بن کاشف‌الدین محمد یزدی اردکانی: ۱٤۱، ۱٤۲
قاضی‌جهان: ٤۵۰
قاضی‌حسن عبدالرزاق: ۲۲۰
قاضی‌حسین: ۲۲۳
قاضی‌زادهٔ رومی: ۳٤۲
قاضی‌صفی: ٤۷۷
قاضی‌محمد: ۲۲۰
قاضی‌محمد باقر: ۲۲۰
قاضی‌میرك: ۲۲۰
قاضی نوراصفهانی: ۱۱۹
قاضی نورالله شوشتری: ۷۳، ۱۹۳، ٤۱۲، ۵۱۵
قاضی‌وافی: ۲۲۱
قاف‌زاده افندی: ۱۸۳
قانع؛مسیب کاشی: ۱۱۵
قانعی کاشی(میر): ۱۱٦
قایم‌مقام (میرزاعیسی‌ملقب به‌میرزا بزرگ): ۹۹، ۳۱۵
قایم‌مقام فراهانی؛ میرزا ابوالقاسم: ۵۱، ۹۹، ۲۵۱، ۳٤۷، ۳۵۸، ٤۵۹، ٤۷۱، ٤۷۸، ٤۸۹، ٤۹۵، ٤۹٦، ٤۹۷
قایمی؛ نصرالله‌پسرابی‌الحسن جاجرمی: ۳۹۸
القاینی؛ ابوالحکیم‌ابی‌نصربن اسحق: ۱۷۲
قاینی؛ سیف‌الدین‌بن محمد: ۲۹۵
قباجه؛ ناصرالدین: ۱۸۹
قبول‌الدین حاتم (مولانا): ۲۲۰
قباد: ۳۲۳
قتیبی نیشابوری؛ علی‌بن محمدبن قتیبه: ۱۷
قدامة بن جعفر: ۳۹۸
قدرت؛ محمدعلی پسرسیداحمد کاشانی: ۱۰۳
قدرت‌اصفهانی: ۱۱٦
قدری: ۲۲۲
قدس‌همدانی محمدمهدی: ۱۱٦
قدسی تفرشی (میر): ۱۱٦
قدیرای کیف دوز: ۱۱٦
قراباغی؛ مولانایوسف: ٦٦
قراری: ۹۹
قراگوزلو؛ علی‌خان: ۲٦٦

قراگوزلوی‌همدانی؛محمدجعفربن‌حاج صفرخان ۲۹۳
قراگوزلوی‌همدانی؛ میرزارضاقلی: ۱۰٤
قرامانلو؛ فرهادخان: ۳۳۰
قرایوسف ترکمان(جهانشاه): ۴۵۳
قرشی‌ورارودی؛ ابوالفضل جمال‌الدین محمد بن‌عمربن خالد: ۳٤۸
قره‌قویونلو؛ جهانشاه: ٦۲
قریش کاشی(سید): ۱۱٦
القریمی؛ حسن‌بن حاجی‌علی: ۲۳۱
قزداری؛ بنت کعب: ۱۵۳
قزنچاهی؛ علی‌اکبر: ۳۱۲
قزوینی؛ احمدبن محمدبن نجم‌الدین‌عبدالغفار جعفری غفاری(فناری): ۵۱۳
قزوینی؛ خواجه‌حبیب‌الله: ۱۰۸
قزوینی؛ رضی‌الدین محمدبن‌حسن: ٤۰٤
قزوینی؛ زین‌العابدین ذوالقدر: ۲۲۸
قزوینی؛ سیدمعزالدین محمد: ۲۱٦
قزوینی؛ شرف‌الدین فضل‌الله: ۱۷٦
قزوینی؛ محسن: ۱۷۸(ملامحسن کاشی)
قزوینی؛ محمدبن عبدالوهاب: ۳، ۵، ۷،۱٦، ۱۸، ۲۱، ۲۲، ۳۱، ۳۵، ۳۹، ۵۳، ۵٤، ۵۷، ۶۰، ۶۱، ۶۸، ۷٦، ۸۱، ۸۳، ۸٦، ۹۰، ۹۷، ۹۸، ۱۲۷، ۱۸٤، ۱۸۷، ۱۹٤، ۱۹٦، ۲۲٤، ۲۳۵، ۲٤۰، ۲٤٦، ۲۵۲، ۲٦۵، ۲٦٦، ۲٦۸، ۲۹۵، ۲۹٦، ۳۰۵، ۳۳۰، ۳٤۵، ۳٤٦، ۳٦۸، ۳۹۵، ۳۹٦، ٤۰۲، ٤۰۳، ٤۰۵، ٤۱۲، ٤۱۵، ٤۲۱، ٤۲۲، ٤۲۸، ٤۲۹، ٤۴۰، ٤۷٦، ٤۸۸، ۵۰۳، ۵۰۵، ۵۰٦، ۵۲۰، ۵۲۹، ۵۳۰، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۳، ۵۳۵، ۵۳۷، ۵۳۹، ۵٤۰، ۵٤۱
قزوینی؛ محمدطاهر: ۱۱۷
قزوینی؛ ملاخلیل: ۵۱، ٤۰٤
قزوینی؛ میرزا احمد: ۱۰٦
قزوینی؛ میرزارفیع: ٤۹۹
قزوینی؛ میرزا صادق: ۱۵۹
قزوینی‌خطیب دمشق؛ جلال‌الدین‌محمد: ٤۲۹
قسمت؛ علینقی‌بنای‌قمی: ۱۱٦
قسمی؛ قاسم‌بیك: ۲۲۲
قشیری: ۵۹، ۱۳۰
قصیری: ۱٦۲
قصیری؛ فخرالدین عبدالمحسن: ۳۳٦
قضایی‌همدانی: ۱۱٦
القطامی: ۳۵۳
قطان‌مروزی؛ عین‌الزمان ابوعلی‌حسن‌بن‌علی بن‌محمدبن ابراهیم‌بن احمد: ٤۰۱
قطران: ۱۵۰
قطرهٔ چهارمحالی‌سپاهانی؛ میرزاعبدالوهاب: ۱۰۳
قطب‌تبریزی: ۵۱۵
قطبا(حکیم): ٤۷٦
قطب‌الدین حیدر: ٤۹۹
قطب‌الدین شیرازی: ۱۷۸، ٤۸۱
قطب‌الدین محمود؛ اتابك: ۲۵۹
قطب‌شاه؛ عبدالله: ۱۵۵

قطب‌شاه بهادرخان؛ سلطان‌عبدالله: ۲۰
قطب‌شاه حیدر آبادی؛ ابراهیم: ۱۱٦
قطب‌محیی خزرجی: ٤۳۹، ٤٤۰
قطب‌الملك: ٤٥٤، ٥۰۱
قطبی؛ جمال بن نظیر: ۱۷٤
قفطی: ۱٤۹
القلاح بن‌الجناب: ۳٥۳
قلانسی؛ فخرالدین: ۱۷۷
قلج‌ارسلان بن عثمان: ۱۷۸
قلیج‌طمغاج بن ابراهیم: ۱۱۸
قمر اصفهانی؛ نظام‌الدین‌محمود: ٥۳۲
قمری؛ سراج‌الدین: ۱۷۸
قمری؛ محمد: ۲۸٥
قمی؛ باباحمد: ۱۰٦
قمی؛ حسن بن علی بن حسن بن‌عبدالملك: ۷٥
قمی؛ علیرضا: ۲۸۳
قمی؛ قاضی‌محمد شریف: ۳۷٤
قمی؛ محمدبن‌الحسین بن بندار: ۱۷
قمی؛ محمدصادق: ۱۱۷
قمی؛ مرادبن‌قدیم: ۳۸
قمی؛ میرزاقاسم: ۱۱٥
قندهاری؛ عالم‌بیك: ۱٦۷
قواس؛ محمد: ٤۹۱
قوامای‌صدر(میرزا): ۱٦۰
قوام‌الدین‌حسین سپاهانی: ٥۰۱
قوام‌الدین محمدبن‌مهدی‌حسینی سیفی‌قزوینی: ۳٤۳
قوامی(مولانا): ۲۲۲
قوامی‌خوافی: ۱۷۷
قوامی‌رازی: ۱۱٦، ۱۷۷
قوامی‌مطرزی: ۱۷۸، ۲٥۰
قوشچی؛ علاءالدین علی‌بن محمد: ۱۹۸، ٥۰۷، ٥۲٤
قومسی‌سپاهانی؛ محسن‌بن‌سلطان محمد: ۲۸۳
قومی: ۲۲۱
قونوی؛ صدرالدین: ٤۳۳، ٤٤۹
قیدی: ۹۹، ۲۲۲
قیس بن ردیح: ۳٥۳
قیسی‌اشبیلی؛ ابونصرفتح‌بن محمد بن عبیدالله بن‌خاقان بن عبدالله: ۳۸٤

کابلی؛ ضیاءالدین محمود: ۱۷۸
کاتب؛ احمدبن‌حسین بن علی: ٦۲، ٦۳
کاتب؛ ملامحمدعلی قمی: ۱۱٦
کاتب‌بغدادی؛ الغیاث‌عبدالله بن فتح‌الله: ۷۳
کاتب‌تستری؛ محمدبن احمد: ۸۱
کاتب خوافی؛ محمد: ۱۷۸
کاتب‌شیبانی: ۷٥
کاتبی: ۱٦۲، ۲٤۸
کارکیا محمد: ٤۰۰
کارکیا میرزاعلی پسر کارکیا سلطان‌محمد: ۷۱
کازرونی؛ جمال‌الدین: ۱۷٤
کازرونی شیرازی؛ میرزا صالح پسر حاجی باقرخان: ۳۱٥

کاشانی؛ آقامیرعلی‌نقی: ۱۹٦
کاشانی؛ ابوالقاسم: ۳۱٤
کاشانی؛ امین‌الدین: ۱۰۷
کاشانی؛ باباافضل: ۳۰۰، ۳۰۸، ٤۱۹، و(باباافضل)
کاشانی؛ عبدالله‌بن محمدکاظم: ٤۷۹
کاشانی؛ لطف‌الله‌بن‌عبدالکریم: ٤۰
کاشانی؛ محمدکاظم: ۳۸٦
کاشانی؛ ملاقلی: ۱۱٦
کاشانی؛ ملامحسن: ۳۳۷: ۳۳۸
کاشانی؛ میرتقی‌الدین محمد (محمود) بن‌شرف الدین علی‌حسینی: ۲۱۸
کاشانی؛ میرعلی‌نقی‌بن‌هاشم: ٤۲۱
کاشانی؛ میرمحمدحسین‌بن‌میرمحمدرضا: ۲۳٦
کاشانی؛ ناصرالدین: ۱۷۹
کاشف شیرازی؛ قاضی میرزا محمد شریف پسر شمس‌الدین محمد: ۲۱۷
کاشفی؛ فخرالدین‌علی‌صفی‌شیعی بن کمال‌الدین حسین‌واعظ: ٤۰٥
کاشفی بیهقی سبزواری؛ کمال‌الدین حسین‌بن علی واعظ: ۱٤۷، ٤۰۸
کاشی؛ آقامحمدصالح: ۱۱۷
کاشی؛ ابوالقاسم عبدالله‌بن‌علی‌بن‌محمد: ۱٤٦
کاشی؛ احمد: ۱۰٦
کاشی؛ محمد قاسم: ۱۱۷
کاشی؛ ملاحسن: ۱۸۲
کاشی؛ میرجلال: ۱۰۸
کاشی؛ میرزا محمد معصوم: ۱۱۷
کاشی؛ میرسید: ۱۱۱
کاظم (سید): ۹٤
کاظم سپاهانی: ۳۰۱
کاظم‌کاشی (میرزا): ۱۱٦
کاظمای زرکش‌کاشی: ۱۱٦
کاظمای‌کاشی: ۱۱٦
کاظمای قزوینی: ۱۱٦
کاظمای‌منصف‌قمی: ۱۱٦
کاظمی؛ جوادبن فاضل: ۳۰۲
کاظمی؛ زین‌العابدین: ٤۱۲
کاظمی؛ محمد امین: ۱٦۹
کافرك؛ جمال‌الدین ناصر شمس: ۱۷۸
کافی؛ سعدالدین: ۱۷٥
کافی؛ (میرزا): ۲۲۱
کافی پسر کینیاز میرزا داود: ۱۰۳
کافی‌رب العزة (میرزا): ۱۱٦
کافی ظفر همدانی: ۱۱۳، ۱۷٦
کاکا: ۲۲۰
کاکای قزوینی: ۱۱٦
کامران بیك: ٤٤۸
کاملای‌کاشی: ۱۱٦
کامی: ۲۲۲
کاهی؛ ابوالقاسم: ۲۲۲
کبیری‌کاشی: ۱۱٦
کتابدارباشی؛ میرزاعبدالرحیم: ۲۷٦
کتبی؛ محمود: ٥۰۳
کثیر عزه: ۳٥۲
کجوری؛ منصور: ٤٥٥

الکذاب الجرمازی : ۳۵۲،۳۵۳
کرانی سپاهانی؛ شیخ حافظ محمدشاه بن علی بن محمود بن شاد بخت : ۶۱
کراوس ؛ پل : ۱۵
کرایلی ؛ علی خان : ۵۸
کربین ؛ هنری : ۳۹۳
کرت؛ سلطان ابوالحسن محمد : ۴۲۹
کرکی (محقق) : ۲۹۴ و نیز (محقق کرکی)
کرمانی ؛ افضل الدین : ۱۷۳
کرمانی؛ حاج محمد کریم خان بن ابراهیم خان: ۲۸،۲۹۲
کرمانی ؛ ملاامیر : ۱۷۳
کرمعلی خان : ۴۷۰
کرمی کاشی (مولانا) : ۱۱۶
کرهرودی ؛ خواجه جلال : ۱۰۸
کرهرودی (میرزاحیدر) : ۱۰۹
کریستنسن : ۷۰
کریم الدین محمد بن محمد بن محمد مفسر قزوینی : ۴۸۵
کریمای کاشی : ۱۱۶
کریمخان زند : ۷
کریمی ؛ بهاءالدین : ۱۷۴
کریمی سمرقندی؛ بهاءالدین : ۱۷۸
کسایی قزوینی : ۱۱۶
کسایی مروزی : ۱۷۸
کسروی؛ سیداحمد : ۶۷،۶۹،۷۰
کسگری ؛ جمشید بن محمد زمان : ۱۴۰
کسگری ؛ محمدطاهر بن حاجی محمدابراهیم : ۵۰۴
کشمیری ؛ شمس الدین محمد : ۳۷۰،۳۷۱
کشی : ابوعمرو محمد بن عمر بن عبدالعزیز : ۱۶
کشی ؛ مهدویة بن نصیر : ۱۸
کشی ؛ محمد بن بصیر : ۱۸
کعب و عمیر ابناجعیل : ۳۵۲
کعب الاحبار : ۱۳۹
کعب بن زهیر : ۱۶۰
کعبی دورقی قبانی؛ ابوعلی جمال الدین فتح الله بن شیخ علوان بن بشارة بن محمد بن الحسین: ۳۰۳
کفوی ؛ حسین : ۲۸۱
کلامی اصفهانی : ۱۱۶
کلامی مدور : ۱۷۸
کلامی (مولانا) : ۲۱۹
کلباسی ؛ ابوالمعالی ابن حاجی محمدابراهیم: ۳۴۹
کلباسی ؛ حاج محمد ابراهیم : ۲۰۱،۲۰۲-۵۱۷
کلبعلی پیراهن فروش (حاج) : ۱۱۶
کلبی بغدادی ؛ ابراهیم خالد : ۲۰۹،۲۱۰
کلهر؛ حسین قلی سلطان : ۸۴
کلهر کرمانشاهی؛ شهبازخان : ۸۴
کلهر کرمانشاهی ؛ محمد یوسف : ۴۸
کلیم : ۱۸۲
کلیم همدانی کاشانی ؛ ابوطالب : ۱۱۶،۲۶۹

کلینی: ۳۸۷
کمالات : ۹۹
کمال الدین : ۱۷۸
کمال الدین (خواجه) : ۴۶۷
کمال الدین احمد : ۲۵۹
کمال الدین احمد بن بدیع ابی بکر بن عبدالغفار بن ابی بکر بن البکر کمال زنجانی : ۴۸۳
کمال الدین اسمعیل اصفهانی: ۹۷،۱۱۶،۱۵۰، ۱۵۳
کمال الدین ثابت مستوفی : ۲۴۲
کمال الدین حسن بن محمد بن حسن فارسی :۴۸۳
کمال الدین حسین طبیب ؛ ۵۰۱
کمال الدین خجندی: ۱۶۱
کمال الدین زنجانی : ۱۷۸
کمال الدین زیاد اصفهانی : ۱۷۸
کمال الدین عبدالرزاق بن جلال الدین اسحاق سمرقندی : ۴۲۸
کمال الدین عرب حسن بن داود بن حسن حصفکی
کمال عرب : ۴۸۳
کمال الدین قصه خوان : ۱۱۶
کمال ساوجی : ۱۱۶
کمالی بخاری : ۱۷۸
کمالی مقری :(رجوع شود به کلامی مدور)
کمانسری بخشی کشمیری : ۱۴۹
کمره‌یی؛ شیخ علینقی : ۲۱۸
الکندی : ۲۴۰،۳۱۰
کنی : ۱۸
کوته پا ؛ کمال الدین : ۱۷۸
کوثر : ۹۹
کورکیان : ۵۰۶
کوسج ؛ محمدامین : ۱۱۷
کوسهٔ لاری سفیداری ؛ رجبعلی بن کربلایی کاظم : ۱۲۹،۵۰۹
کوشیار : ۳۸۲
الکوفی؛ احمد بن محمد بن الحسین : ۱۳۰
کوکب : ۹۹
کوکب ؛ میرزا مهدی: ۴۷۰
کوکب خراسانی ؛ محمدباقر : ۱۰۳
کوکبی بهروزی : ۱۷۸
کوکوکی رشتی ؛ محمدعرب : ۳۵۲
کوهیار طبری ؛ ۱۷۸
کهپایی؛ ملازکی الدین عنایت الله بن شرف الدین علی : ۱۲۳
کیا ؛ سیدعلی : ۴۴۶
کیا ؛ صادق : ۴۳۳
کیا ؛ کارکیارضی : ۴۴۶
کیا ؛ کارکیاناصر : ۴۴۴،۴۴۶
کیانی معتصم الملك؛ میرزاتقی خان مازندرانی: ۶۹
کیچیك میرزا : ۱۱۶
کیخسرو : ۵۲۳
کیرنکی ؛ جواد قنبر :۲۰۵
کیشی قرشی ؛ زین الدین محمد بن محمد: ۴۸۲
کیکاوس بن قابوس : ۱۷۸
کیومرث : ۶۴

لایحی؛ روحی، ۱۷۵
لبیبی: ۱۷۸
لسان‌الملک: ۵۴۳، نیز: سپهر
لطف‌الله بن قطره: ۱۰۲
لطف‌الله محمد کریم: ۴۳۹
لطف بن فتح‌الله: ۳۸۵
لطفای اصفهانی: ۱۱۶
لطفعلی بیک: ۴۷۳
لطفعلی‌خان: ۴۹۶
لطفعلی‌خان سرتیپ: ۴۴۳
لطفی: ۲۲۲
لطیفی؛ عبداللطیف بیرجندی: ۲۵۰
لعوسنگ (؟)؛ ابن‌خطیب: ۱۷۷

لعین: ۳۵۲
لله‌باشی: ۲۵۱
لنبانی؛ رفیع مسعود: ۹۷
لنجانی؛ حسن: ۲۹۱
لنجانی اصفهانی؛ سیدمحمد: ۱۰۴
لواسانی؛ محمدباقر: ۱۶۵
لوایی: ۹۹
لوط: ۲۹۳
لوط بن یحیی: ۴۳
لوکری؛ ابوالعباس: ۳۶۰، ۴۰۲
لومکی؛ عمیدالدین: ۱۵۳، ۱۷۷
لومکی؛ فخرالدین: ۱۵۳
لیث‌صفار: ۵۲۳
لیثی؛ محمد بن قوام‌الدین بن محمد بن قوام‌الدین: ۲۶
ماجد بن محمد حسین بحرانی: ۸۷
ماجد بن هاشم بن علی: ۵۲۱
ماجیلویه: ۲۹۲
ماریه: ۳۱۰
مازندرانی؛ ابوالقاسم: ۲۹۴
مازندرانی محمد: ۴۹۷
مازندرانی؛ همت: ۷۰
ماسینیون؛ لوئی: ۱۵
مافی؛ نصرالله بن حبیب‌الله: ۳۲۱
مافی؛ نظام‌السلطنه: ۳۱۷
مافی؛ نورالدین حبیب‌الله: ۳۳۷
مافی بایروند؛ نورالله بن حبیب: ۲۳۴
ماکی؛ جلال‌الدین فضل‌الله بن عمر بن محمد: ۴۸۲
ماکی قزوینی؛ ابوالمظفر احمد بن محمد بن احمد: ۴۸۵
مالک بن اسماء: ۳۵۳
المالکی؛ القاضی تاج‌الدین احمد بن ابراهیم: ۱۵۵
مأمون: ۲۳۲، ۲۳۳
ماوردی شافعی: ابوالحسن علی بن محمد بن حبیب: ۱۲۸
مایل: ۹۹
مایل؛ محمدحسن بن حاجی آقاسی: ۱۹۱
مایلی: ۱۸۳، ۲۲۲
مبارزالدین محمد بن مظفر: ۱۹۳

کیومرث (ملک): ۴۶۲

گرامی خان؛ محمد: ۲۸۱
گرامی سلطان؛ عادل: ۲۸۱
گرای سلطان؛ غازی: ۲۸۱
گرجی؛ حاجی آقامحمد بن احمد: ۱۲۸
گرگانجی سرکانی: اوحدالدین: ۱۷۵
گرگانی: ۴۱۸
گرگانی؛ محمد بن محمود: ۱۵۰
گرگانی؛ محمود بن میرزا محمد علی: ۲۲۴، ۴۲۰
گرگانی؛ ملاحسن: ۴۷۱
گرگانی؛ میرسید شریف: ۱۹۹، ۳۴۱
گرگانی آشتیانی قمی: سلیمان بن میرزا محمد: ۲۷۲
گرمرودی؛ کاظم بن محمد کاظم: ۳۹۳
گروسی؛ دبیر حضرت: ۱۲۱
گروسی؛ (فاضل‌خان)
گشتاسب بن لهراسب: ۱۴۲، ۱۴۳
گلپایگانی: ۵۴۱
گلخنی قمی: ۱۱۶
گلستانه؛ محمدباقر: ۷۴
گلستانی؛ اشرف: ۱۸۰
گلستانی؛ شمس‌الدین: ۱۷۶
گلشنی (مولانا): ۲۱۹
گلشنی کاشی: ۱۱۶
گونابادی: مظفر (مظفر گونابادی)
گوهرسلطان دختر شاه اسماعیل صفوی: ۵۳۲
گوهری: عبدالرحمن بن ملامحمد یوسف خواجه ۳۶۸

گیتی: ۲۷۰
گیتی؛ محمود: ۵۰۳
گیلانی؛ ابوالفتح عبدالرزاق: ۲۲۵
گیلانی، اسماعیل بن اصیل بن محمد: ۲۱۲
گیلانی؛ خان احمد: ۱۰۶
گیلانی؛ محمود بن شیخ محمد: ۳۳، ۳۵
گیلانی؛ ملارفیع بن محمد رفیع: ۱۹۸
گیلانی؛ میرقاری: ۴۴۹
گیلانی قمی؛ میرزا ابوالقاسم: ۱۶۵

لاری: ۳۳۴
لاری؛ شرف‌الدین علی بن بهاء الدین محمد: ۵۱۴
لامع؛ نورای همدانی: ۱۱۶
لامعی: ۱۸۳
لامعی گرگانی: ۱۱۶، ۱۵۰، ۱۷۸
لاهیجی: ۴۰۰
لاهیجی؛ سیدمرتضی بن سیدرضا: ۱۹۰
لاهیجی؛ شیخ‌زاده: ۱۷۶
لاهیجی؛ عطاء: ۴۵۱
لاهیجی؛ ملاخلیل قاری: ۴۵۱، ۴۷۵
لاهیجی؛ ملامیرقاری: ۴۴۸
لاهیجی؛ مولی عبدالرزاق فیاض: ۱۶۸، ۱۹۹، ۴۴۹
لاهیجی؛ میرزامحمد یوسف بن حسن: ۷۷، ۳۷۹

مبارز سجزی؛ شمس‌الملوك: ۱۷۸
المبارك‌بن منقذ: ۱۵۶
مبارکشاه غوری؛ فخرالدین: ۷۷، ۱۷۹
متکلم؛ حسن: ۱۷۴
متکلم قزوینی؛ حسن: ۱۱۶
متکلم نیشابوری سامانی؛ حسن: ٤٤
متنبی: ۱۶۵
مجدالدوله زعیم‌الدین علی‌بن جهیر، ۲٤۳
مجدالدین اسماعیل‌بن یحیی‌بن اسماعیل: ٤۸۲
مجدالدین عبدالله‌بن فضل بن محمود هاشمی: ۲٤۲، ۲٤٤
مجدالدین علی‌شوشتری: ۵۲٤
مجدالدین محمد: ٤۰۸
مجذوب علیشاه محمدجعفربن‌صفرخان‌همدانی؛ ۳۲۷، ٤۱۹، ۵۰٤
مجلسی، ۸، ٤۰، ۷۵، ۱۵۹، ۵۱۹
مجلسی دوم: ۳۷، ۳۸، ۵۱، ۷٤، ۸۵، ۱٤۳، ۱۷۰، ۱۹۰، ۱ ۲، ۲۱۳، ۳۵۱، ۳۶۱
مجمر: ۹۹، ۵۰۰
المجنون (قیس بن معاذ): ۳۵۳
مجنون: محمدحسن‌بن محمدعلی: ۳۸۳
مجنون بروجردی: ۱۱۶
مجنون عرب تهرانی: ۱۰٤
مجیر بیلقانی: ۲۶۰
مجیرالملك علی: ۲۵۹
محب‌الدین؛ حبیب‌الله: ٤۷۷
محب‌الله منشی گروسی (میرزا): ٤۹۸
محبعلی‌شاه؛ تقی‌بن الحسین حسینی تفرشی نعمة‌اللهی: ۱۲۵
محبی‌دمشقی؛ محمدامین بن فضل‌الله: ۱۲۱، ۱۲۲
محتشم (ملا): ۹۹، ۲۱۸، ۲۱۹
محتشم کاشانی؛ سیدعلی‌بن خواجه میراحمد: ۱۵۰، ۱۸۲
محجوب شیرازی؛ حیدرعلی: ۱۰٤
محدث؛ جلال‌الدین: ۱٤۵، ۵۳۰
محراب بیك (امیر): ٤۷۱
محرمی (ملا): ۱۵۹
محسن (قاضی): ٤۷۷
محسنای کاشی: ۱۱۶
محضری‌همدانی، ۱۱۶
محقق‌حلی: ۲۰۰ و نیز (حلی)
محقق خفری: ۱۹۸، ۱۹۹ و نیز (خفری)
محلاتی آقا خان: ٤۹۶
محمد نیز پیامبر ص: ۳۲، ۸۹، ۲۲۶، ۲۶٤، ۳۸۳، ۳۸۹
محمد: ۳٤۵، ۳۸۲
محمد (سید): ۲۲۳، ۵۲۲
محمد (مولانا): ۳۷۸، ۳۷۹
محمد (شیخ): ۱۷۰
محمد (قاضی): ۲۲۰
محمد کارکیا (سلطان): ٤۵۳
محمد (ملك): ۲۷٤
محمد (میرزاحاج): ۵۰۰
محمدآقا اوغلی: ۵۳۵
محمد ابراهیم: ۱۶۸

محمد ابراهیم (میرزا): ٤۷۰
محمد ابراهیم بن حاجی محمد حسن: ٤۰۸
محمدابراهیم خاموش (حاجی‌میرزا): ۹٤
محمد اسمعیل: ۹٤
محمد اسمعیل (آقا): ٤۸
محمد اسماعیل (میرزا): ۹۲
محمد اسماعیل‌بن محمد ابراهیم: ۲٤۰
محمد اشرف (حکیم): ٤۶۵
محمد اشرف طبیب: ٤۶۶
محمدامین: ۱۱۷، ۲۶۹
محمد امین (میرزا): ٤۷۲، ٤۷۶
محمدامین قزوینی؛ شیخ: ۱۱۷
محمدباقر: ۹٤، ٤۹۵، ۵۲۱
محمدباقر (قاضی): ۲۲۰
محمد باقر (میرزا): ۱۸۲
محمدباقربن محمد حسین تبریزی: ۳۲۶
محمد باقربن محمد شفیع منجم: ۲۱۲
محمد باقرپسرحکیم باشی: ٤۶۶
محمدباقرولدحاجی کبیرمرواریدفروش: ۱۱۷
محمدبن ابراهیم‌بن محمدبن حسین: ۵۱۶
محمدبن احمدبن یحیی: ۱۶۹
محمدبن اسدالله، ۵۶
محمدبن اسماعیل: ۱۶۹، ۱۷۱، ۲۹۲
محمدبن امور(؟): ٤۳۸
محمدبن حاج محمدزمان: ۵۱۹
محمدبن سعدالله‌بن کمال: ۲۳۵
محمدبن سلطان محمد نصیرالدولة: ٤۰۵
محمدبن سنان: ۲۹۱، ۲۹۲
محمدبن عبدالخالق‌بن معروف: ٤۰۰
محمدبن‌عبداللطیف‌بن ثابت‌خجندی؛ صدرالدین رکن‌الاسلام ابابکر: ۲٤۲
محمدبن عبدالله‌بن‌الامام: ۲۵
محمدبن علی‌بن شعبه، ۳۹
محمدبن قولویه: ۱۷
محمدبن الکیث (اللیث): ۳۱۰
محمدبن محمدبن اسماعیل‌بن صاعد، ٤۸٤
محمدبن محمدبن ماکی: ٤۸۵
محمدبن محمدتقی: ۸۷
محمدبن محمد یوسف طبیب هروی: ۱۹۱
محمدبن محمود گرگانی: ۱۵۰
محمدبن منصور: ۱۹۲
محمدبن مؤیدالملك: ۹۰
محمدبن وهیب: ۳۵۳
محمدبن یسر: ۳۵۳
محمدبن یونس: ۳۱۰
محمدبیك: ٤۶۵، ٤۶۶
محمد بیك‌بن محمد حسین: ۵۱۹
محمد تقی ع؛ امام: ۱۷
محمدتقی (میرزا): ٤۸
محمدتقی اصفهانی: ۱۱۷
محمد جعفرطالقانی: ۱۱۷
محمد جعفرمشهدی (میر): ٤٤۹
محمد جعفرنواب: ٤۸
محمد حسن: ۹۵، ۲٤٤، ۳٤۱
محمدحسن (حاج): ۸۷، ۳۵۷
محمدحسنا: ۱۵۱

محمدحسن بن محمد تقی سبزواری رودسرابی طبسی: ۲۸
محمدحسن میرزا (قسمت‌الدوله) : ٤٩٥
محمد حسین: ٤٦٨
محمد حسین(میر) : ٤٦٥
محمد حسین (میرزا) : ٤٩٦
محمدحسین اصفهانی: ۱۱۷
محمد حسین بن حاجی شمس‌الدین : ۱۵۲، ۲۳۲
محمدحسین بن محمد باقر: ۳۵۷، ۳۸۵
محمد حسین‌بن محمد معصوم: ٤٦
محمدحسین‌خان : ٤٨
محمدحسین طبیب (میرزا) : ٤٧٣
محمد حسین میرزا صفوی: ۱۱۷
محمد حسین نوادهٔ میرصدرالدین‌شمس(میرزا) ۱۱۷
محمد حکیم قمی:۱۱۷
محمد حکیم میرزا: ٤٦١
محمد حمید:۸۳
محمدخان (میرزا) : ٤٧٠
محمدخان (میرزا) پسرملك‌الشعرا برادرمحمد یوسف حکیم : ۱۰٤
محمدخان سیستانی: ۱۱۷
محمد خوارزمشاه: ۱۷۹
محمد رشتی: ٤٥٣
محمدرضا: ٤٦٥
محمدرضا (میرزا) : ٤٨، ۱۱۷، ٤٧٠، ٥٠٤
محمدرضا طبیب پسرعنایت‌الله شریف : ۳۸۷
محمد رضی‌بن میرزا امام قلی: ۳۹٦
محمد ریسمانباز(سید) : ٤٩١
محمد زکریا: ۲۸۷
محمد زمان(حاج) : ۳٤۱
محمد زمان‌بیك : ٤٤٨
محمد سعید (حکیم) ٤٧٤، ٤٧٥
محمد سعیدبن محمد عطاءالله : ۱۲۲
محمد سلطان: ٤٤٦
محمد سلطان (میرزا) ، ٤٥٣
محمدشاه: ۳۸۸، ٤٧٠
محمدشاه سلطان روم : ٤٤
محمد شاه قاجار: ۹۸، ۱٤۳، ۳۱۲
محمد شفیع: ۳۳۰، ٤٥٤، ٤٨٨، ٥۳۰
محمد شفیع حسینی: ٥۰۳
محمد شفیع مستوفی (میرزا) : ۱۱۷
محمد صادق (میرزا): ۹۹
محمد صادق تفرشی:۳۲۳
محمد صادق‌خان : ۹۷
محمدصادق همدانی (ملا) : ۱۱۲
محمد طاهر: ۳۱
محمد طاهر(میرزا) : ۱۵۷
محمد طاهرواقعه نویس: ٥۰۱
محمد طاهرهمدانی: ۱۰۳
محمدطبیب (نورالدین) : ۱٦۲، ۱٦۳، ۱٦٤
محمد علی: ۹٥، ٤٧٤
محمد علی(میرزا) : ۹٤، ٤٧۰، ٤٩٦
محمدعلی پسرحاجی عبدالوهاب: ۲۷٦
محمدعلی خان: ٤٨، ٤٧۰
محمدعلی خان بیگلربیگی: ۳۲۱

محمدعلی شیرازی(میرزا) : ٤٩٦
محمدعلی مستوفی (میرزا) : ٤٩٥
محمدعلی ولداصغرقمی (میرزا) : ۱۱۷
محمد قاسم: ۱٦٥
محمد قاسم‌خان پسرصبا : ۱۰۳
محمد قاسم نقاش: ٤٧٦
محمد قزیلباش: ۸۳
محمد قلی: ٤٥٧
محمدقلی بیك آقاسی: ٤٤٧
محمد قلی‌خان: ٤٧۰
محمد کاظم‌بن سلطان‌حسین: ۱۳٤
محمد کاظم بن محمد: ۳۹۸
محمد کلید دار(خواجه) : ٤٤٨
محمد محسن: ٤٧، ۱٥۱
محمد محسن بن محمد طاهر: ۳۲٥
محمد مسیح‌طبیب۲۳٦
محمدمعصوم مستوفی: ٤٧٦
محمد مقیم: ۸۳
محمد مقیم‌بن جمال بیك تبریزی: ٤۳۹
محمدمکی(شرف‌الدین): ۱٦
محمد منشی(میرزا) : ۷٤
محمد منصورا: ٤٤٨
محمد مؤمن (میر) : ۹۹
محمد مؤمن بن محمد زمان حسینی تنکابنی دیلمی: ۸۹
محمد مؤمن بیك: ٤٧٥
محمد مؤمن گنابادی: ۲٤٥
محمد مؤمن میرزا : ۱۱۷
محمد مهدی : ۱۳٤، ۳۲٥، ۳۲۸، ٤۱۲
محمد مهدی (میرزا) : ۱۰٤، ٤۷۳
محمد مهدی‌بن نظام: ۱۳٦
محمد میرزا: ۸۹، ۹۹، ۳۹٥، ٤۸۹
محمد میرزا (سلطان) : ٤٥۲
محمد میرزا بیك: ۲۷٥
محمدمیرك منشی: ٤٥۱
محمد واعظ پسرمحمد تقی قاینی: ٥۰۸
محمد ولیخان: ٤۸
محمد ولی میرزا: ۷٤
محمد هادی: ۱۱۷
محمد هادی‌بن ملك: ۱٦۸
محمد همایون: ٤٤٦، ٤٤۷، ٤٦۱
محمدی بیك قاجار: ۲۲۰
محمد یحیی والی: ۱۱۷
محمد یوسف (میرزا) : ٤٥۹
محمود (خواجه) : ۲۲٦
محمود (شاهزاده) : ٤۸
محمود (شیخ) : ۹۹
محمود؛ عبدالحلیم: ٥۰۲
محمود افغان: ۱۲٤
محمودای کاشی: ۱۱۷
محمودبن قاسم: ٤٥٤، ٤٥٥
محمودبن ملکشاه: ۲٤۳
محمودبن میرزا محمد علی گرگانی: ۲۲٤
محمودبن ناصرالدین (ملك) : ۲۷٤
محمودبیك سالم: ۲۲۱
محمودخان : ۲٥۷، ٤۹۰
محمود سمنانی: ٤٥٥

محمود غزنوی : ۱۷۹، ۳۹۸ و نیز (سلطان محمود)
محمود میرزا (نواب) : ۹۹
محمودی؛ محمد: ۳۰۸
محمودی سماوی مروزی؛ علی: ۱۷۵
محمودی مروزی؛ ابوعلی محمد بن احمد بن حماد: ۱۷
محوی: ۱٦٤
محیی؛ سراج‌الدین: ۱٦۲
محیی‌الدین (مولانا) : ٤۷٦، ٤۸٦
محیی الدین عبدالعزیز بن محمد بن محمود کرمانی : ٤۸۵
محیی‌الدین محمدبن خطیب قاسم بن یعقوب : ۲۹۷، ۲۹۸
مخبر السلطنه ؛ حاج مهدی قلی‌خان: ٤۵۸
مختار السلطنة: ۲۸۲
مختار مدرس؛ احمد: ۸۱
مختاری: ۹۹، ۱۵۳
مختاری غزنوی کرمانی ؛ سراج الدین عثمان بن محمد: ۲۷۰
مختص الملوك احمدبن‌فضل بن محمودمستوفی؛ معین‌الدین ابانصر: ۲٤۱
مخفی: ۱۵۹
مخلصی(مولانا) : ۲۲۳
مدرس؛ محمد باقر: ٤۷۰
مدرس؛ ملامحسن: ٤۷۱
مدرس رضوی: ۲٦، ٤٦، ۲۵۹، ٤۳۲، ۵۰۷، ۵۳۱
مدرسی؛ محمد: ۲۰
مدهوش ؛ سید مبارکخان: ۱۱۷
مذاقی بزازاصفهانی: ۱۱۷
مذنب: ۹۹
مذنب قمی : ۱۱۷
مراد؛ حافظ: ۲۲۳
مرادبخش (سلطان): ٤۷۲، ٤۷۳، ٤۷٤
مرادبن قدیم قمی؛ ٤۰٤
مرادبیك: ٤٦۳
مراد تفرشی: ۲۹۰
مراد چلبی‌بن سلطان محمدخان: ۲۱٤
مرادخان: ۱۱۷، ۵۰۱
مرادعلی بن قدیم: ۲۹٤
مراد ولدرستم میرزا (میرزا) : ۱۱۷
المرادالعدوی: ۳۵۳
مرادی؛ سلطان محمد میرزا : ۱۱۷
مرادی بخاری دمشقی؛ ابوالفضل محمدخلیل: ۱۲۲
مراغی؛ کمال‌الدین: ۱۷۸
مرتضی: ۱٦۲
مرتضی؛سید: ۳۸۷
مرتضی‌قلی (آقامیرزا) : ۷
مرتضی‌قلی بن محمد حسن خان قاجار ایشك آغاسی‌باشی: ۱۵
مرتضی قلی‌خان: ٤٦۵
مرتضی‌قلی سلطان: ۱۱۸
مرتضی‌قلیخان قهوه‌چی باشی: ۱۱۸
مرجایی؛ سیف‌الدین اصفهانی: ۱۱۰

مردمی صحاف: ۱۱۸
مرزبان پسررستم پسرشروین پریم باوندی (سپهبد) : ٤۲۱
مرزبان خراسانی: ۱۷۹
مرشد بروجردی(ملا) : ۱۱۸
مرشد قلی بیك ولدعباسقلیخان شاملو: ۱۱۸
مرشدی: ۱۷۹
مرشدی؛ مولانا محمد: ۲۱۹
مرعشی؛سید ظهیرالدین بن‌سید نصیرالدین: ۷۱
مرعشی؛ سید علاءالملك: ۲۸٤
مرعشی؛ شهاب‌الدین: ۷۱، ۳۰۱
مرغینانی؛ بهاءالدین: ۱۷۳
مرغینانی: بیغوملك: ۱۷۳
مرغینانی؛ نصربن حسن: ۹
مرکوسیان؛ کغام بن کریغور: ۲۵۲
مروان بن ابی‌حفص : ۳۵۳
مروزی؛ ابوعلی‌بن حسین: ۱۷٤
المروزی؛ سلیمان بن حفص: ۳۷
مروزی؛ حاج حسین‌خان: ۸۲
مروزی؛ صادق‌خان، ٤۹۵
مروزی فخرالدین مبارکشاه بن حسین : ۱۷۸
مروزی؛ محمد صادق: ۳۰۸
مروی؛ عباس: ۱۷۷
مریانس، ۳۱۰
المرید؛ علی پسرمیرزا محمد علی گلشن : ۲۷۱
مساعدالسلطنه اوانس خان: ۳۱٦
مستخرج؛ شمس‌الدین محمد: ٤۸٤
المسترشدبالله : ۲٤۲
مستظهربالله : ۲٤۱، ۲٤۳
المستنجد: ۱۵٦
مستوفی؛ احمدبن محمد حسین: ۳۱٤
مستوفی؛ علی محمدخان: ٤۰۵
مستوفی؛ عنایت‌الله: ٤۳۱
مستوفی؛ میرزا شفیع: ٤۸۹
مستوفی ؛ میرزا محمد: ٤۸۹
مستوفی؛ میرزا محمد محسن بن میرزا محمد کریم، ۳۰۵
مستوفی‌الممالك: ٤۹۸
مستوفی‌الممالك آشتیانی ؛ میرزا یوسف : ۳٤۸
مسرورطالقانی: ۱۷۸
مسعود؛ مولانا جلال‌الدین : ۲۲۱
مسعود بکی‌بخارایی: ۱۸٤، ۱۸۵، ۱۸٦
مسعودبن محمدبن ثابت خجندی: ۲٤۱
مسعود سعدسلمان: ۱۵۰، ۱۵۳، ۱٦۲، ۲۷۱، ۳۸۱
مسعودقمی (خواجه) : ۱۱۸
مسعود کاشی (میر) : ۱۱۸
مسعود میرزا: ٤۹۷
مسعودی: ۲٤، ۱۲۵
مسکین؛ میرزا محمد علی‌اصفهانی: ۱۰۳
مسکین‌الدارمی: ۳۵۲
مسلم‌بن الولید: ۳۵۳
مسیح: ۲۲۲، ٤۹۸

مسیحا؛ محمد پسر حاج اسماعیل : ۱۵۷
مسیحای کاشی: ۱۱۸
مسیحی: ۲۴
مشتاق سپاهانی؛ سیدعلی حسینی: ۹۵، ۹۹، ۱۷۲، ۱۸۲، ۲۷۲
مشرب قمی(میر) : ۱۱۸
مشرب کاشی (میر): ۱۱۸
مشرب نایینی؛ محمدعلی: ۱۰۴
مشربی قمی: ۱۱۸
مشعشعی؛ سید محمد : ۷۳
مشفقی: ۲۱۹
مشفقی قمی: ۱۱۸
مشفقی کاشی: ۱۱۸
مشکات خادم؛ ملامحمد: ۴۴۹
مشکویهٔ رازی: ۳۱، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۵۲، ۳۷۵
مشکی؛ عزیز: ۱۵۲
مشکینی؛ ملااحمد: ۱۰۰
مشیرالدوله: ۴۵۸
مشیرالدوله تبریزی؛ جعفرخان حسینی: ۹۱، ۴۹۱
مشیرالدوله سپهسالار؛ حاجی میرزاحسینخان ۳۴۸
مشرف‌الدین محمود: ۴۹۲
مصاحب: ۵۳۴
مصاحب؛ غلامحسین : ۵۰۷
مصباح‌الدوله: ۴۵۸
مصدق ؛ محمد: ۲۸۳
مصطفی: ۲۷۰
مصطفی(امیر) : ۱۷۱
مصطفی (حاج) : ۴۳۸
مصطفی بن حاج محمود (حاج) : ۳۵
مصطفی چاوش: ۴۵۷
مصطفی میرزا(سلطان) : ۲۱۹
مطرزی: ۴۳۸
مطرزی؛ عضدالدین عبدالرحمن بن احمد : ۴۸۲
مطرزی؛ رکن‌الدین: ۴۸۱
مطلبی؛احمد بن شمس الدین حسن بن زین الدین بن علی بن خیرالدین بن محمد بن احمد بن ضیاءالدین بن محمد بن محمد بن مکی: ۱۶
مطیعا (میرزا) : ۱۶۰
مطیعا همدانی: ۱۱۸
المطیع بالله : ۱۵۵، ۱۶۵
مطیع مازندرانی؛ محمدزکی: ۱۰۴
مظفر(امیر) : ۴۴۶
مظفرالدین شاه: ۳۶۳
مظفر بن محمد قاسم بن مظفر گونابادی: ۳۲۹
مظفرحسین میرزا ولد سنجرمیرزا حسینی : ۱۱۸
مظفرعلی (میرزا) : ۴۷۵
مظفر کاشی (سید) : ۱۱۸
مظفر گونابادی: ۴۸
مظلوم اصفهانی؛ محمد هاشم: ۱۰۴
مظهر؛ مرتضی‌قلی میرزا: ۱۰۳

المعتصم: ۶۴
معتمدالدوله: ۴۸، ۳۳۳؛ ۴۵۹
معتمد الدوله منوچهر خان گرجی تفلیسی (خواجه) ۱۰۰
معتمدالممالك؛ میرزا آقاخان زین‌العابدین : ۱۵
معروف؛ آقاملك: ۲۱۹
معروف: ۹۹، ۲۲۱
معرف کرخی: ۱۷۹
معزای اجیه: ۱۱۸
معزالدین محمد (میر): ۲۲۰
معزالدین محمد مشهدی: ۴۶۶
معزی: ۹۹، ۱۵۳ ،نیز:امیرمعزی
معزی درامامی اصفهانی: ۱۱۸
معصوم‌بیك صفوی: ۴۵۷
معصوم کاشی: ۱۵۸
معظمی؛ فتح بن علی بن محمد بن فتح‌سپاهانی: ۱۵۴
معدل؛ ابوالحسن: ۹۷
معلوم: ۹۹
معمایی؛ حسین بن محمد نیشابوری : ۴۳۰ ، ۴۳۱
معمایی؛ میربهاءالدین حیدر: ۲۲۰
معمایی اصفهانی (رفیعی)
معمری جرجانی؛ ابوزراعة: ۱۷۹
معموری غنایی؛ عبدالوهاب بن محمد : ۳۳۳
معنوی جدیدی قزوینی: ۱۱۸
معویة بن سرح: ۲۹۲
معین؛ دکترمحمد: ۴۷، ۸۲، ۱۸۳
معین‌الدین اشرف سمرقندی : ۹۶
معین‌الدین علی بن جلال‌الدین محمد معلم یزدی: ۵۰۳
معین‌الدین یزدی: ۴۸۷، ۴۸۸
معین سپاهانی (میر) : ۱۶۸
معین میراب (میر) : ۴۷۵
معینی شاهرخی؛ خاقان: ۶۳
مغیثی گنجوی: ۱۷۸
مفتون: ۹۹
مفتون؛ عبدالرزاق بیك: ۱۲۴
مفردای قمی: ۱۱۸
مفرد همدانی: ۱۱۸
مفید (سید) : ۴۷۰
مفید بغدادی (شیخ) : ۴۲۳، ۵۱۲
مقامی طهرانی؛ میرابوالبقا: ۱۱۸
مقبل؛ شرف‌الدین : ۱۷۶
مقبولی قمی(میر) : ۱۱۸
مقتصدی: ۱۵۸
مقداد: ۱۶۳
مقداد سیوری: ۵۱۶
مقصد ساوجی: ۱۱۸
مقصدقمی؛ آقانور: ۱۱۸
مقصود(مولانا): ۲۱۹
مقصود : ۲۲۰
مقصودبیك: ۴۷۴، ۴۷۶
مقصود علی تبریزی: ۱۲۶
مقصود کاشانی: ۱۱۸
المقنع الهندی: ۳۵۳

مقیم (میرزا) : ۴۷۷
مقیمای زرگر اصفهانی: ۱۱۸
مقیمای حلمی قمی: ۱۱۸
مقیم طهرانی؛ محمد: ۱۱۷
مقیم عطار قمی: ۱۱۸
مقیم قزوینی؛ میرزا محمد: ۱۱۷
مقیم کتابدار (میرزا) : ۱۱۸، ۴۷۳
مقیمی: ۹۹
مکتبی: ۲۲۲
مکتبی شیرازی: ۴۰۹
مکتوم: ۱۰۳
ملاباشی؛ آقامحمد: ۵۰۴
ملاخلیل: ۴۵۲
ملاصالح: ۲۰۰
ملاطغرا: ۵۲۴
ملاعلی نقی: ۲۲۳
ملاعلی نوری: ۴۸
ملك بن الحرث: ۳۵۲
ملکشاه: ۴۴۳، ۴۶۲، ۵۲۰
ملك فراهانی؛ میرزا محمد مهدی: ۱۰۳
ملك قمی: ۱۶۵
ملکشاه کاشی؛ غیاث‌الدین: ۹۷
ملك‌الکتاب: ۴۲۷
ملك‌الکتاب؛ میرزا محمد شیرازی: ۴۲
ملك‌الکتاب؛ میرزا مهدی: ۴۹۶
ملکم‌خان: ۳۱۹، ۳۹۲
ملکی؛ ابوالمظفر ابراهیم: ۱۷۲
منجم؛ مظفرعلی: ۴۷۵
منجم گونابادی؛ ملامظفرعلی بن محمدقاسم: ۱۳۸
منجیك ترمذی: ۱۷۸
منتجب الدین مؤید الدوله (الملك) بدیع اتابك علی بن احمد جوینی: ۱۷۴، ۵۳۳
منزوی؛ علینقی: ۹
منشور؛ حاجی شریف: ۱۱۸
منشوری: ۱۷۸
منشی؛ تقی‌خان: ۳۱۵
منشی؛ شیخ حسین پسر ملا محمد مقیم یزدی: ۳۵۷
منشی؛ محمد حسن نوادهٔ میرزا محمد صافی: ۱۰۴
منشی؛ وصاف الحضرة عبدالله بن فضل الله شیرازی: ۲۷۳
منشی بهبهانی؛ عبدالنبی: ۱۲۴
منشی تبریزی؛ میرزا محمد رضا: ۲۰۴
منشی قزوینی هندی؛ محمد کاظم بن محمد امین: ۳۵۳
منصف تهرانی؛ مجدا: ۱۱۶
منصف قمی؛ محمد قاسم: ۱۱۷
منصور: ۱۰۰، ۱۸۲، ۴۷۵
منصور شیرازی؛ معین‌الدین: ۴۴۸
منطقی؛ منصور: ۱۷۸
منظر: ۱۰۳
منظور: ۱۶۰
منعم سنگتراش اصفهانی: ۱۱۸

منقاری: ۱۷۲
منکوقاآن : ۶۱
منوچهر: ۵۲۳
منوچهر خان‌لر: ۱۱۸
منوچهری بلخی: ۱۵۰
منوچهری دامغانی: ۱۵۳، ۲۷۴، ۲۷۵
موالی محلاتی: ۱۱۸
مؤتمن‌الملك: ۳۲۰
مودود بن قلی سپاهانی؛ ابوسعید: ۵۳۱
موسوی؛ احمد: ۱۷۳
موسوی؛ شمس‌الدین ابی‌علی فخار بن معد: ۴۰
موسوی؛ عبدالکریم بن محمود بن محمد : ۲۲
موسوی؛ محمد باقر: ۱۳۰
موسوی؛ محمد صادق بن تقی: ۱۴۰
موسوی حسینی؛ حسن بن سید حسین: ۱۵۱
موسوی خراسانی؛ محمد بن امیر کبیر فضل‌الله: ۶۴
موسوی سپاهانی؛ عبدالباقر: ۲۰۴
موسوی فراهانی؛ حسین: ۴۰۵
موسی: ۱۳۹
موسی (میرزا) : ۵۰۰
موسی‌خان (میرزا) : ۴۹۸
موسی رضاهمدانی: ۱۱۸
موسی شهوات: ۳۵۳
موسی کاظم ع : ۲۱۰
موفق‌الدوله عالی‌همدانی: ۱۴۴
موفق‌الدین علی هروی؛ ابومنصور: ۵۲۹
مولانا مقصود: ۲۱۹
مولتانی؛ شیخ بهاءالدین زکریا: ۱۸۶
مولوی: ۹۹، ۱۵۹، ۱۶۷، ۴۳۹
مولوی عبدالحق: ۳۹
مؤمن بیگ داروغه؛ محمد: ۱۱۷
مؤمن حکیم قمی (میرزا): ۱۱۸
مؤمن کلو: ۱۱۸
مؤید: ۱۷۸
مؤیدالدوله؛ محمد مهدی: ۱۶۳
مؤیدالدین اباسمعیل: ۲۴۳
مؤیدالدین بن العلقمی: ۱۵۷
مؤیدالملك ابابکر عبیدالله بن نظام‌الملك: ۲۴۲
مؤیدالملك حسن: ۲۶۰
مؤید ثابتی: ۲۲۷
مؤید سمرقندی؛ شهاب‌الدین: ۱۷۵
مهجور کلهر؛ حسینقلی‌خان: ۱۰۴
مهدعلیا: ۴۹۱
مهدوی: ۳۴۰
مهدوی؛ اصغر: ۲۳۲
مهدی ع: ۳۶۱، ۳۸۹
مهدی بن میرزا حبیب‌الله : ۴۶۶
مهدی بیك: ۹۹
مهدی‌خان سلطان: ۴۷۲
مهدی؛ نواب میرزا: ۱۱۸
مهدی ولد حیدرخان قمی (میرزا): ۱۱۸
المهذب؛ حسن بن علی بن حسین: ۱۸
مهریز: ۹۹
مهستی: ۹۹، ۱۷۹

مهمرهٔ بداونی؛ شهاب‌الدین بن جمال‌الدین: ۱۵۳، ۱۷۵
مهیار: ۱۶۱
میبدی؛ ابوجعفر: ۹۶
میبدی؛ معین‌الدین: ۴۹۱
میدانی؛ ابوالفضل احمدبن محمدبن احمدبن ابراهیم: ۳۰۹
میرانشاه پسر قاورد سلجوقی: ۲۴۴
میرخواند: ۲۹۹
میرداماد: ۱۰، ۱۶۸، ۳۲۲
میررضی: ۲۷۲
میرر کنی امربن مسعود: ۲۲۰
میرزا آغاسی: ۴۹۱، ۴۹۶
میرزا آقاخان صدراعظم نوری: ۳۴۷
میرزا آقاخان کرمانی: ۳۴۶
میرزااحمدطبیب: ۳۳۰
میرزا الغ‌بیك گورکان: ۲۰۲
میرزا بابا پسرمیرزا محمد تبریزی: ۹۰
میرزا باقر: ۹۸
میرزا تقی‌خان امیرنظام: ۳۴۷ و نیز (امیر کبیر)
میرزا حسن وزیر: ۴۱
میرزا حسین: ۴۱
میرزاخان عمادالحکماء: ۴۳۴
میرزا رضا: ۴۷۸
میرزازاده ۱۱۷
میرزا شفیع بندپی‌مازندرانی: ۳۴۷
میرزا صادق: ۴۸، ۲۲۱
میرزا کافی: ۲۲۱
میرزا کوچك محمد علی پسرملا محمد رحیم ساوجی: ۲۳۸
میرزا محمد: ۷۴
میرزا محمدخان قاجارسپهسالاراعظم: ۳۴۸
میرزا مخدومی شریفی ؛ امیر معین الدین اشرف: ۲۲۲
میرزا مهدی: ۱۱۶
میرزا مهدیخان: ۳۲۱، ۳۶۷، ۴۶۹
میرزا مهدیخان آجودان مخصوص: ۳۳
میرزایی ساوجی: ۱۱۹
میرشبی‌هرات: ۴۵۹
میرصبری: ۲۱۹
میرغریبی: ۲۲۲
میرفارغی: ۲۲۰
میرفندرسکی استرابادی؛ ابوالقاسم پسرمیر بزرگ پسرصدرالدین: ۱۹۵، ۳۵۱
میرفیضی: ۲۲۰
میرقاری گیلانی: ۴۶۲
میرك (قاضی) : ۲۲۰
میرك (میرزا) : ۱۱۹
میرك ؛ محمد: ۲۶۵
میرك بخاری جنگی: ۱۹۹
میرك دیلمی: ۱۱۹
میرمسعود: ۲۱۹
میرمغیث: ۲۲۳، ۳۳۹
میرمقبول: ۹۹
میرمیران قزوینی: ۱۱۹
میرنجدی: ۲۲۲
میروجودی؛ جواد: ۱۸۲

میریعقوبی: ۲۲۰
میلانی؛ یوسف: ۴۰۹
میمندی؛ ابوالقاسم احمدبن الحسن: ۳۹۸
مینا؛ میرزا نصیردولت آبادی: ۱۱۹
مینای صادقی زبیری سپاهانی آزادانی؛ محمد صادق: ۳۲۲
مینوی؛ مجتبی: ۶۱، ۷۰، ۷۶، ۱۹۱، ۲۳۲، ۲۸۰، ۳۸۱، ۵۳۴، ۵۳۶
میهنی: ۲۱۱، ۲۸۲، ۳۰۷، ۳۱۱، ۳۸۴ و (ابوسعید ابی‌الخیر)

ناپلیون: ۱۲۶، ۴۹۶
نادرشاه: ۶۲، ۱۰۲، ۲۲۶؛ ۳۰۵، ۳۲۱، ۴۵۸، ۴۷۸
نادر کلبعلی زرگر: ۱۱۹
نادم گیلانی؛ عبدالرزاق، ۱۶۵
نادی دلیجانی: ۱۱۹
ناصر (کارکیا) : ۴۵۵
الناصر (الملك) : ۱۵۵
ناصر؛ یوسف : ۱۸۲
ناصرالدین: ۲۶۰
ناصرالدین (ملك) : ۴۶۳
ناصرالدین ابی محمد عبدالقاهر بن محمد : ۲۴۲
ناصرالدینشاه: ۲۸، ۸۴، ۹۱، ۱۵۲، ۲۰۷، ۲۲۷، ۲۸۹، ۳۰۳، ۳۰۹، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۶۳، ۴۱۸، ۴۴۳
ناصرالدین محمد: ۲۵۹
ناصرالدین محمدبن ابی‌سعدبن مسعودواعظ سمرقندی : ۴۸۵
ناصرالدین محمد بن صالح: ۲۵۹
ناصرالدین محمدبن طاهر (امیر)، ۱۵۶
ناصربخاری: ۱۷۹
ناصرخسرو: ۹۹، ۲۷۶، ۳۱۴، ۵۳۲
ناصرکیا: ۴۶۲
ناصری: ۹۹
ناطق؛ زمانای اصفهانی: ۱۱۹
ناطق؛ سیدحسن حسینی: ۹۴
ناطق؛ محمد صادق: ۴۰، ۱۸۲
ناطق اصفهانی؛ محمد حسن: ۱۰۴
نافعای قمی: ۱۱۹
ناکوك کاتب؛ ابوالعلاءبن عطاءبن یعقوب : ۱۷۹
نامداربیك: ۴۷۶
نامی؛ ابراهیم: ۱۲۴
نامی؛ حافظ: ۲۲۲
نامی؛ شیخ محمد: ۴۴۸
نامی؛ نصرالله: ۴۷۵
نامی ابهری: ۱۱۹
نامی رازی: ۱۱۹
نامی موسوی سپاهانی؛ محمد صادق : ۷۹، ۱۸۲، ۲۳۴
نایب‌الثانی: ۴۸
نایب‌السلطنه: ۱۲۸
نایبی: ۱۸۳، ۱۸۴

نبوی نوری؛ شمس الدین: ۲۸۳
نبیع : ۴۵۵ (پیامبر، محمد ص)
نثاری: ۲۲۱
نجات (میر) : ۴۷۶
نجات؛ میرعبدالعال: ۱۱۹
نجات کاشی: ۱۱۹
نجاشی: ۴۰
نجاشی اهوازی، ابوالعباس احمد بن علی : ۲۸۳
نجدی؛ میر: ۲۲۲
نجفقلی بیك: ۴۷۳
نجفی؛ میرمحمدحسین تفرشی: ۱۱۷
نجم؛ خواجه محمود: ۴۶۸، ۴۹۲
نجم الدین (شیخ) : ۹۹
نجیب الدین ابوبکر ترمذی خطاط: ۱۷۲
نجم الدین دایه : ۱۶۲
نجم الدین سمنانی: ۱۷۹
نجم الدین علی بن محمد حافظ دامغانی
نجم الدین فضل بن محمد: ۲۴۳
نجم الدین مسعود: ۴۹۲
نجم ثانی؛ میرزا جعفر: ۱۱۹
نجیب الدین جرفا ذقانی: ۹۷، ۳۹۸
نجیب الدین محمد بن علی بن عمر سمرقندی: ۳۲۷
نجیب کاشی؛ نورالدین محمد: ۱۱۹
نجیبی رویانی؛ علی بن جمال الدین بن علی بن محمود: ۷۱
نجیبی قزوینی؛ حاجی اسمعیل : ۱۱۹
نحاسی : ۱۸۰
نحوی تبریزی؛ عمادالدین : ۴۸۱
نخجوانی؛ حاجی محمد : ۲۴۶
ندرمحمدخان : ۴۷۴
ندیم : ۹۹
ندیم شیرازی برادرقاآنی؛ میرزاعلی اکبر: ۱۰۴
نذری (مولانا) : ۲۱۹
نرگسی عراقی : ۱۱۹
نرگسی کاشی؛ ملاحیدر : ۱۱۹
نزهتی قمی : ۱۱۹
نسفی؛ حسام الدین : ۱۷۴
نسفی؛ عزیز : ۴۳۸
نسفی؛ محمدبن ابی بکر: ۱۷۸
نسفی؛ نجم الدین محمد : ۹
نسفی؛ آدم بن یونس بن مهاجر : ۳۰۲
نسفی دری ؛ داعی حسین : ۱۷۴
نسوی؛ تاج الفضلاء : ۱۷۴
نسوی؛ رفیع الدین : ۱۷۵
نسوی؛ مجدالدین: ۱۷۹
نسوی، محمد بدیع : ۱۷۹
نسیمی : ۱۶۲، ۱۶۵
نسیمی قزوینی: ۱۱۹
نشاط اصفهانی عبدالله معتمدالدوله : ۴۸، ۱۰۰، ۱۶۵، ۱۶۶، ۲۷۶، ۳۸۳، ۴۷۸، ۴۹۵، ۴۹۶
نشاط دماوندی : ۱۱۹

نشاطی خان : ۱۰۴
نصرآبادی؛ حسنعلی : ۳۳۲
نصرآبادی میرزا امین : ۱۰۷
نصرآبادی ؛ میرزاطاهر: ۱۱۳، ۴۶۵
نصرالله : ۴۴۹
نصرالله (سید) : ۳۹۳
نصرالله (مولانا) : ۴۴۸
نصرالله (میرزا) : ۱۰۰، ۴۷۰، ۴۷۱
نصرالله خان مهندس باشی : ۴۹۷
نصرة الدین : ۲۶۰
نصرة الدین احمدبن یوسف شاه : ۸۲
نصرت قزوینی : ۱۱۹
نصوح پاشا : ۱۸۴
نصیب : ۱۰۰
نصیب ، طالب : ۱۱۹
نصیر: ۲۹۱
نصیر(میرزا) : ۹۹
نصیرادیب : ۱۷۹
نصیرالانامی : ۱۶۷
۴۷۵، ۴۷۷
نصیرالدوله : آصف الدوله (عبدالوهاب شیرازی)
نصیرالدین ابوالفضایل محمدبن ابی الفضایل عبدالحمید تبریزی : ۴۸۱
نصیرالدین (میرزا) : ۴۷۷
نصیرطبیب‌حکیم باشی (حاجی میرزا):۵۰۴
نصیرولد میرزا نظام (میرزا) : ۱۱۹
نصیرولد هاشم‌بیگ (میر) : ۱۱۹
نصیرای صافی؛ خویش میررضی : ۱۱۲
نصیرای همدانی : ۱۱۹، ۱۶۸، ۱۸۴، ۲۷۴
نصیره : ۵۲۳
نصیری طوسی؛ میرزا جعفر: ۴۷۷
نطقی : ۲۲۲
نطنزی؛ ابوعبدالله حسین بن ابراهیم : ۲۳۵
نطنزی؛ میرعبدالله : ۴۵۰
نظام (میرزا) : ۹۹، ۱۲۴، ۴۹۵
نظام حدادی: ۲۶۰
نظام‌الدوله : (امین‌الدوله)
نظام‌الدولة بن رضوان : ۲۴۳
نظام‌الدولة محمد حسین خان آجودان‌باشی: ۳۸۸
نظام‌الدین (قاضی) : ۱۷۹
نظام‌الدین بن الرییس یزدی: ۴۸۲
نظام‌الدین حسن بن محمد نیشابوری : ۳۴۴
نظام‌الدین دبیر: ۱۷۹
نظام‌الدین سید تقی شاه حسینی ابرقوهی : ۴۸۴
نظام‌الدین طوسی : ۴۸۴
نظام‌الدین عبدالعلی بن محمد بن حسین بیرجندی : ۳۳۰
نظام‌الدین عبدالملك بن احمد بن محمد : ۴۸۲
نظام‌الدین عبدالملك بن محمد : ۴۸۵
نظام‌الدین علاءالملك: ۴۳۹
نظام‌الدین یحیی بن عبدالرحمن بن عمر بن علی طیاری : ۴۸۱

نظامشاه : ۴۵۴، ۵۰۱
نظام‌العلماء محمد رفیع حسینی طباطبایی: ۲۵۵
نظام‌الملك مسعود: ۲۶۰
نظام‌الملك: ۲۵۹، ۴۴۴، ۴۴۶، ۴۶۲، ۵۱۹، ۵۲۰
نظام قزوینی : ۱۱۹
نظامی: ۴۴، ۵۲، ۹۹، ۱۱۹، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۷۹
نظامی بسطامی نیشابوری ؛ صدرتاج الدین حسن بن محمد : ۵۴
نظامی رازی : ۱۷۹
نظرعلی (میرزا) : ۱۰۰
نظری : ۱۵۹
نظیری : ۹۹
نظیری نیشابوری ؛ محمد حسین : ۲۷۶
نعمانی : ۲۲
نعمانی؛ عبدالواحدبن صفی: ۵۱۶
نعمت‌الله (شاه) : ۴۵۰
نعمت‌الله ثانی؛ نورالدین : ۴۹۳
نعمتی (مولانا) : ۲۲۰
نعمتی کاشی : ۱۱۹
نعیما ولدبهشتی : ۱۱۹
نعیمای خیاط کاشی: ۱۱۹
نغمهٔ مازندرانی ؛ میرزا رضا قلی پسر میرزا بزرگ نوری :۱۰۴
نفیسی ؛ سعید : ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۹، ۲۳۷، ۵۰۵، ۵۳۱
نفیسی کاشی : ۱۱۹
نقاش؛ جمال‌الدین : ۱۷۴
نقاش؛ سراجا : ۱۱۹
نقدی اصفهانی : ۱۱۹
نقیای همدانی : ۱۱۹
نقیب اصفهانی؛ میرزا قوام : ۱۱۶
نقیب؛ شمس‌الدین‌محمد بن عزالدین عماد بن ادریس علوی حسینی (سید) : ۸۸
نقیب محتسب الممالك لطیف الدین (سید) : ۴۸۳
نقیب نجیب : ۴۹۱
نقیب؛ نظام الدین محمد بن سید مهدی بن المرتضی‌الحسینی :۴۸۳
نقیب هاشمیان : ۲۴۱
نقیط بن زرارة : ۳۵۳
نکتی لوهوری؛ ابوعبدالله بن روزبه عبدالله : ۱۷۹
نگاهی (مولانا) : ۲۲۰
نگاهی ارانی: ۱۱۹
النمری؛ منصور: ۳۵۳
النمیری؛ ابوحید : ۳۵۳
نوا : ۱۰۰
نواب بیگم : ۴۵۱
نوایی : ۱۶۲
نوذرای قمی: ۱۱۹
نورالله (حکیم) :۳۷۴
نورالله قزوینی: ۱۱۹
نوربخش ؛ امیرسید محمد: ۴۴۸

نوربخش : قوام‌الدین محمد : ۵۰۱
نوربخش کاشی (سید) : ۱۱۹
نورالدین : ۴۴۸
نورالدین (قاضی) : ۲۱۹
نورالدین احمد (امیر) : ۴۹۳
نورالدین حمزة بن رسول رومی : ۴۸۳
نورالدین عبدالرحمن عمر بن علی طیاری
نورعلیشاه : ۹۹
نورمان : ۶۶
نورمحمد خان : ۴۶۰
نوروزشاه : ۲۲۲
نوروزی ؛ طالب بن جعفر: ۳۵۷
نوری : ۷۵، ۸۸، ۹۹
نوری ؛ حاجی : ۸، ۳۷
نوری ، حاجی میرزا حسین : ۷۶، ۳۰۱
نوری؛ ضیاءالدین پسر فضل‌الله : ۴۰۲
نوری ؛ مهدی بن نبی: ۳۱۹
نوشابادی ؛ اسحق بن مسعود بن احمد بن محمد: ۳۹۱
نوشیروان عادل : ۲۳۲ ، ۲۳۳، ۳۶۶
نوعی: ۱۶۵
نوعی اتوکش: ۱۱۹
نوکی؛ سعدالدین مسعود : ۱۷۹
نوید تهرانی : ۱۱۹
نوبدی رازی ؛ ملاحیدر: ۱۲۰
نویدی نوادهٔ مقصود عصار: ۱۱۹
نهشل : ۳۵۳
نیازی : ۹۹، ۲۲۲
نیشابوری ؛ ابوالحسن : ۱۶۵
نیشابوری ؛ لطف‌الله : ۱۷۸
نیکپی پسر مسعود پسر محمد پسر مسعود: ۵۴۱
نیکی ؛ زین‌الدین علی: ۲۱۹
نیکی اصفهانی : ۱۲۰
نیلی نیشابوری ؛ محمدبن عبدالعزیز: ۳۹۸
واحدی : ۱۶۱
واسع جرپاذقانی : ۱۲۰
واصل؛ محمد صالح : ۱۲۰
واصلی؛ علی: ۲۲۳
واضح ؛ زمانا : ۱۲۰
واضح یا واضع ؛ زمانا : ۱۲۰
واعظ : ۱۸۲
وافی (قاضی) : ۲۲۱
وامق؛ میرزا محمدعلی بن میرزا محمدباقر : ۹۴
والا : ۹۹
واله : ۱۰۰
واله ؛ جمالای قزوینی : ۱۲۰
واله سپاهانی ؛ محمد کاظم : ۷۴
والهی قمی(میر) : ۱۲۰
والی‌خان : ۴۴۶
واهب ؛ میرزا حسن : ۱۲۰
وجدی همدانی(میر) : ۱۲۰
وحشی : ۲۲۱
وحشی جوشقانی : ۱۲۰
وحید (نواب) : ۴۷۳

وحید تبریزی: ٤٦
وحید قزوینی ؛ میرزا طاهر : ۱۲۰ ، ۲۹٤ ، ٤۷۲
وراق ؛ سعد : ۱۷۵
وراق ؛ طاهر بن عیسی : ۱۷
وراق ؛ محمود : ۱٦۱
وراوجی؛ شرف‌الدین خوارزمشاه بن رحمتشاه بن حمزه : ٤۸٤
وراوینی ؛ سعدالدین : ٤۲۱
ورتونی ؛ قاضی محمد شریف : ۱۱۲
ورزقینی؛ تاج‌الدین ابو محمد عبدالله بن عمر بن احمد : ٤۸۳، ٤۸۵
وزیر نظام نوری؛ میرزا فضل‌الله : ۹۳
وصاف ؛ شرف‌الدین شیرازی : ۱۷۵، ٤۸۸
وصاف‌الحضرة : ۸۱
وصال شیرازی : میرزا محمد شفیع: ۱۰٤
وصالی: ۱۸٤
وصالی (مولانا) : ۲۲۱
وصلی : ۱٦۲
وطواط ؛ رشیدالدین ابوبکرمحمد بن محمد بن عبدالجلیل عمری بلخی: ٤٤، ۲۰٤، ۲۰۵، ۲۱٤، ۲۸۵
وفای اصفهانی ؛ محمد علی : ۱۰٤
وفایی شیرازی : ۲۷۷
وفای حسینی ؛ سیدابراهیم بن سید محمد : ۱۳۵
وفایی غاری: ۹٦
وقایع نگار؛ میرزا علی اکبرمنشی پسرمیرزا عبدالله منشی باشی کردستانی : ۲۰۷ ، ٤۹۵
وقوعی (مولانا) : ۲۲۱
وکیل‌الدوله : ٤۹۸
وکیل‌السلطنه : ۵۰۱
وکیل قمی(ملا) : ۱۲۰
وکیل‌الملك : ۳۱٦
وکیل‌الملك، محمد اسماعیل : ٤۹۰
ولوالجی ؛ روحی : ۱۷۵
ولی‌بیگ بروجردی (ملا) : ۱۲۰
ولی‌الدوله : ولی‌الدین(رجوع شودبه)
ولی‌الدین : ۲٤۱
ولی‌الدین مسعودبن زعیم‌الدین : ۲٤۲
ولی‌الله هزارجریبی‌مازندرانی : ۷٤
ویسی افندی سیروزی قاضی اسکوب: ۱۸۳
هاتف : ۹۹، ۱۸۲
هاتف دلیجانی: ۱۲۰
هاتف قزوینی : ۱۲۰
هاتفی (سید) : ۲۲۰
هاتفی خبوشانی جامی؛ ملاعبدالله : ۱۳٦
هادی (میرزا) : ۱۲۰
هادی ؛ سعیدا : ۱۲۰
هارتون : ٦٦
هارون‌الرشید : ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰
هاشمی : ۹۹
هاشمی؛ میرنظام‌الدین : ۲۲۰
هاشمی طلوعی عراقی ؛ فخرالدین : ۲۷۳
هامی : ۹۹

هجران ؛ فتحعلی پسرمحمدکریم خان: ۱۰٤
هجری رازی : ۱۲۰
هجری قمی: ۱۲۰
هدایت؛ رضاقلی‌خان: ٦۸، ۲۵۸، ۲۷۵، ۲۷۷، ۲۹۹، ۳۰۳، ۳٦۸، ٤۷۸، ۵۰٦، ۵۲٦
هدایت‌الله : ٤٤۵
هدایت الله ولدشیخ‌الاسلام (میرزا) : ۱۲۰
هدایتی ؛ هادی : ۱۵
هدیةالخشرم : ۳۵۲
هرات ؛ حسن خان : ۱٦۷
هرقل : ۳۱۰
هرمس : ۳۱۰
هروی ؛ ابوالفضل عثمان : ۱۷٦
هروی ؛ ابی‌سهل من بن علی : ۳٤٦
هروی ؛ سعدالدین : ۱۷۵
هروی؛ عبدالرشید احمد : ۱۷٦
هروی ؛ محمدبن یوسف : ٤۳
هروی ؛ یوسف : ۱٤۹
هروی خراسانی ؛ عباس بن محمد: ۱٤۹
هزارپیی؛ محمد شریف بن رضاخان : ٤۱۳
هزارجریبی مازندرانی؛ آخوند ملا ولی‌الله : ۷٤
هشام بن‌الحکم : ۱۸
هشام بن عبدالعزیزسالم: ۱۸
هلاکی : ۹۹، ۲۲۲
هلال کاشانی ؛ ابوطالب : ۱۰٤
هلالی : ۹۹
هلالی قزوینی : ۱۲۰
هلیلهٔ فالی : ۱۷۷
هما: ۱۰۰
همام (حکیم) : ٤۹۵
همام‌الدین تبریزی : ٤۸۱
همای شیرازی : ۱۰٤
همایون : ۱۲۰
همایون شاه : ۵۰۱
همایون محمد ولدشکوهی همدانی : ۱۲۰
همایی ؛ جلال : ۲۰، ۱٦۲، ۵۰۲
همت بن رستم ثاق مازندرانی : ٦۸
همتی قمی : ۱۲۰
همدانی : ۳۷
همدانی ؛ حاج محمد جعفر مجذوب علیشاه : ۵۰٤
همدانی ؛ شمس‌الدین : ٤۸۲
همدانی ؛ عباس: ٦۹
همدانی ؛ غلامعلی : ۳۳٦
همدانی ؛ محمد : ۳۵
همدانی ؛ میرزا ابراهیم : ٤۵، ٤۷۵
همدمی (مولانا) : ۲۱۹
همدمی کاشی : ۱۲۰
همگر: ۱۵۳
هندوبن مودودبن زنگی‌بن آق سنقر : ۱۵۷
هندوشاه ؛ فخرالدین : ۱۷۷
هندوشاه سنجر بن عبدالله حاجب کیرانی آذربایجانی نخجوانی : ۸۰
هوشنگ : ۹٦، ۵۲۳
هولاکو: ۱۵۵

الهیثم بن عدی : ۳۵۳

یار بیك ؛ کمال‌الدین علی : ۱۵۹
یحیی : ۹۹
یحیی (میرزا) : ۱۲۰
یحیی بن عبدالله سمرقندی : ۴۹۲
یحیی بن عبیدالله : ۴۹۳
یحیی بن نوفل : ۳۵۳
یحیی بیك : ۴۷۶
یحیی طالقانی : ۱۲۰
یحیی قمی (میر) : ۱۲۰
یحیی کاشی : ۱۲۰
یحیی میرزا : ۴۹۸
الیربوعی ؛ المردل بن رمد : ۳۵۳
یرسر؛ خواجه محمود : ۱۷۹
یرندق (امیر) : ۵۴۳
یزدادی ؛ عبدالرحمن بن علی : ۳۹۷
یزدگرد بزه کار: ۵۷، ۶۳، ۶۴
یزدی ؛ شرف‌الدین علی : ۱۳۷، ۲۹۱، ۲۱۳
یزدی ؛ قاضی میرحسین : ۴۴۹
یزدی شیرازی ؛ خواجه ادیب شهاب الدین عبدالله شرف بن عزالدین فضل‌الله بن عبدالله : ۸۱
یزید : ۶۰، ۱۶۱
الیشکری ؛ المنخل ۳۵۲
یعقوب: ۹۹
یعقوب خان (سلطان) : ۲۴۸
یعقوب سلطان ۱۲۰ :
یعقوب کاشی (سید) : ۱۲۰
یعقوبی (میر) : ۲۲۰
یقطینی ؛ محمدبن عیسی : ۲۹۲
یقین ؛ جلالا : ۱۲۰
یگانه ؛ ابوالحسن : ۱۶۵
یمانی‌قمی ؛ شرف‌الدین اسحق بن محمود بن محمدبن عبدالمنعم : ۴۸۳
یمینی : ۹۹
ینگی میرزا زاده ؛ احمد : ۸۱
یوحنای اسرائیل مصری : ۲۹۰
یوسف ع : ۱۴۷
یوسف (میرزا) : ۴۶۹
یوسف قزوینی (میرزا) : ۱۲۰
یوسفی ؛ یوسف بن محمدبن یوسف : ۳۷۳
یونان دستور: ۱۵۲، ۳۶۶

Chaine ; Joseph:132
Corozon ;Lord: 317
Courteille ; Pavet de :93
Darmesteter ;V. :70
Grousset– rené: 132
Hammrer : 193
Homme , Leon :e314
Huart_c. : 160
Iuhannes: 316
Kevorkian , Hagop:336
Krusinski ; Judas Thaddaeus : 124
Sechefer; ch : 519
Seddon : 13
Seligmamn : 529

چند یادداشت

۱ـ این فهرست دردوبخش : نسخه‌های خطی (ص۸ـ۵۲۶) وعکسی (ص۵۲۷ ـ ۵۳۶) برحسب حروف تهجی نام کتاب پرداخته شده و برای یافتن هر کتابی باید بهردوبخش نگریست.

۲ ـ شماره برءالساعة در متن ص۴۷ رقم «۱۴۸ـب» آمده ودرست نیست بلکه درست «۵۴ـب» است.

۳ ـ نام کتابی که در متن ص۵۹ «تاریخ پیامبر» خوانده شد «بحرالفوائد وعقد الفرائد» است و ازسیدمحمد شفیع حسینی سپاهانی که درپنج مجلد ودر کلام واخلاق وسیاست است بروش شیعی و درزمان شاه‌عباس دوم ساخته شده است (ذریعه ۳: ۴۴ ـ ش۲۲۶۵ دانشگاه).

۴ ـ وصف کتاب «تاریخ جدیدیزد» در ص ۶۲ از روی اشتباه پس‌از «تاریخ جهانگشای» و«تاریخ‌جهانگشای نادری» بچاپ رسیده است.

۵ـشماره تاریخ کعبه درمتن ص۷۷ رقم «۸۶ ـ د» آمده ودرست نیست بلکه درست «۸۶ـب» است.

۶ ـ شماره تحریر اقلیدس درمتن در ص۸۲ بغلط رقم «۱۱۰ـ د» آمده ودرست آن «۱۱۰ـج» است.

۷ـنسخه‌ای ازتفسیر آیةالنور که ص ۱۳۱ یادشده در کتابخانه دانشکدهٔ‌پزشکی (ره آورد ص ۱۰۹) هست وجزء رساله ایست که درهمین فهرست پزشکی (ص ۱۴۹) یاد شده وآنهم درتفسیر همین آیه‌است.

۸ـ منظومهٔ شیخ بهایی که در ص۱۶۳ س ۱ یاد شده است شیر وشکر او است. درس۱۷ همین صفحه بخوانید سپه ش ۷۵۵۸/۲۶ .

۹ـوصف کتاب «ذیل‌جامع‌التواریخ» درص۲۷۹پیش از «ذیل تاریخ‌جهانگشای (ص۲۸۰) آمده‌است.

۱۰ ـ وصف کتاب « شرح رسالة‌العروض» درص۳۳۶ آمده وجای آن پیش‌ازین است وباید درص ۳۳٤ پیش‌از «رسالة‌العلم» آمده‌باشد.

۱۱ـ فریادنامهٔ ایران وروم وپاسخ آن بنام نشان سنجر بپادشاه روم‌انشای مولانا معین اصم که درص ٤٤۷ـ٤٤۸ (ش۹۵و۹۶و۹۷) یاد شده است درآثار الوزراء عقیلی ص۲۳۹ـ۲٤۸ بهمین نام دیده میشود. عوفی در لباب الالباب در سر گذشت معین‌الدین اصم ودرجوامع‌الحکایات (باب ۱۸ بخش ۱) ازآن بنام « نفیرنامهٔ اسرای روم » یاد کرده است. قزوینی در حاشیهٔ لباب‌الالباب آنهارا از روی جوامع وآثارالوزراء چاپ نموده‌است.

۱۲ ـ در ص ۵۳۰ س ۲۰ بخوانید [۱۹] بجای [۱۹ ج].

با کوششی که شده تااین فهرست بی‌غلط بچاپ برسد گذشته از اغلاط شمارهٔ کتابها که یاد کرده‌ام در عبارات هم در چند جا غلط چاپی دیده میشود که خواننده بیشتر آنهارا خود درمی‌یابد، اینك چندتایی ازآنها دراینجا تصحیح‌میشود.

۱ـ ص ۸۰ س ۱ از پایین بخوانید : هندوشاه‌بن سنجر.

۲ـ ص ۱٤۲ س ۲۲ بخوانید: جاماسب‌نامه.

۳ـ ص۲۰٤ س ۱۸ بخوانید : الحقایق.

٤ـ ص٤۳۸ س۱۱ بخوانید : اسماء الله.

۵ـ ص ۵٤۵ س۲ بخوانید : از ۱تا ۱٤۷.

کتابخانه مرکزی
Central Library
Tehran University

امور فرهنگی دانشگاه تهران
کاون کتاب

Catalogue

Méthodique, descriptif et raisonné

des manuscrits de la Bibliothéque de la Faculté des Lettres

Par

M.T. Daneche-Pajouh

Imprimerie de l'Université
de Téhran

1960